

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבוחר
עלוני השבוע

✦
שנה שישית
גיליון מספר 546

✦
קרח
תשפ"ד

מזנון

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

זמן קיסת וזיאת הסקת

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
9:06	8:30	7:13	ירושלים
9:03	8:33	7:28	בני ברק
9:07	8:34	7:21	חיפה
9:03	8:33	7:28	אשדוד
9:05	8:31	7:12	בית שמש
9:04	8:32	7:29	קרית גת
9:07	8:33	7:24	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים
טל' 02-500-4569
So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פרשת קורח תשפ"ד

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על גליון שלח בענין ה'בדידות'

מסר מיוחד במינו! דיבר אלי מאד.

בפרט ההסבר הלוגי ע"כ שגם אדם הראשון היה עם הקב"ה, ובכל זאת כתוב "אעשה לו עזר כנגדו" - זה טיעון מוחץ!

*

תודה על מאמרך, על אף הערות והביקורת אין הם מחסרים מעצם איכות המאמר, וכשם שאין פרצופיהם שווים כך דעותיהם.

נושא הבדידות אצל חלק מהאנשים הינו נושא חשוב ומהותי, אך אני תוהה ובוחר את עצמי ולא מרגיש את ההרגשה שציינת שהדבר נובע מפחד סמוי של נטישה, והישארות לבד ללא עזרה.

לי יש צימאון לחברה לא בגלל פחד, זה פשוט מרומם את מצב הרוח, ושהיה לבד מדכאת אותי.

*

בשורת הקצר, הבאת שאלה לגבי מחנכת שלדעתנו טועה בהלכה או בהשקפה.

ניסו כמה פעמים שיטה קצת שונה, כמו "יכול להיות שיש בזה כמה שיטות פסיקה או כמה מנהגים, אצלנו נוהגים כך וכך". ואז פותחים ספר ומראים לילדה על מה אנו מתבססים. - כך זה בענייני הלכה.

וכן לומר: "לא כולם חייבים לחשוב בכל דבר אותו דבר, הרב שאנחנו הולכים לפיו..." - זה בענייני השקפה.

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שורת קצר

שאלה: לילד שלי (12), יש חבר בכיתה שמציק מאוד. הוא מרבה להתלונן. אני בדילמה. האם להפסיק את ההצקות (יש דרכים לכך) או יש משהו חשוב יותר: ללמד אותו להתמודד עם זה?

תשובה: כאבא, הועידו לך משמים שני תפקידים שונים: 1. להגן על הילדים. 2. לחנך אותם. לפי הסדר הכרונולוגי נראה, שהגנה על הילדים הגיעה לעולם קודם לגיל החינוך. גם ההיגיון אומר, שהגנה היא צורך חיוני בטווח הקרוב, לפני חינוך שנועד לטווח הארוך.

ולכן, אם אתה חושב שנעשה שם עוול או אי צדק בולט, אז בוודאי שעליך לעצור את ההצקות.

בד בבד, זו הזדמנות טובה לדבר עם הילד, איך להיות מחושל יותר, ואיך להצליח לעמוד מול הצקות בצורה בריאה יותר.

ובוודאי, שאם אי אפשר לעצור את ההצקות מכל סיבה שהיא, נותר לנו ללמד אותו איך להתמודד עם זה.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

קנאה? - אוי כמה שהיא צורבת

יכניס אותו למצוקה נוראית. זה לדבר בקול על כל הרגשות הקשים הללו.

ואנחנו יודעים שבמקרים כאלו, אנשים מעדיפים להדחיק. עדיף לא להרגיש. עדיף לשקר לעצמי, שאני בכלל לא מקנא. אדרבה, ממש במידות של אהרן הכהן, שמח בהצלחתו.

עד כדי כך, שיש לא מעט פעמים שאנשים כמו ר' שלום בדווקא יתגייסו לעזור לר' מיילך. בהרגשה של ר' שלום, ככל שיעזור יותר לר' מיילך, ישכנע את עצמו מבפנים שהוא בכלל לא מקנא בו. (כשמדברים בשפת 'מנגוני הגנה', קוראים לה "היפוך תגובה").

זו דווקא יכולה להיות מידה טובה ביותר, לכופף את היצר וכו', הבעיה היא, שכמו כל מנגוני ההגנה, הדבר הזה מתרחש באופן לא-מודע אצל האדם. ובוודאי שהיה טוב יותר, אם ר' שלום היה מודע לקנאה שמפעפעת בו, ומתוך רצון לשכך את הקנאה, יתגייס לעזור לר' מיילך.

*

בוא נדבר! איזה תועלת אנו יכולים להשיג מהקנאה.

אנו יודעים שלא נברא דבר אחד בעולם לשווא. גם לא יתוש. לקנאה יש מטרה עליונה. כבר כתוב על כך הרמח"ל ב'מסילת ישרים' בלשונו הזהב:

"כי הנה עינינו הרואות כל עמל האדם להינשא על כל מי שיוכל, ולשים מקומו בין הרמים יותר, כי היא קנאת איש מרעהו". (פרק ד)

אם נעייין שם בכל הפרק, נראה שהרמח"ל דוקא מגייס את מידת הקנאה כדי לדרבן את האדם להשקיע בתורה ומצוות.

לקנאה יש תפקיד, להניע את העולם. מסתבר שולוא הקנאה, לא היתה סיבה לאנשים לקום בבוקר ולהיזיז את עצמם. יש רצון סמוי, בקרב כל בני אנוש, להשיג בתחרות את זה שמלפניו.

בחזרה לדוגמא שלנו: אם לר' שלום לא היתה קנאה, מול הצלחת המוסד של ר' מיילך, כמה מעט היה משקיע להרים את המוסד שלו.

וכמו בכל רגש קשה, עדיף לנו לראות בו כמו מלאך שנשלח משמים.

והנה אנו כבר נוגעים בו "למעיישה".

כאשר האדם מוכן להודות שהוא מרגיש קנאה בחבירו, זו הזדמנות לראות ברגש הזה כמו קריאה להשכמה. "בוא תראה מה אתה יכול לעשות כדי להתקדם יותר?" זו הרי מטרת הקנאה.

אם קורח היה מהרהר בדבר הזה, היה בוודאי משיג את הרעיון שהרמב"ם מזכיר: "כל אדם ראוי לו להיות צדיק כמשה רבינו" (הלכות תשובה פ"ה)

יש, כידוע, שני סוגי קנאה. 1. **צרות עין.** כואב לי לראות שיש לשני משהו שאין לי. 2. **קנאת סופרים.** רצון להיות כמו השני. ומה שעושה את ההבדל בין השניים, זה בדיוק, צורת החשיבה הזאת.

(ויש התמודדות נוספת עם 'קנאה', וזה ביכולת השליים עם החסר, ועל כך בהזדמנות הבאה בע"ה)

מה הרגש שהכי מבייש אנשים לדבר עליו?

נסו לחשוב על זה! מעניין אם ניחשתם.

מחקרית - אומנם אין לי תשובה. אך מהנסיון שלי בהנחיית קבוצות טיפוליות במשך שנים, נוכחתי שאנשים מעיזים לדבר על הרבה רגשות קשים, ומוכנים לשתף ברבות מהחוויות שלהם, ועדיין יש משהו, שנדיר מאוד שיעלה בקבוצה. וזה נושא: "הקנאה".

ואם לרגע ניסיתם במחשבה לזלזל בכך: 'מה הבעיה לדבר על קנאה?'

עשו לעצמכם תרגיל לרגע, שאלו את עצמכם בקול: 'במי אני מקנא?', ואם התשובה האוטומטית שלכם היא: 'לא נראה לי שאני מקנא במישהו'. אז הנה, זה בדיוק הענין.

תיכף ננסה להבין למה אנשים מתביישים כל כך לדבר על קנאה? ואחר כך ננסה להבין לשם מה בא הרגש הנוראי הזה לעולם? וגם איך אנחנו אמורים להתמודד איתו?

אך לפני כן, משהו מעניין מפרשת השבוע.

הרי כל סיפור קורח יושב על קנאה, ככה מסבירים לנו מדרשי חז"ל. ועדיין, המילה 'קנאה' לא מוזכרת, ולו פעם אחת, בכל הפרשה.

כי גם קורח בעצמו לא היה מודע לכך. ולא רק הוא, אלא כל מאתיים וחמישים איש לא היו מודעים לכך.

כי זה מה שקורה לנו פעמים רבות. גם כשאנחנו מקנאים, אנחנו לא מודעים לזה. מנסים להסביר את עצמנו באלף ואחד הסברים. "רב לכם כי כל העדה כולם קדושים... ומדוע תתנשאו על קהל ד'?"

*

אז מה כל כך קשה בקנאה?

קנאה - זו חבילה של רגשות. לא רגש אחד בלבד.

זה מתחיל בזה שיש שני אנשים. נקרא להם לצורך הענין, ר' מיילך ור' שלום. שניהם חברים וותיקים, ושניהם מקימים מוסד חינוכי. ר' מיילך מצליח מאוד בניהול המוסד שלו. מספר התלמידים הולך וגדל, וברחוב מתהלכים אודותיו סיפורי מופת. ר' שלום - פחות מצליח ממנו. יש אפילו כמה רכילות נגד המוסד. לדעתו - לשווא.

כאשר ר' שלום רואה את הצלחתו של ר' מיילך, מתעוררים בו כמה רגשות בו זמנית. פתאום מרגיש **נחיתות** לעומתו. פחות חשוב (רגש א'). וכמובן הרבה **בושה** (ב'). גם **מקופח** (ג'). אין לו הסבר הגיוני מניח את הדעת, להצלחתו של ר' מיילך.

עולה גם רגש **תסכול** / **ייאוש** (ד'). כי ר' שלום פועל כל כך הרבה כדי להצליח לכל הפחות כמו ר' מיילך, וזה לא הולך לו.

פעמים רבות זה מלווה גם ברגש **עלבון** (ה'). בעיקר, כאשר אנשים בסביבתו של ר' שלום, מהללים את ר' מיילך.

אם גם נכבד את ר' שלום לספר על הקנאה שלו, זה

תורה שיככתב

הפצת ועידוד לימוד התורה הקדושה עם פירוש רש"י

י"ל לזיכוי רבבות אלפי ישראל ע"י קרן תר"ג
לטובת נשמת הרבני הנגיד הנכבד **הרה"ח ר' אריה (לייבל) בהרה"ח ר' יונה רובין ז"ל**

פרשת קרח | סיון תשפ"ד | גיליון כ"ו

שבת של תורה לשולחן השבת פנינה שבועית

לא פשוט לחשב חשבון פשוט

את הפסוק (משלי יד, א) חֲכָמוֹת נָשִׁים נִבְּתָה בֵּיתָהּ, דרשו בגמרא (סנהדרין קי.) על אשתו של און בן פלת שהצילה את בעלה ממחלוקת קרח. כפי שמסופר שם (קט:): שהיא אמרה לו: מה איכפת לך מי יהיה המנהיג וראש העדה, קרח או משה? בכל מקרה אתה תהיה רק תלמיד, ולמה לך להתערב? ואכן, לאחר שהוא נרדם, היא התיישבה על פתח האהל וסתר שערותיה, וכשבאו עדת קרח לקרוא לבעלה וראו אותה בחוסר צניעות, חזרו לאחוריהם.

שאל הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל: הלא היא אמרה כאן דברים פשוטים מאד, שבכל מקרה הוא לא יהיה המנהיג, וגם אם קרח יעמוד בראש הרי און בן פלת לא ירוויח מכך מאומה, ומה היא אפוא החכמה הגדולה בדברים אלו עד ששלמה המלך מצביע על כך כ'חכמות נשים'!?

אלא, השיב רבי חיים תירוץ מאלף: לדאבונו, רואים אנו אנשים שבחיי היום-יום הם חכמים ופיקחים מאד, אבל בעת מחלוקת הם מאבדים את חכמתם, ומתנהלים בחוסר היגיון מוחלט; תאוות הניצחון ואש הנקמה מעבירה אותם על דעתם עד שאינם מסוגלים לעצור לרגע ולשאול את עצמם שאלה פשוטה: מה ירוויחו מכל הסיפור?

הוי אומר, אדם שלמרות כל סערת ואש המחלוקת מסוגלת להישאר ביישוב הדעת, שיכול גם בשעה זו להיוותר עם הראש על הכתפיים, לחשב חשבון פשוט ברמה של אחד ועוד אחד שווה שתיים, לא לאבד את שיקול הדעת, ולחשב את החישוב הפשוט שבכל מקרה הוא לא ירוויח מאומה מכל המחלוקת, אכן זו חכמה גדולה עד מאד!

מטלטל ונוקב תהומות!

חיים של תורה מעלת חשיבות לימוד חומש רש"י

כל מיני מתיקות שבעולם

"מרן הרב מבריסק זיע"א היה אומר שבלימוד פירוש רש"י הקדוש על החומש, הוא מרגיש את כל מיני המתיקות שבעולם. ואם הוא הרגיש כך, כנראה שגם אנו מסוגלים להרגיש לפחות משהו מזה".

(מרן המשגיח הגה"צ רבי דב יפה זצ"ל)

שערי תורה מבט מסכם ומביא לפרשת השבוע

מה בפרשה:

פרשת קרח עוסקת במרד של קרח ועדתו מול משה ואהרן, שהסתיים בבליעתם באדמה ובשריפה באש, מחתות המתים נלקחים כציפוי למזבח, שקדים פורחים על המקל של אהרן במטרה למנוע ערעור על מעמדו - ובסיום הפרשה - רשימת המתנות הניתנות לכהנים וללוויים

מחלוקת קרח • עצירת המניפה בקטורת • פריחת המטה • שמירת המקדש • מתנות כהונה ותרומת מעשר

א. מחלוקת קרח ועדתו

קרח ועדתו, בהם 250 ראשי סנהדראות, מתלוננים על כהונת אהרן ומינוי אליצפן לנשיא. כשדתי ואבירים מסרבים לבקשת משה לבוא אליו לפייסם, מתפלל משה אל ה' שלא יקבל את קורבנם.

משה מצווה לקרח ועדתו להכין את הקטורת למחר, ומי שישאר בחיים הוא יהיה הכהן, ובכל אותו הלילה מקהיל קרח את העדה בדברי ליצנות.

ב. העונשים לעדת קורח

משה ואהרן מתפללים אל ה' שלא יכלה את כל העדה, רק את החוטאים. האדמה פותחת פה ובולעת את עדת קרח, ואש שורפת את 250 מקריבי הקטורת.

ג. ציפוי למזבח

אלעזר הכהן מצטווה לעשות ציפוי למזבח מהמחנות של מקריבי הקטורת, למשמרת לדורות שלא יעשו כמעשי עדת קורח.

ד. עצירת המניפה בקטורת

כשהעם מתלונן על משה ואהרן שגרמו למות מקריבי הקטורת, מתחילה מגיפה בעם. משה מצווה לאהרן להוליך קטורת בין החיים והמתים, ואכן אהרן עוצר את מלאך המוות והמגפה נעצרת.

ה. פריחת מטה אהרן

נשיאי כל השבטים הניחו מקל עץ בקודש הקדשים, כך גם עשה אהרן הכהן. למחרת,

במטה אהרן בלבבו פרחים וגדלו שקדים, כסימן להשקיט את תלונות בני ישראל עליו. משה הצטווה להניח למשמרת את מטה אהרן בתוך קדש הקדשים.

ו. שמירת המקדש

הכהנים והלוויים מצווים לשמור על המקדש, שלא יקרב זר לשם.

ז. כ"ד מתנות כהונה

בפרשה נלמד על כ"ד המתנות השונות שיש לתת לכהנים.

ח. מעשר ותרומת מעשר

'מעשר ראשון' ניתן ללוויים, והם מחויבים להפריש מהמעשרות 'תרומת מעשר' לכהנים.

מבט על פרשת חוקת הבעל"ט:

נושאי הפרשה: פרה אדומה • מיתת מרים • מי מריבה • סירוב המעבר בארץ אדום • מיתת אהרן הכהן • מלחמת הכנעני • נחש הנחושת • ניסי נחל ארנון • שירת הבאר • מלחמת סיחון

מה בפרשה: בפרשת חוקת נלמד על דיני פרה אדומה וטומאת מת. כמו כן נלמד על חטא מי מריבה בהכאת הבאר, וכן על הנחשים השרפים שנסכו את המתלוננים. גם נלמד על מיתת מרים ואהרן. בהמשך הפרשה מסופר על סירוב מלך אדום לתת לישראל לעבור בארצו. לאחר מכן מסופר על הניסים בנחל ארנון והשירה על הבאר. ולקראת סיום - המלחמה עם העמלקים שדיברו כמו כנענים, והמלחמה עם סיחון ועוג וכיבוש ארצם.

בינת התורה

בשם רבבות אלפי לומדי ונבחני תורה שבכתב משגרים אנו ברכת מזלא טבא מעומקא דליבאי, קדם יידינו הנכבד והדגול, איש החסד וכביר המעש, תורה ונזולה מאוחדים על שולחנו, רחים ומוקיר רבנו ותלמידהון ואיהו נופיא צורבא מדרבנן, ה"ה

הרה"ג ר' **אברהם יודא שלום הכהן שווארטץ** שליט"א
מראשי המפעל העולמי תורה שבכתב

לרגל השמחה הרבתית השרייה במעונו

עם הולדת נכדו בכורו והכנסתו בבריתו של אע"ה במזל טוב וסימן טוב ובשעה טובה ומוצלחת

יהא רעוא קדם נותן התורה ברוך הוא, כי יזכו לראות ולרוות ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה, בבריות נופא ונוהרא מעליא, ויזכו לכל הברכות האמורות בספר תורת משה, אכ"ר.

המשיכו להציע ולהשפיע!

מאות הצעות, רעיונות, בקשות ופניות התקבלו במערכת בשבוע העל"ט זה הזמן להמשיך לסייע לנו בעבודת הקודש בהצעת רעיונות לקראת הרחבת והוספת מדורים בגיליונו ולקראת הו"ל גיליון מורחב ליומא דהילולא של רש"י הק'

הצעות ופניות ניתן להעביר בכל פלטפורמות הפניות למערכת

בדרך התורה

הפרשה ולקחה מאוצרם של גדולי הדורות

אותה במהלך הנסיעה, והסביר: 'הרי אני נוסע לעתים תכופות מעיר לעיר ומכפר לכפר להפיץ תורה, ובכל מקום אליו אני מגיע חולקים לי כבוד רב ועצום, רבים נדחקו סביבי לנשק את ידי ואת שיפולי גלימתי, מבקשים ברכות ומריעים בתרועות כבוד, לכן אני רוצה במהלך הנסיעה להקדים ולהכין את עצמי, לשנן שוב ושוב "הבל הבלים הכל הבל", לזכור שכל הכבוד המדומה הזה הוא הבל הבלים, ואין בו ממש'.

הגרלה מדאורייתא

וְאֵת אֲשֶׁר יִבְחַר בּוֹ יִקְרִיב אֵלָיו (במדבר טו, ה)

תקופה קצרה לאחר שוך שואת אירופה, הגיע הרה"ק בעל ה'שפע חיים' מצאנו ז"ע לבקר במחנה פליטים בקרבת העיר מינכן בגרמניה, ובידו הפתעה מרעישת: ארבע חבילות של חוטי ציצית כשרים למהדרין!

כמאה וחמשים יהודים הסתערו לעברו, כל אחד ביקש לזכות במצוה, אבל לא היו יותר מארבע חבילות. מה עושים? הציע הרבי שתיערך הגרלה ביניהם, מי שיעלה בגורל יזכה בציצית. כולם הסכימו להצעה זו, אך לפתע התייצב מול הרבי בחור צעיר, מנדל פשיטיק שמו, מפרחי חסידי גור בלודו, וטען: יש לי זכות קדימה! מגיע לי לקבל חבילת ציצית בלא שום הגרלה!

'למה אתה חושב שהם שלך סמוק טפי משל אחרים?' שאל הרבי בחיוך. 'אכן כן' השיב הבחור, ותוך כדי דיבור תפס בחולצתו, פרס אותה לאורכה משני הצדדים, ואמר 'הלא הנני לבוש כעת בגד בן ארבע כנפות שמחויב בציצית מדאורייתא! אף אחד מהנוכחים כאן אינו מחויב בציצית מדאורייתא כמוני!' סימני התרגשות עזה ניכרו בפני הרבי מההברקה המלבבת של היתום הצעיר, אולם קשתה עליו ההכרעה אם להיעתר לו, הלא כבר הוחלט פה בהסכמת כולם לערוך הגרלה.

נענה הרבי ואמר לו: נערוך הגרלה, ואם אכן כוונתך צרופה לשם שמים - בטוח אני שתזכה בגורל! המתח בקרב הציבור גבר ועלה מי יזכה בציצית. ניגשו לעריכת ההגרלה, כל אחד קיווה להיות בין הזוכה המאושר, ברם השמחה וההתרגשות הציפו את כולם ממש ברגע שנשמע קול הכרוז: "מנדל פשיטיק זכה בגורל!"

גורל הגר"א

וַיִּקְהָלוּ עַל מִשְׁחָה (במדבר טו, א)

זמן קצר לאחר פטירת מרן הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל נתקף יהודי מתושבי ארץ ישראל בכאבי ראש נוראיים אשר אף רופא לא יכול היה להביא להם מזור. אחד מגדולי הרבנים אמר לו שיש להפיל 'גורל הגר"א' אולי באמצעותו ימצא האיש את המקור האמיתי לסבלו.

לאחר שהופל הפור עלה בגורל הפסוק "ומדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשח" (במדבר יב, ח). במבט ראשון לא אמרו המילים דבר לאיש, אך אז, לפתע היכה בו הפסוק כמכת ברק, הוא נזכר שהוא היה שם בין ההמונים אשר גדשו את רחובות ירושלים ביום ההלוויה של רבי משה פיינשטיין, ויום שושן פורים בירושלים היה זה. הוא הוטרד משורת ההספדים הארוכה, והוא הביע את תלונתו לעומדים סביבו שאין זה צורך שהלווייתו של אדם, חשוב ככל שיהיה, תפגום בשמחת הפורים של מאות ואלפי אנשים. כעת הכל ברור, הדיבורים של חוסר כבוד על גדול בתורה, הם הסיבה לכאבי הראש.

אמר לו הרב שהפתרון היחיד הוא לכנס עשרה אנשים ליד הקבר של רבי משה פיינשטיין, ובנוכחותם לבקש מחילה על דיבורים אלו. עשה האיש כך, אסף מניין ויחד עלו לקברו של ר' משה בהר המנוחות שם ביקש מחילה על דבריו, ותוך זמן קצר - כאבי הראש חלפו!

הקלטה נורלית

וְאֶהְרֶן מִה הוּא (במדבר טו, יא)

ביום מן הימים ביקש מרן הגאון הגדול רבי עובדיה יוסף זצ"ל מבני ביתו שישגו לו מכשיר הקלטה כי הוא רוצה להקליט את עצמו. הדבר היה לפלא בעיני הגבאים ובני הבית, אך הם מיהרו למלא את בקשתו. כשהובא מכשיר ההקלטה החל הרב עובדיה להקליט את עצמו קורא בקול נעים ומעורר את מגילת קהלת ובעיקר את הפסוק "הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים הכל הבל". והיה לפלא.

בנסיעה הקרובה שיצא הרב עובדיה לדרך התבררה סיבת ההקלטה. הרב לקח עמו את הקלטת וביקש מהנהג להשמיע

משמרת תרומות

מהפסוק בפרשת השבוע 'ואני הנה נתתי לכם את משמרת תרומותי' דרשו חכמים את החיוב לשמור את התרומה בטוהרה, ואף להשתדל שלא יפלו מים על התרומה כדי שלא תהיה ראויה לקבל טומאה. כמו כן יש להיזהר שלא להסירה דעת מהשמירה על התרומה שלא תיטמא.

מן הרעה על היפה

המפריש תרומה, או תרומת-מעשר, עליו לבחור את החלק היפה והמובחר ביותר עבור התרומה שנאמר 'בהרימכם את חלבו'. אבל בדיעבד אם הפריש מן הרעה על היפה תרומתו תרומה, והמקור לכך, שהרי התורה מזהירה שאם לא תרימו מן המובחר - תשארו עליו חטא, ואם לא לא היתה תרומתו תרומה לא היה בכך שום חטא.

פרה וניץ בוסר וחנטה

כשפירות גדלים על האילן הם עוברים מספר שלבים. בשלב ראשון מלבלבים פרחים על האילן. בשלב שני הפרחים נופלים ואז מתחיל שלב ה'חנטה' בו נראים פירות קטנים הנקראים 'ניץ' (ובלשון הפסוק ויצץ ציץ). לאחר מכן נעשה הפרי קצת גדול יותר ונקרא בשם 'בוסר', עד לשלב הסופי עם הבשלת הפרי.

ברית מלח

ה' כרת ברית עם הכהנים לתת להם לדורות את מתנות הכהונה, ברית זו היא ברית נצחית ועל שם כך נקרא הברית 'ברית מלח' - כשם שהמלח אינו מתקלקל לעולם, כך הברית על מתנות הכהונה קיימת לעולם.

למשחה

מהפסוק בפרשת השבוע, בכ"ד מתנות הכהונה, לָךְ נְתַתִּים לְמִשְׁחָה, שהתרגום מפרש - לגדולה, דרשו חז"ל שהקרבת נאכלים כדרך שמלכים אוכלים, בדרך כבוד ושמחה, צלי בחרדל, על השובע ולא בדרך רעבתנות.

גזברים ואמורכלים

בבית המקדש היו 'גזברים' - ממונים ואחרים על האוצרות והמחסנים בבית המקדש בהם היו מונחים בגדי הכהונה, הקרבנות, כספי המקדש, וכו'. בנוסף היו גם 'אמורכלים', [אמורכל - מילה המשולבת משתי מילים "אמר כל"], שהיו ממונים לומר כל דבר ולצוות לכל איש במקדש מה עליו לעשות.

חבמת התורה

אמרות חכמה ופניני שפר מגדולי הדורות על פרשת השבוע

שמח המחבר מאוד שעל פי המהלך שלו אפשר לפרש היטב את רש"י. אך הרבי המשיך ואמר: אם כל הכוונה של קרח במחלוקת היתה רק בשביל הסיבה שאתה כוונת בספרך, באמת אין לך שטות גדולה מזו...

ופדויו מבין חדש תפדה (יח, טז)

סיפר הרה"ק רבי חנוך העניך הכהן מאלכסנדר ז"ע, שפעם הזמין אותו עם-הארץ לשמש ככהן בפדיון בנו בכורו. כשפתח האב ואמר הנוסח 'זה בני בכורי פטר רחם', טעה בלשונו בבערותו ואמר 'זה בני בכודי פאטער רחום וחנון'.

שאלו הרבי: מילא מה שהחלפת בכורי בכבודי - ניחא. גם מה שאמרתי פאטער ('אבא' באידיש) במקום פטר - גם מובן. גם מה שאמרת רחום - אפשר להבין שהחלפת רחם ברחום. אבל איך הגיע לכאן 'חנון'?... ענה האב: מה השאלה? אם הוא רחום הוא ממילא גם חנון... כשסיפר הרה"ק מאלכסנדר מעשה זה היה מעורר בכך מליצת יושר על ישראל ואומר כלפי שמים: אם הוא רחום אזי הוא גם חנון.

וּתְבַלַּע אֶתֶּם וְאֵת פְּתִיחָם וְאֵת כָּל הָאֲדָם אֲשֶׁר לְקֶרַח וְאֵת כָּל הָרִכִּישׁ (טז, לב)

קרח נבלע עם כל הרכוש, ומה הוא עושה שם מתחת לפני האדמה עם כל העושר הגדול שנמצא איתו? בדרך צחות מובא בספר שלמי-חיים: לצערנו אנו רואים שבכל מחלוקת המתעוררת במשך הדורות יש שפע של כסף להבעיר את השטח, מהיכן כל הכסף הזה? אלא שבכל מחלוקת בכלל ישראל שולח קרח סכומי כסף גדולים מתוך אוצרותיו הנמצאים עמו באדמה, במטרה להמשיך ולהבעיר את המחלוקת.

וַיִּקַּח קֶרַח (טז, א) וְקֶרַח שִׁפְקָה הִיא מִה רָאָה לְשִׁטּוֹת זֶה (רש"י טז, ז)

יהודי אחד חיבר ספר על התורה והביאו אל הרה"ק בעל ה'דברי חיים' מצאנו ז"ע במטרה לקבל הסכמה. עיין הרבי בספר וראה שהמחבר מסביר מה הייתה כוונת קורח במחלוקתו עם משה רבינו. נענה הרבי ואמר לו: לפי הפירוש שלך יובנו דברי רש"י 'וקורח שפיקה היה מה ראה לשטות זה'.

לחדש הסמיכה, ובהכרח שאי אפשר לחדש הסמיכה.

קונטרסים וספרים

חריף וסוער ביותר היה פולמוס זה; נשתברו קולמוסים ונשפכו נהרות דיו, איגרות ארוכות נשלחו הנה והנה. מהר"י בי רב ומהר"ב פרסמו קונטרסים שלמים בעניין, גם חכמי חו"ל נקטו עמדה במחלוקת הגדולה, הלא הם כתובים בשו"ת של ר"י בירב ב"קונטרס החכם", ובשו"ת מהר"ב ח"ב ב"קונטרס הסמיכה".

סמיכת חכמים נוספים

לאחר תקופה עמד מהר"י בר רב וסמך עוד ארבעת חכמים מחכמי צפת, כדי להמשיך הלאה את שלשלת הסמיכה.

לגבי שניים מהם ברור מי היו הלא הם: מרן הבית יוסף, ורבי משה מטראני המב"ט, אך לגבי השניים האחרים הדעות חלוקות, יש אומרים שהם היו: רבי אברהם שלום, ורבי ישראל די קוריאלי. ויש מזכירים את שמם של רבי יוסף סאגיי או של הרמ"ק (אך הוא היה אז רק בן ט"ז שנים בלבד).

במשך עשרות השנים הבאות, המשיכו ארבעת הנסמכים הללו וסמכו חכמים נוספים, הלא הם: רבי משה גלאנטי (מהר"ם גלאנטי הזקן); רבי משה אלשיך; רבי חיים ויטאל; רבי אלעזר אזכרי בעל ספר חרדים; רבי משה בירב (בנו של ר"י בירב); רבי יעקב אבולעפיה; רבי חייא הרופא; רבי יום טוב צהלון (המהריט"ץ), ועוד.

סוף דבר

בסוף מעשה, מהר"י בי-רב העמוד המרכזי של מחדשי הסמיכה נפטר לאחר שלוש שנים, ולא הספיק לבסס את הסמיכה, עד כי רפו ידי התומכים בחידוש הסמיכה והיא השתקעה ועברה מן העולם.

ל'סמוך', והוא אף יכול לסמוך את הבאים אחריו.

הפולמוס לפני 500 שנה

לפני קרוב ל-500 שנה, כאלף שנה מאז פסקה הסמיכה בישראל, התעורר פולמוס גדול כאשר ראש החכמים בצפת, הגאון מהר"י בי-רב, רצה לחדש את הסמיכה. בשנת רצ"ח כינס מושב בית דין של 25 דיינים שהסמיכו את מהר"י בירב, ואף שלחו את "כתב הסמיכה" לחכמי ירושלים כדי שיצטרפו עמהם.

מטרתו בחידוש הסמיכה הייתה כדי שבית הדין יכול לדון דיני קנסות וכדו', וכן כהכנה לסנהדרין לקראת ביאת המשיח. כמו כן רצה שבית הדין יתן עונשי מלקות לאנוסי ספרד שנאלצו לעבור עבירות של איסורי כרת, וכשיקבלו מלקות יפטרנו מעונש הכרת.

התנגדות המהר"ב"ח וחכמי ירושלים

באותה עת שימש כרבה של ירושלים הגאון רבי לוי בן חביב, המהר"ב"ח, שהתנגד בחריפות רבה לחידוש הסמיכה, ואלו היו חלק מנימוקיו:

- א. אין חכמי צפת לבדם יכולים לחדש את הסמיכה ללא הסכמת כל חכמי ארץ ישראל.
- ב. ראוי שחידוש הסמיכה ייעשה דווקא בירושלים מקום הסנהדרין.
- ג. הרמב"ם לא הכריע בספק אם בימינו אפשר לחדש את הסמיכה.
- ד. בית הדין לא יכול להלקות את אנוסי ספרד, כיון שלא היתה התראה.
- ה. אם תתחדש הסמיכה יחויבו לקדש החודש לפי הראייה ולא לפי חשבון הלוח, ומי יודע להיכן יגיעו הדברים.
- ו. במשך כל הדורות לא היה אף אחד שעלה בדעתו רעיון

בפרשת השבוע למדים אנו על הניסיון של עדת קרח לערער על סמכותו של משה רבנו, ודרישתם לקבל תפקיד בהנהגה בטענת 'כל העדה כולם קדושים', והסוף המר - ידוע.

להלן נעסוק בפולמוס שהתעורר בנוגע לסמכותם של חכמי ודייני ישראל הנמשכת עד משה רבינו. כידוע, אחד מיסודות מסירת התורה מדור דור הוא - 'הסמיכה', דהיינו שיקבל החכם 'סמיכה' מחכם שלפניו שיסמך אותו שהוא ראוי לדון. בית דין שאין לו סמיכה אין לו כוח ורשות לדון בחלק מהדינים, כגון דיני קנסות.

כך נמשכה מסורת הסמיכה שנות דור עד משה רבינו, כדברי הרמב"ם (סנהדרין ד, א): "אחד בית דין הגדול ואחד סנהדרין קטנה או בית דין של שלשה, צריך שיהיה אחד מהן סמוך מפי הסמוך, ומשה רבינו סמך יהושע ביד שנאמר ויסמוך את ידיו עליו ויצוהו, וכן השבעים וקנים משה רבינו סמכם ושרתה עליהן שכינה, ואותן הזקנים סמכו לאחרים ואחרים לאחרים, ונמצאו הסמוכים איש מפי איש עד בית דינו של יהושע, ועד בית דינו של משה רבינו".

קטיעת המסורת

שלשלת הסמיכה נמשכה בישראל דורות רבים, אבל בצוק העיתים הלכה והתמעטה עד שהתבטלה לגמרי בתקופת האמוראים, או בתקופה מאוחרת יותר, כאשר היישוב בארץ ישראל הידלדל, ולא ניתן היה עוד לסמוך, מכיון שאין סומכים אלא בארץ ישראל.

חידוש הסמיכה

הרמב"ם מחדש (הל' סנהדרין ד, יא; פירוש המשניות סנהדרין א, ג) שגם לאחר שנקטעה שלשלת מסורת הסמיכה, אם תהיה הסכמה מכל חכמי ארץ ישראל למנות איש אחד לראש ישיבה, יתכן ואיש זה נחשב

רוצים להעמיק ולהרחיב אודות פולמוס זה? יש לכם הערות והוספות? שלחו לנו ל qts025002018@gmail.com ונשתדל בס"ד להביא את הפנים המובחרים של לומדי התורה

אוצר התורה

הלום מתוך הפרשה

סודם - גם אם יסבירו את המחלוקת בסודות ורוזן דרוזין, מוותר אני על כל הסודות ובלבד שלא תהיה מחלוקת.

(הרה"ק רבי יחזקאל מקאומיר זי"ע)

ואהרן מה הוא פי תלינו עלינו (טז, יא) וכי יש לכם כלל מושג זעיר ביותר בגדלותו של אהרן, אהרן מה הוא, שהנכם מעינים לחלוק עליו.

(הרה"ק רבי מנחם מנדל מקאצק זי"ע)

וכל ישאל אשר סביבתיהם נסו לקלם (טז, לד) להיכן בורח יהודי? - לקולם, אל התפילה

(הרה"ק רבי הענין מאלכסנדר זי"ע)

בקר יודע ה' את אשר לו (טז, ה) לפי צורת ההשקמה בבוקר, ניתן לעמוד על מצבו הרוחני של היהודי. (הרה"ק רבי שמואל מטלונים זי"ע)

ואהרן מה הוא פי תלינו עלינו (טז, יא) אדם ניכר בכוסו בכיסו ובכעסו. את אהרן לא היה אפשר לבחון בכוסו, כי כהן אסור בשתיית יין. בכיסו גם לא היה נבחן כי במדבר לא היה אלא מן. נותר רק המבחן של כעסו, ואהרן מה הוא? זאת תדעו - כי תלינו עלינו, ותראו שאינו כועס.

(הרה"ק רבי מאיר אריק זי"ע)

ויקח קרח (טז, א) וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זו להיות פיקח, כי לא טוב לאדם להיות יותר מדי פיקח.

(חידושי הרי"ם)

בן יצהר בן קהת בן לוי (טז, א) לא הזכיר בן יעקב שבקש רחמים על עצמו שלא יזכר שמו על מחלוקתם, שנאמר בסודם על תבוא נפשי ובקהלם אל תחד כבודי (רש"י)

תורה והלכה

נושאים הלכתיים מתוך הפרשה

תינוק שנמסר לאימוץ - מי מקיים בו מצות פדיון הבן?

טס על הצואר

מעניין לציין מה שכתב הרמ"א (שם) בשם המהרי"ל, שבמקרה כזה יש לעשות טס של כסף ולחרוט עליו שילד זה הוא בכור המחוייב בפדיון, ולתלות הטס על צוואר הילד באופן קבוע, כדי שכשיגדל יידע שהוא מחוייב בפדיון.

האם בית דין יכולים לפדותו?

לעומת זאת, ישנם פוסקים אחרים הסוברים שבית-דין יכולים לפדות את הילד בעודו תינוק, למרות שהם אינם מחוייבים בדבר (ש"ך שם סק"א), ולכן יכולים ההורים המאמצים לפדות את הילד בשליחות בית דין.

לפדות פעמיים

הוראה אחרת נקטו כמה אחרונים (חתם סופר, סי' רצ"ה, ועוד) לפדות את הילד פעמיים בלי ברכה, פעם אחת יפדוהו בית דין או המאמצים בקטנותו, ויניחו לו טס על צווארו לזכור שעדיין מחוייב הוא בפדיון, וכשיגדיל יפדה הנער את עצמו פעם נוספת בלי ברכה.

בפרשת השבוע אנו לומדים על כ"ד מתנות הכהונה, ביניהם גם חמשת שקלים של פדיון הבן, כמו שנאמר (במדבר יח, טז) וּפְדִיּוֹן מִן חֹדֶשׁ תְּפִיחָה בְּעֶרְכָּךְ כֶּסֶף חֲמִשָּׁת שְׁקָלִים בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרִים גֵּרָה הוּא.

שאלה מרתקת הועלתה על שולחנם של הפוסקים, מה דינו של תינוק שנמסר לאימוץ ימים אחדים לאחר לידתו. לההורים המאמצים לא נמסר מידע מי הם הוריו של התינוק, אך ידוע להם בוודאות שמדובר בתינוק בכור פטר רחם המחוייב בפדיון הבן. נשאלת השאלה, כיצד מקיימים בתינוק זה את מצות פדיון הבן?

פדיון-הבן ביום הבר מצוה

יש מהפוסקים שנקטו (ראה במובא בספר אוצר פדיון הבן; ברכת בנימין) להמתין עד שהילד יגדל ויהיה בן י"ג שנה, וביום הבר מצוות שלו יפדה הילד את עצמו. זאת בהתאם לנפסק בהלכה (קידושין כט. י"ד סי' ש"ה, טו) שבמקרה והאב לא פדה את בנו, הבן מחויב לפדות עצמו כשיגדיל.

אהבת תורה

פרי עטם של לומדי תורה
שבכתב מרחבי תבל

המהפך בבית הנבט - ביבותכם!

מדין על תמנע טוב מבעליו אני כותב לכם שורות אלו בשמחה רבתית:

כמי שזוכה בשנים האחרונות לשמש כגבאי בבית מדרש מרכזי וחשוב בירושלים, זוכה אני בכל ערב להישאר עד שעת לילה מאוחרת לצורך עבודת הקודש של איסוף הספרים המרובים שהלומדים שכחו להחזיר לארונות. מדובר בעבודה מפרכת ומייגעת, בעיקר בהתחשב בעובדה שמדובר בשעות לילה כשמאחורי יום ארוך של עבודה, אבל אני מקפיד שלא לחזור לביתי עד שאחרון הספרים מוחזר למקומו, גם אם לפעמים זה נמשך למעלה משעה.

כך היה עד לפני כמה שבועות. בגיליון 'תורה שבכתב' של פרשת בהר - המופץ כל שבוע בבית מדרשינו - הופיע במדור 'תורה והלכה' נידון הלכתי תחת הכותרת "האם שייך האיסור של 'לא תרדה בו בפרך' בגבאי בית הכנסת?", במדור הובאו דעות הפוסקים שגם בימינו יש איסור זה מדאורייתא למי שאינו מחזיר הספרים לארון

ומטריח את גביא בית הכנסת, ולכל הדעות יש בכך משום חוסר מידות מתקנות.

צילמתי בצילום מוגדל את המדור הזה מתוך העלון, ותליתי את הצילום בשלש לוחות המודעות של בית הכנסת. וראו זה פלא! הדברים זעזעו את לב המתפללים והלומדים, ומאו, מיום ליום, החל לצנוח מספר הספרים הנשארים על השולחנות עד לאפס, היו ימים שלא מצאתי אפילו ספר אחד על השולחן! ולכל היותר מספר ספרים בודדים שנשארו בשוגג, וכעבור דקות בודדות של ליקוט הספרים סיימתי את מלאכתי.

מעבר לכך שנוכחתי לראות את השפעתו העצומה של גליונכם המשובח, ראיתי כאן דוגמא מוחשית של 'ללמוד על מנת לקיים!' ראיתי את תפארתם של כלל ישראל, שכאשר רק פותחים את עיניהם ומעוררים אותם, הם טעמו נהפך לטחון, נידון, מבושל וכו', לציווי בפרשת בשלח "שפֶת קָדֶשׁ לַיהוָה מִתּוֹרָה אֶת אֲשֶׁר תֹּאמַר אָפוֹ" שנשמע בישראל ואפייה נמשך עד כדי חילול שבת:

א. אכן לא היו צריכים לבשל ולאפות את המן אך אם רצו היה זה אפשרי, על כן באה התורה להזהיר שלא יעשו כן בשבת.
ב. אמנם טעמו של המן היה משתנה ברצונם לכל מיני טעמים וצורות עשייה בכח המחשבה, אבל המוקם והמראה לא היה משתנה כי אם באפייה ובישול נמשך.
ג. דווקא בימי החול היה טעמו של המן משתנה במחשבה, אך לקראת שבת הוצרכו לבישול ולאפייה כדי לקיים "זהכינו את אשר יביאו" ויכולו להכין לכבוד שבת כראוי וכיאה. (חכמת שלמה לגר"ש קלוגר, בפרשת בשלח).
ד. הלוא במחשבה היה המן משתנה בטעמו נמשך ואם כן בשבת תהא מחשבה זו אסורה משום מתקן, (פני דוד לחיד"א).
ה. מה שהיה משתנה טעם המן במחשבה בלבד הוא דווקא לצדיקים, הבינונים היו צריכים לדון במדומה ואילו הרשעים היו צריכים אף לטחון, (ענין יומא עה. חוקוני ועוד מפרשים).
ו. שהיו מקטני אמנה שהטריחו עצמם להתיקף את מוונם כמו בלחם מן הארץ. (דעת זקנים).
ז. הציווי בפרשת בשלח נאמר בשבת הראשונה לרדת המן ולא ידעו להבחין בפלא של טעם המן. (נחלת יעקב).
ט. עם ישראל אכלו במדבר עוד מאכלים מלבד המן, כגון בשר בהמות שהקריבו במשכן לשלמים, וכן איתה במדרש שהמים שנבעו מבארה של מרים היתה מנציחה להם פירות וירקות, ועל כן זה נאמר "את אשר תאפו" וכו'.
י. הציווי של את אשר תאפו נאמר לדורות ולא דווקא על המן.
יא. בזה"ק כתוב שטו העם ולקטו לשון שוטים שטרדו למונותיהם בלא צורך.
יב. הפסוק בפרשת בשלח אינו דווקא למן ולמדנו משם עירובי בתשליך.
יג. לכבוד שבת היו רוצים להכין ולאפות בצורת חלה.
יד. כאן קודם מתן תורה וכאן לאחר מתן תורה. (להבות אש, הרב דרוק)
הידה בפרשה:
שאלה: היכן מוזכר בפרשה, בחומש ו/א ברש"י שמצווע נחשב כמו מת?
תשובה: א. ח, ו, ברש"י: המצווע קרוי מת ולכן היו זקוקים הלויים לתגלחת.
ב. יב, יב ברש"י: אל נא תהי כמות, שמצווע חשוב כמות.

בב"ל יום יהיו בעיניך כחדשים

דברות קודש מופלאים מרכותינו מאורי הדורות נב"מ זיע"א

על התועלת הרוחנית הנשמת אדם מלימוד קדוש ונשגב זה בקביעות דבר יום ביומו שהוא סגולה בדוקה לאמונה ויראת שמים, לקרבת אלוקים ומידות טובות ועוד

"יש בידינו קבלה מהמגיד, שקיבל מאליהו הנביא זכור לטוב, שאפילו עם הארץ הקורא בכל יום פרשת אותו השבוע, יזכה להגות בה בגן עדן"

(רבי ליבער הגדול מבארישטויב זיע"א)

"אמר לי ת"ח אחד שליט"א ממשפחתו של מרן ה"חזון איש" זצוק"ל שמרן זיע"א אמר, שיש ללמוד כל יום חומש עם פירוש רש"י, שזה מסוגל לאמונה"

(ארחות רבנו - קהילות יעקב)

"קיבל על עצמו בזה הלשון: 'מדי יום ביומו שנים מקרא ואחד תרגום ופירוש רש"י ז"ל'. וכן נמצא כתוב בין הקבלות דשנת תשל"ה: 'שנים מקרא ואחד תרגום עם פירוש רש"י ז"ל פרשה בכל יום'"

(לקט רשימות ממרן המגיד דליקוד רנ"ב ואכטפאל זצ"ל)

"מי שלומד בכל יום פרשה חומש ורש"י, מובטח שינצל באותו יום מעבירה חמורה לעשות"

(מרן אדמו"ר מהר"ד זיע"א מבעלזא זיע"א)

הצטרפו גם אלה לרבבות אלפי הלומדים והמבחינים מדי יום ותתחיל להרגיש טעם מופלא ואור חדש בעבודת השם!

חידודי תורה

פרפראות וחידודים על פרשת השבוע

ופירוש רש"י הק'

הידה 'יוסף דעת'

למה לא נזכר קרח?

בספר התהלים פרק ק"ו (פסוק יז) נאמר: "תפתח אָרְץ וּתְבַלַּע דָּתָן וְתִכְסַּע עַל עֵדֶת אֲבִיבִים". והשאלה הנשאלת: מדוע נזכרו כאן רק דתן ואבירם ולא נזכר כאן קרח? והרי גם קרח נבלע באדמה!

בדומה לזה יש לשאול על הפסוק בפרשת קרב (דברים יא, 1) וְאֲשֶׁר עָשָׂה לְדָתָן וְלְאֲבִיבִים בְּנֵי אֱלִיָּאָב בֶּן רְאִיבֵן אֲשֶׁר פָּצְתָה הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ וּתְבַלְּעֵם. גם כאן לא מוזכר קרח, הלא דבר הוא! אתמהא!

'חידה בפרשה' - עוד ארץ זבת חלב ודבש

חוץ מארץ ישראל, היכן בכל כדור הארץ יש עוד מדינה נוספת, שנאמר עליה שהיא "ארץ זבת חלב ודבש"?

פתרון חידות - פרשת בתעלות:

יוסף דעת - תשובות נבחרות מתוך אלפי התשובות שהתקבלו במערכת:

תמצית המוני התשובות שהתקבלו במערכת על הסתירה העולה לכאורה בין פירוש רש"י בפסוק על המן "וְטַחְנֵנוּ בְּרִתִּים אוֹ דָבָהּ בְּמִלְכָּה וְיִשְׁלוּ פְּפֹרֵד וְיִשְׂעוּ אֹתוֹ עֲגוֹת" שלא אפו ובשלו אלא במחשבה היה טעמו נהפך לטחון, נידון, מבושל וכו', לציווי בפרשת בשלח "שפֶת קָדֶשׁ לַיהוָה מִתּוֹרָה אֶת אֲשֶׁר תֹּאמַר אָפוֹ" שנשמע בישראל ואפייה נמשך עד כדי חילול שבת:

- אכן לא היו צריכים לבשל ולאפות את המן אך אם רצו היה זה אפשרי, על כן באה התורה להזהיר שלא יעשו כן בשבת.
- אמנם טעמו של המן היה משתנה ברצונם לכל מיני טעמים וצורות עשייה בכח המחשבה, אבל המוקם והמראה לא היה משתנה כי אם באפייה ובישול נמשך.
- דווקא בימי החול היה טעמו של המן משתנה במחשבה, אך לקראת שבת הוצרכו לבישול ולאפייה כדי לקיים "זהכינו את אשר יביאו" ויכולו להכין לכבוד שבת כראוי וכיאה. (חכמת שלמה לגר"ש קלוגר, בפרשת בשלח).
- הלוא במחשבה היה המן משתנה בטעמו נמשך ואם כן בשבת תהא מחשבה זו אסורה משום מתקן, (פני דוד לחיד"א).
- מה שהיה משתנה טעם המן במחשבה בלבד הוא דווקא לצדיקים, הבינונים היו צריכים לדון במדומה ואילו הרשעים היו צריכים אף לטחון, (ענין יומא עה. חוקוני ועוד מפרשים).
- שהיו מקטני אמנה שהטריחו עצמם להתיקף את מוונם כמו בלחם מן הארץ. (דעת זקנים).
- הציווי בפרשת בשלח נאמר בשבת הראשונה לרדת המן ולא ידעו להבחין בפלא של טעם המן. (נחלת יעקב).
- עם ישראל אכלו במדבר עוד מאכלים מלבד המן, כגון בשר בהמות שהקריבו במשכן לשלמים, וכן איתה במדרש שהמים שנבעו מבארה של מרים היתה מנציחה להם פירות וירקות, ועל כן זה נאמר "את אשר תאפו" וכו'.
י. הציווי של את אשר תאפו נאמר לדורות ולא דווקא על המן.
יא. בזה"ק כתוב שטו העם ולקטו לשון שוטים שטרדו למונותיהם בלא צורך.
יב. הפסוק בפרשת בשלח אינו דווקא למן ולמדנו משם עירובי בתשליך.
יג. לכבוד שבת היו רוצים להכין ולאפות בצורת חלה.
יד. כאן קודם מתן תורה וכאן לאחר מתן תורה. (להבות אש, הרב דרוק)
הידה בפרשה:
שאלה: היכן מוזכר בפרשה, בחומש ו/א ברש"י שמצווע נחשב כמו מת?
תשובה: א. ח, ו, ברש"י: המצווע קרוי מת ולכן היו זקוקים הלויים לתגלחת.
ב. יב, יב ברש"י: אל נא תהי כמות, שמצווע חשוב כמות.

מזרח חידודי תורה מופיע במערכת מדי יום שלישי - ניתן להשיב על החידות עד יום ראשון בשעה 24:00
ב'נדרים פוליס' אל בנק 'קול התורה' 02-5002018

היות ומתקבלות המוני תשובות במערכת, מחמת קוצר הריעה או עורכים ומפרסמים את תמציתם בלבד בין השבועים נבחרו מתקיימת הרגלה שבועית חידודי דעת - כרטיספר בסך 200 ש"ח (חידה בפרשה - כרטיספר בסך 100 ש"ח)

בזכות התורה שמות הוויכוח

זוכים במבחן יומי ע"ס 350 ₪

הרב מיכאל פינקל - ירושלים, מיר
הבה"ח יוסף לייב קרומן - בני ברק, חכמת שלמה באבוב
הרב פנחס אהרן טברסקי - בית שמש, בעלזא
הבה"ח מנחם מנדל סאמט - מודיעין עילית, זווהיל תורת שלמה
הרב דוד מזרחי - ירושלים, תפארת אליהו
יניק וחכים יוסף שלמה גרינוולד - ביתר עילית, אוהלי מנחם
יניק וחכים שמואל יעקב בקר - בית שמש, תלמוד תורה רמות

זוכים במבחן שבועי ע"ס 500 ₪

הבה"ח איתן יעיש - ירושלים, כסא רחמים
הבה"ח אברהם מאיר אירבך - ירושלים, בית מתתיהו
זוכים בהגרלת בונים ע"ס 600 ₪
הרב יצחק בנימין - ביתר עילית, וישכם אברהם
זוכים במדור חידודי תורה

הבה"ח יהודה בנימין סיטון - בני ברק, דרכי איש יד בנימין - 200 כרטיספר
הרב יהונתן בן הרוש - בית שמש, יערות דבש - 100 כרטיספר

תומכי תורה תרומות קודש ע"י נדיבי הלב

למען זיכוי הרבים והפצת התורה

<p>הפצת התורה בעיר צפת ע"י הרב מנדל הרבסט הי"ו לכבוד שמחת היכנס בנו הבה"ח יניק וחכים כמר דוד צבי ני"ו לעול תורה ומוצות במול טוב ובשעה טובה ומוצלחת</p>	<p>הפצת התורה בעיר עפולה לזכות ידידנו הנכבד הרב ישראל אריה בן רבקה אסתר הי"ו לברכה והצלחה בתורה ויראת שמים</p>
<p>הפצת התורה בעיר אשדוד לעילוי נשמת הרב אחיעזר בן יוסף ז"ל נדבט בנו, ידידנו הנכבד הרב יצחק גמליאל הי"ו</p>	<p>זכות הפצת 5,000 גיליונות לזיכוי הרבים ע"י הרב מאיר אורלנסקי הי"ו לכבוד שמחת הולדת הנכדים התאומים שיחי במול טוב ובשעה טובה ומוצלחת</p>

יהא רעוא קדם נתן התורה כי יתברכו בכל מילי דמיטב ויזכו לראות ברבה והצלחה בכל מעשי ידיהם. אבי"ר לתרומות והנצחות בגיליון פנו לקול התורה 02-500-2018 שלושה 8 או ב'נדרים'

להבלת הגיליון השבועי

gts025002018@gmail.com

לקבלת הגיליון היומי 025002018@gmail.com

16/צוניה - דפוס ספיז פרשת קרח תשלפ

הו 'הול' התורה'

רישום | מבחנים | שיעורים | אזור אש"י | חידודי תורה | ועוד

02.500.2018

הבררת המערכת והוספה בנוגע ל "קלבונו לפרוטרוט"

מדור 'זאת התורה' - פרשת במדבר (גיליון כ"ב)

היות ונשלחו למערכת תגובות ופניות רבות מהלומדים שביקשו תוספת הסבר והבהרה, העירו והאירו אודות המושג 'קלבונו לפרוטרוט' שהובא בדברי רש"י בפרשת בחוקותי, נבחרו ונבא כאן שני הסברים שכתבו על כך המפרשים:

הגואל ופודה 'שדה אחוזה' מרשות ההקדש, עליו לשלם עבור כל שנה סך של שקל ועוד מטבע קטן הנקרא 'פונדיון'. למרות זאת, הגואל את השדה בתחילת מחזור היובל, עליו לשלם 50 שקלים עבור 49 השנים שנותרו עד היובל.

על פניו נראה לכאורה שהחשבון אינו מתאים, שהרי ככל הידוע לנו הרי שקל אחד שווה רק 48 פונדיונים בלבד, כך שכאשר אנחנו משלמים 50 שקלים עבור 49 שנים, תחילה נוריד מתוך אותם 50 שקלים 49 שקלים שלמים המיועדים כתשלום עבור 49 שנים, שקל אחד לכל שנה, ואילו השקל האחרון החמישי במספר, ממנו אנו אמורים לשלם את תוספת 49 הפונדיונים עבור 49 השנים, פונדיון אחד לכל שנה ושנה, זאת בזמן שהשקל שווה רק 48 פונדיונים בלבד.

על כך כתב רש"י: "ואמרו רבותינו שאותו פונדיון קלבונו לפרוטרוט". ובביאור דבריו נאמרו במפרשי רש"י שני מהלכים:

מהלך א' (אותו הבאנו בגיליון תורה שבכתב):

על אף ששקל שווה 48 פונדיונים, אבל באמת הוא שווה 49, כי בפועל מי שבא לקנות שקל אצל שולחני הוא משלם לו 49 פונדיונים, יען כי עליו להוסיף עוד פונדיון אחד כ'קלבונו' (כינוי למטבע קטן) לפרוטרוט, כלומר כשכר לשולחני על הפריטה. [כך גם להיפך כשאדם פורט שקל אצל השולחני לפרוטרוט, הרי השולחני מעניק רק 48 פונדיונים תמורת שקל אחד, כי הוא לוקח לעצמו פונדיון אחד כ'קלבונו לפרוטרוט']. ומאחר וסלע שווה בפועל 49 פונדיונים, שוב אפשר לשלם 50 שקלים עבור 49 שנים והם מכסים את מלוא התשלום. [הסבר זה שנכתב כאן בביאור דברי רש"י מבוסס על דברי רש"י בדפוס ראשון ובדפוס אלקבץ, ובעוד דפוסים, וכפי שמפורש גם בדברי הרמב"ם (ערכין ג, ג), וכך פירשו את דברי רש"י בכמה מפרשים קדמונים, כמוכא בספר 'זירא יעקב', וכן ביאר בחומש 'שימה בפיהם ועוד'].

מהלך ב' (אותו ציינו רבים מהמעירים החשובים):

אכן שקל שווה רק 48 פונדיונים בלבד, ובכל זאת הפודה בבת אחת 49 שנים די לו שישלם 50 שקלים, על אף שאין בו לכסות פונדיון לכל שנה, ודי בכך שיש קצת פחות מפונדיון לכל שנה, וזה המחיר האמיתי שצריך לשלם. רק הפודה כל שנה לעצמה צריך להוסיף ולשלם פונדיון שלם לכל שנה, כך שהוא משלם תוספת קטנה עבור כל שנה, ותוספת קטנה זו היא הנקראת 'קלבונו', והסיבה שהוא נוטן זאת, לפי שכאשר אדם משלם לכל שנה לעצמה, הוא משלם להקדש שבמטבעות וטלעות ובפרוטרוט (פרוטרוט) וסביר מאד שנאבד מהם קצת, וכדי להשלים להקדש את הפער של האבדה יש לשלם קצת תוספת של קלבונו. אבל כשפודה את כל 49 השנים בבת אחת ואינו משלם בפרוטרוט לא נאבד ממנו ואין צורך להשלים. [הסבר זה בדברי רש"י מופיע בפירושו 'לקט ביאור' על רש"י ועוד מפרשי רש"י, והוא מבוסס על רש"י במסכת בכורות ג ע"א, ורש"י במסכת ביצה לט ע"ב, וראה תוספות בכורות ג ע"ב בראש העמוד].

ותן לחכם ויחכם עור, בכרכה, המערכת

תגובה למדור 'דעת תורה' - פרשת במדבר (גיליון כ"ב) בנושא - "הפולמוס על שיטת הפלפול ביישובות"

בהקשר לפולמוס אודות שיטת הפלפול, רצוני לצטט כאן את המובא בשם הרה"ק רבי יהושע מבעלזא ז"ע שאמר לנכדו הרה"ק רבי אהרן מבעלזא ז"ע, שירגיל עצמו ללמוד גם בדרך הפלפול, אף כי אין זה לימוד בדרך הישר והפשוט, ונימק את טעמו באמרו כי אם לפעמים רואים דברים לא טובים אשר נעשה על ידי אחד מבני ישראל וקשה מאד לדון אותו לכך וכות, אבל על ידי דרך הפלפול יוכלו גם זאת לפרשו לכך זכות...

נפתלי. ה. ש. אשדור

תגובה למדור 'שבת של תורה' - פרשת נשא (גיליון כ"ג) בנושא - "מסר האחות בנדרת הנעלות"

ממש אותו רעיון שהבאתם בשם החתם סופר כותב הספורנו וזו לשונו: עגלה על שני הנשיאים, לאות אחוזה בנייהם אשר בה יהיו ראויים שתשרה שכינה בנייהם כאמרו (דברים לג ה) ויהי בישורון מלך בהתאסף ראשי עם וכו'.

הרב ישראל חיים בלומנטל, ירושלים

תגובות למדור 'דעת תורה' - פרשת נשא (גיליון כ"ג)

בנושא - "מדוע בחו"ל ובגליל, יש שלא נשאם כפיים כל יום?"

יש עוד טעם ומקור, שלכאורה הוא הטעם הקדום ביותר, רעק"א בסימן קכ"ח מביא בשם השטמ"ק שהטעם לנמענים לישא כפיים כי שפוסקים כדעת רב יהודה שכהן אסור לישא כפיו אם היה בבית שיש שם מי שטמא טומאה חמורה, ואם נשא תפלתו תעובה וזרעו יכלה מן הארץ, ולכן היו שנמענו מלישא כפיים לגמרי. ולכן אלו שנוהגים שלא לישא כפיים בגליל באותם מקומות שיש מנהג קדום כזה, צריכים להמשיך ולהיזהר במנהג זה בלי רפיין.

גם שמעתי שבאמת בכל ארץ ישראל היה מנהג שלא לישא כפיים, שהרי כל הטעמים שכתבו הראשונים שלא לישא כפיים בכל יום, שייכים בארץ ישראל כמו בחוץ לארץ, אלא שכאן בארץ ישראל נהגו לישא כפיים לפי שהבית יוסף שיבח את המנהג לישא כפיים בכל יום, ולכן הנהיגו כן תלמידי הגר"א בירושלים.

שמעון שפירא, יצחק הכהן ר. - צפת, גבריאל ל. - רכסים

ברצוני להוסיף על מה שכתבם בגיליון כ"ג פרשת נשא אודות הפולמוס על נשיאת כפים בכל יום בא"י ובחו"ל ובגלילות א"י. בשו"ת אוהל יעקב שאלה ע"ח למהר"י ששפורט כותב שנשאל מהשיבה הגדולה דק"ק אמשטרדם ומחכמי ורבי הישיבה הכללית בוינצאה דבעת התפשטות כת הש"ץ הארורה ימ"ש הנהיגו בקהילתם לשאת כפים בכל יום מה שלא נהגו מקודם, כמנהג ש"ץ מ"ש, מכוונה טובה לדקדק במצוות שיוכז לראות בטוב מלכם ומשיחם, ועתה לאחר שנפקחו עיניהם ברעת כת הש"ץ שאלתם בנפשם האם לחזור למנהגם הראשון או מכיון שהנהגו כך אל להם לפסוק לשאת כפים, והקדוש הנ"ל האריך מאוד בזה ומסקנת דבריו הוא דאסור לנהוג כך כיון שהנהג ע"י אדם רשע ועולה שמוכים אותו במה שעושים מנהג טוב שהוא הנהיג ועי"ש באריכות.

בכרכת התורה א.ש

אבקש להגיב הערה קצרה אודות הנכתב בעניין נשיאת כפיים בגליל, שכתבתם בשם כמה ספרים שתלמידי הבעש"ט תיקנו שלא ישאו כפיים בכל יום, אולם יש לציין שאין זה דבר ברור ומוסכם לכל הדעות, וראו בקונטרס 'בה תברכו' (חיפה תש"פ) במאמרו של הרה"ג ר' חיים מאיר גרינבוים שליט"א, דומ"ץ קהילת ויוניץ בחיפה, שכתב שאין שום מקור לכך שתלמידי הבעש"ט הק' יסדו מנהג זה בצפת, והביא על כך כמה תמיהות ופקפוקים, עיי"ש, והסכימו על קונטרס זה כמה מגדולי ההוראה בדורנו שליט"א בנוגע לפולמוס שהתעורר בשנים האחרונות על דבר מה שחלק מהקהילות בחיפה התחילו לשאת כפיים בכל יום, וכתבו שאפשר לשנות ולהתחיל לישא כפיים בכל יום, ונחלקו בזה המנהגים כיום בקרב הקהילות בחיפה, ולא באתי אלא להעיר בעלמא, ותנו לחכמים ויחכמו.

בכבוד רב, שרגא ל. חיפה

בעניין מה שכתבתם במדור 'דעת תורה' גיליון פרשת נשא אודות המנהגים לגבי נשיאת כפיים בחו"ל וכן בערי הגליל,

אכן הדברים חשובים ומרתקים, אולם על מה שכתבתם בעניין שבקבר הרשב"י במיוון המנהג לישא כפיים, פלא הוא שציינתם לזה ולא נכתב גם שעצם הכניסה לכהנים לציון אינו דבר פשוט, ויש בכך פולמוס גדול אם מותר לכהנים להיכנס לשם, ודעת רוב פוסקי הדור שאסור לכהנים להיכנס לשם, אם כי יש פוסקים המתירים על סמך קבלה ומסורת שיש בידם שבניין הציון נבנה באופן החוצץ בפני הטומאה, ויש שכתבו שכיום השתנו הדברים ואסור לכהנים להיכנס שם, והדברים ארוכים, וכל אחד ינהג בזה כפי הוראת רבותיו, ועכ"פ היה מן החשוב לציין גם את העניין הזה שלא להשתמע כאילו הדבר פשוט לכל הדעות שמותר לכהן להיכנס לציון (מלבד במרפסת הכהנים המיוחדת להם ששם יכולים לישא כפיים).

באתי על החתום המשתעשע רבות בעסק

'תורה שבכתב' שנתרבה בעולם ע"י כל פועלכם הגדול

משה הכהן קופשיץ מודיעין עילית

תגובה למדור 'חידושי תורה' מפרשת נשא (גיליון כ"ג)

בנושא - "היכן ציונו לברך ברכת סתים בארבע?"

שמעתי ממרן ראש הישיבה הגאון הגדול חכם שלום הכהן זצ"ל שהמקור לזה הוא בווהר הקדוש, והוא סיפר סיפור שקרה פעם אחת עימו שלא היה מוכן לעלות ולברך עד שהרגיש שהוא יכול לברך באבהו.

משה בנגי, בית שמש

תגובה למדור 'תורה ברורה' - פרשת נשא (גיליון כ"ג)

בנושא - "דיני הנזיר"

אבקש לנצל במה זה לעורר את הציבור בחקירה, האם מותר לניזיר לגלח בימי נזירותו את שערות הווקן? ההתייחסות היחידה שמצאתי הוא שו"ת הרשב"א ח"א סי' תו, שכותב שמסתבר שמוטר, כי לשון האיסור בתורה הוא "שער ראשו", ואשמה לקבל עוד ידיעות בעניין זה.

בכרכת דוד שמואלי מודיעין עילית

תגובות למדור 'דעת תורה' - פרשת בהעלותך (גיליון כ"ד)

בנושא - "הנזין והפכים בפרשת בהעלותך"

בקשר לפולמוס שהובא במדור בפרשת בהעלותך על האות ו' ההפוכה לפני פרשת ויהי בנסוע, אציין לדבר נפלא שהביא בשו"ת מרש"ל (סי' עג) בשם רבנו בחיי, שיש רמז באות ו' דווקא, שהיא בגימטריא חמישים, ללמדך שפרשה זו נמצאת בסוף חמישים פרשיות [אין הכוונה למה שאנו קוראים בימינו פרשיות, אלא למה שיש בספר תורה פרשיות פתוחות וסתומות], אם תמנה מן ויהי בנסוע הארון עד נוסע אוהל מועד בפרשת במדבר סיני תמצא חמישים פרשיות.

בתודה על המדור הנפלא. עזרא קינן. ראשון לציון

לגבי מה שכתבתם שבגמ' שבת לא פי' רש"י שהכוונה דווקא לאות ו', רציתי לציין שהרשב"א (שבת קג.) הביא בשם רבינו האי גאון שהכוונה לעשות 'נונין הפוכין'. בווה"ק (בהעלותך, קנה). האריך בסודות של נו"ן הפוך בפרשת 'ויהי בנסוע' שהוא מרמז על חיבתן של ישראל לפני הקב"ה, שחזרו פניו לישראל אף כשאין ראויין לזה.

גם יצויין שבספר משנת אברהם (סי' נד סק"א) מעיד שנמצא ברשותו תשובה של הרה"ק רבי שבת מראשקוב זי"ע תלמיד הבעש"ט זי"ע שהאריך להוכיח שיש לכתוב הנונין לפני ואחרי הפרשה כדעת הנודע ביהודה, ורבי שבת העתיק מכתב קודש שכתבו הרה"ק ר' גרשון מקיטוב זי"ע להרה"ק רבי צבי סופר זצ"ל שהיה סופרו של גיסו רבינו הבעש"ט, והעיד שבדק ספרי תורה הישנים בארץ ישראל שכתבו מהר"א אולאי החסד לאברהם זצ"ל, ורבי יצחק אבוהב זצ"ל, וראה שנכתב שם הנונין לפני ואחרי הפרשה, (ויש לציין שהספר תורה שכתב רבי יצחק אבוהב שעליו סמך ר' גרשון מקיטוב זי"ע עדיין נמצא כהיום הזה בעיה"ק צפת בביה"כ אבוהב שם). לגבי מה שכתבתם שיש שנהגו להפוך ראש הנו"ן לצד מטה, העטרת צבי מודיטשוב זי"ע הזהיר שחלילה לעשות כן, כיון שאותו נו"ן רומז על השכינה הק', ואין זה כבוד של מעלה להפוך ראש הנו"ן למטה.

י.ב. ירושלים

מי צודק?!

מסביר הרב יהונתן אייבשיץ זצוק"ל כי קורח חשב שכאשר עם ישראל נמצא בדרגה נמוכה ואינו זכאי לעבוד את ה' ישירות, אז נדרש משכן, נדרש בית מיוחד עם מקום מוצנע לקודש הקודשים, אז נדרש כהן שיהיה השליח של העם ויתווך בין עם ישראל לקב"ה ויביא בפני ריבונו של עולם את התפילות והתחונות של העם. אך, כאשר העם נמצא בפסגת המעלה חשב קורח, אין הם צריכים בית מיוחד ולא כהן מתווך, כאשר העם נמצא בתיקונו "מלא כל הארץ כבודו", ה' נמצא בכל מקום והעבודה מותרת בכל מקום, וכל אחד מהעם רשאי להקריב בבמות בלי צורך במשכן ובכהן. וזאת הייתה טענת קורח למשה על טלית שכולה תכלת ובית שכולו מלא ספרים, הוא רמז על עם ישראל שכולם קדושים וטהורים, כולם נמצאים ברום המעלה, אם כן צריכה ההלכה להתיר לכל אחד להקריב את קורבנו היכן ומתי שירצה. במצב כזה הוא טען, אין צורך במתווך ואין צורך בבית, כל אחד באוהלו עם הקשר הישיר שלו לבורא עולם, וממילא אם ההלכה כמותו ובכל זאת משה רוצה לתת תפקיד לאח שלו – הדבר אינו תקין, והמלחמה שלו כנגד המהלך היא מלחמת מצוה.

אך מסביר הרב יהונתן אייבשיץ כי קורח טעה בשני הדברים, דבר ראשון העם לא היה בתיקונו המוחלט כמו שחשב קורח. דבר שני, שגם אם העם אכן היה מגיע לרום המעלה, בכל זאת אין דומה מעלת בית המקדש לבמות, הדברים נשגבים ומורכבים ממושגים שרחוקים מבינתנו על השערים שפותחת עבודת הקורבנות בשמים ועל העובדה שמכוון בית המקדש של מטה כנגד בית המקדש של מעלה, אך מה שכן ניתן להבין כי אלו דברים שניתן להשיג רק בבית המקדש, רק כשיש בית לה' וכהנים שעובדים בו בקדושה ובטהרה. בעקבות טעותו של קורח בשתי הנחות היסוד שלו, גם שהעם לא הגיע באמת לשלמות התיקון וגם שבמצב מתוקן עדיין צריכים אנו את בית המקדש, הגיע הוא לטעות בהלכה וכל המריבה שלו נצרבה לדיראון עולם והוא וכל עדתו ירדו שאולה או נשרפו באש מחתותם.

כמו שלימד אותנו החזון איש, המוסר נקבע על פי ההלכה, כאשר הדבר מותר המלחמה עליו היא מלחמת קודש וכאשר הוא אסור זאת עזת היצר. לשון הרע או תוכחה נדרשת – הכל תלוי אם ההלכה איתך או נגדך. קורח טעה בהלכה, אך לא הטעות לבד הפילתו, כי כאשר יש טעות אפשר לתקן, אפשר לשאול, ואם בסביבה נמצא גדול הנביאים ומוריד התורה אין מישהו טוב ממנו שיענה על השאלה, אך קורח דבק בטעותו וסחף אחריו עדת אנשים שיקומו להלחם דווקא מול אותו אחד שאיתו היו צריכים להתייעץ ואותו היו צריכים לשאול, דווקא כנגד משה רבינו החליטו הם להתקומם. היום רבו הדעות בהלכה, אין כמעט הלכה שאין בה מחלוקת, ולכן אם ישנה מחלוקת בינינו לבין החבר או השכן, באותה מידה שיכול להיות שההלכה איתנו ומלחמתנו צודקת, כך באותה מידה יכולה ההלכה להיות איתו ואז כל מילה שנוסִיף תהווה עבירה נוספת. נהיה חכמים ולא ניפול לעצת היצר, לא ניפול לויכוח כי בקלות יכולים אנו להשתייך לעדת קורח במקום לדבוק בתורת משה.

אנחנו חיים בעולם ממוסד, השלבים ברורים והכללים ידועים. ילד נולד, הולך למעון או למטפלת אחרי זה יש את הגנים, המכינה והחיידר, משם ישיבה קטנה וישיבה גדולה. השאלה היא מה בדיוק המסגרת שתתאים, אבל הכל מאד מסודר ומאד מובנה. לא כך היו החיים פעם, לכל עיירה היו את ה"מלמדי דרדקי" שלה, את האנשים האמונים על לימוד הילדים, כל אחד לוקח קבוצה או יחידים, יושבים ביחד באחד הבתים, בלי כיתה א' ב' או ג', פשוט יושבים אצל הרב'ה, המלמד או המורי ולומדים לקרוא ולכתוב, חומש משנה וגמרא, סופגים את המורשת היהודית במלוא עוצמתה. על התקופה הזאת מספר החזון איש בהתייחסו לעיירה אחת שבה היו שני מלמדים ידועים וותיקים, כולם שלחו אליהם את ילדיהם והם לימדו וגידלו אותם במסירות. יום אחד בלי הודעה מוקדמת הופיעו בעיירה שני יהודים צעירים, החליטו לקבוע שם מושב קבע, לא חלפו ימים רבים ופרסמו הם ברבים את היותם מלמדים כשהם מציעים לתושבי העיירה לשלוח אליהם את ילדיהם.

המלמדים הותיקים כעסו, הקפידו ודיברו כנגד אותם מלמדים חדשים שהגיעו למקום, הם כעסו על שמישהו לוקח להם את הפרנסה, גונב מהם תלמידים ומשנה סדרי עולם שנקבעו כמנהג המקום שהם-הם המלמדים היחידים של העיירה. דיבורם גרם לתסיסה בקרב העיירה ועד מהרה נוצרו שני מחנות, מחנה אחד שהזדהה עם צערם של המלמדים הוותיקים ויצא בחרון אף כנגד המלמדים החדשים ואלו השולחים אליהם את הילדים, והמחנה השני שהיה מרוצה מהעובדה שישנם מלמדים נוספים בעיירה וכן מהידע והרעננות שהשניים החדשים הביאו עמם. כתב החזון איש כי אם ההלכה הייתה שכאשר יש מלמד במקום – אסור "להתחרות" איתו כי זה יורד לאומנות חברו, לא רק שלא היה כל איסור של לשון הרע בדיבורם של המלמדים הוותיקים, אלא אף מצוה. אם המלמדים החדשים היו עוברים על ההלכה ופועלים שלא כדיון, כל עמידה כנגדם היתה מלחמת קודש, ולכן כל התומכים במלמדים היו יכולים להתהדר בכך שלובשים הם עזות דקדושה ותומכים במלחמתם הצודקת של המלמדי דרדקי הצדיקים כנגד הזרים הפושעים.

אך, אומר החזון איש, לא כך היא ההלכה, כי כבר נקבע שבלימודי הקודש אין ירידה לאומנות חברו כי קנאת סופרים תרבה חכמה וטוב ורצוי הוא המצב שבו ישנם יותר ויותר תלמידי חכמים שילמדו את העם ואת תשב"ר תורה, כך תרבה החכמה, כך תרבה תורה, כך יצאו יותר תלמידי חכמים מאותו המקום. והיות שכך נפסק, כל דיבור של אותם מלמדים ותיקים הוא איסור לשון הרע, כל המריבה היא בגדר של איסור ועבירה, גם של המלמדים עצמם ובטח ובטח של המצטרפים אליהם. כך ממחיש החזון איש עד כמה המוסר מבוסס על ההלכה, כי אותו מעשה ישפט כמוסרי או כנטול מוסר על בסיס השאלה אם הלכתית הוא אסור או מותר.

נכתב על ידי: מנחם רביץ

לתגובות, הזמנת שיחות, והרשמה לרשימת התפוצה, יש לשלוח מייל לכתובת: 4663MR@GMAIL.COM
מבין השיחות שבקול הלשון: המתכוון לחיי נצח | איך להתגבר על היצר הרע | שאיפות ומטרות בחיים | מהי ההגדרה לעצלנות?

לקוּטִים וּסְפוּרִים נִפְלְאִים

פרשת קורח

"ויקח קורח" (טז, א)

במדרש (ב"ר יח) מסופר כי קורח היה ממונה על אוצרותיו של פרעה מלך מצרים ומשם נטל את כל עושרו הרב, ודרשו חז"ל על קורח את הפסוק (ירמיהו יז) "עושה עושר ולא במשפט בחצי ימיו יעזבנו ובאחריתו יהיה נבל".

השיב לו בעל בית המזיגה: שוטה שכמותך, אם אתה גונב מהם אתה גם גונב ממני, שהרי אם לא יהיה בכליהם כסף איך ישלמו לי על כל מה ששתו והשתכרו? כן הוא הנמשל: כאשר נטל קורח את ממונו של פרעה, נמצא נוטל בעקיפין את ממונם של ישראל, שהרי הקב"ה הבטיח להם "ואח"כ יצאו ברכוש גדול" ואם כן מה שנטל קורח מפרעה גרע לבני ישראל מביזת מצרים. (משלי המגיד מדובנא זיע"א)

ויש להבין מדוע חז"ל אומרים עליו שלא עשה כמשפט, והלא קורח אסף את עשרו מפרעה ומביתו ואם כן מה פשעו ומה חטאתו? הדבר יבואר עפ"י משל: ליהודי אחד היה בית מזיגה שם נהגו כל האיכרים הגויים לסיים את יום עבודתם בכוסית משקה חריף. פעם אחת ביום השוק התאספו ובאו אל בית המזיגה הרבה איכרים וביקשו לשתות. מזג להם בעל הבית יי"ש ביד נדיבה, כוסית רדפה כוסית ובקבוק גרר בקבוק, ועד מהרה הפכו הללו לשיכורים. לפתע הבחין בעל הבית בגנב השולח ידו אל צרורותיהם של השיכורים ומבקש לקחת מהם את ממונם.

התנפל בעל הבית על הגנב, תפסו בדש בגדו והוציאו מבית המזיגה בכוח. תמה הגנב: מדוע אתה מתנפל עלי? והרי לא נטלתי ממך דבר.

"אין עוד מלבדו"

הפסוק אומר 'וַיִּדְעַתְּ הַיּוֹם וְהִשְׁבַּתְּ אֶל לִבְכָּךְ כִּי הַשֵּׁם הוּא הָאֱלֹקִים' (דברים ד, טז).
מה הפרוש 'וַיִּדְעַתְּ הַיּוֹם'? וכי אַתְּמוֹל לֹא יָדַעְנוּ שֶׁהַשֵּׁם הוּא הָאֱלֹקִים? אִיזוֹ נִקְדָּה מִתְחַדֶּשֶׁת כָּאֵן בְּכָל יוֹם מִחֻדָּשׁ? מָה אָנוּ יוֹדְעִים הַיּוֹם שֶׁלֹּא יָדַעְנוּ אַתְּמוֹל? אֲלֹא, הַתְּשׁוּבָה נְעוּצָה בְּסוּפוֹ שֶׁל הַפְּסוּק: 'וַיִּדְעַתְּ הַיּוֹם... כִּי הַשֵּׁם הוּא הָאֱלֹקִים - אֵין עוֹד!'
אֵין עוֹד! זֶה הַחֻדוֹשׁ שֶׁל כָּל יוֹם!
בְּכָל בֶּקֶר אֲנַחְנוּ מִתְעוֹרְרִים, וּבְמוֹחְנוּ עֲשָׂרִים רַעֲיוֹנוֹת אֵיךְ לִפְתֹּר אֶת הַבְּעִיּוֹת, שְׁלוֹשִׁים אָנֻשִׁים שְׁאוּלֵי יַעֲזְרוּ לָנוּ, וְאַרְבָּעִים מְכַשּׁוּלִים שְׁצָרִיךְ לְהִסִּיר כְּדֵי לְהַגִּיעַ לְמִנוּחָה...
אַחֲרֵי שֶׁהִבְנוּ כְּבֶר אַתְּמוֹל, שֶׁהִבּוֹרָא מִנְהַל אֶת כָּל הָעֲנִינִים עַל הַצַּד הַיּוֹתֵר טוֹב, אָנוּ קָמִים לְבִקֵּר, וְאָנוּ שׁוֹב בְּטוֹחִים, שְׁאֲנַחְנוּ נִצְלִיחַ בְּתַכְנִיּוֹתֵינוּ לְהַגִּיעַ, לְהַשִּׁיג וּלְהַצְלִיחַ יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר אַתְּמוֹל.
אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה - אוֹמֵר הַפְּסוּק - תַּעֲבִיר לְבוֹרָא! וַיִּדְעַתְּ הַיּוֹם שְׁאֵין עוֹד שׁוֹם פְּתוֹרֵן אַחֵר, שׁוֹם אָדָם שְׁיִכּוֹל לְעוֹר לָךְ - וְשׁוֹם מְכַשּׁוּל שְׁעוֹמֵד בֵּינְךָ לְבֵין עֲצָמְךָ! אֵין עוֹד מִלְּבַדּוֹ!
(נְקֻדוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִינְקָא)

"ויקח קרח בן יצהר"

(טז, א)
דרשו חז"ל (סנהדרין קט:): "ויקח" אמר ריש לקיש שלקח מקח רע לעצמו.
הגאון רבי ברוך אברהם טולידנו מגאוני מקנט שבמרוקו בספרו "אמרי ברוך" מבאר נפלא מהו המקח הרע שלקח קרח.
מסופר על אחד הגאונים כשנכנס פעם לבית המדרש הבחין במספר עניי העיר המצפים לצאתו של גביר העיר מבית המדרש, אך הגביר לא הרגיש כלל שממתינים למוצא כיסו, והיה יושב ולומד בצוותא עם החכמים גמרא. ניגש אליו הרב ואמר: עתה ידעתי שהנך עריק מצבא מדינתנו. הסמיקו פניו ואמר בכעס, לא ידעתי את שיחת כבודו.

השיב הרב: דע לך ידידי, כל בני עמנו היהודים חיילים הם בצבאו של מלך מלכי המלכים, לכל אחד מאתנו תפקיד מוגדר ומיוחד, המחליף תפקידו בזולתו

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל
כ"ו בניסן תשע"ז

בעל "אהבת שלום" ראש השושלת לבית ויז'ניץ, דר יהודי אלים, אשר היה מפיל חיתתו על כולם. הלה העיז להציק גם לרבי מנחם מנדל, רדפו והצר לו מאוד.

ברם יהודי נשאר יהודי, ובצר לו פנה אל רבי מנחם מנדל, כיתר יהודי הסביבה, לשאול ממנו עצה ותושיה.

מקורבי הרבי בראותם את העריץ מגיע לבית הרבי, היו בטוחים כי הרבי יצוה להשליכו החוצה בבושת פנים.

להפתעת כולם קיבלו הרבי בחום ובחביבות ופנה אליו באהבה ושאלו, ידידי היקר, מה מעיק על ליבך? הלה

החל שופך בפני הרבי את מר ליבו כי כל עסקיו מתמוטטים בזה אחר זה, וכי מצבו בכי רע וקרוב מאוד

לשפל המדרגה, ואינו יודע מה טומן בחובו יום המחר. משמשו של הרבי שהיה נוכח בחדר, היה משוכנע כי

עתה ינצל הרבי שעת כושר זאת ויטיף מוסר לאותו אלים על התנהגותו המושחתת חסרת הרסן, אולם רבי מנחם

מנדל לא נהג כן. נהפוך הוא, הוא החל לעודדו כי אסור ליהודי להצטער ולהתייאש לעולם, כי הקב"ה עוזר

לכולם ולבטח יעזור גם לך, הוא דיבר אל ליבו כאב רחמן דברי עידוד וברכו.

הלה לא הסתפק באיחולי הרבי, ופנה ישירות, בתי בגרה ואין לי פרוטה לנדוניה עבורה ואינני יכול להשיאה.

חוצפתו של גבר אלים זה הקפיצה את משמשו של הרבי, הוא רצה להתפרץ ולצעוק לעברו, אינך מתבייש?! לא די

שכה רדפת את הרבי, עוד הינך מעז לפנות אליו בסיפורים כאלו כאילו היה חברך משכבר

הימים, ואולי תרצה שהרבי יעניק לך את כל כסף הנדוניה?

אולם מיראת הרבי לא הגיב המשמש בקודש, אבל בליבו פנימה היה נסער כולו.

רבי מנחם מנדל פנה למבקש ברגש ושאלו, כמה מעות דרושות לך?

הלה הופתע משאלת הרבי וחשב לרגע שנמצא בחלום, ונקב בסכום הגון של זהובים.

בלא אומר ודברים, פתח הרבי את המגירה והחל מונה ליד האיש הנדהם את כל הסכום הנכבד שנקב, ומסרו

למי שהיה שונאו משכבר הימים והיה רודפו שנים רבות. מצד המשמש הדברים נשארו בסוד, כי אסור לו לגלות

דברים מחדרו של הרבי, אולם אותו עריץ יצא מכליו, נרגש ונסער, עד שהחל מספר לאנשי קוסוב על גודל

מידותיו של רבי מנחם מנדל שהעניק לרודפו סכום כה גדול.

הדבר חרה ביותר לרבי יצחק, אחיו של רבי מנחם מנדל אשר בא ורטן לפניו: האם עד כדי כך צריך להיות וותרן

ומוחל? בבית הרבי אין כמעט מאומה, החנוונים מסרבים לתת מצרכים בהקפה לרבנית בטענה כי

החובות עברו את הגבול, ואילו לאדם שהציק כל כך לרבי ולכל אנשי קוסוב צריך לתת סכום כה גדול אם

בכלל? הפטיר הרבי, כבר שמעתי טענה זאת, כבר קדמך

יקרא עריק מן הצבא.

דע לך, כך בחר ה' להיות עתיר נכסים וממון לרוב, והנך ממונה על עניי העיר להחיותם ולהחזיקם, מדוע הנך מפקיר ומניח תפקידך, הנח לגמרא לחכמים המופלגים היושבים בשבת תחכמוני - בית המדרש, קום מלא תפקידך נאמנה.

"ואון בן פלת" (טז, א)

איתא בגמרא דאון בן פלת אשתו הצילתו.

מעשה ביהודי חסיד גור שבתו נישאה לאחד שאינו מחוג החסידים.

כאשר פרצה מלחמת יום הכיפורים בשנת תשל"ד, היה צריך אותו חתן להתגייס וללכת לחזית המלחמה, אך

אשתו לא הסכימה שילך עד שיכנס לכ"ק האדמו"ר מגור בעל ה"בית ישראל" וצוק"ל לקבל ברכת פרידה.

בלית ברירה נכנס אל הבית ישראל וקיבל ברכת פרידה. באחד הימים בהיותו בחזית ניצל בדרך נס ולא נפגע.

כאשר נגמרה המלחמה ושב לביתו בשלום, בא שוב אל הבית ישראל ולהודות לו על הנס שקרה עמו בזכות

ברכתו. כאשר נכנס אל הבית ישראל, עוד לפני שפתח את פיו, אמר לו הבית ישראל און בן פלת אשתו הצילתו.

"ואון בן פלת" (טז, א)

"חכמת נשים בנתה ביתה" (מדרש)

סיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א שפעם הגיעה לביתו אשה בעלת תשובה והתלוננה לפניו שבעלה

מעשן בשבת קודש, ומפר בכך את אוירת קדושת השבת, ולכן ביקשה ממנו עצה מה לעשות?

יעץ לה הרב: תבקשי מבעלך שלא יעשן לפחות בזמן הדלקת הנרות...

וכך היה! הבעל הסכים לדבריה, ובמשך כל הזמן שהנרות דלקו בבית, נמנע הבעל מעישון.

והנה לאחר מכן, יעץ לה הרב שתשתמש בנרות "עבים" הדולקים יותר זמן... וגם הפעם קיים הבעל את הבטחתו

ולא עישן עד שאחרון הנרות כבה. חלפו מספר שבתות ושוב הגדילה האשה את "עובי הנרות" עד שלבסוף השתמשה בנר "נשמה" הדולק

עשרים וארבע שעות... וכך בזכותה לא עישן הבעל במשך כל השבת!... ועל כך נאמר: "בחכמה יבנה בית",

זכות החכמה שב הבעל בתשובה שלימה. ומסופר שלאחר כמה שנים ניגש הבעל לאשתו ואמר לה

בחיוך: ברוך ה' שהשתמשת לנרות שבת רק בנר "נשמה", ולא השתמשת בנר "שבועי"... ולכן עליך נאמר:

"רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כולנה".

"וישלח משה לקרוא לדתן ואבירם" (טז, יב)

פירש"י, שהיה משה מחזר אחריהם להשלימם בדברי שלום.

בעיר מגוריו של רבי מנחם מנדל מקוסוב וצ"ל

מישהו בטענתך, ואף הוא לא העלה דבר, הפנית לך עורף.

הלה הוא היצר הרע בכבודו ובעצמו אשר נימק לי ביתר כישרון, וברוך השם לא שמעתיו...

וכה היה אומר, אני מעניק אהבה כה גדולה לשונאי, עד שנהפכים לאוהבי... וכדברי רש"י שהיה משה מחזר אחריהם להשלימם בדברי שלום.

"אתה וכל עדתך היו לפני ה' אתה והם ואהרן מחר" (טז, טז)

מדוע היה צריך קורח לעמוד ביחד עם אהרן ליד מאתים וחמשים מקריבי הקטרת?

הרב משה ברדוגו, מחכמי מקנס, מתרץ זאת באמצעות הגמרא (סנהדרין צג ע"א) המספרת ששני נביאי שקר ניסו להתחתן עם בתו של נבוכדנצר, והיא ספרה על כך לאביה.

קרא נבוכדנצר לנביאי השקר הללו, ואמר להם, חנניה, מישאל ועזריה אמרו לי שאלוקיכם שונא זימה.

להם אמר כך, ולנו אמר אחרת - השיבו לו נביאי השקר. נענה נבוכדנצר, יודע אני שהם היו נביאים משום שבדקתי אותם, כעת אבדוק אתכם על ידי הכנסתכם לאש, ונראה כיצד ייפול דבר.

הם היו שלשה ואנחנו רק שניים - ניסו נביאי השקר להציל את עצמם ברגע האחרון.

אם כן - הסכים נבוכדנצר - בחרו לכם מישהו שלישי. הביאו אותם רשעים, את יהושע הכהן הגדול, וכשהושלכו לתוך כבשן האש הם נשרפו, וליהושע נחרכו מעט הבגדים.

אמר לו נבוכדנצר, מדוע לחנניה, מישאל ועזריה לא קרה כלום, ולך נשרפו הבגדים?

ענה לו, הם היו שלשה ואני אחד.

הקשה נבוכדנצר, אבל אביך אברהם היה גם הוא אחד? אמר לו, הוא היה לבד, ואני הייתי עם שני רשעים, ומכיוון שהאש הייתה צריכה לשרוף, היא חרכה גם את קצות בגדי.

כיוצא בכך, כאשר הזהיר משה רבנו את קרח שיחזר בו, משום שהקטורת עלולה לשרוף אותו מחר, אמר קרח, גם אם האש תשרוף אותי, אין בכך ראייה שאיני צודק, שהרי יתכן כי נגרם הדבר בשל מאתים וחמשים האנשים הללו.

לכן אמר לו משה: "לך ועמוד מחר ביחד עם אהרן ליד אותם מאתים וחמשים אנשים, וראה כי לאהרן לא קורה דבר, ואילו אתה עתיד להיענש, וכך ידעו הכל במי בחר ה'!" (לאור הנר)

"כל האדם אשר לקרח ואת כל הרכוש" (טז, לב)
על הפסוק בקהלת (ה, יב) "עושר שמור לבעליו לרעתו" דרשו חז"ל (פסחים קיט, א) אמר רבי שמעון בן לקיש: זה עשור של קורח.

העושר הזה היה רק "לרעתו", מבלי שתהיה לו כל

טובה ממנו. מספרים כי הברון רוטשילד הגיע לעיירה אחת בשעת בוקר מוקדמת, ושאל מתי מתפללים תפילת שחרית. אמרו לו, מתפללים בשעה שבע.

נכנס לבית הכנסת וראה שכולם כבר נמצאים: הרב, החזן, הדיין, המתפללים, ולמרות זאת לא מתחילים בתפילה.

מששאל לסיבת העיכוב, הסבירו לו כי הגביר של העיירה טרם הגיע, וכולם מחכים לו...

עוברות חמש דקות, עשר דקות, וכולם עדיין מחכים... בשבע ורבע מגיע ה"גביר" עם עיניים שנפתחו לו זה עתה מהשינה, צועד למקומו בכותל המזרח, מתיישב ליד הרב ונותן את האות שאפשר להתחיל בתפילה.

הברון רוטשילד התפלץ בקרבו מחוצפתו של אותו גביר, רב בית הכנסת צריך להמתין לו, כל ה'עוילים' צריך להמתין לו? הברון החליט להעמידו במקומו...

הגיע קריאת התורה. הברון ביקש עליה, ולאחריה עשו לו מי שברך.

כשהגבאי הגיע לקטע בעבור שיתן אמר הברון רוטשילד: בעבור שאני נודב כפי שווי כל רכושו של הגביר!...

מכיוון שהגבאי לא ידע שהעומד לפניו הוא הברון רוטשילד, הוא נזעק ואמר לו: משוגינער! (משוגע) לגביר הזה יש הון עתק! והברון נשאר בשלו: בעבור שאני נודב כפי שווי כל רכושו של הגביר...

נענה הגבאי ואמר לו: ר' איד! אל תעשה ליצנות! אם אתה רוצה לתרום לבית הכנסת תאמר סכום! ואם אינך רוצה - לתרום אין אף אחד שמחייב אותך.

והברון משיב: כבר אמרתי לך שאני רוצה לתרום! ואף אמרתי לך בדיוק את הסכום שאני מעוניין לתת!

יש לך את הסכום הזה לתרום - שאל הגבאי. יש לי גם פי אלף מהסכום הזה...

רק אז הבין תפס הגבאי כי הברון רוטשילד בעצמו הוא העומד לפניו...

הגבאי רץ בהתרגשות אל ה"גביר" של העיירה, וביקש ממנו לפרט את סכום הונו, כדי שהברון רוטשילד יידע כמה לתת.

הגביר כמובן טרב לכך כשהוא מצטדק שאינו חושף ברבים את כל רכושו...

ניסו לשכנע אותו: מדובר כאן על הפסד ענק לכל הקהילה. כסף זה שיתרום הברון, יסייע לכל עניי העיירה! אם לא תגלה את סכום הרכוש שבידך הברון יעזוב את העיירה ונפסיד את הכל!

הגביר נשאר בסירובו: אי אפשר לדרוש ממני לחשוף את ענייני הפרטיים ברבים!

מה יש לדבר? כל הקהילה הלכה לביתו של הגביר והחלה לעשות שם הפגנה...

אמר להם הברון רוטשילד: אין צורך שהוא יגלה, יש בכוחי לברר את כל "עושרו" בכוחות עצמי.

הגביר פנה אל העורך דין והרואה חשבון הרלוונטיים והם בדקו ובררו שוב ושוב ו... התברר שאין לו

לעי"נ האשה החשובה

מרת **מרים יוכבד** ב"ר **צבי ליבוביץ** ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

כמעט כלום... בלון ריק...

אבל הוא הגביר של העיירה... כולם מחכים לו לתפילה... (יחי ראובן)

"ולא יהיה כקרח וכעדתו" (יז, ה)

סיפר הגאון רבי אברהם דוב אוירבך בנו של הגאון רבי שלמה זלמן אוירבך זצ"ל וחתן הגאון רבי אשר זאב ווערנער, גאב"ד טבריה ת"ו, שבעת שמחת נישואיו הזמינו המחותרים מנות דגים בעבור משתתפי הנישואין כמנהג אותם הימים, אך דא עקא שהתקלקלו הדגים ולא היו ראויים לאכילה ואף ריחם הבאיש ונדף מהם ריח רע למרחוק.

תיכף ומיד חמק אבי החתן אל בעל האולם, ואמר לו, הנה נדברתי עם המחותרן לשלם את הוצאות הנישואין מחצה במחצה, אך כעת חוששני שמא יבוא אליך המחותרן בטענות שאינו משלם לך את חלקו על הוצאות הסעודה, כיוון שהגשת לפני המסובים דגים שאינם ראויים למאכל אדם, ותתלקח אש המחלוקת, על כן אבקשך להחריש, ואני אשלים לך אף את חציו. ויהי אך שמע בעל האולם את דבריו החל לשחוק, באמרו, לפני רגעים ספורים עמד מחותרך עם אותם דיבורים בפיו...

"ויראו וייקחו איש מטהו" (יח, כד)

אל הרה"ק ר' יצחק מנשכין נכנסה אשה כאובה ובפיה בקשה מהרבי שאינה מסוגלת לסבול יותר את צרותיה ומכאוביה, היא לא יכולה יותר להחזיק מעמד. הרבי הכניסה לחדר מלא בחבילות ואמר לה, אלו הם הצרות הקיימות בעולם, בחרי לך חבילה אחת. האשה נבהלת מגודל הצרות הקיימים בעולם,

ולא יודעת במה לבחור, עד שראתה חבילה קטנה מאחורי הדלת.

בצעקה היא שואגת, רבי, את החבילה הזאת אני רוצה! השיב הרבי, החבילה הזאת היא בדיוק החבילה שלך... כשבאו הנשיאים לקחת את מטותם, כל אחד לקח את שלו, אף אחד לא רצה לקחת את של חברו, כי רק בשלו הוא יכול לעמוד. וזהו ויראו - את כל שאר המטות - ויקחו איש מטהו, ולא את של אחרים.

"בהרימכם את חלבו ממנו" (יח, ל)

מפסוק זה למדים, כי יש לתת לתרומה את הטוב ביותר, ולא להסתפק בנתינה של החלקים הפחות טובים, אשר בין כה וכה דינם לזריקה. מי שנהג במובן זה הלכה למעשה היה רבי משה פרדו זצ"ל, מקים מוסדות "אור החיים" ומייסד ישיבות לבני תורה ספרדים וישיבות לבעלי תשובה.

היה זה כאשר הבחין רבי משה באחת מן הישיבות בבחור שאינו מתפלל עם הציבור.

לשאלתו, סיפרו לו כי אותו בחור הגיע מבית חילוני לגמרי, והוריו כל כך כועסים עליו על שחזר בתשובה, עד שניתקו אתו כל מגע, ואין לו כסף אפילו כדי קניית זוג תפילין, ובלית ברירה הוא לומד כשהבחורים מתפללים, ומתפלל לאחר מכן בתפילין ששואל מאחד הבחורים. לשמע הדברים הלך רבי משה ונתן לו את זוג התפילין שלו במתנה!. כשנודע הדבר לראש

מעשה ביהודי שהדרדר רחמנא לצלן מדחי אל דחי, ולא נחה דעתו עד ששכר יבטה רח"ל בליל יום הכפורים, והפליג עליה יחד עם אשתו, שגם היא מבית כשר ומיחס ומבית צדיקים, לצלות דבר אחר (חזיר) על האש ולאכלו בעצומו של יוה"כ.

לא זו בלבד, אלא שאף הסריט עצמו ושלח את התעוד לכל מי שרק היה שיה, ה' ירחם! כמה שנסו בני משפחתם להחזירם למוטב ולדבר על לבם וכן לשלחם למחזירי בתשובה וכו', אף אחד לא הצליח.

בצר לבני משפחתם פנו להגרי"מ שכטר שליט"א ונתנו בפניו הדבר הנורא הזה.

הגרי"מ שליט"א בקש שישלחו את אותו יהודי אליו [שהסכים ללכת לאן ששלחוהו והיה מתנכח ומתריס...].

כשנכנס, שאלו הגרי"מ, מה טעם עשה את המעשה הנ"ל?

פורק העל ענה ברב עוזות שהוא חפש כל דרך איך להתנתק מהיהדות ומבורא העולם, רח"ל.

הגרי"מ התרומם בהתרגשות, ואמר לו אני מקנא בך - איך השגת אמונה כה חזקה שאתה כה דבוק בבורא עד שאתה צריך מעשה חזק שכזה בכדי להתנתק... הוא היה המום מהתגובה הלא צפויה.

ואכן מאחר והוכח לו שבאמת הוא מאמין בדרגה גבוהה בשם יתברך, וכמה שהוא מנסה לברח זה לא עוזר לו, עד שלכן עשה מעשה הנ"ל בתקנה שעי"ז יוכל להיות כמו גוי רגיל.

סופו של דבר שהוא שב בתשובה שלמה ואמר שהכל מכח מה שהגרי"מ הוכיחו בנחת שאכן הוא מאמין!!!

(פיצד מחנכין)

הישיבה, הוא ניגש ושאל אותו: האם נתת לו את התפילין שלך, הלא הם תפילין מהודרות ממש!

נענה רבי משה ואמר: וכי מה רבותא בכך? הלא כתיב 'בהרימכם את חלבו ממנו', אין לתת צדקה מהחלק הפחות, אלא מן המובחר ביותר! (ומתוק האור)

העלון מוקדש לאוקמי שכינתא מעפרא ולעילוי נשמת מרת אימי דליה אפרת בת נעימה ע"ה

פניני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת 'עין חמד' - מכללת ציון

פרשת קרח - כפיות טובה

"ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי" (במדבר ט"ז, א')

וללמוד בישיבת וולוז'ין. הדבר היה פלא גדול, אחרי שזכה לקרבה כה גדולה מרבו, ואף לקביעת חברותא קבועה דבר שמעטים זכו לו.

לימים ר' אריה סיפר שברור לו שמה שסבל ייסורים רבים במשך חייו היה בגלל הפגיעה שפגע אז ברבו. הוא נשאל מדוע עזב את הישיבה והוא השיב שהוא לא יכל להישאר בישיבה מכיוון שבעל הבית במקום הלינה שלו היה מהמשכילים והוא השתדל מאוד להרחיקו מבית המדרש.

הוא הפציר בו כל הזמן שיעזוב את הישיבה וילך ללמוד באוניברסיטה. הרב חשש שדבריו ישפיעו עליו ולכן החליט לעזוב את הישיבה. המקורבים שאלו מכיוון שהיתה לך סיבה כה טובה, למה לא סיפרת לרבך את הסיבה לעזיבתך הרי בוודאי היה נותן לך רשות?

ר' אריה ענה גם זה היה בלתי אפשרי מבחינתי. ידעתי שאם אומר לר' ברוך בער את הסיבה שמאלצת אותי לעזוב את הישיבה, הוא היה מקפיד על בעל הבית. דבר זה איני יכול שייגרם על ידי, מכיוון שנתן לי מיטה לישון ולחם לאכול. מפני חובת 'הכרת הטוב' אסור לי להרע לו בשום עניין ואופן. אע"פ שידעתי אז שקפידת מורי ורבי תהיה עלי, אבל לא היתה לי ברירה הייתי אנוס על פי 'הכרת הטוב'!

בברכת שבת שלום
הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות משרת ציון

יש מידה שהקב"ה שונא ומי שיש בו אותה מידה נקרא אדם רע! מדובר במידת כפיות טובה! שלמה המלך החכם מכל אדם כתב: "מְשִׁיב רָעָה תַחַת טוֹבָה לֹא תִמְשֵׁחַ רָעָה מִבֵּיתוֹ" (משלי י"ז, ג')

במשנת רבי אליעזר (פ"ז) כתוב: "אין לך קשה לפני הקב"ה יותר מכפיות טובה". אדם הראשון נטרד מגן עדן על כפיות טובה. כאשר הקב"ה שאל את אדם הראשון אם הוא אכל מעץ הדעת השיב: "הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּה עִמָּדִי הִיא נָתְנָה לִי מִן הָעֵץ וְאָכַלְתִּי" (בראשית ג', י"ב).

חז"ל אמרו (מדרש תנחומא שמות ה): הכופר בטובתו של חברו- סופו לכפור בטובתו של מקום. רבותינו התבטאו בחריפות כנגד מידה זו. המאירי אומר: "מי שאינו מכיר טובה- בן אדם פחות ונמאס!" (ב"ק צ"ב)

מסופר על הרה"צ רבי אריה לוי זצ"ל כשהיה בחור בגיל שש עשרה נכנס לישיבת הלוסק. ראש הישיבה היה מרן הגאון רבי ברוך דב לייבוויץ (ה'ברכת שמואל' זיע"א).

הבחור אריה לוי עלה והתעלה בלימודו. תוך זמן קצר ידע את כל סדר נשים עם רש"י ותוספות. כשראש הישיבה הבחין בשקידתו ועמלו של הבחור, הוא ניגש אליו והודיע לו כי ברצונו לקבוע איתו סדר לימוד בחברותא את כל מסכת עירובין. ההתרגשות של הבחור אריה לוי לא ידעה גבולות, לזכות ללמוד מסכת כה קשה בחברותא עם גאון הדור ר' ברוך בער? הם התחילו מיד בלימוד החברותא והדבר היה לשיחה בפי כל.

זמן קצר לאחר לימודם הבחור אריה ניגש לרבו ראש הישיבה וביקש מכתב המלצה כדי ללכת

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסיר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב נתנאל בן ג'ינה

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותי בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה אנאל חביבה בת שולמית לאה בת תמר מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי סיון רבקה בת אלן אסתר

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית אשורת בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה מיטל בת שושנה לימור בת פרידה דרור בן סופיה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת טסה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחה- בריאות ואריכות ימים סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן ניזמה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה קסנש בת דגטו רותי בת סבריה יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שלוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אשורת- ר"ש ובריאות איתנה לימור בת פרידה יניב בן פרידה מאיה בת עדי אורן בן פרידה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה
לנוראל בן אסתר

לרפואה שלימה
לאיידה חיה בת אסתר
ולילד אלחנן רפאל בן איריס
ולילד אורי חיים בן שלי

זמני לכת

יום	כניסת לכת	צאת לכת	היגיון תפ
י"ג	19: 12	20: 24	21: 20
ט"ד	19: 31	20: 23	21: 17
מ"ט	19: 35	20: 25	21: 21
כ"א	19: 31	20: 22	21: 17

שואל ומשיב בהלכה – בשולי גוים – חלק י"א

שאלה: ?

כאשר גוי בישל עבור חולה האם מותר לאדם בריא לאכול מתבשיל?

תשובה: !

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

אוכל שגוי בישל עבור חולה ולא היתה כל פעולה מצד ישראל, יש מי שאומר שלאדם בריא אסור לאכול מהתבשיל.

יש מי שמתיר. **מקורות:** משנה ברורה (שם ס"ק בג). שוב ראיתי בספר חזון עובדיה - שבת (ח"ג עמוד תיח), באופן שהגוי מבשל בשבת עבור חולה, והגוי שכירו של היהודי, מותר גם לבריא לאכול ממה שבישל הגוי. ע"ע בספר הלכה ברורה (סימן שיח) ובשו"ת אוצרות יוסף (בסוף הספר סימן ד).

חולה שאין בו סכנה ואין יהודי בקרבת מקום שידליק עבורו את האש אלא בתשלום, אינו צריך להוציא ממון עבור כך. **מקורות:** כך העלה בשו"ת זרע אמת ח"ג (סו"ס לב וסימן מו), שאין צריך לשלם כסף על זה ודחה את דעת הרדב"ז הסובר שיש לאדם למסור את ממנו גם על איסור דרבנן. ע"ע בשו"ת כנף רננה (חאו"ח סימן ל), לראש"ל בשו"ת יביע אומר ח"ד (חאה"ע סימן ג אות ד).

יש מי שמחמיר. **מקורות:** הגר"נ נוסבויים בקובץ בית הלל (גליון ג עמוד מה) הביא שיש להחמיר בבישול עכו"ם גם במקום שיש בו הפסד ממון. ע"ע קובץ מוריה (ניסן תשע"ג עמוד רעא). שוב ראיתי בספר אהל יעקב (עמוד רב) שזכר לדברינו, הביא את דעתו של הגאון רבי עזריאל אויירבך שליט"א להחמיר.

חולים בני ספרד המאושפזים בבית חולים מותר לאכול מהאוכל המוגש להם למרות שההדלקה בלבד מתבצעת על ידי ישראל.

חולה האוכל מבישולי גוים חייב לברך כמו בכל מאכל היתר והשומע אחר ברכתו עונה אמן. **מקורות:** משנה ברורה (סימן שכ"ח ס"ק ס"ג), שמכיוון שאוכל בהיתר חייב לברך. לענין עניית אמן, עיין בשו"ע (או"ח סימן ר"ד ס"ט) שכל איסור שהתירו לחולה, השומע ברכתו עונה אחריו אמן. ראה בביאור הלכה (סו"ס רט"ו ד"ה ואסור).

כאשר מתעורר ספק בענין בישולי גוים ואין ספק על עצם כשרות התבשיל, הוי ספק דרבנן לקולא ומותר. **מקורות:** שו"ע (סימן קי"ג ס"א) וברמ"א (שם). ע"ע בספר ללקוט שושנים ח"ה (עמוד שכו). בספר וילקוט יוסף- סתהון (כלל ט) כתב שדין זה נאמר כאשר אי אפשר לברר את הספק וכמ"ש מן השו"ע (יו"ד סימן א ס"א).

מזוזה ושְמירה

כידוע רבותינו דורשים את המילה מזוזות (כאשר היא כתובה במזוזה היא בכתוב חסר - **מזוזת** ביתך. המילה מורכבת משתי מילים - **זז מות**. סגולת המזוזה לשמור ולהגן גם מפני מיתה חלילה. כמובן, אנחנו קובעים את המזוזה בגלל ציווי הבורא ולא מפני הסגולות שלה). המעשה הנורא אירע באחד מרחובותיה השקטים של שכונת נווה-אחייעזר בבני-ברק.

מדובר בבניין של שתי קומות. אחד התושבים שעדיין לא חגג את יום הולדתו החמישים נפטר. האבל והצער אפפו את כל השכונה. הדיירים כמובן עשו חשבון נפש ותיקנו את הדרוש. לא עברה שנה מאז המקרה הראשון ותושב שני באותו בניין ובאותו גיל נפטר לבית עולמו.

עכשיו הוסיפו לחזק את בדקי הבית, ארגנו שיעורי תורה ונקטו בפעולות שיש בהן לעצור את החרב המשתוללת. לחרדת הכל חלפו רק מספר שבועות ודייר שלישי צעיר לימים שגם הוא התגורר באותו הבניין נפטר. דיירי הבית והרחוב כולו לא ידעו כבר את נפשם מרוב צער וחרדה. הם לא ידעו לשית עצות בנפשם. הרי ברור שיש דברים בגו.

באחד מימי ה'שבעה' של הנפטר השלישי התגלה הנפטר השני בחלומה של האלמנה הטרייה שבכתה מרורים את פטירת בעלה. הוא אמר לה: "וכי אינכם יודעים את סיבת המגיפה?! הרי אין מזוזה בדלת הבניין ואין שמירה ממלאך פלוני!". האלמנה התעוררה בבהלה רבה והתחילה לצעוק: "מה הוא מדבר? הרי יש מזוזה בפתח הבניין!".

בני הבית נחרדו למשמע צעקותיה. הם היו בטוחים שמהו קרה לה. הם מיהרו למיטתה. כאשר הם שמעו את דבר החלום הם זינקו לעבר דלת הכניסה של הבניין. כשראו שבית המזוזה עומד על מקומו, ביטלו במחי יד את החלום ואמרו: "הנפטר לא אמר שהמזוזה פסולה, אלא שהיא לא קיימת. אנחנו ראינו את בית המזוזה וממילא הכל דברים בטלים".

האלמנה התעקשה והחליטה לפתוח את בית המזוזה. לתדהמת כל הנוכחים בית המזוזה היה ריק. גנב נטל את המזוזה והחזיר את בית המזוזה למקומו כך שאף אחד מדיירי הבניין לא ידע על כך. האלמנה הוציאה מכיסה סכום ניכר כדי לרכוש מזוזה מהודרת. המעשה עבר מפה לאוזן גרם להתעוררות גם בקרב אנשים נוספים שהחליטו לבדוק את המזוזות בביתם. היו כאלה שהמזוזות התגלו כפסולות לחלוטין למרות שבעת שהוצבו במקומן היו מן המהודרות ביותר.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

לשמיעת השיעורים של הרה"ג אליהו פנחסי יש להתקשר 073-3718395

מינויים

לקבלת העלון חינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnneEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כְּמִלְאָכִים- האדמו"ר הרב מאיר רוזנבאום מקרטשניף זצ"ל

האדמו"ר הרב מאיר (לייפר) רוזנבאום מקרטשניף זצ"ל - נולד ב-י"ח טבת ה'תרי"ב (1851) בנדבורנה כבנו השלישי של אביו. נקרא ע"ש דו"ז מרן הרה"ק הרבי ר' מאיר מפרמישלאן. כבר מילדותו עבד את בוראו במדרגות גדולות. שם המשפחה הוחלף מ'לייפר' ל'רוזנבאום' כדי להיפטר מהצבא במלחמת אוסטריה-פרוסיה. רבינו היה מפורסם לצדיק, קדוש ובעל מופת גדול. דבוק היה בה' יתברך ובתורתו. עבודת תפילתו היתה בהתלהבות נורא. בשמחת נישואיו בעת הריקוד של מצווה, אביו הק' ר' מרדכי אמר לכלה: "אני מבטיח שיהיו לך שישה בנים - חלק מהם יהיו גדולים במדרגתי וחלק מהם למעלה ממדרגתי". כמו כן שיגר לה שרשרת זהב ואמר: "שלשלת היוחסין תימשך ממנה".

רבינו קבע את מקום מושבו בעיר יאס שברומניה, שם התחיל לנהוג באדמו"רות. לאחר מכן עבר למיאלן ולטרבישן. בשנת ה'תרנ"ו (1895) עבר לקרטשניף שבמחוז מרמורש, שם התגורר עד סוף ימיו. **אביו רבי מרדכי אמר עליו, שבשמיים מכנים אותו בשם 'איש אלוקים'**. כל פעם שנצרך לכתוב קמיע, היה קורא לבנו רבי מאיר. בעל רוח-הקודש. בנו, רבי אליעזר זאב (בגרסה אחרת בנו, ר' מאיר וואלף הי"ד) אמר שראה את אביו מחייך רק שלוש פעמים בכל ימי חייו. היה זה בפורים ובשמחת תורה. נפטר ב-ל" סיוון ה'תרס"ח (1908). חי כ-57 שנים. ציונו בקרטשניף שברומניה.

אביו: האדמו"ר רבי מרדכי לייפר. **אימו:** מרת חיה. **אשתו:** מרת שיפרה (בת ר' יחיאל מיכל טירר מדורוהי). **בניו:** חמשת בניו ושני חתניו שימשו כאדמו"רים. ר' איתמר מנדבורנה (אבי שושלת נדבורנה המרכזית), רבי אליעזר זאב מקרטשניף (מח"ס רזא דעובדא), ר' יעקב יששכר בער הי"ד (כיהן כאדמו"ר בסלוטפינא שבמחוז מרמורש ולאחר מכן בסיגט. נרצח בשואה), ר' יצחק הי"ד (כיהן כאדמו"ר בראחוב, ובסוף ימיו בויווא, נרצח באושוויץ), בנו רבי מאיר כיהן בדרוהוביטש, ר' מרדכי (כיהן כאדמו"ר בראחוב). **חתניו:** ר' פינחס שפירא מקעכניה, ר' שלמה אייזיקסון (כיהן כאדמו"ר ברומאן שברומניה). **מספריו:** **יאמרים נעימים** - מדברי תורתו.

רבינו נהג לאכול רק פעם אחת בשעות הלילה המאוחרות. אשתו הצדקת היתה יושבת ומחכה שתוכל להגיש לבעלה הק' את מאכלו הזעום כשיתפנה לאכול. פעם אחת היה כבר שעה שתיים אחר חצות הלילה ורבינו עדיין לא רצה לאכול. הרבנית נכנסה אליו וביקשה ממנו שישעך את ליבו בפעם הראשונה באותו היום.

רבינו ישב בדביקות נפלא ומחשבותיו שוטטו בעולמות העליונים. הוא פנה אליה ואמר לה שתלך בינתיים לנוח. כשירצה ללכת לאכול, הוא כבר יקרא לה. הרבנית לקחה את הקדירה עם המאכל ושמה את הקדירה על האש כדי שבעת שבעלה הקדוש יתפנה לאכול המאכל יהיה חם ומוכן לסעודה.

כשרבינו החליט לאכול הוא יצא מחדרו כדי לקרוא לרבנית שתכין לו את סעודתו ועבר דרך המטבח. שם שמע קול רישרוש יוצא מהקדירה שעל האש. הוא שאל את הרבנית אם לא היתה שאלה על הבשר שנמצא על האש (רבינו לא אכל במה שהיתה בו שאלה ואפילו שחכם הורה בו להתירו). הרבנית ענתה ואמרה שלא היתה שום שאלה. רבינו הרכין את אוזנו אל הקדרה, פנה לרבנית ואמר לה: "**אבל אני שומע קול מהקדירה שצועק טריפה**".

הרבנית השתוממה. היא הלכה למשרתת ושאלה אותה אם לא היתה שאלה על הבשר או אולי נפלה איזה טיפת חלב לתוך הבשר ח"ו, ושלא תפחד משום דבר ותספר לה את האמת. המשרתת אמרה שהכול כשר וישר הוא ואין שום שאלה. הרבנית חזרה ואמרה אל בעלה הק', שאין שום שאלה וביקשה ממנו שילך לאכול כי ידעה שאם לא יאכל עכשיו הוא לא יאכל עד למחר באותה השעה, אבל רבינו התעקש, ששומע קול מהקדירה שצועק טריפה. לא נותרה לרבנית המודאגת ברירה והיא הלכה לנוח.

השכם בבוקר השוחט נקש בדלת. כשפתחו לו שאל אותם בבהלה: "האם קניתם אתמול בשר אצל קצב פלוני?". כשקיבל מענה בחיוב אמר שהקצב טעה ומכר בהמה שנטרפה במקום בהמה כשרה וכל הכלים שהשתמשו בבשר זה צריכים הגעלה. כולם ראו שרוח אלוקים דיבר בפי רבינו זיע"א.

פעם אחת רבינו שמע את אחד מבעלי כלי זמרים שניגן בכינור. רבינו פנה אליו ואמר: "הכינור צועק, שאתה לא נוטל את ידך!", אולם הלה כיחש. רבינו ציווה עליו שינגן עוד הפעם. אחרי זה רבינו אמר: "הכינור צועק מרה, שאתה לא נוטל את ידך!". הנגן הודה לו והבטיח שיתנהג מעתה כשורה. (שער האותיות)

רבינו לפני הסתלקותו אמר לבנו כי יש שניים בדור אשר יודעים את סוד לחם הפנים. אחד מהם זה הוא בעצמו. רבינו הורה לתלמידיו שיקברו את מקלו איתו. לשאלת חסידיו מדוע הוא ציווה כך ענה שהוא כבר פעם חמישית בעולם הזה. פעם ראשונה, הוא היה התנא האלוקי רבי מאיר בעל הנס זיע"א. פעם שניה, ר' מאיר ש"ץ 'בעל האקדמות', בפעם השלישית הוא היה ראש משפחתו, הצדיק הקדוש רבי מאיר 'הגדול' מפרמישלאן. בפעם הרביעית, הוא היה דודו זקנו הרב הצדיק רבי מאיר'ל מפרמישלאן.

עכשיו זו הפעם החמישית. רבינו הוסיף ואמר שזו הפעם האחרונה בה ירד לעולם הזה עד לבוא המשיח ולכן ציווה שיקברו את המטה שלו איתו כדי שכאשר ישמע שהמשיח מגיע, יוכל לבוא מיד יחד עם מטהו ולקבל את פניו (בסיפורי חסידים יש גרסה מעט שונה שארבע פעמים היה בעולם הזה ולא מופיע שרבינו ירד בגלגול בר' מאיר ש"ץ).

פעם רבינו ראה את בניו הקדושים, הרבי ר' אליעזר זאב והרבי ר' איתמר משחקים בגיל שש. מיד הרב אמר: "כד הווינא טליא, אילו הסחתי דעתי חלילה ולו לרגע אחד ממנו יתברך, מיד חרדו ורעדו כל עצמותי". רבינו הוסיף בענותו צדקו: "אין זה כי אם רגילות, כאשר האדם מרגיל עצמו בלתי הסיח דעתו, שוב אין דבר זה סר ממחשבתו".

מְוִיתוּרִים רַק מְרוֹיחִים

חושב שכדאי שתשקיע. כדי שתהיה לך הצלחה אני ממליץ שתצטרף איתך להשקעה עוד מכר שאתה יודע שהוא צריך סיוע".

באותו רגע חשבתי על אחי שהוא בעל משפחה ברוכת ילדים וחי בדוחק ובצמצום. הרב אמר לי שכמה שחשבתי להשקיע, אוסיף חומש למען הזולת ובירך בהצלחה גדולה. עשיתי כדברי מו"ר והעברתי לחברה שש מאות דולר. חתמתי על מסמכים והעניין נשכח ממני. לאחר מספר חודשים מצאתי דירה גדולה וזולה יותר מהדירה שוויתרתי עליה.

כעבור כעשרים שנה בחודש תשרי אירסתי בן ובת בזה אחר זה והיו לי הוצאות מרבות. בטחתי בבורא עולם שכשם שעזר לי עד היום, בוודאי שלא ייבצר מאיתו לתת לי גם כסף לצורך החתונות. נשאתי תפילה לבורא עולם שישלח לי את ישועתי כי הזמן דוחק וההוצאות מרובות.

ישבתי עם אחי וחשבנו מהיכן אפשר לגייס כסף. אחתי נזכרה באותה השקעה של השש מאות דולר. "מענין מה יצא מזה", אמרה. האמת שבהתחלה קיבלתי מכתבים על ההשקעה. במשך הזמן עברתי כמה דירות ושכחתי לעדכן את כתובתי החדשה ולכן לא הגיעו אלי מכתבי עדכון.

למחרת נסעתי למשרד של החברה. ישבתי עם המזכיר והראיתי לו את המסמכים שהיו בידי. הוא בדק את העניין ואמר: "יש לך הפתעה, ההשקעה בקידוח היתה שווה מאוד, וכעת המניות שלך שוות מאתיים ושמונים אלף שקלים".

לא האמנתי למשמע אוזניי. אמרתי לו שבדיוק אני מחתן והסכום הזה יעזור לי מאוד. חתמתי על המסמכים והכסף עבר לחשבוני.

התקשרתי מיד לאחי שגם הוא היה ערב חתונת בתו. הודעתי לו שה' שלח לו מתנה לחתונה. הוא לא הבין על מה אני מדבר. כשהוא שמע את המעשה הוא שמח מאוד והודה לי. אמרתי לו: "אני צריך להודות לך כי כדברי הרב כך היה, שבזכותך היתה ברכה בעסקה".

במסיבת חנוכה שערכנו בביתנו סיפרתי לכל המשפחה את הסיפור ואמרתי להם: "אני זוקף את ההצלחה הגדולה שה' הצליח את דרכנו בזכות הוויתור על הדירה ובזכות אמונת החכמים שהיתה לי, שהביאה אותי לידי מעשי חסד".

לאחר מכן רקדנו בהרגשה נפלאה שה' מלווה אותנו על כל צעד ושעל. לפעמים רואים מיד ולפעמים רואים רק לאחר שנים רבות ולפעמים רואים זאת רק בעולם הבא. דבר אחד ברור: כל מעשה טוב, כל לימוד תורה וכל מעשה חסד ומילה טובה, שאנו נותנים לאחרים, עומד לנו לדורי דורות ולעולמי עולמים.

להלן סיפור המעובד מתוך 'מתיקות השבת'. ניתן ללמוד מסיפור זה כי מויתורים לא מפסידים לעולם. להלן הסיפור מפי בעל המעשה ר' ש.א.י.:

אחרי שהתחתנתי, גרתי בדירה שכורה וקטנה. במשך הזמן נולדו לנו ב"ה ילדים והבית הפך להיות קטן עבורנו. התפללנו רבות שנמצא דירה טובה וגדולה במחיר מוזל שנוכל לעמוד בו, אבל לא מצאנו דירה שתתאים לנו.

בוקר אחד כשיצאתי מביית-הכנסת הבחנתי במודעה על דירה להשכרה במחיר מצוין. התקשרתי לבעל הדירה וקבעתי לראות את הדירה בשעה 13:00. כשהגעתי לדירה ראיתי שהיא ממש מושלמת עבורנו.

אמרתי לבעל הדירה שנראה לי שאסגור איתו ורק אלך לקבל אישור מאשתי. הלכתי הביתה ודיברתי עם אשתי שתבוא איתי לראות את הדירה.

כשהגענו לדירה ראיתי את בעל הבית יושב ליד השולחן עם זוג אחר. זה לא 'הריח' לי טוב. שאלתי אותו אם הדירה עדיין אקטואלית. הוא אמר לי: "הזוג הזה אומנם באו אחריו אבל הם רציניים. אני חותם עם מי שרוצה לסגור עכשיו ומיד!".

הייתי בדילמה, מצד אחד מאוד רציתי את הדירה. במוחי חלפו החודשים האחרונים שבהם התרוצצתי מדירה אחת לשנייה. חשבתי על הצפיפות הגדולה שבבית ושהמצב אינו סובל דיחוי. מצד שני ריחמתי על הזוג השני שבאו לחתום חוזה ובעל הדירה 'שכח' שגם אני מעוניין לסגור חוזה.

פניתי לאשתי ושאלתי אותה, מה דעתה. היא גם התלבטה ולבסוף אמרה: "מה שתחליט, מקובל עליי". אמרתי לה שנוותר ואני בטוח שרק נרוויח מכך.

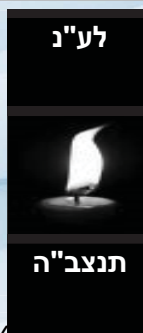
רצינו לתת לזוג השני הרגשה טובה. אמרנו להם שהיתה לנו התלבטות בקשר לדירה והחלטנו שלא נסגור. אם הם רוצים את הדירה, שייקחו אותה ושתהיה להם ברכה.

יצאנו מהדירה והרגשנו שעשינו את הדבר הנכון. כאשר הגענו הביתה, אמרתי לבני ביתי: "עכשיו זו עת רצון. בואו ונבקש מהקב"ה שיצקה אותנו לעשות את רצונו בעולם הזה, שיהיה לנו בריאות, נחת ודירה מרווחת כפי שרק הוא יודע מה הכי טוב עבורנו".

כל אחד ניגש לפינה אחרת בסלון הקטן וביקש מעומק ליבו. באותו יום פגשתי חבר טוב. הוא סיפר לי שמצאו מאגר גז בים התיכון. יש תְּבָרָה שמחפשת משקיעים כדי שהם יוכלו לחפור ולייצא משם את הגז.

הוא הוסיף ואמר שזה יכול לקחת שנים רבות ויתכן שבסוף יראו שזה גם לא רווחי והוא רק מציע לי. בערב היתה לי הזכות להיכנס למו"ר ושאלתי אותו על ההשקעה. הוא השיב לי: "אני

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	ילד יחיא בן יוסף ז"ל
פואד אברהם בן רגינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	יצחק בן ברוקו דב ז"ל
יצחק יצחק בן רחל ז"ל	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	מאירה בת יפה ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל	מרים בן דבורה ז"ל	אקבלי יוסף חיים בן נסכה ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה	דוד בר חסיבה ז"ל
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה	חוה בת יעקב צבי ע"ה
יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	יצחק בן מישא אסתר ז"ל
אביגדור בן ג'ולי ז"ל	יוסף בר סעדה ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
רחל רפאת בת השמת ע"ה	שלום בן אסתר ז"ל	יעקב בן נעמה ז"ל
מרים בת שרה ע"ה	אריה בן מרים ז"ל	דוד יצחק בן פרחת ז"ל
פיבי מלכה בת מזל ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל	גורג'יה בת נעמה ע"ה
נעמי בת כתום ע"ה	אילנה (מתרוזה) בת שרה ע"ה	אליאור בן פרידה ז"ל
משה בן רוזה ז"ל	מאיר בן נעמי ז"ל	שושנה בת נעמי ע"ה
סעדה בת בסה ע"ה	ספרה בת פסיה ע"ה	בנימין בן דב ז"ל

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
רחמים בן רחל ז"ל	אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	שמואל בן רבקה ז"ל
ר' עוליאיל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	רפאל בן אסתר ז"ל
אביחי בן אסתר ז"ל	יצחק בן חביבה ז"ל
יצחק בן פנינה ז"ל	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל
חי זידי בן קלרה ז"ל	קסאנש בת דגיטו ע"ה
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	סוליקה בת עישה ע"ה
אסתר בת נעמי ע"ה	שרה בת נרקיסי ע"ה
ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל	יעקב בן סלימה ז"ל
אורה בת נעמה ע"ה	ספירנס תקווה בת נעמה ע"ה
מישא אסתר בת זרהה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל
מסעוד בן יקוט ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה
רחמה בת מסעודה ע"ה	חיים חמוטל בן רינה ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה	ישראל בן חיים משה גרשון ז"ל

**נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!**

בס"ד גיליון: 118

הדלקת הנר: 19:28 צאת השבת: 20:33 רבינו תם: 21:17 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: השמים כסאי (ישעיה סו).

או צרות הפרשה

פרשת "קרח"

"לא חמור אחד מהם נשאתי ולא הרעותי את אחד מהם" [טז, טו].

דברים דומים לדבריו אלו של משה, אומר שמואל הנביא לבני ישראל, לפני מותו, בעת שנפרד מהם: "הנני ענו בי נגד ה' ונגד משיחו את שור מי לקחתי וחמור מי לקחתי".

יש להבין, מה הם שני הדברים אליהם מתכוון שמואל בדבריו: גם "את שור מי לקחתי", וגם "וחמור מי לקחתי". כאשר משה שמואל את שאול למלך, היה עליו להקריב קרבן. בני ישראל היו אלו שרצו מלך. שמואל מצדו התנגד לכך, כמו שאומר הכתוב: "ויתקבצו כל זקני ישראל ויבואו אל שמואל הרמתה ויאמרו אליו... שימה לנו מלך לשפטנו וירע הדבר בעיני שמואל".

סיבת התנגדותו נבעה מכך, שאמנם ישנה מצווה למנות מלך, כמו שאומרת התורה: "שום תשים עליך מלך", אולם מצווה זו נוהגת רק לאחר שבונים את בית המקדש, ואילו ישראל ביקשו מלך תחילה. על כל פנים, מן הראוי היה, שלאחר ששמואל נענה בסופו של דבר לבקשתם, והמליך את שאול – שהם יביאו, על חשבונם, את השור לקרבן, שהרי, כאמור, זה היה רצונם. כלפי זה אמר שמואל: "את שור מי לקחתי" – שגם את השור הזה הוא שילם מכיסו, ולא נטל את דמיו מהם.

והנה, כפי שמסופר בנביא, שאול הלך לחפש את האתונות שנאבדו לאביו. משלא מצאן, הלך אל בית "הרואה", הוא שמואל הנביא, "כי לבני היום יקרא לפנים הרואה", ואז הוא המליך אותו למלך.

לפי הדרכתו של הנביא הוא גם מוצא את האתונות. או אז, ביקש שאול משמואל שיקח לעצמו אחת מן האתונות שנמצאו בזכותו, אך שמואל סירב בכל תוקף לקחת מתנות מבני אדם. כלפי זה אמר: "וחמור מי לקחתי".

נשמתו של שמואל הנביא הייתה נשמתו של משה רבנו, שהתורה העידה עליו שהיה עניו מכל האדם אשר על פני האדמה. זהו שאמר שמואל: "הנני ענו ביי" – ענוה ביי! יש לי את ענותנותו של משה רבנו, ומשום כך במשך כל ארבעים השנים ששפטתי את ישראל לא הרגשתי שמגיעה לי כל תמורה. כאמור, שמואל הנביא היה נקרא "רואה".

הגאון מוילנא זצ"ל מפרש את התנא באבות: "ידע מה למעלה ממך: עין רואה ואוזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבים", שהם באים לתאר את ירידת הדורות: בתחילה היה הנביא נקרא "רואה", "עין רואה", משום שהיה רואה ממש את הנבואה. וכמו שאומר הכתוב: "ויהי דבר ה' אלי לאמור מה אתה רואה ירמיהו ואומר מקל שקד אני רואה". וכן בהמשך: "ויאמר ה' אלי היטבת לראות". לאחר מכן ירדו הדורות. שוב לא היה הנביא "רואה", אלא בבחינת "אוזן שומעת". הוא היה שומע באזניו את הנבואה ומעביר אותה לעם: "כה אמר ה'". שוב ירדה הנבואה מדרגה: "וכל מעשיך בספר נכתבים". כשנדרשת הכרעה מה לעשות במקרה כזה או אחר, צריכים לפתוח ספר, ולפי הפסוק שעלה, יודעים איך להתנהג (דורש ציון).

"היבדלו מתוך העדה הזאת ואכלה אותם כרנע" [טז, כא].

למה הקב"ה אמר להם להיבדל מתוך העדה, וכי בלי זה לא יוכל לכלות את עדת קורח?

התורה מצווה: "הוכח תוכיח את עמיתך ולא תישא עליו חטא". כאשר אתה רואה אדם עובר עברה, אתה חייב להוכיח אותו, ואם לא תוכיח אותו – אתה נחשב כשותף לעברה. למה? כי כל ישראל ערבים זה לזה. יש בישראל מציאות של ערבות, שאותה קיבלנו בהר סיני – "לעברך בברית ה' אלוקיך ובאלתו אשר ה' אלוקיך כורת עמך היום". כל אחד מישראל ערב לחברו. זו הסיבה שאדם יכול לקיים מצווה ולהוציא בה ידי חובה את האחרים. וכשם שאתה שותף עם חברך במצוות, כך מאידך גיסא, אם לא תוכיח אותו על עברותיו, תהיה שותף עמו בעברות ח"ו. לפיכך, אחרי שהקב"ה ראה שעדת קורח ממשכיכים במחלוקתם ואינם שומעים לתוכחה שמוכיחים אותם, אמר הקב"ה למשה ואהרן: "היבדלו מתוך העדה הזאת". כשיש מחלוקת, כולם נלכדים בה, רעים וטובים כאחד. על כן, כדי שלא יינקו מן העונש שיביא ה' על עדת קורח, עליהם להיבדל ולצאת מהם, עד שלא יחשבו כערבים להם, ואז לא ילכדו בשחיתותם (דורש ציון).

"העלו מסביב למשכן קרח דתן ואבירים" [טז, כד].

אשה יראת ה', באה לפני הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, כשדמעתה על לחייה, וסיפרה מתוך צער על בעיה קשה שיש לה עם בעלה: בעלי הנו יהודי יקר, משכים ומעריב לבתי כנסיות, בעל נפלא, ואב מסור לילדיו. אלא, שבדבר אחד, השטן גורם לו להכשל: הנה הוא משמש כאחראי על מחלקת הדגים בסופרמרקט גדול, ובכל יום שיש, הוא חוזר עם דגים טריים, אותם הוא שולה, ללא רשות, מברכת הדגים של החנות. פעמים רבות נסיתי להסביר לו שמדובר בגזל של ממש, אך הוא מורה התר לעצמו, בטענות סרק; "אינך יודעת באיזו מסירות נפש אני עובד. וכי לא מגיע לי לקבל קצת דגים לשבת?!...". הוגעתי את מוחי – ממשיכה האשה – כיצד אוכל למנוע את בעלי מגנבותיו, מבלי לפגוע בו ובשלום הבית שלנו. ומצאתי רעיון מבריק... פניתי אל מנהל המרכול, והתלוננתי בפניו: "ראה נא, איני יכולה עוד לסבול את ריח הדגים שנודף מבעלי; הריח הזה גורם לי מדי יום לבחילה וסלידה, חיי הפכו לבלתי נסבלים... אנא, תדאג בבקשה להעביר אותו למחלקה אחרת". המנהל שמע לתחנוני. מיד למחרת הודיע לבעלי שהוחלט להעבירו לשמש כאחראי על המחלקה הסמוכה – מחלקת העופות! חשבתי בלבי, שסוף סוף הגעתי אל המנוחה והנחלה. אך עד מהרה, התברר לי שהצרה לא נפתרה כלל... בערב שבת, בעלי שב הביתה, ובידיו שקיות מלאות בעופות טריים, "לכבוד שבת קודש"...

האשה הצדקת, שנהגה כאשתו של 'און בן פלתי, מסיימת את סיפורה ומבקשת לשאול: לגשת עכשיו שוב אל המנהל ולבקש שיעביר את בעלי למחלקה חדשה, זה לא שייך. וגם לספר אודות גנבותיו של בעלי, הדבר עלול להבעיר את האש בביתנו, רח"ל. משכך, עלה בדעתי רעיון חדש – שאלך בהחבא, ואוציא מדי פעם מכיסו של בעלי, את שווי גנבותיו, ואשיב אותם לסופרמרקט. וכאן נשאלת השאלה – האם אני רשאית ליטול את כספו של בעלי, בדרך של גנבה, כדי להשיב את כסף גנבותיו לבעליהם?...

לרפואת יוסף בן זולכיה הי"ו, אליהו בן אסתר הי"ו, ענת בת אסתר הי"ו, מרדכי בן שרה הי"ו, דניאל בן רותם הי"ו, מיכל אפרת בת דיאנה הי"ו, נדב חיים בן אירית הי"ו.

השיב מו"ר: הלכה בידינו, שיכול אדם לעשות דין לעצמו, ורשאי לקחת מיד הגזלן את מה שגזל ממנו (ח"מ סי' ד'). והיו שכתבו שדוקא לעצמו יכול אדם לעשות דין, אבל אינו יכול לעשות עצמו לדיין יחידי ולעשות דין עבור חברו. והיה מקום לטעון, שגם בענייננו, אין רשות לאשה לעשות עצמה כדייין, ולעשות דין עבור בעלי המרכול, בכך שתקח ללא רשות כסף מבעלה ותשיב את גנבותיו לידי בעליהם.

אמנם, יתכן שדוקא כשאין לאדם ידיעה ברורה אודות הגנבה, או כשאינו יודע את הסכום המדוייק שנגנב, אז אסור לו לעשות עצמו כדיין ולעשות דין לאחרים; אך בשאלתנו, לאשה ברור כשמש שבעלה גונב מהחנות, ואם היא יודעת בדיוק את שווי הגנבות, לכאורה יכולה לשלם על העופות (העומדים למכירה) את מחירם המדוייק.

זאת ועוד, שנראה שכאן האשה עושה דין 'לעצמה', שכן ידוע שהזק נורא נגרם לילדים שנונים ממאכלים שנרכשו על ידי ממון לא כשר, כל שכן שאוכלים מאכלים שהם עצמם גזולים. וממילא יכולה האשה להציל את עצמה וילדיה, וגם להציל את בעלה מחטאיו החמורים, בכך שתשלם עבור המזון שנוטל, ורשאית היא להוציא מבעלה את הממון ולהשיבו לבעליו, ותקיים בכך את מצוות "והשיב את הגזלה!"

לסכום: האשה רשאית לקחת מבעלה את סכום גנבותיו המדוייק ולהשיבו לבעלי המרכול (אחת שאלתי).
"ויאמר שמואל אל כל ישראל..." [מתוך ההפטר]

הגמרא שואלת: שמואל נפטר בהיותו בן חמישים ושתיים שנה, ולא הגיע לכלל זיקנה, ואם כן כיצד אמר בפני עם ישראל: "ואני זקנתי ושבתתי"? ומתוצאת הגמרא, שזקנה קצצה עליו והשתלק מן העולם, וזאת כדי שלא יראה את מעשי ידיו מתבטלים בימי חייו, בשעה ששאלו המלך נדקר בחרב ומלכותו התבטלה.

כאשר שמואל הנביא היה בן שתיים, הניחה אותו אימו במשכן שילה עד עולם, ובכך קימה את הנדר שנדרה בעת תפילתה לבנים: "אם ראוה תראה בעוני אמתך וזכרתי ולא תשכח את אמתך ונתתה לאמתך זרע אנשים ונתתיו לה' כל ימי חייו".

שמואל הנביא נולד לאימו לאחר תשע עשרה שנות עקרות וציפייה ממושכת. אף על פי כן, נפרדה ממנו אימו, והניחה אותו במשכן שילה כדי שילמד תורה מעלי הכהן. שכן, חנה לא ביקשה ילד כדי להשתעשע ולבלות עימו במשחקי ילדות, אלא כדי שיעבוד את ה'. לאחר מכן זכתה חנה ללדת עוד שישה ילדים, כפי שאמר הכתוב: "עד עקרה ילדה שבעה ורבת בנים אומללה". כאשר היה שמואל הנביא בן שתיים-עשרה שנה, נפטר עלי הכהן מן העולם, ושמואל הנביא הפך להיות מנהיג עם ישראל והוא בן תריסר שנים בלבד. ומני אז, במשך ארבעים שנה, הנהיג שמואל הנביא את ישראל ובגיל חמישים ושתיים שנה נפטר לבית עולמו. שמואל הנביא היה משורש נשמת משה רבנו, משבט לוי, ומצאצאיו של קורח אשר דיבר סרה על משה רבנו. ועל כן הוטל עליו לתקן את חטא קורח, בכך שלא ביקש לעצמו מלכות ושלטון. כיוון שכך, אמר שמואל הנביא לפני עם ישראל: "שור מי לקחתי וחמור מי לקחתי", ללמד כי לא ביקש למשול בהם ולא תבע כל שלטון ושררה לעצמו.

בשעה שדיבר לפני עם ישראל, פתח שמואל הנביא ואמר: "הנני ענו בי נגד ה' ונגד משיחו". יש להתבונן מה ההבדל בין 'משיח' ל'מלך'. 'מלך במשפט יעמיד ארץ' - על כן מחויב המלך לנהוג בתקיפות ולאחוז במוסרות השלטון בחזקה, כדי למנוע אי סדר ומהומה בממלכתו. אך המשיח, שנקרא כן משום שנמשח בשמן, יכול לנהוג בענווה ולפנים משורת הדין. אהרון הכהן, שלא היה מלך כי אם כהן משוח, ותפקידו היה לכפר על ישראל באמצעות הקרבת הקורבנות וללמדם תורה, יכול היה לנהוג בדרך ענוה וסלחנות. אולם על משה רבנו נאסר לנהוג בענווה בציבור, כיוון שהיה מנהיגם של ישראל. לכן, על אף שמשה היה "ענו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה", היו פעמים שנהג בתקיפות ובגנוני מלכות, כפי שנאמר: "ויחר למשה מאוד" על כן, בשעה ששמואל הנביא נשא את דבריו לפני עם ישראל, הוא הכריז ואמר: "הנני ענו בי נגד ה' ונגד משיחו", לרמוז כי לא נהג בהם בשלטון מלך, אלא בדרכו של משיח הנוהג עם בני עמו בענווה, ושופטם לפני משורת הדין (דורש ציון).

"ואת מי עשיתי... ואשיב" [מתוך ההפטר]

סיפר השואל: טסתי לחו"ל על מנת להתפלל על קברי אבותי. כשהגעתי אל הכניסה לבית הקברות העתיק, מצאתי את השער נעול. לאחר המתנה של שעתיים, עמדתי כבר להתייאש ולשוב על עקבותיי, אך לפתע הבחנתי בקבוצת תיירים יהודים שפוסעים לעבר שער הכניסה בליווי מדריך. בידי המדריך היה מפתח לשער, ושמחתי מאוד בליבי שהנה אזכה סוף סוף להיכנס לבית הקברות. אלא שכאן נכונה לי הפתעה. המדריך פנה אלי בדרישה בלתי צפויה: "תוכל בשמחה להיכנס עמנו לבית הקברות, אבל רק בתנאי שתשלם לי מאה יורו!"

חשבתי בליבי: אמנם המדריך מנסה לסחוט את כספי ובכך הוא נוהג עמי שלא כדיון, אך בכל זאת, הוצאתי סכום כה רב רק כדי להגיע הנה ולפקוד את קברי אבותיי, ולכן כדאי לי להסכים לתנאי שהציב בפני. עניתי אפוא למדריך: "אתן לך את הסכום, אך מכיון שאני חושש שמא תצאו מכאן לפני שאסיים להתפלל ואשאר נעול בבית הקברות, אשלם לך כאשר נצא יחד". המדריך הסכים ואיפשר לי להיכנס. לאחר שסיימתי את השתטחותי על קברי אבותיי, ניגשתי אל השער הסגור. התיירים היו עדיין בעיצומו של הסיוור בבית הקברות, ובדיוק אז הגיעה קבוצה נוספת של תיירים, בליווי מדריך שגם ברשותו היה מפתח... החלטתי לנצל את ההזדמנות ולצאת מהמקום בלי לשלם. תליתי פתק שבו כתבתי: "ידידי המדריך היקר, אל תמתין לי, כבר יצאתי..." וכאשר המדריך השני פתח את השער חמקתי החוצה...

לאחר מכן התעוררו בקרבי נקיפות מצפון - שמא לאחר שכבר התחייבתי לשלם למדריך, היה אסור לי לברוח מבלי לשלם... שאלתי אפוא היא, האם עלי לאתר את האישי ולשלם לו?

השיב מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א: כתב הריטב"א (קידושין ח'). שאדם שהיה מוכרח לשכור פועל לעשיית פעולה מסויימת, והפועל ניצל את מצוקתו ודרש מראש שישלם לו הרבה יותר מכדי השווי הריאלי שמשלמים על שכירות שכזו, הדין הוא שהואיל וקציצת המחיר של משכיר הפועל נבעה מפני דוחק השעה שבו היה נתון, הרי שהוא יכול לטעון כלפי הפועל "משטה הייתי בך", ולא לשלם לו אלא את המחיר הראוי.

כמקור לדבריו, ציין הריטב"א למבואר בגמרא (ב"ק קט"ז), שהבורח מבית הסוהר של נכרים, והיה מוכרח לברוח דרך הנהר שלפניו על ידי שיט במעבורת [ספינה שעוברים בה את הנהר], אלא שבעל המעבורת ניצל את מצוקת הבורח ודרש ממנו סכום מפולפל... ואומרת הגמרא, שהבורח יכול להסכים לקציצת המחיר של בעל המעבורת, ולאחר שיגיע לחוף מבטחים וירד מהמעבורת יאמר לו: "משטה הייתי בך, ואין לך אלא שכרך הראוי..."

ובאשר למקרה שלפנינו, כפי הנראה המדריך נהג שלא כהוגן בכך שניסה לסחוט תשלום כניסה לבית הקברות מיהודי שכה טרח לכבוד אבותיו, שכן המדריך לא יפסיד מאומה אם ייכנס יהודי נוסף, ולא מקובל כלל לגבות תשלום עבור זאת. והואיל וקציצת מחיר פתיחת השער הלא מוצדקת, נבעה מ"דוחק השעה" ומתוך אילוץ ולחץ, ממילא נראה שהיהודי היה רשאי לצאת מבית הקברות מבלי לשלם למדריך (אחת שאלתי).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשור ז"ל, לע"נ יוסף בן הלה ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ שרה בת גוהר ז"ל, לע"נ סוסן בת ויקטוריה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרהגן ז"ל, לע"נ מנזיה בת שוקט ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ אברהם בן עשרת ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי בהן בת פולין ז"ל, לע"נ משה בן רינה תחיה ז"ל, לע"נ שמואל בן קדינה ז"ל, וע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

איש לרעהו

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל - רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

לקט אמרות חז"ל
דעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות

מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לנצל ולהדפיס בלי רשות בכתב

לזכות
דבי
אברהם
בן ר' יהואל
שיחי
ולכל
משפחתו
הצלחה רבה
ורוב פהת
מכל יוצאי
הלציו

שבת קודש ל סיון תשפד: הדלקת נרות: ירושלים: 7:13 תל-אביב: 7:28 חיפה: 7:21 מוצאי שבת: ירושלים: 8:30 תל-אביב: 8:33 חיפה: 8:34 ר"ת: 9:05

פרשת קרח

איסור ליצנות

שלא להתלוצץ על הזולת ולא להרבות שחוק וקלות ראש, ושלא לשבת במושב ליצים!

נלמד מהפסוק: "ויקהל עליהם קרח את כל העדה" (פרק טז-יט)

וכתב רש"י (מהתנחומא): ויקהל עליהם קרח - בדברי ליצנות כל הלילה הוא, הלך אצל השבטים ופיתה אותם וכו'. ובמדרש (שוחר טוב תהלים א) דרשו חז"ל: "ובמושב ליצים לא ישב" - זה קרח שהיה מתלוצץ על משה ואהרן. מה עשה? כינס עליהם את כל הקהל שנאמר: "ויקהל קרח את כל העדה" התחיל לומר לפנייהם דברי ליצנות.

הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל הביא בספרו (דרכי החיים ח"ב) מהגרי"ל חסמון זצ"ל על מה שאמרו חז"ל שקרח טען למשה בדברי ליצנות טלית שכולה תכלת וכו' ומשה לא ענה לו כלל על שאלתו, ותחת זאת התחיל להוכיח "רב לכם". נמצאנו למדים מכאן, כי על שאלות כאלו לא שייך לענות כלל, הם דברים בטלים שאין צריך להגיב עליהם.

א"כ נשאלת השאלה: מדוע הביאו חז"ל לדברי ליצנות אלו? מה זה משנה לנו אלו דברי ליצנות דיבר קרח? אלא לימוד גדול לימודנו חז"ל, שהרי קרח פיקח היה ומה ראה לשטות זו? אלא מגלים לנו חז"ל את כוחות הנפש של האדם שהנגיעות משפיעות על האדם ומורידים אותו לשפל המדריגה של ליצנות. וליצנות אחת דוחה מאה תוכחות שיכליות מלאי הבנה ודברי אמת.

מאה תוכחות מראים לאדם בבירור את הדרך הנכונה. ובכל זאת כח הליצנות מעקם כל כך את השכל ועושה אותו לשוטה שדוחה מאה תוכחות של שכל ואמת. הליצנות סותמת את המוח ועושהו לחרש ושוטה. צא וחשוב: מאה אנשים גדולים בעלי חכמה מוכיחים את האדם, ולץ אחד שמעקם את אפו, כבר קילקל את כל ההשפעה.

ועד כמה גדול כוחה של ליצנות להשפיע גם על הגדולים והטובים, רואים מהשפעת הליצנות של קרח על מאתים וחמישים איש נשיאי עדה אנשי שם ולמשוך אותם אחריו. [וכמו שרואים גם בזמננו, כיצד קבוצה קטנה של אנשים ידועים בעלי אינטרסים צרים אכולי קינאה ושינאה, מסוגלים בתעמולה רדודה ושקרית ספוגה ליצנות להשפיע על מאות ואלפים. וד"ל].

ואמר הגר"ח שמואלביץ זצ"ל (בשיחות מוסר - תשל"א) שמכאן הוכחה על כוחה העצום של ליצנות! שהרי בשלמא קרח מובן איכשהו, לפי שנתקנא בנשיאותו של אליצפן, וזו טבעה של קנאה - להוציא את האדם מן העולם. אבל על אותם מאתים וחמישים ראשי סנהדראות עולה התמיהה, מה ראו לשטות זו הלא אצלם לא היו קנאה וכבוד?!

אלא זו כוחה של ליצנות! שאלותיו של קרח מ"טלית שכולה תכלת" אם פטורה מציצית, וכן "בית מלא ספרים" אם פטור ממזוזה... אף שהיו קושיות של הבל, מכל מקום מתוך שריח של ליצנות נדף מהם, היה די בכך כדי לפתות ולמשוך אליהן את נשיאי העדה עד כדי מרידה במשה וכפירה בתורה מן השמים. ועל כן אבדו את עולמם.

בשעתו, רבים תינו לפני **החפץ חיים** את צרותיהם: מה זאת עשה אלוקים לנו שנתרבו בימינו מאורעות נוראות שלא נשמעו כמותם מעולם, ובוודאי צדיק ה' בכל דרכיו, וא"כ נחקורה בשל מה הרעות הללו, הלא כלל ישראל טובע בים של צרות, ומצוקות חסרון הפרנסה נורא עד למאד...

השיב להם הח"ח: אמרו חז"ל (ע"ז יח) כל המתלוצץ יסורים באים עליו... וכן מזונותיו מתעמטין... וכן גורם כליה לעולם... רואים כמה גדול כח הליצנות להזיק שמלבד עונשו הנורא של האדם לעולם הבא, הרי כל אלו העונשים בעולם הזה.

ליצנותא דעבודה זרה...

פעם הזמינו את אחד הרופאים לבוא לביתו של הגר"א מוילנא זצ"ל. רופא זה היה יהודי מנוער מן המצוות שפנה לחכמות חיזוניות, וידיעתו ברפואה הקנתה לו הערכה בעיני ההמון, אך כמובן לא בעיני הגר"א...

הרופא שהיה מודע לכך שאין לו כל הערכה אצל הגר"א נפגע מכך. הוא פנה אל הגר"א ואמר לו: "יודע אני שרבינו אינו מעריך אותי, אבל עליו לדעת כי בעיני הגוים אני נחשב ממש כאילום..."

"תנוח דעתך" - השיב הגר"א - "גם בעיני נחשב אתה כאילום... אך לפתע נזדעזע הגר"א: "אוי! נכשלתי בליצנותו!" ומיד נרגע: "הן זו ליצנותא דעבודה זרה המותרת (מגילה כה:).

פניני הגאון מוילנא

"משחק עם העולם הבא שלו..."

באחת השנים לפני יום הפורים, תכננו תלמידים בישיבת פוניבז' למנות "פורים רב" בישיבה עם תכנית היתולית על כמה מרבני הישיבה. בליל תענית אסתר מסר **המשגיח - הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין** זצ"ל שיחה, ובסיומה הוסיף את ההערה הבאה:

"שמעתי שרוצים לעשות ליצנות בפורים. אני רוצה לומר שמי שיעשה ליצנות, משחק עם העולם הבא שלו... וסיפר תלמיד: "לידי עמד אחד מהמארגנים, ושמעתיני אומר לחברו: "זהו, "הכל נגנז! אין מחר שום דבר... שמעת מה המשגיח אמר? אין כלום. ברגע אחד הכל התבטל!"

מתוך הספר החדש "עבדא דקוב"ה"

לרדוף אחר השלום ולהתרחק ביותר מן המחלוקת!

נלמד מהפסוק: "ויקה קרח" (פרק טז-א)

ופירש רש"י: לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה, וזהו שתרגם אונקלוס: "ואתפלג", נחלק משאר העדה להחזיק במחלוקת".

ידועה אמרת חז"ל (אבות פ"ה-מ"ז) "איזוהי מחלוקת לשם שמים זו מחלוקת שמאי והלל, ושאינה לשם שמים - מחלוקת קרח וכל עדתו. ופירש הרמב"ם (בפ' המשניות): "כי מי שיחלוק לא לכוונת סתירת דברי חברו, אלא לרצונו לדעת את האמת, יתקיימו דבריו ולא יפסקו".

כלומר: בשעה שכל צד מוכן לשמוע את הצד השני ולהסכים עמו, אם זו האמת, זוהי מחלוקת לשם שמים. אבל אם המטרה רק לסתור דברי חברו, זוהי מחלוקת לא לשם שמים.

ומובא בספר החדש "עבדא דקוב"ה" שכאשר מסר פעם המשגיח - הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, שיחה בירושלים על עריכת מחלוקת לשם שמים, הביא את הפסוק (משלי ו-כז) "היחתה איש אש בחיקו ובגדיו לא תשרפנה, אם יהלך איש על גחלים ורגליו לא תיכוונה" שברור לכל בר דעת שכאשר משחקים עם אש נשרפים. מי כן יכול לשחק עם אש, מי שמתכוון כל כולו לשם שמים, אבל במצב של תשעים אחוז לשם שמים ועשר אחוז נגיעות, הרי זה משחק באש שעלול להגמר רע מאוד, ואת זה צריך לזכור ולשנן. כשמתעסקים במחלוקת ובקרבת אנשי מחלוקת שמדבקת עד מאוד.

הגרא"ל שטיינמן זצ"ל כתב מכתב (בתאריך כ"ד חשוון תש"ס) בענין הסכנה הגדולה הכרוכה במחלוקת. לפנינו קטעים מאלפים מתוך המכתב. וכך כתב:

"**בדברים** האלו באתי להביע צערי על מצב אחינו בענין בין אדם לרעהו, כי רבתה מחלוקת לא רק בין אנשים פרטיים, אלא גם בהרבה מוסדות התורה והחסד, וגודל העוון הזה מבואר בחז"ל, והעונש גם כן מבואר שהוא חמור מאוד, בין בעולם הזה ובין בעולם הבא".

"**והנה** כל אחד חושב שלו מגיע והוא הצודק, ואינו יכול בשום אופן להקלט במוחו המחשבה שהוא אינו צודק, ואם כן השני רשע ומותר לעשות הכל ואפילו להלשין או לילך לדון לא לדיני ישראל..."

"**אמנם** מי אני שאבוא בתוכחה לאנשים, אבל היות שכמעט יום יום באים אלי בעניני מחלוקת בין אדם לחברו, בין מוסד לחברו, ובמוסד גופא בין אנשי הצוות עם המנהל, וזה מאוד משפיע לרע על כל העולם..."

"**מלבד** זה, כל דבר שאדם עושה בין דבר טוב בין להיפך, הכל משפיע שגם אחרים יעשו כך, ומחלוקת גורם מחלוקת ומלשינות גורם מלשינות, ועד איפא נגיע ח"ו, וכמדומני העצה היחידה שכל אחד יחשוב בלבו לוותר! כי אם נגיד לבן אדם שאינו צודק הרי לא ישמע, כי הוא משוכנע שהוא צודק מאה אחוז. רק אפשר לומר תווך אף אם הנך צודק. שכדאי מאוד למנוע ריב ומחלוקת..." עכ"ד.

עד כמה קשה וחמור עיון המחלוקת יותר מהכל, היה רגיל הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל לומר תמיד בשם המהרי"ל **דיסקין** זצ"ל את הרעיון הבא:

ידוע שכל מקום שמוזכר בתורה "נצים" זהו דתן ואבירם. אם הם היו כל כך רעים ורשעים, היאך הצליחו לשרוד את כל השנים? בזכות מה היה להם קיום? אלא הזכות הגדולה של "ויכו שוטרי בני ישראל" - אלו דתן ואבירם, היא שעמדה להם כל השנים, שכן לקבל מכות בשביל יהודים זה דבר גדול ונשגב מאין כמוהו! אלא שכל זה טוב ויפה עד "מחלוקת", אבל ברגע שמעורבים במחלוקת, זה הדבר הנורא ביותר ואז כבר שום דבר לא עוזר...

"לא אתפלל בבית הכנסת שנפתח במחלוקת"...

בעיירת הנופש דרוזגניק היה בית הכנסת שבו כיהן רב שנועד כאדם שאינו מתאים לתפקיד. עקב כך היו שניסו להצר את צעדיו משלא עלתה בידם פתחו בתי כנסת אחרים בעיר...

וסיפר הגאון רבי ברוך יצחק לוי זצ"ל שבאחד מביקוריו אצל הגאון רבי שמעון שקאפ זצ"ל, שאכסנייתו סמוכה היתה לבית הכנסת החדש, שאל אותו היכן יתפלל בימים הנוראים?

השיב לו רבי שמעון שאם יהיה לו כח, ילך להתפלל בבית הכנסת הגדול והמרוחק, שם מתפלל הרב. ואם לא יהיה לו כח ללכת עד לשם אזי יתפלל בבית. אבל בשום אופן לא יתפלל בבית הכנסת החדש שנפתח על ידי מחרחרי הריב והמחלוקת נגד הרב...

תורה יבקשו מפיחו

להמלט ממחלוקת...

כאשר הגיע הגאון מטשיבין - רבי דוב בעריש וויידנפלד זצ"ל לירושלים, אמר לו יהודי אחד שבירושלים צריך לזהירות מיוחדת, שכן יש בה חוגים רבים ושונים, וכל פעולה שעושים צריך לראות אם זה לא נטילת צד במחלוקת...

השיב לו הרב מטשיבין: לצורך מחלוקת צריכים להיות לפחות שני צדדים. בי לא ימצאו אף פעם את הצד השני, אם כך אקווה להשי"ת שאנצל מזה...

פעם הוזמן הרב מטשיבין לאסיפה בה השתתפו כמה גדולי ישראל. כשהתקרב למקום שמע קולות מתוך החדר שמתווכים בחריפות. נתקף הרב מטשיבין בחרדה ואמר למקורביו "זה לא המקום שלי"... והרגיש שעליו להמלט מהמקום במהירות האפשרית. ואכן עצר מיד מונית ונסע משם בחופזה...

הלמות עמלים

לא להגרר למחלוקת...

נזהר היה הצדיק רבי סלמאן מוצפי זצ"ל שלא להביע דעה בדבר השנוי במחלוקת, בין אם היו החכמים החולקים בני דורו, ובין אם היו בני דורות שלפניו.

פעמים שהיה הנושא קרוב אל ליבו, והיתה לו דעה מגובשת וראויות ברורות בנידון. אך כבש את דבריו כדי לא לנקוט עמדה בוויכוח ההלכתי ובכך להגרר למחלוקת. הוא העמיד פניו כאילו אין לו כלל השגה בענין זה...

עולמו של צדיק

סגולה לאריכות ימים...

כשהגיע הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר זצ"ל לגיל מאה ואחד, החליט מנהל ה"ביטוח לאומי" לערוך אצלו ביקור. במהלך השיחה ביקש האורח ממארחו הדגול שיגלה לו במה זכה לאריכות ימים שכזו?

השיב לו הרב וואזנר בזה הלשון: "אם הנך רוצה לדעת במה הארכתני ימים, תדע לך שמעולם לא התערבתי במחלוקת שאינה שייכת לי".

וסיפר הגר"י זילברשטיין שליט"א: פעם שהיתי בחתונה עם הרב וואזנר. והנה נשמעו רעשים מאחת הפינות באולם. שאל אותי הרב וואזנר לסיבת הרעשים והשבתי שמתווכחים אודות מחלוקת מסויימת. אמר לי:

"א"כ, אני עוזב את המקום מיד!" וכך עשה...

הלמות עמלים - ח"ב

להחזיק ולתמוך בתלמידי חכמים שמקדישים עצמם כליל ללימוד התורה!

נלמד מהפסוק: "ולבני לוי נתתי כל מעשר בישראל לנחלה חלף עבודתם" (פרק יח-כא)

מפסוק זה לומדים על מצות מעשר ראשון שנתחייבו בני ישראל לתת חלק אחד מעשרה חלקים ללויים. וכתב החינוך (מצוה שצ"ה): "משרשי המצוה, לפי ששבת הלוי בחר השי"ת בתוך אחיו לעבודתו תמיד במקדש על כן היה מחסדו יתברך לתת להם מחיתם דרך כבוד, כי כן יאות למשרתי המלך שתהיה ארוחתם מזומנת להם על ידי אחרים שיכנינה להם, ולא יצטרכו הם ליגע בדר זולתי בעבודת המלך היקרה..." ומסיים החינוך: "והמחיה משרתי האל-בממונו, ברכת השי"ת תנוח עליו בכל אשר יש לו. וזהו אמרם ז"ל (אבות ג-ג) מעשרות סייג לעושר... וידוע מה שפסק הרמב"ם (פרק יג משמיטה ויובל הלכה יג) עיי"ש.

את דברי הרמב"ם הללו (בהל' שמיטה ויובל פרק יג הל' יג) ביאר החפץ חיים, שמכיון שלשבת לוי לא היתה נחלה בארץ ישראל, לכן נצטווינו לתת להם תרומות ומעשרות, כי צריך להחזיק לשבת לוי את חלקם המגיע לכם חלף עבודתם אשר הם עובדים עבור ישראל. והנה כיום תופסים לומדי התורה את מקום הכהנים והלויים מלפנים, ולהם צריך לתת מה שנתנו לכהנים וללויים, בכדי שיוכלו ללמוד מתוך מנוחת הנפש, עכ"ד. [נמצא לפי דברי החפץ חיים שמה שנותנים היום התורמים ללומדי התורה, אין זה רק נדיבות של חסד ורצון טוב, אלא זו חובה ממש כחובת הנתניה לכהנים וללויים, כי בעבודתם בלימוד התורה הם המשרתים עבור ישראל ע"י שמגינים בתורתם על כולם].

הגמרא (פסחים נג.) מספרת על תודוס איש רומי שהנהיג את בני רומי לאכול גדיים מקולטין בלילי פסחים, ושלחו לו חכמים אלמלא תודוס אתה גוזרנו עליך נידוי (שנראה כמאכיל קודשים בחוץ) ופירש"י שבגלל שהיה אדם חשוב לא גזרו עליו נידוי.

ונסתפקו בגמרא מה היה בו בתודוס שהרתיע את החכמים מלנדונו, האם משום שהיה גדול בתורה ומפני כבוד תורתו לא נידוהו, או משום שהיה "בעל אגרופין" ופחדו ממנו לכן לא נידוהו, ואמרו חז"ל שחשיבותו היתה בכך שמילא כיסם של תלמידי חכמים וגרם להם להתפרנס בכבוד.

וזו מעלה גדולה כפי שאמר רבי יוחנן: כל המטיל מלאי לכיס תלמידי חכמים זוכה ויושב בישיבה של מעלה שנאמר "כי בצל החכמה בצל הכסף". והיינו אף ללא גדלותו בתורה של תודוס, דנו אותו, בגלל מעלתו זו, כתלמיד חכם שלא לנדונו.

וביאר בספר "פרשת דרכים" (דרוש כד) מדוע המנהג תלמידי חכמים מנכסיו זוכה לכזו מעלה נשגבה שיושב במחיצה שת"ח מובהקים יושבים בה? משום שהוא זה שגרם לאותם ת"ח שיעסקו בתורה ללא טירדות פרנסה, והתורה שגרם להם ללמוד היא זו שמגדלת ומחשיבתו כאילו הוא עצמו צורבא מדרבנן.

ולכן לא נידוהו, שהרי לפי האמור נמצא שנחשב כתלמיד חכם עצמו, שכל מה שלמד הת"ח וחדש בתורה, נחשב כאילו הוא בעצמו למד וחדש, וזה מה שאמר רבי יוחנן "זוכה ויושב בישיבה של מעלה" והיינו במחיצת הת"ח, ולכן נמנעו מלנדונו.

שנינו (אבות פ"ד-יא): "כל המקיים את התורה מעוני, סופו לקיימה מעושר וכל המבטל את התורה מעושר, סופו לבטלה מעוני". וביאר רבינו החיד"א זצ"ל (בספרו חסדי אבות): אם מקיים את התורה מעוני, שמתנהג בעניות לצרכי עצמו על מנת שישארו בידו האמצעים להחזיק בלומדי התורה "סופו לקיימה מעושר" - סופו שהקב"ה יפתח לו את אוצרו הטוב ויעשירו כדי שיהיה סיפק בידו גם להמשיך ולהחזיק בלומדי התורה וגם לחיות בביתו בעושר.

ואולם אם "מבטל את התורה מעושר" שאינו מפריש מממונו כדי לתמוך בלומדי התורה משום שחפץ לחיות בעושר, או-אז "סופו לבטלה מעוני", יפסיד גם לצורכי עצמו ח"ו.

לסיים, נזכיר את מה שאמר הגאון רבי דוב לנדא שליט"א בפני קבוצת נדיבים (שביקרו במעונו בפסח תשע"ט): "הכוללים זה בשביל הילדים שלכם. למען קיום כלל ישראל, המתקיים ע"י הכוללים. צריך לדאוג לכמה שיותר ריבוי כוללים וישיבות והכל בשביל הילדים שלכם! אני לא מדבר על זה שהתורה מחזיקה את העולם. אלא במובן המעשי, מי יתרום למען קיום ילדכם? העניינים התרומות שלכם הם למענכם!"

"זכות החזקת תורה לא רק לרוטשילד"...

הגביר האדיר רבי שמעון זאב רוטשילד זצ"ל, היה תומך בישיבות ובמוסדות התורה ברוחב יד. אך בפטירתו פסקה התמיכה... יורשיו לא המשיכו בדרכו, ורבים תמחו מדוע לא הקדיש בצוואתו סכום נכבד להחזקת התורה. מליון רובלים לפחות...

אמר על כך החפץ חיים: "בעיני פשוט הדבר שעיקבו אותו מן השמים, כי אב רחמן לא יתן את כל עושרו לבן אחד ויקפח את כל השאר... איך היו יכולים להסכים ממרום שכל זכות החזקת התורה תזקף לזכותו של יהודי אחד, וכל שאר היהודים יקופחו... אילו היה רוטשילד זוכה בזכות זו, מה היו עושים העניינים. מי היה זקוק לפרוטותיהם של שואב המים, של החייט. של הסנדלר והרצען..."

ח"ח עה"ת

"לומדי התורה בארץ ישראל קודמין"...

סיפר רבינו הגרא"מ שך זצ"ל: "בעיר ביאליסטוק התגורר גביר אדיר. יום אחד ביקשני דודי הגרא"ז מלצר זצ"ל שאסע להתרימו עבור ישיבתו סלוצק. אולם אוסיף שבדרכי לגביר, אכנס לראדן ואתיעץ בדבר עם החפץ חיים.

כשהגעתי לביתו של הח"ח וסיפרתי לו שאני בדרכי לאותו גביר להתרימו לישיבת סלוצק ביקשני הח"ח שלא אבקש ממנו, משום שהוא נותן הרבה לטובת עניי ארץ ישראל ועבור לומדי התורה שבה, ואלו קודמין!

מאיר עיני ישראל

לתת קודם לתלמידי הישיבה...

בדרך נידודיו של הגאון רבי אלחנן וסרמן זצ"ל למען ישיבתו ברנוביץ, התאכסן בביתו של יהודי חרדי, שבמקצועו היה רופא שיניים. הלה הבחין כי בפיו של רבי אלחנן חסרות שיניים רבות הציע לו בנדיבותו: להתקין לו שיניים תותבות חיים אין כסף.

נענה רבי אלחנן ואמר: "אכן חסר לי במה לאכול. אבל לתלמידי בברנוביץ אין מה לאכול. מוטב בעיני שתנדב ערכה של תורה נדיבה זו עבורם..."

אור אלחנן

הצלחה למען הראויים...

בצעירותו של הגרי"ש כהנמן זצ"ל היה פעם מחסור חמור בישיבת פוניב'ז שבליטא. החליט הרב כהנמן עם חותנו הגאון רבי לייב מוולקומיר זצ"ל ללכת ולאסוף כסף עבור הישיבה.

הרב כהנמן הלך למקום אחד ואילו חותנו רבי לייב הלך לאסוף במקום אחר. לבסוף התברר כי הרב כהנמן הצליח לגייס כסף אבל חותנו לא הצליח. לתמיהת חותנו על כך, הסביר לו הרב כהנמן:

"החילוק ביננו הוא שאני הלכתי לאסוף מעות למען הישיבה, להחזקת התלמידים, לכן הצלחתי כי ראויים הם לכך. אבל כבוד תורתו הלך לאסוף כסף למען חתנו. ולכן לא הצליח כי איני ראוי כל כך".

הלמות עמלים

"והיי עולם נטע בתוכינו"...

אחד מראשי הישיבות נטע לחו"ל כדי לקבץ ממון עבור החזקת ישיבתו ולא הצליח בשליחותו. והנה כאשר הגיע לאותו מקום שלח של ה"סוכנות" הצליח הלה לקבל סכומים עצומים.

אמר אותו ראש ישיבה בדרשה שנשא, כי ההסבר לכך הוא שהרי בישיבה לומדים "תורת חיים", על כן נותנים עבורה ח"י דולר. אך בעבור ה"סוכנות" שאין ה"תורת חיים" במטרותיה, תורמים דולרים כמנין "מת" וד"ל.

ידידות משה

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

ברגע שאחרי האחרון !

מונסי, ארה"ב.

בערך פעם בשנה היה יוצא י. לסין לרכישת סחורות. הוא ידע מה הוא מחפש - וגם ידע איך להשיג את זה במחיר הכי זול: בזכות המזומנים שבידיו. לא צ'קים, לא כרטיסי אשראי, ולא העברות. קָש ביד ומיד.

פעם אחת לא הצליח לגייס כסף נזיל, וכל עתיד הנסיעה היה מוטל בספק. למעשה היה העתיד הכלכלי שלו תלוי בנסיעה זו, אבל מה יעשה בלי כסף מזומן?

ואז עלתה לו בראש דמותו של חבר טוב, שאולי יוכל לעמוד בעזרתו. לא שהחבר הזה מיליונר, אבל הלב שלו שווה מיליונים. ניגש אליו וסיפר לו אתה הרי מכיר את הביזנס הסיני שלי. מגייס מזומנים, נוסע, רוכש, מוכר ומרוויח ברוך השם טוב מאוד. אבל הפעם אני תקוע משום-מה ללא כסף נזיל.

את כל זה החבר כבר הכיר, ואז הגיעה ההנחתה: הוא מבקש הלוואה של חצי מיליון דולר במזומן!

* * *

מסתבר שכל אדם מהשורה שהיה שומע בקשה כזו, גם אם לא היה מתעלף היה חושב משהו בנוסח: 'מה פתאום, וכי אני אלוהים. חצי מיליון דולר, את הכסף הזה אשים בבנק, ואקבל תשואה פי כמה וכמה'. אבל מצד שני, 'בכל זאת הוא חבר המבקש וצריך עזרה, ויש פה חסד גדול, והמלווה לחבירו בשעת דוחקו נחשב לצדקה גדולה'.

הרהר מעט ומיד השיב: 'אתן לך את ההלוואה! ובטח אתה שואל את עצמך מאיפה יש לי פתאום חצי מיליון דולר במזומן. אז הסיפור כזה: במשך שנים אני חוסך כספים, כמה עשרות אלפי דולר בשנה. מזומן להלוות לך, דע לך שחסכתי והרווחתי בחיי, וכל שנה הייתי מפריש כמה עשרות אלפי דולרים, וצברתי בסופו של דבר סכום כסף גדול - כחצי מיליון דולר!'

'אבל הכסף לא בבנק - אלא במה שנקרא "מתחת לבלטות". ארזתי את השטרות בשקיות אטומות, והחבאתי אותן בין שאר השמאטעס בִּיִּיסִימֵנט [מרתף אופייני הקיים בכל בית אמריקאי]. ואתה יודע מה? אין אדם בעולם שיודע מזה - אפילו לא אשתו! אתה הראשון ששומע על זה! חסכתי את זה לצורך נישואי הבת, אבל כעת אני עדיין לא צריך את זה - היא עתידה להגיע ל"שידוכים" רק בעוד כמה שנים.'

* * *

מיודענו התפעל מאוד מהנדיבות שגילה החבר, איזה רוחב-

לב!

'בוא איתי' המשיך החבר 'נרד לִבִּייסִימֵנט של הבית שלי, ונגאל את השקיות מהשמאטעס...'

הם הגיעו הביתה. ירדו למרתף. החבר ידע בדיוק היכן ממוקמות השקיות שלו. הזיז כמה קופסאות ו...שומר-שמיים! השקיות - איננו!

החוויר כסיד. כמעט שהתעלף. הזיז ארגזים מהכא להתם ומהכא להתם. אבל אין - הכסף לא נמצא!

עלה הביתה. עלה הביתה? התפרץ הביתה! צעק לעבר לאשתו: 'האם ירדת לאחרונה למטה?' האשה לא הבינה על מה המהומה, נבהלה. התעשתה והשיבה: 'כן! ירדתי למרתף. בעוד כחודש מגיע פסח. העוזרת הגיעה לפני כמה ימים, ניצלתי את ההזדמנות להתחיל בניקיונות. הפעם החלטתי להתחיל במרתף למטה'.

הבעל רעד: 'ומה מצאת שם? מה עשית עם כל מה שהוצאת מהמרתף!'

'היו שם כל מיני דברים' השיבה האישה 'שקיות ודברים ישנים ובלויים שהוצאנו'.

'ואיפה הם?! רעד קולו של הבעל.

'בפח הזבל' ענתה האשה מבלי להבין מאומה - על מה המהומה.

בשניות הבאות הבחינו תושבי מונסי ביהודי לא צעיר, מזנק לכיוון האשפה ומתחיל לחטט כמי שכפאו שד. הפך את הזבלים, שפך, פיזר, חפר, התלכלך. ו...מצא את הכסף בשלמותו!

* * *

ורק לחשוב על הדבר הבא: כל המתואר התרחש ביום רביעי בלילה. באותו רחוב היו אמורים לפנות את האשפה למחרת בבוקר.

האיש עמד ברחוב. מלוכלך - אבל מאושר עם חיוך מפה לאוזן - עשה לעצמו חשבון: 'הכסף מונח בזבל הרבה זמן. אם רק הייתי אומר לחבר שלי "תן לי זמן לחשוב על זה"... אם הייתי ממתין לילה אחד... הכל היה יורד לטמיון!'

'עצם העובדה שהסכמתי "על המקום" לעשות לו את הטובה זה מה שהציל את כל חסכוניי מרדת-שחת!'

(פניני בית הלוי')

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

מה ששנא עליך אל תעשה לחברך - וגם חייך אליו

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

עלון מס' 997

פרשת קורח - "הציצית-אפוד מגן"

מסביר רבינו יונה (שערי תשובה ג, כב) שבזמן כעס, תובעים מהאדם מדוע הוא לא חמד את יופי המצווה ושכרה! מדוע הוא לא חיפש דרכים, איך בכל זאת לקיימה! ציצית שקיומה קל, שמוסיפה קדושה באדם ושכרה כה גדול – כיצד לא התאמצת להושיט יד ולקחת את האוצר? אין זאת, אלא שאינך מעריך שיש כאן אוצר... ועל כך מתעורר קטרוג. מצאנו אם כן כי מצווה זו מאד יקרה וחשובה עד כדי כך שבכוחה לא רק להגן על האדם אלא אף להוסיף לו חיים. ומי מאיתנו אינו זקוק היום ל"חומת מגן" בדמותה של מצוות הציצית ובמיוחד בדורנו כשהמצב נראה היום כזמן של "עידנא דריתחא". לא לחינם הוזכרה מצוות הציצית בקריאת שמע לאחר הפסוק של "למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה" ובכך התורה מרמזת לנו כי בזכות מצווה זו יזכה האדם על ידה לאריכות ימים. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. בתאריך כ' במר חשוון תשנ"ח בשעה 24:00 לערך, יצאו גבריאל הירשברג הי"ד ויצחק כהן משיבת "עטרת כהנים" שברחוב הגיא שבעיר העתיקה אל דירת מגוריהם הנמצאת במרחק של עשר דקות הליכה מהישיבה. סמוך לדירה ב"סמטת הג'בשה" זנקו לפתע לעברם מחבלים ומטווח של מטרים בודדים ירו לעברם מנשק אוטומטי. גבריאל הי"ד נפצע פצעי מוות ויצחק נפצע בחזה ובלסת. בכוחות לא לו הצליח יצחק לרוץ חזרה בדרך ממנה בא. המחבל רדף אחריו ותוך כדי מרדף ירה ופגע בידו וברגלו של יצחק, שבעה כדורים. יצחק המשיך לרוץ ברחוב הגיא עוד כ- 150 מטרים. לפתע הבחין יצחק במאבטח שיוצא לרחוב מבית יהודי סמוך, בית זה נודע בשם "בית ויטנברג", הלא הוא ביתו של אריאל שרון. יצחק רצה לצעוק לעברו של המאבטח אך הלסת שלו שספגה פגיעת כדור ישירה, היתה שסועה לחלוטין ולשונו נפגעה אף היא. כך שכל מה שעלה בידו לעשות היה לנפנף בידיו ולנהום נהמות שהתיימרות להישמע כמילים "שמע ישראל". בתחילה לא זיהה המאבטח את הדמות שרצה לעברו מן העלטה ולפתע ניצבה מולו ללא כיפה כיוון שזו נפלה תוך כדי מנוסתו של יצחק. ללא אומר ודברים שלח המאבטח את ידו לנשקו וכיוונו הישר לראשו של יצחק. שבריר של שניה הפריד בינו ובין המוות וכבר ראה בדמיונו כיצד המאבטח יורה לעברו. שכב יצחק על הרצפה זב דם וחסר אונים. לפתע קרב המאבטח עם נשקו הדרוך והציב את הקנה מול רקתו. בחסדי השם עליו ניצל ממוות וזאת כיוון שהמאבטח הבחין בפתילי הציצית שנשרכו מחולצתו המוכתמת בדם ומיד התעשת, הוציא את ערכת ההחייאה היחידה שהיתה באזור הרובע באותה עת והעניק ליצחק טיפול ראשוני שהציל את חייו. במשך שהותו של יצחק בבית הרפואה "הדסה" שבירושלים, בא המאבטח לבקרו ובמהלך הביקור אמר המאבטח ליצחק: "אני לא מבין עד לרגע זה מדוע לא לחצתי על ההדק, המחבלים מתחזים לאנשים דתיים ואף המחבלים עוטפים את גופם בציצית ומניחים על ראשם כיפה. דע לך שיד השם אחזה בידי ומנעה ממני ללחוץ על ההדק... אחרת מקומך היה ליד חברך זכרו לברכה. הציצית... חוטי הציצית שימשו עבורך חומת מגן והם היו יותר חזקים מהנשק שהיה ברשותי". מסיים יצחק את

על הפסוק בפרשתנו "ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי" (טז, א) אמרו רבותינו במדרש שקורח לקח ציצית ושאל את משה אם ציצית שכולה תכלת פטורה מחוט תכלת? בדבריו אלו התכווין קורח לומר למשה אם כול העדה קדושים אז לא צריך מנהיג שינהיג אותם. והנה על מצוות ציצית נאמר שהיא באה להזכיר את מצוות השם שנאמר "וראיתם אותו וזכרתם את כול מצוות השם". ומכאן יצאה הטענה שבזמן שכול העדה כולם קדושים אין צורך באמצעים (כמשה רבינו) להזכיר את מצוות השם.

והנה על מצוות הציצית נאמר בספר "החינוך" (מצווה שפו) כך: שורש המצווה נגלה בכתוב, שהיא למען נזכור כל מצוות הקדוש ברוך הוא תמיד. ואין דבר יותר טוב לזיכרון כמו נושא חותם אדוניו קבוע בכסותו אשר יכסה בו תמיד, ועיניו וליבו עליו כל היום, וזהו שנאמר "וזכרתם את כל מצוות ה'". מדבריו משתמע כי הציצית מהווה תזכורת לאדם: דע לך כי הינך כפוף לבוראך. כדרך שאיש צבא עונד על בגדיו את סמל החיל בו הוא משרת, וכשם שהעבד נושא עליו את חותם אדוניו, כך היהודי קושר את הציצית בבגדיו בכדי לציין את היותו עבד הקדוש ברוך הוא. הנה אמרו רבותינו (מנחות מג:): כי "הזהיר במצוות ציצית זוכה ומקבל פני שכינה". ונשאלת השאלה, מדוע דווקא זהירות במצווה זו מסוגלת לזכות את האדם בשכר כה רב ועצום, של ראיית פני השכינה? ניתן לבאר זאת באופן נפלא. ידוע כי מצוות ציצית אינה מצווה חיובית. היא חלה על האדם רק אם הוא לובש בגד בעל ארבע כנפות, יכול אדם מצד הדין לעגל את אחת מכנפות הבגד ובכך לפוטרו מציצית. אמנם, זהו צעד כשר למהדרין מן הבחינה ההלכתית. ברם, מצד שני, כאשר אדם רוכש לעצמו בגד בעל ארבע כנפות – בדווקא על מנת להתחייב במצוות ציצית, הרי הוא מעיד על עצמו בכך כי נפשו מבקשת להידבק בשכינה, להתחייב במצוות ולהתרומם לקראת קונה. זאת לבד מעצם העובדה כי מצוות ציצית הינה מצווה המלווה את האדם בכל עת כמעט, כאשר גם מצד זה הרי היא מעידה על השתוקקותו התמימית לעסוק במצוות ולעשות את רצון בוראו, ולכן השכר על כך הוא גדול כראיית פני שכינה.

רבים מבני דורנו המודרני מחפשים איך לפרוק עול ולהימלט מחיובים. דוגמא בולטת לכך, היא מצוות הציצית. כידוע מצווה זו היא מצווה קיומית, דהיינו רק אדם שיש לו בגד של ארבע כנפות. זו ההלכה. משום כך יכול האדם להתחכם ולא ללבוש בגד כזה להיפטר מציצית כל ימיו, אך כלום האם זהו רצונו של מקום?! הנה בגמרא (מנחות מא.) מסופר שרב קטינא פגש מלאך שהוכיח אותו: מדוע אינך לובש ציצית? בחורף אתה לובש סרבל שפטור (שיש בו רק שתי כנפות – רש"י) ובקיץ אתה לובש בגד, שגם הוא פטור מציצית? תמה רב קטינא: ומה אינו כשורה בכך? הרי שני הלבושים הללו, אכן פטורים מציצית לפי הדין. וכי מענישים על אי קיום מצוות-עשה? השיב לו המלאך: בזמן של עידנא דריתחא (היינו כאשר מידת הדין מתוחה בעולם) מענישים גם על כך. ונשאלת השאלה: הרי התורה לא חייבה ללבוש בגד של ארבע כנפות החייב בציצית, ומדוע יענש אם כן מי שלא לבש זאת? וכי בזמן שמידת הדין מתוחה מתעוות המשפט, חס וחלילה? אלא

רצה, עד שאם לא היה אביו עומד על אתר ומצילו מידיהם בחירוף נפש, לא היה נשאר בין החיים כלל.

כשאדם נכנס לביתו מעוטף בציצית, מתקיימות בו שלוש הפרשיות: 'שמע' ו'היה אם שמוע' – במזוזה והציצית שבבגדו. על ידי כך זוכה האדם להגנה מפני המזיקים ושאר מרעין בישין. לכן, כשיש לאדם איזו צרה בביתו ואינו יודע את סיבתה, יבדוק שמא יש פסול במזוזה. ומה יעשה האדם אם בדק את המזוזות ומצאן כשרות בלא דופי? אומר היה רבי חיים קניבסקי זצוק"ל, כי יבדוק את הציצית, שאף היא מגינה על האדם מפני המזיקים והמקטרגים. והנה מלבד מה שמצוות ציצית שקולה כנגד כל המצוות, זו מצווה מיוחדת שיש בה סגולה לעניינים רבים. בציצית, כאמור יש ל"ב חוטים. התורה מתחילה באות ב', "בראשית" ומסתיימת באות ל', "לעני כל ישראל" – אותיות "לב". כתב התשב"ץ, שיש בזה רמז שמצוות ציצית שקולה כנגד כל התורה כולה. בנוסף ל"ב חוטי ציצית הם סגולה כנגד ל"ב השיניים שיש לאדם. ה"כף החיים" (סימן יא אות ז) מביא: מי ששומר ומהדר במצוות ציצית, שומר על שלושים ושתיים השיניים שיש לו בפיו. ציצית שלמה – שיניים שלמות, ציצית לא שלמה, או שחתך את חוטיה עם ברזל – נהיה לו חור בשיניים. חוט קרוע – עקירת שן. מי שרוצה שלא תהיינה לו בעיות בשיניים – יקפיד על מצוות ציצית. אמרו על דרך רמז: המשנה הראשונה במסכת בבא מציעא פותחת: "שניים אוחזים בטלית". שניים – לשון שיניים. אך השיניים נשארות "אחוזות" בפה? על ידי "טלית"! לכן, מי שסובל מכאבי שיניים – ראוי שיבדוק את כשרות ציציותיו. הטלית צריכה להיות מהודרת, נקייה ומכובסת, עם פתילים מהודרים.

כך אמרו רבותינו (מנחות מג:): "חביבין ישראל ששבבן הקדוש ברוך הוא במצוות, תפילין בראשיהן ותפילין בזרועותיהן, ציצית בבגדיהן ומזוזות בפתחיהן". מצוות ציצית בולטת בייחודה כיוון שקיומה הוא במשך כל ימות השנה – כולל שבתות וימים טובים. עליה אמר רשב"י: "כל הזריז במצווה זו זוכה ומקבל פני שכינה". הציצית מהווה תזכורת לאדם: דע לך כי הינך כפוף לבוראך. כדרך שאיש צבא עונד על בגדיו את סמל החיל בו הוא משרת, וכשם שהעבד נושא עליו את חותם אדוניו, כך היהודי קושר את הציצית בבגדיו בכדי לציין את היותו עבד ה'. לצערנו, אנו רואים בדורנו שלא רבים הם המקפידים על קיום מצווה זו, שהאדם ההולך בה, מקיים בכל רגע ורגע תרי"ג מצוות. ולא עוד, הרי על מצוות ציצית נאמר שהיא "מגנא ומצלא" – יכולה להגן על האדם ולהצילו. מעניין הדבר, שמצוות ציצית הוזכרה לאחר הפסוק של "למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה" וגו'. התורה מרמזת כי המצווה זו יכול לזכות האדם באריכות ימים ושנים. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. בספר "טובך יבוע" מובא מעשה, שסיפר הרב יצחק כהנא: מעשה בן תורה מובהק ובעל מידות, הלומד באחת הישיבות הקדושות, שחלה במחלה הקשה, מתייסר יסורי אימים, ולאחרונה החל לקבל טיפולים כימותרפיים בבית החולים. בבואו אל המחלקה, אמרה לו האחות שכדי לקבל את הטיפול הוא צריך ללבוש בגדים סטריליים ולכן עליו להחליף את בגדיו באלה של בית החולים. הבחור הסכים לכך, אך גם הביא עמו ציצית מכובסת ומגוהצת היטב, כזו שתענה על דרישת בית החולים. כאשר ראתה האחות את הטלית-קטן שלו על הבגדים של בית החולים, אמרה לו שלא יוכל לעבור את הטיפול עד שייסיר את הציצית מעליו. כל ניסיונותיו להסביר לה שמדובר בבגד מכובס ונקי, עלו בתוהו, והאחות סירבה להעניק לו את הטיפול הכימותרפי. הבחור היה איתן בדעתו וסירב אף הוא להוריד את הציצית. ישב אפוא בנו הנאמן של הקדוש ברוך הוא, והמתין מחוץ

סיפורו ואומר: "ברוך השם שנתן תושייה לרופאיי, שכנגד כל הערכות תוך שמונה חודשים הבראתי לחלוטין וחזרתי לאיתני". הנה לפנינו כוחה של מצוות ציצית שנותנת חיים לשומריה. מי יודע מה היה עולה בגורלו של אותו בחור ישיבה אם, חס וחלילה, הציצית לא היתה על גופו. ואולי נשכיל להבין כי המצוות אותן אנו מקיימים נותנות לנו חיים, בלי שנדע או נרגיש כי בזכותן אנו עדיין ממשיכים לחיות!

וכתב האלשיך הקדוש, שיש השואלים: איך תאמר אלי שבראותי הציצית אזכור את כל מצוות ה'? הרי הנני לובש ציצית בכל יום, ואף רואה אותן, ואינני נזכר כלל במצוות ה'! תשובתו במשל: נהגו העולם שכשרוצים לזכור איזה דבר, קושרים חוט על אחת מאצבעותיהם לבל יישכח מהם הדבר. פעם אירע שאחד קשר חוט סביב אצבעו בלא שום כוונת זיכרון. כעבור זמן – כשעדיין היה קשור על אצבעו, הוצרך הלה לזכור איזה דבר ושכחו. ויתמה ויאמר: "היאך אפשר שאינני זוכר מאומה? ומדוע אין סגולת החוט מועילה לי לזכור?". ויענו לו אנשים חכמים: "מה אתה נאנח, וכי החוט מזכיר לו לאדם כסגולה? ומכיוון שבעת כריכת החוט לא חשבת באיזה דבר – שעבור זה הינך כורך את החוט, היאך תרצה שיזכירך החוט?". כיוצא בו ממש הוא עניין הציצית: הלו בשו על מנת לזכור את מצוות ה' – אכן זכור יזכרם על ידי ההבטה בציצית, אך אם לובשו כמצוות אנשים מלומדה, שאינו יודע בעת הלבשה על מה ולמה לובשם, מה יזכרנו הציצית? וזהו פירוש הכתוב "והיה לכם לציצית": אם בעת הלבשה תלבשו אותן כדי להציץ בו ולזכור את מצוות ה', אז יוראיתם אותן וזכרתם את כל מצוות ה'".

כוח הציצית גדול הוא ונשגב, ויש בו כדי לעורר את האדם לשמירת התורה והמצוות, וכפי הידוע מרבותינו על יהודי שניצל מעוונות חמורים מאוד בזכות מצוות הציצית. מעשה שהיה באחד מחסידיו של הרב הקדוש המהרי"ד מבעלזא זיע"א, שהיה לו בן יחיד. והנה קרה, והבן נתפס ברשת היצר והחליט לישא לאישה בת נכר, רחמנא ליצלן. כראות האב כי כן, השליך את בנו מביתו והתאבל עליו מרות. אך משעבר האב בשוק וראה את בנו יחידו חובק אשפתות ואין לו מה יאכל, נכמרו רחמי האב על הבן ואמר לו: "בני יקירי! חזור אל ביתנו ואתן לך כל מאוויך, ובלבד שתעזוב את רצונך לישא את אותה הנוכרית". אך הבן התעקש ואמר: "אמשך להתגולל בחוצות קריה ובלבד שאנשא לאותה ריבה!". בצר לו האב אל רבו המהרי"ד וסיפר לו מאי דהווה. ציווהו המהרי"ד שביא אליו את הבן. שב האב אל בנו ואמר לו: "בוא עמדי אל הרבי הקדוש". הסכים הבן ואף הבטיח כי ישמע לקול הרבי בכל עניין שהוא – מלבד אם יצוהו שלא להינשא לנוכריה, כי לזאת לא ישמע אליו. בהגיע אל מול פני הקדוש, החל המהרי"ד לדבר עימו על דא ועל הא, על עיסוקו והליכותיו. ותוך כדי השיחה נענה הבן ואמר: "רבי, דע שהולך אנוכי להינשא לאותה נוכרית". אמר לו הרבי: "אכן לא אמנע זאת ממך, ואף אומר אני שעל אביך להשתתף ב'שמחת' הנישואין. אלא אבקשך – כמו שאמרת שתקיים כל אשר אצווך מלבד עניין הנישואין – בקשה קטנה: שתלבש ציצית תחת בגדיך בעת הנישואין". סבר הבחור וקיבל. לאידך, האב הזדעזע לשמע הוראת הקדוש שעליו להשתתף באותם נישואין למגינת לבבו, אך קיבל עליו את הדין. בהגיע מועד החתונה, בא אותו בחור בחברת כל הגויים והפריצים הרשעים לחגוג את נישואיו, והמה השקוהו יין לרוב כדרכם. לאחר זמן מה החל היין לבעור בקרבו, ואז הסיר ה"חתן" מעליו את בגדיו העליונים מרוב החום. מיד הציצו חוטי הציצית לעין כל. כראות הרשעים כי כן, מיד החלו לשאוג עליו: "הכי רימיתנו לומר שעזבת את הדת היהודית, והנה אנו רואים שנשארת נאמן למורשתך!". הפליאו בו מכות

למחלקה. כעבור שלוש שעות תמימות (!) חלף במקום אחד מבכירי הרופאים במחלקה, ושאל את בחור הישיבה מה הוא עושה כאן ולמי הוא ממתין. שטח הבחור בפניו את הבעיה, וכששמע זאת הרופא נכנס פנימה, ולאחר שעה קלה יצא משם נרגש כולו. הסערה על פניו היתה ניכרת ממש. מששאלו הבחור על מה ולמה הוא נסער כל כך, השיב לו הרופא שלפני הכל, ייכנס למחלקה ויקבל את הטיפול המגיע לו כשהטלית קטן עליו: "דיברתי עם האחות והכל בסדר", אמר הבחור. "אחר כך אספר לך למה התרגשתי" אמר לו הרופא. בתום הטיפול הקשה, ניגש הרופא אל הבחור, וכשדמעות בעיניו אמר לו "אני יהודי שאינו שומר עדיין מצוות, אבל הפעם זכיתי לראות כיצד האלוקים שומר על שומרי מצוותיו. כשנכנסתי למחלקה כדי לשכנע את האחות שאין כל בעיה עם הציצית שלך, רצייתי לראות איזה טיפול אתה מקבל, ומה מאוד נדהמתי לראות שהאחות התכוננה לבצע בשגרה טיפול לא מתאים, שהיה עלול לדרדר את מצבך למכת-מות מהירה". הרופא הוסיף ואמר שהאחות עשתה זאת כמובן בשגרה, "אבל אם לא היית מתעקש ועומד בתוקף על רצונך ללבוש את הציצית, הטיפול היה כבר מתבצע, ומי יודע באיזה מצב היית נתון ברגע זה. עכשיו, משסירבת לקבל את הטיפול, נמנע ממך אסון נורא". כן, אלו הם כוחות הנפש המצויות בלב כל יהודי – גם בדורנו. ומה שמעניין ביותר בסיפור זה היא העובדה, שלאחר שהתפרסם המעשה הנ"ל, התקשר אברך בן תורה מופלג מירושלים לאחד מערוצי הקודש שם התפרסם המקרה, והציג את עצמו בשמו המלא, ובקול רוטט העיד שהוא בעל המעשה, ואישר את כל הפרטים שהובאו. "שכחתם להוסיף את העיקר", ציין הלה, "המקרה עם הציצית אירע לפני כשלוש שנים, ומאז זכיתי להתרפא ברוך השם לחלוטין מהמחלה הקשה התחתנית והקמתי בית בישראל, וזאת לפליאת כל הרופאים שטיפלו בי!

מצוות הציצית היא אם כן מתנה כפולה, מעבר למצווה עצמה שקיבלנו במתנה, היא טומנת בחובה סגולה כה נפלאה – כי "הזהיר במצוות ציצית – אינו נמשך אחרי ליבו ועיניו" – מבטיחים לנו רבותינו, חושפים את סודן של ארבע הכנפות. הרי כל הנסיונות שלנו מתחילים מהעיניים המתגרות, הלב שנמשך, משם מתחילה ההידרדרות... אבל הלוש ציצית – הרי הוא מוגן, הקדוש ברוך הוא מניח חומה בצורה על ליבו, הוא לובש אפוד מגן מפני היצר! בשל העובדה כי הציצית היא מגן כה חשוב וכה קריטי, אנו מעטרים בה את בנינו כבר מגיל שלוש. נכון, הילד עדיין אינו חייב במצוות, אבל הוא כבר זקוק להגנה, כי היצר מחפש גם אותו ולא משאירים חיילים נטולי הגנה! הרי אנו משקיעים בילדינו את כל עולמנו, אינסוף ימים ולילות של כוחות ומשאבים, תפילות ודמעות – ברור שנעטר אותם בהגנה המיטבית האלוקית, באפוד מגן – בציצית! כל שעלינו לעשות, הוא לשמור על אפוד המגן – הציצית, צמוד ללוח ליבנו. לקשור את החוטים בכוונה "לשם מצוות ציצית" כי הכוונה מעכבת, לוודא שהחוטים מושלמים וכשרים, ללבוש את הבגד בכל רגע ולשמור על הציציות יפות ונאות, על מנת לקיים "זה א-לי ואנוהו". השמירה על הציצית ולבישתה מידי יום בשמחה ובהתרגשות, מגינה עלינו ושומרת עלינו, נברך אם כן "אשר קדשנו במצוותיו וציוונו על מצוות ציצית" – על הטלית גדול מתוך הודאה ושמחה, ונכווין על הטלית קטן שאבינו האוהב שבשמים העניק לנו שכבת מגן עוטפת ומגינה. אשרי העם שככה לו!

הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, המוביל אותנו לתובנה, על ערכה של מצוות הציצית, כאשר היא מהווה שמירה, הגנה, אפוד מגן של ממש...
הא לנו סיפור נפלא ומסעיר הממחיש זאת, אותו סיפר בעל המעשה עצמו, הגאון רבי צבי הירש מייזליש זצ"ל רב

העיירה ניימארק שבגליציה ולימים רב במחנות העקורים עד שהפך לרב קהילת "שארית ישראל" בשיקגו, ארצות הברית. זו עדות אישית מטלטלת לב ומסעירת נפש מתוך התופת הנאצית בימי השואה האיומה. הדברים מופיעים בספרו "מקדשי השם": היה זה בשערי המקום הנורא ביותר עלי אדמות – מחנה ההשמדה אושוויץ. לשם הגיעו הרב מייזליש ובני משפחתו, כשבחיק הרב טמון החפץ האהוב עליו מכולם – הטלית היקרה אותה קיבל בירושה מזקנו, הרה"ק בעל ה"ייטב לב" מסיועט זי"ע. בדרך לא דרך הצליח להחדיר את הטלית לצריף אליו שובץ, אך הבין כי מסוכן להתעטף בטלית גדול במחנה בו שורצים אנשי קאפו אכזריים. לפיכך, בצער רב, כשליבו נקרע ושותת דם, חתך הרב את הטלית הגדולה, נקב חור במרכזה והפכה לטלית קטן. לבישת הטלית קטן היתה מסוכנת במחנה אושוויץ, אבל לפחות ניתן ללוושה תחת הבגדים, ולקוות שלא ישימו לב. הדבר היה כרוך בסכנה של ממש, שכן בגדי האסירים במחנה היו זהים ודקים, ובמבט מעמיק ניתן היה לגלות כי מתחת מדי האסיר השגרתיים, לובש הוא בגד נוסף. אך הרב לא יכול להיפרד מבגד הציצית היקר. "לבי בטוח שמצות ציצית תהיה לי לסגולה ולשמירה מפני המזיקין בשעת הרס העולם" הוא מעיד על תחושתו. במקום כמו אושוויץ, כשסכנה כבידה מרחפת מעל החיים, הצורך בלבישת הציצית נחרץ וגדול הרבה יותר מבימי שיגרה... מידי ערב, אחרי יום עבודה מפרך, הלכו האסירים לצריף העלוב שנשא את השם "מקלחת". היה זה חדר קטן שצינור מים קרים בתקרתו. בכניסה ישב שומר אכזר שהביט ביהודים היוצאים מהמקלחת, בחן אותם לוודא כי איש מהם אינו יוצא עם יותר מבגד אחד. כדי להפיג את שעמומו, היכה לא פעם יהודי מזדמן, סתם, בשם האכזריות שנודעה לשימצה... כשראה השומר את הרב יוצא, הבחין כי בגדיו עבים מהרגיל. חיש קרא אליו את הרב ואחרי חבטה הגונה על ראשו החל ממשש את בגדיו, מוצא מתחתיהם את הבגד היקר – את הציצית... הרב רעד באימה, עיניו בהקו בחרדה, ואילו השומר צחצח את גרונו ושפסף את אלתו, לפני שהחל לצרוח ולהצליף: "בוש לך יהודון מלוכלך! מהיכן גנבת את הבגד הזה? וכי לא די לך בבגדים הנאים שהמחנה מספק לך? כך שאג הצורך והצליף ברב מכות רצח... אחרי דקות ארוכות של הכאות והשפלות, שוחרר הרב. הוא אסף את עצמותיו השבורות, עצר את שטפי הדם ויצא לצריפו. עם כניסתו לא הביט על עצמותיו הדואבות ולא חבש את פצעיו. ראשית בדק את בגד הציצית, לוודא כי נותר בשלמות. כשגילה כי הבגד אומנם מלוכלך הוא בכתמי דם ומאובק כהוגן אך עדיין כשר ומהודר ללבישה – עיניו נצצו משמחה וכמעט ששכח את המכות הרבות שחטף זה עתה. מה לו מכות, מה לו חבטות, מה צריך יהודי יותר מבגד ציצית? מה עוד חלומו הטוב יותר מלשמור על בגד הציצית קרוב לליבו? הן כל עוד הבגד עליו – הוא מוגן ושמור. כל פגע רוחני וכל מזיק גשמי לא יוכלו לו. הנה, גם השומר האכזר יכול היה להורגו בירייה אחת, אבל לא עשה זאת! האין זו עדות להגנתה של הציצית? הרב המשיך ללבוש את הציצית במסירות לכל אורך תקופת המלחמה. לקראת סיומה, החלו הנאצים בתוכנית שטנית ומרושעת להעביר את היהודים אסירי הפרך אל תוככי גבולות גרמניה. רגע לפני שעלו על הרכבת, הוכרחו להתייצב בשתי שורות ישרות, ולעבור בסך לפני הקאפו – השומר שעתיד ללוותם במסע – שספר אותם ומישש את בגדיהם, מוודא כי אינם מבריחים עימם כל ציוד בטחוני או בעל ערך. כשהגיע אל הרב מייזליש, מיד במישוש הראשוני, הבחין שמשוהו אינו כשורה. בחמת זעם משך את חולצתו ולנוכח עיניו הנדהמות גילה שם בגד מצהיב מיושן, מאובק ומקומט וחוטים קשורים לו בצידו. הרב הביט לעברו

בחרדה גלוייה, ואז... במשיכה אכזרית וחזקה משך השומר הנאצי את בגד הציצית, וקרע אותו מעל גופו של הרב! "לא! לא! רק זה לא!" – זעק לעברו הרב מייזליש באימה. "הבגד הזה לא שווה כלום. אתה לא צריך אותו. אנא, תן לי אותו בדרכי האחרונה!" התחנן הרב כמבקש על נפשו. אך בקשת הרב עוררה את חמת זעמו של השומר, וכשלא מצא כל פריט בעל ערך אחר – בחר לבטא את זעמו על בגד הציצית היקר. בחרי אף, תפס השומר את הבגד וקרע אותו לגזרים לנוכח עיניו הדומעות של הרב. "אוי ואבוי!" – החל הרב בוכה ומיילל – "מה יהיה?! לקחת לי את הבגד, לקחת לי את ההגנה!". הוא התחנן שוב, מבקש לעצור את הקריעה הנפשעת, את השחתת הבגד שמסר את נפשו לשומרו, והוא ששמר עליו... אך השומר האכזר לא אבה לשמועו. הוא תפס את הבגד והשליכו אל התנור הבוהר, שם הפך למאכלת אש... הרב מייזליש התפרץ בבכי מסעיר, מלווה במבט הומה את הבגד הנשרף. השומר לא נתן לו אפילו להיפרד מהבגד כראוי וזירזו לעלות על הרכבת הממתנה. בלב קרוע ומורתח עלה הרב על הרכבת, מבכה את בגד הציצית היקר שאבד לו, את השמירה וההגנה שלעולם לא ישובו. עם זאת, התחזק הרב באמונה כי מסירות נפשו והעובדה כי כה התאמץ והתחנן על בגד הציצית יעמדו לו להגנה ושמירה גם בשלבים הבאים. וכך אכן קרה, עוד באותו ערב. השעה היתה שעת לילה מאוחרת, כשהרכבת שעטה על המסילות בואכה גרמניה. בתוככי קרונות המשא הצטופפו מאות יהודים שישובו צפופים וצמודים זה לזה, דחוסים בדוחק נוראי, וכדי לעצום עין לשינה מינימלית הוצרכו להישען זה על כתפו של זה. במרכז הקרון, כמו פריץ מדושן עונג, שכב על ספסל רחב הקאפו האכזר ששרף את הציצית וישן שנת ישרים כשקול נחירותיו מהדהד ברחבי הקרון. גם הרב מייזליש ניסה להירדם מעט והשעין את ראשו על כתפו של בנו, זלמן לייב, שישב לצידו. עברו כמה דקות, כתפו של הבן החלה לכאוב מהתנונה בה הוא נושא את ראש אביו, ופנה לאביו בבקשה: "אבא, הכתף כואבת לי מאוד. אני לא מחזיק מעמד יותר". ברגע הראשון, הדבר נראה מוזר: מדוע שהבן יסרב לשאת את ראש אביו על כתפו, במקום בו כל יהודי מושיט את כתפו לראשו של חברו? מה קרה לבן, שהתנחה כל כך הכבידה עליו עד שגרמה לו לפנות לאביו בקריאה נרגשת כי יטה את ראשו לצד השני? גם האב התפלא ובתיאורו הוא מסביר עד כמה היה הדבר לפלא בעיניו. אך עם זאת, לאור בקשת בנו

מקרב לב, וכיוון שאב לעולם ינסה להיטיב לבנו – הרים את ראשו מכתף בנו והיטה ראשו לצד השני, להשכיב את הראש על כתף היהודי היושב בצמוד אליו מהצד השני. מרווח צר נוצר בין ראשי האב והבן. באותה עת, בשמיים הכהים הפרושים ממעל, נצנצו פנסי מטוסי ארצות הברית, מפציצים כבדי משקל ורחבי גרם שחיפשו את הנקודות המיועדות להפצצה, וגילו רכבת נאצית שועטת על המסילות. עד מהרה לחץ הטייס על הכפתור הנכון ושיגר פצצה עוצמתית במיוחד לעבר הרכבת. בניסי ניסים החטיאה הפצצה את הרכבת עצמה, ורק רסיס ממנה נשר לתוכה. הרסיס פער חור בתקרת הקרון בו היה הרב מייזליש, ועבר במרווח הצר שבין ראשו לבין ראש בנו – כן כן! באותו מקום עליו השעין האב את ראשו אך לפני שניה... משם המשיך הרסיס היישר לספסל עליו שכב השומר הנאצי הארוך, וברגע אחד פגע בשתי ידיו, מותיר ידיים כרותות למחצה. הנאצי התעורר והחל לזעוק מייסורים, משתנק מבכי, מתייסר עד אין קץ. נס פלאי היה זה, שהרב ניצל בהטיית ראשו לצד השני שניות ספורות קודם לכן, ואילו הרשע שפגע בציצית שילם את המחיר במלואו, עד שנקטעו באחת שתי ידיו שהשחיתו את הגד היקר. מדהים עד כמה יכולה הציצית להגן ולשמור על מי שמתמסר לה באדיקות ולנקום את נקמתה במי שהפריע ללבישתה במסירות נפש! כי גם אחרי שהציצית לא היתה עליו, מסירות נפשו למענה הצילה את חייו והשיבה לשונאו את גמולו בראשו. הצורך הנאצי האכזר סיים את חייו בייסורים, ולעומתו – הרב השתחרר כעבור ימים בודדים וזכה להקים משפחה וקהילה לתפארת, מכונן חיים חדשים ועשירים ביהדות ובעשייה!...

ולדורי דורות עוד יהדהד המסר העולה מסיפורו המטלטל זה. ציצית היא שמירה, הגנה, אפוד מגן של ממש. ברוחניות כמו בגשמיות, בכל רגע נתון יש לנו אויבים. היצר הרע מתחדש בכל רגע, טוען טענות, נותן תירוצים, מנסה לדרדר אותנו לתהומות של מראות אסורים, שמיעות לא רצויות, ביטול תורה, לשון הרע... והיצר אינו בוחל באמצעים... כנגדו, וכנגד הקמים על בטחוננו האישי גם במובן הגשמי, יש לנו אפוד מגן – הציצית היקרה. נאמץ אותה אל ליבנו, נחבקה באהבה ובשמחה, נשמור עליה כשרה ומהודרת, עשויה בכוונה ומושלמת במידתה. נלבש אותה מידי יום בשמחה תוך הכרה ברורה: ברוך אלוקינו שבראנו לכבודו ונתן לנו הגנה יקרת ערך – את מצוות הציצית!

אחים יקרים!

כך אמרו רבותינו (מנחות מג:): "חביבין ישראל שסיבבן הקדוש ברוך הוא במצוות: תפילין בראשיתו ותפילין בזרועותיהן, ציצית בבגדיהן ומזוזות בפתחיהן", ואדם הזוכה לכך מובטח לו שלא יחטא במהרה. ואם בכל זאת נכשל בעבירה, ידע שהקשירה והלבישה אצלו היו כמצוות אנשים מלומדה, רק כאשר הקשירה והלבישה מלווים בהתבוננות הם שיועילו לו. היום בדורנו לא כולם יודעים את ערכה של מצווה נעלה זו. אמנם, ברוך השם רבים הם המקיימים מצווה זו, אך רבים אחרים רואים זאת כ"עול", ויש חלק אחר המתביישים ללכת עם ציצית, אך לו היו יודעים את ערכה בוודאי היו מנצלים כל רגע בלבישתה. הדברים מומחשים בצורה נפלאה במדרש רבה (יז, ו): משל לאדם אחד אשר היה מושלך לתוך המים. הושיט לו אדם אחד חבל ואמר לו "תפוס חבל זה בידך ואל תניחיהו, שאם תניחיהו אין לך חיים!". אף כך אמר הקדוש ברוך הוא לישראל "כל זמן שאתם מדובקין במצוות מתקיים בכם, 'ואתם הדבקים בה' אלוקיכם חיים כולכם היום. 'ואשרי אדם הזוכה לכך, אשריו בעולם הזה וטוב לו לעולם הבא.

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

אזר חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל ואסתר, ומאיר בן אליהו ומיכל ז"ל

ז"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל ואסתר זצ"ל
 ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
 זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

722

**ניתן לתרום באשראי
 בנדרים פלוס:** כולל ערב
 המרכזי גילה, עבור כולל דרכי
 חזקיה.
**ניתן לקבל קבלה
 לאחר מס סעיף 46**

סיפור לשבת קודש

הזוהר הקדוש (פרשת פנחס רטז) כותב דבר נורא: "כל המשתדל בלימוד התורה, גם אם לפי מזלו היה צריך לסבול ולהתייסר, משתנה מזלו ונהפך לטובה". ללמדך שהתורה הקדושה משנה את מזלו של האדם ומביאה לו ברכה ושמחה לחייו.
 מן הרב שך זצ"ל היה אומר: "כי לעמלי התורה, המקדישים את חייהם לעבודת ה', וללימוד התורה יש להם מסלול מיוחד בשמיים שה' מפרנס אותם באופן פרטני ומיוחד מעל הטבע, ועל כן אין לו לאותו בן תורה להשוות את עצמו לאדם אחר, שהרי מובטח לו שפרנסתו תבוא במסלול מיוחד, אם רק יהיה סבלן ובטח בישועת ה', שהרי תורתו משנה את מזלו לטובה".

אדם הלומד תורה זוכה לברכות עצומות הכתובות בתורה הקדושה.

סיפר לי ידיד אחד, אברך שקדן ומתמיד משיבת מיד: היה זה לפני זמן מה, הייתי חייב להשיג בדחיפות סכום של 2,000 ש"ח, אך לא ידעתי מאין יבוא עזרי, אני מקבל מהכולל מלגה של כ-2,000 ש"ח, בעוד אשתי מביאה משכורת צנועה, אך למרות כל זאת אנו עדים להשגחת ה' מופלאה האופפת אותנו בכל עת, ועוזרת לנו להתנהל עם כל ילדינו בנחת ובכבוד.

נעמדתי בתפילת מנחה בבית הכנסת, נצמדתי אל ההיכל והתחננתי לה': "אנא ריבונו של עולם, אני צריך כסף אבל אין לי כוח להסתובב על מנת להשיג אותו, אנא ממך כמו שעד היום עשית עמנו חסדים ונפלאות, גם כעת שלח לנו סכום זה, אשר אנו זקוקים לו בדחיפות ללא טורח".

סיימתי את התפילה, ופניתי לאברך שהתפלל לידי: "אמור נא, אולי יש לך הלוואה של 2,000 ש"ח לזמן קצר?"

להפתעתי השיב ידידי בשמחה: "אכן, כן, בדיוק הבוקר פנה אלי אחד מקרובי המחנות את בתו, והוא רוצה כעת לרכוש בשבילה שמלת כלה. הוא ביקש ממני אם אוכל לעזור לו ולשלם בשבילו על השמלת כלה באשראי והוא יעניק לי במזומן את כל הסכום.

הסכמתי בשמחה, ולאחר כמה שעות הוא משך את הכסף ונתן לי אותו במזומן. הכסף נמצא כעת עלי בארנק, ואוכל להלוות לך אותו עד לעשירי לחודש הבא". כל כך שמחתי לשמוע זאת, הרגשתי כיצד שמע ה' את תפילתי ומיד כשסיימתי את התפילה שלח לי ה' את המזומן בצורה מופלאה וללא שום טורח.

והנה, עברו הימים ותארך הפירעון הגיע. תודה לה', ההלוואה הייתה לי לעזר גדול, וכעת באתי להחזיר את הסכום במלואו. אלא שלהפתעתי - המלווה נעלם. חיפשתי אותו בטלפון, אך הוא לא ענה, ניסיתי לאתר אותו דרך חברים, אך שום דבר. הבחור נעלם. לא ידעתי מה לעשות, הנני רוצה לפרוע את ההלוואה, אך אין לי למי לפרוע.

עברו חודש וחודשיים והמלווה איננו. והנה, באחד הימים, בעת שפסעתי ליד בית הכנסת אני רואה אותו. לא האמנתי! רצתי אליו בהתלהבות, ושאלתי אותו להיכן נעלם, כל כך הרבה זמן שחיפשתי אותך.

שלפתי את הארנק והתכוונתי להעניק לו את הסכום, אך הלא

פנה אלי ואמר לי: "אתה לא צריך להחזיר לי כלום". "תשמע, באמת שהתכוונתי לשלם לך בזמן, אך אתה נעלמת", השבתי לו, ולא הבנתי את סירובו.

אך הלה, המשיך לעמוד על שלו והסביר: "בוא תשמע. שבוע אחרי שהילוותי לך את הכסף, ניגש אליי קרוב המשפחה שלי ואומר לי: "תקשיב, שמלת הכלה שרכשתי לא התאימה לבתי, על כן השבתי אותה לחנות כבר באותו השבוע, וביטלתי את העסקה.

האשראי שלך זוכה בחזרה, ועל כן אשמח לקבל בחזרה את ה-2,000 ש"ח שנתתי לך במזומן". הסברתי לו כי באותו יום שהוא הביא לי את המזומן, פגשתי אותך, וכיוון שהיית צריך בדחיפות את הסכום הזה, הענקתי לך אותו כהלוואה עד לעשירי לחודש.

קרוב המשפחה התעניין ושאל אותי: "מי הוא האדם שהלוותה לך?". "אברך משיבת מיד, בעל משפחה וילדים". "כמה ילדים יש לך?", הוא שאל. "עשרה ילדים", השבתי.

ואז לפתע, נעמד קרוב משפחתי על מקומו ואמר: "אם מדובר באברך עם עשרה ילדים, הנשאר בבית המדרש ללמוד יום וליל, אז שהכסף יישאר אצלו".

"שמעתי את הדברים", מסיים האברך משיבת מיד, "ולא האמנתי למשמע אוזני. כמה חסדים עושה אתנו ה' ומפרנס אותנו באופן פלאי ובמסלול מיוחד, ובלבד שנמשיך להעמיד את העולם הקיים בזכות לימוד התורה".

ה'סטייפלר' הקדוש אמר: 'כי מעולם לא ראה אברך שיצא מבית המדרש לעבוד כי לא היה לו מה לאכול באותו יום, אלא כי חשש ודאג מה יהיה לו לאכול מחר - אלא, שלבני התורה הקב"ה משנה את כל הטבע והמזל ומפרנס אותם בדרכים סגוליות ועל טבעיות'.

לפי שהתורה בעצמה, שבזכותה כל רגע ניצל העולם, היא זו המחזירה להם ומוקירה להם טובה, על עסקם בה. עלינו לזכור ולדעת, כי תורתנו הקדושה אינה שייכת רק לקבוצת אנשים. אלא, "כל הרוצה ליטול - יבוא ויטול".

לעתיד לבוא לא ישאלו את האדם כמה זמן עסקת בתורה? אלא "קבעת עיתים לתורה?", האם התעסקת עם 'אוצר החיים' הזה ששמו תורה, ולו לדקה ביום, אלא בלבד שיהיה זה באופן קבוע! כל הברכות של התורה יכולות להגיע לכל יהודי שיעסוק בתורה בכל יום!

לפי שהתורה בעצמה, שבזכותה כל רגע ניצל העולם, היא זו המחזירה להם ומוקירה להם טובה, על עסקם בה. עלינו לזכור ולדעת, כי תורתנו הקדושה אינה שייכת רק לקבוצת אנשים. אלא, "כל הרוצה ליטול - יבוא ויטול".

לעתיד לבוא לא ישאלו את האדם כמה זמן עסקת בתורה? אלא "קבעת עיתים לתורה?", האם התעסקת עם 'אוצר החיים' הזה ששמו תורה, ולו לדקה ביום, אלא בלבד שיהיה זה באופן קבוע! כל הברכות של התורה יכולות להגיע לכל יהודי שיעסוק בתורה בכל יום!

אדם שלומד תורה מתוך מסירות נפש, ה' משלם לו שכר רב גם בעולם הזה

סיפר הגאון, הרב יצחק זילברשטיין שליט"א: ישנו מעשה מופלא שהייתי עד לו לפני כמה שנים. היה זה בעת שלמדנו בכולל 'בית דוד' בחולון. בשעת הצהריים, צלצל הטלפון הציבורי בכולל, ועל הקו הייתה אשתו של תלמיד חכם שלמד אתנו בכולל.

מדובר בתלמיד חכם שקדן ומתמיד בתורה, אשר לא פסיק

המשך סיפור לשבת קודש

אהבת לומדי התורה ויראי השם וחושבי שמו גם היא נמשכת מאהבת המקום, כי מי שיש לו אוהב נאמן הוא אוהב גם את בניו ובני ביתו. ועוד כיון שיש לו אהבה עזה עם אוהבו ומבקש טובותיו בכל נפשו ובכל לבבו, כל העושה טובה ונחת רוח לאוהבו הוא אוהב אותו. ועוד שכבר אמרנו שהשכל מחיב לאהב את איש חמודות, שלם במדות ובדעות, כל שהוא בדומה לו בעל חמודות או אוהב את השלמות אף אם אינו בו. הנה מכל אלו הטעמים ראו לעורר את האהבה ללומדי התורה וליראי ה' וחושבי שמו (מלאכי ג טז), שיהיו חביבים כבבת עינו. והנה שכרו אתו, כמאמר רבותינו ז"ל שאמרו (שבת כג ב): מאן דרחם רבנן, הוין לה בניו רבנן. ועקר האהבה היא בלב, אבל צריך שתהא נכרת גם כן במעשה, שאם הרחיב ה' את גבולו, היא מחזיק ביד לומדי התורה בכל נפשו ומאדו, ויהיה עושה ומעשה; ואם אין ידו משגת, על כל פנים יעשה בגופו גדול שמושה כל אשר נכחו באופן שיהא בלי טרדא עומד על המשמר על התורה ועל העבודה, וגדול המעשה, וכמו שנכתב עוד בזה לקמן, ואין צריך לומר שצריך שישמר נפשו מאד שלא לצער תלמיד חכם ושלא ימצא שום תלמיד חכם מקום קפידא עליו, וכבר הזהיר התנא (אבות ב, ג, תנחומא יתר יב): הוי מתחמם כנגד אורן של חכמים, והוי זהיר בגחלתן שלא תכוה וכו'.

ואם גדול חיוב האהבה לתלמידי חכמים אפלו אינם קרובין, שהכל כקרובין, על אחת כמה וכמה אם התלמיד חכם הוא קרוב ממשפחתו שחיב לאהבו יותר ויותר, וחובה מטלת על אחיו וכל קרוביו להחזיק בידו ביתר שאת ויתר עז שינמך על המשמר על התורה ועל העבודה. וזאת תהיה להם לתהלה לשם ולתפארת, ובזה עושים כבוד לאביהם שיהיה לו ניח רוחא על ידי בנו התלמיד חכם, וגם הם יקחו חלקם, זה חלק איש מכל עמלו אשר יעמל, ונמצא שעושה חסד עם המתים ועם החיים. לכן אשרי אנוש יעשה זאת וכן אדם יחזיק בה (ישעיהו נ ב). עץ חיים... למחזיקים... ותומכיה מאשר (משלי ג יח):

אמנם לא מפני שאדם מספק צרכי התלמיד חכם יקל בעיניו, חס ושולום, ואל יחזיק טובה לעצמו שהוא זן ומפרנס אותו, כי חלקו מנח בתוך נכסיו, כמו שאמרו על הפסוק (שמות כב כד): ...העני עמך, ושליחותה דרחמנא הוא דעבד, ולא עוד אלא שיותר ממה שעושה העשיר עם העני עושה העני עם העשיר, שזוכה בעבורו לעולם שכלו טוב, כמאמרם ז"ל (רות רבה ה ט, ויק"ר לד ח) על פסוק (רות ב ט) האיש... עשיתי עמו... בעז לכן יזהר בכבודו. וגם התלמיד בידם חכמים צריכים לזהר בכבוד אחיהם העשירים, המהנים אותם ומחזיקים בידם. שאם אמרו (עירובין פו א), שרבי ורבי עקיבא היו מכבדים את העשירים אף שלא היו צריכים מהם, כל שכן מי שצריך להם ונהנה מהם דחיובא רמיא עלה שלא להיות כפוי טובה ולכבדם קצת ולטרח קצת עליהם למעבד להו ניח רוחא, וחבה יתרה היא נודעת להם, וילמדו אליהם... הדרך ילכו... וזאת המעשה... יעשו (שמות יח כ) בנעם שיהו ולשון חבה, טובה תוכחת מגלה (משלי כד ה) מאהבה, וישתתפו בצרם לנוד להם ולהתפלל עליהם, ותמיד תהיה תפלתם עליהם למען ישכילו בכל אשר יעשו, וכלל תורתם ומעשיהם הטובים יכונן גם עליהם. וכזאת וכזאת... חכם ו... לקח (משלי א ה), ויעשה באופן שימצא חן ושכל טוב בעיני אלקים ואדם: ***

וביותר צריכות לזהר נשי התלמידי חכמים מכל נדנדוד אסור, לפי שמהן ילמדו להקל באסורין ואיכא נמי חלול ה', וכן צריכות להתנהג במדות טובות וישרות ביתר שאת, שתהיה צופיה הליכות ביתה, ושלא תקפיד כלל על יופי המלבושין ותכשיטין, כי דיה שיש לה חלק בתורת בעלה, אשר יקרה היא מפנינים וכל פנימים אל ישו בה, רק שתהיה עזר לבעלה לעבד את ה' ולעסק בתורה ואל תטרידהו בשאלותיה, ותקום בעוד לילה ותעשה הכנה, ותהיה אשה מספרת עם בעלה, קום קרא אל אלקיך. וכל מגמת האשה תהיה לעזר את בעלה על התורה ועל העבודה, ותמסר נפשה על זה בנעם שיהו חן וכבוד. וגם על בניה תפקח עיניה כי חובה מטלת עליה ביותר מאחר שהיא נמצאת בבית, ועוד שזה חלקה. והני נשי במאי זכין, באקרויי גבריהו ובניהו וכו', ובזה זכות לגדולה הבטחה שהבטיחן הקדוש ברוך הוא לנשים (ברכות יז, א) כי גדול המעשה יותר מן העושה:

(פלא יועץ)

פומיה מגירסא, וכי בכל רגע פנוי הוא משתדל לצלל ללימוד התורה ועשיית רצון ה'. והנה, אותה אישה ביקשה לדבר עמי והחלה לשטוח את אשר על ליבה: "אני עובדת כמורה בבית ספר בישוב מרוחק מבני ברק, משך זמן של יותר משעה.

והנה, עתה הגעתי מהעבודה, וכולי מיוזעת ועייפה מכל היום והנסיעה, וכאשר רציתי לפתוח את דלת הבית, שמת לי לב ששכחתי את המפתח בבית הספר", סיפרה האישה. "בדרך כלל יש לנו שני מפתחות נוספים אצל שכנים, אבל רצה ה' יתברך ושניהם אינם בבית, ואני נמצאת במצב מאוד קשה, כאשר הילדים הקטנים שזה עתה שבו מהגן והחיידיה, נמצאים לדי, וכולם רוצים להיכנס הביתה והדלת סגורה".

הצדקת הזו המשיכה ואמרה, שהיא איננה רוצה לבקש מבעלה שיבוא הביתה עם המפתח, "כי אני סבורה שהילדים הקטנים שלנו צריכים לראות דוגמא למסירות נפש לתורה, ולדעת שגם במצב כזה, כאשר המפתח כל כך חסר לנו, אין אנחנו מטריחים את האבא הלומד תורה ומחזיק את העולם להגיע עם המפתח".

וכעת שאלתי אם יש עצה מה לעשות? כה התפעלתי מאצילות נפשה, שגם כאשר אגלי הזיעה נוטפים ממצחה, לאחר יום עבודה קשה הרחק מן הבית, אין היא רוצה להפסיק את בעלה מלימוד התורה. הקב"ה הצופה ממרומים ראה במסירות נפשה ומיד שלח ישועה.

בדיוק לאחר כמה דקות, באורח פלא, קיבלתי טלפון מבית החולים בלינסון, אשר ביקשו שאגיע לדון בשאלה חמורה. מכיוון שרק לקחתי מאותו אברך את מפתח ביתו, ובדרך אל בית החולים הבאתי לאותה אישה את מפתח ביתה.

כך הם ניצלו מסבל רב של המתנה בחום מוחץ לבית. אך ידעתי שממסירות נפש לתורה שכזו, יש שכר עצום, וחיכיתי לראות כיצד ישלם ה' שכרם של בני הזוג הצדיקים האלו. "לא יתכן שהקב"ה המשלם שכר טוב ליראיו, לא יפרע להם את שכרם", הרהרתי בלבי.

חלפו שנים רבות, והאברך המשיך לשקוד על תלמודו יומם ולילה, שאשתו מסייעת לו ומסירה מעליו את כל הטרדות וההפרעות. יום אחד, הגיעה אלינו פנייה מאחד מבתי הדין החשובים כי הם מחפשים דיין אל בית הדין שלהם. הם ביקשו לברר על האברך הוא ושאלו האם הוא ראוי לכך בעינינו. "בוודאי", המלצתי עליו בכל לשון, ומיד הפך מאברך פשוט לדיין, ומעמדו עלה לעין ערוך.

כעבור תקופה, קיבלנו פנייה נוספת מעיר מסוימת המעוניינת למנות את התלמיד חכם הדיין הזה לרב ומורה צדק בעירם, ושאלו את דעתנו עליו. גם הפעם הענקנו למינוי המלצה חמה, והוא קיבל את המשרה התורנית הנכבדה.

מיד ראיתי כיצד ה' משלם שכר טוב ליראיו, ולהוגים בתורתו במסירות נפש. הדבר שנתן ה' רק לעם ישראל הוא התורה הקדושה, וכשרואה ה' שיש לאדם אהבת התורה ומסירות נפש למענה, הוא משלם לו שכר רב גם בעולם הזה, שמירה והגנה, הצלחה, ברכה, נחת ושמוחה וכו'. (יוצא עמו בששון, הרב צבי נק, 050-4124438)

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח יכולת להמשך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיין וכדו'. תבורכו מפי עליון!

<p>לזיכוי הרבים: בית הוראה יחוה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730</p>		<p>נא לבקש רחמים על ליליאן בת פאני לרפואה שלימה!</p>	
<p>לרפואה שלימה: מיכל בת שמחה, אירן נחמה בת ציונה דבורה בת אסתר, דנין מיהה בת מרטל מיישה, משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שלומית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'ונג'ון, רות בת בתיה, רחל חיה בת אהלה, שלום בן צפורה, אברהם בן דולת</p>		<p>נא לבקש רחמים על יעקב בן מיכל לרפואה שלימה!</p>	
<p>לעילוי נשמת: משה בן מהין, עמנואל בן אירן, עפרה בת יהודית, נפתלי בן רחל, זוהר עליזה עיישה בת אסתר, אליזה בן גוהר, רחמים בן חנום בשי, יהודה בן יוקטוריה, זבולון זאב בן שפרה, ראובן בן נעמי, משה אהרון בן אסתר, משה בן זוהרה, רחמט בת גוהר, ברוך בן אסתר, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זוליקה, רותם בן דליה, ככב בת גוהר, נעימה בת ככב, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, זמן שרה בת סלטת, סלטת בת סאווס</p>		<p>ההצלת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה</p>	
<p>מי שיכול ללמוד או להתפלל לע"נ שיהיה אדם יר"ש ולא השאיר זרע אחריני</p>		<p>נא להתפלל לזווג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, משה נחמן בן אוריית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, יוחאי בן רשל, לאה בת רחל, רבקה בת רחל, אסתר בת מורית מרגלית, בתיה בת רחל, סיוון בת רחל, משה בן אירן נחמה, מרים חדוה בת רחל חיה, נחמה בת שבע בת רחל חיה</p>	
<p>נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה</p>		<p>העלון ההצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזווג הגון ליוסף בן שולה</p>	
<p>שדכנית (לבתורים מגיל 30+): א-ה 21:00 - 22:30</p> <p>שדוכי "חסדי חיי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה: 21:00-22:00 058-3297225</p> <p>שידוכים לשם שמים למגזר החרדי</p> <p>לנשים: 053-4110655 לגברים: 053-4163681</p> <p>ניתן לפרסם ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד c9595@okmail.co.il</p>		<p>מוהל מוסמך לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסמך לשם שמים, תלמידו של הרב אורן: 058-3207037. אברך מוהל מוסמך לשם שמים 052-7646963.</p>	

סגולה מרבי נחמן לזש"ק,

901

פרשת קרח

כניסת השבת: 19:31

יציאת השבת: 20:22

רבנו תם: 21:17

ע"פ אופק ת"א

ל' בסיוון תשפ"ד

העלון השבועי טוב להסות בה'

הטעות של עדת קורח

ומתקבלת ברצון אצל ה' בכל מצב שהיהודי נמצא! מתוק מדבש ונופת צופים! הקב"ה רוצה בתשובת היהודי ומוכן לקבלו בכל מצב, והוא אף יסייע לו להגיע לתיקונו בשלמות!.

לפני ימים בודדים עלה בסערה השמימה, יהודי תימני צדיק - רבי שלום ג'מדאני זצ"ל, כשהוא בן 98. רבי שלום ישב והתמיד באוהלה של תורה מבוקר ועד ערב, דבוק בה' בבית הכנסת 'חברת אחים' בעיר פרדס - חנה. הוא מיעט בדיבור חול וזכה להיפטר מתוך צלילות הדעת ובריאות. הוא זכה לעשרות נכדים ונינים ההולכים בדרך ה'.

אלא, שבמהלך ימי השבעה אירע פלא גדול בו צפו בני המשפחה וכל המנחמים: עם סיום הלוויה, בעוד ישבו ילדיו 'שבעה', נכנס לבית הנפטר חתול אפור גדול מימדים והתיישב בחדר בו ישבו האבלים. הוא נכנס מתחת לכסאות האבלים והתיישב שם. בתחילה, נבהלו בני הבית מהמחזה וניסו לגרשו, אך הוא לא מפחד ולא בורח, אלא חוזר פעם אחר פעם לאותו מקום תחת אחד הכסאות בחדר, ליד הילדים האבלים.

אלא, שהפלא הגדול המשיך למחרת בבוקר...

- ההמשך המרתק בעמוד 4 -

משה רבנו עומד בהתמודדות קשה מנשוא כנגד אחד מגאוני הדור - קורח ו-250 ראשי ישיבות, דיינים ופוסקים הטוענים כי משה טועה בדרכו ויש להתנגד לו. משה רבנו פונה אליהם ואומר: "בוקר ויודע ה' את אשר לו" - אני מציע שבורא עולם יענה ויכריע לנו עם מי הצדק, על כן, הבה ונמתין לבוקר לקבלת תשובה. רק רגע, מדוע לחכות לבוקר? מדוע שבורא - עולם לא יגלה מיד עם מי הצדק ונגמר הסיפור?

מגלה ה' ערוגת הבושם (ד"ה ולא יהיה קורח) חידוש נורא: 'ידע משה רבנו שכל 250 ראשי סנהדראות הינם צדיקים אלא שהם טועים בהתבוננותם כשהולכים אחר קורח. אלא, שאם ידחה הוא את ההכרעה בדיון למחר, הרי שכאשר יעלו על יצועם לישון, יערכו חשבון נפש, כדרכם של אנשים יראי ה', ובעת חשבון הנפש יגלו כי טעות בידם וישובו בתשובה על מעשיהם'.

'ובאמת', כותב הצדיק, 'ערכו אותם צדיקים חשבון נפש וגילו את טעותם, ובאותו רגע התמלאו בחרטה עמוקה ובושה נוראה על כך, וחשבו שאחר עוון כזה אבדה תקוותם ואין להם תשובה, והעדיפו למות מאשר לחיות'.

וחותם הצדיק: 'אלא שזו היתה טעות גדולה שטעו, שלא ידעו שידו של ה' פתוחה לקבל שבים, ואפילו אם עבר עבירות במזיד להכעיס את ה', ה' מחכה ליהודי שישוב אליו בתשובה. ואדרבה, ההרגשה של החרטה והצער של העבירה - היא עיקר התשובה והתיקון. לכן ציוה ה' אחר מיתתם שיקחו את 'מחתות החטאים האלה בנפשותם' - לזיכרון שטעו לחשוב שעדיף למות בגלל החטא, ולא השכילו כי התשובה היא קלה

העלון מוקדש לעילוי נשמת

קלרה חתון בת סלחה

ולרי בן אירנה

ת.נ.צ.ב.ה

29

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. ישראל בן מרים וגרשון. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. יוסף בן נג'יה. פרחא בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. אסתר בת מול. יעקב בן שמחה. תקוה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה. לירן בן מול. משה מושיקו לוי בן מריקה מרים ועזרא. מריקה מרים לוי בת שרה ויעקב. עזרא לוי בן משה ושמחה. אבלין עדינה בת פרחא. ר' אברהם בן ר' סעדיה. עמרון אורי בן יוסף.

לרפואה, פריסה והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. טליה מרים בת דינה וחיים. רות בת מרים הי"ו. ינון בן רחל.

זש"ב"ק: שולמית בת ארייס. יסכה בת מול. אליס בת פרידה. בתחן בת גילה רוחמה. בניס זכרים להדר בת נחמה.

סגולות וישועות

מתוך "עצה ותושיה"

הלכות והליכות

על פי פסקי מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל

1) **כותב ה'אמרי אש':** "אדם המקפיד לאכול פת בסעודת מלוה מלכה ומדליק ארבעה נרות לכבוד סעודה זו, מובטח לו: א. שלא יסתלק מן העולם בטרם יראה את דוד המלך.

ב. אם ימצא במצוקה ויזדקק לישועה, יאמר בתוך סעודת מלוה מלכה: "ריבוננו של עולם, זכות דוד המלך תגן עליי שאוושע בבקשה פלונית", "ומובטח לו שה' יעזרהו, ובלבד שיקיים בכל יכולתו סעודת 'מלוה מלכה' בכל שבוע".

2) **כתב רבנו החיד"א:** "אשה המקפידה לאכול סעודת 'מלוה מלכה' כהלכה, מובטח לה שתלד בקלות. וגם אם עד עתה לא קיימה סעודה זו, אם תקבל על עצמה שמעתה תקפיד לאכול סעודה רביעית-סייעה ממרום שתלד ללא קושי". וכתב ה'שערי תשובה' (או"ח, ש') כי אם אינה יכולה לאכול בעצמה, תכין סעודה זו לאחרים".

הבהרה לגבי שימוש בקנקומט:

לפני כשבועיים, הבאנו בשם הרב אופיר מלכא שליט"א כי יש איסור לפתוח שקית חלב בכלי הנקרא 'קנקומט', אולם, חובה לציין כי דעת מרן הרב עובדיה זצ"ל אינה כך, וכפי שכתב ב'חזון עובדיה' (שבת חלק ה עמוד שסז): "הקנקומט (כלי להחזקת שקית החלב וחותך אותו בפיה) - מותר להשתמש בו בשבת לפתוח את שקית החלב ואין בזה משום תיקון כלי" (תודה לר' עובדיה יאיר כהן).

שכיבה על 'ערסל' בשבת

אסור לעלות על עצים או על ערסל התלוי בעץ, אך אם הערסל מחובר למסמר המחובר לעץ - מותר לעלות עליו (ס"י של"ו י"ג).

ג'קוזי וסאונה בשבת

אין להיכנס לג'קוזי בשבת, משום איסור רחיצה במים חמים בשבת (ש"ע שכ"ו א'), כמו כן אין להיכנס לסאונה יבשה או רטובה, מפני שאסור להיכנס בשבת למקום המיועד להזיע (ש"ע שכ"ו ס"ב).

ברכה על מאכל בבגד ים

הרוצה לברך על מאכל בים, בעודו לבוש בבגד ים בלבד - רשאי לברך, אך צריך לכסות את ראשו בזמן הברכה, או שחברו יניח ידו על ראשו, אולם כף ידו של המברך על ראשו עצמו - אינה מועילה לכיסוי ראש.

הבט על הנער לפי עמלו

הרב עמרם בינעט

"לא", הוא הגיב, "אז מדוע אתה טוען שמגיע לך ארטיק חלבי?". ואז הוא ענה לי תשובה שנתנה לי לימוד אדיר לחיים: "הרב, אני אומנם לא יודע דף וחצי, אבל שש שורות אני כן יודע. והרב יודע שההשקעה שלי לזכור שש שורות, היא כמו ההשקעה ששרוליק ויצחק עושים בכדי לדעת דף וחצי. אם להם מגיע ארטיק חלבי, גם לי מגיע!". נשארתי עם פעור, הוא צודק. בחנתי אותו על 6 שורות ונתתי לו ארטיק.

הוא לימד אותי מוסר עצום: הרי אני יודע שזה ילד שיש לו הרבה קשיים, והוא באמת רוצה ומנסה לכוחות שלו. ומה לעשות, כיוון שהוא לא קיבל את הכישרונות של אלו המקבלים 100, הוא צריך להתמודד תמיד עם מפח נפש של ציון 70, 75, בעוד שהוא עושה את ה-100% לאפשרות שלו! האם בגלל זה הוא לא יקבל לעולם ארטיק חלבי?! האם לעולם הוא לא יקבל הערכה ומילה טובה? אולי אני אשם בזה שהוא לא מתרומם. מאותו יום התחלתי לתת לו ציונים גבוהים כפי היכולת שלו, ותתפלאו... הוא נעשה מאושר והחל להצליח ב"ה!

"במשך עשרים שנות הוראה", מספר הרב עמרם בינעט שליט"א, "היה לי תלמיד אחד שלימד אותי לימוד גדול וחשוב לחיים. קראו לו מויישי, הוא היה ילד בינוני, מנסה ללמוד ולא מפריע, אבל לא בדיוק משקיע ולא כל כך מצליח להביא ציונים טובים. שנה אחת, לפני חג הפסח עשינו חזרה על מבחן גדול של דף וחצי בגמרא, והכרזתי: "ילדים יקרים, מי שיבוא אליי בעוד שעה ויגיד לי את המשא ומתן של הגמרא - מקבל ממני ארטיק חלבי!". כולם התנפלו בהתלהבות על הגמרא והחלו לעשות חזרות. לאחר כמה דקות, כמה בחורים התייאשו, עד שחלפה שעה ובפתח המשרד שלי נעמדו 13 תלמידים, אלו המשקיעים בד"כ, ועוד אחד מפתיע מאד - מויישי. הכרתי את היכולות של מויישי וידעתי שזה לא הגיוני שהוא מוכן לחזור לי על הכל, אבל לא רציתי לבייש אותו. בחנתי את כולם והענקתי להם את הארטיק, עד שהגיע תורו של מויישי. "מוישי, אתה באמת יודע את הדף וחצי שאבחן אותך כעת?", שאלתי בעדינות.

דו"ח של אמונה

סיפור אישי

לתדהמתי, ברגע שיצאתי לחניה, הפקחים עמדו מול הרכב שלי והחלו למלא פרטים. רצתי לפקחים והודעתי להם כי אני מצטער ויוצא מהמקום. הם הסכימו לא לתת לי דו"ח ונסעתי לבית.

הרגשתי נשיקה קטנה מבורא עולם - אתה קיבלת באהבה את הדרישה של אשתך לחזור לבית, והבנת שזה אני מבקש ממך לחזור לבית, אני אראה לך גרגיר קטן כמה זה טוב לך, ואחד מהם - זה ביטול הדו"ח שיכלת לקבל, מלבד סיבות נוספות. ברור לי, שזה לא המטרה העיקרית שה' הוציא אותי מהשיעור, אך זו היתה נשיקה קטנה מבורא עולם.

כותב השל"ה הקדוש (שער האותיות, אמונה מח):
"כל מה שיקרה לאדם, יאמין שהוא מאתו יתברך, כגון שפגע בו אדם רע וזלזל ובייש אותו ואף קיללו. יקבל זאת באהבה, כי ה' אמר לו קלל, והוא שלוחו של מקום מפני חטאיו". בורא עולם שולח לך אנשים שיצערו אותך בשביל למחוק לך חטאים קשים שאתה חייב לו, ובצער הזמני הזה - יתכפר לך צער ארוך אחר.

אם אתה מקנא בבן משפחתך שמצליח ומגיע לתפקידים חשובים, אם קשה לך לראות שהבית של השכנה מסודר ורוגע יותר - זה סימן שאינך מבין שה' אמר ויהי, והוא ציוה - ויעמוד. 'אין אדם נוקף אצבעו מלמטה - אלא אם כן הכריזו עליו מלמעלה', זו אמונה בסיסית. השכן שלך קנה רכב חדש והחליף ריהוט - כי כך ה' גזר שהכי טוב לו, ולך הוא החליט שהכי טוב להישאר עם הרכב הישן והבעייתי והספות הקרועות.

קרח לא היה חולק על משה אם היה הולך באמונה שהכל בהשגחה! (לדריגתי)

הרב התחיל לדבר כי כל תוכנית שלא הולכת לך כפי שאתה מתכנן, היא בדיוק התכנון של בורא עולם, ואם אתה לא מקבל את זה וכועס או מתלונן על החבר או האשה שלך - אתה לא מקבל את רצון ה', ומפסיד את החסדים שה' עושה לך בשיבושים הללו. כל מילה האירה לי את הנשמה ונתנה לי כוח גדול מול אתגרי החיים הרבים. ואז, לאחר 10 דקות בלבד בשיעור המרומם, אשתי מתקשרת אליי: "תבוא מהר לבית, הילדה התעוררה כשגם היא לא חשה בטוב". ברגע הראשון, היה לי קשה לקבל

זאת והרגשתי: 'עד שאני רוצה קצת ליהנות ולהתחזק - מפריעים לי, אך הדיבורים של הרב עמרמי מיד האירו את נשמתי שזה רצון ה', וה' מבקש שאצא מהשיעור ורוצה לבחון איך אגיב וכיצד אקבל זאת. שמחה גדולה נכנסה בליבי ואמרתי: "ריבוננו של עולם, תודה גם על 10 דקות, זה רצונך - ואעשה זאת בשמחה".

הקשיבו היטיב, מה אירע באותו רגע: אני יוצא אל החניה ואני רואה את המחזה הבא - פקחים של העירייה עוברים רכב אחר רכב ומחלקים דוחות לעשרות האנשים הנמצאים בתוך השיעור ואינם יודעים מהמתרחש בחוץ. כיוון שהשיעור ממוקם באזור ללא חניות רבות, שורה ארוכה של רכבים החנו ב'אדום - לבן, וביניהם גם הרכב שלי.

קורח ועדתו מראים לנו עד כמה הרסנית מחלוקת בין אנשים. 'והאמת היא', אומר הרב אלימלך בידרמן שליט"א, 'שאם האדם הולך עם אמונה בהשגחה פרטית שכל אחד מקבל את המגיע לו, ואין אדם נוגע במוכן לחברו, ומה שמגיע לך - אף אחד לא יקח לך, היו נחסכות כל מחלוקות. כי האמונה היא השורש לכל החיים המאושרים ללא מריבות או עוגמת נפש, כי כל הנעשה הוא בהשגחה פרטית מה' לבדו.

סיפר אברך ירא שמיים את המעשה המדהים הבא: "לכל אדם יש את זמן האיכות והפנאי שלו, כל אחד כדרכו הוא: יש אחד העושה ספורט, יש האוהב לקורא ספר מתח, ויש שמתפנק על איזה גלידה טובה. זמן האיכות המיוחד שלי במשך השבוע הוא השיעור במוצ"ש של הרה"ג אייל עמרמי שליט"א בעיר פ"ת. אני מגיע לשיעור אחר שבת ארוכה, ונהנה מכל מילה של הרב בנושא אמונה והשגחה פרטית, שכל מה שמתרחש סביבנו הוא רק מה', וכולם שליחים שלו. בסיום השיעור הקהל נעמד על רגליו ורוקד עם הרב דקות ארוכות בליווי תזמורת. והנה, במוצ"ש האחרון, עמדתי לצאת מהבית, והודעתי לאשתי כי אני יוצא כהרגלי לשיעור האהוב עליי. אשתי שידועת שזה השיעור המיוחד שלי, הפתיעה אותי בתגובתה ואמרה: "תישאר בבקשה בבית, אני לא כל כך מרגישה טוב, אני קצת חלשה". היה לי קשה מאד לקבל זאת: אני יוצא רק לשעה, וגם ככה אין לי הרבה מה לעזור לה במנוחתה. עזרתי לה מעט וביקשתי שוב שתסכים שאצא לשיעור. היא ראתה שזה מאד חשוב לי ושלחה אותי בשמחה.

גילגול בפרדס - חנה

הרב משה צורן שליט"א

- המשך מעמוד 1 -

רק בבוקר, בשעה המדויקת בה היה נוהג רבי שלום לצאת אל בית הכנסת 'אהבת אחים', לפתע, קם החתול ממקומו והחל לצאת מהבית. לאן הוא יצא?... בני הבית שליוו בסקרנות את החתול שהואיל בטובו לצאת, נדהמו לראות אותו הולך אל בית הכנסת 'אהבת אחים'. הוא הלך בצורה ישירה, כאילו ידע בדיוק לאן הוא צריך ללכת. הוא הגיע אל בית הכנסת שהיה פתוח, הסתכל ימינה ושמאלה, ונכנס במהירות לתוך בית הכנסת היישר אל... הכסא הקבוע של הנפטר - רבי שלום ג'מדאני.

ומנסה לחדור לבית בכל דרך. לפתע, מצא החתול חלון שהיה מעט פתוח, אלא שגם שהחלק הפתוח היה סגור ברשת וסורגים שמנעו מכניסתו פנימה. החתול לא התבלבל, קפץ אל החלק הפתוח בחלון, נאבק ברשת בכל כוחו, קרע אותה לחתיכות ו... נכנס פנימה לבית.

הוא נכנס ברוגע ושלווה, עבר בשקט בין בני הבית, והפעם נכנס אל חדר השינה של המנוח רבי שלום ונשכב על המיטה, ממש כחתול המנסה להירדם. בכל המקרים הללו, החתול לא מילל ולא משמיע קול. אפילו לא מילה!. בני הבית רואים שוב את החתול הרובץ מאמש, מסיום הלוויה ועד כה בביתם, וכולם נדהמים ומבוהלים - ממש תופעה שמיימית.

תופעה הזו המשיכה במשך כמה ימים - בזמן התפילה, ממש כמו שעון, החתול יוצא מבית הנפטר והולך אל בית הכנסת, ומתיישב במקומו של רבי שלום. עם סיום התפילה, הוא שב לבית הנפטר והולך אל מיטתו, גם לאחר סיום ה'שבעה'.

בני הבית שהרגישו כי יש דברים בגו, ושמא יש פה איזה איתות מהנפטר הזקוק לתיקון ועזרה, פנו אל ראש ישיבת המקובלים בירושלים, הרב בניהו שמואלי שליט"א וסיפרו לו על המקרה.

הרב שליט"א שמע זאת והורה לעשות תיקון נפטרים לצדיק רבי שלום. המשפחה התכנסה לעשות תיקון נפטרים, ומיד עם סיומו של התיקון, קם החתול מביתו של רבי שלום וברח... כשהוא לא חוזר יותר. לראות את ה' עין בעין!.

(בסטון קול ברמה)

בורא עולם אוהב כל יהודי, ועוזר לו להגיע להשלמת תיקונו, וכל שעליו לעשות הוא להמשיך לעבוד את ה' בכל מצב, וגם אם מרגיש שלא עשה רצון ה' - עצם הצער והחרטה שבליבו, היא התשובה המעולה ביותר המקרבת אותו אל בורא עולם. (סוד קטן: יצר הרע לא רוצה שנדע מזה, הוא מעדיף שנחיה בהרגשה לא טובה שהעבירה הרחיקה אותנו מה' כמו אותם 250 ראשי סנהדראות, בעוד שאיננו יודעים שבאותו צער הפכנו לבעלי תשובה גמורים. בהצלחה!)

לכן, השאיר הקב"ה את 'מחתות החטאים האלה בנפשותם', על מנת ללמד את בני ישראל לדורותיהם, כי הקב"ה אינו חפץ במות המת, אלא בשובו מדרכו וחיה, וחרטת האדם על מעשיו- היא עיקר התשובה!

הם טעו וחשבו שעדיף להם למות, ולכן ה' השאיר מחתותם לזיכרון!

המתפללים הוותיקים מיהרו לסלק את החתול ממקומו של הנפטר ומבית הכנסת, אך הם לא ידעו שלא מדובר בחתול רגיל. החתול לא מוכן לצאת מהמקום. הם מנסים לסלק אותו, והוא בורח לרגע ומיד חוזר ומתיישב במקום של רבי שלום. בלית ברירה, שהבינו כי החתול לא מוכן לעזוב את מקומו של רבי שלום, הם החלו בתפילה. כשהסתיימה התפילה, הפלא הגדול נמשך... קם החתול ממקומו של רבי שלום בבית הכנסת ויצא מבית - הכנסת. לאן הוא הלך?... ממש בצורה ישירה, הוא עשה את דרכו בחזרה אל הבית של רבי שלום. אלא, שהפעם בני הבית סגרו את הדלת כשהוא לא ייכנס. ומה לדעתכם, האם החתול וויתר?... ממש לא!. בני הבית רואים כיצד החתול עושה סיבובים סביב הבית

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: אבשלום בן ויולט, יונה בדיחי בת טורקיה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, ששון בן זהבה. לזיווג והצלחה: ד.ד.ב.ס.ש. לע"נ: ליאורה בת מסעודה.

העלון מוקדש להצלחת התורם בעילום שם שיראה ברכה ונחת בחייו!

המוהל הרב רזיאל צדקיהו

נכדו של המוהל המפורסם הגה"צ רבי שלום צדקיהו זצ"ל - מוהל ברישיון משרד הבריאות והדתות. מבצע בריתות בארץ ובח"ל. 050-4151127

החידה! השבועית
אכל בשר כשר - ונתחייב מיתה, אך אילו היה אוכל בשר טרף, היה פטור ממיתה - היתכן?
החידה - גאול - גאול (החידה השבועית)
מזכירי: ד"ר אהרן אבי וילי, ד"ר אהרן אבי וילי, ד"ר אהרן אבי וילי

דפוס צבעים אמיתיים

אופק חדרה

כניסת שבת	19:21	לוח מקומי
יציאת שבת	20:33	אור החיים
רבינו תם	21:04	
	21:17	
	20:22	

בכח הסבלנות ואורך הרוח תיקנה חנה את שורש חטאם של קין ושל קורח, וזכתה להיושע מן השמים. הסבלנות והמתנות מצילות את האדם מן הרעה, ומי שהוא קצר רוח - ממיט על עצמו הרס וחורבן. התורה אומרת שכאשר עם ישראל עומדים לצאת למלחמת רשות, היו השוטרים מכריזים (דברים כ, ח): "מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישבו לביתו ולא ימס את לבב אֶחָיו ללבבו". מיהו "הירא ורך הלבב"? אומר רבי יוסי הגלילי: "זה המתירא מן העבירות שבדו"ס (סוטה מד ע"א). ואילו עבירות? אפילו עבירות דרבנן בלבד. כגון איזו עבירה? אומרת הגמרא (שם ע"ב): "שח בין תפילה לתפילה - עבירה היא בידו וחוזר עליה מעורכי המלחמה". כלומר, אפילו עברה שנחשבה 'קלה' - הסחת הדעת ודיבור בין תפילין של יד לתפילין של ראש, זו עבירה שמעכבת את האדם מלצאת למלחמה! יש להבין, למה בחרה הגמרא דוקא עברה זו כדוגמה לעבירה מדרבנן שמעכבת מלצאת למלחמה, וכי חסרות דוגמאות אחרות לעבירות מדרבנן?

שמעתי לבאר את הסיבה כך: מדוע אדם מדבר באמצע התפילה, על אחת כמה וכמה בין תפילין של יד לתפילין של ראש? וכי אינו יודע שהדבר אסור? מה יקרה אם ימתין עד לאחר התפילה ואז יאמר את דבריו?! אלא, האדם הזה הוא קצר רוח וחסר סבלנות, אין לו סבלנות להמתין עד לאחר שיסיים את התפילה. מי שאין לו סבלנות להמתין עבור ענייניו, ומרגיש צורך לעסוק בהם ולדבר אודותיהם אפילו אם הוא באמצע התפילה ואפילו בין תפילין של יד לתפילין של ראש, הקב"ה אומר לו: אין לך סבלנות בשבילי - אין לי סבלנות אליך... ועל כן, כשיש לו חטאים, הקב"ה לא יאריך אפו אלא יעניש אותו מיד. לכן אדם כזה מנוע מלצאת למלחמה! אתה רוצה שהקב"ה ינהג כלפיך בסבלנות ויאריך אפו אליך? תנהג עם הקב"ה במתינות ובסבלנות.

הנה סיפור המלמד על גודל מעלת הסבלנות והמתנות ועל הרווח הגדול עם מי שאינו מאבד את מתינותו גם בנסיבות קשות של לחץ ומתח.

מעשה באברך שנסע עם ילדיו ברכב. פקק ארוך השתרך לאורך קילומטר. במשך דקות ארוכות הרכב לא התקדם. בתחילה ישבו הילדים בשקט והיו ממושמעים, אולם בחלוף הזמן פקעה סבלנותם, הם שחררו מעליהם את חגורות הבטיחות והחלו להשתובב ולהשתולל. האב ניסה להשתיקם, אך ללא הועיל.

בדרך כלל, האברך הזה מקפיד על נהיגה בטוחה ומציית לחוקי התנועה, אך בשל הנסיבות המיוחדות הוא החליט הפעם לחרוג מהרגלו. הוא ירד לשוליים ונסע לאורכם, כדי לעקוף את טור המכוניות. בקצה עמדה ניידת משטרה, ממנה יצא שוטר שהורה לו לעצור. השוטר ניגש לרכב ואמר לנהג: "תכין את המסמכים, כדי שארשום לך דו"ח על נהיגה בשוליים ועל הילדים שאינם חגורים, המתן שתי דקות עד שאביא את המחשב מן הניידת..."

האברך היה נסער, אך מה הוא יכול לעשות? בינתיים, חבל על הזמן. יש שתי דקות וצריך לנצל אותן...

האברך היה מסר שיעורי תורה בערבים במקומות שונים. היתה לו גמרא ברכב, כדי שבזמני המתנה יוכל לנצל את הזמן להכנת השיעור. והנה כעת הזדמנו לו שתי דקות של המתנה...

באותו רגע הוא החליט להתעלם מן המתרחש סביבו, פתח את הגמרא ושקע בסוגיה. הוא התנגן בניגון מתוק, כאילו הוא יושב מול 'סטנדר' בתוך בית מדרש...

"ויקח קורח בן יצהר בן קהת בן לוי" (טו, א)

אומר רש"י: "ומה ראה קורח לחלוק עם משה? נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל, שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי הדיבור". קורח לא יכול היה לשאת את העובדה שבן דודו הקטן קיבל את הנשיאות לפניו.

אם כן, שורש חטאו של קורח היה - קנאה. האר"י ז"ל כותב, שקורח היה גלגול של קין. גם הפגם של קין היה קנאה. קין ראה שה' קיבל את מנחתו של הבל אחיו ואינו קיבל את מנחתו שלו - ונתקנא בהבל.

הקנאה היא מידה מגונה מאין כמותה. "קשה כשאול קנאה" (שיר השירים ח, ו), היא מביאה על הקנאי הרס וחורבן. נדמיין מה היה קורח אילו קין היה כובש את קנאתו. הקורבן של הבל היה מתקבל. הבל הביא את הקורבן בזכות קין, ממילא קין היה מקבל את הזכויות של הקורבן הזה. אך הקנאה שלטה בקין, הוא לא היה מסוגל להתאפק ולהמתין, ובקנאתו קם והרג את הבל. והתוצאה? הוא איבד את כל עולמו וזרעו נכרת.

קורח, גלגולו של קין, היה לקוי באותה מידה רעה של קנאה והיא שלטה בו ללא מצרים. כשראה שקרוב משפחתו מתמנה למשרה רמה - הוא התמלא קנאה עזה. מובא בשם האר"י ז"ל שאם קורח היה נוהג במתינות ולא היה ממנהר למרוד במשה רבנו, הוא היה מתמנה ל'לוי גדול', גדול הלויים, מקביל ל'כהן גדול'. אך הקנאה אכלה אותו. הוא לא היה מסוגל להשלים עם המצב, ומתוך קוצר רוח מיהר לכנס את עדתו וקם לחלוק על משה רבנו. והתוצאה? קורח וכל עדתו ירדו חיים שאולה.

מסקנה: כאשר אדם מרגיש שיש בו רגש של קנאה, יעמול לכבוש את הרגש השלילי הזה וינסה להתגבר עליו, ובכל מקרה, ינהג במתינות ובסבלנות, ולא ימהר לפעול מתוך דחף של קנאה. כך ינצל מרעתה של הקנאה, ובחלוף הזמן תדעך רוח הקנאה בקרבו, עד שבסופו של דבר תחלוף כליל.

מבאר החיד"א בספרו "כסא רחמים": חנה אומרת לעלי הכהן (שמואל א, טו): "אשה קשת רוח אנוכי", 'קשת' - ראשי תיבות: **ת**יקון **ש**ם **ק**ורח - וכן **ת**יקון **ש**ם **ק**ין חנה באה לתקן את חטאם של קורח וקין ומה היה סוד התיקון?

חנה עברה מסכת ארוכה של סבל וייסורים. היא ראתה את פנינה מולידה ילדים ומגדלת אותם, ואילו היא - עקרה. ולמרות זאת היא לא נשברה ולא התייאשה, אלא אספה את כל כוחותיה והמשיכה להתפלל ולקוות.

פנינה היתה מקניטה אותה: "אין את עומדת ורוחצת את פניהם של בניך כדי שילכו לבית הספר? ובשש השעות היתה אומרת לה: חנה, אין את עומדת ומקבלת בניך שבאו מבית הספר?" (ילקוט שמואל א רמז עז).

ואומנם פנינה לשם שמים התכוונה, כדי לעורר את חנה להתפלל, אך הצער והעלבון של חנה היו נוראים. למרות זאת, היא לא נשברה והמשיכה להתפלל ולקוות.

חנה עלתה למשכן ה' בשילה והתפללה לה. עלי הכהן, גדול הדור, היה סבור שהיא שיכורה, הוא פנה אליה ואמר לה (שמואל א, טו): "עד מתי תשתכרין הסירי את יינך מעליך". אין לתאר את העלבון ואת עוגמת הנפש שדבריו גרמו לה. אך היא לא נשברה והשיבה לו: אינני שיכורה, "אשה קשת רוח אנוכי".

חנה היתה "קשת רוח", אך לא קצרת רוח. היא אינה מתייאשת, יש לה סבלנות ואורך רוח. למרות כל המכות שהיא מקבלת, היא מרימה את הראש וממשיכה הלאה, בתפילה ובתקווה.

אז אמר לה עלי הכהן (שם פסוק יז): "לכי לשלום ואלוקי ישראל יתן לך את שלתך אשר שאלת מעימו". היא זכתה לבן - שמואל, נביא ה', שהיה שקול כנגד משה ואהרן.

האבות

דיני ברכה אחרונה- המשך

- בכל שתייה ששותה אינו מברך ברכה אחרונה, אלא אם כן שתייה: א שיעור רביעית. ב בתוך כדי שיעור שבני אדם שותים רביעית. שיעור רביעית הוא ביצה ומחצה (שיעור ביצה 18 דרהם), דהיינו עשרים ושבעה דרהם שזה 81 גרם (כל דרהם 3 גרם, הרי 27 דרהם שווה 81 גרם). ויש אומרים שכבר אם שתייה בשיעור כזו (27 גרם) מתחייב בברכה אחרונה, ולא בשיעור רביעית.

- על כן, כאשר שותה משקין בשיעור רביעית (81 גרם) צריך לברך ברכה אחרונה, ומכל מקום, כיוון שיש אומרים שמתחייב כבר בשיעור כזו (27 גרם), לכן בתחילה יש להיזהר שלא לשתות בין 27 גרם לבין 81 גרם, כדי שלא יכנס בספק ברכה אחרונה, אלא ישתה או פחות מ-27 גרם ולא יתחייב בברכה אחרונה או ישתה 81 גרם ויתחייב בברכה אחרונה.

- בדיעבד, אם שתייה בין 27 גרם לבין 81 גרם ואין לו או לא יכול לשתות עוד כשיעור ברכה אחרונה, לא יברך ברכה אחרונה, שספק ברכות להקל.

- השותה משקה ושתה רביעית בתוך כדי שיעור שבני אדם שותים רביעית, מברך ברכה אחרונה. ואם שתייה מעט וחוזר ושתה, אם יש מתחילת שתייה ראשונה עד סוף שתייה שניה כשיעור שתייה רביעית, מצטרפות השתייה זו לזו ומברך לאחרונה ברכה אחרונה. ואם שהה יותר מכדי שיעור שתייה רביעית, אינו מברך ברכה אחרונה.

- יש אומרים, כיוון שאין ידוע כמה אפשר לשהות בין שתייה לשתייה, אין לברך ברכה אחרונה אלא אם כן שתייה את הרביעית בבת אחת, אבל אם שתייה רביעית בשתי פעמים או יותר, אפילו אם שהה זמן מועט בין שתייה לשתייה, לא יברך ברכה אחרונה.

- אין צורך לשתות את הרביעית בפרק זמן שבני אדם שותים רביעית, דווקא בתחילת השתייה, אלא גם אם באמצע או בסוף שתייה רביעית, בפרק זמן שבני אדם שותים רביעית, מברך ברכה אחרונה. (אורות ההלכה)

מצה האדומים

מעשה שהיה על מסירותם של יהודים למצוות, גם בהיותם בארץ אויביהם, ולתפילה בפרט, סיפר לי הרב גרשון קליבנסקי: "במשך כל השנים שהייתי בסביבה כללה ה'ספירה' שלנו ספר אחד בלבד, סידור תפילה... וגם הוא לא היה נשאר אלמלא מסירות נפשה העילאית של אימי הצדקנית ע"ה, שהגנה על סידורה בחירוף נפש, ולא נתנה לאנשי המשטרה החשאית של סיביר לגזול אותו ממנה.

היה זה כאשר השוטרים ערכו חיפוש בצריפנו שבסיביר, ומצאו את הסידור הבלוי, ורצו לקחתו עמם. אמא ע"ה, בגופה הצנום, לא הניחה להם אפילו לנגוע בו בידיהם הטמאות.

הזדים הארוכים הללו, נעצו בה מבט חמור-סבר, שהיה בו הרבה יותר מאיום של עונש. בסיביר היו למבטים כאלה משמעות אחת: ירייה בראש. אך ראה זה פלא, הרשעים, בהיתקלם בתקיפות שכזו, הירפו מאיתנו והמשיכו בדרכם.

אני רעדתי מפחד, כי אם היו השוטרים מחליטים לירות באמא, רח"ל, לא היה לכאורה מי שיגן עליה, ומי שיפצה פה ויפצץ. אבל רק לכאורה. כי באותו מעמד נוכחתי במו עיניי בהתגשמותו של הפסוק (תהילים ז', ט) "שומר נפשות חסידיו, מיד רשעים יצילם". סיפור זה העברתי לאחר מכן לילדתי ולנכדתי, בצירוף הלחץ המאלף שבענייני יהדות אין לפחד מאף אחד, יהיה מי שיהיה, ויהיה מה שיהיה.

"יהודי פוחד רק מבורא עולם".

ולכך התכוון הגר"א בכותבו באחד מספריו 'עקשנות ברוחניות יצילי!': ושמעתי מפי הגר"י עדס, כי גם ראשי התיבות של המילה **"עברי"** רומזות לכך: עקשנות ברוחניות יצליח כלומר - כל אשר בשם עברי יכונה- חייב להיות עקשן בעבודת ה', ואז יצליח. דיאלוג מרתק ניהלו הרשעים הארוכים עם אימי בעת שראו את מסירותה להגנת הסידור. חושבני ממשך הרב קליבנסקי, כי לא למותר יהיה לתאר חלק מדברי המשא-ומתן שהתנהל בעת החיפוש: הרשעים: "מה יש בספר הישן הזה שאת נאחזת בו בכל הכוח שלך?"; אמא: "הספר היקר הזה מקשר אותי עם אבי שבשמים"; הרשעים (בפרך-צחוק גדול מזלזל): "אנחנו כבר חיים עשרות שנים ללא קשר מסוג זה, (עפ"ל)".

אמא: **"איך אתם חיים, אני לא יודעת, מה שאני כן יודעת, שלא הייתי מסוגלת להמשיך לחיות אפילו רגע אחד מבלעדי הסידור. ואשר לכם, קשה לקרוא לחיים מסוג זה, חיים..."**

(עלינו לשבח)

שבת שלום ומבורך

לעילוי נשמת: שושנה שירה חגי' בת אברהם, מיכאל חגי' בן סעדיה, לזכות אריה חגי' בן שושנה, טלעת בת טאוס, צדוק בן סעדיה חגי' בן אריה, חיים בן דוד בן אריה, בן ציון בן יפת ויממה יששכר, שולמית, כלית בת אסתר ורפאל, אביבה אסתר בת שלום, עופר בן רוזה, חיים בן רוזה, חיים בן דוד בן אריה, בן ציון בן יפת ויממה יששכר, גבריאל נגר בן זכריה, מנשה ג' יבלי בן שלום, שקד דהן בן סגילית, אריה בן סעדיה, אהרון בן חיים, שלמה בן רוזינה, תמר לימור בת שושנה, זכריה נגר בן יעקב חסין יפת, רחל בת סעדיה, תמר בת שרה.

לרפואת: יו"ת הילה, עלמה בת מור, אתי אסתר בת רבקה, חנה בת סייג' שרה שפירצנה, בת-אל בת תמר, רותית בת זלבה.

כשהגיע השוטר הוא היה המום. הרי לפני שתי דקות הוא הודיע לו על קבלת שני דו"חות וביקש ממנו להמתין לו, ומה האברך הזה עושה בינתיים? מחכה לו בסבלנות ובינתיים לומד גמרא בניגון מתוק שכזה... הוא פנה לאברך בתנועת יד מסתובבת, כשואל: מה זה אמור להיות? ... אמר האברך: "יש לי שיעור גמרא שאני מוסר בערב, וניצלת את הזמן להכין את השיעור..."

"מה אתה אומר, בדיוק אנחנו מחפשים מגיד שיעור!"... והוא סיפר: "ליד תחנת המשטרה שלנו יש בית כנסת שבו השוטרים מתפללים. אנחנו רוצים לארגן שיעור קבוע לשוטרים ומחפשים מגיד שיעור. אולי אתה פנוי?"

השיב האברך: "אני מוסר שיעורים רבים, בעזרת ה' אמצא שעה פנויה למסור לכם שיעור..."

הם החליפו ביניהם מספרי טלפון. על הדו"חות, כמוכן, השוטר ויתר לו... אותה התנהגות מתונה וסבלנית, שאפשרה לו לצל שתי דקות פנויות ללימוד תורה - לא רק פטרה אותו מהפסד כספי ניכר, אלא הולידה עוד שיעור תורה בישראל, והפעם - שיעור לשוטרים.

יהודי צריך לדעת לעשלו לעשות את רצון ה' וביחד עם זה להתאזר בסבלנות ולהאמין לישועתו. אי אפשר לצפות מראש מתי תגיע הישועה, אך יהודי מאמין בה. אף על פי שיתמהמה עם כל זה אחכה לו.

רחבי חיים פנחס שינברג זצ"ל, ראש ישיבת 'תורה אור', נראה יום אחד נרגש ביותר. כששאלוהו לסיבת הדבר, סיפר: זוג מלונדון הגיע להתברך. כבר שנים ארוכות הם מצפים לילדים ועדיין לא זכו לישועה. יעצתי להם להחזיק תורה, שהרי כבר קבעו חז"ל כי המלמד את בן חברו תורה כאילו ילדו, ואולי תהיה בכך זכות עבורם. הם קיבלו זאת על עצמם והחזיקו בן תורה במשך שנה שלמה - אלא שכחלוף שנה באו וסיפרו בעצב שעדיין לא נושעו.

בכל זאת הלכו והחזיקו למשך שנה נוספת, אלא שגם כעת לא נושעו. שוב באו אלי, שוב ביקשתי שיחזיקו למשך שנה נוספת, והם הסכימו לעשות זאת, למרות שהיו משוכנעים שזה לא 'עובד'... והנה היום - בתום השנה השלישית - שלחו להודיע לי שנולדה להם שלישייה!!

הקב"ה אמר להם: חשבתם שזה לא עובד? זה עבד כל הזמן, אלא שרק כעת הייתם ראוים לראות את הישועה.

יש בכלולנו קוצר רוח מובנה. אנחנו עושים השתדלות, מקיימים מצוה, תורמים תרומה - ורוצים לראות מיד את הישועה. אך הקב"ה לימד אותנו, שכדי לראות ברכה צריך להיאזר בסבלנות. מי שיש לו סבלנות עד הסוף - רואה סיעתא דשמיא מיוחדת. (שש באמרתך)

פנינים

"והנה פרח מטה אהרון... ויצא פרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים" (וי, כו)

התורה מספרת הרבה סיפורים על חטאים שחטאו אנשי דור המדבר ועל הגזרות שנגזרו עליהם: חטא העגל, קברות התאוה, חטא המרגלים, חטא המעפילים, ועכשיו הגיע קורח. מאתים וחמישים ראשי סנהדראות נשרפו וקורח ועדתו נבלעו.

המשגיח רבי ירוחם זצ"ל ממיר היה אומר: זוהי התוצאה של מירמור. כשבני אדם ממורמרים, מסיבה זו או אחרת - הם שוכחים מכל העבר! פתאום יש להם ים של טענות כלפי משה רבנו, עד כדי כך שאמרו: "אתם המיתם את עם ה'", בה בשעה שהאמת היא בדיוק הפוכה: משה הביא להם את המן, את בארה של מרים, את ענני הכבוד שכיבסו וגיהצו להם את הבגדים וישרו להם את הדרך... על מי יש להם טענות? תתבוננו באמת! אך לא! אין עם מי לדבר! מי שממורמר - שוכח מכל העבר ורק ממלא את פיו בטענות.

בשל כך ניסה משה רבנו לתת להם משל באמצעות המטות. המטה הוא בעצם חתיכת עץ יבש. לא נראה שיש לעשות איתו משהו. והנה, חתיכת העץ התלוש הזאת, החלה לפרוח ולגדול שקדים!

מה בא ללמד? חתיכת עץ שנמצאת בקודש הקודשים, ביחד עם התורה - מיד היא פורחת! מכאן עליכם להבין שבזכות התורה שקיבלתם תבוא לכם רק ברכה! ואם אתם נתקלים בבעיות - הן רק בגלל שעזבתם את התורה! כי מי שדבק בתורה - לא מפסיד! (שש באמרתך)

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

542

פרשת קרח תשפ"ד

וּלְקוֹחַ קָרַח (טז, א)

שמע הרב שטיינמן, ושאל: "כמה תלמודי תורה קיימים בשכונה?"

"קיימים כאן כבר שני תלמודי תורה", השבתי.

הרב שטיינמן לא הבין: "נו, אז מה הבעיה? שכל תלמוד תורה יקח חמישה מהם".

"ראש הישיבה, זאת בדיוק הבעיה", גמגמתי באי נוחות, "כל תלמוד תורה עומד בעקשנותו לא לקבל בשום אופן".

פניו של הרב שטיינמן הרצינו באחת, והוא אמר לי בכאב: "כזו שכונה קטנה, שבקושי נוסדה; יש בה בסך הכל שני תלמודי תורה - וכבר יש בה מחלוקת! זהו כוחו של היצר הרע! הוא דואג שבכל פינה תהיה מחלוקת!..."

מראהו הנסער של גדול הדור נחרט בזכרוני לעד. הכאב שלו היה מוחשי ממש, והרגשתי את הזעקה שלו הבושרת בעצמותיו.

* * *

סיפר הגאון רבי **יעקב רוזנטל** זצ"ל: "סבי הגאון הצדיק רבי **שרגא פייבל פראנק** זצ"ל היה לומד עם הרה"ק **בעל ה'פני מנחם'** מגור זצ"ל בילדותו, על פי בקשת אביו הרה"ק **בעל ה'אמרי אמת'** מגור זצ"ל, ששכר אותו על מנת שילמד עם בנו לימודים נוספים מלבד מה שלומד ב'חידור', וציוה עליו ללמדו גם ספרי מוסר.

לאחר כמה ימים, בירר ה'אמרי אמת' אצל רבי שרגא פייבל האם מקיים את ציוויו ולומד עם בנו גם מוסר, והשיב בחיוב: "כן, למדנו יחד מסילת ישרים".

אמר לו ה'אמרי אמת': "אני חושב כי לילדים יותר טוב ללמוד ארחות צדיקים".

"כדברי הרבי אעשה", אמר רבי שרגא פייבל, "אבל אם יורשה לי לשאול: מדוע 'ארחות צדיקים' עדיף על פני 'מסילת ישרים'? האם מפני שהוא ספר קל יותר לקריאה והבנה?"

"לא!", השיב ה'אמרי אמת'. "הסיבה היא אחרת. **מסילת ישרים** היא מסילה אחת, ואני רוצה שהילד שלי יידע כבר

ויקח קרח - לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה... (רש"י)

מחלוקתו של קרח היא 'אם כל המחלוקות בעם היהודי לאורך הדורות, והיא היא הדוגמא למחלוקת שלא לשם שמים - שאין סופה להתקיים (אבות ה, יז).

נשאלת השאלה, באמת היאך יכול האדם להבחין האם מחלוקתו היא לש"ש או לא?

רבי **יהונתן איבשיץ** זצ"ל, בספרו 'יערות דבש' (ח"ב, דרוש ח), מביא הבחנה חריפה לזה: אם רואה הוא כי הידידות שלו עם נשוא המחלוקת נשארה אותו דבר, ורק קיים ויכוח בנושא מסוים, זוהי מחלוקת לשם שמים, וזו מעלה שמצינו במחלוקתם של בית שמאי ובית הלל שהגמרא (יבמות יג:) מספרת, כי שני הבתים השתדכו אלו באלו, והיו אוהבים זה לזה. הכל היה בסדר, כיון שיש ביניהם רק מחלוקות בתורה ואין זה סותר את הידידות, האהבה והכבוד הקיימים ביניהם. אבל אם הוא רואה שהמחלוקת הגיעה גם לפסים אישיים - אות היא כי מחלוקתו כבר אינה לשם שמים, ויברח ממנה כמפני אש אוכלת.

* * *

בדור האחרון זכינו לאורו של מרן ראש הישיבה **הגרא"ל שטיינמן** זצ"ל, אשר סלידתו מכל דבר שיש בו ריח של מחלוקת היתה מן המפורסמות. כל ימיו הניף את דגל השלום, ותמיד ברח מפילוגים ומחלוקות. נקודה זו בלטה מאד בהליכותיו גם קודם שנעשה 'רב רבנן' וזרחה שמשו בכל העולם, במקום בו היתה מחלוקת - הוא פשוט לא היה...

מספר הגאון רבי **אליעזר טורק** שליט"א: "זכורני, כי לפני קרוב לעשרים שנה, הגיע הרב שטיינמן למסע חיזוק והתעוררות באחת השכונות המתחדשות בארץ.

בסיום הביקור המרומם, פניתי אליו בשליחות אחד מרבני המקום וביקשתי את עצתו: "ישנם עדיין עשרה ילדים בשכונה שאינם מסודרים עם 'חידור' לשנה הקרובה".

מגיל צעיר שיש ארחות צדיקים - ישנם כמה דרכים לעבוד את הבורא, ואין מקום לזלזל האחד בשני..."

[מתוך 'אוצרותיהם אמלא']

* * *

הסיפור הבא התרחש בבית הכנסת דחסידי נדבורנה חדרה בבני ברק. ביום מן הימים, אחד מחשובי מתפללי בית הכנסת המשלם דמי חבר תמידין כסדרן, ניגש אל הגבאי וביקש לוודא כי בשבת פלונית, שתחול בעוד כחודש ימים, יוכל לקבל את עליית ה'מפטיר' ולהיות שליח הציבור בתפילת המוסף, שכן זוהי השבת שלפני היארצייט של אמו עליה השלום.

גבאי בית הכנסת הציץ ביומנו, ואישר כי השבת היא פנויה מכל 'חיוב' אחר, והמתפלל הקבוע - הזכאי בדיון לקבל עליות במהלך השנה ואף לעבור לפני התיבה, יזכה לממש את רצונו, לעילוי נשמת אמו. המתפלל היה מרוצה, כאדם מאורגן מראש רצה לוודא כי כל ענייני היארצייט יתנהלו בצורה הטובה ביותר, ועתה נראה היה כי הכל יילך חלק...

ויהי בצפרא דשבתא, אותה שבת שהמתפלל הקבוע ביקש לקבל בה את ה'מפטיר', הוא מגיע לבית הכנסת בשעה מוקדמת, בטוח כי ה'מפטיר' והתפילה לפני התיבה בתפילת המוסף ממתנים לו ברוגע... אלא שדקות לאחר שנכנס לבית הכנסת, הבחין בזוית עינו כי מאן דהוא - אורח זר שאינו נמנה על מתפללי בית הכנסת הקבועים, מנהל דין ודברים עם הגבאי.

המתפלל הקבוע הסתקרן לשמוע על מה הוויכוח, ולחרדתו גילה כי האורח הזר מבקש, לא פחות, לקבל את עליית ה'מפטיר' ולהתפלל תפילת מוסף... והרי זה ה'מפטיר' שלו, זה ה'מוסף' שלו, והנה ניצב כאן אדם זר, ולוחץ על הגבאי, פשוט מנסה לאלץ אותו להעביר את הכיבודים הללו אליו! היתכן דבר הזה?!

לרגע התחוללה בתוכו מלחמה. 'ריבונו של עולם, אם יש צדק בעולם - הרי שהוא מחולל לנגד עיניו. הוא מתפלל קבוע, הוא הזמין מראש, הוא תורם לבית הכנסת רבות בשנים, הוא התארגן לכך שהיום ה'מפטיר' וה'מוסף' שלו. וראו מה הולך כאן - אדם זר מבקש 'להשתלט' על הכיבודים היוקרתיים! הרי גם אם היה מדובר בשבת רגילה - הוא אינו רשאי לדרוש דבר מה מהגבאי, איש לא חייב לו כלום. אבל עכשיו - כשמתפלל קבוע הזמין מראש - הרי זו שערוריה של ממש!'

מנגד, קול שקט לחש לו לוותר. 'הרי ממילא איננו מבינים כיצד 'עליה' ו'תפילה לפני התיבה' מסייעות לנשמות בעולם העליון, הרי איננו יודעים מה הן מחוללות לעילוי הנשמות בגן עדן. אנו מנסים לעשות את המירב והמיטב שמקובלנו במסורת שמועילים לנשמה, אבל האם וויתור, ועוד וויתור

כה עוצמתי - אינו מחולל עילוי נשמה? הרי גם בו יש כוח מסוים! אולי עדיף לוותר, לברוח מן המחלוקת, להקדיש את הוויתור לעילוי נשמת אמא ע"ה?!"

ואז הוא החליט. באומץ, בגבורה, בנחישות, הודיע לגבאי כי הוא מוותר. הגבאי ניסה להתקומם, אמר: "חס וחלילה, נראה לך שאתן לו? מה פתאום? האחד בא לגור וישפוט שפוט? לבית הכנסת יש סדר, יש תקנון, לחברי הקהילה יש זכויות יסוד מוקנות, והעליה והתפילה בשבתות יארצייט הן אחת מהן. לא יעלה על הדעת, איני מתכוון להיכנע!"

ואילו המתפלל הקבוע, שכבר החליט ש'עליה', חשובה ככל שתהיה, אינה שווה כדי מחלוקת, המחלוקת מסוכנת כפליים והרת אסון שבעתיים מאשר לוותר על העליה היוקרתי, עמד על דעתו: "לא ולא יידי הגבאי. אני מוותר. לא רוצה מחלוקת, לא רוצה חילוקי דעות, לא רוצה ליצור אי נעימות. תן לו את העליה, תן לו גם את תפילת המוסף. אני אסתפק בעליה אחרת, אתפלל לפני התיבה ביום היארצייט עצמו. אני מעדיף לוותר, לא רוצה מחלוקת!"

לנוכח דבריו הנחרצים, קיבל הגבאי את הדברים והעניק את העליה, כמו גם את תפילת המוסף, למתפלל הזר. התפילה הסתיימה באווירה שבתית טובה ועילאית, כולם קיבלו את שלהם - המתפלל הזר שעמד על שלו קיבל את שביקש, המתפלל הקבוע שוויתר על הכל היה מאושר מהוויתור, והגבאי - הצליח שכל הצדדים יצאו מרוצים...

לכל אורך הסיפור בבית הכנסת, נכח במקום הגה"צ רבי אהרן טויסיג שליט"א, מפיו שמענו את הפרטים לאשורם. אלא שהסיפור עדיין לא נגמר...

ביום המחרת, הגיע המתפלל הקבוע לבית הכנסת, והפעם היה נסער ונרגש. הכרת פניו ענתה בו כי עבר חוויה רגשית מטלטלת, ועד מהרה פתח וסיפר מה אירע במהלך הלילה...

ובכן, באישון ליל, בעיצומה של שנתו העריבה, והנה בחלומו הגיעה אליו אמו עליה השלום, זו שלכבודה ביקש את עליית ה'מפטיר', ולעילוי נשמתה רצה להתפלל את תפילת המוסף לפני התיבה, אלא שוויתר כדי למנוע מחלוקת. והנה היא נגלית אליו בחלום, פניה מאירות וקורנות, והיא אומרת לו בלאט: "בני יקירי, קיבלתי אישור מיוחד מבית דין של מעלה, לרדת לעולם הזה כדי להודות לך. עילוי נשמה כפי שחוויתי היום, בשעה שוויתרת על העליה ותפילת המוסף, עוד לא היה לי מעולם. אני זוכרת היטב את עילוי הנשמה בו זכיתי בשנים הקודמות, כאשר מדי שבת יארצייט עלית ל'מפטיר' והתפללת מוסף לפני התיבה לכבודי. אבל זה לא מתקרב, לא דומה בכלל, למה שזכיתי בו השנה - עת ויתרת בגבורה על הכיבודים המגיעים לך, עת ברחת ממחלוקת!"

ככל הדברים האלה אמרה האם לבנה בחלום הלילה, והוא התעורר כשגופו רוטט בהתרגשות וכולו מכוסה זיעה קרה.

לא בכל יום זוכה יהודי לקבל ביקור מאמו שבעולם האמת, והוא זכה! ואת המסר שבפיה - אותו סיפר בנה בסערת נפש, כדאי לזכור, לשנן ולחדד: עליות, כיבודים, ועוד הרבה דברים - הם חשובים ביותר, עקרוניים מאוד, רמי מעלה עד מאוד. אלו נושאים שמימיים שאין לנו בהם השגה. אבל עדיין יש לזכור: הכל חשוב ויקר מאוד, עד שמעורב בו בדל של מחלוקת, ניצוץ של אש בוערת. ברגע שמחלוקת מתקרבת, שחילוקי דעות מתחילים להישמע - אדם חכם בורח, נמלט, יודע שחשוב פי כמה לברוח מהמחלוקת, לוותר, להימנע מהשתתפות בזירת קרב מדממת שכזו.

מחלוקת לא מביאה טוב, היא מביאה רע. ההיפך - הבריחה מהמחלוקת, ההימנעות ממנה, הוויתור שלפעמים כרוך במאמץ איתנים - הוא הדבר הנכון, שגם גורם יותר עליו נשמה, ובכוחו לעורר רחמי שמים, ומביא בכנפיו חיי אושר ושמחה. יהודי יקר, הבה נברח מהמחלוקת, נימנע מכל סכסוך, גם כשאנו צודקים, גם כשנראה שיש לצידנו שיקולים רוחניים כבדי משקל, בכל זאת, זהו הדבר הנכון לעשות, זה מה שמביא שפע וברכה.

* * *

אל חדרו של הרה"ק ה'פני מנחם' מגור זי"ע נכנס יהודי מחסידי, ובידו פיתקא בה מפורטים שמות בני משפחתו. הוא ביקש ברכה כללית עבור כולם, והרבי - כשעיין בפיתקא, נחו עיניו על שם אחד הבנים, ילד צעיר כבן עשר. לפתע, עצר הרבי מקריאת הפיתקא, הרים את עיניו הטובות אל היהודי העומד לפניו, ושאל: "הילד הזה המוזכר כאן - יש בו משהו מיוחד?"

החסיד עמד נדהם. זו לו הפעם הראשונה בה נתקל בשאלה כזו, זו ההזדמנות הראשונה בחייו בה הרבי עוצר לפתע מקריאה רציפה, ומתעניין בשם מסוים...

די מהר התאושש מההלם, והשיב על אתר: "דווקא כן, יש בו משהו מיוחד. הוא התברך במידת הוויתור, הוא פשוט וותרן בלתי נלאה. נראה לי שזה די נדיר, שילד כה צעיר מעולם לא נקלע למריבה או לסכסוך, לא עם חבריו ולא עם בני משפחתו. תמיד הוא מוותר וסוגר את הסיפור, פשוט אי אפשר לריב איתו!"

הרבי שמע את הדברים וחייך, בירך את האב ברוב נחת מהילד הזה ומשאר בני המשפחה, והמשיך בקריאת הפיתקא.

הביקור המרומם בחדר הרבי הסתיים, והשאלה הנדירה של הרבי - כבר כמעט השתכחה מן הלב. אלא ששנה לאחר מכן, חלה התפתחות מפתיעה: היה זה בשעת ערב, כששוב הגיע אותו חסיד וביקש להיכנס אל הרבי. הפעם עננה של דאגה כיסתה את פניו, אותות של מצוקה אישית רצינית ניכרו מעיניו. כשנכנס אל הרבי, השיח את אשר על לבו, סיפר על צרה שהתרגשה במשפחתו, וביקש עצה וברכה

מהרבי - כיצד להתמודד לנוכח הצרה שניתכה עליו כרעם ביום בהיר, והוא חש אובד עצות...

הרבי עצם את עיניו, ראשו אפוף שרעפים. לאחר שתיקה קצרה, פקח הרבי את עיניו ואמר: "ראה נא, הלא דיברנו לפני כשנה, וסיפרת לי שיש לך בן שהוא וותרן במיוחד, לעולם לא מסתבך במחלוקת, אף פעם לא הגיע למריבה עם איש. עצתי לך, שתיגש אל בנך יקירך ותבקש ממנו להתפלל על הצרה שהתרגשה עליך, תגיד לו לעמוד ולהתחנן לפני הבורא יתברך שיחיש את ישועתך. בטוחני שתפילתו של הוותרן אינה שבה ריקם, ובמהרה תזכה להיוושע!"

החסיד נפעם. הוא לא העלה על דעתו, שבשעה שהוא מבקש מהרבי להתפלל עליו - הרבי ישלח אותו לבנו הצעיר, ילד שטרם חגג בר מצוה... אך אם הרבי ביקש - זה מה שעשה: הוא שב הביתה, קרא לבנו, סיפר לו על הצרה ועל עצת הרבי כי דווקא הוא - כוותרן מדופלם... כמי שמעולם לא מסתבך במחלוקת, יתפלל על הישועה הנכספת!

הבן שמע, התרגש כל כולו, מי יעלה על הדעת שהרבי יבקש מילד קטן להתפלל לישועה?! - מיד אמר כמה פרקי תהלים, וגם בימים הבאים הוסיף והתפלל. ואכן, ראו זה פלא, לא חלפו אלא ימים מספר והצרה נעלמה כלא היתה, הבעיה עמה התמודדה המשפחה פשוט נעלמה, תפילתו של הוותרן הביאה בחיקה את הישועה הנכספת!

סיפור מופלא זה, המובא בספר 'כבודם של ישראל', מאיר לנגד עינינו את כוח השלום, את העוצמה של הבריחה ממחלוקת. הנה כי כן, ילד קטן, עלם חמודות, שכוחו בפיו ובוויתוריו, שעוצמתו נובעת מהיותו בורח ממחלוקת - הרבי שולח אליו לבקשו שיתפלל, הרבי קובע כי תפילתו תביא את הישועה - כפי שאכן קרה!

הבה נלמד מהסיפור הזה כי גדול כוח השלום להרעיף ישועות. בריחה ממחלוקת, וותרנות, מביאות בכנפיהן ישועות נשגבות, פותחות שערי שמים. גם אם הדבר כרוך בקושי, הוויתור דורש מאמץ לא פשוט - אבל הוא משתלם במיוחד, כי הוא פותח שער לחיים טובים ומאושרים!

[מתוך 'לקראת שבת מלכתא'-הרב אשר קובלסקין]

* * *

ומה ראה קרח לחלוק עם משה, נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל(רש"י)

קורח, שקיבל את רוב עושרו מאוצרו של פרעה, לאחר שהיה שומר האוצרות שלו - ואוצרותיו של פרעה כללו את כל שאסף יוסף מכל העולם כתשלום עבור התבואה - כל האוצרות הללו עדיין לא יכלו לשמח את קורח, שהרי אליצפן בן עוזיאל קיבל את נשיאות בני קהת... כי איזהו עשיר? - השמח בחלקו.

לצורך העבודה. חששתי שקולי יבגוד בי אם אנסה לדבר עמו. הלכתי בתום העבודה לביתי סהרורי כשאני תפוס בהרהורים: הרי אני הכנסתי אותו לעבוד... איך הוא עשה לי דבר כזה...

משה אהרון החל ללמוד את תפקידו ואני בחדר הסמוך מרגיש כמו ילד קטן שחברו הטוב נבחר לתפקיד חשוב והוא ממורמר על כך שלא מעריכים אותו מספיק. כל התכונים והתוכניות על מה שאדבר ואיך, לא יצאו לפועל, ידעתי שרק אוכל להזיק לעצמי ובעצם המנהל מכיר אותי היטב ואם לדעתו משה אהרון מוצלח יותר לתפקיד לא אוכל לשכנעו אחרת...

ידעתי שאני מוכרח לעבוד על עצמי, קראתי הרבה ספרים בגנות הקנאה והשתדלתי להתחזק באמונה. התאמצתי לשוחח עם חברי כרגיל שיחות רעים כמו בימים ימימה, אבל משהו השתנה. הידידות האמיצה התפוררה והפכה לשברירית. לא היה בי האומץ לשוחח עמו על רגשותיי, היו פעמים בהם עברה בי המחשבה שהוא היה צריך לבקש מהמנהל לתת לי את המשרה, הוא סיפר לי בהזדמנות כי הוא חוסך עבור ילדיו - ולי... אין מהיכן לחסוך.

כך התהלכתי עוד עשר שנים, בזבזתי אותם על דאגה לעתיד, בחוסר אמונה מובהק וביגון חסר טעם.

יום אחד התקשר שדכן: "יש לי הצעה מיוחדת עבור הבן שלך, אני בטוח שלא תסרבו לה..." ולפני שהספקתי להגיב הוא נקב בשמו של חברי, משה אהרון. "יש לו בת מיוחדת... וחץ מזה הם מוכנים לתת דירה לבחור שימצא חן בעיניהם".

"נו" שאלתי, "והבן שלי..."

"הבן שלך מוצא חן בעיניהם..." אמר השדכן.

ראו מה זה... במשך עשר שנים שנינו המשכנו לבוא לעבודה, החדרים הנפרדים והיחסים שהלכו והתקררו סייעו בידנו להתחמק זה מזה עד לאותו יום בו הפכנו למחותנים... הייתי נתון בסבך של התרגשות ואושר.

אחרי שבוע פתאום 'נפל לי האסימון' והבנתי מה קרה כאן... משה אהרון קיבל את משרת מנהל החשבונות, והרוויח את הכסף שכה השתוקקתי לקבל, ובשביל מה? בשביל לתת אותו לי - לבני...

הרגשתי בושה אימה מעצמי ומעשר השנים האחרונות שעברו עלי בקנאה ובחוסר אמונה. "אתה רואה? הקב"ה נתן לך את הכסף בלי שתטרח עליו..." התביישתי, "במקום לחיות באמונה פשוטה שהקב"ה יסייע בבוא העת, אתה מבלה עשר שנים בדאגות של מה יהיה? ואיך יהיה? וחיצי קנאה מורעלים עוברים לחדר השני בו שוהה מנהל חשבונות בכיר שיושב ועובד כדי לתת בבוא היום את הכסף הזה לדירה לבנך..."

[מתוך 'ניצוצות']

ובאמת, אחד הקשיים בדרך אל השמחה הוא תסמונת ההשוואות. ומאידך ההימנעות מן ההשוואות מאפשרת לאדם להודות לה' על מה שיש לו, במקום לבכות את אשר יחסר. כשמתעוררת מידת הקנאה, עלינו לזכור את דברי חז"ל שאמרו (יומא לח.): 'מכאן אמר בן עזאי: בשמך יקראוך, ובמקומך יושיבוך, ומשלך יתנו לך. אין אדם נוגע במוכן לחבירו ואין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלא נימא'. ואז יקל עלינו להתגבר על המידה הרעה הזו.

* * *

הדברים הנ"ל יומחשו עפ"י המונולוג הבא של יהודי שחש את הדברים הללו על בשרו, וכך הוא מספר: "בישיבה לא למדתי מי יודע מה, ולדאבוני לא זכיתי להיות מיושבי בית המדרש, וע"כ לאחר נישואי ידעתי שעלי לחפש עבודה כדי שאוכל להביא טרף לביתי. לאחר בירורים נרשמתי עם חברי משה אהרון לקורס הנהלת חשבונות, ולאחר תקופת לימוד היתה בידנו תעודה. התחלנו לחפש עבודה אולם ברוב המשרדים העדיפו מנהלי חשבונות ותיקים שיש להם יותר ידע והמלצות. על דבר אחד לא היינו מוכנים להתפשר - לא לעבוד בחברה מעורבת, גם אם המחיר שהציעו לנו כמשכורת במקומות שקיימת בהם הפרדה היה מגוחך במיוחד. בסופו של דבר הבנתי שעל גובה המשכורת אצטרך להתפשר והתחלתי לעבוד בבית חרושת גדול. שם הייתי אחד ממנהלי החשבונות במשרד שהיו בו שלושה מנהלי חשבונות כשאחד מהם אחראי על כולם. חברי שלמד איתי עדיין לא מצא עבודה.

חצי שנה חלפה, המשכורת שלי גדלה באופן משמעותי, באותו זמן פתחו במשרד שלוחה נוספת והיה צורך במנהל חשבונות נוסף. מיד הצעתי את חברי והמלצתי עליו המלצות חמות, המנהל שהיה מרוצה ממני סמך עלי והזמין אותנו לראיון אישי.

מהר מאוד השתלב חברי, משה אהרון, בעבודה והפך למנהל חשבונות מהשורה. כך עבדנו ביחד חמש שנים נוספות, היינו שלושה מנהלי חשבונות ועוד אחד בכיר שהיה אחראי על כל הסניפים, המשכורת שלו היתה בהתאם, כמעט פי שניים משלנו.

לאחר חמש שנים הודיע מנהל החשבונות הבכיר כי הוא מוכרח לעזוב את העיר, לגבינו זה אמר שמישהו מאיתנו צריך לתפוס את מקומו, הרגשתי כי אני מסוגל למלא את מקומו. באותם ימים הגעתי לעבודה דרוך ומצפה, כל צלצול טלפון הקפיץ אותי גם בביתי, הייתי מתוח ונרגש: שמא הבוס יעדיף לפנות אלי כשאני בבית ולא דרך מקום העבודה.

בוקר אחד כשהגעתי לעבודה, פנה אלי חברי, משה אהרון, וסיפר לי בתמימות כי הציעו לו ליטול את תפקיד מנהל החשבונות הבכיר, הוא גם שאל לדעתי. הבטתי בו המום ושתקתי. כמעט ולא החלפתי עמו מילה רק עניתי על שאלות

לתגובות הערות: שגיא 054-888199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבָת: 19:13

יְצִיאַת הַשָּׁבָת: 20:30

ר"ת: 21:06

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 657 5.7.2024 - כמ' סיוון תשפ"ד

זו השעה לה' צדיקים ובוואו בו

פְּרִישַׁת - קֶרֶחַ

ויקח קרח (טז,א)

רש"י מפרש: "לקח את עצמו לצד אחד", ועדיין עלינו להבין, למה נקטה התורה דוקא בלשון לקיחה?

רבי יהונתן איבשיץ זצ"ל ביאר, שבדרך כלל כאשר ממונים פרנס על הציבור, מבקשים ומתחננים אליו שיסכים לקבל על עצמו את המינוי, אבל קרח לא המתין שיפנו אליו ויאמרו לו: 'בוא בכבוד', אלא לקח את עצמו, דהיינו: לקח את התפקיד לעצמו בלי שאף אחד מינה אותו, ובלי שאף אחד ביקש ממנו לעשות זאת.

לפני למעלה ממאה שנה כיהן בבבל רבי עבדאללה סומך זצ"ל, בעל ה"זבחי צדק", כראש רבני בבל וראש הקהילה, משפחתו היתה משפחה מפורסמת, תורה וגדלה התאחדו על שולחנם, והוא השתמש בכספו הרב כדי לקנות בנין במרכז העיר ולפתוח את בית המדרש הגדול הנקרא "בית זילכא", בו למדו כל גדולי בבל - רבנו יוסף חיים, אביו, ועוד רבנים גדולים.

לא חלפו שנים רבות ותלמוד התורה שלו מנה כחמשת אלפים ילדים! עד אז היה נהוג בבבל, שמשפחה שהיה לה כסף החזיקה מלמד שילמד את הילדים את יסודות התורה - א"ב, חומש, משנה וגמרא בעיון, ואחר כך כל אחד היה מוצא את דרכו; אם חפץ להשקיע עוד בתורה היה יוצא תלמיד חכם, ואם לא - נעשה סוחר או בעל בית. מאידך - לבני עניים כלל לא ניתנה הזדמנות לבדוק את כשוריהם.

כשנפתח "בית זילכא", שבו הציעו למוודים חנים - אין כסף, נפתחה הזדמנות גדולה לכל אחד. רבי עבדאללה לא הסתפק בבחירת מלמדים יראי שמים ותלמידי חכמים, אלא נהג לעקוב אחר הלימודים בפועל, ולפקח שכל דבר היוצא מפיהם של המלמדים יהיה ראוי ומנופה.

לא בכדי יצאו משם תלמידי חכמים מופלגים. כשישים תלמידים גדולי עולם שהיו כולם פוסקים הלכות היו לרבי עבדאללה! הימים נפטר אחד מן הדיינים בבית הדין, והיה צורך למנות דין במקומו. נכנס הרב לבית המדרש כדי לבחור אחד מבין תלמידיו למינוי החשוב, בבית המדרש נפלו חיל ורעדה, כל אחד חשש וירא בן תיפול ההכרעה עליו, הם פחדו פחד איום ונורא מפני האחריות הגדולה שתוטל על צואריהם.

רבי עבדאללה עבר בין השורות, ונקב במבטו כל אחד ואחד, והנה עצר ליד הרב אלישע דנגור, בעל "גדולת אלישע", שהיה אז כבן שלושים, והורה לו לבוא אחריו לחדר. רבי אלישע החל ללכת אחריו כשהוא בוכה, הלוך ילך ובכה. נכנס לחדר רבו, שהתישב מולו, ואמר לו כי הוא נבחר לדיין, ומחר עליו להתייצב בבית הדין וללבוש את התלבושת המקובלת – גלימה ומצנפת.

החל רבי אלישע לבכות ולהתחנן על נפשו, אך רבי עבדאללה לא התחשב בכך, ואמר: "גוזרני עליך בגזרת התורה שתהיה דיין!" כשהבין רבי אלישע שתחנונו לא יועילו, ביקש שיתנו לו לכל הפחות שלשים יום, שבהם יוכל לחזור על הדינים, כדי שלא יטעה בהלכה. לכך הסכים רבי עבדאללה, אבל חזר ואמר לו שבתום שלושים הימים עליו להתייצב מיד בבית הדין.

כל אותם שלושים יום ישב רבי אלישע בתענית, מפחד שמא חלילה וחס יבוא לידי דין כלשהו, והוא יטעה בו! לנגד עיניו עמד מאמר חז"ל, שלעולם יראה דיין את עצמו כאלו חרב מונחת על צוארו, וגיהנום פתוחה מתחתיו.

בתום שלושים הימים, קרא בסתר לשלושה מחבריו, ומסר מודעה בו הלשון: "מוסרני בפניכם מודעה, שכל הדינים שאני עושה, אם אני טועה בהם, הריהם בטלים ומבוטלים, לא שרירין ולא קימין, באונס אני יוצא לשמש כדיין, לא מרצוני הטוב, אלא בגזרת מורי ורבי".

כשנודע הדבר לרבי עבדאללה, קרא לו והורה שיעשה התרה על כל המודעות שמסר. "מניתך כי יודע אני שאתה ראוי והגון!" – אמר לו, וחזר ומינה אותו לעיני כולם.

רבי אלישע זכה אחר כך להאריך ימים, ובכל שנות דיינותו עמד על המשמר בקהילה, ואף גדר כמה פרצות. כך נוהג אדם שיראת שמים מפעמת בקרבו, בהכירו את גודל האחריות המונחת על כתפיו. אבל קורח, לא רק שלא פחד, הוא אפילו לא המתין שימנו אותו אלא מינה את עצמו.

על לקיחה זו אמרו רבותינו (סנהדרין קט ע"ב) "אמר ריש לקיש, שלקח מקח רע לעצמו".

הוא סבר שיצליח לשכנע את הציבור להפיל את משה ואת אהרן, ולמנות אותו במקומם. אבל בכך לקח מקח רע לעצמו. כאשר עשה – כן יעשה לו. הוא יצר תקדים – לקראו תגר על הנהגת ישראל, ולומר שאפשר להפיל מישהו, אך בסופו של דבר הוא עצמו ניזוק מכך, שכן הופל בעצמו. אדם צריך לדעת, שכל דבר שהוא עושה – יחזור אליו כבומרנג, מקח רע לקח – לעצמו. (דורש ציון)

וּתְפַתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ וּתְבַלַּע אֹתָם וְאֶת בְּתִיָּהֶם וְאֶת כָּל הָאָדָם אֲשֶׁר לְקֶרֶחַ וְאֶת כָּל הָרְכוּשׁ (טז, לב)

חז"ל דורשים את הפסוק במשלי (יח, כג): "ועשיר יענה עזות" על קורח, שבגלל עשרו הגדול, "הרשה לעצמו" לדבר בעזות, ולחלוק על משה רבנו, כך, בדרך כלל, טבעו של עשיר: לדבר בעזות. מי שאין לו כסף – בקשי מדבר... וגם את המעט שמדבר – הוא מדבר בהכנעה ובענוה, וכמו שאומר הפסוק (שם): "תחנונים ידבר רש".

קורח היה משבט לוי, ללויים לא היה חלק ונחלה כמו לכל יתר השבטים. מנין אפוא היה לקרח עושר גדול כל כך? חז"ל (פסחים קיט ע"א) גילו לנו את הסוד: "שלוש מטמוניות הטמין יוסף במצרים. אחת נתגלה לקרח, ואחת נתגלה לאנטונינוס בן אסורוס, ואחת גנוזה לצדיקים לעתיד לבוא".

במדרש כתוב שמטמוניות אלו נמצאות עד עצם היום הזה בנמל יפו, ומלך המשיח עתיד להביאם, הים, מוסיף המדרש ואומר, מצווה עוד מששת ימי בראשית, לפלוט אותם! ומי יקח אותם? הבה ונשמע היטב מה שכותב רבי אברהם אזולאי בספרו "חסד לאברהם": "כשיבוא המשיח, כל יושבי ארץ ישראל יהפכו להיות רוחניים, כדוגמת אדם הראשון קודם החטא. הקב"ה יעשה לכל אחד מהם כנפים, איתם יוכל לשוט ברקיע ולראות את האבות הקדושים, את התנאים, את האמוראים ושאר צדיקי הדורות. אף אחד לא ישתוקק לגשמיות כשהוא יושב בישיבה של רבי שמעון בר יוחאי, או בישיבה של האבות הקדושים.

לעומתם, אנשי חוץ לארץ ישארו גשמיים. הם ימשיכו להתעניין בבנקים ובהיי טק... אלא שהקנאה תבער בהם: 'מדוע יושבי ארץ ישראל זכו ונהפכו לרוחניים, זכו לכנפים ויכולים לשוט ברקיע, להכנס לפני ולפנים ולחזות בקדושה, ואלו אנחנו, שגם למדנו תורה, וקימנו מצוות, נשארו גשמיים?' אז, יקח אותם מלך המשיח ליפו, ויורה לים לפלט את כל האוצרות, ויאמר להם: טלו כאוות נפשכם!

תושבי חו"ל, שאהבת הממון עדין תישאר בליבם, יטענו ויאמרו: אנחנו רוצים גם ממון, אך גם כנפים... גם להנות מהכסף, וגם לטוס לביקור בגן עדן... 'על זה ישיב להם מלך המשיח: אי אפשר לשני הדברים שיתקיימו ביחד! בודדים ממש זכו לתורה וגדלה במקום אחד'. רובא דרובא לא זוכים לשני שלחנות!

תושבי ארץ ישראל ויתרו על הממון, על הנוחיות, על העולם הזה, כדי לגור בארץ ישראל. ירו עליהם קאסאמים, קטיושות, הם חוו פגועים, סבלו ממחבלים מתאבדים, והמשיכו לגור בארץ ישראל, בארץ אשר עיני ה' אלקים בה. ותרנו על הגשמיות, על הנוחיות – לכבוד השם יתברך! להם אכן מגיע להתנתק מהגשמיות ולהפך לרוחניים. אבל תושבי חו"ל, שבחרו בחיי נוחות, בחיי עולם הזה, שפחדו לגור בארץ ישראל "בלי תנאים גשמיים מספקים" – הם ישארו גשמיים, גם כשיבוא מלך המשיח.

ה"חתם סופר" זצ"ל מבאר את ענין המטמוניות: יוסף הצדיק לא אסף את כל הכסף והזהב עבור עצמו. הוא אסף את הכל לטובת תושבי מצרים, הוא דאג לכלכל את עמו, ולא רק אותם אלא את העולם כולו. גם אנשים שאינם מתושבי מצרים, נהנו ממנו, זוהי המדרגה הגבוהה ביותר: מדרגת הצדיקים. אנטונינוס היה במדרגת בינוני: הוא דאג לעצמו, דאג גם לבני מדינתו, אך לא לתושבים הגרים מחוץ למדינה שלו. בדרגה הנמוכה ביותר, דרגת הרשעים, היה קרח. הוא לא נהנה מעושרו אפילו לעצמו! עשירותו היתה שמורה לרעתו, וגם בני ביתו לא נהנו ממנה! כל רכושו ירד ביחד אתו לשאול, מבלי שאף אחד יהנה ממנו.

חז"ל (פסחים קיט ע"א) אמרו: "משאוי שלש מאות פרדות לבנות היו מפתחות בית גנזיו של קרח". קשה אפילו לדמיין כמה כספות וחדרי אוצרות היו לו, לקורח, אם צריך שלש מאות פרדות רק כדי לסחוב את המפתחות של הכספות האלו... וכל זה ירד שאולה, מבלי שאפילו קרח בעצמו נהנה ממנו. חז"ל משתמשים בבתו: "עכברא דשביב אדינרי" כלפי אדם עשיר שלא נהנה מכספו, יש להבין מדוע לקחו לדגמא דוקא את העכבר? כמו כן, מדוע דוקא דינרים?

אומר על כך ה"אבן עזרא" זצ"ל: העכברים תלויים במזל, הם צריכים "זכויות"... יש עכברים שזוכים, ויש כאלו שלא... יש שזוכים ונכנסים למחסנים שיש בהם שקי קמח, יש להם אוכל בשפע, וכשגמרו לאכול, והם עייפים, יש להם גם מקום נוח לישון עליו. שקי הקמח נעימים ונוחים לשינה. יש עכברים שמזלם לא האיר להם כל כך פנים. אמנם הם הצליחו לחדור לתוך מחסנים שיש להם בהם אוכל בשפע: חיטים, דוחן או שעועית, אך בסיום האכילה, כשהם עייפים ורוצים לנוח – החיטים דוקרות להם בגב... העדשים מכאיבות להם בצדדים... אי אפשר לישון במנוחה... ויש כאלו מסכנים, שהגיעו עד המחסנים התת קרקעיים של בנק ישראל. הם בטוחים כי שם יהיו להם התנאים הטובים ביותר בעולם... דא עקא כשהם מנסים לכרסם את מטילי הזהב – זה לא הולך... שקי הכסף והזהב לא אכילים...

הם אומרים לעצמם: 'אם לא אכלנו כלום, לכל הפחות נלך לישון טוב'... אלא שכאן הם מגלים שגם לישון הם אינם יכולים! מטילי הזהב קרים ולא נעימים לשינה, ומטבעות הכסף דוקרות בבשרם החי"... עכברא דשכיב אדינרי". הוא נמצא במקום היקר ביותר, אך למעשה – לא נהנה ממנו בכלום! כמוהו העשיר שיש לו כסף לרוב. יש כאלו – הצדיקים שביניהם – שנהנים מממונם, וגם מהנים אחרים ממנו. יש כאלו שנהנים לעצמם, אך עינם צרה לתת לאחרים, שיתנו גם הם, ויש כאלו ש"מפחדים" להנות מממונם, אפילו בעצמם. הם אוספים ואוספים, אבל קשה להם לבזבז...

ואם תאמר: אם לא לאכול, לכל הפחות, הם יכולים לישון בשקט! לא מיניה ולא מקצתיה... ביום הם אינם אוכלים, ובלילה אינם ישנים. הם שרויים בפחד תמידי מפני גנבים... למרות הסורגים, מערכות האזעקה והמצלמות, הם לא ישנים בשקט... הם חוששים מפני אלו שידעו להתגבר על כל אמצעי המיגון האלו..." עכברא דשביב אדינרי" – לא אוכלים ולא ישנים. כזה היה קרח שלא נהנה מממונו הרב כלל ועיקר ('דורש ציון')

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה, אלינה בת אירנה. לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי. לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה. לרפואה שלמה: שמואל בן דבורה, מרים בת ציפורה, אלי אלעזר בן פנינה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילון בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשיות קרח - חקת תשפ"ד ♦ עלון מס' 142

השגחה שבועית

תגיד לי, התרופה מועילה משהו?

מספר לי יהודי: "תגיד לי את האמת", אני שומע את האדם שלפני בתור, שואל את הרוקח, "התרופה הזאת שאתם כל כך ממליצים עליה, באמת עוזרת, או שזו סתם תעמולה? שמעתי על כמה אנשים שהתרופה הזאת לא עזרה להם".

"אם אתה לא מאמין בכח של התרופה לרפא, היא בוודאי לא תעזור לך", ענה לו הרוקח, "אם תאמין, זה יעזור".

אומר לי היהודי, אני כבר הבנתי את המסר מהשיחה הזאת. יש כל כך הרבה סיפורים מדהימים, של אנשים שראו עין בעין את השגחת הבורא עליהם ואת החסד של הקב"ה, ואני עומד ותמה, למה אני לא רואה השגחה כזאת, למה לי לא קורים כל הסיפורים האלו? הרוקח בבית מרקחת ענה לי את התשובה. אם לא תאמין זה לא יעבור. האמונה היא שמביאה את ההשפעה של הדבר.

האוהב ישראל זי"ע מביא בפרשת נח בשם הרה"ק רבי מיכל מזלוטשוב, ליאמונה ישנם שני פירושים, האחד, להאמין שהדבר הזה נכון, או שיקרה. והפירוש השני הוא מלשון אומנה כמו "ויהי אומן את הדסה", שמרדכי הצדיק 'גידל' את אסתר.

והוא מרחיב שם, שהאמונה בפירוש הראשון, מביאה את הפירוש השני. כשמאמינים בדבר מגדלים אותו. אם האדם מאמין הוא מביא את ההשפעה אליו.

הקב"ה נתן מתנה לדורינו - 'קו השגחה פרטית'. המציאות מראה שאנשים שמחוברים לקו בקביעות, יש להם חיים אחרים לגמרי.

זה מרגש כל פעם מחדש לשמוע את המשפטים שכבר שמענו אלפי פעמים, "פתחתי את העיניים", "התחלתי לחיות מחדש".

וזה בכל התחומים, אנשים פותחים את העיניים ברוחניות ובגשמיות, בפרנסה, ברוגע, בבין אדם לחבירו ובבין אדם למקום, אנשים פשוט נוכחים לדעת שהקב"ה אוהב אותם, והדברים מסתדרים להם אבן על אבן בצורה מדויקת.

כי מי שמחובר לקו מחבר לאמונה, ומי שמאמין ממשיך על עצמו את טוב ה'.

אחים יקרים, לא משנה כמה זמן אתם מקשיבים, העיקר הקביעות, להכניס לשגרה היומית את קו השגחה פרטית, זה דבר שמשנה חיים.

קח את המספר, שמור אותו באנשי קשר המועדפים, ותתחיל לראות אמונה בעיניים.

300-11-02-30, או במספר *6176

שבת שלום ומבורך
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

סיפור שיש מה ללמוד ממנו

העושר. 'יריש' מלשון 'יש', עני. אין הכוונה דווקא להפוך מעשיר גדול לעני מרוד, אלא כל ויתור על הטבה כספית הוא בכלל 'יריש'. יהודי בא לידי מצב של ניסיון: הוא רואה שיש לו אפשרות להרוויח על ידי עיקום כלשהו וחוסר יושר, ומצד שני עומדות מולו הוראות התורה "לא תכחשו", "לא תגנובו" ו"לא תונו", והוא מוותר על הרווח, ומוכיח נאמנות לנותן התורה. יהודי כזה - ראוי ללמוד ממנו.

לפעמים מוותרים על רווח כספי, כשזה מגיע עם האיסור "ולא תתורו": כשהסביבה של העבודה אינה מתאימה ליהודי שומר תורה ומצוות, ועל אף שמבטיחים שם משכורת גבוהה, עומדים בניסיון. יש אשר מדובר בשמירת שבת, יש איסורי ריבית, ועוד ועוד. יש פעמים שזה ניסיון לא קל בכלל, ואפילו קשה מאוד, ואז כל כך טוב לשמוע סיפורים כאלו, על יהודים שהעדיפו את הריש מן העושר בגלל מסירותם ונאמנותם לבורא יתברך.

תמיד ידעו, שכדי להיות חייט, מתחיל הלומד את דרכו כשוליה של חייטים, כעוזר שרואה איך החייט עובד, וכך הוא לומד לפעול בצורה נכונה בבוא היום.

בעניינים של עבודת הבורא הדבר תקף שבעתים. התורה אף פעם אינה עומדת לבדה. משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים... תמיד עברה המסורת מרב לתלמיד, מאב לבן ומאם לבתה. בני האדם, הם-הם המנציחים האמיתיים של התורה הקדושה.

כשאנחנו רוצים להתנהג כראוי בדרכי המוסר, הדרך הנכונה היא ללמוד מתוך ספרי המוסר הקדושים, אבל זה לא מספיק. צריך דוגמאות בשטח, לראות איך הדבר מתבטא למעשה, ולכן מכוון אותנו רבינו למצוא את האנשים שייתנו לנו דוגמה אישית.

יש ממי ללמוד. יהודים המתחזקים באמונה ובטחון ועומדים בניסיונות בחיי היום יום, הם דוגמה עבורנו ללמוד מהם.

יהי רצון שנזכה להתחזק עוד ועוד באמונה ובטחון ולקדש שם שמים בעולם, ועל ידי זה יושפע שפע רב ברכות והצלחות, וחוסדים מגולים, אמן.

(מתוך שיעור 215 בשער הבטחון. לשמיעת השיעור הקישו 4 לאחר בחירת השפה, או בחיוג ישיר 02-3011904.)

סיפר לי אחי הרב שמואל קלצקין שליט"א: לפני שלוש שנים וחמש שנים שהה חמי בארצות הברית, ושם הוא קיבל מעטפה ובה חמש מאות דולר, ועליה נכתב "לכבוד הרב זלזניק שליט"א, ירושלים". כשחזר ארצה, ביקש ממני חמי לגשת אל הרב זלזניק ולמסור לו את המעטפה.

מיד כשסיימתי את תפילת ותיקין, פניתי לביתו של הגאון רבי אברהם יעקב זלזניק זצ"ל רבה של שכונת כרם וראש ישיבת עץ חיים, למסור לו את המעטפה. באותה שעה הרב כבר ישב ולמד את שיעוריו.

אמרתי לרב שבאתי למלא אחר שליחות חמי, ומסרתי לו את המעטפה. הרב התבונן במעטפה, וראה שלא רשום עליה שמו הפרטי, וגם לא שם השולח. הוא לא ידע על מעטפה שעומדת להגיע, ולכן סירב לקחת אותה. "זה לא שלי", אמר, וחזר ללימודו.

ראיתי שכך הדבר, ופניתי למסור את הכסף לאחיו, הגאון ר' אפרים זלזניק זצ"ל, ר"מ בישיבה למצוינים. גם הוא כבר ישב ולמד את שיעורו. יש לציין, שבביתו היה אז חתן שעמד להתחתן בקרוב, כך שחמש מאות דולר לא היו מיותרים עבורו.

אבל ר' אפרים הגיב כמו אחיו: אין לו מושג מי שלח את המעטפה, ולכן הוא לא מוכן לקחת את הכסף, שמא יש בזה עניין של גזל. וכך, הדולרים החזרו לארה"ב עד שיתבררו הדברים.

אנשים מעין אלו, הם אנשי המעלה שעליהם מדבר רבינו בסוף פרק ד'. וכה דבריו הק':

אנשי המעלה הגדולה הזאת, שירוי עבדי הבורא אל עבודת הבורא, בין הסימנים לאנשי המעלה זה, מי שחבר את הריש מן העושר.

הבה נבין עניין בסיסי: איננו יכולים לדעת מעלתו של אדם בזמן שהכול נוח לו, נעים ומסודר לו. איך נדע אם אדם מסוים הוא טוב באמת, כדי שנזכה ללמוד ממעלותיו וללכת בדרכים טובות? - כשנראה שהוא כובש את כעסו, מוותר על הנוחות, מעדיף את התכלית האמיתית, ומסייע לזולת גם כשזו על חשבון. לכן גם השכר המיוחד, תוספת של חסד הבורא עליו בנעם העולם הבא, יגיע למי שעמד בניסיון.

אחד הניסיונות הוא להעדיף את העניות על

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

עוד לא יצא, וכבר נכנס

מספר ישראל יהודה רוטנברג מצפת: בבית הכנסת העתיק של קוסוב, בו אני מתפלל, היה ספר תורה ששימש את המתפללים באמנות, עד שהיהודי שהשאיל אותו, לקח אותו בחזרה. תהיתי, מה יהיה עכשיו? מניין נשג ספר תורה?

מאז נלקח ספר התורה מבית הכנסת, עברו כמה ימים, לאחרים הוזמנתי אחר כבוד לשמחת הברית של בנו של השמש של בית הכנסת. שם, בעת השמחה, פגשתי אברך מוכר משנים עברו. הוא למד בישיבת קוסוב לפני עשרים שנה, ואנחנו ישבנו לשיחה של העלאת זיכרונות מהימים הטובים בצפת עיר הקודש. הוא סיפר לי שהוא נשוי לאישה ממשפחה אמריקאית, וכבר יש לו כמה ילדים, כך ירבו. אני סיפרתי לו על התמורות שעברה עירונו, ועל ספר התורה שחזר לבעליו.

"יש לי רעיון בשבילך", אמר האברך. "חמי שבח"ל ערך סיום הש"ס לא מזמן, ולכבוד האירוע הוא כתב ספר תורה. ספר התורה נמצא עכשיו בבית כנסת ליטאי. הם לקחו את הספר על אף שהוא כתוב בכתב האר"י, מפני שלא היה להם משהו אחר. מעניין באמת מה קורה עם הספר. יכול להיות שאותו בית כנסת כבר מצא ספר תורה בכתב בית יוסף, וחמי יוכל להשאיל לכם את הספר".

כעבור כמה ימים התקשר אליי אותו אברך, וסיפר שספר התורה חזר לבעליו. "בית הכנסת העתיק את מקומו, ושם נתנו להם גם ספר תורה", הוא הסביר. "חמי אומר שהוא יכול להשאיל לכם את הספר, אבל חשוב שתדעו, כי ייתכן שהוא יצטרך אותו מפעם לפעם".

לא שמחתי עם ההערה הזו, אך כל אפשרות אחרת להשיג ספר תורה לא נראתה, ואני נותרתי לחכות בארץ, למטוס שיגיע ויביא את ספר התורה הזמני. גם ספר תורה שבהיכל תלוי במזל, ואפילו ספר תורה שמגיע ממש לתקופה קצרה. כאשר פתחו את הספר כדי לגלול אותו לפרשה המתאימה לאותו שבוע, התפלאתי לגלות שהספר נפתח בדיוק בפרשת השבוע שהייתה בזמן הברית, כאשר דיברתי עם האברך על הספר. כאילו ביקש ספר התורה בעצמו שיקראו בו במקום שזקוקים לו...

עברו חודשים מספר. ערב פסח הגיע, ואיתו שיחת טלפון: חמי של האברך רצה את הספר בחזרה. הוא עומד לחוג את הפסח עם כל המשפחה המורחבת, יהיה להם מניין משלהם, והוא צריך את הספר איתם.

וכי יכולתי לעשות משהו? זה ספר התורה שלו. סיכמנו שנשלח את הספר. באותו יום, כמה שעות אחרי 'שיחת הפרידה' מספר התורה, מתקשרת אישה ואומרת כך: "אבי ז"ל היה יליד העיר קוסוב. כשהוא נפטר, הוא השאיר לנו צוואה לכתוב ספר תורה, ולהכניס את הספר לבית הכנסת קוסוב בצפת. סיימנו לכתוב את הספר, ועכשיו אנחנו רוצים לתרום אותו לבית הכנסת".

עמדתי הלום מההשגחה הפרטית. השיחה הגיעה בעיתוי כל כך מדהים! עדיין לא יצא הספר הקודם מבית הכנסת, וכבר מגיע ספר חדש, והפעם ספר קבוע שנתרם במיוחד לבית הכנסת!

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 96.)

אין לו מנה, יש לו מאתיים

מספר יהודי מבני ברק: בשעה טובה ומוצלחת, בכ"ו בחשוון חגגתי לבני בר מצווה. אולם לשמחה כבר היה לי מן המוכן: הוריי גרים ביישוב חשמונאים, יש להם חצר גדולה ונאה, והם שמחו לארח את שמחת הבר מצווה שלנו. לגבי האוכל התקשרתי לקייטרינג מסוים, וקבעתי איתם שייכינו לי מאתיים מנות לכ"ו בחשוון.

יום הבר מצווה מגיע. כולנו נרגשים ושמחים. בסביבות השעה שבע אני מתקשר לבעל הקייטרינג, ומזכיר לו שהאירוע עומד להתחיל עוד מעט. והנה, הבן אדם לא יודע על מה אני מדבר: "בר מצווה?! היום?! לא כתוב לי כלום ביומן".

מרוויח מכל רגע של תפילה

את המעשה הזה סיפר הרה"ח ר' מרדכי מלאכי שליט"א בשם ידידו, הרה"ח ר' אלחנן טויבער שליט"א מברוקלין: כשאנחנו גרים בניו יורק, וההורים בלונדון, טיסות הופכות לדבר שבשגרה. שגרה יקרה, אפשר לומר, כי מחיר של טיסה הוא הרבה יותר גבוה ממחיר של נסיעה באוטובוס בין עירוני. בכלל, כל ביקור אצל ההורים מקבל אופי של יציאה מהשגרה: בכל פעם שנוסעים מתארגנים לשהייה של תקופה, ומוציאים גם הרבה כספים מסביב על נסיעות ותעסוקות, בגדים וציוד. אנחנו אנשים פשוטים, אבא, אמא ושלשה ילדים כ"י, שעושים שוב את הנסיעה לסבא ולסבתא, כדי להיות קרובים אליהם ולהרוות אותם נחת.

היינו כבר אחרי יום גדוש ועמוס: משעות הבוקר התארגנו לנסיעה. יצאנו בזמן, אבל בשדה התעופה היו העניינים יגעים, ובשביל כל שלב חיינו הרבה זמן. בעמדות הבידוק השונות עמדנו בתור ארוך ואיטי להחריד. מה שיכול לארוך דקה, אך חמש דקות. מה שנראה שעומד להסתדר תוך רגע, הסתדר תוך שלושה רגעים.

התחזקתי באמונה שכל העיכובים הם רק לטובה, אבל דאגה אחת הייתה לי: השמש. היא עשתה את דרכה מערבה, ואני עדיין לא התפללתי מנחה. עקבתי בדאגה אחרי השעון, ושמחתי מאוד כשהגענו אל תוככי המטוס עוד לפני השקיעה. הדבר הראשון שעשיתי אחרי שהתמקמנו היה - להתפלל מנחה.

מניין - לא הייתה לי אפשרות להשיג בזמן הקצר שנותה. השתדלתי לכוון ולבקש מבורא הרוחות, שהטיסה תעבור לחיים ולשלום. עודי מתפלל, והנה נשמעת הודעה מאת דיילי המטוס: "נוסעים נכבדים, המטוס כרגע מלא לחלוטין, ויש נוסעים שהזמינו מקום ואין להם מקום ישיבה.

נוסע שמוכן לרדת כעת ולדחות את הטיסה שלו לטיסה הבאה, יהיה זכאי לפיצוי של אלף דולר".

ההכרזה הגיעה לאוזניי בשעת התפילה, אך לא יכולתי שלא לחשוב עליה כלל. אלף דולר! הרי איני נוסע לאירוע שיתקיים בשעה מסוימת דווקא, לא דחוף לי להגיע בטיסה המסוימת הזאת, ואני יכול לחכות בנחת לטיסה הבאה. זה ממש בסדר בשבילי, ואלף דולר בשביל כל נפש ממשפחתי, זה אומר מענק של חמשת אלפים דולר. זהו סכום לא מבוטל, שיוכל לסייע לי עד מאוד!

נו, דוחק בי היצר, תיגש ותגיד שאתה מוכן לרדת עם כל המשפחה.

או-נו, אני עונה לו בחזרה. אני מתפלל עכשיו לפני מלך מלכי המלכים, ולא מפסיק בשום אופן. יהיה מה שיהיה.

אני ממשיך. הדייל מוכרז שוב, ושוב מסביר לי היצר הרע שזה עניין שאינו סובל דיחוי. הוא מצליח להעביר במוחי במהירות הבזק את הגדרות החירום כמו פיקוח נפש (מה הקשר?), דבר האבד (וכי עכשיו חול המועד?) ואפילו מין פלפול, שממילא איני יכול לכוון כך בתפילה, אז אולי באמת עדיף להפסיק ולהודיע לדייל שאנחנו יורדים.

בסייעתא דשמיא אני מתגבר על כל ההסחות, וממשיך להתפלל בנחת, בלי דילוגים ובלי לחטוף מילים.

השלוחה לשמיעת

הסיפורים

שהתפרסמו בעלון

6176* שלוחה 2 ואחר כך 9

מפיצים אמונה ומחיים נפשות

מאז שהחל העלון שלכם להופיע, אני קורא אותו בשקיקה, ובשנה האחרונה מתענג גם על המגזין החודשי שלכם. זה חולל שינוי גדול מאוד בחיי, והתחלתי לחשוב ולדבר אמונה ובטחון. השינוי השפיע עליי ועל כל בני ביתי: גם כשאנו נתקלים בדברים לא נעימים, אין תלונות, רק ידיעה שהכול הוא מאת ה', וכל מה דעביד לטב עביד.

מפיצים אמונה ורואים ישועות

עשר שנים חלפו מאז נישאנו, וכעת זכינו לחבוק תינוק - רגע מרגש ומלא אושר. הדרך לך הייתה ארוכה, רצופה בציפייה ובאכזבה. ניסיונו הכול, אך הישועה התמהמהה מלבד. לפני כתשעה חודשים החלטנו לתרום סכום נכבד להפצת העלונים, כדי לחזק אלפי יהודים באמונה ובבטחון. הישועה הגיעה כהרף עין!

"מה פירושו???" אני המום, בעל הבית מבולבל, ושנינו מגלים כי אני התכונתי ללילה זה - אור לכ"ו, ובעל הבית הבין שהבר מצווה בכ"ו, היינו בלילה שלמחרת.

יש אולם, יש בחור בר מצווה, יש מאות מוזמנים, וסעודה אין. התפללתי לה' שיעזור לי, והתחלתי בסבב טלפונים. עברתי מקייטרינג לקייטרינג, וכולם נענים באותו פזמון: אין להם מאתיים מנות מיותרות. אלה לא שתיים או שלוש מנות, שעוד אפשר למצוא... אני ממשך. ה' בוודאי יעזור לי ויציל אותי מהבושות הגדולות. קייטרינג נוסף עונה. הפעם אני מבססה לשאול, אולי יש להם לפחות חמישים מנות. הם כמוכן עונים שאי אפשר, אבל אחרי כמה דקות הם מתקשרים אליי ואומרים: "יש לנו מאתיים מנות בשבילכם, ותוך כמה דקות אנחנו אצלכם".

איני שואל שאלות. הזמן קצר והמלאכה מרובה. הקייטרינג מגיע, האוכל מצוין לפי כל קנה מידה, ממש כסעודת שלמה בשעתו, והמוזמנים מגיעים אל המוכן, בלי להעלות על הדעת שהם סועדים עתה כמו עם ישראל במדבר, שירד להם מן המשימים.

בסוף האירוע שאלתי את בעל הקייטרינג איך היו לו בשבילי מאתיים מנות, ומה פשר העניין שבתחילה אמר שאין לו, ואחר כך אמר שיש לו...

ענה לי בעל הקייטרינג: "כשמישהו מזמין קייטרינג, אנחנו לוקחים ממנו את כל הפרטים במדויק: שם ומשפחה, טלפון בבית ופלאפון, וכמובן המקום שבו נערך האירוע. והנה, היום היה רשום ביומן 'משה' - שבע ברכות. כזה מין רישום עלום. מי זה משה? איפה השבע ברכות? אני שואל את כל מי שנראה לי קשור לשורה הזאת ביומן, ואף אחד לא יודע לענות במה מדובר. אני מחזיק להמר ולהכין מאתיים מנות, כי נראה לי יותר גרוע להיותקע עם האוכל, מאשר לתקוע מישהו שהזמין אנשים ואין לו מה להגיש להם. אנחנו עובדים ומכינים, ובשעה שבע בערב, השעה המקובלת שבה המזמין מתקשר ומבקש שאבוא, אף אחד לא מתקשר. אנחנו מחכים עוד קצת, ובסוף אין משה ואין שבע ברכות, אבל יש אותך עם הבר מצווה שלך. חיכיתי עוד קצת כדי להיות בטוח שאף אחד לא צריך את המנות האלה, ואחר כך התקשרתי אליך".

זה ההסבר המפליא למאתיים המנות שחיכו לי. מדהים איך הקב"ה ניהל את הכול וסידר לנו את האירוע בצורה מדהימה כל כך. כאן יש טעות בתאריך, שם מכינים מנות בלי לדעת למי, והקב"ה מציל מהפסד ומושיע ושולח. עם הכנס בני לעול מצוות, הוא זכה לקבל גם שיעור באמונה.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 97.)

מישהו חושב עליי

כשאני רואה עלון של 'השגחה פרטית' מונח בבית הכנסת, קודם כול אני לוקח אותו, גם אם זה לא הזמן המתאים לקרוא בו. אם הבחנתי בו בבוקר, אני מניח אותו בתוך הנרתק של הטלית ותפילין, ויודע שברגעים של הפוגה יהיה לי משהו טוב לקרוא, ודרכו להתחזק ולהוסיף שמחה ותקווה. באחד מימי חמישי בשעת צהריים, חזרתי מהכולל ובידי נרתק התפילין, שנשאר איתי עוד מתפילת שחרית. בדרכי הביתה הלכתי לבית המרקחת כדי לרכוש תרופה. בית מרקחת זה קבע לו שעות פתיחה מצומצמות יחסית, וביום חמישי הוא סוגר את שעריו בשעת צהריים. אחר הצהריים סגור, והפעם הבאה שבה יוכלו לקוחות להיכנס אליי, היא רק ביום ראשון. קניתי את התרופה והלכתי הביתה. ניגשתי לתיבת הדואר כדי לראות אם מישהו חשב עליי לאחרונה. בדרך כלל אלו הן חברות החשמל והטלפון והבנק, מדי פעם גם ידידים ובני משפחה שולחים הזמנות, ולרוב אלו בעלי עסקים שמפרסמים את מוצריהם. האם מישהו חשב עליי ממש, ורצה את טובתי בכל ליביו? גם אם יש אחד כזה, נדיר מאוד לגלות מכתב ממנו נדיר? בעצם, לא כל כך. הנה, על תיבת הדואר שלי יש מדבקה של מנוי למגזין 'השגחה פרטית' למשפחה. איזו שטות היא זו, לחשוב שלא חושבים עליי. הן הקב"ה חושב עליי ומשגיח עליי בכל רגע ורגע. ואם אני מחפש עוד הכחה, אז גם בנרתק התפילין שלי מתחבא עלון כחול מלא אמונה. הן, איפה הנרתק???

באותו רגע אני מבחין, שנרתק התפילין אינו נמצא איתי. בשחזור קל אני מגלה, ששכחתי את התפילין בבית המרקחת.

וזהו בית מרקחת כזה שנסגר עוד מעט, וממשיך להיות סגור עד יום ראשון בבוקר! מיד חזרתי לשם לקחת את התפילין, והצלחתי להגיע לפני שהוא ננעל.

הרי זו ממש השגחה פרטית, עם כל הפירושים...

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 98.)

מיד אחרי שאני מסיים, שוב נשמעת הודעה של הדייל, והפעם בשינוי קל: לא מבטיחים כאן אלף דולר, אלא אלפיים וחמש מאות דולר! סימנתי בידי קלות לעבר הדייל, והדיילים מיהרו לדלג לעברי, מחניקים אנחת רווחה ענקית מתחת לעיבותיהם. אספתי את כל בני המשפחה, והסברתי לילדים הקטנים שהטיסה שלנו לא מתבטלת, רק נדחית, וזה ממש טוב בשבילנו. על כל אחד שירד מהמטוס, שילמו לנו 2,500 דולר, כך שבסך הכול קיבלנו פיצוי של שנים עשר אלף וחמש מאות דולר!

חמשת אלפים דולר על שהסכמנו להמתין לטיסה הבאה, ושבעת אלפים וחמש מאות דולר נוספים, בזכות שנמנעתי מלהפסיק בעת התפילה.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 100.)

השתדלות קטנה

זו תקופה ארוכה שאימצתי לי מנהג קבוע, לומר תהילים לרפואת אמי שתחי'. לאחרונה החלטתי להוסיף לתהילים עוד כמה פסוקים מפרק קיי"ט, הפרק הידוע שכל שמונה פסוקים בו מתחילים באותה האות לפי סדר הא' ב'. זהו פרק שסגולתו היא ידיעת התורה והצלחה בלימודה.

בכל יום אני אומר, בלי נדח, שמונה פסוקים מהפרק. ביום ראשון את האות א', ביום שני את האות ב', וכן הלאה. אחרי הגיעי לסיום הפרק, שוב אני מתחיל מההתחלה. השתדלות קטנה להצלחה בתורה הקדושה.

בתקופה שבה התחלתי בהשתדלות הקטנה הזאת, לא שמתי לב לשינויים שהתרחשו, אבל במבט לאחור אפשר להצביע עליהם, ממש בבחינת 'הנה אלוקינו זה'.

בימים הראשונים לתוספת של פסוקי פרק קיי"ט, ביקש ממני מישהו ללמוד אתו בחברותא את הדרך היומית. ברוך ה', זכיתי להיות ר"מ בשיבה קטנה, וזה דורש כמוכן הכנה של הישעורים. אמנם רציתי מאוד לדעת יותר, ולכן התפללתי על כך, אבל הייתי נבוך לגבי הזמן שאקדיש לתוספת הלימוד. גם לא ידעתי באיזה אופן בדיוק לממש את שאיפתי, והנה מגיע חברותא ומבקש ממני להוסיף עמו בלימוד.

ולא רק זה: אנחנו קובעים שעה ומתחילים ללמוד, והנה, תוך זמן קצר אנחנו לומדים את הדרך בהירות ובהבנה מיוחדת. כיצד אני יודע שכל זה בא כמענה לתפילתי השוקקת? - יום אחד החברותא שלי לא חש בטוב, והשיעור התבטל. כך היה גם ביום המחרת. באותו ערב אני נזכר, שבאותם יומיים לא הוספתי את פסוקי האותיות מפרק קיי"ט.

ביום השלישי החברותא עדיין לא חש בטוב, אבל אני כבר חוזר לומר את התהילים. כעת בוודאי לא תתפלאו לשמוע, שבאותו יום החברותא הצליח לבוא לבית המדרש ללמוד את, על אף שעדיין לא הבריא לגמרי.

יש כוח בפסוקי התהילים. למדתי להשתמש בו. לפעמים, לפני התפילה מגיע היצר הרע ומציע להתעדן בחדשות יום האתמול - יש ניירות שעליהם אנשים כותבים מה היה, מה התקדם או נסוג במלחמה... באותו רגע שהיצר מאיים להסיט את מחשבותיי לדברים שאינם תואמים הכנה לתפילה, אני ממחר לזרוק אותו החוצה, אומר את פסוקי התהילים של האות בה אני עומד, ומבקש לזכות לידיעת התורה.

מדהים לראות כמה זה משפיע.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 99.)

קח גם אתה שותפות קבועה בהפצת "השגחה פרטית" לכל יהודי בכל העולם

ותזכה גם אתה לראות את ההשגחה הפרטית בכל העניינים
התקשרו עכשיו למוקד הישועות **02-6313-742**
או בקו השגחה פרטית **02.30.11.300** | שלוחה 6

העברה לבנק לאומי | משלוח בדואר | בעמדת נדרים פלוס
סניף 902 | חשבון 57390056 | תל.ד. 5475 ירושלים | ע"ש השגחה פרטית

מפיצים אמונה לכל יהודי בכל העולם

זכו בשותפות קבועה "במוקד הפצה"

ה. בת ח. וא. בן ח. לזרע של קיימא בקרוב ממש
צ. בן ר. וכל משפחתו יוצאי חלציו להצלחה בכל
העניינים בריאות ונחת ופרנסה בקלות.
לזכות כל עם ישראל לישועה גדולה במהרה

זכו בשותפות קבועה "בשכונה שלמה"

בעילום שם להצלחה בתורה ויראת שמים, למציאת שוכר
טוב, הצלחה ושמירה ברוחניות ובגשמיות לכל המשפחה.
בעילום שם לרפואה שלימה בריאות איתנה אורך ימים
ושנים טובות והצלחה ברוחניות וגשמיות

ומקורו בגמרא סנהדרין (ק): 'ויקם משה וילך אל דתן ואבירם' (שם כה). אמר ריש לקיש מכאן שאין מחזיקין במחלוקת דאמר רב כל המחזיק במחלוקת עובר בלאו שנאמר (ז, ה) 'זלא יהיה ככרדו וכעתדו'. ופירש שם רש"י: 'שמחל על כבודו, והוא עצמו הלך לבטל מחלוקת'.

המברך את עמו ישראל בשלום
וישלח משה לקרא לדתן ואבירם בני אֵלֵיָאב (טז, יב)
פירש רש"י: 'וישלח משה וגו' – מכאן שאין מחזיקין במחלוקת, שהיה משה מחזר אחריהם, להשלים בדברי שלום'.

תורתנו הקדושה מלמדת כאן לכל איש מישראל לדורות עולם שאם קמים כנגדו חילה אנשים הרודפים אותו, לא זו בלבד שלא ימשך אחריהם להחזיק ח"ו במחלוקת, אלא אף ישתדל מצידו בהיפך לעשות כל טעדיק כדי לעשות שלום עימם, וימחול על כבודו להיות אוהב שלום ורוחף שלום. מחלוקות רבות נגרמות מתוך אי הבנה, או משום חוסר תשומת לב ועל ידי הפיוס והדיבור שנדברים הצדדים ביניהם בסבר פנים יפות ובדרכי נועם חוסכים הרבה עגמת נפש. [טיב התורה – פירשא דידן].

על כך מתפללים אנו שלש פעמים ביום בברכת השלום: **שִׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חַיִּים חַן וְחֶסֶד וְחַמִּים עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ כּו'. וטוב יהיה בְּעֵינֶיךָ לְבָרְכֵנוּ וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל כְּכֹל עַת וּבְכֹל שְׁעָה בְּשִׁלּוֹמְךָ, בְּרַב עֵז וְשָׁלוֹם.** – כי אכן את ברכת השלום צריך לנטוע בכל עת ובכל שעה בלב ישראל, לחבר איש עם רעהו ברוב עז ושלום שבכך שתחול בנו ברכת 'המברך את עמו ישראל בשלום' – אמן.

- > + < -

מעשה באיש אחד שהתעוררו בביתו ויכוחים רבים על דרכי החינוך המי-תאימים לילדים כשהוא אומר בכה זו אומרת בכה, וכל אחד מושך לצד אחר... והילדים התמימים שבתוכם סובלים ונקרעים מחוסר הציבות שבבית רח"ל, ומתנדדים אחת הנה ואחת הנה כעלה נידף, כשהם מנסים לדעות גם את האב וגם את האם...

המצב החמיר מיום ליום הבית נעשה כמרחק, בוקה ומבולקת, ירחם השם. עד שחש הבעל/האב שלא ניתן עוד להמשיך כך בניחול הבית הדומה לספינה המטרפת בלב ים והגיעו מים עד נפש. לפיכך פנה האיש להתייעץ עם רבו כדת מה לעשות, והביע את רצונו לפרק את החבילה למען חינוך הבנים.

השיב לו רבו, אף אם אכן סיבת רצונך בפירוק הבית היא לשם שמים ובשביל חינוך הבנים מי ערב בעדך שלאחר שתתגרש יעלה בידך לחנך את בניך כדרך שהנך חפץ? כאשר חיים אנו בעוה"ז בדור קשה וחשוך, כשטומאת הסטרא אחרא הנוראה מלאה כל הארץ, והבלבול הדעת מתגבר מאוד, וכיצד תוכל להיות בטוח בהצלחת החינוך לאחר פירוק המשפחה, כאשר יימצאו הילדים את עצמם במצב שונה ובעיית, וכיצד תדע אם אינך הולך מן הפח אל הפח?

ומה נעשה אם כן? התמרמר האיש על נפשו, הרי לא ניתן כך להשאיר את הבית מלא זבחי ריב, רוגש וסוער, כשהלחץ והמריבה רודפים בתוכו הרמה, רחמנא ליצלן.

כשראה הרב את צערו של האיש ומבוכתו הקשה, נכמדו רחמיו על בית נאמן וטוב שנטע הש"ת בעולמו, וביקש מן האיש להתיישב על ידו, כדי ללבן עימו את הסוגיא ולנסות להמציא עצה טובה ופתרון להצלחת כל הצדדים יחדיו בסיעתא דשמיא מן השלום בית מבורך, והן בחינוך הבנים בטוב ובעניינם.

לאחר שהתיישב האיש, פתח הרב לפניו בניחותא את מסכת עירובין, והחל ללמוד עימו יחדיו בסוגיית הש"ס שם (ננ): "אמר רבי יהושע בן חנניא מימי לא נצחתי אדם חוץ מאשה תינוק ותינוקה".

ומפרש: 'תינוק מאי היא? – פעם אחת הייתי מאלך בדרך, וראיתי תינוק יושב על פרשת דרכים [פירוש רש"י: פרשת דרכים – דרך פורש לכאן ולכאן]. ואמרתי לו: באיזה דרך נלך לעיר? – אמר לי: זו קצרה וארוכה, וזו ארוכה וקצרה; והלכתי בקצרה וארוכה'.

'כיון שהגעתי לעיר, מצאתי שמקיפין אותה גנות ופרדיסין. חזרתי לאחורי, אמרתי לו: בני, הלא אמרת לי קצרה? – אמר לי: ולא אמרתי לך ארוכה! נשקתו על ראשו, ואמרתי לו: ואתה שוכרם ישראל שכולכם חכמים גדולים אתם מגדולכם ועד קטנכם', עד כאן הצעת הסוגיא.

המודם מסוגיא זו, פירש הרב בפני איש שיחון, שכשיש לפני האדם שני דרכים, אחת קצרה וארוכה ואחת ארוכה וקצרה, אל לו להעדיף את הקצרה וארוכה! אלא את הארוכה וקצרה, אף כי הראשונה נראית בתחילת הדרך קצרה יותר, הרי בסופה אינה אלא ארוכה וקשה. כמו שמצא רבי יהושע בן חנניא לפניו את אותה דרך קצרה חסומה וסתומה בסופה, ולא היה יכול להיכנס העירה פנימה. ולכן יש לבחור בדרך 'ארוכה וקצרה', שאף שמתחילה 'ארוכה' וצריך לטרוח ולהתייעץ בה, לבסוף 'קצרה' היא ונחה להיכנס בישרות אל העיר.

מתוך זו הסוגיא המשיך הרב תעלה ותבוא גם פתרון שאלתנו עתה בענין חינוך הבנים, כמו שנרמז כאן בענין אותו 'תינוק', שהמדובר הוא בעניינו של תינוק, גדולו וחינוכו בדרך הטוב והישר.

והשאלה הנדונה בסוגיא זו היא מעין שאלתנו ומבוכתנו, בראותנו 'תינוק יושב על פרשת דרכים, ואנו תוהים ונבוכים 'באיזה דרך נלך לעיר, להוביל אותו תינוק אל מקום מבטח, כדי שיישב איתן בעיר אלקים. כמו שפירש רש"י ז"ל במהות אותה 'פרשת דרכים' – דרך פורש לכאן ולכאן, כדוגמת מקרה זו דגן, שהאב והאם מתחבטים ביניהם, וכל אחד בוחר בדרך אחרת לגידולו וחינוכו של אותו תינוק, דרך פורש לכאן ודרך פורש לכאן...

והלום על כך מכריע הש"ס בפנינו, על פי הנתיחה והדרכתו של אותו התינוק עצמו, שאין ללכת בדרך 'קצרה וארוכה', שהיא כפי שהנך רוצה לנרש, כי אמנם 'קצרה' היא דרך זו בתחילתה, שבכך ייפסקו המריבות והויכוחים מיידית. אבל בהמשך הדרך הרי הוא 'ארוכה', ועלולה לקלקל את החינוך חלילה בסביבת אחרות המונעים את כניסתם אל מקום מנוחתם בעיר הטובה.

אלא עלינו להעדיף את הדרך שמורים לנו התינוקות עצמם, שהיא דרך 'ארוכה וקצרה', בתחילתה אכן נראית היא 'ארוכה', אבל לבסוף תוביל אותנו אל מקום מבטחים.

ומה היא אפוא אותה דרך 'ארוכה וקצרה' שבחינוך הילדים? – שאל האיש. הסביר לו הרב, הדרך הטובה והישרה בזה, היא בהשכנת מידת השלום לגשר ולפשר בין שני הצדדים, לחפש ולמצוא את 'הצד השווה' בפשרה טובה ביניהם. ולהרבות בתפילה לפני הש"ת שתימצא 'הדרך הממוצע' בינך לבין אשתך, ותמצאו יחדיו מסילות טובות וישרות לחינוך הילדים בדרך המוסכמת על שניכם.

אמנם בתחילה 'ארוכה' היא דרך זו, כי צריך להסבלות רבה, ועבודת תיקון המידות, כדי לקרב זו אצל זו, וזה אצל זה, ולהשיך השלום בתוך הבית. אבל לבסוף 'קצרה' היא שפיר, ומעלה ומביאה את הבית בדרך הסלולה בית קל.

וכמוכן כל זאת בצירוף תפילות ודמעות של אבות ואימהות שמעמקי לב להצלחת הבנים והבנות. כמו שאמר הר"צ רבי שמואל שפירא זצ"ל, מוקני חסידי ברסלב ומקיי הדעת שבירושלים: כשרואה אני קושי בחינוך הבנים או בעיה מסוימת אצל אחד מילדי, בטרם אפתח באיזו שהיא פעולה בענין, הנני מקדים בתפילה לפני הש"ת ומבקש מלפניו שיחון אותי בעצה טובה מלפניו כיצד לחנך את הילד בדרכי נועם ושלום. משום שלפעמים גם השיחה עם הילד אין בכוחה לעזור ולהפך את לבבו לטובה, והעצה הטובה היא לפנות תחילה לבורא עולם אשר בידו להפוך את הלב לטובה.

האיש סבר וקיבל, הוא וייתר על תכנית הפירוק, ויגיש אל דרכי הפיוס והריצון, ולאחר כמה שיחות טובות ומועילות שנדברו ביניהם בלא התלה-מות להט הוויכוח והמחלוקת, כי אם בדרכי נועם והשקט, הצליחו להגיע ביניהם לעמק השווה, ולהתוות דרך חינוך ברורה המתאימה לדור ביתם ומקובלת על שני הצדדים גם יחד, וזכו אכן להציל את ביתם, והקימו דור לתפארת, בנים ובני בנים, וזע ברוך ה'.

*

מסופר על ההוא גברא שיצא בצפרא לצלותא לתפילת שחרית בבית הכי-נסת, לאחר התפילה מירד לעיניו חשוב, ונצרך רק 'להקיפין' את תיק הטלית ותפילין לביתו ולצאת מיד לדרכו.

משהתקרב אל הבית הבחין באחת השכונות הנסחבת בטיפוס המדרגות הקשות עם סלים עמוסים ושקיות כבדות, מהקנייה שערכה זה עתה במי-כולת השכונתית, ובקושי משרכת את רגליה פסיעה אחר פסיעה עם כל המשא הכבד הזה.

חשב האיש לעצמו, הרי בין כך עולה אני כעת במדרגות אפתוס נא בדרכי גם 'גמילות חסד', ואעלה עימי כמה שקיות כבדות כדי להקל מעט מן הנטל הכבד.

אולם משניגש להציע את עזרתו להעלות עימו | הפוך בעבודת האב <

סיפורי השגחה פריטי
שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

ניסוח חיים

כמידי שבוע הלכתי לשיעורו השבועי של הרב גמליאל רבינוביץ שליט"א. תכננתי להתייעץ עם הרב בגמר השיעור בעניין שהטריד אותי מאוד. החברותא שאיתו למדתי סדר מוסר בספר חובות הלבבות שער הבטחון עזב את הישיבה ואין לי מי שיסביר לי את הנלמד בטוב טעם ודעת...

הנקודה היא שהתחלנו את הלימוד המשותף בעקבות שיעור שהרב מסר ואמר: 'אני לא יודע איך אפשר להיות יהודי חרדי בלי ללמוד שער הבטחון!!!' המשפט הזה שיצא מפי הרב זעזע אותי עד עמקי נשמתו והתחלנו ללמוד 'שער הבטחון'. והנה לקראת סוף השיעור, חתך הרב גמליאל מהנושא המדובר והמליץ מאוד מאוד על שיעור מסויים שנמשך כעשר דקות ביום המושמע בקו טלפון. הנה כבר קבלתי תשובה לפני ששאלתי. אבל כאן רק החל סיפור ההשגחה שלי. התחברתי לקו ומתברר שבשיעור הזה של חובות הלבבות בקו הטלפון אחזו בדיקו באותו מקום שבו פסקנו מללמוד. ראיתי את ההשגחה בעיניים, ועתה דברי רבינו בחיי בהירים ביותר בתוספת סיפורים הממחישים היטב את הלימוד והדברים נעשים חיים ממש לחיי היום יום...
בעל המעשה: ל.ז.

...

מצלמה חושפת

העובד לא הגיע בזמן לחנות, וחלק מהלקוחות כבר התקשרו לשאל מדוע החנות סגורה?! העובד לא ענה לי לפלאפון. אני גר בעיר אחרת ועד שאגיע לפתוח כנראה שהעובד כבר יופיע...

במקום להתעצבן ולכעוס, אמרתי בליבי: 'הכל לטובה ולברכה, בטח מס הכנסה היו אמורים להגיע, ועל ידי זה ניצלתי מקנסות והיזקים כאלו ואחרים' וזוהרתי לתלמודי. כעבור תקופה חיפשתי משהו במצלמות האבטחה של החנות, והנה אני רואה את החנות סגורה ופקיד ממשלתי מנסה לפתוח... מסתבר שזה היה בדיקו באותו יום. הוא היה נציג של משרד הבריאות שכידוע הכללים שלהם קשים מאוד, גם אם הכל מושלם הם ימצאו משהו, וכאשר הם מתלכשים עליך זה לא פשוט בכלל. הם הסתובבו הלך ושוב ולבסוף התייאשו והלכו להם לדרכם. החכמה בביטחון זה בשעת מעשה לדמיין ולהודות ולפעמים זוכים, אכן לראות ממה הקב"ה הציל אותנו.
בעל המעשה: ב.ה.

הפענוץ לדכות את הרבים בסיפור של השגחה פריטי מוזמן לשלוח אל ר' שפחה סטראס
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

התברר לו שאין זו אלא אשתי שלו בעצמו... אשר טרחה ויגעה לצאת לערוך את הקניה עבדו ורועבו בני ביתו.

כראותו כי כן, פנה אליה ברוב חשיבות ואמר: הנה את בין כך עולה הביתה, קחי נא עימך גם את תיק הטלית ותפילין שלי... ותיכף אין רץ החוץ גברא ונעלם לדרכו.

נמצינו למדין יסוד ברור ופשוט, עיקר עבודת הנישואין היא 'שירת המידות', לוותר ולתת. [כמש' מרן הרה"ק הרבי ר' אלימלך ז"ע בצעטלי קטן (אות טו): 'האדם לא גברא בעו' לם רק לשבר את הטבע' עכ"ל]. ולתהנהג בכל דבר לא כפי מה שאני רוצה ומתחשק לי לעשות אלא כפי מה שצריך לעשות ומה שגד' רש ממני לעשות כפי רצון של מעלה שהוא על פי רוב בהיפך ממה שאני רוצה...

להתעלות בכ"א ימים נעלים אלו
להתקרב אל ה' ולחוש בצער גלות השכינה
ע"י אמירת תיקון חצות
ולקרב ביאת משיחנו

להשיג בהנחיית הספרים המובהרות
 הפנה רמת מוסר הספרים במחלקת הדיבוק פרידמן 03-6194114

לשבר את מידותיו ולעשות רצון קונו. הרי לפניך, סיים אבי זצ"ל את שיחת קדשו לחתן הנרגש, דוגמא חיה של 'מעביר על מידו' תלו בתוככי הבית פנימה, זו היא דוגמא מוחשית כיצד עלינו לגשת אל הנישואים מתוך ביטול היש!

והרי על כך מברכים ומבקשים אנו בברכת חת' נים בהעמדת הבית בישראל, שישכנו ביניהם: 'אהבה ואמת ושלום ורעות'. - אי אפשר לו שלום שישכון באהלינו בלא ויחוד ונתינה והתייחסות בעדינות בכבוד והערכה לבני ביתו.

יסוד הצלחת הנישואין ביסוד אחד בלבד הוא מותנית בויתור ובנתינה והעברה על מידותיו. לחשוב ולהתבונן אל נכון מה יכול אני לתת ול- תרום בשביל בני ביתי, ולא מה יכול אני לקבל כמא... ככל שתבטל יותר האנוכיות לתת ולה- שפיע לבן הווג, כן יעלה ויעליה שלום הבית יותר ותבוא שכנה הקדושה לשכון באוהלים.

על דרך המאמר הנודע בנוסחת ברכה אחריתא: 'מהרה ה' אלקינו ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה קול מצהלות חתנים מחפתם ונערים ממשחה נגיני חם'. - מהו 'קול חתן וקול כלה', בשלמא 'קול ששון וקול שמחה' ניהא שבהם אכן נשמעים קולות שונים, קולות של ששון ושמחה ומצהלות נערים אבל מהו 'קול חתן וקול כלה', וכי יש להם לחתן כלה קול שונה מן הקולות של שאר אנשיהם? [עין 'מצודת דוד' (ירמיה טו, ט) ע"ש].

ברם כשמתבוננים בצורת אופי הדיבור שבין חתן וכלה, הוא אכן 'קול' אחר לגמרי, קול עדין ונעים קול מלא אהבה ורחוק וחסד. ואינו דומה כלל קול הדיבור והיחס שבין חתן וכלה לשאר אינשי. - על כך מבקשים אנו אפוא שימשיך תמיד להישמע בבית 'קול חתן וקול כלה', לא רק בימי השבע ברכות הנעימים אלא כן ימשיך תמיד להישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים 'קול חתן וקול כלה', בצורת קול דיבורי שלום ואהבה וקירוב בסדר פנים יפות.

- > * < -

לפני יותר מחמשים שנה, כאשר למדתי בישיבת 'עץ חיים', אצל מורי רבי הגה"צ רבי נטע פריינד זצ"ל, אמר לנו מאמר נפלא בפסוקי פרשא דידך, פרשת קרח (טו, יא): 'ואהרן מה הוא כי תלינו עליך'. - אם תרצה לדעת 'אהרן' מה הוא, לחתוך על קנקנו של אדם ולדעת מה טיבו. - זאת תדע 'כי תלינו עליו', תראה את הנהגתו כאשר 'תלינו עליו' ותנסו לריב עימו, אם יכעס אז או יבליג וישתוק, ובהו תדע 'מה הוא', כמו שאמר חז"ל (עירובין סה): 'בשלשה דברים אדם ניכר - בכוסו, ובכיסו ובכעסו', ושפתי פי חכם חן.

- > * < -

מלך שהשלוש שלו, ישים עלינו ברכה ויחיים וישלום משמאל ומימין על ישראל שלום. הרחמן הוא יברך את עמו בשלום ויזכו לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות על ישראל שלום.

השפעת השמש והשפעת הרוח שבמקום, ואת מידת הנוחות בקירבה אל הבית, ואת כל שאר הצדדים שבדבר, ולאחר התלבטויות רבות החליטה על מקום מסוים המועדף ביותר לבנין הסוכה.

על אחר נישג רבינו החפץ חיים למלאכת הקודש בדחילו ורחימו, הוא התייעץ קשות בהקמתה, כאשר בימים ההם בטרם עידן הפרפרים והאזיקונים למיניהם, או של 'סכך' לצצה' וסוכה מתקפלת... היתה זו עבודה קשה ומפרכת.

לאחר שסיים בשעה טובה להעמיד את הסוכה על תילה, באה זוגתו לראות את מלאכתו היפה, היא נהנתה מאד מעבודתו, וכדרכן של נשים נהנתה גם לחשוב ולהרהר שוב ושוב בהלך 'שלה' שבסוכה בהחלטת המיקום שבחצר...

והנה במשך הלילה הרהרה שוב בנושא ומצאה צדדים מחדשים בדבר, ולאחר מחשבות והתלבטויות של צדדים לכאן ולכאן הגיעה למסקנא שאולי יותר טוב נוה היה להעמיד את הסוכה דווקא בצד השני של החצר.

בהיותה קרובה מאוד לבעלה הגדול, סחה בפניו את ליבה למחרת בבוקר: ישראל מאיר, חשבתו בלילה על אשר נדברנו בקשר למי קומה המתאים של הסוכה, ולאחר ששקלתי שוב את כל הצדדים בנידון חוששני שטעיתי בדבר, דווקא הצד השני שבחצר נראה אולי יותר נוח ונעים חבל שמירתי עם תשובתי ולא התבוננתי שוב בדברי!

והנה להפתעתה הרבה, לאחר ארוחת הבוקר נישג החפץ חיים בלי אומר ודברים אל החצר, והחל לסתור את כל הסוכה שהעמיד זה אתמול בעמל מפרך, ולבנותה מחדש במקום שהחליטה עליו עתה.

היא בכלל לא חשבה על כך, לא לזה התכוונה, היא רק סחה את ליבה בפניו שבעצם מצטערת היא על החלטה זו, כי סבורה שעדיף במקום השני. אבל החפץ חיים הקדוש בגודל עבודת המידות שלו לא אמר: בסדר נשאיר את זה לשנה הבאה, הרי זה רק לשבע ימים, בפעם הבאה נבנה שם... אלא התגבר כאירי להעביר על מידותיו, סתר את סוכתו ובנה הכל מחדש מן המסד ועד התפחות כשהוא שש ושמה

רבים נוגשים אל השידוך כאמצעי לעשות חיים! [מאכן א לעבן]... כשכל צד חושב לעצמו: עד עכשיו לא הלך לי כל כך טוב וכעת עם הנישואין יתחילו כל תענוגות החיים... - מבט שכזה על החיים הוא תחילת כל הצרות: כשנכנסים אל חיי המציאות הדברים רחוקים מכל הדמיונות הללו, ישנם קשיים וישנם הגבלות, יש אחריות ויש מחויבות לבן הווג ולילדים.

על דרך שאמרנו בגמרא (הוריות י): 'כמדומין אתם ששוררה אני נוהן לכם עבדות אני נוהן לכם שנאמר (מלכים א יב ז) וידברו אליו לאמר, אם היום תהיה עבד לעם הזה'.

יש לגשת לניחול הבית ברוח טובה של 'זיט שכמו לסבול' (בראשית מט, טו) בשמחה וברצון, כד"א (תהילים ב) 'עבדו את ה' בשמחה: בהשקפת חיים שכזו, ובסדר עבודת המידות שכזו, נוכח לברכת השלום שישכון באהלינו. כדרך שאנו מתפללים בליל שבת קודש (תפילת ריבון העולמים): 'אדון השלום מלך שהשלוש שלו, ברכני בשלום. ותפקוד אותי ואת כל בני ביתי, וכל עמך בית ישראל, לחיים טובים ולשלום' אמן.

- > * < -

לפני כ"ק אאמר' הגה"צ בעל 'מעדני השולחן' זצוק"ל הגיע פעם חתן אחד לפני חתונתו, וביקש לקבל 'הדרכה' לקראת נישואיו. כאשר נהגו החתנים לעלות אל בתי הרבנים והצדיקים בבקשת ברכה והד- רכה טובה להעמדת הבית כראוי וכנכון.

אמר לו אבא מאיר זצ"ל, הט נא אוזןך ושמע מעשה מופלא שאספר לפניך, סיפור שיש בו לימוד מוסר השכל עצום לעניינינו.

לאחר נישואיו (ביוז"ש) של מרן החפץ חיים זצוק"ל, בהגיע חג הסוכות היו בפניו כמה מקומות בחצירו שניתן להעמיד בהם את הסוכה הקדושה, קרא אפוא לאשתו הרבנית כדי להיוועץ בה באיזה מקום בחצר בוחרת היא שיעמיד כעת את הסוכה.

בשומעה שנתן את ההחלטה החשובה הזו בידה נהנתה אשתו מאוד, והחלה לחשב את חישוביה באיזה צד נוה לו יותר, היא בדקה את

מוקד הזמנות ספרים ♦ **של הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א** ♦ קו הזמנות של מכון טיב 0733-22-76-09

אלפון אחך והספר אצלך **אלא עלות דמי משלוח**

על הברכה יעמדו

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליארצייט | התורמים להפצת העלון | לקבלת העלון במייל (דוא"ל) נא לשלוח למייל המצ"ב

			לע"י הבחור שמואל מאיר ז"ל בן יבלחסיא רבי ישראל יצחק ולביע' יח נסלו תנצבה.	לע"י מרת חיה סאסא בת לאה נלביע' יסיון תנצבה.	לע"י הרב יחיאל מאיר ז"ל בן הרב אברהם עקשטיין ז"ל ולביע' יסנת תמס"ח תנצבה.	לעילוי נשמת איש החסד הרב פנחס גרשון ב"ר אברהם זצ"ל למנרג ולביע' יס' אייר תשע"ז תנצבה.	לע"י רבי שבתאי זצ"ל בן הרה"ק רבי גמליאל הכהן זצ"ל ולביע' ח' שנת תשל"ז תנצבה.	לע"י הרה"ח רבי משה ויין זצ"ל בן הר"ר שמואל רפאל זצ"ל ולביע' י"ז אייר תנצבה.
--	--	--	---	--	---	---	--	---

יר"ל ע"י קהילת שבתאי בבית ד' | רה' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקרו! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניניים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ בהדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

מאוצרות הפרשה

ומדוע? מהשיחות הללו אני פוחד. ומה אני עושה כאשר מתיישב לידי מאן שהוא המעוניין לדבר איתי בנושאים אלו, אני מחזיק גמרא בידי ואומר לו: אני מורה לתלמידים. ואני מתכונן עכשיו לשיעור, אם אתה מעוניין לשוחח בנושאים שונים, אני משאיר אצלך את הכתובת שלי, ותוכל לבוא מתי שאתה רוצה, וברוך ד' שמעולם לא באו אלי הביתה... **והיה האיש אשר יבחר ד' הוא הקדוש רב לכם בני לוי (טז, ז)** ואמרו בתנחומא [ומובא ברש"י] "קורח שפיקח היה מה ראה לשטות זו" וכו'. ויש לתמוה, דמלשון התנחומא משמע, דבשלמא ר"נ ראשי סנהדראות היו שומים, לכאורה, וכל הקושיא היא רק על קורח שפיקח היה. וזה צ"ב שהרי ודאי אם נבחרו לסנהדרין היו חכמים גדולים. ונראה, דהרי לשון "פיקח" בלשון הקודש מתייחס גם למי שהוא היפך מסומא וכמש"נ (שמות ד' יא) "מי שם פה לאדם או מי ישום אלם או חרש או פקח או עור" והנה איתא בתרגום יונתן (ט"ז י"ט) שקורח פיור כסף וזהב מאוצרותיו שהיו לו כדי למשוך אליו את העם, והרי נאמר "כי השוחד יעוור פיקחים", ונמצא דכל המאיתים וחמישים ראשי סנהדראות היו 'עיוורים' ומשוחדים, והיחיד שנשא 'פיקח' היה קורח שהרי הוא לא קיבל שום שוחד. (רבי אליהו דיסקין, מוסף ש"ק יתד נאמן) **ונשיהם ובניהם וטפם (טז, כז)** בא וראה כמה קשה היא המחלוקת - מביא רש"י - "שהרי בית דין של מטה אין עונשין אלא עד שיביאו ב' שערות, ובי"ד של מעלה עד כ' שנים, וכאן אבדו אף יונקי שדיים". שואל הגר"ח שמואלביץ בספר "שיחות מוסר": יש להבין טעם הדבר, מדוע במחלוקת אובדים אף יונקי שדיים, אם גדולים חטאו מה הקטנים חטאו, ומדוע נענשים!?

יסוד הדבר כתוב ברמב"ן על הפסוק "פן יש בכם שורש פורה ראש ולענה" - שורש רע אצל האב, יפרה וישגה, ובימים הבאים יוציא פרחים רעים ויצמיח מרורות וכו'. הרי מכיון שהאבות הם בעלי מחלוקת, והוא שורש פורה ראש ולענה, הרי אף בניהם אחריהם יהיו בעלי מחלוקת כמותם ויותר מהם, שהרי שורש מורעל זה יפרה וישגה אצל הבנים, ובהכרח יצמיח מרורות אצל הבנים.

ומצאנו בחז"ל (סנהדרין ע:) שבן סורר ומורה נהרג על שם סופו - אמרה התורה מוטב ימות זכאי ואל ימות חייב. אשר על כן אובדים במחלוקת גם יונקי שדיים, כי מוטב שימותו זכאים ואל ימותו חייבים. (להתעורר באהבה) **ולא יהיה כקרח וכעדתו (יז, ה)** הנה יש בתורה מצוות שכליות - "משפטים", ויש מצוות שאין מובן לנו טעמם - "חוקים".

נשאל אדם: איסור החזקה במחלוקת "ולא יהיה כקרח ועדתו", היא מצוה חוקית או שכלית? מן הסתם ישיב: ודאי שהיא מצוה שכלית! לריב הוא דבר רע. אבל נראה לומר שהאמת היא ש"לא יהיה כקרח ועדתו" היא מצוה חוקית. איך לך דבר שבונה דברים נפלאים יותר ממחלוקת... כמה מוסדות וכמה חצרות קודש כמו מחלוקת... שהלא כל אחד צריך להוכיח במה הוא מיוחד וכך כוחותיו המיוחדים יוצאים מן הכח אל הפועל... ואף על פי כן מזהירה התורה "ולא יהיה כקרח ועדתו", בכאלו בנינים אין ה' חפץ. מספרים שהפונביז'ער רב שלח את אחד מתלמידיו לרבנות באיזה יישוב, וכעבור תקופה פרצה שם מחלוקת... אמר לו הפונביז'ער רב: עכשיו אתה כבר יכול ללכת משם... (הגר"ב נבנצאל)

ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי (טז, א)

שאל הגה"ק בעל החתם סופר זי"ע, כיצד זה בני לוי קראו לבנם בשם 'קרח', שהוא שמו של אחד מאלופי עשו כנזכר בתורה (בראשית לו, טז), והרי קיי"ל בגמרא (יומא לה:) "רשעים לא מסקינן בשמיייהו" - שלא יקרא אדם לבנו בשם איש 'רשע'? ואומר החת"ס דבר נורא! שאולי זאת באמת באה התורה להשמיענו, בהגשיה את ייחוסו של קרח אל לוי, לומר לך, שאף על פי שחוט המשולש (קרח שהיה בן יצהר בן קהל בן לוי) לא במהרה ינתק, מכל מקום נותק במהרה, וכל זאת על שום שקראוהו בשם רשע ושמו הרע השפיע וגרם לו להגיע למצב הזה.... ועל פי זה מסביר החתם סופר זי"ע דזהו כוונת הכתוב: "ויקח קרח" - שם זה הוא שגרם שלקח כל מה שיכול היה להתעלות ולהתקדש על ידי אבותיו הק' יצהר קהת, ולוי, והפסיק הכל, כי שמה קא גרים ליה....

ויקח קרח... ואון בן פלת בני ראובן (שם)

ואמרו ז"ל בפרק חלק (קט:) און בן פלת אשתו הצילתו, אמרה לו למה לך להיכנס למחלוקת זו? הרי אם ינצח משה מכל מקום אתה תלמידו, ואם קורח מנצח אתה תלמידו, ולמה לך להיכנס לעסק זה. ואמרו שם שעליה נאמר הפסוק "חכמות נשים בנתה ביתה". וצריך ביאור מה החכמה הגדולה שיש בדבריה.

ושמעתי בזה דבר נחמד. דהנה היא עצמה הרי בוודאי היתה בצד של משה, ולכאורה היתה צריכה לדפוק על השולחן ולומר לבעלה: תגיד לי, האם נטרפה דעתך לחלוק על משה רבינו?! אמנם היא לא אמרה לו כך ולא התקיפה אותו, ואפילו לא גילתה דעתה באיזו צד היא עומדת, אלא דיברה איתו בחכמה, וכפי דעתו שלו. וזוהי החכמה הגדולה בהנהגת הבית [ובכלל, בחילוקי דעות שיש בין אדם לחבירו]. שגם כשנראה שהשני טועה בדעתו לא לומר לו בחריפות: אתה לא צודק. אלא לכונו בחכמה ובתבונה עד שיגיע מעצמו לקו האמת.

(רבי אליהו דיסקין, מוסף ש"ק יתד נאמן)

ויקהלו על משה ועל אהרן ויאמרו אלהם רב לכם כי כל העדה

כלם קדשים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה' (טז, ג) בתוך להט המחלוקת של קרח עם משה, אומר קרח למשה "כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה'", ובכך יצא בהתרסה כנגד מנהיגותו של משה רבנו, וכנגד אהרן שנבחר לכהן. עד כמה חמור הזלזול בגדולי ישראל נלמד מהמעשה הבא: לפני שלושים וחמש שנה ניגש בחור ישיבה במשעבין להגאון רבי אברהם גנחובסקי זצ"ל והתאונן כי נוסע מידי חודש מחיפה לירושלים - מביתו לישיבה, ולא פעם שחילוני יושב לצידו ומתחיל לשאול שאלות אודות הדתיים, וקשה לו עם כל הענין הזה. רבי אברהם זצ"ל, השיב לו מה שהשיב, איך להתנהג בכאלו מצבים לענות או להתחמק לחלוטין (ואכמ"ל). ואז פתח בהערה והארה: אומר לך משהו על עצמי. אני נוסע באוטובוסים מאות פעמים בשנה, ואין לי חשש וקושי לשוחח עם חילוני, כי הם רדודים מאד וחכמתנו גדולה משלהם עשרות מונים אין יותר קל מלנצח חילוני, מה יש לפחד מהם!?

ורבי אברהם המשיך: אך אני חושש מאד שמה יישב לידי יהודי חרדי, ויתחיל לשאול אותי על הגדול ההוא, על התלמיד חכם ההוא, על הרבי שלו או הרבי שלי - מי גדול יותר ומי חשוב יותר, מי פחות, למה

מחלוקת 'לשם שמים' – הגרועה ביותר!

יִקַּח קֶרֶחַ בֶּן יֶזְקָר בֶּן קֵהֶת בֶּן לֵוִי וְדָתָן וְאָבִירָם בְּנֵי אֱלִיאָב וְאוֹן בֶּן פִּלֵּת בְּנֵי רְאוּבֵן (ט"ז, א')

לכאורה יש להבין: מאחר ואל קרח הצטרפו מאתיים וחמישים איש, כולם נשיאי עדה וקריאי שם, ובכל זאת לא הוזכרו שמותיהם בפסוק – מדוע השתנו דתן ואבירם ושמותיהם הוזכרו במפורש?

את התשובה נבין על פי המעשה הבא: היה זה בתקופת קום המדינה, כאשר כל הגברים חוייבו להתגייס לצבא, אולם הרבנים – קיבלו פטור מחובת הגיוס. אברך מסויים, אשר שימש לפרנסתו כמלמד בתלמוד תורה – הגה רעיון מבריק: הוא עשה השתדלות והצלחה להתמנות לרב בית כנסת מסויים, תפקיד שעשוי היה להעניק לו את הפטור המיוחל. דא עקא, שכאן, התעוררה בעיה... עד מהרה נודע לו, כי מינויו – הינו לצנינים בעיניו של רב העיר, שדעתו אינו נוחה ממינויים של רבנים לבתי הכנסת השונים... בצר לו, ובאין הוא יודע כיצד עליו לנהוג – עלה אותו אברך למעונו של החזון איש, כשהוא משוכנע כי לבטח יצדד החזון איש בעמדתו, ויורה לו להתעלם מהקפדתו של רב העיר – שהרי מדובר במצב של 'זה נהנה וזה אינו חסר', ולא זו בלבד, אלא ששאלת הגיוס העומדת על הפרק הינה שאלה בעלת משמעות רוחנית כבדת משקל.

להפתעתו, לאחר ששמע החזון איש את פרטי הענין ואת צדדי הספק, הוא הכריע בדיוק להיפך: "ניתן להבין שמינויו של רב נוסף עשוי לגרום צער לרב העיר, ויש להימנע מכך!" החזון איש הבהיר את דבריו והוסיף: "אם חושש אתה פן תגוייס לצבא, הרי שיכול אתה להיות רגוע! אתה לא תגוייס!" אותו אברך יקר לא קיבל את הפסק בשוויון נפש... הוא ניסה להסביר לחזון איש עד כמה הינו פועל לטובת בית הכנסת, ועד כמה מרבה הוא תורה ועבודה בשורה ארוכה של שיעורים מחזקים ומעוררים, אולם החזון איש לא שינה את דעתו. "מה עלי לעשות אפוא?" שאל האברך, והחזון איש השיב נחרצות: "מהיום – לא תדרוך עוד כף רגלך באותו בית הכנסת!" הלה, כמובן ביטל דעתו בפני דעת החזון איש, אולם לימים לא התאפק וביקש הסברים מרבו. ואכן, החזון איש נענה והשיב לו: "אילו היית אומר לי שאתה מעוניין במשרה זו כדי להביא פרנסה לביתך, הרי שהייתה זו שאלה כבדת משקל... אולם כאשר הינך טוען ששיקולים רוחניים הם העומדים לנגד עיניך, וכוונתך אינה אלא 'לשם שמים', התמונה שונה לחלוטין! משום שמחלוקת לשם שמים – הינה הדבר הגרוע ביותר! ואכן, לימים התברר, כי אותו אברך שציית להוראתו של החזון איש – לא הפסיד מאומה, אלא בדיוק להיפך: בסופו של דבר הוא זכה בתפקיד רבני בעיר אחרת, אליה עקר בעקבות כך, ולימים אף התמנה לרבה של כל העיר!

ומכאן תשובה לשאלתנו, על פי דרכו של בעל חידושי הרי"ם, שהיה אומר כך: מאתיים וחמישים האנשים שהצטרפו אל קרח, לדעת חלק מהמפרשים, היו מבני לוי. לכל אחד מהם היתה נגיעה אישית במחלוקתו של קרח. כל אחד מהם חשב שאולי הוא יהיה זה שייבחר בסופו של דבר, ויזכה לכבוד וגדולה. עליהם אפוא, אין טענה כל כך... אולם דתן ואבירם – הלא היו מבני ראובן, וידעו היטב שהם אינם אלו שמיועדים למלא את מקומו של אהרן! הם אפוא, התעברו בריב לא להם, מתוך כוונה של 'לשם שמים' כביכול... ובכן, 'לשם שמים' שכזה, שכל כולו מחלוקת – הוא הנורא ביותר, ואת המחזיקים בו יש לפרסם לגנאי! (ללמדך מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

תפס מקום לחברו באוטובוס ומישהו אחר התיישב על המקום

שאלה: ראובן עלה לאוטובוס ו'תפס' מקום לחברו שמעון, אהרן עלה לאוטובוס והתיישב על המקום ה'תפוס', בתחנה הבאה כשעלה שמעון נוצר ויכוח בינו לבין אהרן שתפס לו את המקום, שבסופו נשאר אהרן לשבת על המקום ש'נתפס' לשמעון. כעת גילה שמעון שהוא שכח את כרטיס הרב קו, ופנה לבקש מהנוסעים מי יכול להלוות לו רב קו כדי שישלם, אהרן ניאות לכך והמציא לו את הרב קו שלו, שמעון ניגש ושלם, וכשהחזיר את הרב קו לבעליו הודיעו ש'אשלם לך לכשאשב בנסיעה', [דהיינו תן לי מקום לישוב ואזי אשלם לך מה שנטלתי ממך]. תוך כדי ויכוח עלה 'מבקר', שמעון טען 'שילמתי ברב קו של אהרן, ואהרן טען 'להד"מ, אני שילמתי על עצמי ואין לי שייכות אליו', כיון שכך קנס את שמעון ב-100 ש"ח [מחיר הנסיעה הוא 16 ש"ח]. האם חייב אהרן לשלם לשמעון את הקנס, והאם חייב שמעון לשלם לאהרן את מחיר הנסיעה? **תשובה:** הנראה לדינא, לענין ה'מקום'. ראובן וודאי עשה שלא כהוגן, שאין לו זכות ולא רשות 'לתפוס' מקום ע"ח אחרים, וכמ"ש 'א התופס לבע"ח במקום שחב לאחרים לא קנה. ואע"ג שקי"ל שיכול אדם לתפוס 'מציאה' בשביל חברו, ול"ח שמפסיד לכו"ע כשמונע מהם לזכות בה, אבל כאן לא דומה למציאה, כי אין רשות מצד בעה"ב [חברת הנסיעות] 'לתפוס' מקומות אלא מי שמשלם, ועל כן כל הקודם ומשלם זכה במקום עבורו, וחזר דינו להיותו 'תופס לבע"ח'. והואיל וראובן עשה שלא כהוגן יעשו עמו שלא כהוגן, ולא יוכל למנוע מאהרן לשבת. ועוד שיתכן מצב שאפי' אם הבא יישב על הכובע יהא פטור מתשלומים. אהרן כשישב אמנם א"א להוציא מידו, אבל לכתחילה אם יש מקומות נוספים שעדיין פנויים היה לו לשבת במקום אחר, ואם אין מקומות אחרים וודאי יכול לשבת כאן, שהרי קי"ל 'עביד איניש דינא לנפשיה במקום דאית ליה פסידא' ולעמוד כל הנסיעה נחשב הפסד, והראיה משמעון שניסה כ"כ להתעקש ולהתווכח ע"ז. שמעון אין לו זכות תביעה כלל על אהרן, היות ותפסת ראובן היתה שלא כדין. לענין תשלומין. את תשלום הקנס אין בכח שמעון להוציא מאהרן, היות ולא הזיקו בידיים, ואפי' מדין גרמי א"א לחייבו היות ולא עשה כלום, רק נמנע מלהסכים שהנסיעה תיחשב ע"ש שמעון. והיה מקום לדון לחייבו מצד 'מוסר' שמודיע שאין לשמעון 'אישור נסיעה' אבל גם בזה לא עשה כלום, רק טען 'הכרטיס שלי' והנסיעות שלי. ואמנם אינו מן היושר אחר שאמר חכמים 'לא ישפוך אדם מי בורו ואחרים צריכים להם', וכאן מה הפסד יהא לו אם יודה ששמעון שילם בכרטיסו, אבל חיוב ממון ליכא. אבל את התשלום על הנסיעה אין שמעון חייב לפרוע לאהרן, היות ובשעה שטען אהרן שהנסיעה 'עבורי' ולא עבור שמעון הרי שהודה שלא לוה ממנו שמעון כלום [שאילו לוה ממנו היה צריך להראות שוברו למוכס], וא"כ אין לו שום תביעה עליו. כל זה כשאהרן שילם על נסיעתו, אבל אם אהרן לא שילם כלל, וכעת מסתמך על הנסיעה שתיקף שמעון בכרטיסו, נמצא א' מציל את עצמו בממון חברו, ויהא חייב לפרוע את כל סכום הקנס שחויב שמעון [בניכוי דמי הנסיעה]. (הרה"ג רבי אפרים קורלנד שליט"א)

חידה השבועית

התדעו מה צבא סוסים? אייף אמר: סוס אינו חלה. צבי אמר: סוס חוס אן אפוא.
רבקי אמרה: סוס הא חוס. ואני אמרתי: לפחות אהך אכט צצק, ולפחות אהך אכט טצה. אינה מני?
העלף הצבאים הוא צבא סוסים?

תשובה לחידה פר"ש: יצהר טז, א-י. תשובה לחידה: 2 ש"ח.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות יעקב מרכוס להולדת הבת הנכדה משפחות ורטהימר להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות
 משפחות חיים גרוסמן לנשואי הבת הנכדה משפחות קיסרמן – וייס להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות משפחת אלי סלומון להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות
 משפחת יהודה גרינברג להולדת הבן משפחת גרינהויז לנשואי הבן משפחות הורביץ – כץ להולדת הבן הנכד
גני הדר-עמישב- משפחת מדמון לנשואי הבת משפחות הרשקוביץ-בירנצווייג להולדת הבן הנכד משפחת טשינגל לנשואי הבת
 משפחות קירדון – הרב בטיסט לנשואי הבת הנכדה משפחת מליק לנשואי הבת משפחת אשכנזי לנשואי הבן משפחת אטינגר לנשואי הבת
 משפחת פיינהנדלר לנשואי הבן משפחת שולמן לנשואי הבן

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

את הסיפור הבא אפשר לספר מהסוף ואפשר גם מההתחלה, אנו נתחיל מסופו

מעשה ביהודי יקר מלונדון שתרם הקיץ סכום מאד נכבד לכולל "חזון איש", באומרו: "אני חייב ל"חזון איש" את הכרית שלו - אני רוצה להחזיר ל"חזון איש"!"

נחזור כשבועים שנה אחורה. אותו יהודי יקר בהיותו בחור למד בישיבת בעלז בתל אביב, אבל למעשה לא למד. מטבע הדברים אחרי שנות השואה, שנים של יסורים וחיים בצל המוות ובפרט שהיה יתום, אביו נהרג בשואה. לא היו לו את היסודות ללימוד ולא הרגיש טעם בלימוד. המצב הזה לא היה לו טוב, הוא הרגיש שהוא הולך ומתרחק...

נסע לבני ברק, אל מון "חזון איש" לבקש ברכה ועצה. סיפר את שעובר עליו. אמר לו "חזון איש": "תבוא עוד כמה שבועות, אסדר לך חברותא שילמד אותך איך ללמוד גמרא".

וכך היה. הוא בא לבני ברק. "חזון איש" סידר לו בחור בתור חברותא. הוא אינו זוכר את שמו, אבל היה תלמיד חכם עצום, הכל היה ברור אצלו, הוא לימד אותו בהירות נפלאה. למדו יחד שבוע שלם, מהבוקר עד הלילה. הראה לו איך לומדים, ואכן הוא קיבל טעם בלימוד שלא עזב אותו עד היום. גם כשיצא לעבוד, כל חייו היה תמיד מחובר לגמרא, חי את מתיקות התורה.

היכן הוא ישן באותו שבוע? רבינו סידר לו מקום בבית מקורבו, רבי זליג שפירא. אבל דא עקא, אצל רבי זליג לא היתה כרית לאורח. אמר ה"חזון איש": "כרית אני מביא!"

"אני רוצה כעת לשלם ל"חזון איש" על מה שעשה בשבילי, אני חייב להחזיר לו את הכרית... אתרום סך נכבד ל"מוסד" שלו!"

(נר לשולחן שבת" י"כ לידידו הרה"ח ל"צ - מפי הג"ר שמואל הלל קרליץ)

לפרשת קרח - היה זה בחנוכת בית כנסת בירושלים בשכונה מתחרדת. מרן הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן נשא דברים והדגיש את החשיבות להשתית את המקום בהקפדה על מצוות בין אדם לחברו, ולהתרחק ממחלוקות... כשעושים דבר חדש, יצר הרע רוצה להתערב ולקלקל, והדרך שלו על ידי מריבות, וכשיש מחלוקת, קרוב הדבר הטוב להאבד!

באותו מעמד סיפר רבי אהרן לייב מעשה נורא שסיפר לו יהודי זקן בשם ר' אליה טוביה שפירא, על הסיבות שהביאו את רבי ישראל מאיר הכהן, לכתוב את הספר "חפץ חיים".

היתה בראדן מריבה בין שני יהודים. תוך כדי דבריו העיר ראש הישיבה - מסתבר כמו כל המריבות - המריבה היתה על שטויות. כשהחריפה המחלוקת, החליט אחד מבעלי המחלוקת לנסוע לעיר ווילנה, שלא היתה רחוקה מראדן, להלשין על בעל ריבו כדי שיגייסוהו לצבא. באותה תקופה להתגייס לצבא היה סכנה גדולה, שלא לדבר על הסכנה הרוחנית, אנשים היו עושים הכל, אפילו היו מטילים מומים בגופם, ובלבד שלא יתגייסו.

ה"חפץ חיים" רץ אחרי העגלה שלו במשך כמה קילומטרים, ניסה לשכנעו שלא ילך להלשין. אמר לו: "אל תלשין - אני מבקש ממך, אל תלשין", ואותו בעל מחלוקת חזר שוב ושוב בתוקף: "אני כן אלשין". ה"חפץ חיים" המשיך לרוץ אחריו עד שכלו כוחותיו.

בסופו של דבר המעשה של ה"חפץ חיים" הותיר רושם על האיש, ולבסוף חזר ולא הלשין.

עוד סיפר ר' אליה טוביה לרבי אהרן לייב על הרב של ראדן, שמרוב שציערו אותו, קיבל התקף לב בתוך בית הכנסת.

כשראה ה"חפץ חיים" שיש מציאות שאפשר להגיע לכזו רשעות ממריבה, התעורר על הדבר. אלו היו מהסיבות שגרמו לו לכתוב את ספרו "חפץ חיים".

(מזקנים אתבונן - בטחון ואמונה)

הגאון מהרי"ץ: המנהג בכל בתי הכנסת בתימן להעלות לתורה עמי הארץ, אף שאינו יודע כלום ומקרים איתו תיבה בתיבה, ויש להם סמך לעשות כן לדעת קצת פוסקים (ט"ז, לבוש, ב"ח). ועוד, שיש בזה ענין של שלום, כי אם יראו עמי הארץ שאנו מרחיקים אותם, יבואו חס ושלום לידי מרד ויפרשו מן הציבור בכל עניניהם.

(שו"ת מהרי"ץ ח"ג קצ"ד)

כשמדברים על אנשים שאינם שומרים תורה ומצוות - שצריכים לחזור בתשובה, מבינים שהם אוכלים "נבלות וטריפות" ועוד ועוד, וחושבים על עצמנו, מה אנחנו צריכים לחזור בתשובה, אנחנו הרי לא אוכלים נבלות וטריפות וכדומה. אבל יש נבלות וטריפות שאנחנו אוכלים! ומהם - שנאת חנם, מחלוקת וכל הדברים שבין אדם לחברו.

(לקט דברי חיזוק ח"א)

"עושה שלום" - ברגע שאתה פוסע אחורה יש שלום!

מעשה באחד שטעה ב"יעלה ויבוא" ואמר 'ביום החודש הזה', איבד את ה'ראש'...

הגאון ר' אלעזר שמואל שטרן הסתפק בדינו. מצד אחד, בלשון התנ"ך מצינו מספר פעמים כי 'החודש' הינו ראש חודש. מצד שני, בלשון בני אדם אינו כן, אם יהיה רשום בשטר 'ביום החודש הזה' לא יגבו בשטר הזה אלא ביום האחרון של החודש. לכן למעשה פסק הרב שטרן לאותו אדם, שמספק אין לחזור. ידידי, הג"ר שמעון ויסברג שאל את מרן הגאון רבי חיים קניבסקי, מה דינו של אותו אחד, והשיבו שזה משנה מוטבע שטבעו חכמים ומעכב וצריך לחזור ולברך.

מרן הגאון רבי דב לנדו השיבו: "לשון תורה לחוד, לשון חכמים לחוד".

אלא שבאבודרהם נמצא כתוב (הל' ברכות במ"מ שער ב'), שבברכת על המחיה, בראש חודש מברך "ביום החודש הזה". כאשר הראה את האבודרהם הזה לרבי חיים, חזר בו רבינו מדבריו ואמר: "אי תניא תניא".

גב. אציין כי נוסח זה נמצא באבודרהם הישנים, אך במהדורה החדשה נכתב שמברך "ביום ראש החודש הזה"..." (נר לשולחן שבת)

"ערוך השולחן" תמה, מדוע בברכת "אתה יצרת" שבתפילת מוסף בשבת ראש חודש, בנוסח אשכנז לא מוזכר כלל ענין "קדשנו במצוותיך ותן חלקנו בתורתך" הרי בכל החגים אנו כן מזכירים בתפילה בקשה זו, ואם כן מה השתנה השבת?!

"ודע שמעולם תמהתי על זה, ולעניות דעתי בנוסח אשכנז הושמט זה מהדפוס. ואני נוהג לאומרה! ואין שום טעם שלא לומר זה, ולא מצאתי מי שהעיר בזה".

בסידורים ספרדיים, בסידור הרמב"ם והאר"י, ועוד סידורים קדומים מוזכרת בקשה זו בנוסח התפילה. (נר)

בשאלה זו איך לנהוג, דנו ת"ח מדקדקים, חלקם כתבו לשנות את הנוסח ולהוסיף בתפילה את בקשת "קדשנו במצוותיך".

הגאון רבי שריה דבליצקי אמר לי שכך הנהיג להתפלל במנין שלו, ושכן נהגו אבותינו הקדושים. (נר לשולחן שבת ועיין "מוריה" תמוז תשל"ב)

את הענין עורר הג"ר שמואל פפרמן לרנר, גבאי בית הכנסת הגר"א בשכונת "שערי חסד" שבירושלים. בראש חודש הוא היה החזן, ונהג להוסיף את הנוסח החסר "קדשנו במצוותיך", והסביר כי בקשה זו היא תוקף קדושת השבת.

מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך נשאל על כך שבוע לפני פטירתו, והשיב: "נכון שהרב פפרמן ב"שערי חסד" היה אומר נוסח זה. אבל יש גם טעם למה לא לומר נוסח זה". ולא פירט. אכן רוב העולם האשכנזי נוהג שלא לשנות.

הגאון רבי יוסף שלום אלישיב אמר: יש לדעת שאכן נוסח הספרדים לומר "קדשנו". אבל נוסח אשכנז הוא שלא לומר, והטעם בזה נראה לו פשוט, מכיון שבאמת בנוסח של שבת ראש חודש אומרים את כל הנ"ל, אך בלשון אחרת.

וכך אנו אומרים בברכת "אתה יצרת": 'וחדש עלינו... לששון ולשמחה' הוא מכוון על מה שאנו אומרים בשבת 'ותן חלקנו בתורתך', שנאמר 'פקודי ה' ישרים משמחי לב'. 'לישועה ולנחמה' מכוון על 'ושמחנו בישועתך'. 'לפרנסה וכלכלה' מכוון על 'שבענו מטובך'. 'למחילת חטא ולסליחת עוון' מכוון על 'קדשנו במצוותיך' ועל 'וטהר לבנו' כי על ידי מחילת וסליחת עוונות מתקדשים במצוות. (מבקשי תורה" תשנ"ה)

נוסיף בזה:

בסידור קוידנוב "אור הישר" מובא בשבת ר"ח את ברכת 'קדשנו במצוותיך'. וסיפר הרה"ח רבי מיכאל ארליך, אביו של האדמו"ר מקוידנוב, מעשה היה בשבת ר"ח, שהאדמו"ר רבי אהרן מבעלז ביקש להתפלל בסידור הזה בדווקא. (נר לשולחן שבת" מידידי הרה"ח ג')

מהו הסימן הכי קצר בשו"ע? סימן תי"ט!
"מצוה להרבות בסעודת ראש חודש".

אחד האנשים ואחד הנשים שווים בחיוב זה. (סידור יעב"ץ)

כשחל ראש חודש בשבת עושים מאכל אחד יותר ממה שנוהגים בכל השבתות, כדי שיהיה ניכר כבוד ראש חודש. (שם משנ"ב ב')
הסתפק "שמירת שבת כהלכתה": האם בכל סעודה בשבת יש להוסיף מאכל, או די אם יוסיף בסעודה אחת. (ני"ד קנ"א)
ואם הוא עני ואין ידו משגת, יוסיף לפחות בפירות, שיקנה פרי לאוכלו. (בן איש חי" ויקרא ב')

ר"ח: היו מגדולי ישראל שהידרו וקבעו סעודה עם בשר ויין ועוד. (כה"ח ל"ה, "משמרת שלום" ועוד) והיו שהסתפקו בהוספת מאכל. החת"ס היה מוסיף תבשיל אחד של מיני מתיקה. (תוספות למנהגי חת"ס א' ט"ו)

זכורני, בראש חודש אכל יותר משאר ימי החול, תבשיל אחד, כגון, דגים או פירות, משום שראש חודש נקרא 'מועד'. (לקט ישר')

בראש חודש במטרסדורף נהגו הנשים ללבוש בגדים חגיגיים וגם כובע מיוחד, והן לא היו עושות מלאכה. בצהרי ראש חודש אכלו ארוחה טובה מהרגיל, היו מוסיפים אורז וכדומה. (לוח הגר)

חידה: מה הדבר ששובת בראש חודש ולא שובת ביום טוב? גיהנם! (פסיקתא, הובא במדכי פסחים ל. ועיין פמ"ג רצ"ז א')

יש בני אדם שמביאין שמן למאור בראש חודש, כל אחד בבית הכנסת שלו... על עילוי הנשמות יועיל השמן הרבה בראש חודש, שיש להם עליה, כי בראש חודש אינו שולט גיהנם. (כה"ח לד')

מנהג ותיקין להדליק נרות לביל ראש חודש, ואפילו בקיץ שיושבים על הגג וזורח אור הכוכבים. וכתב הרב "חסד לאלפים" שהוא מדליק בשבת שבעה נרות, וביום הכיפורים שישה... ובראש חודש ארבעה, כמספר העולים לתורה.

ואותם שדרכם להדליק בשבת שני נרות, ידליקו ב"ח גם כן שני נרות, שאם ידליקו נר אחד, במה ניכר ר"ח על ימות החול, דהרי בחול גם דרכם להדליק נר אחד, דוודאי לא ישבו בחושך. והעניינים ידליקו נר אחד באותו נר שמדליקים בו בשבת, כי ודאי גם העניינים יש להם נרות מיוחדים לשבת להדליק בהם, ובזה ניכר כבוד ראש חודש. (בא"ח ויקרא ב')

ומה יעשו השבת אותם המדליקים נרות לכבוד ראש חודש? ינהגו כמו בשבת חנוכה, יעמידו את הנרות הללו בזווית אחרת. כדברי החיד"א, שטוב שיעשו בהדלקה זו שינוי מנר שבת, דכיון שהדלקת הנר בראש חודש היא למצוה, ואילו הדלקת הנר בשבת חובה, ובזה ירבה כבוד שבת. (בא"ח י"א, מחבר"ר תי"ט ג')

מדליקים נרות בראש חודש בבית הכנסת, והנשים מדליקות בו נרות כמו בשבת. ("פסקי חכמי המעריב") יהודי טריפולי היו מברכים על הדלקה זו בשם ומלכות! (נר לשולחן שבת" מידידי הרה"ח אברהם דבדוה)

מנהגי בית הכנסת הגדול בקהילת אוסטרחה עם הערות הגאון האדר"ת כאשר חל ראש חודש בשבת או ביום שישי, לא אומרים יום כיפור קטן כלל, אפילו ב"ח אלול. ומנהגנו להקדים ליום ה'. בכל ראש חודש שמים פרוכת לבנה על ארון הקודש. כאשר ראש חודש חל יומיים שמים גם כפורת לבנה, להודיע לכולם שראש חודש זה הינו יומיים. הוא תיקון יפה. (קובץ "זכור לאברהם")

מהתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הגאון הקדוש רבי ברוך תאומים זצוק"ל אבד"ק וישניצא ולייפניק בעל ה'ברוך טעם' זצוק"ל חמיו של הרבי הקדוש בעל הדברי חיים מצאנז זצוק"ל ובנו של הגאון רבי יהושע יחזקאל פייביש תאומים זצוק"ל אבד"ק אוסטובצה נסתלק ז' תמוז (תקפ"ח)

הרבי הקדוש רבי צבי מרדניק זי"ע סיפר, שבילדותו כשהיה יחד עם שאר הנכדים אצל זקנתו הצדקנית, אשת חבר של הרבי הקדוש הדברי חיים מצאנז, ובתו של רבינו, היא הרימה קצת שריוול בגדה, והראתה לנכדיה סימן של מכה וחבורה בזרועה השמאלית, שנעשה לה עוד על ידי אביה רבינו בעל הברוך טעם זי"ע.

לשאלת הנכדים על מה הענישה אביה כל כך, סיפרה להם סיפור מזעזע שהיה בימי ילדותה. בשכונתם בעיר לייפניק התגורר בבית ישן, איש פשוט מאד, סנדלר במקצועו, וקראו לו 'ענקל שוסטער'. פעם אחת נחלה הסנדלר מאד, ונכנסה אשתו אל בית רבינו בעל הברוך טעם, והחלה לזעוק ולבכות שבעלה נפל למשכב, וביקשה בתחנונים ובכי שהרוב ירבה בבקשת רחמים לרפואתו, כשהיא מסיחה לבבה בבכיות ויללות שיש לה בנים קטנים, והיא עלולה להישאר ללא תומך ומפרנס, ואין לה היכן ללכת והיכן לבוא. רבינו ישב והאזין לקול צעקתה, כשפניו הקדושים חיזורים כסדי ומלבינים מרגע לרגע, ככל שהוא שומע מאשת הסנדלר על מצבו הרע של בעלה, עד שהיה ניכר עליו שאינו מוצא מנוח לנפשו מרוב צער ויגון.

תוך כדי כך הגיע לאוזנו קול שחוק של ילדים מחדר המבשלות, שחדר אחד לבד הפריד בין חדרו הקדוש לאותו חדר. מיד קם רבינו ממקומו ונכנס לשם, וכשמצא את בתו שהייתה אז ילדה בת שמונה, יושבת ומשחקת עם חברותיה, ניגש אליה ברוב צער ומרירות הנפש וגער בה, אי לי, מה קורה בביתך, היהודי השכן 'ענקל שוסטער' אינו בקו הבריאות, ואת חומדת לך שחוק. ותוך כדי דיבורו צבט לה בזרועה, צביטה כזו שהשאיר בה רושם עד ימי זקנותה.

*

פעם ישב רבינו בדין תורה עם חברי הבית דין שלו, ומשום מה לא היה יכול בשום אופן לבוא לעמק השווה עם הדיינים. הדבר היה בעיניו לפליאה גדולה מה זה ועל מה זה, ועיכב את הדין תורה כדי לעיין בה כמה שעות. תוך כך נתן ידו בכיס הבגד שלו, ומצא שם כמה זהובים. בגדל חכמתו הבין מיד על אחד מבעלי הדינים שהוא הטמין לו זאת בכיסו, ושלא תיכף אחריו ועשה אצלו חקירה דרישה, עד שהודה על הדבר. ונתן לו רבינו את כספו בחזרה, ותיכף היה ביכלתו לפסוק הדין תורה על פי משפטי התורה.

ואמר אחר כך, שממעשה הזה הוא למד, עד היכן מגיע כח השוחד, עד אשר הדיין אינו יודע כלל ששיחידו אותו, עם כל זהכבר אין בכוחו ויכולתו לבוא לעומק הדין.

הרפואה הפלאית שזכה מרן הגר"ח מבריסק זצוק"ל

כלל ישראל בפידונו, למה רק הוא צריך לישא לבדו בכל ההפסד, רק רואים מכאן, שאם המצוה מזדמן אצל אדם אחד, הוא מחוייב בה יותר מאחרים, והוא צריך לקיימה לבד. החסיד קיבל באהבה דברי רבו, והשאיר את השוכר בדירה, למרות שלא שילם את דמי השכירות.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם ב"ב יג, ו' שבט תשע"ז)

מהו האבן טובה שכל חולה הרואה אותה מיד מתרפא

בשנים שהיה מרן בעל הבית הלוי זצוק"ל סמוך על שולחן חמיו רבי יצחק עפרון זצ"ל, והתגורר בצל קורתו, קרה פעם שהילד הקטן של מרן הבית הלוי, חיימל, שלעתיד התפרסם כמרן הגאון רבי חיים הלוי מבריסק זצוק"ל, נתקף במחלה אנושה, והגיע עד שערי מוות. הרופאים שנקראו אל מיטתו בדחיפות, הרימו זים ועמדו ליד המיטה חסרי אונים.

פתאום נכנס אל הבית, רבו של רבי איטש"ע, הרבי הקדוש רבי משה מקוברין זצוק"ל, שהיה דרכו תמיד כשהגיע לוואליץ, להתאכסן במעונו של החסיד רבי איטש"ע. גם הפעם - בניגוד למצופה, לא החליף הרבי את אכסנייתו, כמו שהגמרא אומרת (ערכ"ט:), אל ישנה אדם מאכסניא שלו.

והנה למרות שהרבי שמע את מצבו הקשה של התינוק, הוא ביקש בכל זאת שיערכו לו את השולחן ושיתיישבו לאכול סעודה. הבעל הבית רבי יצחק מילא אחר מוצא פיו של הרבי באמונה שלימה. תוך כדי הסעודה פתח הרבי את פיו בחכמה ואמר כך, הגמרא בדף היומי שלנו (ב"ב טו:), **רבי שמעון בן יוחי אומר, אבן טובה**

היתה תלויה בצוארו של אברהם אבינו, שכל חולה הרואה אותה מיד מתרפא, ובשעה שנפטר אברהם אבינו מן העולם, תלאה הקדוש ברוך הוא בגלגל חמה.

אמר הרבי מקוברין מה היה האבן טובה, מידת הכנסת אורחים שאברהם אבינו הצטיין בה. ומה הכוונה שלאחר שנפטר אברהם אבינו, תלאה הקב"ה בגלגל חמה, שכמו שהחמה זורח בכל מקום בעולם, כך כל יהודי בכל מקום בעולם כשיתעסק בהכנסת אורחים, זכותיה דאברהם רחימא יגן עליו שהחולה שבביתו יתרפא מיד בזכות האבן טובה.

סיים הרבי מקוברין את דבריו ואמר: ולכן בזכות שהבעל הבית רבי איטש"ע מתעסק עכשיו בהכנסת אורחים, בזכות זה תעלה תיכף ומיד ארוכה ומרפא לילד חיימל בכל רמ"ח אבריו וש"ה גידיו, בזכות האבן טובה. ומיותר לציין שכך הו', תיכף ומיד נתרפא הילד, ובזכות זה זכינו למאור הגדול הגר"ח מבריסק. ורואים מזה כמה גדולה מצוות הכנסת אורחים.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם ב"ב דף טז, י"ב שבט תשע"ז)

כח הדף היומי שלנו השתכנע המשכיר להשאיר את השוכר בדירתו

היה מעשה ביהודי בלאדז', שהיה בעלים של בנין דירות למגורים להשכרה, וביום מן הימים החליט להוציא את אחד הדיירים מהבית, מאחר שהוא לא שילם לו הרבה זמן את השכר דירה, כי לא היה לו כסף. גם המשכיר וגם השוכר היו חסידי גור, והתפללו בשטיבל אחד. באו אנשים מהשטיבל לאותו משכיר והתחננו אליו, שלא יתאכזר כלפי החבר שלהם השוכר, כי עני ואביון הוא ואין בידו פרטה לפרוטה, והתחננו בפניו שלא יזרוק אותו ואת כל משפחתו לרחוב.

חלק מחברי השטיבל נסעו בתקופה זו לגור, להסתופף בצל רבם הקדוש בעל האמרי אמת מגור זצוק"ל, וסיפרו לרבי כל הסכסוך שיש בשטיבל שלהם בין המשכיר והשוכר. אמר להם הרבי, "כשהמשכיר יגיע לכאן אני ישוחח איתו על כך". הם נדהמו לשמוע רמז מפורש מהרבי שהמשכיר הולך לבוא לגור בקרוב. כשחזרו לשטיבל הם דיברו על כך בהתפעלות מרובה, והדברים התגלגלו לאוזני המשכיר.

כשהמשכיר שמע כך, נסע תיכף ומיד לרבי האמרי אמת, כדי לשמוע מה הרבי רוצה להגיד לו. כשהגיע ונכנס לקדש פנימה, אמר לו רבו האמרי אמת, למה אתה חושב לזרוק לרחוב, אברך עני שאין בידו לשלם שכר דירה. התנצל החסיד וטען,

למה יגרע חלקי יותר מכולם, אני מוכן להשתתף עם

כל אנשי השטיבל בחלק מתאים לכיסוי דמי השכירות שלו, יש מאה אנשים בשטיבל, אני מוכן להיות אחד מחלקי מאה, למה אני צריך לשאת לבדי כל ההפסד.

ענה לו הרבי האמרי אמת, מהמשנה במסכת גיטין (מא.) המובא בדף היומי שלנו במסכת בבא בתרא (גי.), **מי שחציו עבד וחציו בן חורין**, הוא היה מקודם עבד של שני שותפין, ובסוף שותף אחד שחרר אותו, ואצל השותף השני הוא נשאר עדיין עבד, הדין הוא כך, **עובד את רבו יום אחד ואת עצמו יום אחד, דברי בית הלל.**

בית שמאי אומרים, תקנתם את רבו, נתתם לו עצה טובה, אבל את עצמו של העבד לא תקנתם, כי לישא שפחה אינו יכול, מאחר שהוא חציו בן חורין, וכמו כן לישא בת חורין, ונמצא שאין לו שום דרך להינשא לאשה. ואם תגיד **ביטל**, שביטל מפריה ורביה ולא יתחתן, לא יתכן, **והלא לא נברא העולם אלא לפריה ורביה, שנאמר** (ישעיה מה, יח) **לא תהו בראה לשבת יצרה. אלא מפני תיקון העולם, כופין את רבו שישחרר אותו, ועושים אותו בן חורין.**

שאל הרבי האמרי אמת, למה אין רבו יכול לטעון שישתתפו

כמה
גדולה
מצוות
הכנסת
אורחים

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כ"ק מרן אדמו"ר מסטראפקוב שליט"א

הגמרא במסכת יומא (לח:), ואמר רבי חייה בר אבא אמר רבי יוחנן, ראה הקב"ה שצדיקים מועטין, עמד ושתלן בכל דור ודור. שנה שלימה אני משתוקק לבוא שוב לטיש בחצר הקודש סטראפקוב, בצילו של הוד כ"ק מרן הרבי שליט"א. אתמול בלילה [כ"ה ניסן] יומא דהילולא קדישא של איש אלקים קדוש, צדיק יסוד עולם, מרן הרבי הדברי חיים מצאנז זי"ע, זכיתי להיות שוב בטיש.

אין מקרה בעולם, כל דבר מכוון בהשגחה פרטית. שנה שעברה באתי לראשונה בשעת רעוא דרעווין בסעודה שלישיית בשבת קודש לרבי שליט"א, בשכונת קרית משה בשערי ירושלים. היה זה לפני שהרבי פתח את פיו בדברי תורה, כשעוד שרו זמירות שירות ותשבחות.

כשרבינו שליט"א התחיל לדבר דברי אלקים חיים, האב איך זיך געשעמט - התביישתי, הייתי נבוך, איך לא ידעתי על זה עד אז. הרבי בדברי תורה דיבר בפרד"ס בכל התורה כולה, פשט רמז דרש סוד. ישר אחרי מעריב במוצאי שבת אמרתי לצאצאים של הרבי שליט"א, שמוכרחים להעלות כל תורה על גבי הכתב, ולהוציא מזה גליונות חוברות וספרים, כלל ישראל די בכל אתר ואתר יתענג על זה כמוצא שלל רב.

הרבי מסטראפקוב שליט"א זכה להיות בטיש אחרון בליל שבת קודש, אצל קדוש ה', מרן הרבי מבעלזא זצוק"ל, הרבי ישב אז על ברכי אביו בטיש, וראה איך קדוש ה' מכבד את אביו הרבי מסטראפקוב בברכת המזון בטיש, וזכה לקבל אז כוס של ברכה מהיין.

מורי ורבותי ששומעים אותי בקול הלשון, וקוראים כל שבוע את גליון 'מתיקות הדף היומי', טעמו ורואו כי טוב ה', תבואו לטעום טיש רעוא דרעווין בצילו של הרבי שליט"א, ובסייעתא דשמיא לא תשכחו זאת לעולם.

אתמול בלילה כשהרבי נכנס לטיש ביומא דהילולא, הציבור הקדוש פתח בשירה זומרה, שירה והודאה לבורא עולם שהרבי השתחרר מבית חולים אחרי טיפול רפואי. ופה המקום לבקש מהמאזינים והקוראים, להרבות בתפילה ותחנונים, לקיים בנו חכמי ישראל, להתפלל כל יום ויום לרפואתו השלימה של הרבי שליט"א, הצדיק רבי אברהם שלום ישכר דוב בן טוביא.

אני באופן אישי חייב הרבה הכרת הטוב לרבי שליט"א, לפני שנה במוצאי שבת קודש העניק לי הרבי כסף שיהיה לי צידה לדרך, הייתי צריך לנסוע לדבר מצוה דחוף ביותר. בשבת חנוכה נסעתי לראשונה בחיי, להיות בשבת קודש בבית חולים בהדסה עין כרם, להיות צמוד למורי חמי הצדיק הגאון רבי יהודה לייב בן רחל לרפואה שלימה. החרדות מבחינתי לא היו קלות, איך יִרְאָה שבת חנוכה בבית חולים, האם יהיה לי איפוא לאכול, איפוא לנוח קצת במשך השבת קודש, איך אני יתחבר למינינים, לתפילות.

אני מגיע לבית חולים, הרבי יוצא לקראתי במאור פנים, הוא ביקר אז את הרבנית הצדקנית שתחיה שהיתה אז גם כן בבית חולים, נשקתי לרבי את ידיו הקדושות, הורדתי את ראשי און איך האב געבעעטן אַ פֿרָכָה - ובקשתי ברכה. הרבי שליט"א ברוב טובו וחסדו העניק לי כל כך הרבה ברכות, כל כך הרבה חיזוק, כל כך הרבה עידוד, שנהפכתי באותם רגעים אויף אַ נײַער מײַנענטש - לבריה חדשה. ומאז מתי שאני זוכה לפגוש את הרבי שליט"א, אני משתדל אַרײַן כאַפֿן - לחטוף עוד קצת דברי תורה, עוד קצת סיפורי צדיקים.

הרבי כידוע מגדולי מעתיקי השמועה בדורינו, גם ינק מאביו הקדוש זצוק"ל, וגם מחמיו הצדיק רבה של מאנשעסטער שזכיתי להכיר מקרוב, רבה של מחזיקי הדת, הגאון הצדיק רבי מנחם מענדל שנייבאלג זצוק"ל.

הגמרא במסכת עירובין (סה:), אמר רבי אילעאי, בשלשה דברים אדם ניכר, בכוסו בכיסו ובכעסו. אתמול בטיש היה לי ספר מוסר חי, 'בכוסו', הרבי שליט"א כיבד בברכת המזון בטיש איזה בנש"ק, במקום לקחת לבד ברכת המזון. 'בכיסו', היה בטיש סעודה מאד מאד מכובדת. 'בכעסו', מי שראה ועקב על הרבי בטיש, ראה מצד אחד חולשה, שהרבי שליט"א מנסה להתגבר על החולשה, אבל מאידך ראה רבי שמח שמחיה כל נברא בצלם, כל יהודי מרגיש בן יחיד אצל הרבי שליט"א, ההיפך מכעסו. אשרי הדור שהרבי שליט"א משפיע עליו.

הרבי אתמול בטיש פותח בגימטריא, שפס"ח זה גימטריא קמ"ח, ופס"ח בגימטריא צאנז". הרבי מספר על שהותו בבית הרפואה, והודאה לבורא עולם שהשתחרר מבית חולים לטיש. הרבי מספר ממה מורכב הספר הקדוש דברי חיים על התורה, שהספר מדבר לכל יהודי בכל מצב שהוא שרוי.

מספר על אביו הקדוש זצוק"ל מסטראפקוב, שכל כך הרבה הפיץ את תורתו של אותו צדיק, הסבא מרן הדברי חיים מצאנז זצוק"ל. הרבי מספר בכאב גדול, על ספר של אביו הקדוש, שהיה בנוי על התיקון שבכל יום ויום מספירת העומר, הספר היה מורכב ממאמרי חז"ל ספרי חסידות וספרי מוסר, און לײַדער - ולצערנו כל זה נשאר מאחור בשוואה האידימה והנוראה.

הרבי מספר על הסבא הדברי חיים מצאנז זצוק"ל על הצדקה שחילק כל ימי חייו, שהרבי הדברי חיים דאג מה יהיה עם הצדקה אחרי פטירתו. הרבי פותח חומש, רואים סימניות בחומש שהרבי חידש בשהותו בבית חולים. מי שהיה בטיש קיבל שיעור ספר מוסר חי מה שנעים זמירות דוד המלך אומר בתהלים (קט, צב), לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעיני.

הרבי מספר סיפור נורא מהרבי הקדוש התולדות יעקב יוסף. הרבי מוסיף שביומא דהילולא של צדיק פוסקים כמותו בשמים, לכן היו חצרות קודש שהקפידו לאפות מצות ביומא דהילולא קדישא של מרן האוהב ישראל מאפסא כמה ימים לפני פסח. כדאי מאד לעיין בדבריו הקדושים של האוהב ישראל על החשיבות לנקד על שבת שאחרי פסח את הלחם משנה במפתח, שלש פעמים מובא על זה באוהב ישראל. הרבי מרחיב על הפרשה של אחרי מות, כי ביום הזה יכפר עליכם, והרבי הביא ראייה מהתורה על הענין שידוע לכל שהקריאה מעוררת את הזמן.

זכיתי לקבל מהרבי משקה בלחיים, ושיריים, וללוות את הרבי אחרי הטיש לקיים שתי מצוות, מצות לוויה ומצות ובלכתך בדרך, לראות ולחוש שקוב"ה ואורייתא וישראל חד הוא.

נברך את מרן הרבי שליט"א, יאריך ימים על ממלכתו, מתוך בריאות איתנה, רבים צריכים לו, שהרבי ימשיך להשפיע על כלל ישראל, ושנזכה ביחד עם הרבי שליט"א בקרוב ממש, לקבל פני משיח צדקנו, אמן. (מתוך הפתיחה לשיעור - ב"מ סו, כ"ה ניסן תשפ"ד)

מאוצרות הפרשה

ויאמר משה בזאת תדעון כי ה' שלחני לעשות את כל המעשים האלה כי לא מלבי (טז, כח). הכלל, יש שהצדיק פועל דבר אף על פי שלא נגזר מלמעלה, אף על פי כן הצדיק בתפילתו פועל זאת. ויש שהצדיק ממשיך הפעולה מלמעלה מה שנגזר מלמעלה. וכאן חשדו ישראל את משה רבינו ואהרן שהם בצדקתם פעלו זאת בתפילתם, זהו שאמרו (י, ו) **אתם המיתם את עם ה'.** זהו שאמר משה רבינו **'כי לא מלבי'**, כלומר הדבר הזה מן הקדוש ברוך הוא נגזר, ולא אנחנו בתפילתנו.

(קדושת לוי קרח)

למה נסמכה מחלוקת קרח ועדתו לכ"ד מתנות כהונה, לומר לך, שלא די שהחולקים על הצדיק אינם יכולים לעשות לו רעה ח"ו, אלא אף אדרבה **מוסיפים לו על ידי זה יותר טובות ומתנות מן השמים.**
(מנחם ציון - רימינוב קרח)

נקודה למחשבה:

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

זרע שמשון
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נהמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
משמיה ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חמנים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יוספו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהואל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ב, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבישו בי תומכיי.

מלליצי יודשיר

הזון יחזקאל
רבי יחזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספדו בשעת הלוייה הכרוז:
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(ריבבות אפרים ארח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך ביפיו פרק מ"ב).

בן לאשרי
רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הורמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ב ובעוה"ב.
וכל הולמד בספרי יזכה לירוש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
סגולה גדולה בבית לכל הדברים

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
ישר בעולם העליון

שערי זבול
רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

הירויזן

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

רבי אלעזר בן שמוע אומר יהי כבוד תלמידך חביב עליך כשלך, וכבוד חבריך כמורא רבך, ומורא רבך כמורא שמים. ויש לבאר דזה מה שמצינו בגמרא (יבמות פד):
אמר רבי כשהלכתי ללמוד תורה אצל רבי אלעזר בן שמוע, חברו עלי תלמידיו כתרנגולים של בית בוקיא, ולא הניחוני ללמוד אלא דבר אחד. וקשה מדוע לא הוכיחם
ר"א בן שמוע שיניחו מקום אף לרבי ללמוד עמו. וי"ל דהיה זה ר"א בן שמוע לשיטתו, דכשם שהרב קשה לו לירד ממקומו, (כמבואר במנחות דף קט: שהרב שזכה
לנשיאות ולגדולה, קשה לו לירד ממנו), כך גם לתלמידים קשה שיבואו אחר ויקח מקומם אצל רבם, ולכן לא גער בהם ר"א בן שמוע, משום דס"ל "הי כבוד תלמידך
חביב עליך כשלך", וקיים בעצמו את מה שאמר.
ועוד מצינו בגמרא (עירובין נג): אמר רבי כשהיינו לומדים תורה אצל ר"א בן שמוע, היינו עומדים ששה ששה באמה. ופירש"י שהיו מתקרבים לשמוע מפיו ודוחקים
זה את זה, והיינו שכל אחד מהם היה סובל את דוחק המקום, ולא היה דוחה את חברו לאחר, לפי שהיה להם כבוד ומורא זה מזה, והיינו שקיימו בעצמם 'וכבוד
חברך כמורא רבך', ולא דחו אחד את חברו.
והנה במהרש"א שם תמה איך היו יכולים לישב במקום צר כזה, ותיירץ דהיה זה דרך נס, כמו שמצינו בכמה מקומות בחז"ל שהחזיק המועט את המרובה, עכ"ד.
ולפי"ז של פרש"י שם תמה דברי ר"א בן שמוע 'מורא רבך כמורא שמים', דהיינו שנס כזה שמחזיק מועט את המרובה היה בבית המקדש מקום השראת השכינה
שעומדים צפופים ומשתחוים ורוחים, ואף כאן נעשה נס בזכותו של הרב שעליו שורה השכינה, ומקומו היה מקום מקדש, ובמקום 'מורא רבך', נעשה נס כמקום
'מורא שמים'. (תולדות שמשון פ"ד מט"ו).

מליצי יושר מול מגיד פשע זייט מנדב פאר "מליצי יושר" 732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

לע"נ הג"ד בנימין זאב ב"ר אברהם יעקב צוקר זצ"ל יא"צ כ"ז סיון

כל תרומות הקדשים אשר ירימו וגו' נתתי לך וגו' ברית מלח עולם היא לפני ה'. יראה על פי מה שאיתא במדרש רבה (איכה ב:יז) 'כי גדול כים שברך מי ירפא לך', מי שהוא עתיד לרפאות שברו של ים, הוא ירפא לך. ופירש בעל מטה האהרן, כי איתא במדרש (ב"ר ה:ד) שמים התחתונים היו בוכים למה נותרקו מן העליונים ולא זכו להיות קרובים לשכינה, ופיסם הקב"ה שיקריבו מהן על הקרבנות המלח שנעשה מן מי הים, ואחר שבעוה"ר המקדש חרב, אין לים תנחומין, עכ"ל. וזה שאמר הכתוב 'מקולות מים רבים אדירים משברי ים', שגדול שבר הים מה שנתרחקו מימיו מן העליונים, 'אדיר במרום ה' , והם נותרקו מזיו העליון [והיינו 'במרום']. ואולם מן הים נקח עדות אשר עדיין תשוב הקדושה לבית קדשנו במהרה בימינו, [כי פיוסו יתברך בודאי הוא מדבר שקיים לעד, כי כמו שהמים העליונים הם תמיד לפניו יתברך, כן מה שפיס את התחתונים ע"י מלח הקרבנות, הוא על כרחך מדבר שקיים לעד ולעולמי עולמים, וזהו הכרח ועדות על בנין בית המקדש בב"א]. וזה 'עדויתך נאמנו מאוד לביתך נאוה', דעדיין 'קודש', שיבנה בנין העתיד אשר יהיה 'לאורך ימים'.

ונהנה אמרו חז"ל (סנהדרין צ:): מניין לתחיית המתים מן התורה, שנאמר 'ונתתם ממנו את תרומת ה' לאהרן הכהן', וכי אהרן לעולם קיים, והלא לא נכנס לארץ ישראל שנותנין לו תרומה. אלא מלמד שעתיד לחיות, וישראל נותנין לו תרומה, מכאן לתחיית המתים מן התורה, ע"כ. נמצא לפ"ז שברית כהונתו של אהרן, הגם שמתבטלת בזמן החורבן, מ"מ כמו ש'ברית מלח' של הקרבנות קיים מבנין העתיד, שמזה נתפיסו מים התחתונים, כמו כן כהונה תהיה לך לעולם. וזה שאמר הכתוב 'תרומות הקדש אשר ירימו לך', יהיו ממש כמו ש'ברית מלח' אינו בטל מכח הבנין העתיד המקווה, כמו כן יהיה לך תרומה ממש לעתיד.

לע"נ הג"ד שמשון אהרן ב"ר אברהם יצחק פולניסקי אבד"ק טעפליק זצ"ל יא"צ כ"ה סיון
מסר ממון חברו משום שאנסוהו לכן. כתב הרמב"ם (פ"ח חובל ומזיק ה"א): המוסר ממון חברו ביד אנס, חייב לשלם כל מה שלקח האנס, אע"פ שלא נשא המוסר ולא נתן בידו, אלא הרגיל (-הראה) בלבד. במה דברים אמורים בשהראה המוסר מעצמו, אבל אם אנסוהו להראות, והראה, הרי זה פטור מן התשלומין. ואם נשא ונתן ביד אע"פ שהוא אנוס חייב לשלם, שהמציל עצמו בממון חברו חייב לשלם, עכ"ל.
והקשה האבני נזר (חו"מ סימן ב' מחודש א' ד"ה ובעניותי), וז"ל: הנה התוס' כתבו בכמה מקומות (ב"ק כז: ד"ה שמואל, ודף צט: ב"מ פב:) דמזיק באונס גמור פטור,

א והראב"ד חולק וסובר דגם אם נשא ונתן ביד - פטור כשהוא אנוס, שאין לך דבר שעומד בפני פיקוח נפש. וצ"ב דבריו, דהרי מה שמצאנו הוא שפיקוח נפש מתיר לעבור איסורים, אך מנא לן לומר דפיקוח נפש מהני לפוטרו מתשלומי ממון. וביאר בזכרון שמואל (סימן נ"ו אות ט'), דהראב"ד סובר דהפטור הוא משום אונס, דהמזיק באונס גמור פטור מתשלומין, אלא דאם היה חייב למסור את נפשו לא היה נחשב לאונס, אבל כיון דאין לך דבר העומד בפני פיקוח נפש ואין צריך למסור את נפשו, דינו כמזיק באונס ופטור, עכ"ל. וע' ברכת שמואל (ב"ק סימן י' אות ה'). וראה ברכת הבית (כריתות ב: ד"ה פלוגת הרמב"ם והראב"ד במסור) ד"ל דשיטת הראב"ד דמעשה באונס אינו חשיב מעשה כלל, ואין זה פטור הריבא, הלכך אינו חשיב שהזיק, ע"ש עוד.

מכון מליצי יושר
הגדרות אבני נזר - מהדורת לאנדא
על פרשיות התורה ומועדים
עם ביאורים הארות והערות

הופיע ויצא לאור

"הגיד אדמו"ר זצוקללה"ה קודם פטירתו שאם ילמדו בספרים שלו, יהיה למנון ולעזר גם אחר פטירתו מנוש כמו בחיים"
(ארן צבי עזרת ענף רב"ם)

מילוקט מתוך גליונות "מליצי יושר" שיוצא לאור עולם מדי שבוע בשבוע

אפשר להשיג הספר בחינות המפנים המובחרות לחיר פרטים, וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע: gilyonny@gmail.com

דלא חייב אדם המזיק באונס אלא באונס כעין אבידה, אבל בכעין גניבה פטור, וכ"ש באונס גמור. וא"כ למה במוסר שנשא ונתן ביד חייב [אפילו שהוא אנוס בדבר].
אך הרי הטעם מפורש דלכך אם נשא ונתן ביד חייב, 'מפני שמציל עצמו בממון חברו', והיינו דפטור אונס ילפינן מ'ולנערה לא תעשה דבר', דבמה שמנחת עצמה לעשות בה רצונו כבר ניצלת ממיתה, דאף אם לא יבעלנה, לא יהרגנה, מפני שמנחת עצמה לעשות בה רצונו, ונמצא דאינה מצלת עצמה בג"ע. אבל אם חפצה בביאה כדי שלא יהרגנה, לא חשיבא אונס, כדמוכח מהא (כתובות כו:): דאשה שנחבשה על עסקי נפשות אסורה לבעלה שמא נתרצית בו מחמת אימת מיתה. הרי כשמצלת עצמה בביאה, אסורה. וכ"כ בח"י הר"ן (סנהדרין עד:): שאינו בדין שיציל עצמו בגופו של חברו.

וזה החילוק בין הראה, לנשא ונתן ביד, דבנשא ונתן ביד, הרי הוא מציל עצמו בממון חברו, דכל זמן שלא הזיק ממונו של אחר, אינו ניצל מהאונס, ודומה זה לאמר לו האנס 'קטול לפלוני, ואי לא קטילנא לך', דחשוב מציל עצמו בגוף חברו [ואסור], אף שהסכנה באה לו מחמת גופו של חברו, והכי נמי בזה. אבל אנסוהו להראות והראה, הרי במה שהראה לבד, אין הממון נפסד עד שעמד האנס על הממון, כמ"ש הרמב"ם והמחבר (ס"י שפ"ח) בדין הראה ואח"כ גו"ג ביד פטור, וז"ל: אנסוהו להראות והראה, ועמד האנס על הממון, ואח"כ אנסוהו לשאת וליתן ביד, פטור, דמשעמד האנס על הממון, כבר אבד, עכ"ל. הרי דבמה שהגיד לו היכן הוא, עדיין אינו אבד, ונמצא שלא הציל עצמו בממון חברו, דמה שעמד האנס על הממון ונטלו אין צורך להצלתו, דבמה שהגיד לו כבר נפטר מהאנס, ודומה לאשה דבמה שמסרה עצמה אליו, כבר נפטרה, ואינה מצלת עצמה בג"ע, עכ"ל.
וכ"כ שם במחודש ז' ד"ה והנה, וז"ל: הטעם במוסר דאנסוהו לתת ביד ונתן חייב אף דאנוס גמור היה, היינו משום דמציל עצמו בממון חברו, והיינו משום דפטור אנוס גמרינן מ'ולנערה לא תעשה דבר', ושם אין היתר אלא באשה שאין לה צורך אל הביאה, דבמה שאינה מוחה מלבוא עליה, היא ניצלת. אבל אנסוהו

להרוג חברו ואם לאו יהרגו אותו, אסור להורגו, כדי שלא יציל עצמו בגופו של חברו. והכי נמי באנסוהו ליתן ביד חייב, כיון שמציל עצמו בממון חברו, שכל זמן שלא נתן ממון חברו לא ניצל מן האונס. אבל אנסוהו להראות והראה פטור, דבראיה לבד אין הממון נפסד, רק במה שלקחו האנס, וזה אין צורך אליו.

לע"נ הג"ד אברהם ב"ר אליהו חיים אדלר זצ"ל יא"צ כ"ז סיון
הפטרה. הפטרת פרשה זו המדבר עיקר ממלוכת שאול, והשייכות לפרשה זו מה שאמר שמואל 'את שור מי לקחת', דדומה ללשון משה רבינו בפרשה זו 'לא חמור אחד מהם נשאתי', הוא רק קצת שיווי. וכן מה שגדרש במדרש רבה (פרשה זו יח:י) פסוקי שמואל ופסוקי משה, ג"כ הוא שייכות קלושה.

ב בספר אור גדול (סימן א' דף כ' עמוד ג') תירץ ע"פ דברי הים של שלמה (ב"ק פ"י סו"ס מ"ז), דכשנשא ונתן ביד חייב מחמת דבהגבתו נעשה גזלן, וגזלן חייב גם באונס. והש"ך (סימן שע"ח ס"ק ב') תירץ ע"פ מה שכתב לחדש, שכל הדין שמזיק באונס גמור פטור, הוא רק כשהזיק בלי כוונה, אבל המזיק בכוונה אע"פ שהזיק באונס גמור חייב לשלם, עכ"ל. אבל לפ"ז קשה מדוע כשלא נשא ונתן ביד פטור, הרי עכ"פ הוא מזיק בכוונה. ותירץ הש"ך (סימן שפ"ו ס"ק א' בד"ה ועוד נ"ל ראה), שכשלא נשא ונתן ביד חייב לשלם רק מדין גרמי, וחייב גרמי אינו אלא קנס דרבנן, וכשהוא אנוס לא קנסוהו. וראה ברכת הבית (שם) מה שתירץ הגר"מ סולוביצ'יק. גו"ע אבני"ז אבה"ע סימן רמ"ה אות ב'.

הגליון בארץ ישראל נתנדב ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א זכות הצדיקים מליצי יושר יעמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברך בכל מילי דמיטב

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מוודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות

אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקה בלייבט מקח"!
732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

שלא היה רצונו יתברך ששיג קדושת הארץ, השיבו השי"ת 'רב לך', כמו שהשיב משה רבינו ע"ה לבני לוי.

לע"נ הג"ר אברהם ב"ר שמואל קורנפלד אבד"ק מאקאווא זצ"ל י"א צ"כ סיון

כל הקרב הקרב אל משכן ה' מות האם תמנו לגוע. איתא במסורה ב"פ 'האם', 'האם תמנו לגוע', 'האם אין עזרתה בי' ותושיה נדחה ממני'. ונראה כפי

שפירש"י עה"פ 'הקרב קרב אל משכן ה' ימות', אין אנו יכולין להיות זהירין בכך, כולנו רשאים להכנס לחצר אהל מועד, ואחד שיקריב עצמו יותר מחבריו ויכנס לתוך אהל מועד ימות, עכ"ד. וזה מה שאמרו 'האם תמנו לגוע', הלא לא נוכל לזיהר באיסור זה, כי האם אין עזרתה בי, שיוכל להיות נזהר שלא להכנס באהל מועד.

או יאמר לפי מה שפירש הכתב סופר פסוק זה 'האם תמנו לגוע', לפי מה שכתב הרמב"ם לבנו 'אשרי מי שחתמו ימיו במהרה', כי כשאדם כבר זכה להשלים נפשו, טוב לו שעה של קורת רוח בעוה"ב יותר מכל חיי העוה"ז, אבל כל זמן שלא השלים נפשו, אז טוב תשובה ומעשים טובים בעוה"ז מכל חיי העוה"ב. ולזה אמר דוד המלך 'לא אמות כי אחיה ואספר מעשי יי', היינו שלא אמות כי אחיה' חיי נצחי, כיון שברצונו עוד לספר מעשי יי' בעולם, ואפשר עוד להשלים נפשו. ובזה פירש 'כל הקרב הקרב אל משכן ה' ימות האם תמנו לגוע', האם כבר אנו במדריגת תמימים שהשלמנו

נפשינו שאין בהם חסרון עוד שנוכל 'לגוע', ונקט לשון 'גועיה' שהוא מיתה בצדיקים, עכ"ד.

ובזה יתפרש גם המסורה, דהנה נודע בדמתיים חפשי, ורק מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת, ועל כן צריך להכין עצמו בזה העולם, כי בעוה"ב אין לו עזרה וסיוע רק מצות ומעשים טובים שעשה בעוה"ז, הם יעמדו לו לחיי העוה"ב. וזה כוונת המסורה 'האם תמנו לגוע', הלא אין אנו במדריגת תמימים ושלמות שכבר נוכל לגוע, ושם 'אין עזרתה בי ותושיה נדחה ממני', כי אין לי שום עזר, וצריכים אנו להכין עצמו בעוה"ז.

לע"נ הר"ר אברהם ב"ר יוסף הכהן זצ"ל חתן בעל לב העברי י"א צ"כ סיון

עבודת מתנה אתן את כהנתכם וגו' וזה לך תרומת מתנם. נראה לי כי מרומז כאן אשר שמעתי בשם הגאון מהר"ם באנעט אב"ד דשטאמפע, אשר פעם אחת כבדו אותו לדרוש, ודרש, ואחר להשבת בא שמש הקהל עם מספר זהובים להביא לו בשם הקהל בעד הדרשה, וזרק הממון לארץ, ואמר 'מה אני בחנם אף אתם בחנם', דאמרו חז"ל (נדרים לז). דאמר משה רבינו לבני ישראל, מה אני מלמד אתכם התורה בחנם, כך אתם צריכים ללמוד לבני ישראל בחנם. והלך השמש לקבץ הממון כדי להחזירו לקהל, אמר לו הגאון 'הנח', 'מה אני בחנם', מה אני צריך לדרוש בחנם לשם שמים, אף אתם בחנם, צריכין ליתן בחנם כדי לקיים הפסוק עץ חיים היא למחזיקים בה, ולא בשביל הדרשה. ואמר במשל כאשר רהגו אז בני אדם להראות הליכתם על חבל תלוי על בלי מה, וכדי שלא יפול בשעת הליכתו, צריך לצמצם מחשבתו

אך הענין שכל הפרשה הוא מענין שחידש שמואל המלוכה לשאול, ומ"מ אמר להם מוסר ואמר 'ודעו וראו כי רעתכם רבה אשר עשיתם בעיני ה' לשאול לכם מלך'. וכן ענין קרח שנחלק לא רק על כהונת אהרן בלבד, כי אם גם על מלוכת משה, דמקודם היו השופטים ג"כ מלכים, רק לא הלכו לפניהם במלחמה, ושמואל עזרם בכח התפילה, ועיד"ז יצאו למלחמה ונצחו. וזה שנאמר בהפטרה זו 'הלא קציר

חסים היום אקרא אל ה', והיינו שהיה יכול לפעול הכל בתפילתו. וכן משה רבינו היה ג"כ מלך שהוציאם ממצרים ופרנסם וכלכלם במדבר במן ובאר, אך לא כמלך היוצא במלחמה, רק בחינת מלך בכח התורה, ורבנן אירקי מלכים (כמו שאמרו בגיטין סב). וקרח נחלק על זה, ובוחר במלך כדרך כל הגוים אשר יצא לפניהם למלחמה וכו'. ומשה רבינו לא ידע כלל מעלה בעצמו שהוא יתרון במעלה על אחר, רק שבחר בו השי"ת, והיה אומר כיון שנצרך אחד להיות שליח לקבלת התורה, בחר השי"ת בו, ואילו בחר השי"ת באחר, היה הוא כמוהו, וכל אחד מירא לאו זה. וכמו יעקב אבינו שעל אבותיו אמר 'האלהים אשר התהלכו אבותי לפני' היינו בהשתדלותם. ואילו על עצמו אמר 'האלהים הרועה אותי' רק מצד השי"ת. והיה משה רבינו מחזיקו לקרח לשוה לו, וקראו 'אנוש כערכי', כמו שאמרו במדרש (כאן יח"ז).

וקרח היה רוצה וסבור שהוא היה כהן ומלך, ורצה לחלוק על מלוכת משה, וזה שנאמר 'ויקומו לפני משה', דקאי על קרח דתן ואבירים שנחלקו על המלוכה, שקרח וכן דתן ואבירים רצו למלוך. ואח"כ כתיב 'ויקהלו על משה' הם המאמנים וחמישים איש, וזה שנאמר 'על משה ועל אהרן וכו', דקרח נתקנא בשניהם ורצה גם כהונה וגם מלוכה. וזה ענין מה שנאמר 'ויקומו' לפני משה, דאולי המכוון על מה שאמרו (סנהדרין קי). 'ואת כל היקום אשר ברגליהם', אמר ר' אלעזר זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו. וזה שנאמר 'ויקומו' לפני משה, לשון 'קום', שמפני עושרם נתגאו וקמו לפני משה לחלוק על המלוכה, ולכן לא נזכר רק קרח דתן ואבירים שקמו בכח עושרם וכו'.

ועל זה השיב משה לקרח 'רב לכם בני לוי, שגדולה זו של כהונה ומלוכה אין שייך לכם שהיא למעלה מחלכם. ובמדרש רבה (פרשה זו יח"ח) איתא, וזה על מה שמה רבינו 'את מחינת בחוטרם, ובמאי דבמחית את לקיית, אתה אמרת 'רב לכם', למחר את שמע 'רב לך אל תוסף'. והוא דשם ביקש משה רבינו לכונוס לארץ ישראל אף שהיה כוונתו לטובת כלל ישראל, אך על כל פנים ביקש מדריגה גדולה 'אעברה נא ואראה', השיבו השי"ת 'רב לך', היינו שמדריגה זו גבוה ממך, ואף שלא בא בזרוע רק בתפילה ותחנונים.

ויש ללמוד מזה שאף על מדריגות בקדושה אין תפלות ואין להתפלל על זה, רק יכול להתפלל על עזר השי"ת שיוכל להתגבר על היצה"ר, דאלמלא הקב"ה שעוזר לו אינו יכול לו. וכן יכול לבקש שיזכה לא רק לקיים 'מצותו' של מקום, אך גם לקיים 'רצונו' של מקום, והיינו שיזכה להיות פנוי רק לתורה ועבודה וכו', אבל לבקש על מדריגות גבוהות כגון להשיג רוח הקודש וכדומה, על זה לא יתכן להתפלל, שאם יהיה ברצונו יתברך שיהיה לו, יתן לו, ובאם לאו למה יבקש. וכאן

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרכת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריינברענגען ידאת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א ת"ח ויר"ש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אירן. וועט עס טוהן פאר אייער ישועה פרויאט בנאמנות, קאנפידענשעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לעגענדרע צייט. אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעבענע קייט, מיט כוונה, במחיות, אויף האט עס די רייכטיגע כח.
- מ'שרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אויף ווי אלע שטיות די שטיין בלייבט אין דעם אויזען פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די רייכטיגע צייטען.

דוק אויך דעם מוקבלינג און פון מכן דורות ישרים וועט מען ווי עס ווערט מוקיים די ווערטער פון אריה"ק און האר"י זכ"ר הלב (אנטיצורן זיין הארץ צו אריינשיקן) שייחפך לב לשמים (לשם די שטיינען די גאנצע מענטש), תורה כלום (וועט ער ווער אנדער), מוקיע עס געבט פון מעש'.

פאר פרטים וועט-טקסט מכן דורות ישרים
dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

אפשר למסור נדבות להוצאות הגליון בקנדה **להר"ג ר' יאיר כהן שליט"א** 438-875-5478
אימעיל 2792034@gmail.com

מנחה חדשה להרה"ק רבי ברוך פנחס מסקאליע זי"ע

שכתב בהקדמת הספר בזה"ל:

ואקוה לה' מי שיחזיק ספר זה בביתו ובפרט מי שילמוד בו, כי זכות של תיבת "בראשית ברא" יגן עליו שיהיה לו רפואה לכל אבריו, כי "ברא" לשון רפואה. וזכות אבותי הקדושים יגן עלינו ועל כל ישראל, שירפא לכל גופינו ויסלח לכל עונינו, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו.

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. נ"ל בעז"ה, דהנה כתיב "כי ביה"ה צור עולמים" (ישעיה כו ד) - שברא העולמות ביו"ד ה"א (מנחות כט ב, ועל שם שהעוה"ז נברא בה"א והעוה"ב ביו"ד). והנה ידוע ליודעי ח"ן כי יו"ד ה"א הוא חכמה ובינה (על לעיל אות א). וזהו שמרומז בתורה הקדושה בשני אותיות אל של תיבת "ישראל" מסיום התורה, עם שני תיבות **בראשית ברא** עה"כ, גמטריא חכמה בינה במילואם, כזה: **חית כף מס הא בית יוד נון הא, והבן.**

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. נ"ל בעז"ה, ע"פ מה שאמר שלמה המלך ע"ה (משלי ג ח) "רפאות תהי לשריך ושקוי לעצמותיך", כי התורה הקדושה היא רפואה להגוף והנפש. וז"ש הכתוב "בראשית" פירוש בהתורה הקדושה הנקראת ראשית (על בראשית רבה פרשה א אות א), "ברא" לשון רפואה (על לעיל אותיות יח, נד), "אלקים את השמים ואת הארץ". פירוש, בהתורה הקדושה נתרפאו הנפשות והגופים.

הקדושות לזעיר ונוקבא, וגורם זיווג ביניהם, שאז כל העולמות מלאים שפע כל טוב, וישראל במעלה גדולה, ואומות העולם כח הסטרא אחרא אין להם רק מהתמצית. אבל כשגובר מחלוקת רח"ל, אז השפחה בישא גונבת או עושקת הניצוצות קדושות של השפע היוצא לחוץ, ועיד"ז 'עבד כי ימלוך', כידוע ליודעי חן, שהוא נוטל יותרת שלה, דבסטרא אחרא הנוקבא גדולה מהזכר (ע' זוהר פנחס רל"א; ואור החיים הק' הקדוש בראשית מט:א).

אך כידוע זה הוא הכרח העולם, וכוונה מכוונת בסוד 'מרפחת' - 'מת רפ"ח', דהרפ"ח ניצוצות קדושות ירדו להקליפות בחינת מיתה להחיותם, וזה כל עבודתינו

לבררם משם ולהעלותם, וכשיגמר הבריר ויתעלו כל הניצוצות קדושות, יכלה יניקת הקליפות ויתבטלו לגמרי.

והנה הגם שלפי הנ"ל לא צדקו המים בבכיתם, מ"מ הקב"ה רצה שגם על הגוון לא יהיה לשום בריה טענה כנגדו, וציוה להקריב מלח על גבי מזבח שנעשה מהמים התחתונים, ולערב חלבנה בין סמני הקטורת המריחים, שיעלו כולם לריח ניחוח קדם מלאך, ואז נחה שקטה כל הבריאה, ונשארו השפחה ועבד הנ"ל בלי יניקה כי אם כדי להחיות נפשם בדוחק, כערך בול מלח כנגד שור הגדול מעין דלעתיד לבוא.

אבל הסטרא אתרא לא נחה ולא שקטה עד שגירו את קרח ועדתו בטענה שכל העדה כולם קדושים, היינו שכבר הגיע הזמן תיקון העולם בשלימות, שאו יהיו הלויים במדריגה למעלה מהכהנים (כדאיתא מהאר"י ז"ל שער הפסוקים

יחזקאל ב'), ועל כן לא עירבו החלבנה בתוך הקטורת שהקטירו, כמו שכתבתי דזה היה סיבת שרפת הר"ן איש מקריבי הקטורת, אע"פ שנצטוו להקטיר, ולא כנדב ואביוהו דכתיב 'אשר לא יזכה אותם', וכתבתי דכיון דחיסרו החלבנה, הרי דתם מפורשת דאם חיסר אחת מכל סממניה חייב מיתה, דלא די שלא תיקנו, אלא שע"י גודל האור שהמשיכו נשברו הכלים כמו שהיה בתחילת הבריאה, ונפלו שוב כמה וכמה ניצוצות קדושות לחוץ שלא ע"י היסוד, וזה כעין חטא קרי רח"ל כידוע. וכדי לתקן זה בא ציווי ה' ליתן המטות 'והנה פר"ח, הרפ"ח ניצוצות קדושות נתעלו עיד"ז, 'מטה אהרן גימטריה ש"י, שמצירוף 'קרי', נעשה 'ש'י' בסוד הכתוב 'ובילו שי למורא'.

לע"ג הג"ר ראובן ב"ר שבתי פיין זצ"ל יא"צ כ"ה סיון

טענו בחסין והודה בשעורין פטור
אף מדמי שעורין. איתא בב"ב (דף לה:): אמר רבה בר נתן, טענו לו בחסין והודה לו בשעורין פטור. ומסיק הגמ' שם שפטור אף מדמי שעורין. ופליגי גאוני קדמאי בטעמא במילתא שפטור אף מדמי שעורין. שיטת רש"י (שם בד"ה פטור) והתוס' (שם בד"ה לימא), דכיון שהודה לו שאינו חייב לו שעורין, מחל לו. אבל שיטת

'אמרות טהורות' להג"ר בנימין ב"ר לוי חדאד זצ"ל מג'רבה

כתב בהקדמת ספרו, וז"ל:

"והני מברך בברכה המשולשת בני חיי ומזוני לכל הלומד בספרי זה אפילו פעם אחת בשבוע, ברח' חילו להיות מוצלח בנכסיו בזכות הרבנים הנזכרים פה, יאריך ימים ושנים בירתה ה', וכל ימיו יהיה דשן ורענן וינצל מכל צרה וצוקה, אמן כן יהי רצון".

ויעמוד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה. אפשר לומר בהקדם מה שאמרו חז"ל דאותו רומז לחיים. גם אמרו חז"ל דעני חשיב כמת. וגם אמרו חז"ל דצדקה תציל ממות, ואפילו כבר נגזרה עליו מיתה, מתבטלת הגזירה. גם אמרו חז"ל, שגם ההלואה לעשירי בשעת דחקו, חשיב צדקה.

וזה שאמר הכתוב 'ויעמוד', נוטריקון ו' יעמוד, והכוונה דמי האיש החפץ חיים הרמוז באותו, 'ויעמוד' לימין 'המתים', שהם העניים לתת להם צדקה, וגם יעמוד 'בין החיים', שהם העשירים ללוותם בשעת דוחקם שגם זה בכלל צדקה, ועיד"ז 'ותעצר המגפה', שאפילו נגזרה עליו מיתה מתבטלת.

הרמב"ם (טוען ונטען פ"ג הי"י), דהא שפטור מדמי שעורים הוא משום דהוה כהודאה שהודה שאין לו בידו שעורים.

וכתב החזון יחזקאל (ב"ק שם), וז"ל: ולשיטת התוס' דמוחל לו, לפיכך כתבו שם התוס' (דף לו), וז"ל: ובטענו חטים נראה דאם תפס התובע שעורים לא משתלם מיניהו, [ומוציאין מידו], עכ"ל. אבל הרמב"ם לשיטתו דהא שפטור מדמי שעורים הוא משום דהוה כהודאה שהודה שאין לו בידו שעורים, לכן כתב שם הרמב"ם 'אם תפס התובע דמי השעורים, אין מוציאין מידו'. דהוי הודאה כנגד הודאה של הנתבע שהוא חייב לו דמי שעורים.

והנה בסוף פרק המניח הביא הרא"ש שיטת הרמ"ה שכתב טעם אחר מדוע פטור מדמי שעורים, וז"ל: הא שפטור מדמי שעורים הוא לאו משום דהוה, ולא משום דמחל, אלא משום דהודאתו שהודה בשעורים לאו הודאה היא דנתחייב עלה, דכי אמרינן 'הודאת בעל דין כמאה עדים דמי', היינו היכא דאמר להו לסהדי 'אתם עדי'. אי נמי בפני בית דין והוא שתבעוהו והודה, עכ"ל.

וכתב החזון יחזקאל דקיים נפ"מ לדינא בין שיטת רש"י ותוס' והרמב"ם, ובין שיטת רש"י ורמב"ם, ובין שיטת הרמ"ה, וז"ל: מסתברא שיש חילוק גדול לדינא בין שיטת רש"י ותוס' והרמב"ם, ובין שיטת הרמ"ה, בירוש שטען כור חטים הפקיד אבי בידך, והנתבע הודה לו בשעורים, לשיטת רש"י תוס' והרמב"ם חייב הנתבע ע"י הודאתו, דירוש אפילו אם הוא גדול, לגבי מילי דאבוא כקטן דמי, ולא ידע שיש לאביו

בידו גם שעורים, ולא ידע דמחיל, ומהאי טעמא דלא ידע, אין כאן נמי הודאה מצד הירוש שלא היה לאביו כור שעורים בידו. אמנם טעמיה דרמ"ה דלהכי הוא פטור מדמי שעורים משום הודאתו שהודה בשעורים לאו הודאה היא דנתחייב עלה, האי טעמא איתא אפילו התובע הוא יורש, כיון שהודאתו שהודה מבלי שתבעוהו, אינה הודאה שמחייבתו.

והנה רבן גמליאל סובר דחייב בדמי שעורים, והקשה החזון יחזקאל, וז"ל: הנה לשיטת הרמ"ה צ"ע מאי טעמא דרבן גמליאל דמחייב בדמי שעורים, אטו נימא דחכמים ורבן גמליאל פליגי בעצם דין הודאה אם הודאה מבלי שתבעוהו היא הודאה שמחייבתו או לא. בשלמא לשיטת רש"י והרמב"ם טעמיה דרבן גמליאל דמחייב בדמי שעורים, משום דסבירא ליה דהא שלא תבע גם שעורים, אין זו הוכחה שמחל לו השעורים, או שיש בשתיקתו משום הודאה שאין לו אצלו שעורים, דמילתא דשכיחא היא שיש לאדם כמה תביעות על חבירו, ואינו רוצה

לתובעם בפעם אחת' (לשון הרא"ש פרק המניח סימן ט"ו). אמנם לשיטת הרמ"ה צ"ע מאי טעמיה דרבי גמליאל דמחייב בדמי שעורים.

ויש לומר דלשיטת הרמ"ה חכמים ורבן גמליאל בהכי פליגי, חכמים סבירי להו שהודאתו בשעורים מבלי שתבעוהו שעורים הרי זה הודאה מבלי תביעה, ולא חשיבא הודאה. ורבן גמליאל סובר כיון שהודאתו

מוסרי הג"ר אלחנן יוסף הרצמאן זצ"ל

'מבטיח אני להעושים לטובת נשמתו' אלחנן יוסף בן שמואל וצפוריה, להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה דידן'

המוץ נידף מפני הרוח כי קל הנהו, אבל אבן וכל דבר כבד לא ינועו בקלות ברוח, ענפים עמוסי פרי לא ינועו ברוח קלה, רק ענפים ריקנים יטלטלם הרוח. כשאדם עמוס בתורה ובמדות יפות שעמל עליהן, הוא אינו יכול בשום פנים ואופן להיות מפסיק מה שעשה עד הנה לפי קלות דעתו ומצבי רוחו החולפים.

אבל האדם שריק מתורה ומצות, אז כשהחמה זורחת בחוץ, מצב רוחו עליו, והוא מסתכל בעין טובה על אחרים. וכשהאוויר גשום, הוא נזעף וזועף על הכל. כשהדבר עדיין חדש, זה חשוב בעיניו. ומשמחחיל להתבלות, הוא כבר זורקו. כן הוא נוהג בחבריו בשותפיו למסחר, וכן גם בבת זוגו.

רבינו בחיי' לרבינו בחיי ב"ר אשר זי"ע

הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זי"ע היה אומר:

סגולה גדולה לפרנסה ללמוד הספר 'רבינו בחיי'. וסימנך: מאן דיהיב 'חיי', יהיב מזוני.

שחר טוב יבקש רצון ודרש רעה תבואנו, בוטח בעשרו הוא יפל וקעלה צדיקים יפרחו (משלי יא:כז). שלמה המלך יזהיר בכאן האדם שישתדל בטובת חבירו ואל ישתדל ברעתו ונזקו, לפי שהוא מעותד שיאכל פרי מעשיו, וישתלם לו ככל אשר יעשה מדה כנגד מדה, וכל אחד ואחד יאכל מה שזרע וילקוט פרי מה שנטע בין צדיק בין רשע, הוא שכתוב בצדיק: "אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו", וכתוב ברשעי: "אוי לרשע רע כי גמול ידיו יעשה לו". ולשון "שוחר" מענין תפלה, ולכן יאמר: "שוחר טוב יבקש רצון". מי שהוא דורש טובת חבירו ומתפלל עליו, הנה הוא מבקש רצון ה' יתעלה, וכן רז"ל הזהירו על זה ובארו לנו התועלת, הוא שאמרו: המתפלל על חבירו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחלה. וכן מי שהוא פרנס ויחיד בדורו שחייב להתפלל על בני דורו, ואם לא התפלל הוא נענש בכך, שכך דרשו רז"ל ברוב שוגג שגולה לערי מקלט, לפי שהיה לו לבקש רחמים על בני דורו ולא בקש, כלומר היה חייב שיתפלל בעדם שיהיו זכאין עד שלא יארע בימיו עון הרציחה ההיא. וכל מי שנמנע מלהתפלל נקרא חוטא וכו'.

וכן מציינו בדוד שהיה מתפלל על הבריות על מקריהם ועל חלייהם, הוא שאמר: (תהלים ל"ה) "ואני בחלותם לבושי שק עניתי בצום נפשי ותפלתי על חיקי תשוב", ומתוך מה שכתוב: "ותפלתי על חיקי תשוב", למדנו שהמתפלל בעד חבירו, שהתועלת חוזר עליו מדה כנגד מדה, וזהו שאמר: "שוחר טוב יבקש רצון". והוא הדין בהפך, שאם השתדל בדבר כנגד חבירו ומסבב לו רעות, שהנזק חוזר אליו, וזהו שאמר: "ודורש רעה תבואנו", כי לא די שאינו דורש שלומו וטובתו, אלא שהוא דורש רעותו, לכך "תבואנו" מדה כנגד מדה. "בוטח בעשרו הוא יפל", רוב הדורשים רעה הם הבוטחים בעשרם כי העושר סבה שיתגבר לב האדם על הבריות להנקם ולהרע להם וכו', והנה גם זה הוא מדה כנגד מדה, הוא בוטח בעשרו, ועל כן יפל בסבת עשרו וכו', "וכעלה צדיקים יפרחו", מהירות הצלתו של צדיק המשילו לפריחת העלה הממהר לפרוח וקדם לפרי, והנה הוא בהפך בוטח בעשרו כי הבוטח בעשרו יפול מהרה, והצדיק הבוטח בהקב"ה יפרח מהרה, כענין שכתוב: "צדיק כתמר יפרח".

גופו הראשון יכול לקום בנפש הפגום, כיון שהאדם דוגמת העולם עולם קטן, ובנפש פגומה לא יכול האדם העולם הקטן לחיות, כיון שהוא בכבד שהוא כוח החייוני, כח הטבעי שבו הכח הזן וכוח המושך ההזנה לכל האברים וכו' כמו שביארנו לעיל, וא"כ בנפש פגומה היה חסר בגוף כל כך הרבה דברים שיש צורך לחיות, וא"כ האדם שחטא ופגם ב'נפשו' איך יכול הגוף הראשון לקום בתחיית המתים, באיזה כח יהיה בידו לחיות ולהיות בריא.

והנה מבואר בכתבי האריז"ל בענין עסק התורה שהיא אחד מרמ"ח מצוה עשה, דאם לא השלים אותה שהוא ענין עסקו בפרד"ס התורה, שהוא ר"ת 'פשת רמז דרוש סוד', בכל בחינה מהם כפי אשר יוכל להשיג עד מקום שידו מגעת לטרוח ולהשיג רבי שילמדנו, ואם לא עשה כן, הרי חסר מצוה אחת של ת"ת שהיא גדולה ושקולה ככל המצוות, וצריך שיתגלגל עד שיטריח בד' חלקי של פרד"ס, ע"כ מכתבי האריז"ל. ויש לעיין באופן מי שצריך להתגלגל כדי ללמוד קבלה, אז מה עם גופו הראשון, אם יקום בגוף השני שבזה תיקן כל מצות לימוד התורה, וא"כ מה עם הגוף הראשון

בשעורים באה ע"י שטענו חטים, יש כאן הודאה ע"י תביעה, והודאתו בשעורים היא הודאה שמחייבתו.

לע"נ הג"ד אברהם משה ב"ר שמואל שוואל המבורגר זצ"ל י"א צ"ט"ו אייר

מי שמתגלגל כמה פעמים, איזה גוף יקום בתחיית המתים. קיבלתי מכתבך ושאלתך בענין מי שמתגלגל ונולד עוד פעם בזה העולם, בזמן שהיה תחיית המתים, איזה גלגול יקום ובאיזה גוף, ואם נתגלגל כמה פעמים, מה יהיה עם הגופים אחרים. הנה זו שאלה טובה באדם המתגלגל באיזה גוף יקום בתחיית המתים, אם כל הגופים של האדם יקומו, או רק גוף אחד, אם הגוף הראשון נאבד, ורק הגוף שבו תיקן הוא לבד יקום בזמן התחייה, באמת יש הרבה מה לבאר בזה הענין העמוק, דהנה האדם נברא דוגמת העולם, והוא עולם קטן, אברי אדם כולם מסודרין על סדרי בראשית, ולכן נקרא 'עולם קטן', והממליך להקב"ה על כל אבר ואבר, כאילו המליכו על כל העולם כמבואר בספרי הזהר, וארבע דרגות לאדם: אדם גבר אנוש איש,

גדול שבכולם 'אדם', וצורת אדם נחלקה לג' חלקים והם נפש רוח נשמה.

הנפש - הוא בכבד, שהוא הכח חייוני כח הטבעי שבו כח הזן וכו' וכח המחזיק המאכיל שיעור הראוי לו, וכח המגדל וכח המוליד בדומה, וכח המרגיש שהוא השמיעה והראות והטעם וריח והמישוש, כל אלו בנפש הטבעי. וכשאדם נולד, מקודם נולד עם נפש, כיון שזהו כח גדול בחיי האדם.

הרוח - בשנת י"ג זוכה לרוח שהוא בלב שהוא כח הרצון, והוא המנהיג כל כוחותיו לפי רצונו, כמלך המנהיג את עמו לפי רצונו, וכמלך המפרנס את שריו ומשרתיו ועבדיו לתת לכל אחד פרנסתו לכל הכחות, וזן ומכלכל לכל האברים לכל אחד ואחד כפי הראוי לו.

הנשמה - בשנת עשרים שנה אם האדם הוא צדיק, מקבל 'נשמה' והוא במוח והיא המחשבה השכלית המולכת בכולן ברוח ובנפש, וכולם מקושרים ביחד. ויש אנשים שנשארים ב'נפש' לבד, ויש שיש להם 'רוח', ויש שיש להם גם 'נשמה', ורק אם יש נפש רוח אז זוכה לנשמה, ולא כולם זוכים לקבל נשמה.

וכפי מה שביארנו רואים החשיבות של ה'נפש' שבזה יש הרבה כוחות באדם, וא"כ אם האדם פגם ב'נפשו', באופן שאין הנפש שלם כמו בעת שנולד, ואח"כ מת, איך

דרכי האמונה' להרה"ק רבי יוסף דוד ב"ר אפרים זי"ע אבד"ק זוואלוב

כתב בהקדמת הספר, וז"ל: **ועיני לשמיא נטלית וכפי פרישות בתפלה, ועיני בלב נשבר ונדכה נפשי בשאלתי נועם עליהם תבקשו בזה ובבא די יתאמר**

מילי דשמיא מספרי אשר כתבתי

בעשרה מאמרות נברא העולם וכו', אלא כדי להפרע מן הרשעים וליתן שכר טוב לצדיקים. קשה הא אקדומי פרעניות לא מקדמינן, וא"כ היה להתנא להקדים השכר טוב לצדיקים. והאמת בעבודת הבורא ב"ה, שצריך להיות 'סור מרע ועשה טוב', בתחלה ה'סור מרע', כי האדם נברא לברר נפשו ורוחו ונשמתו מכל מיני סוג ופסולת, כי אם הוא מעורב ברע ח"ו, 'לא יגורך רע כתיב', וכידוע שבמעשה, הרע קודם, כאמרם (שבת עז): מאי טעמא עיזי מסגן ברישא והדר אימרי, כברייתו של עולם דברי שא חשוכא והדר נהורא, כאמרום דבתחלה עלה במחשבה לברוא במדת הדין, ראה שאין העולם מתקיים עמד ושייתן מדת הרחמים, והקדים מדת הרחמים וכו'. וח"ו לא נעשה שינוי ברצונו, כי האמת עלה ברצונו להטיב, היינו שיתמלא הבית כולו אורה, מרישא דכל דרגין עד סופא דכל דרגין, ע"י ישראל וע"י התורה שישתלשלו מרישא דכל דרגין, ויתלבשו בלבושי עוה"ז הרחוק מאור פני מלך חיים ב"ה וב"ש, והוא מקום הבחירה לטוב ולהפכו, על כן הוצרך להיות עליית המחשבה במדת הדין, כדי שיהיה מקום לרע ושיהיה הרע קודם, בכדי שיהיה יתרון האור מן החושך.

אבל באמת הטוב שעלה ברצונו להטיב, היה גנוז ומכוסה, בכדי שהאדם ע"י עבודתו ועבודת עבד, בביטול רצונותיו מפני רצון אדונו, ולקיים רצון אדונו דייקא, עיד"ז יהיה יתרון האור מחושך. וכך הוא באמת התנהגות האדם, בקטנותו הוא מלא כעס ודין, ואח"כ בבואו לגדלות השכל ומתחיל להיות סור מרע, ומפריד הרע הגמור, ואח"כ סור מרע ועשה טוב, כשעושה כל מעשיו לשם שמים וכולל שמאלא בימינא, שזהו מדת הרחמים, והרחמים יש לו אצלו קדימה, שאינו עושה שום מעשה דיבור ומחשבה עד שיהיה בו דעת התורה, ולקיים רצונו, בכל דרכיך דעהו. והסיבה לזה, כי כן עלה ברצונו להטיב, כמו כן יש למדת הרחמים שהוא קו הרצון קדימה, וזהו שע"י קדימת פורעניות לרשעים, שהוא קדימת הרע בפועל, עיד"ז נתגלה שכר טוב לצדיקים, ע"י יתרון האור מחושך.

פרשת-קרח

בני האדם המשבחים את הקב"ה שבחיהם גדולים מדברי השבח של המלאכים

"יפקד א-לוה הרוחות לכל בשר"
 האור החיים הקדוש כותב שיש ארבע דרגות בבריאה שמשבחים ומהללים את בורא עולם:
 א. הדרגה הנמוכה הם צבא השמים והמלאכים.
 ב. מעליהם הנשמות הנמצאים באוצר הנשמות שעוד לא ירדו לעולם הזה.
 ג. מעליהם נשמות שירדו לעולם הזה וחזרו בחזרה לעולם האמת.
 ד. הדרגה הגבוהה ביותר הם בני האדם שלמרות יצריהם והגוף הגשמי שלהם מהללים ומשבחים את בורא עולם.
 וזה מה שאמר משה רבנו "יפקד א-לוה הרוחות לכל בשר" כוונתו תרחם על עם ישראל שהם עשויים מבשר, מגוף עכור וכשהם משבחים אותך זוהי הדרגה הגבוהה ביותר ואם תגזור עליהם מיתה יחסר משבחך.
 אנו רואים מדברי האור החיים הקדוש עד כמה בשמים מחשיבים את דברי השבח וההלל של בני האדם יותר מכולם, כשהמלאכים הם הפחותים ביותר במעלה לשבח את הקב"ה ואדם הנמצא בעולם הגשמי והשפל ומשבח את בוראו אין למעלה מך. לכן ראוי על כל דבר קטן וגדול לתת הודאה ושבח לבורא עולם.

כתוב בזוהר המשבח את הקב"ה, הקב"ה עושה לו רצונו. תרגום פתח רבי אֶלְעָזָר וְאָמַר (ישעיה כח) "ה' אֱלֹהֵי אֲנֹכִי אֶרְוֹמְמֶךָ אֹדְךָ שְׁמֶךָ כִּי עֲשִׂיתָ פְלֵא עֲצוֹת מִרְחֵק אֲמוֹנָה אֲמִן". כְּמָה יֵשׁ לְבָנֵי אָדָם הִסְתַּפֵּל בְּכַבּוֹד הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלִשְׁבַח לְכַבְּדוֹ, מִשׁוֹם שֶׁכָּל מִי שְׂיֹדֵעַ לִשְׁבַח אֶת רַבּוֹנוּ בְּרָאוּי, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה אֶת רְצוֹנוֹ, וְלֹא עוֹד - אֲלֵא שְׂמִירָה בְּרִכּוֹת לְמַעַלְה וְלְמַטָּה. וְעַל כֵּן, מִי שְׂיֹדֵעַ לִשְׁבַח אֶת רַבּוֹנוּ וְלִיחַד אֶת שְׁמוֹ, חֲבִיב הוּא לְמַעַלְה וְנִמְחָד לְמַטָּה, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁבַּח בּוֹ [בְּכַבְּדוֹ], וְעַלֵּיו כְּתוּב (שם מט) "וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדֵי אֲנִי שְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר".

וזהו "מהלל אקרא ה'אדם המהלל את ה' זוכה להמשך הפסוק "ומן אויבי איוושעי" ניצל מכל צרותיו. **כתב רבנו משה אלשיך** (בספרו "תורת משה" פ' צו): שניים הלכו כל אחד בדרך אחרת. האחד נתפס בידי ליסטים מזוינים, הוכה קשות וביקשו לגזול ממנו. אולם, בחסדי ה' עליו, ניצל מהם והגיע לביתו לחיים טובים, כשכספו עודנו שמור עמו. השני, שהלך בדרך אחרת, לא ראה ליסטים ולא נבהל ולא כלום. כשכספו עמו הגיע לביתו לחיים טובים. נשאל כעת: מי מהשניים צדיק יותר להודות להשי"ת, ההלך הראשון או ההלך השני? הסברא אומרת, שהראשון חייב בהודאה יותר, שנתפס על ידם וניצל. מבאר רבנו "תורת משה", שטעות בידנו וההיפך הוא הנכון, כי הראשון אומנם הותקף ונבהל וקיבל מכות ולבסוף ניצל, אולם השני לא הותקף ולא נבהל ולא קיבל מכות ולא כלום, וכספו בידו. נמצא, שהצלחו גדולה יותר והנס שלו גדול יותר. לפי זה, כל מי מאתנו שחיינו מתנהלים בשקט ובשלווה ויושב לבטח באין מחריד, מצבו המשופר, יחסית, מחייבו להתפלל ולהודות יותר ויותר, יום יום ושעה שעה על בריאות משפחתו, ועל הפרנסה מצויה, ועל שחרורו הילדים הביתה בשלום בלי תאונה ובלי פגע ח"ו. "הודו לה' כי טוב. כי לעולם חסדו!" בתפילה אנו אומרים: "... על נסיד שבכל יום עמנו. ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת. " וביארו בסידור "אוצר התפלות": "נסיד" הם הנסים הנראים והנגלים, שהם עמנו בידיעתנו. וינפלאותיך- הם הנסים הנפלאים והמכוסים ואין בעל הנס מכיר בנסו.

הרב פוקס שליט"א, וממנו הגיע הסיפור אל הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א, פותח בפנינו צוהר לעוצמתה של ההודאה, לכוחה העצום לפתוח שערי חסד ורחמים בשמים. כי כשהודו מודה לה' מכל הלב, גם על הקושי, גם על הצרה ועל ההתמודדות, גם על מה שחסר לו בחיים - הוא יוצר חיבור וקשר איכותי עם בוראו, והקשר הזה פותח את השערים להעניק לו ולמשפחתו אוצרות שפע וטובה. הבה נאמץ את המסר הזה ונטמיע בליבנו שההודאה לה' אינה רק כתוצאה מתנאים טובים ומשופרים, אלא ההיפך - נישאת היא במלוא עוצמתה ויפעתה גם בתנאים הפחות טובים. וככל שנקרב אל ליבנו את מתנת ההודאה ונעצים אותה בליבנו - כך נזכה שהיא תפתח בפנינו שערי שמים לשפע ישועות, עליהן נשוב ונודה מכל הלב!

הסיפור הבא על כוחה של ההודאה הוא סיפור אישי, פנימי, מרגש במיוחד. הוא הגיע אלי מידיד אהוב. אותו ידיד ידע כבר מנעוריו כי ניחן בכישרון ייחודי למצוא מסילות לליבם

של נערים וילדים המתקשים לימודית וחברתית. כבר כשהיה בחור נשלח לכמה משימות כאלה - אותן צלח בהצלחה כבירה, ומשהוטל עליו עול הפרנסה - רצה להצליח להפוך את הכישרון למקצוע מכניס, ולהתפרנס ממשרת הוראה מוכבדת. אך רצונות לחוד ומציאות לחוד. הזמן חולף עובר, וכל ניסיונותיו להתקבל למשרה תורנית נחשקת עולים בתוהו. הוא שולח קורות חיים, מפעיל קשרים, מתנדב למילויי מקום - אך כל אלו לא הועילו. יום אחד הוא נתקל בסיפור באחד העלונים על כוחה של ההודאה לה', ובשעת ערב מאוחרת ישב בביתו, והרהר כי אולי אינו משקיע מספיק בהודאה לה' על כל הטובות שגמל עמו. **באותו מעמד קיבל על עצמו כי מאותו יום ואילך - במשך 40 יום יאמר 'מזמור לתודה' בהתרגשות רבה ובכוונה גדולה, ויודה לה' בכל עת. כשגמלה בלבו ההחלטה, נשא עיניים מרות השמימה, ופתח בדברי הודאה נרגשים לה' על כל הטוב והחסד שגמל עמו מנעוריו. הוא הרגיש כי ההודאה ממלאת אותו בכוחות ועוצמות, וחס כי קיבל את ההחלטה הנכונה להשקיע מעתה ואילך יותר כוחות וזמן בהודאה לה'. ואז, הוציא פיתקא קטנה וכתב בה את השורות הבאות, תוך שהוא מפרט בדקדוק רב את מלוא בקשתו. וכך כתב: "ה'! תעזור שייציעו לי משרת הוראה לשעות אחרי הצהריים בישיבה קטנה, ומשרה נוספת לשעות לפני הצהריים במכינה לישיבה קטנה. והמשרות הללו שיוצפו לי, יהיו כאן בארץ או בלונדון, כי לישיבה בודואי יודע שיש סיבה אישית מיוחדת למה נראה שטוב לי לעבור ללונדון. ובין אם כאן ובין אם שם, יציעו לי משכורת גבוהה ותהיה ברכה בכסף, ואם אעבור ללונדון כרצוני - יסדרו לי שם את הארוחות, וכן דירה גדולה המרחיבה דעתו של אדם, קרוב למקום העבודה. ובאמת אקבל את המשרות הללו, ומעסיקיי ותלמידיי יהנו ממני מאוד, ואזכה לגדול ולהתפתח ולהצליח בתחום, ולהציל רבבות נפשות מישראל!".** עד כאן הפתק, בתחתיתו חתם ידידי את שמו ואת תאריך הכתיבה - כ"ח באייר תשע"ח, הוא היום בו כל סדר יומו הפך ללהט אחד של תודה והודאה לה'. מדי יום הקדיש מספר דקות להודאה לה', עבר על כמה נקודות במסלול חייו והדגיש את התודה עליהן, והוסיף ואמר 'מזמור לתודה' בכוונה ובהתרגשות עמוקה. הוא הרגיש שדקות ההודאה הללו מחברות ומקשרות אותו עם בורא עולם ומעניקות לו כוחות, והאמין כי ההודאה הזו תפתח לו את שרי שמים, אף שהטלפון המיוחל בושש מלבוא... ויהי ביום ה-39 והנה הוא מקבל שיחת טלפון. על הקו מנהל תלמוד תורה בבני ברק, המציע לו משרת מילוי מקום בכיתה, ומבקש ממנו את כתב היד להעברתו לבדיקה גרפולוגית לפני שיקבל את המשרה. חוות הדעת של הגרפולוג תמכה בעובדה כי האיש מתאים ומוכשר למשרה מסוג זה, והמנהל שידרג את ההצעה למשרת הוראה קבועה בכיתה גבוהה. 'נו, גם זו ישועה לא קטנה' - הרהר ידידי כששמע את ההצעה, אף שבחחלט התאכזב. לא זו המשרה לה ציפה, בכל לבו קיווה לשמש במשרה תורנית-ישיבתית. מהעובדה שהבשורה הגיע ביום ה-39 הסיק ידידי כי זו הישועה לה הוא ראוי, ולכן הביע הסכמה עקרונית לקבל את התפקיד, בתנאי שלא יקבל משרה טובה יותר בימים הקרובים... לא חלפו אלא שבועיים, והנה מתקשר אליו חבר נעורים המתגורר בלונדון, ומשוחח אתו על דא ועל הא. תוך כדי השיחה, סיפר ידידי כי הוצעה לו משרת הוראה בתלמוד תורה, והבדיקה הגרפולוגית איששה את ההשערה כי הוא מוכשר מאוד לתפקיד זה, עד שהוצע לו מיד להיכנס לתפקיד של קבע. "ואני עומד להתחיל בתפקיד הזה, למרות שהייתי מעדיף להיכנס ללמד בישיבה ולא בכיתה" - סיפר ידידי לפי תומו. כששמע החבר את הדברים הללו, מיד נזכר כי גיסו, המשמש כמנהל של ישיבה בלונדון, סיפר לו לא מזמן כי הוא מחפש מגיד-שיעור מוכשר. על אתר קשר החבר את הקצוות, והודיע לגיסו כי יש לו מועמד ראוי - אחד שעבר כבר בדיקת התאמה נדרשת ונמצא ראוי לתפקיד, וכדאי לשים עליו את היד לפני שייכנס למשרה קבועה בארץ... ואז, מקבל ידידי שיחת טלפון מלונדון, כשעל הקו מנהל הישיבה, גיסו של החבר. הוא מספר כי שמע עליו אינפורמציה חיובית וגם שמע כי הוצעה לו משרת קבע בישראל, והוא מבקש ממנו לבחון את האופציה לעבור ללונדון ולשמש כמגיד שיעור בישיבה, פשוט כך!. כשמע ידידי את הדברים הללו, לבו קפץ, רגשותיו סערו. עוד כמה שיחות של בירורים והתאמות, והנה נכלתה ישועת ה' במלוא יפעתה: בדיוק מה שביקש זה מה שקיבל - משרת הוראה בישיבה בלונדון, לפני הצהריים ואחר הצהריים, החל מהחורף ואם לא די בכך - כשנסע לשם לאיין עבודה ולבדיקת התנאים בשטח, הובהר לו כי מסודרים עבורו את הארוחות בעיר, וגם דירה ממש מול המוסד התורני בו הוא מתחיל ללמד!. ליותר מזה לא יכול היה לצפות. בהתרגשות אהן קץ הוציף את הפתק מכיסו, **עבר על הרשימה וגילה כי אחת מהנה לא נעדרה. כל בקשותיו מולאו במלואן, אחת לאחת. התודה לא אכזבה גם הפעם, החיבור לה' באמצעות ההודאה הנרגשת היומיומית הביא את הישועה הנכספת על כל מרכיביה, הוא זכה בהגשמת כל שאיפותיו כולן!.** את הסיפור הזה, כדאי מאוד לקחת לתשומת הלב. ההודאה לה' היא מפתח רב עוצמה, כוח יוצא דופן לפתוח בו שערי שמים. לא פעם זה קל, לפעמים זה נראה קשה, אך תמיד תמיד - בסופו של דבר ההודאה פותחת שערים, ומביאה בכנפיה ישועות!. הבה אחים נתחזק בהודאה לה', מעומק הלב ומכל הלב. [עלון פניני]

כתבו והודו להשם יתברך והבן חזר בתשובה

סיפור מפי בעל המעשה. ר' שמואל, יהודי חס המתנדב במערך ההסעות של ארגון החסד הנודע 'עזר מציון' מספר: "בבית אחד עשר ילדים, כולם ברוך ה' בריאים, חכמים ויראי ה'. והנה, לפני כשלושה חודשים, שמת לב כי בני הבכור החל להיות קצת מודרני, הוא החליט יום אחד כי במקום שפאותיו תהינה מסולסלות לפני אוניו, הוא ילך עם פאות מסולסלות אחרי האוזניים. 'נו, נו', אמרה אשתי, 'לא כדאי להעצים את הענין. עם הזמן הוא יתגבר ויחזיר את פאותיו למקומן'. גם אני סברתי כמותה. היינו אופטימיים וחדורי תקווה. האמנו כי בננו הבכור הינו בסך הכל נער יקר, המשקיע את כולו בגמרא וספוג באמונה טהורה בה', ומן הסתם אלא זמן קצר ישוב מסורו ויחזיר לדרך הישרה שסללנו עבורו כל חייו. תוך שטעינו טעות חמורה. ההתדרדרות הרוחנית שלו נעשתה בקצב מואץ, מבלי שתהיה לנו יכולת לעוצרה. למרבה דאבונו התרועע בנו עם חברים מדודרים, ללא שידענו על כך. בהשפעתם ההרסנית הוריד את הכיפה והתרחק מכל מה שריח יהדות נודף ממנו. נחרדנו עד עומק שמתנו. בנו, ציפור נפשנו, אכזב אותנו קשות. כל החיים השתוקקנו לראותו בן עליה. והנה המציאות טופחת על פנינו וספגנו מהלומה כואבת... כהורים למשפחה ברוכה, גם דאגנו לשלומם הרוחני של יתר ילדינו, שלא ישפיע עליהם חלילה בדרכי הקלוקלות. תחילה בטובות, ומשלא הועלנו, פנינו בכחונות מומחים לשיטת 'המקל' - התרעות, עונשים ודברי תוכחה. אולם מאומה לא עזר. הבחור התחפר בדרכו ולא היה קשוב לדברי כיבושין ומוסר. אשתי ואני הרגשנו מרוסקים. הבית שלנו נהרס, זו היתה גזירה איומה עבורנו. מלבד כל זה, החל נגדנו מסע של ביוזנות והשפלות. השכנים הרחיקו, ובצדק, את ילדיהם מביתנו, אשר היה תמיד שוקק חיים וחברה. פתאום הפכו 'מנודים' בשכונה הענקית שלנו. כולם הסתכלו עלינו ברחמנות והיו שהפנו אלינו אצבע מאשימה. הבנו אותם. אף אחד אינו חפץ שילדיו יתגוררו ליד מי שהשפעתו הרסנית, במיוחד כשמדובר בבני בכורי שהינו בחור עוצמתי, כריזמטי ובעל כושר מנהיגות. כל הפדגוגים הורו לנו, למרות הנסיון הקשה, לקרב את הילד, להשאיר מולו ערוץ של קשר ולנהוג עמו בכבוד. הבעיה היתה שהילד דחה את קרבתנו בשאת נפש. הוא אינו מוכן לקבל מאתנו שום יחס. נראה אילו מחק אותנו לחלוטין מהחיים שלו. יום אחד הסעתו ברכבי את הרב בן-ציון סנה שליט"א, ושפכתי לפניו את לבי בעין הזה. הרב הקשיב לי בדומיה, לפתע התנער משתיקתו ואמר לי: **"שוב לביתך ונסה את הדרך של הודיה לה' לפני כל תפילה תחינה ובקשה שאתה מוציא מפיך"**. באותו יום שבת לביתי, כששביב תקוה בלב. כאשר נמו ילדי הקטנים ובביתי שררה דומיה, התיישבתי עם אשתי, כאשר למולי מחברת ומכשירי כתיבה. **"עכשיו אנחנו כותבים את כל הטיובת שעשה עימנו ה' עד כה", אמרתי ואזר חדש בעיני. בתחילה אשתי הייכה: 'לא חבל על הזמן של שנינו? יש לי עוד הרבה משימות לערב זה. הרי פסח מתקרב בצעדי ענק, ועבודות הנקיון - נראה שאין להן סוף'. זאת איזו שהיא סגולה שנתן לי היום הרב בן ציון סנה, בשביל שרוליק שלנו...'** הבהרתי לה קצרות. וכך החלו בני הזוג לפרט את כל החסדים העצומים שמלווים אותם בימי חייהם. **"צריך להגיד תודה לה' ממשאנו"**, פתח הבעל. **"וכמוכן שה' נתן לנו ילדים"**, השלימה זוגתו. **"והם בריאים ושלמים, חכמים ומוצלחים"**, הזכיר ר' שמואל ופרץ של הכרת טובה גאה מקרבו. **"ועל כך שיש לנו בחסדי ה' קורת גג לדור בה"**, הוסיפה האשה בהודיה. **"והייבים להודות לבורא עולם על כך שיתר בנונו קמים כל יום לתפילה והולכים לישיבה... כמה אחרים במקומם היו נשברים"**, יחיד הבעל את הישיבה שאימתי המיוחדת שלהם. אט אט, בתהליך כתיבה פנימי ומחושב, התמלאה המחברת בעשרות תודות למנהיג כל הברואים, על חסדיו הגדולים והקטנים שעשה עם כל יצוריו. לפנות בוקר, כשהיתה רשימת התודות גדולה ועמוסה, נשאו ההורים עיניהם השמימה וביקשו בלב מורחת: **"אנא בורא עולמים, עזור לנו בבקשה עם בנונו בכורנו, שרוליק בן י', טע בלבו רצון לשוב לדרך הישרה"**. כך עלו על יצועם, כשעיניהם אדומות ונפוחות מבכי והמחברת מוצפנת במגירתם. בהגיע ליל הסדר, התיישבו כל ילדיו של ר' שמואל סביב השולחן הערוך. בניך כשתילי זיתים סביב לשולחן, חש האב המאושר כמלך. גם שרוליק, בנו הבכור, הצטרף לסדר ועקב בדריכות אחר אביו. **"ילדים, היום, לפני שנתחיל לסדר, נפתח בהקדמה קצרה"**, דפק האב קלות על השולחן והניח למולו את מחברת ההודיה לה'. **"תחילה ברצוני לקרוא באוזניכם את כל אשר עלינו להודות לבורא העולם, כפי שרשמנו אמא ואני לפני כשבוע ימים"**. הילדים היו המומים, זו להם הפעם הראשונה שאביהם נוהג כך. תמיד הוא ממחר להחליט בסוד, והיום משום מה הוא ניחן ושלין. פניו קורנות והשמחה פורצת מתוכו. ר' שמואל קרא בפרטי פרטים את כל הטובות שגמלה ה' עמו ועם בני משפחתו. רק לאחר מכן החל לקרוא בהגדה. **"כאשר הגיע לאנמר בהגדה - 'אילו פינו מלא שירה כים', 'ולפיכך אנחנו חייבים להודות', החל לשיר בשמחה עצומה, ובחדר השתררה אורה של הכרת טובה לה'.** חלפו שבעות. יום אחד, באמצע ספירת העומר, מגיע בנו בכורו הביתה, כאשר כיפה זערורית מתנוססת על ראשו. **"אף אחד לא אמר מילה. בני הבית קיבלו הודאה שלא להתערב בעניינינו.** גם ההורים השתוממו, אך אצרו את פליאתם בלבם. הם חששו לחבל בהתקדמות הקטנה של הבן. בחלוף מספר ימים הבחינו בסימנים של פאות המפארות את צדעי פניו של הנער. האם נכון וראות עיניהם? האם אלה סימני הישועה הממשמשים ובאים?... בחג השבועות הגיע הבן לבית הכנסת, לאחר ומן רב שלא דרך במקום. האב שפשו עיניו בתימהון ופחד להוציא מילה מיותרת מפיו. הוא התפלל שרגעי ההארה הללו של הבן לא יפוגו לעולם. בראש חודש תמוז כבר נכנס הבן הביתה בלבוש של 'בחור ישיבה' - עם המגבעת, החליפה וציציותיו מתנופפות לצדדים. **"אבא, החלטתי סופית - אני חוזר לישיבה"**, הודיע לאביו בקול בטוח. האב המאושר נפל על צווארי בנו, חיבקו, נשקו, הרעיף עליו קיתונות של חום ואהבה ולאחר מכן שאל

אותו: **"אמור לי בני, מה קרה? מה גרם למהפך הנפלא הזה שעשית? "** הרכן הבן פניו ואמר: **"אבא, כל חיי שמעתי ממך ומאמא: 'כשיהיה לנו כסף - אז תזרח השמש', 'לכולם יש ורק לנו אין... והייתם מתלוננים מוקטרים על המצב שלכם. גדלתי בהרגשה חמוצה של חסר ולכן פניתי לחפש את האושר בחוץ. פתאום, לביל הסדר, אני שומע את רשימת התודות שלכם, הוריי. עקבתי אחריכם וראיתי שזה רציני אצלכם - ההודיה והכרת הטוב באמת ממלאים את לבכם. הנה, במהלך הסדר נשברו כמה צלחות ויקרתיים ואתה פלטת בחיך: 'לא נורא, יש הרבה זכוכיות בבית, וברוך ה' ששפת המתו על עצים ואבנים'. אחר כך היו תקלות טכניות נוספות, שעשויות היו לגרום עוגמת נפש, כמו מיץ הענבים שנשפך והכתים על המפה החדשה בכתם שלא יורד. ציפיתי לשמוע מילה, ובמקום זה אמא חייכה ואמרה: 'נו, נשתמש מחר במפת הקרם. יש לנו עוד הרבה מפות בבית'. זה גרם לי שינוי מהותי. פתאום רציני להידמות לכם, לחקות אתכם, להיות כמותכם... בניבים ומאירי פנים, שיודעים באמת להודות לה' על כל הטוב שקיבלו... לאחר הפסח ייבתי עם עצמי והחלטתי לכתוב את כל הטובות שעשה עמי ה' הרשימה התארכה ואני מוסיף וכותב, ממלא ומודה. לאחר שהדפים התמלאו שאלתי את עצמי בגילוי לב: 'איך אני יכול להפנות עורף לקב"ה, אחר שגמל עמי כל כך הרבה חסדים וטובות?'. אז החל הצעד הראשון, והנה אני כאן, מוכן ומזומן לשוב לדפי הגמרא". ר' שמואל וזוגתו ליוו את בנם בכרוס בדרכו לישיבה לבעלי תשובה, כשדמעות הודיה לה' מציפות את עיניהם. הם זכו לישועה! תפילות בקעה רקיעים. ושיחה ידעו כי הם העניקו לעצמם ולילדיהם את מנת החינוך הטובה ביותר שיכלו להעניק אי פעם! [מתוך האמתי ואדברה]**

הודאה להשם מביאה ישועות

בולטימור שבארצות הברית, שעת ערב מוקדמת בשכונת הווילות המקומית. וילות אמרנו, אך נכון יותר לומר 'שכונת הטירות'. כי באותה שכונה, כל וילה טירה, כל בית ארמון... ובאחד היפים שבהם, התגורר משה - מוריס. מוריס היה אדם עשיר מאוד, מעשירי בולטימור. הוא חי בטירה מפוארת, לא חסר לו דבר, מלבד דבר אחד, משמעותי וכאוב מאוד, שהעבי על אושרו: העובדה שחלפו שנים רבות מעת נישואיו, ועדיין נשואיו... הבית הענק שומם, משתרים הליכו בו, מחפשים מאי, לנקות ולסדר בבית בו אין ילדים... באותו ערב, נקש בבלת יתנו יהודי מאי, הפועל לעזרת אחיו שבמצוקה. כמפעם לפעם הגיע להתרים את מוריס למען אחיו, וגם בפעם הזו ציפה לקבל מתת יד נדיבה, ולהמשיך מיד לכתובת הבאה. אלא שהפעם, הגיע בדיוק ברגע בו כאבו של מוריס עלה על גדותיו וגרם להתפרץ בככי תמרורים, תוך שהוא מספר על שנות המטמנה הארוכות והמייסרות החולפות עליו ועל רעייתו במסידות כה קשה, כשקול הבכי הנכסף טרם נשקע בעין כוחלי הבית... כאבו של מוריס נגע ללבו של היהודי שלפניו, והוא השיב לו כדברים הבאים: **"אומר לך את האמת. אני יכול רק להשתתף עמך בכאבך, להיאנח עמך, וגם להתפלל עליך. מי אני שיאמר לך במה כדאי להתחוק, או גילה את אוזנך על דבר סגולה שלא ידעת ממנה. ובכל זאת, עצתי אליך היא להתחוק מעתה ואילך ולומר תודה לה' על הנסיון הזה, פשוט להודות להשם במילים פשוטות וברורות על שלא זכית בילדים, להגיד לו תודה!"** האיש שתק לרגע, והמשיך: **"ראה נא. הלא אנו יודעים ומאמינים שהשם לא עושה רע לבניו. אם הוא נתן לך את הקושי הזה - בהכרח שזה טוב עבורך, ולכן כדאי לך להודות לו על הטוב הזה - למרות שאינך מבין מה טוב בו. ואז תרוויח בכפליים: בראשונה, יתכן שמרת הנסיון שלך היא בדיקת זו - לגרום לך לשאת עיניים מודות למעלה, וכשתעשה כן תיושע. ובשנית, גם אם חלילה לא תיושע, ייקל עליך לעבור את הקושי הזה, מתוך הבנה שזה טוב עבורך!"** היהודי סיים את דבריו, ונפרד ממוריס בברכה חמה. מוריס מיהר לקרוא לרעייתו, ויחד הם התאמנו לומר תודה על משוה שעד לפני רגע היה הרע בחייהם, ועכשיו הם צריכים גם להאמין שהוא טוב וגם להודות על כך. בתחילה זה לא היה קל, אך עם הזמן קנתה ההודאה שביתה בליבם, והם חשו קרבת אלוקים גדילה והולכת, תחושה של חיבור אמיתי עם אבא שבשמים. רגשות התודה שכבשו אותם, היו להם למשיבי נפש ומחזקי רוח, והעצימו את יכולתם להתמודד עם הנסיון. אך לא זו בלבד, חלפה תקופה לא ארוכה, וסוף סוף התבשרו מוריס ורעייתו כי נושעו, ולתקופת חבת חקיקו תינוק קטן וחמוד, תינוק של הודאה ורגשות עוד מלאני שנוצר בכלל... את התרגשותו והשמחה שפרצה גבולות איה אפשר כלל לתאר. מוריס ורעייתו התחלכו כשיכורים שממחה, ושפתותיהם ממשכיכות - כמובן - להודות! ואת דרך ההודאה, לא זנח מוריס גם לאחר שנושע. הוא התרגל לסגנון החיים הזה, לצורת הדיבור הזו. אינספור פעמים ביום נשא עיניים השמימה ואמר תודה לאבא, על מה שהצליח, וגם על מה שלא הצליח. על דברים שהלכו בקלות, ועל קשיים עימם התמודד. הוא כבר התרגל והסתגל, ואת המנגינה הזו אי אפשר להפסיק - פשוט לומר תודה! ויהי היום, ולפני מוריס נקלעה עיסקה ריווחית במיוחד, המצריכה תשלום של מיליון דולר במזומן - עוד באותו היום. אך מה יעשה מוריס וכבר אמש השקיע את כל הונו הנטיל בעיסקה אחרת, ומנחן יבוא עזרו להשיג כאן ועכשיו עוד מיליון דולר במזומן? הוא בודק ומחפש בחשבונות הבנקים והחברות השונות שבבעלותו - ובכולם מעלה חרס. כל כספו מושקע באופקים ארוכי טווח, ואין לו לקחת מיליון דולר, שהוא כה זקוק להם עכשיו! כמו מאלוהי, נישאות עיניו בתודה למעלה, אל בורא עולם. **"תודה אבא על הקושי הזה, אני בטוח שזה טוב עבורי, תודה!"** - עיניו נישאות, פיו ממלמל, לבו נרגש. הוא כבר התרגל לעשות כך, ועדיין, בכל פעם שהוא מודה - לבו מתמלא התרגשות וגילה, גם הפעם. ובדיוק אז - חוט מחשבתי נקטע בצלצול טלפון מחבר טוב... **"בקצרה, כן?"** - עונה מוריס בקוצר רוח. **"הכל קצר בלגום"** - משיב החבר ויורה מיד: **"יש לי מיליון דולר בחשבון, שאני צריך להיפטר מהם למשך חודשיים. אני יכול להעבירם אליך לחודשיים?"** - שואל החבר, ומוריס חש אילו התקשרו אליו מהלוט... דקות בודדות עברו, העברת זה"ב בוצעה, מיליון דולר שכנו לבטח בחשבונו של מוריס - שהעביר אותם מיד לביצוע העיסקה הדרושה. עברה פחות משעה עד שמוריס שב ונשא עיניו לה', מודה מעומק לבו על הסג התחולל גם הפעם כשהתודאה פתחה לו את השערים והביאה לו מיליון דולר טבין ותקילין, בדיוק ברגע הנכון... [סיפור זה, אותו סיפר מוריס בעצמו לרב בית הכנסת בבולטימור -]

אמרו רבותינו ז"ל לא נתנו שבבות ישראל אלא לעסוק בהם בתורה והיינו כי ישראל יש בהם כח לבנות בנין רוחני ועליוני על ידי עסק התורה הלכך נקראו בטאים וכמו שכתבו חז"ל על פי וכל בניך למודי ה' ורב שלום בניך וזה הבנין שבונים אותנו על ידי עסק התורה ההוא נעשה בחלק עולם הבא ולכן בשבת שהוא מעין עולם הבא כמו שכתבו חז"ל צריך להרבות בו בעסק התורה כי אז יצליחו בו יותר בבנין הרוחני ולכן כתבו המקובלים ז"ל דגדול הפועל הנעשה מעסק התורה ביום שבת אלף פעמים יותר מן הנעשה מעסק התורה של ימי החול ולכן מאחר שנעשה בנין רוחני ועליוני בשבת מן עסק התורה הנאסר בשבת בנין הגשמי החמרי לגמרי ולכן שנו במשנה הבונה מכלל ט"ויל מלאכות האסורים בשבת כי הבנין הוא אהב מלאכה: [הקדמת הבא"ח לפרשה]

[א] עשיית אהל קבע היא תולדת וואסורה בשבת מן התורה ולכן אמרו רבותינו ז"ל אסור לעשות אהל בשבת או ביום טוב דהיינו גג המאהיל עליו להגן מן החמה או מנשמים או מאיזה דבר אחר ואפילו הוא אהל עראי שאינו עשוי להתקיים אלא רק הוא לפי שעה ואפילו שאין מחיצות תחתיו כגון שפרס מחצלת על גבי ד' קונדין אף על פי כן כיון דעשוי כדי להאחיל ולהגן הרי זה אהל גמור ואסורה ואסור להניח בשבת על פי שהוא עראי גזרה משום אהל קבע שהוא תולדת בונה ואסור מהתורה ולא אסרו אלא לעשותו בתחלה בשבת אבל אם היה אהל עראי עשוי מבעוד יום מותר להוסיף עליו בשבת כגון אם היתה מחצלת פרוסה מבעוד יום כדי טפח שהוא שיעור אהל מותר לפרוסה כולה למרר להוסיף עוד מחצלתא ושלם שכל זה הוא תוספת אהל טפח העשוי מאתמול ואפילו לפרוש על מחיצות מותר בענין זה וטפח שארמור הוא חוץ מן הכריכה של המחצלת דאף על פי שזו המחצלת שהיתה נתונה מבעוד יום היתה כרוכה בעיגול שיש בהיקפה שלשה טפחים דאז יש בה רוחב טפח בודאי עם כל זה לא מהינה זה אלא צריך שיהא יוצא ממנה כדי טפח פרוס לאהל מפני דהכריכה עצמה אינה נראית כגולה ומיהו לחומרא חיישינן לה דהיינו אם המחצלת כרוכה ויש בעובי עיגול כריכה כדי טפח אסור להניח בשבת על גבי דבר שתהיה כאהל ואף על גב דאמרנו דסביב העגול אינו נראה כאהל מכל מקום לחומרא חשיב אהל [בעגלת תינוק שיש עליה כעין סככה הנמתחת ומתקפלת יש מותרים לפותחה בשבת שנחשבת כדלת על צירה וככסא טרסקל והנכון שיפתח הסככה שיעור טפח ואז יהיה מותר. מותר להוליד עגלה ברשות הרבים גם בדרך עפר, חול ואין איסור משום עשיית חריץ ואפילו בעגלה כבדה אם יש עירוב]

[ב] הא דאסרו חז"ל גם בעראי הוא דוקא באהל שהוא גג אבל מחיצה של עראי מותר לעשות לתחלה בשבת ואפילו שעושה אותה כדי להגן מן החמה או מן הצינה לא חשיבה כאהל בשביל כך דלא עושה אותה בשביל הנרות שלא יכבו או שעושה אותה לצניעות בעלמא כגון להפסיק בין אנשים לנשים שלא יראו זה אחר זה וכן כיוצא בזה שרי מיהו אם עושה אותה להתיר סוכה או להתיר שאר איסור וכגון שעושה מחיצה עשרה טפחים מפני הספרים בפריסת סדין או מחצלת כדי שיהא מותר לשמש מטתו או לעשות צרכיו וכיוצא בזה אפילו שהיא מחיצת עראי אסור כיון שעשויה להתיר איזה דבר האסור והוא הדין אם פורס סדין כנגד מקום שיש בו צואה אם הוא בענין דאם לא היה פורס הסדין היה אסור לקרות דחשיב זה עשויה להתיר דבר האסור ואסור לפרוס הסדין ורק אם היה בענין דהוה אפשר לכפות על הטינוף כלי ולקרות שרי לפרוס סידן כיון דאפשר להתיר האסור באופן אחר:

[ג] וילון תלוי לפני הפתח במקום דלת אף על פי שהוא תלוי שם בקביעות מותר לתלותו בשבת דיון שהוא נע ונד פרוח מצויה וגם אינו מעכב ועוברים ושבים דרך שם אינו נקרא מחיצה קבועה אלא מחיצת עראי וכל דלא עשויה להתיר שרי וכן הוא הדין יש להתיר מטעם זה לתלות הפרוכת לפני ארון הקודש אפילו אין שם דלת אלא הפרוכת עצמה היא מחיצה לארון וצריך לזיזוה כשתולה הוילון וכיוצא שלא יתקפל וקיפל לרחבו טפח בשעה שתולה אותו דנמצא עושה אוהל בגג טפח לפיכך אם הוא וילון גדול ותלוי אותו שנים כדי שיתלוהו כולו כאחד ולא יתקפל אבל אדם אסור:

[ד] עצים הסדורים מערב שבת ויש ברחבם טפח הרי זה מותר לפרוס עליהם סדין או מחצלת בשבת כדי לישב תחתם דהוי תוספת אהל וכאמור לעיל והוא הדין אם אין ברוחב העצים טפח אלא שהם סמוכים זה לזה שאין בין אחת לאחת שלשה טפחים דהוי לבד מותר לפרוס עליהם סדין ואף על פי דעצים אלו קבועים כל הימים ופורסין עליהם סדין כשמצטרכין לכך מכל מקום כיון דיש בעצים רוחב טפח חשיב תוספת אהל: וכן הוא הדין לארובה שבגג שפתוחה בתוך הקרוי מותר לפרוס עליה סדין בשבת בשביל השמש או הרוח דאין זה אלא תוספת אהל מיהו אם יש לארובה זו פקק אינו עשוי להפתח תדיר אלא רק לעתים רחוקים אסור לפקוק בשבת אף על פי שפקק זה מותר בטלטול משום כיון דאינו עשוי להפתח אלא לעתים רחוקים מחזי כמסויף על הבנין פי בארובה שבגג הן בחלון. עצים שהושמו בשביל שלא ינוודו הכותלים אם חשיב פריסת הסדין עליהם לתוספת אהל ושרי או לא ולא נשפט אצלי ספק זה:

[ה] כל אהל דאסור לעשותו בשבת הוא הדין נמי דאסור לסתרו ולהסירו בשבת כי כשם דאסור לבנות כן אסור לסתור הבנין:

[ו] לא דגורו אהל עראי על גבי דאין תחתיו מחיצות דוקא בצריך לאויר שתחתיו אבל אם אין מתכוין לכך שיאחיל על מה שתחתיו שרי לכן מטה ושלחן דאין המחיצות מחוברים בקרשים שדרכן לסדר הקרשים על המחיצות מותר לסדרם בשבת אף על גב דהקרשים מאהילים על אויר:

שתחתם כיון שאין צריך לזה כי אלו אין עשויים לשבת תחתם או להניח דבר תחתם אלא רק משתמשין עליהם למעלה במה דברים אמורים היכא דמחיצות שלמה אינם מגיעים עד הארץ אבל אם מגיעים עד הארץ כמו דופן התיבה או שהם סמוכים לארץ בפחות משלשה טפחים דהוי לבד הרי זה אסור לסדר הלוחות שהם קרקע המטה והשלחן עליהם ואף על פי שאין צריך לאויר שתחתם כלל דמאחר שיש מחיצות גמורות עד הארץ נראה טפי כאהל ואסור מיהו יש מחמירין ואסורין במטה גם היכא דאין מחיצות גמורות אלא עומד על ד' קונדין משום דמשתמש באויר שתחתיה שמיניח שם חפצים ואף על גב דאין כונתו בעבור זה ולא לכך עשויה למרות זאת מחזי כאהל ואסור וצריך לחוש לדבריהם דאנחנו רואין העולם מניחים חפצים תחת המטות אבל בשלחן אין לחוש בכהאי גוונא דאין לו מחיצות גמורות דאין דרכם של בני אדם להשתמש באויר שתחת השלחן כלל ואף על גב דאם יש מסיבה גדולה מניחים האויר שתחת השלחן לפעמים כלים מלאכים או ריקנים לפי שעה כיון דאין עושין כן אלא רק במסיבה גדולה וגם במסיבה גדולה לאו כולהו אינשי רגילי בכך אין לחוש:

[ז] כסא העשוי פרקים וכשרוצים לישב עליו פותחים אותו והעור נפתח ונמתח וכשמסירים אותו סוגרין אותו והעור נכפל מותר לפתחו לכתחלה בשבת אף על פי שיש לו מחיצות תחתיו מפני שאינו דומה לעשיית אהל כיון שאינו עושה כלום שהרי הם עשויין ועומדים כבר הגג עם המחיצות מבעוד יום אלא שמותחן בשבת לישב עליהן:

[ח] מטריה לא מבעיא דאסור לפתחה להאחיל בה אלא אפילו פתוחה ועומדת מבעוד יום אסור לשאת אותה להאחיל בה על ראשו בין בשבת בין ביום טוב [וכן הלכה במקום שיש שאין עירוב אסור לכל הדעות] תדע מאחר דאסור לנשאה על ראש אסור נמי לטלטלה בשבת ויום טוב משום מוקצה:

[ט] אסור לפרוס סדין על העץ המונח על העריסה של תינוק אלא אם כן היה פרוס טפח מערב שבת: [המנהג שנהגו בשמחת תורה לפרוש טלית על כל הילדים העולים לתורה אינו נחשב אוהל כיון שאוהזים הטלית בידיהם ולא נעשה לצל אלא לכבוד בעלמא]

[י] תיבה שיש עליה כסוי אם אינו קבוע בצריח אסור להניחו עליה בשבת או להסירו ממנה אף על גב דאינה עשויה אלא לפתח בעלמא ויש אומרים דכל זה הוא תביעה שהיא רחבה וכן בכלים כיוצא בה שהם רחבים דכסויים דומה לאהל אבל כלים קטנים אף על פי שיש בהם חלל רחב טפח אין כסויים דומה לאהל ושרי ויש חולקין לאסור גם בכלים קטנים שיש בהם חלל ריקן טפח מיהו לא אסור בזה אלא בהיכא דאין הכסוי מיוחד להם אבל כסוי המיוחד להם כיון שדרכו בכך תמיד לא מחזי כעבד האהל כיון דאין עושין המחיצות בשבת אלא עומדין ומאליהם מקמי שבתא ומכל מקום אם הוא מכסה אותם בבגד אף על גב דמיוחד להם אסור משום כי בבגד אין בו תיקון המוכיח עליו שהוא עומד לכך ולכן כלים שדרכם להניח בהם מרקחת או דבש וכיוצא שדרכם לסתום פיהם בחתיכת בגד מפני שלא יכנסו בהם נמלים וכיוצא צריכין להזהר לעשות להם כסוי מחסר או עץ וייחוו חתיכת הבגד למעלה מאותו כסוי ולא יכנסו בהם בחתיכת הבגד בלבד:

[יא] חבית שיש בה מים אם אינה מלאה כולה אלא יש בה חלל שיעור טפח ריקן מן המים אסור לשטוח עליה בגד בשבת לכסותה והוא הדין אם היה שטוח עליה בגד אסור להסיר דהוי ליה סותר אהל אבל אם אינה חסירה טפח שאין בה חלל אויר ריקן שיעור טפח אין כאן דין אהל ושרי כיצד יעשה בחבית של מים שהוא מוכרח לכסותה בשבת יביא מערב שבת בגד וכיסה בה החבית יותר מטפח ויקשרנה היטב כדי שזה הכסוי של טפח לא ישמט על החבית ואז ביום שבת יוכל לכסות החבית בכסי אחר למעלה מאותו כסוי של טפח שעשהה מבעוד יום או יכסנה בשארית הבגד ההוא של מכסה הטפח ודע כי בחבית של מים צריך למיחש טפי חדא שהיא רחבה ביותר ועוד כי המשקה אין ראוי ליתן בכלי כסוי והוי כעושה מחיצות גם כן: [בכסוי המיוחד לחבית ודרכו בכך תמיד לא מחזי כאהל מותר]

[יב] נוהגין העולם לכפות סל גדול על אוכלים לשמור אותם ואין חוששין משום אהל דהסל יש בו גג ומחיצות והוא צריך לאויר ויש לכאורה ראייה לכך מהשלחן ערוך ומיהו אם הסל גדול שמחזיק ארבעים סאה יש להחמיר והנזהר גם בקטן תבא עליו ברכה

זהר הקדוש מתורגם: להקפיד לבקש כל יום על הפרנסה כדי שימצאו הברכות על ידו כל יום

רבי יוסי פתח, (תהליקסמה) פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון. מה פתוב למעלה? עיני כל אילין ושבירי. כל אותם בני העולם מצפים וזוקפים עיניהם לקדוש-ברוך-הוא, ולכן (אבל) כל אותם בני האמונה מבקשים (צרכים לבקש) בכל יום ויום לשאל את מזונם מן הקדוש ברוך הוא ולהתפלל תפלותיהם עליו. מה הטעם? משום שכל מי שמתפלל תפלתו לקדוש-ברוך-הוא על מזונו, גורם שיתברך כל היום על ידו אותו האילן שפזון פלם בו. [וטעם הדבר (תהלים סח) ברוך ה' יום יום] ואף על גב שפמצא עמו, צריך לבקש לפני הקדוש ברוך הוא ולהתפלל תפלה על המזון בכל יום, כדי שימצאו על ידו ברכות כל יום ויום למעלה, וזהו (שם סח) ברוך ה' יום יום. ועל זה לא צריך לאדם לבטל מזון מיום ליום אחר, שלא לעבב יום ליום אחר. זהו שפתוב ויצא העם וילקטו דבר יום ביומו. יום ביומו דנקא, חוץ מערב שבת לשבת, כמו שבארנו. ואז נמצא הקדוש ברוך הוא מלא ברכות בכל יום, ואז כתוב פותח את ידך וכו'. מה זה רצון? אותו רצון שפמצא מהעתיק הקדוש, ויצא מן רצון להמציא מזון לכל. ומי ששואל מזונות בכל יום ויום, ההוא נקרא בן נאמן, בסוד שבשגילו נמצאים ברכות למעלה. רבי אבא פתח ואמר, (שם קמו) רוצה ה' את יראיו את המיחלים לחסדו. כמה יש לבני אדם ללכת בדרך המלך הקדוש וללכת בדרך התורה כדי שימצאו ברכות לכלם, לעליונים ולתחתונים.

שאלה : אדם שניזוק מאקונומיקה לראש אחר ששפכה אדם אחר ברשות הרבים וניזוקו מכסויו האדם ששפך למעשה תשובה : אקונומיקה ברשות הרבים הוא בור כמבואר שולחן ערוך חושן משפט הלכות נזקי ממון סימן תי סעיף א וז"ל בור הוא מאבות נזיקין, דכתיב: כי יכרה איש בור (שמות כא, לג); שמאחר שחפר נתחייב בנזקיו, כיון שעשה דבר המזיק; וזהו ממנו שמוזיק במקום שעשאו, שאינו זו ממקומו אלא עומד במקומו והעובר עליו ניזוק. לפיכך כל הדומה לו, שהוא ממנו ומונה במקומו ומוזיק, אפילו שפך מים ברשות הרבים והוחלק בהם אחר, חייב ומקורו בב"ק כח. שאם היו מים וטינפו כליו {בגדיו} והיו בור ודרשינן בגמרא שדווקא אם נפל חמור לבור חייב בהיזוק אבל אם הזקוק כלים בבור פטור על הכלים וכן נפסק בשו"ע שם סעיף כא ואם כן הכא יהיה פטור על הכלים ודבר דף על הדף ברא קמא דף ה: הביא שהברכת שמואל (סי' ב') כתב דשן ורגל ברשות הרבים שמיטעה התורה מדין ממנו, אינו בכלל שמירתו עליו לענין זה, ופטור אף לצאת ידי שמים, ומשאי"כ שור ולא אדם חמור ולא כלים וכן טמון באש, אין זה פטור רק בחיוב תשלומין, אבל חיוב שמירה איכא, וחיוב לצאת ידי שמים. אבל החזון איש (סי' ב' סק"ז וסימן ה' ס"ק ד') פשיטא ליה דכל היכי דפטרה התורה, גם לצאת ידי שמים פטור. והגרבי"ש שניאורסון ז"ל בספרו ברכת שמעון (ב"ק סי' ד') לגבי כלים בבור, כתב לחלק בין כלים שאינם ראויים להזקק בבור שפטור אפילו מידי שמים כיון דאינו נכנס בגדר מזיק, לכלים שראויים להיזקק בבור, שפטור מלשלם מצד גזירת הכתוב, ומי"מ שם מזיק עליו, וחייב לשלם בידי שמים. להלכה פטור גם לצאת ידי שמים שהחזון איש נחית להלכה ולמעשה ועוד שהמזיק הוא מוחזק ויש להעיר שדווקא אם לאחר ששפך האקונומיקה הזוק פטור כיון שיש לו דין בור אבל אם בזמן השפכה של האקונומיקה הזיק הוא ליה אדם המזיק שהזיק בכחו וחייב לשלם על הבגד

לומדי התורה הם שומרים בלימודם על מדינת ישראל ומביאים ברכה גדולה לכלכלה

קראנו בפרשה שהקב"ה נתן לכהנים עשרים וארבע מתנות כהונה וכן ללויים מעשר ראשון כיון שהכהנים הלויים הם לומדי התורה ועוסקים בתורה ומשרתים את השם ומלמדים את העם תורה ומצוות כמו שכתוב "ובאת אל הכהנים הלויים" כשיש לך שאלה תלך לכהנים הלויים ולכן זכו למתנות אלו, וכתב הרמב"ם (הל' שמיטה ויובל פרק י"ג הלכה י"ג): "ולא שבט לוי בלבד, אלא כל איש ואיש מכל באי העולם, אשר נדבה רוחו ואתו והבינו מדוע להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו לדעה את ה', והלך ישר כמו שעשהו האלוהים, ופרק מעל צווארו עול החשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם, הרי זה נתקדש קדש קדשים, ויהיה ה' חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים, ויזכה לו בעוה"ז דבר המספיק לו כמו שזכה לכהנים ללויים, הרי דוד ע"ה אומר: "ה' מנת חלקי וכוסי, אתה תומיך גורלי".

מובא במדרש (איכה רבה פתיחתא) "הקל קול יעקב", כל זמן שקול יעקב מצפצף בבתי נכסיות ובבתי מדרשות, אין ידי עשו שולטות בו, אין הקול קול יעקב וכו'.

ואיתא במדרש איכה: איתמי מלכות העובדי פוכבים גורת גזרה על ישראל ומצלחת? בזמן שמשליכין דברי תורה לארץ, כולם יודעים שמדינת ישראל חיה בנס מעל הטבע כל הזמן יש ניסים. ראש ממשלת אנגליה גורדון בראון, גוי, אמר: "הכל הניסים הגדולים שר-ה-20 הוא התפתחותה של מדינת ישראל" אחד בזכות תומדי התורה. לפני כחודשיים בגיץ קבע שאין יותר פטור ללומדי התורה והגדילו לעשות ובטלו את תקציבי בחורי הישיבות ומדי אחר- כך התקפה שלא היתה מאז קום המדינה, טילי שיוט, כטבמ"ם. טילים בליסטיים, טיל באורך של עשר מטר, מאות אלפי ק"מ של חומר נפץ ועוד, 330 סוגי חומרי נפץ וברוך השם בזכות לומדי התורה לא קרה כלום. [בגיץ פסק שיש לגייס 3000 חרדים בפועל אין מקום בצבא ליותר מ-3000 וגם זה בקושי יש מקום [עוד לפני בגיץ הגיעו כ-3000 חרדים שרוצים להתגייס והצבא גייס מהם רק כ-400], אז מה ההגיון לשלול את התקציבים לעשרות אלפי אברכים ובחורי הישיבות? שישללו ל-3000, הרי אין אפשרות לגייס יותר מ-3000 הבגיץ בשם בצדק דאג למחבלי הנוחבה, וגרם לשחרר מחבלים בזוים וכאן בשם הצדק נותן עונש קולקטיבי לכל בחורי הישיבות בלי שיש אפשרות כלל לגייסם מעבר ל-3000 אשמה שמשפטן יסביר את ההגיון, עוד לא שלחו צווים לאף בחור ישיבה, בחור ישיבה שקיבל צו לרוצה להתגייס שיורדו לו את תקציבו מדוע העונש הקולקטיבי הזה. הצבא לא באמת רוצה לגייס חרדים ומוכן לגייס חרדים רק במינות קטן מכל מיני סיבות] אבל הקב"ה רק רצה להראות מי באמת המגן האמיתי על מדינת ישראל. הם רק פגעו בלומדי התורה ומיד התקפה חסרת תקדים על מדינת ישראל. עלות מבצע ההגנה להתקפת הטילים והכטבמ"ם בלילה זה, שלוש חצי מיליארד שקל. לישיבות לעומת זאת קצצו ארבע מאות מליון שקל, המדינה הפסידה כמעט פי תשע ממה שהורידה ללומדי התורה מיד. מי מחזיק את מי, האם המדינה את לומדי התורה או לומדי התורה את המדינה, אינטל רצתה להשקיע עשרים וחמש מיליארד בישראל הורידו את תקציב לומדי התורה, אינטל ביטלה את השקעתה בישראל והמדינה שקועה בבוץ המלחמה. הורידו את הכסף שהיה מיועד לאופן חדש לחרדים, למשכורות שברובם הם לנשות אברכים, המדינה בבוץ המלחמה ומפסידה מיליארדים, וכן השקעות הייטק ירדו מאד, פוגעים בלומדי התורה במנוע שמביא ברכה הכלכלה נפגעת ועכשיו הבגיץ החליט שוב סופית לבטל את חוק הגיוס, שופטים אלה החליטו למרות שאינם מבינים כלל את כח לומדי התורה, בפסק הדין לא הוזכר אפילו מילה אחת על מעלת לומדי התורה. דבר זה הוא היחיד שהחזיק את העם היהודי בכל שנות הגלות וכפי שאמר מרן הרב יצחק יוסף השופטים הם תינוקות שנשבו ולא מודעים

למה שנגרם מכך, אחרי פסק הבגיץ הסופי שוב פעם איום על מדינת ישראל מאירן, 'אם תתקפו את החיזבאלה ישראל תושמדי' משפטים שלא שמענו עשרות שנים מיד אחרי שבגיץ פגע בלומדי התורה, איום חמור על מדינת ישראל, מדינת ישראל מבוזת, הצפון נהרס ואין יכולת לעשות כלום. זה המצב כשלא מעריכים ופוגעים בלומדי התורה. ומתי פוגעים דווקא בזמן שעם ישראל זקוק מאד לזכות של לומדי התורה הגמרא במסכת סנהדרין דף צט: אומרת: כל האומר מה מועילים לנו החכמים מה מועילים לנו לומדי התורה הרי זה אפיקורס שהרי על לומדי התורה העולם עומד שנאמר: "אם לא בירתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת" שאם לא עוסקים בתורה אזי "חוקות שמים וארץ לא שמת" שכל העולם יתפך לתוהו ובוהו חס וחלילה.

כלומר מי שלא מאמין שבכוח לומדי התורה הוא חי ושלומדי התורה הם המחזיקים את מדינת היהודים ואת כל העולם נקרא כופר, הוא כופר בתורה חס וחלילה. כתוב "אם ה' לא ישמור עיר שווא שקד שומר" בזכות מה אנו זוכים לשמירה מהקב"ה בזכות לומדי התורה.

אנו אומרים כל יום בפסוקי דזמרה "שקו הסוס לתשועה" הסוס היה סמל לעזר במלחמה ואומר הפסוק 'שקו הסוס לתשועה' רק הקב"ה שומר עלינו ראינו מה קרה בשמחת-תורה לצערנו. כתוב מרן שר התורה הרב עובדיה זיע"א (מאור ישראל-דרושים עמ' קצ"ח הישיבות): הישיבות הקדושות משפיעות לטובה על ביטחון המדינה וגם על הרמת קרן לכללתה, וכמו שאמרו חז"ל (מכות י). על הפסוק: "עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים" מי גרם עומדות ומנצחות במלחמה? "בשעריך ירושלים", אלו שערים המצוינים בהלכה אשר בירושלים. ואילו היו מבינים זאת ראשי השלטון בארץ-ישראל, הרי שהיו מקציבים תקציבים לישיבות הקדושות לא על ידי משרד הדתות במדינה מחוקה, אלא היו מתקצבים אותם באמצעות משרד הביטחון או משרד האוצר במידה גדושה. שהרי בביטחון המדינה הם משקיעים, הנה כל מטוס קרב עולה מיליוני דולרים, כל טנק וכל טיל עולים מאות אלפי דולרים, והרי כל זה גנוז בתורה!...עכ"ל

כשבאו לבבא סאלי שאלו אותו מתי להתקיף את הכור הגרעיני בעירק אמר להם רק בארבע בצהרים ולא בשתיים כיון שבשתיים בחורי הישיבות נחים ואין אז את כח לומדי התורה ובאמת היו הרבה ניסים בהפצצת הכור בעירק. עיתון 'במחנה' שאינו חשוד כעיתון דתי כתב שמונה ניסים שהיו בזמן התקיפה שאלולא ניסים אלו המבצע היה נכשלי כל בר דעת יודע שלהיות לומד תורה זוהי הקרבה אדירה מבחינה גשמית ובמקום ליקר זאת נלחמים בהם. לומדי התורה יסתדרו גם בלי התקציבים של המדינה. השבוע גייסו גדולי הדור 100,000,000\$ עבור עולם התורה, הקב"ה לא יעזוב את לומדי התורה, אבל המדינה תפסיד שלא יהיה זכות של לומדי התורה וזה מביא ... ה' ישמור, חייל בקרב לא רוצה שיורדו שקל לעולם התורה כיון שיועד שזכות התורה מגינה עליו. ככל שיתרבו לומדי התורה ירבה השלום והברכה בעם ישראל, ישראל תהיה מעצמה כלכלית. בתורה הכל עובד הפוך על הפוך תחזיק בלומדי התורה הכלכלה והביטחון רק יתחזקו יותר ויותר. לומדי התורה מביאים ברכה כלכלית ובטחונית. יש הרבה מוסדות עסקיים שמחזקים כולל במוסד עצמו כדי שהיה להם ברכה בעסק כיון שמבינים שהתורה מביאה ברכה

מייל דבדיחותא : יהודי שרצה להתל בנוי שווא ישראל האחראי על המכס, ותמיד הציק ליהודים מעבר הגבול , היהודי הגיע לגבול ורץ עם שק בידו הגוי ראה את היהודי רץ , רץ אחריו וכתפסת את היהודי אמר לו עצור מיד במהירות הוריד הגוי את השק מהיהודי פתח את השק מכניס את ידו לראות מהו רבה לפני שלימד לחכמים אמר מילתא דבדיחותא ודחי רבנן לוסף ישב באימה ופתח בסוגיא [שבת ל:]

העלון מוקדש להצלת יורתנו של יחידת חרדי ויבנה ביתם : שה' יתברך יצילנו במאד מאד ותשקב'ה ימלא את כל משאלות ליבם לטובה ויתקיים בהם הפסוק ימלא ה' כל משאלות יקוים בהם הפסוק והיה כעץ שתול על פגיו מים אשר פרו יתן בעתו וכל אשר יעשה יצליח

הבנינו ואלמדה

אצרות דעת, נספי וזיוק ופיקי הדרכה מלוקטים מאוצר שיעוריו של הגדו"ח רבי שמעון שפיצער שליט"א

להוסיף בהשתדלות? מהי המידה הנכונה למשתדל בפרנסתו?

הבנה למעשה - איה מקומך?

הנה במידה מסויימת הסתכלות זו נכונה גם כלפי האדם עם בוראו. אם יהיה האדם עסוק כל ימיו בדבר אחד, בהשגת פרנסתו, ויעבוד לשם כך יומם ולילה על ידי סגולות ותפילות וריבוי מלאכה, אם כי הקב"ה יתן לו, כי הקב"ה נותן ומשפיע, מכל מקום בדרך כלל תבוא הפרנסה בצמצום גדול.

אך לא זו היא הדרך! על האיש היהודי להתרגל לחפש דבר אחד, איך יוכל לקיים את שליחותו ולהשפיע כפי שהוא צריך להשפיע על פי שורש נשמתו. והרי האדם לא הגיע לעולם כדי להרבות ממונו, אלא כדי לקיים שליחותו המסויימת. ולכן אם יזכור האדם להתפלל על כך ולהשקיע כוח ומוח למצוא את המקום הנכון לו, ייטב לו בזה ובבא.

לשמור ולקיים

הנה כשהאדם רואה שמצבו הכלכלי דחוק ביותר, עד שנדמה לו שעוד מעט קט לא ישאר לו אוויר לנשימה, בדרך כלל בא אליו היצר הרע ומפתה אותו להשתדל יותר כדי להרבות פרנסתו. אך כל נשכח שהמקור לעשיית ההשתדלות הוא בפסוק (בראשית כ, טו) "לעבדה ולשמרה", כפי שכתב רבינו בעל חובת הלבבות. ופירושו של דבר שעל האדם לשכלל את העולם שבו הוא נמצא, אם מדובר בשדה, עליו לחרשה ולזרעה, אם מדובר בבנין עליו לבנותו, אם מדובר בצורך מסויים שהעולם זקוק לו, עליו לספק על ידי מעשיו צורך זה לעולם.

והגם שבזוהר הק' (בראשית כ, טו) איתא: "לעבדה זו מצות עשה ולשמרה זו מצות לא תעשה", הלא איך בזה שום סתירה, שהרי אחוזים הם ודבוקים אלו באלו, כי אם מקיים האדם את שליחותו על ידי שהוא משכלל את העולם, ממילא

מסופר על הרה"ק רבי יחזקאל מקאזמיר זיע"א שפעם נכנס אליו יהודי אחד לבקש על פרנסה. דחה אותו הצדיק באמרו: "הן באים הנה לבקש דרך בעבודת ה' ומה אתה מטרידני בדברים גשמיים?" הלה הסתלק הצדה דך ונכלם, והנה ראה יהודי אחר מדבר עם הצדיק בצרכי פרנסתו, והצדיק מייעץ לו בארוכה. ניגש אל הצדיק ושאל: "וכי דמא דידיה סמיק טפי?!"

אמר לו הרה"ק מקאזמיר: "אמשול לך משל, מעשה בסוחר אחד שקנה סחורה הרבה אצל מוכר אחד בשוק והעמיס אותה על עגלתו, אחר ניגש אל המוכר ושאל אותו אם יש לו מעט שומן למרוח את גלגלי עגלתו כדי שתוכל עגלתו לסחוב את המטען הכבד. הוציא המוכר שומן מפיגת חנותו והושיט לו בחפץ לב: "מרח את הגלגלים כחפצך, והמוטר השאר לך אם תצטרך למרוח שוב על אם הדרך."

עמד שם אחד מן הצד, ובראותו את טוב לבו של המוכר, ניגש אליו ושאל אם יוכל ליתן גם לו מעט שומן למרוח את גלגלי עגלתו. סירב המוכר באמרו לו: "איך לי גמ'ח לדברים מעין אלו". שאל אותו האיש: "מדוע נתת לפלוני?" השיב המוכר: "פלוגי קנה אצלי סחורה הרבה, ועל כן נתתי לו גם מדילי מעט שמן למרוח את הגלגלים הסוחבים את הסחורה, אבל אתה לא קנית אצלי מאומה..."

סיים הרה"ק מקאזמיר ואמר ליהודי שעמד בפניו: "יהודי זה שראית, בא אלי לבקש דרך בעבודת ה', וכיון שכן ייעצתי לו גם בענין הפרנסה כדי שתהיה לו פרנסה בהרחבה גדולה ויוכל לעבוד את בוראו כראוי. אבל אתה הרי לא באת לבקש דרך בעבודת ה' כי אם לבקש פרנסה, מה אעשה ואין אני מחלק פרנסה..."

הוא מקיים את הציווי לעבדה ולשמרה, גם על פי הפשט וגם על פי המדרש, שהרי הוא מקיים את כל המצוות עשה וכל המצוות לא תעשה המיוחדות לאופן עבודתו ולמקומו!

להוסיף במה שמוטל עליך

יש לו לאדם הנמצא במצב דחוק לחפש איך יוכל לקיים יותר את שליחותו ולא איך יוכל להביא כסף מן הגורן ומן היקב. ראובן בא לשמעון: 'איך קיבלת נדבה גדולה כל כך? מפלוני קיבלת אותו? לכולם הוא נותן מאתיים חמישים דולר או רק למי שבא אליו בתחבולות? ובכן, את מי אוכל לשלוח אליו להכין לי הדרך כדי שיתן לי מאתיים וחמישים?' שבוע תמים הוא עובד ומתייעץ כדי להוציא מאתיים וחמישים דולר מפלוני.

אין לכל זה שום שייכות לנושא ההשתדלות, ואפילו אינו נוגע בקצה קצהו. עשה את המוטל עליך על פי קיום שליחותך בעולם, ותו לא.

אכן ישאל השואל: מה אעשה ואני קורע את עצמי בעבודתי ערב ובוקר וצהריים, וכבר חזק אני באמונת, ואעפ"כ כסף להשיא את הצאצאים - אין. המחותר דוחק כי זמן החתונה קרב ובא, ומוכרח אני להשיב את פניו ריקם. התשובה היא, שמעצם זה שהוא רואה שפרנסתו דחוקה, יש לו ללמוד מכך שעליו להוסיף ב"לעבדה ולשמרה", והיינו מפני שבודאי כוחו במתניו להשפיע לעולם יותר ממה שנהג להשפיע עד כה.

למה אתה נוסע?

וכאן המקום להדגיש, שיתכן מאוד שאם מציעים לו לאדם לנסוע לארצות נכר כדי לקבץ מעות לחיתון הילדים, יש לו

המשך בעמוד ג ←

הרעיונות

אם יעבוד האדם בעבודה מסויימת, ויציעו לו לנסוע לשם כך למרחקים אחת לתקופה, יקום וישאל אם מדרך העוסקים במלאכה זו לנהוג כן, וכשייוודע לו שכן דרכם, יבין שזהו שליחותו על פי שורש נפשו, כי אם הקב"ה זימן לו עבודה זו ומדרכם של העובדים בעבודה זו לנסוע למרחקים אחת לתקופה, בוודאי מוטל עליו הדבר לשם תיקון נפשו.

הלא מזה שאנו רואים שהיום נפתחו הדרכים ממדינה למדינה ובכל יום שיירות מצויות ממקום למקום, יכולים אנו ללמוד שכך רצונו של מקום שעל ידי כן יקיימו בניו את שליחותם בעולם.

אילו היה קשה לנסוע ממקום למקום כפי שהיו בדורות העבר כשהיו צריכים להטלטל שבועות וחדשים באניות, היה כל אחד מגיע למסקנא שאין רצון הקב"ה שיסע למרחקים.

אך עתה שהדבר קל להגיע ממקום למקום וכמעט שאינו כרוך בקושי, כל שהאדם רואה סימן מן השמיים שעליו לנסוע, הרי הוא יכול להתייעץ עם אדם חכם שלמד "חובת הלבבות" ולשאול אותו אם מדרך העולם הוא לנסוע לצורך זה, ואם יתברר לו שהוא מדרך העולם, יקום ויסע ותהיה כל מטרתו להשפיע מדיליה בכל אשר ילך!

חוסר ריכוז – האם הוא דבר טוב?

התשובה המפתיעה!

סדרת 'חוסר ריכוז בתורה ובכלל' - במבט של תורה וחסידות' - חלק ב'

המזות רחב ביותר

התשובה היא שיש לזה חשבון פשוט. הקב"ה חילק את הנבראים לדומם, צומח, חי ומדבר. ככל שהנברא נמוך יותר, כך הוא מצומצם יותר אל המקום. האבן אינה זזה ממקומה. היא אפילו לא מתכופפת. כאן היא נמצאת, כאן היא היתה, וכל עוד לא זיזוה ממקומה, תישאר כאן לעד. ה'צומח' שהוא במדרגה יותר גבוהה כבר אינו כזה. הצומח הולך וגדל. אתה חוזר אליו לאחר זמן שלא ראית אותו, ואתה מתפעל לראות כמה גדל והתרחב. אין הוא מצומצם כל כך אל המקום. הבהמה שהיא במדרגה נעלית מהצומח, יכולה ללכת ברגליה ממקום למקום, ואם נדבר על עופות השמים או על דגי הים, הלא הם יכולים לגמוע במהירות מרחקים עצומים. והמדבר' שהוא במדרגה הנעלה

בגליון ק"ג התחלנו סדרה חדשה בדבר 'חוסר ריכוז' (lack of focus/attention deficiency) המצוי הרבה בינות להרבה אינשי, בנסייון להבין ענין זה לפי השקפת התורה, שם הגדרנו את אופני ההפסד מה הם. ומשבוע זה ואילך נדבר על עומק הענין, הפתרונות בדעתה של תורה, ועצות לסובלים מכך. הבה נצא לדרך.

ובכן, כל אחד בוודאי מחפש עצות לריכוז המוח, אך בטרם נדבר על העצות, נצטרך לחזור קצת ולהבין מה זה ריכוז ולאחר מכן מה זה חוסר ריכוז. יש שחושבים שרק חלק מהאנושות סובל מזה, ויש שחושבים שמדובר בבעיה נירולוגית בלבד. אמת שפעמים הרבה זה נובע גם מבעיה נירולוגית, אך עדיין אין זה פוטר אותנו מלהבין את השורש.

למה?

הבה נשאל כפי שיהודי צריך לשאול: על מה עשה ה' ככה? למה? הבה נחשוב, אם המוח הוא הכלי המביא את האדם להצלחה בתורה אשר עליה האדם חי, 'כי הם חיינו ואורך ימינו', למה ברא השי"ת את מוחותיהם של בני האדם באופן הזה דווקא, ולא באופן מיושב יותר. על מה אנו מדברים סך הכל? איננו מדברים על כך שכולם יהיו בעלי כשרון, איננו מדברים על כך שכולם יזכרו את תלמודם. אנו מדברים על דבר אחד בלבד, שכאשר נשב עם הגמרא, נוכל לשלוט על המוח שלא יברח ויתפשט לארבע כנפות הארץ.

הרי מדובר בנסייון קשה כל כך שכאשר מתבוננים בו, מבינים שהוא הנסייון יותר קשה מכל שאר הנסייונות. השאלה איננה סתם שאלה. היא שאלה שבוערת. מדוע ברא הקב"ה את המוח באופן זה?

תארו לכם שהאדם נמצא במצב של העולם בן ימינו, יש לו את הנסייונות של ימינו, את הבעיות של ימינו, כשרונות ממוצעים של ימינו. סך הכל דבר אחד, כשהוא יושב עם הגמרא, הוא יכול לשלוט על מוחו שמעכשיו ועד שלוש שעות לא יברח לשום מקום. כל אחד יודע שזו היא קורה, היא מתפטר מכל הבעיות, כי היה מרגיש תענוג נפלא בלימוד התורה. הבחורים בישיבה היו מתמוגגים מרוב עוגג ופורחים ומשגשגים.

היום כשהבחור מצליח להתרכז פעם בשנה, לאחר שהוא כבר שבור ומיואש, תראו כמה הוא זורח אז. מדוע לא יוכל להתרכז תמידין כסדרן? הרי הוא בא ממשפחה טובה וקיבל חינוך טוב, וכשהיה ילד קטן הוא התפלל בכזו נעימות והתלהבות, עד שכולם היו בטוחים שיגדל כמו ה'קדושת לוי', אך כיון שגדל קצת, הוא התחיל לסבול קשות מחוסר ריכוז. מאז הוא לא מפסיק לחלום. הוא חולם בעת הלימוד, הוא חולם בעת התפילה, וזה הורס אצלו כל חלקה טובה. למה עשה ה' ככה?

כלים לרוחניות שהם עצמם רוחניים! אילו היה מוח האדם מצומצם, היה יכול לבוא בטענה אל הקב"ה: 'מה הייתי יכול לעשות? אתה יודע היכן הייתי? אתה יודע באיזו ישיבה למדתי? אתה יודע איזו סביבה היתה לי? אתה יודע איזה בית יש לי? זה בלתי אפשרי'. אבל עכשיו שמוח האדם אינו מצומצם, אומר לו הקב"ה: 'מילא אם מוחך היה קשור למקום שאתה נמצא, הייתי יכול להבינך, אך בדווקא נתתי לך מוח שאינו מוגבל למקום, וכיון שכן יש לך את האפשרות לעבוד אותי מכל מקום שאתה נמצא!'

המעלה גדולה פי אלף מהחסרון

נמצא לענין השאלה על מה עשה ה' ככה, שהתשובה היא כי המעלה שיש לזה גדולה פי אלף מחסרונו. ומה שקורה שאין האדם מנצל את היכולת שיש במוח כזה להתבונן ולחדש ולהתדבק בכל מצב בהקב"ה ולהשיג השגות, ולכן הוא מכיר את סוגיית חוסר הריכוז רק מחסרונו, וכיון שכן, הוא שואל למה. דומה הוא לבחור או אברך שיש לו דם רותח, ומחמת כן תפילתו תפילה ולימודו לימוד, אך פעם אחת נזדמן לו נסיון... חברו פגע בו, ומחמת רתיחות דמו, התפרץ עליו בחמת זעם ואיבד עשתונותו לגמרי. והנה אחד שאינו מכיר, הסתכל עליו בשעת מעשה, וכעת הוא חושב לעצמו: 'מעניין, בני אדם יש להם כאלה נפילות... אני אין לי ברוך ה' התמודדויות כאלה... מסתמא הוא צריך לעבוד על עצמו הרבה...' זה מזכיר גם את המעשה עם רבי אלעזר ב"ר שמעון שראה אדם אחד מכוער ביותר ואמר לו: 'ריקה כמה מכוער אתה', והלה השיב לו: 'לך לאומן שעשאי ואמור לו כמה מכוער כלי זה שעשית', ופירשו המפרשים שהקב"ה לא ברא אותו בעל חסרון, אלא ברא אותו באופן מסוים שיש לו מעלות נפלאות, אך הוא פגש אותו בחולשתו.

אף אנו פוגשים את עצמינו בחולשתנו. אנו מכירים את חוסר הריכוז עם כל חולשותיו. אי אפשר ללמוד, אי אפשר להתפלל, אף פעם אין המוח נמצא במקום אחד, ולכן אנו מצפים כל כך שהקב"ה יושיענו מצרה זו. אילו היינו יכולים להיכנס פעם אחת בשנה לקודש הקדשים ולהתפלל בצאתנו תפילה קצרה, היינו מתפללים אז: 'אני מבקש ממך רבונו של עולם דבר אחד - לסיים עם זה. איפה שאני נמצא, שם אני. זהו זה. אני לא רוצה לברוח לשום מקום. אני רוצה שמוחי יהיה כאן בתוך הסידור ולא בשום מקום אחר'. אך הקב"ה מה אומר? הקב"ה אומר: 'הן, אך האם יש לך מושג כמה רחוק יכולות אותיות התפילה להגיע?'

הרהיב איפקים

כך כותב הרה"ק ה'בית אהרן' מקארלין זיע"א

אתה יודע
באיזו ישיבה
למדתי? אתה
יודע איזו סביבה
היתה לי?

ביותר, בראו הקב"ה כאשר מוחו שהוא מקום החיות והמקום העדין ביותר אצלו, אינו מצומצם כלל למקום. אפילו העוף עדיין מצומצם במידה מסוימת, כי הוא יכול לעוף רק לפי כוחותיו. וכן רגלי האדם, הגם שהן יכולות לשאת אותו, אין הוא יכול לדלג אתן, אלא הוא מוכרח להתקדם באמצעותן פסיעה אחר פסיעה. אך בהיות האדם הנברא הקרוב ביותר אל השורש, הוא קיבל מוח שאינו מצומצם כלל. והיות שיש לנו כלל שבמקום שמחשבתו של אדם שם הוא נמצא, הרי שהאדם יכול להיות בכל המקומות כל הזמן.

אמור מעתה: כוחו של המוח שלא להתקשר למקום, אינו נובע מחסרונו אלא ממעלתו. אין זה חסרון. המציאות שהמוח אינו מוכרח להיות דווקא כאן, אלא הוא יכול להתדבק במקום הקודש ולמשוך אתו את חושי האדם ואת כל מהותו ונשמתו, עד שיהיה כל כולו בתוך הקודש, באה מרוממותו של האדם אשר בגללה אינו מצומצם ואינו מוגבל אף פעם למקום שהוא נמצא.

ועיקר התכלית לזה הוא מפני שהקב"ה אומר לאדם: 'מה אתה חושב, שאם אתה נמצא אי שם בהרי אררט אינך יכול להתדבק בי?! אינך יכול לחשוב בתורה?! בוודאי אתה יכול. נתתי לך

להענות לכך כדי להשפיע מעצמו לאחרים. וביאור הדבר על פי מה ששמעתי מהגה"ח **רבי יצחק אהרן טרובילו** זצ"ל שמסר בשם אחד מצדיקי הדור שכן סיבב הקב"ה שיצטרכו אנשי ירושלים לנסוע לארצות נכר לקבץ נדבות, כדי **שיוכלו בני חוץ לארץ להתבונן מקרוב ביראי ה' וללמוד מהליכותיהם ומנהגיהם.**

ואולם גם אם לאנשים מסויימים דבר זה נכון, עדיין יתכן שלאחרים אינו נכון. והרי זה דומה לכל תחומי ההשתדלות, שבהם אנו רואים בחוש פעם אחר פעם אין האחד משקיע בדבר מסוים ומצליח, והשני בא ומחקה אותו ופושט את רגלו.

יותר מזה, הלא יתכן שמה שראינו אדם אחד חוזר מחוץ לארץ עם סכום עתק בכיסו, למען האמת לא הלך לקבל אלא להשפיע מהופעתו והליכותיו. וכשכא חבירו ומחקה אותו ואינו יודע מסוד זה, הרי הוא הולך רק כדי למלאות את כיסו, ואם כן גם אם מבחוץ ייראה הדבר כחיקוי מושלם, בפנים לא קרב זה אל זה כל הלילה, כי בעוד הראשון הלך להשפיע השני הולך לקבל ואין תקווה לאחריתו.

עלינו לזכור **בבעבורה יש לנסוע למרחקים, היא כדי להשפיע קדושה** (אם לעצמו או לאחרים). אין סיבה אחרת...

המבנה

מסופר על הרה"ק **רבי שלמה חיים מקוידינוב** זיע"א שהיתה דחיקא ליה שעתא טובא. שאל את דודו הרה"ק **רבי נח מלעכוויטש** זיע"א אם כדאי לו לנסוע לכתת רגליו בין נדיבי העם. אמר לו דודו בזה הלשון: "אם תוכל לפעול בעצמך, שאם תקבש ממאן דהו כסף ולא ירצה ליתן לך אף לא פרוטה אחת, לא תהיה בלבך שום תרעומת עליו, ויהיה הדבר **בעיניך כאילו הלכת לבי דואר לראות אם בא מכתב עבורך והודיעו לך שלא הגיע**, כי בוודאי לא תהיה לך תרעומת על עובדי בית הדואר על שלא הגיע מכתב עבורך, כי אז תוכל לנסוע. אבל אם אין אתה עדיין במדרגה זו, איעצך בני שלא תסע!"

נפלאים הדברים! אין הולכים לקבל, כי אם להשפיע. ואם רואה האדם שאינו במדרגה זו, עליו **לעבוד על עצמו יום אחרי יום, להרגיל את מחשבתו לחפש אין יוכל להועיל לעולם ולהשפיע לבני סביבתו.** כי הכלל לעולם עומד על כנו, שאין שום מהלך ללכת למקום אחר אם לא על מנת להשפיע, ואם אין האדם רואה שהוא יכול להשפיע במקום אחר, אין לו מה ללכת לשם.

למה ברח יעקב?

בספר הקדוש "**שפת אמת**" (ויצא תרט"א) איתא על הפסוק (כה), ז' "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה": "במדדש (בראשית רבה סח, א) - "אז תלך לבטח" (משלי ג, כג), כי באמת ברח יעקב מפני עשו. אעפ"כ כתיב 'ויצא, וילך', **לא בלשון בריחה, כי הבוטח בה' באמת מבין כי מה' מצעדי גבר, ולא יתלה הדבר במגרה.** זהו בחינת יעקב איש תם, כמו שכתב רש"י בפסוק (וישפת שופטים יז, ט) "תמים תהיה", **קיבל הכל בתמימות, ולא נשתנה כלל על ידי בריחה זו!**" פירושו של דבר: יעקב אבינו לא חשב לרצונו לברוח מעשו, שהרי האמין באמונה תמימה שאין חיותו תלויה במקום מסוים, אלא הוא יכול לקבל אותה במקום זה כמו במקום אחר. **אכן ממה שעשו רדף אותו וביקש להרגו, הבין יעקב שיש לו שליחות מסויימת במקום אחר, ועל כן קם ויצא ממקומו והלך למקום אחר.** אך לא ברח, אלא הלך כפי השולכים לעבוד עבודה.

ונמצאנו למדים שכאשר האדם הולך למקום אחר מפני שמצבו דחוק, אין לו ללכת בפנים נפולות כמי שכפאו שד, אלא **יש לו ללכת בשמחה גדולה ועצומה, שהרי כל סיבת הדוחק היתה כדי להורות לו הדרך לבצע את שליחותו בעולם,** ואם כן יש לו לשמוח באשרו על כי זכה להבין את הרומז ולעבור למקום חדש בו יקיים את שליחותו כדבעי.

השתדלות בדרך העולם - כיצד?

הנה מקובל לומר שיש לו לאדם לעשות השתדלות על פי דרך העולם, ולפי האמור עד כה, פירושו של דבר **שיוכל לבדוק אם מוטל עליו לעשות דבר מסויים לצורך קיום שליחותו,** על-פי מדידה זו, האם דבר זה נהוג לעשותו או לא.

ולמשל, אם יעבוד האדם בעבודה מסויימת, ויציעו לו לנסוע לשם כך למרחקים אחת לתקופה, יקום וישאל אם מדרך העוסקים במלאכה זו לנהוג כן, וכשייודע לו שכן דרכם, יבין שזהו שליחותו על פי שורש נפשו, כי אם הקב"ה זימן לו עבודה זו ומדרכם של העובדים בעבודה זו לנסוע למרחקים

ב'סדר היום' דיליה, כידוע כתבו בכ"ק ונדפס בתחילת הספר, ושם כתוב: "מה טוב שהאדם יחדש כל יום חידושים בתפילתו, אם הוא יכול". כשהאדם יודע שהאותיות הן סך הכל כלים, אז הוא מבין שהקב"ה אומר לו: 'לא! אינך צריך להיות מצומצם לפירוש המילות בלבד. לאותיות יש כל יום הבנה אחרת, אור אחר. למשל, אל תבקש ממני שאעצור את הגשם כי אתה נמצא עכשיו בדרך'.

כשהכהן גדול יצא מקודש הקדשים והתפלל תפילה קצרה, מה ביקש? הוא ביקש שהקב"ה לא יקבל את תפילתו של ההולך בדרך והגשם מפריע לו ונעשה מחמת כן ברוגז. הלה באמת מתפלל מעומק הלב שהגשם ייעצר, כי קשה לו, אבל למעשה העולם זקוק לגשם, ואף הוא עצמו זקוק לו. אף כאן, האדם אומר: "יש לי תפילה נפלאה, שלא אצטרך להתמודד עם מחשבות מוחי, אלא כל מה שאראה, עליו בלבד אחשוב ולא על שום דבר אחר". אתה לא קולט! אתה לא מבין שבזה אתה מאבד את הכוח שלך לחדש חידושי תורה.

אך מה, בוודאי יש מלחמה גדולה אצל האדם, וזה בעצם גלום בדברי הגמרא **במסכת יומא** (סו, ב) שביטלו יצרא דעבודה זרה, וכשביקשו לבטל יצרא דערייות, לא מצאו ביצה בת יומא. ובלשון הש"ס: "ובעו בעתא בת יומא בכל ארץ ישראל ולא אשתכח", ופירש המגיד הק' **ממעזריטש** ז"ע ביעתא מלשון 'תפילה', כמו 'צלותהו ובעותהו'. **באין רתחא, אין האדם יכול להתחבר אל ה'.** הוא נהיה דומם.

אתה רוצה להיות דומם? בטח שלא! אתה לא רוצה להיות דומם. זה אותו יסוד ממש. אנו מכירים את חוסר הריכוז רק מהצד הכואב שלו. אנו עדיין נמצאים בדרך. כל זמן שהאדם לא הגיע ליכולת האמיתית שלו, הוא בוודאי נמצא בדרך, ולכן חוסר הריכוז מפריע לו, ועל כן הוא מבקש מה' שיסירנו מאתו. אומר לו הקב"ה: "אם אסירנו ממך, לא תהיה אדם. אתה יודע כמה רחוק אתה יכול להגיע עם זה?". טוען האדם: "כן... אבל בינתיים אני אוכל קש, בינתיים אין לי כלום, אין לי אפילו התחלה של תפילה, אין לי אפילו התחלה של לימוד". אומר לו הקב"ה: "הפלא ופלא! אתה רוצה להתפלל שתצליח? זה כן. אבל תחילה תבין את היסוד!"

הפנמנו עד כה שישנו דבר טוב בחוסר ריכוז זה, א"ה בגליון הבא נבוא ללמוד לענין מעשה, לראות מהו שורש הבעיה כדי שנוכל להפוך את הדבר מחסרון למעלה!

אחת לתקופה, בוודאי מוטל עליו הדבר לשם תיקון נפשו. הלא מזה שאנו רואים שהיום נפתחו הדרכים ממדינה למדינה ובכל יום שיירות מצויות ממקום למקום, יכולים אנו ללמוד שכך רצונו של מקום שעל ידי כן יקיימו בניו את שליחותם בעולם.

אילו היה קשה לנסוע ממקום למקום כפי שהיו בדורות העבר כשהיו צריכים להטלטל שבועות וחדשים באניות, היה כל אחד מגיע למסקנא שאין רצון הקב"ה שיעס למרחקים.

אך עתה שהדבר קל להגיע ממקום למקום וכמעט שאינו כרוך בקושי, כל שהאדם רואה סימן מן השמים שעליו לנסוע, הרי הוא יכול להתייעץ עם אדם חכם שלמד "חובת הלבבות" ולשאל אותו אם מדרך העולם הוא לנסוע לצורך זה, ואם יתברר לו שהוא מדרך העולם, יקום ויסע ותהיה כל מטרותו להשפיע מדיליה בכל אשר ילך.

אמור מעתה: "**דרך העולם**" אינו היתר לבוא ולשאוב את הפרנסה ממקום אחר, אלא הוא מהלך שעל פיו יוכל האדם להבין שעליו לעשותו עבור שליחותו. כי אם אין הדבר מדרך העולם, מסתבר שאין הקב"ה רוצה שיעשהו האדם.

ואם אמנם לפעמים קשה לו לאדם לבחון את עצמו ולבדוק אם הוא הולך למקום פלוני כדי להיות משפיע או מקבל, אך זה ברור שבהיותו כבר במקום מסויים, עליו לעבוד על עצמו להתרגל להיות שם בתורת משפיע ולא בתורת מקבל.

אין שיהיה, בכל מקום שנקלע בו האדם, ולא דווקא במדינה אחרת, אלא אפילו בעיר אחרת או אפילו בבנין אחר כשהוא יושב באסיפה לשווק איזה מוצר שעלה ברעיונו, תמיד יחשוב **אין יוכל להתנהג נכונה באופן שישפיע על אחרים ויקיים את תכליתו בעולם.**

היציא לנו מדברינו

סיכומו של דבר: רבינו בעל חובת הלבבות לימדנו שמי שהולך ממקום למקום בחשבו שמשם יוכל להשיג את פרנסתו, הרי הוא טועה טעות חמורה בעקרי האמונה, כי **כל סוג של שפע שהקב"ה נתן לו לאדם, אינו תלוי בשפע אלא ברצונו ה', והוא יכול ליתנו לומר כמו שהוא יכול ליתנו במקום אחר.** ואל יבלבל אותו יצרו נאמר - "השתדלות", כי אין מציאות כזו בעולם, שהרי השפע בא מלמעלה ולא משום דבר אחר.

אכן הבאנו בעבר מדברי הרמ"א שאם רואה האדם שאין לו פרנסה במקום זה, יכול הוא לכפות את אשתו לעבור למקום אחר, וכעת אנו מבינים שאין זה מפני שמשם יוכל להשיג את פרנסתו, אלא מפני שעל האדם להשפיע כפי שורש נפשו במקום המיועד לו, והסימן המובהק לדעת היכן הוא המקום המיועד בו להשפיע כפי שורש נפשו, הוא על פי מצב פרנסתו, כי אם רואה שבמקום מושבו, אינו רואה הצלחה, יכול הוא להבין מזה שמן השמים דוחקים לו לעבור למקום אחר כדי להשפיע שם ולקיים שם את שליחותו.

וכן הוא הדבר ממש במי שעובד בעבודה מסויימת ורואה שאין הוא מרוויח כדי מחייתו, כי אז יש לו להבין שאין הוא ממלא את תפקידו כדבעי, ושבוודאי יוכל להשפיע יותר אם יתעסק במלאכה אחרת. שומעים אנו בני אדם מתבטאים: "צריך אתה להוסיף בהשתדלות ולבקש נדבות מאנשים". שקר הוא ביטוי זה ויש בו סתירה מיניה וביה. להוסיף בהשתדלות פירושו להוסיף בקיום השליחות לעבדה ולשמרה ואם כן מה לזה ולבקשת נדבות מאחרים?

כל אדם, אפילו בעל תפיסה חלשה ביותר, יכול להיות המשפיע הגדול ביותר בעולם, שהרי עם כל מצוה קטנה שהוא עושה הוא ממשיך שפע גדול לו ולמשפחתו ולסביבתו, ואם כן יבדוק היטב אין יוכל להוסיף ולהשפיע ותיכף יראה שנפתחים לו שערי הפרנסה.

הנה בני אדם חוששים לעזוב את מלאכתם ולחפש עבודה אחרת באמרו: הלא בעבודתי זו אני בטוח בחמשת אלפים השקלים הנכנסים לחשבונתי מידי חודש בחודשו, ואם אעזוב אותה אין אידע מה יולד יום. טעות חמורה היא! הלא מחכה לך עשרים וחמשה אלף שקלים בחודש! מה פתאום אתה סבור שהקב"ה חפץ ליתן לך רק חמשת אלפים? עליו רק לחפש מבוקר ועד ערב אין תוכל למלאות את שליחותך יותר ויותר ובקש מהקב"ה שיעזור לך בזה ובוודאי יעזור לך וימלא את משאלתך! בינו והתבוננ!

מתוך סדרת השיעורים על "שער הביטחון שבספר 'חובת הלבבות', שיעור מ. למשימת השיעור המלא, חיינו לקו השיעורים (בא"י) לחצו בכניסתכם למערכת 2 - (שיעורי חובת הלבבות), ובחזרו שיעור 40. שמעו וביטחו!

תורת חיים ואהבת חסד

תורה וחסידות במשנתו של הרה"ק רבי שלמה (הראשון) מבאבוב זיע"א

(נסתלק לגני מרומים ביום א תמוז ה'תרס"ה)

הרה"ק רבי שלמה (הראשון) מבאבוב זיע"א היה נכדו אהובו של הגה"ק מצאנז זיע"א, בעקבות התייתמותו מאביו הרה"צ רבי מאיר נתן זיע"א בהיותו בן שמונה בלבד, זכה להתגדל הרבה אצל זקנו שהיה מחבבו מאוד. לגודל החביבות הטיל זקנו עליו ועל הרה"צ רבי משה מבארדיב זיע"א להדפיס ולהגיה את השו"ת שלו "דברי חיים", ולא הניח לאחרים להתעסק בהן.

אמו של הרה"ק מבאבוב היתה בתו של הרה"ק רבי אליעזר מזדקוב זיע"א בן הרה"ק מראפשיץ זיע"א רבו של הגה"ק מצאנז זיע"א. וכך ייסד הרה"ק מבאבוב את יסודותיו על שתי חצרות אלו: חצר צאנז וחצר ראפשיץ.

יש בדידו כמה וכמה מיסודות החסידות שהרה"ק מבאבוב הסביר אותם בהירות נפלאה ובמותק לשון. זקנו הגה"ק מצאנז אמר לבניו הקדושים קודם נסעו למנוחות מה הוא מוריש לכל אחד ואחד מהם. בהגיעו לנכדו זה שהיה חביב עליו כבנו, באשר בנו כבר לא היה בין החיים, אמר **שהוא מוריש לו את החסידות**, כלומר את הכוח להדריך את האברכים והבחורים בדרך החסידות!

מעשה

ואכן אל ישיבתו שהקים באו המצוינים שבחוריי ישראל, והוא היה מוסר להם שיעורים נפלאים בגולה ובנסתר ומורה להם דרך בעבודת החסידות. הגאון המפורסם רבי שאול בראך זצ"ל סיפר, שאף הוא זכה להסתופף פעם בבחורותו בצלו של הרה"ק.

וכה סיפר: בעת למדי בישיבתו של ה"חתן סופר" בעיר "מאטערסדארף", התגבנה פעם הידיעה כי בנש"ק נכדו של הגה"ק מצאנז בא לשהות בעירת המרפא שלידי "מאטערסדארף" לצרכי רפואה. החלטתי יחד עם כמה מחבריי לנסוע לאותה עיר ולשהות בשבת בצילו של אותו צדיק. מעודי לא ראיתי שולחן של צדיק מצדיקי החסידות, והנה זכיתי לראות את הרה"ק מבאבוב עורך את שולחנו הטהור. לבי נכבש למשמע הניגונים ודברי התורה שיצאו מפי הצדיק, ומאז נקשרתי אליו בקשר הדוק שלא הותר עד יומי האחרון.

הגר"ש בראך הוסיף לתאר מה שהיה שם באותה שבת, וכה סיפר שהרה"ק השקיע בהם יותר משהשקיע באברכים, הגם שהאברכים נמנו על חסידיו. ביום ראשון נועד אתם וביקש מהם שאם ראו אצלו איזה דבר שהוא כנגד הלכה או כנגד מנהג ישראל, שיקומו ויאמרו לו ללא חת. אף אחד לא אור אומץ לפתוח את פיו, חוץ מבחור אחד מדויטשלאנד שאמר בחרדת קודש ובלשון מהוססת: "אבי לימודי מה שכתוב בשולחן ערוך שלאחר התפילה בליל שבת, צריך למהר לעשות קידוש, ואילו כאן ראיתי את הרבי עושה קידוש בליל שבת רק בשעה אחת עשרה!"

הבנה למעשה

"גערעכט, גערעכט", ענה לו הצדיק. "איר האט רעכט [- הצדק עמכם], אבל לא כתוב בשולחן ערוך באיזו שעה מדויקת לקדש. תאמין לי שאם לא הייתי ממחרת בליל שבת כפי שכתוב בשולחן ערוך, הייתי מקדש רק למחרת..."

מעשה

תלמידי ישיבתו תיארו כיצד היה מקבלים ממנו דרכי החסידות תוך כדי שמיעת שיעוריו בעיון ובפלפול. דוגמא לכך הביאו מה שאמר להם פעם לאחר שיעור שמסר להם בביאור שיטת הרמב"ם והראב"ד, וכה אמר: "כשאנו רואים את השגות הראב"ד על הרמב"ם, זה גורם לנו לשברון לב".

והסביר: "הרמב"ם היה דבוק בהקב"ה באהבה נפלאה עד שהשיג לגודל דביקותו אמתותה של תורה, ולכן נפסקה הלכה כמותו בכל מקום. הראב"ד כבר היה כחצי דור לאחריו, ואע"פ שידע כי הרמב"ם השיג אמתותה של תורה, ביטל את פסקיו מפני שידע שבני דורו לא יוכלו לרדת לעומק דעתו הגדולה, ופסק לפי השגת בני דורו משום אין לדיין אלא מה שעיניו ראות".

הבנה למעשה

הפטיר הרה"ק: "אם במרחק של חצי דור היתה כל כך ירידת הדורות עד שלא יכלו לרדת לעומק דעתו של הרמב"ם, איך נוכל אנו שנמצאים כמה וכמה דורות לאחריו, להתיימר להבין דעת הרמב"ם???"
גורא למתבונן!

מעשה

פעם יצא הרה"ק מחדרו וראה כמה מן הזקנים שעוד זכו להסתופף בצלם של הצדיקים הראשונים, כמו החוזה מלובלין, הרה"ק רבי צבי הירש מרימנוב והגה"ק מצאנז זיע"א, מתאוננים על כך שאין לנו בימינו צדיקים כמו אותם צדיקים ראשונים.

הבנה למעשה

פנה אליהם הרה"ק ואמר: "לא יתכן שכלל ישראל יהיה בעל מום, שהרי נאמר (האינו כ.ד.) 'הצור תמים פעלו וכל דרכיו משפט', וכלל ישראל הוא קומה שלימה, יש ראשי העדה, עיני העדה, נגידים ותומכי תורה שהם בחינת ידיים, וחלשים מהם שהם בבחינת רגליים וכן הלאה. ומלבד מה שכל אבר צריך להיות נאה בפני עצמו, הוא צריך גם להתאים לאברים האחרים כדי שתהיה הקומה קומה שלימה.

ועתה בין תבינו שכאשר בני ישראל נמצאים במדרגה נמוכה יותר, מוכרחים גם המנהיגים שלהם להיות במדרגה נמוכה יותר לפי ערך, כי אלמלא כך לא יתאימו האברים אלו לאלו ותהיה הקומה בעלת מום!"

[אין להקשות על כך מדבריו המפורסמים של ה"בני יששכר", שנשמות הצדיקים שבודד האחרון גבוהות יותר, כי אפשר שאע"פ שהן גבוהות יותר, מכל מקום הנהגתם וגילוי האלוקות שלהן בזה העולם, הוא לפי ערך דורם! והבן.]

מעשה

פעם דיבר בענין הנסיעה לצדיקים, ואמר: "כשנוסעים למעינות המרפא לצורך רפואה, אם רוצים שבאמת יועילו, צריכים לדעת שלושה דברים: א. שחייבים להאמין בכוח הנעלם (המיוגלים) שבמעיינות אלו. ב. שבנסיעה אחת אין מתרפאים עדיין כיאות, אלא צריכים לנסוע שלוש פעמים ויותר. ג. שפעולת הרפואה אינה מורגשת מיד, ורק כשחוזרים הביתה, אז מתחילים להרגיש את השיפור בבריאות הגוף".

הבנה למעשה

הפטיר הרה"ק: "גם כשנוסעים צדיקים לצורך רפואת הנפש כך הוא, כי גם בזה אם רוצים שבאמת תועיל הנסיעה להשיג רפואת הנפש, צריכים לדעת שלושה דברים אלו: א. שחייבים להאמין בכוח הצדיק שיכול לרפאות את הבאים אליו מכל נגעי לבבם. ב. ש. שבנסיעה אחת אין מתרפאים עדיין כיאות, אלא צריכים לנסוע שוב ושוב עד שמתרפאים. ג. שפעולת הרפואה אינה מורגשת מיד, ורק כשחוזרים הביתה, אז מתחילים להרגיש את השיפור בבריאות הנפש!"

מעשה

נכדו האדמו"ר רבי שלמה מבאבוב זיע"א (נסתלק בשנת תש"ס) מסר מה ששמע מאביו הרה"ק רבי בן ציון מבאבוב זיע"א בשם אביו הרה"ק רבי שלמה זיע"א, וכה אמר: "איתא באגדה שפעם אחת הלך תנא אחד בשדה ומצא אגם מים וראה כי איש אחד מדלג על פני האגם מצד לצד, וכל פעם שהוא מדלג מצד אחד לשני, הוא צועק "טמא" בכל כוחו.

שאל אותו התנא להבין פשר התנהגותו. ענה לו האיש: "איש פשוט אנכי ובווערת בי השתוקקות גדולה לעבוד את הש"ת, להללו ולשבחו על כל הטובות שהוא עושה עמדי, אך לדאבוני לא למדתי כלום מעודי ואינני מכיר בלשון קודש, ורק מילה אחת אני מכיר והיא המילה "טמא". לכן אני מדלג על האגם וצועק את המילה היחידה שאני מכיר בלשון הקודש, ובכך אני עובד את בוראי".

נצטער התנא על שהלה עובד את בוראו במילה כזו (אשר התורה עקמה שמונה אותיות כדי שלא להוציאה - פסחים ג. א.), התיישב עם האיש ולימד אותו את המילה "טהור". האיש חזר על המילה החדשה פעמים הרבה וקיבל על עצמו שבפעם הבאה יעבוד את בוראו עם מילה זו.

כעבור שעות אחדות, כששוב נתעוררה לו השתוקקותו לעבוד את בוראו, ביקש לומר את המילה החדשה שלימדו, התנא, אך המילה פרוחה לו מראשו. ביקש לומר את המילה הישנה, אך גם היא נשכחה ממנו מרוב בלבול. לגודל צערו נשאר האיש לעמוד על עמדו ופרץ בבכי גדול.

נעשה רעש גדול בשמים וגזרו אומר שהתנא יחזור למקום זה ושוב ילמד את האיש לומר את המילה "טמא" שהיה מורגל בה מימים ימימה, כי עבודתו התמימה של האיש, היתה רצויה בשמים עד למאד..."

הבנה למעשה

הפטיר הנכד האדמו"ר מבאבוב זיע"א: "כמה אנו צריכים לשמוח כאשר אנו זוכים לומר "וטהר לבנו לעבדך באמת", אנו מוציאים את המילה "טהור" מפינו ואין אנו מתבלבלים..."
אשרינו!

זכני לקבל שבתות!

הלומד בשבת - שכרו פי אלף!

מאז ומקדם רצית לנצל את ימי שבתות הקיץ הארוכים לעמול בתורה ולהתמיד בה? אך לא תמיד הצלחת בכך?!

נגוון שיעורים נפלאים בעניין חשיבות לימוד התורה בשבת קודש יעמדו לימינך להצליח לעשות את המהפך. לשמיעת השיעורים:

טלפון ישיר שע"י קול הלשון: 073.295.1337

לגישה ישירה לתיקית תורה לחצו בכניסתכם למערכת כנ"ל, ואח"כ 111143 ובחרו שיעור רצוי.

האם לפתע הרגשת שאתה מתחבר להש"ת - דבק בו, מאמין בו ובוטח בו?

זכה עוד יהודי להתחבר ולהתענג על ה' בעבודתו אותו מיט הבנה!

בעת שמחה או בעת שמצפים לישועה או הנצחה וכדומה

הרם תרומתך קודש למען הפצת הגליון!

לקבלת הגליון בקביעות
מספרת האגודה הגולה
60263@gmail.com

לתרומות והנצחות ישירות, וכן לקבלת השיעור דבר יום ביומו, ניתן לפנות
ישירות למכון "הבינה" ברא"ל info@machonhavineini.com

718.686.8300 - ארה"ב
03.300.0223 - בריז

072.257.7726 - א"י
0204.586.2115 - ברטניה

קול הבינה

"ויקח קרח" (טז, א)

כתוב במדרש: למה תורת ה' תמימה בשביל שהיא משיבת נפש", ונדרש להבין את פירוש המדרש, ומובא על פי הקבלה שקרח היה גלגול של קין ולכן קיבל את העונש של הבליעה באדמה כתיקון על זה שהאדמה בלעה את הדם של הבל, ולכאורה למה לא תיקן את זה קין עצמו, למה לא אז נפתחה האדמה? אלא אומר ה'נועם אלימלך' שבמידה והיה קין מתקן את זה מיד – יוצא היה איפה שחסרה פרשה בתורה, ואם כן תורת השם לא הייתה שלימה וזה פירוש המדרש "למה תורת ה' תמימה בשביל שהיא משיבת נפש" משיבת נפש – משיבה את הנפש בגלגול אחר כדי שהתורה תהיה שלימה.

נועם אלימלך

א נקודל'ה

"ולא יהיה כקרח ועדתו" (יז, ה)

לכאור' מה הפשט בפסוק? מה - אין מחלוקות היום: בוודאי שיש אז מה הכוונה "ולא יהיה כקרח ועדתו"? אלא עונה הרב פינקוס שכזה מחלוקת שצד אחד צודק במאה אחוז וצד שני טועה זה יכול להיות רק אצל משה, כי בכל מחלוקת אחרת - לכל צד יש קצת אמת, ואם נשכיל להבין ולהפנים שהצד השני גם צודק במשהו - הרבה מחלוקות לא היו.

הרב פינקוס

"ותפתח הארץ את פיה" (טז, לב)

עונשו של קורח היה בהיבלעות בארץ, שכן חז"ל דורשים את הפסוק "תולה ארץ על בלימה", שאין העולם מתקיים אלא בשביל מי שבולם את עצמו בשעת מריבה. קורח ועדתו לא די שלא בלמו את עצמם, אלא אדרבה, הציתו את אש המחלוקת. הארץ לא הייתה יכולה להתקיים תחתיהם, ולכן "ותפתח הארץ את פיה".

רבי זאב מסטריקוב

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

"ויקומו לפני משה" (טז, ב)

כתב בתרגום יונתן בן עוזיאל: "ויקומו לפני משה-וקמו בחוצפא". ואפשר לפרש על פי ההלכה שהרואה תלמיד חכם או מי שאינו רבו המובהק צריך לעמוד מפניו לכבודו רק לפניו - שזה בתוך ד' אמות של החכם, אבל כשרואה את רבו המובהק או את גדול הדור שדינו כרבו המובהק צריך לעמוד מלא עיניו – הכוונה ממרחק שהוא רואה אותו, ואפי' אינו קרוב אליו, קרח ועדתו רצו להראות שמשה הוא לא גדול הדור אלא הוא שווה להם, לכן עמדו רק "לפני משה" - בתוך ד' אמותיו ולא מלא עיניהם.

וראיתי עוד פירוש על זה שהם ידעו שמשה היה צריך להגיע למקום בו הם נמצאים, והם בחוצפתם לא רצו לעמוד לכבודו, לכן הם קמו עוד לפני שמשה הגיע למקום כדי שמשה יחשוב שהם עומדים מסיבה אחרת ולא לכבודו. ולכן כתוב "ויקומו לפני משה" דהיינו לפני שמשה הגיע בכדי שלא יצטרכו לעמוד בפניו.

צדיקים

"כי כל העדה כלם קדשים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה'" (טז, ג)

ישר בפסוק שלאחר מכן כתוב 'וישמע משה ויפל על פניו'. שואל רבינו האור החיים הקדוש, למה נפל משה על פניו? ומה הייתה בזה תגובה לדבריהם. ומפרש רבינו הקדוש, שמכיוון שהם טענו שמשה מתנשא על כולם, לכן נפל על פניו, להראות שהוא נכנע כעפר הארץ.

אור החיים הקדוש

"ויקח קרח" (טז, א)

אומר רש"י: פרשה זו יפה נדרשת, הביטוי שרש"י אומר כאן לא מצאנו בשום מקום, ואפשר לפרש את דברי רש"י בזה שעל פי רוב, כל דרשות חז"ל, יש להם אחיזה בדברי הפסוק, אשר עליו נדרשות, אבל כאן עיקר הדרשה היא על המילה 'ויקח', ובפסוק עצמו אין שום רמז מה לקח, לכן יפה נדרשת, כי הפסוק בעצמו, אינו מתנגד לשום דרש, לכן באמת דרשו, לקח את עצמו, לקח טליתות, לקח ראש סנהדראות, לקח לו מקח רע, וכדומה.

שפתי דעת

"רב לכם כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע

תתנשאו על קהל ה'" (טז, ג)

בדרך הלצה אפשר לומר שמדרך המחרחרים ריב ומצה, אומרים הם על רב העיר שאילו היה יושב במקום אחר כבר מזמן היו מסקלים אותו, ורק משום שיושב בין יראים ושלמים - סובלים אותו ולא מורידין אותו מכבודו אף שיש בו חסרונות. זהו שאמרו "רב לכם", זה שעדיין הגדולה שלכם – זהו רק כי "כי כל העדה כולם קדושים ויראים ה'", ולכן לא סילקו אתכם מגדולתכם, "ולמה תתנשאו"?!

כתב סופר

א ז י ס ווארט

"רב לכם בני לוי" (טז, ז)

אומר רש"י "קרח שפקח היה...". ראה שמואל הנביא יוצא ממנו ששקול כנגד משה ואהרן לכן תבע את הכבוד וחלק על משה. במסכת יומא (כב, ב) מובא שאין ממנים פרנס על הציבור אלא אם קופה של שרצים תלויה לו מאחוריו, כגון איזה פגם משפחה, כיון שאם יתגאה על הציבור יאמרו לו אל תתגאה הרי יש פגם במשפחתך. זאת היתה טעותו של קרח שרצה להיות פרנס, והרי לא היתה לו שום 'קופה של שרצים מאחוריו' אלא אמר, שהרי גם לשמואל הנביא נכדו, שהיה מנהיג ולא היה לו שום פגם, אי"כ גם הוא יוכל להיות מנהיג, ובכך היתה טעותו, כי אמנם לקורח אין קופה של שרצים מאחוריו, אולם לשמואל יש כן קופת שרצים, והלא הוא הסבא רבה קורח בכבודו ובעצמו.

הו בשמים

"רב לכם כי כל העדה כולם קדושים" (טז, ג)

יש להבין מדוע קרח החזיק את עצמו שבגלל שהוא ואנשיו שמעו ביחד עם כל ישראל את עשרת הדברות בהר סיני, לכן הם חשובים יותר ממשה רבינו? ויש לומר היות שבניי חטאו בעגל ואח"כ עשו תשובה, ובמקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד, אי"כ גדולים הם יותר ממשה שהוא לא חטא ולא נעשה בעל תשובה. אולם משה רבנו טען לקב"ה שעם ישראל לא חטאו ולא עברו על 'אנכי ולא יהיה לך אלוהים אחרים' במעשה העגל, כי ה' ציווה זאת רק למשה כי נאמר בלשון יחיד, ולפי שיטתו של משה אין הם בעלי תשובה, אבל קרח לשיטתו, שכולם שמעו 'אנכי ולא יהיה לך' אי"כ כן חטאו וחזרו בתשובה, אז אי"כ הם בדרגה גבוהה יותר ממשה רבנו ולכן מגיע להם הכבוד, וטען ומדוע תתנשאו על קהל ה'.

כתב סופר

אמרו חז"ל שקרח נתקנא על נשיאותו של אלצפן, וצריך להבין, למה קרח חיכה עד עכשיו? ואפשר לומר שכל זמן, שהכל הלך כשורה, יידע קרח, שלא ימצא אוזן קשבת בין העם, לחלוק על משה, ורק אחרי המעשה של המתאוננים והמרגלים, שגרמו עונשים קשים בין העם, אז מצא קרח מקום, להאשים את משה שלא ראוי להיות מנהיג.

רמב"ן

ועד תירוץ ראיתי על זה מהחנכות התורה שמפרש על פי מה שמובא בזהר שהמרגלים חטאו, כי הם ידעו שבארץ ישראל לא יהיו נשיאים, לכן חשב גם קרח, מאחר שיכנסו לארץ תיכף, מה לו להתקנאות על נשיאות, אשר מוגבלת בזמן קצר כזה, אבל עכשיו כששמע שיישארו 40 שנה במדבר, חרה לו באמת, למה הוא לא נבחר לנשיא.

חנכות התורה

"ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי" (טז, א)

אומר רש"י: ולא הזכיר בן יעקב שבקש רחמים על עצמו שלא יזכר שמו על מחלוקתם שנאמר 'בקהלם אל תחד כבודי'. ולכאורה, הרי אם מוזכר בפסוק את כל השושלת עד בן לוי, וכי מי זה לא ידע אשר לוי הוא בן יעקב? משל לאחד נתפס בגניבה, אם כשיעמוד לפני המשפט יאמרו עליו שהוא בנו של הרב הגדול, בוודאי שעונוו יהיה גדול מנשוא וכפלים יענש. יעקב אבינו מגודל אהבתו לבניו כרחם אב על בנים, התפלל על קרח להקטין עונשו, ולכן ביקש והתפלל עליו כי בשעת העונש לא יזכור לו שהוא בן יעקב.

אמרי יעקב

"ויקהלו על משה ועל אהרן" (טז, ג)

לכאורה, מה היתה מחשבתו של קרח, והרי בדור המדבר היה מבחן פשוט מיהו צדיק, מי שירד ה"מן" על יד אהלו ידעו כולם שהוא צדיק, ומי שנצרך לכתת רגליו למרחקים כדי להביא "מן" אל ביתו – ידעו הכל שהוא רשע. אם כן, בוודאי גם קרח ידע שה"מן" יורד בסמוך לאהלו של משה, ואילו הוא עצמו טורח למרחק כדי להביא טרף אל ביתו – מכאן ראיה ברורה שהצדק עם משה. אלא כך היא דרכה של המחלוקת, קורח חשב כי ה"מן" יורד עבורו בריחוק מקום מכיון שאיננו נלחם ביתר עוז במשה רבינו...

בשם הגראי"ל שטיינמן

בית זכריה פרשת קורח

תורה וחסד – עלון מספר 480

סבא רבא כמז"ר סאלם כמז"ר מתנא זכריה זצוק"ל זיע"א ראב"ד ביד"א נפ' ח' סיון
 סבי כמז"ר צאלח כמז"ר סאלם זכריה זצוק"ל זיע"א אב"ד ביד"א נפ' כ' אדר
 כבוד אבי ועט"ר מז"ר עובדיה בכמז"ר צאלח זכריה זצ"ל נפ' ו' אייר
 כבוד אמי מזרתי מרים בת צאלח זכריה ע"ה נפטרה ה' ניסן

עורך העלון: בנם מאיר זכריה

שעון קיץ		שנה עשירית			שבת שלום ומבורך		
שקיעה	חצות	ס"ז קר"ש ב'	ס"ז קר"ש א'	ר"ת	יציאה	כניסה	עיר
19:52	12:43	9:09	8:28	21:20	20:30	19:12	ירושלים
19:51	12:45	9:11	8:29	21:17	20:33	19:31	תל אביב
19:54	12:44	9:09	8:27	21:21	20:35	19:35	חיפה
19:51	12:45	9:12	8:31	21:17	20:31	19:31	באר שבע

להעלחת כל חיילי ישראל נ"י לרפואתם של כל הפצועים הי"ז וחזרתם של כל השבויים במהרה בריאים ושלמים הי"ז

ויקה קורח (טו א)

וקורח שפיקח היה, מה ראה לשטות זו? עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה יוצאת ממנו, שמואל ששקול כנגד משה ואהרן (רש"י טו ז)
 הקשה מן מאור ישראל רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל זיע"א: מדוע אמרו חכמים לגבי קורח עינו הטעתו, ולמה לא אמרו שכלו הטעהו? אלא קיימא לן (יומא כב) שאין מעמידין פרנס על הציבור, אלא אם כן יש אחריו קופה של שרצים, דהיינו שאין לו יחוס טוב, כדי שאם יתגאה וישתרר על הציבור, אומרים לו חזור לאחריך!

והנה משה רבינו היה בנו של עמרם, וכידוע שעמרם נשא את יוכבד דודתו לאישה, והיה זה קודם מתן תורה, ולכן בניהם מותרים לבוא בקהל, כי לאחר מתן תורה נאסר לאדם לשאת את דודתו, והעושה כן הרי בניו ממצרים, ומשום כך נחשב הדבר למשה רבינו כביכול כקופת שרצים, שאם היה בא להתגאות על הציבור, יכלו לטעון כנגדו: הסתכל לאחריך וראה מהיכן באת!

ולכאורה קורח עצמו איך רצה להתמנות כנשיא על שבטו, והלוא לא היתה מאחריו שום קופת שרצים? אלא שראה קורח ששמואל הנביא יוצא מחלציו. ומתמנה לשופט ומנהיג על ישראל, ואף על פי שלא היתה מאחריו קופת שרצים, ומשום כך רצה גם קורח להתמנות נשיא לבני שבטו למרות שלא היתה קופת שרצים מאחריו...

ועל זה אמרו חכמים: עינו הטעתו כי טעה קורח במה שראה, כי לא הבין שהוא עצמו נחשב קופת השרצים של שמואל הנביא! (מוצש"ק פר' קורח תשנ"ז נכתב ע"י אחד השומעים)

ויקה קורח בן יצהר בן קהת בן לוי וגו' (טו א)

"הקנאה, התאוה והכבוד מוצאים את האדם מן העולם" יש מפרשים, שהם מוצאים את האדם גם מן העולם הזה וגם מן העולם הבא. ויש מפרשים: "מוציאים את האדם מן העולם" מוצאים את האדם שבו מן העולם, וכפי שרואים בחוש, שישנם שמאבדים את כל מעלתם ונכבדותם בשעה שאש הכבוד בוערת בהם.

יש פעמים אנשים דורשים יושר ושהכל יתנהל כשורה על פי הכללים ואינם מוכנים להתפשר במקום שצריך ואפשר להתחשב במצב זה או אחר. והסיבה האמיתית היא לא היושר ולא הנהלים, אלא אך ורק הכבוד, וכאשר מתבררת האמת אזי נזכרים להצטער ולומר "לא התכוונו באמת".

מעשה נפלא על רדיפת הכבוד ותוצאותיה, על **מֶרֶן רַבִּינוּ עוֹבְדֵיהּ יוֹסֵף זְצוּק"ל זִיע"א**.

סיפור

פעם, לאחר שמרן עבר דירה, נערכה בבנינו החדש אסיפת דיירים, כל הדיירים התבקשו להגיע ללובי שבכניסת הבניין לצורך קבלת החלטות. אולם מרן, שזמנו יקר מפז והוקדש אך ורק ללימוד התורה הקדושה, לא ראה צורך להגיע בעצמו, ושלח את נהגו לאסיפה והסמיכו לדבר בשמו. אלא שבתחילת האסיפה, כאשר התברר שמרן שלח את נהגו במקומו, התרעמה על כך דיירת אחת. וברוב טיפשותה עמדה על כך שמרן יגיע בכבודו ובעצמו לפגישה. "לא תהיה כאן איפה ואיפה!" טענה בצדקנות מעושה – "לא יתכן שדייר מסויים יקבל יחס מועדף, אך ורק בשל היותו רב". – הוסיפה איוולת על איוולתה.

הדיירים חשו שלא בנוח עם התנהגותה. הם ניסו להסביר לה שמרן שקוע בלימוד תורה ובשום פנים אינו מזלזל באחד מן הדיירים, אולם היא בשלה, בעקשנות ללא פשרות. נהגו של מרן עלה אל הבית וסיפר למרן על המתרחש למטה. מרן, שהשלום היה בראש מעייניו מאז ומעולם. סגר את הספר וירד לאסיפה, השתתף ככל הנדרש, הצביע היכן שנתבקש, ובסיום האסיפה נפרד מן הנוכחים לשלום, ועלה לביתה.

שאר המשתתפים הלכו לדרכם, חוץ מאישה אחת. הייתה זו האישה שהכריחה את מרן לרדת לאסיפה. היא נדבקה למקומה באורח פלא ולא הצליחה להניע את גופה. פניה החווירו וחולשה תקפה את כל גופה. "הצילו!" – זעקה בקול נורא – "הצילו! איני יכולה לקום!" לשמע זעקותיה מיהרו אליה משתתפי האסיפה, וכל אחד הציע הצעות שונות, אולם לשווא. האישה נותרה מסומרת למקומה.

תוך רגעים ספורים חילחלה בתודעת כולם ההבנה כי הדבר אירע משום שהיא פגעה בכבודו של מרן וביטלה אותו מלימוד תורה משך דקות יקרות וארוכות.

"עליך לבקש סליחה מכבוד הרב!" נזפו בה המשתתפים. האישה החלה לבכות: "כיצד אוכל לבקש סליחה? הלוא איני מצליחה לקום..."

"נשלח מישהו במקומך." – הועלתה הצעה. ואכן, שליח עלה אל ביתו של מרן והתחנן: "כבוד הרב, האישה מבקשת סליחה. אנא, התפלל שתוכל לקום מהכיסא."

מרן עשה עצמו כאילו אינו מבין.

"האם אמרתי לה לא לקום?!" – שאל, **ופסק – "שתקום ותלך!" ואכן באותו רגע בדיוק**

הצליחה האישה לקום ממקומה וללכת לדרכה...

הכל נובע מגאווה, מהתנשאות, הרגשת "כוחי ועוצם ידי", ולצערנו יש אנשים המקבלים כוח ועוצמה בזכות תפקידם, עשירותם וכיו"ב, והם מרגישים התנשאות על אחרים.

אך הקב"ה שולח את ידו על מנת להעמידם על דיוקם. מן הראוי לזכור כי העולם הוא כגלגל. אדם יכול להיות למעלה וברגע אחד יורידו הקב"ה למטה. על כן מה לך להתנשא!?

זכור שהגלגל מסתובב ותדע שעם סיבובו גם אתה מסתובב... (ברכת דוד)

מידה כנגד מידה

קורח איש אשכולות היה, אלא על שלא המתין עד שתגיע שעתו ודחק את הקץ, לפיכך גם האדמה, לא חיכתה עד שיגיע זמנו ובלעה אותו ואת אנשיו לפני זמנם. ושואלים, אם קורח ועדתו חטאו רכושם מה חטא? אלא שאילולא קורח היה עשיר ובעל רכוש אולי לא היה נקלע

למחלוקת זו, נמצא שרכושו ועושרו גרמו לחטאו, ככתוב במשלי: "ועשיר יענה עזות, וכן אמרו חז"ל "אין הארי נוהם מתוך קופה של תבן – אלא מתוך קופה של בשר. (צפיות בדב"ש)

ולא יהיה כקורח וכעדתו (יז ה)

נאמר במסכת סנהדרין, כל המחזיק במחלוקת עובר בעשה, שנאמר: "ולא יהיה כקורח וכעדתו", ועוד נאמר, "ויקם משה וילך אל דתן ואבירם", משה מנהיגם של ישראל, השפיל את עצמו והלך אל דתן ואבירם, מראשי המרד נגדו, בניסיון להניאם ממחלוקת זו. ועל זה אומר הרב בעל "החפץ חיים" חובה על כל אדם לא להחזיק במחלוקת אף אם הדין והצדק עמו. (צפיות בדב"ש)

אור החיים

בוקר ויודע ה' את אשר לו (זו ה)

מדוע לא ערך משה רבינו ע"ה את המבחן בו במקום? וביאר ה"אור החיים" הקדוש זצ"ל: "נתכוון בזה איש האלוקים לתת להם זמן לילה להתבונן במעשיהם אולי יכירו כי לא טוב עושים ויחזרו בתשובה". הנהגה טובה היא לא להחליט על דברים בחיפזון, אלא "לישון עליהם לילה" ואז מתבוננים בהם בבוקר..

פרקי אבות

קנה שם טוב קנה לעצמו, קנה לו דברי תורה קנה לו חיי העולם הבא (מ"ר נ)

לפעמים כששני אנשים מתווכחים ואחד רוצה להוכיח שהוא צודק. הוא אומר: "תשאל אנשים מי אני? ותראה מה יאמרו לך..". או "כולם מכירים אותי כאן בעיר, אתה יכול לסמוך עלי בעינים עצומות..". למה? כי כשיש לאדם 'שם טוב' הרי שיש בידו נכס עצום. וכמו שנאמר: "טוב שם משמן טוב", כלומר, מי שיש לו 'שם טוב' בין הבריות, זה יותר שווה מ'שמן טוב' בעל ערך כספי רב.

אלא, שגם כאן נכנס היצר הרע.. היצר משתמש דוקא בדבר זה של 'שם טוב' כנשק למנוע מהאדם לעבוד את בורא עולם. וכך הוא אומר לו: "דע לך, שיותר חשוב בחיים זה שיהיה לך שם טוב, שאנשים יאהבו אותך, תהיה אדם טוב ונוח לבריות, וזה שווה הכל!" ולעתים הוא ממשיך ואומר: "תראה איך יש אנשים דתיים שמתנהגים בצורה לא מכובדת, מה זה שווה כל המצוות שלהם?..". ובכן הזהרו לא ליפול בפח!!

'שם טוב' זה דבר מעולה, אבל זה מועיל רק בעולם הזה!! שבעים שמונים שנה וזהו! אחר כך מקסימום יכתבו על המצבה שלך: "היה איש טוב ונוח לבריות", אבל למעלה בעולם הבא – זה לא עוזר!! כי לשם מביאים תורה ומצוות. כמובן, שהאדם צריך להיות גם בעל דרך ארץ, אבל בשום אופן לא להסתפק רק בזה!

וכך מסביר ה'בן איש חי' את המשנה: "קנה שם טוב – קנה לעצמו", כלומר, מי שקנה רק שם טוב בלי תורה ומצוות קנה רק לעצמו לגוף שלו בעולם הזה כי בעולם הבא אין זה מועיל כלל! אולם, קנה לו דברי תורה – קנה לו חיי העולם הבא! (5 דקות)

הלכות "שבת" משו"ע ומפסקי מרן רבי עובדיה יוסף זצוק"ל

טז. כלי המשמש גם לאיסור וגם להיתר, כגון "אטבי כביסה" שמשמשים גם לסגירת שקיות אוכל, דינו ככלי שמלאכתו להיתר ומותר לטלטלו (חזו"ע עמ' נא). וכן כלי שמלאכתו לאיסור שמייחדו לעולם למלאכת היתר, כגון מספריים לחתוך שקית חלב או פטיש המיוחד לבקע אגוזים, דינו ככלי שמלאכתו להיתר.

יז. מוקצה שהגיע כבר לידו מותר להוליכו לאן שירצה ואפילו להעבירו מיד ליד, אבל אסור לתת לחברו שניח את המוקצה במקומו (חזו"ע ג עמ' נט).

יח. כלים שלא הוטבלו מותר לטלטלם הואיל ומן הדין מותר להטביל כלי בשבת (חזו"ע עמ' מז). וכן כלי שבלוע מאיסור מותר לטלטלו הואיל וראוי הוא לתת בתוכו פירות וירקות צוננים (חזו"ע עמ' מט).

יט. מאוורר אינו נחשב ככלי שמלאכתו לאיסור, כיוון שאינו משמש למלאכת איסור אלא לקרר את האוויר בלבד (חזו"ע ג עמ' פא).

סגולת למנצח בצורת המנורה

רצוי לקרוא "למנצח בנגינות" בצורת המנורה על קלף ואם אין לו אפשר גם בנייר ויזקוף
הציור כצורת המנורה שהיתה עומדת בהיכל, וטוב לכוון בשמות הממונים על הפרנסה. (עוד יוסף
ח) וכן האומר אותו 7 פעמים כשיוצא לדרך יכון להצלחה ולשלום. (ר' אליעזר מגרמיזאן)

פתגמי חסידים

אמר רבי צבי מרימנוב זצ"ל: מתי מתחיל אדם להתגאות? משעה שנהנה מהכבוד.

מילי דבדיחותא

התפרנסתי כל חיי בלי לעבוד אפילו יום אחד! וואו, כיצד עשית זאת? 'הייתי שומר לילה'!

ענייני רפואה - פלפל חריף

הפלפל מנקה את הדם. מעורר ומחזק פעילות הלב. מסדיר את פעילות העיכול ע"י סילוק
הגזים והנפיחויות.

חכמת חיים

למד לשתוק כדי שתדע לדבר (ר' מנחם מנדל מוורנה)

תשובות מפרשת בהעלותך

שאלה: כמה ימים היו ישראל ליד הר סיני לפני המסע? **תשובה:** שנה פחות עשרה ימים.

חידה: היכן מצאנו שייט ולא בים? **תשובה:** ושטו העם.

ענו 35

הזוכה: ה"ה דרוריה אוריה נ"י ירושלים

שאלות מפרשת קורח

שאלה: איזה בגד מבגדי כהונה כתוב בפרשה?

חידה: מה הוציא המטה?

השתתפות בהגרלה צריכים לענות על השאלה והחידה.

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה. מבוגרים וילדים הזוכים – הגרלה על מיקרופון קריוקי או

בוקסה. תשובות מלאות בלבד, יתקבלו תוך שבוע. **מס' הפלאפון הוחלף ל- 050-9400202**

לרפואה שלימה: שולמית בת חיים. הרב יפת שליט"א בן חנה. ציון בן חנה. שלום בן זיהרה. אביבה ר. בת חיים. נחמה עליזה בת חיים. סגולה בת שרה זהרה. מנשה בן
ברכה. משה בן חיים. אהרון בן חיים. הרב אהרון ב"ר יוסף. נתן בן מאיר. ינון ב"ר עובדיה. יונה בן אסתר איטה. פרידה לאה בת צילה. מאיר בן שמחה אלגרה. לולו לאה בת
אדל. יהודה בן עפיה. הרב שלמה יוסף בן חממה יונה. אירן בת גוהר. מאיר בן עישה. נריה בן רחל. אהרון בן מרים. יוסף בן אסתר. הנריאט רבקה בת מרים מיריל. פנינה בת
אלקנה. יהודית אהובה בת סאסי. שושנה בת טובה. ענת בת ציונה. הרב רפאל יהודה בן אסתר שליט"א. לזיווג הגון: מרגלית בת מרים. נתנאל צבי בן יהודה. דוד בן פלורה.
יאיר ב"ר יהודה. דוד בן לירן. יוסף חי בן גאולה חיה. תמיר בן מרים. יוסף חיים בן בהיה. אושרת בת טובה. שילת בת איתן. לירון שירה בת עופרה. ליסוף יוסף בן עופרה.
אפרת מיכל בת שרה דינה. מוריה נאוה בת אורה. ישי בן שלמה. רפאל בן מלכה. עמנואל בן מרים. להצלחה בכל: הרב אריה מכלוף בן אסתר. יפה איווט בת שמחה. אברהם
בן שרה. סימי רחל בת טובה. ציפורה בת שרה. אורן בן סימי רחל. מאי בת שרון. אלה שרה בת מאי. תמר רבקה בת מאי. שיר אביגיל בת מאי. הרב יאיר בן שרה. יהודה ב"ר
עובדיה. נסים בן לולו לאה. ניב בן אביחי. אסתר ב"ר עובדיה. הרב הראל בן דורית. מאיר בן לולו לאה. אביחי ב"ר עובדיה. דורית בת תמר. שלום חי ב"ר זכריה. סעדיה בן
שושנה. מרגלית בת שמעה. יחזקאל בן הלה. עופרה בת אביבה בתיה. יחזקאל בן שרה יוטא. אהרן טוביה אריה בן איטה יהודית. טליה בת ניב. דוד רחמים בן הינדא ריזל.
אברהם בן תמר. רחל בת מרים. משה בן צאלח לזרע של קיימא: שילה בן ברכיה וחני ב"ר בנימין. אברהם בן ויקי ויהודית בת אסתר. יהונתן בן בת שבע. ושילת בת חיה. יונה
יוסף בן לאה ויעל בת רבקה..

לעילוי נשמת ולמנוחת נפש

מו"ר מתנא במו"ר סאלם זכריה זצוק"ל מרן מו"ר הגאון עובדיה יוסף בן גורגיה זצוק"ל זיע"א.

הצדיק משה יעקב ב"ר יוסף הכהן רביקוב זצ"ל. מרן מו"ר הגאון רבי שמעון ב"ר דוד בעדני זצוק"ל. הסבא צאלח במו"ר מתנא ז"ל. הר"ל זכריה במו"ר צאלח זכריה זצ"ל. חיים בן יחיאל והב ז"ל. ר' בנימין בן מנצור
דעוס ז"ל. אליהו בן צדוק אהרון ז"ל. רבי זכריה בן סאלם ונה זצ"ל. אליהו מגורי ז"ל ב"ר מרדכי נ"י. אליהו בן חיים והב ז"ל. הרה"ג צהל ב"ר רחמים שרפי זצ"ל. רבי שמעון ב"ר שלום זוהר ז"ל הרב שמואל ב"ר אהרן
בבי ז"ל. סבתא רבא סעדי ב"ר יוסף זכריה ע"ה. כל חיילי ישראל הי"ד מרדכי יוסף בן אליהו זיידל טובל ז"ל. סבתא שמש בת צאלח זכריה ע"ה. שמש במו"ר סאלם זכריה זצ"ל. הדסה ב"ר יצחק מצנבר ע"ה.
סבתא ברכה בת סעד מרחום ע"ה. הדודה יונה חממה בת יוסף והב ע"ה. הדודה עליה. סודרה בת יחיאל זכריה בידיני ע"ה. מרים בת קאמר כהן ע"ה. שרה בת שמעון טיירי ע"ה. אחותי מירב ב"ר עובדיה ז"ל. ובתה
מוריה ז"ל בת שלמה אנקונינה נ"י. גיטתי רחל בת חיים בן שמואל ע"ה... ברכה בת סאלם בידיני ז"ל. אריה בן אליעזר הבשוש ז"ל. רבי ראובן ב"ר יהודה עוקשי זצ"ל.

הילולת המקובלים האדמו"רים והרבנים הצדיקים זצ"ל א' עד ז' תמוז תשפ"ד

א. יוסף הצדיק בן יעקב אבינו. איתמר בן אהרן הכהן. רבי משה נאג'ארה. רבי קלמן קלונימוס. רבי שמואל ברוך ורנר. רבי אברהם חיים. ב. רבי סעיד
עוזירי. רבי אברהם מטריסק. רבי מרדכי זאב הלוי איטינגא. רבי נחמן מהורדונקא. רבי מרדכי חזיזה. ג. רבי יוסף חיים שניאור קוטלר. רבי דוד כהן
יהונתן. רבי מנחם מנדל שניאורסון. רבי יהושע ישעיה נויבירט. ד. רבי מחפוז' נגאר. רבי יעקב רבינו תם. רבי נסים חיים מזרחי. רבי פנחס הורוויץ.
רבי עזריאל הילדסהיים רבי חיים משה מנדל. רבי אליהו לופס. רבי דוד שרגא. רבי פנחס הלוי מניקלשבורג. ה. רבי כליפה כהן השני. רבי צאלח כהן
זנגי. רבי יעקב חיים סרנא. ו. רבי חיים די לה רוזה. רבי ברוך פרענקל. רבי שמואל מאג'ר. רבי סעיד בוטא. ז. רבי שמחה בונם אלטר האדמו"ר מגור.

מזל טוב

הרב אריה מ. והרבנית יפה א. דרעי שליט"א לנישואי הנכד

ה"ה מנחם אביטן ורעיתו לנישואי הבן ה"ה יחיאל אמסלם ורעיתו לנישואי הבת

הזותן אלחזן ז"י עב"ג הכלה זועה תזוזי

ה"ה משה אילוז ורעיתו לנישואי הבן הרב שמעון פרץ ורעיתו לנישואי הבת

הזותן ישראל ז"י עב"ג הכלה מרים הלסה תזוזי

חשמועות

בס"ד
גליון 42
קרח תשפ"ד

הנפש והחיות

לרומם את הנשמה

נשמה שנתת בי טהורה היא, יקרת ערך, חצובה מתחת כסא הכבוד. הנשמה נחשבת כמציאה יקרה וחביבה עד למאוד, וכפי שביארו הרה"ק הרבי ר' אלימלך ז"ע בספרו "נועם אלימלך" בפרשתנו זו"ל:

"וידבר ה' אל משה קח מאתם מטה' וכו'. נראה לפרש בהקדים לפרש דברי התנא 'ראה את המציאה' וכו', דהנשמה נקרא מציאה... ונמצא הנשמה נקרא מציאה."

והנה בעת ירדת הנשמה לעולם, מתעוררת מלחמה כבידה, כאשר המקטריגים ומסטינים אינם מניחים לנשמה לרדת לעולם הזה. אך היות, והנשמה נכנסת לתוך גוף, חושבים המקטריגים שבהיותה שרויה בתוך הגוף לא תוכל הנשמה להתעלות מעלה מעלה, ונותנים לה לרדת לעולם השפל הזה, וכפי שהדברים מבוארים שם בהמשך זו"ל:

"מחמת שהמקטריגים החיצונים בראותם הנשמה העליונה וגבוהה, אינם מניחים לה לצאת לעולם ועושים כל התחבולות לעכבה, מה עושה הקדוש ברוך הוא, נתן אותה בגוף טמא ואו מניח אותה, ועל ידי זה באתה הנשמה בעולם, כי גם הם בראותם שיוודת למקום טמא סוברים שבוודאי אי אפשר שתעלה במעלות קדושים."

אולם כאשר האדם זוכה לגלות בתוך מסתרי הגוף את נשמתו הגבוהה, הרי זה עבורו מציאה גדולה ויקרה, ולפיכך נקראת הנשמה מציאה:

"ונמצא היא כמו מציאה, וזהו 'ראה את המציאה', רוצה לומר, אדם שזכה אל מציאת נשמה, 'ונפל עליה', פירוש, שפגם בה כמו 'ונפל עליו והכהו'."

לדאבון לב, פעמים רבות נפגמת הנשמה בהיותה בעולם הזה. אמנם תכלית עבודת האדם בעולם הזה הוא להעלות את הנשמה, לתקנה ולהחזירה אל שורשה בשלמות. אשרי לו למי שזוכה להוציא יקר מזולל להחזיק ולהעלות את נשמתו, וזכותו גדולה מאוד. ובדאי גדולה מעלת הצדיק שמסייע לאדם להחזיק את נשמתו כראוי:

"ובא אחר והחזיק בה' פירוש, שבא

צדיק והחזיק בהנשמה והעלה אותה אל הקדושה. 'זה שהחזיק בה זכה בה', שזכותו גדול מאד שהוציא יקר מזולל."

הדרך להעלות את הנשמה

והנה בין אלו שמעוררים את האדם לתקן את נשמתו, ישנם כאלו שמנסים להוכיח ולהעלות את הנשמה על ידי השפלות וצעקות, אמנם דרך זו אינה רצויה כלל. הדרך הנכון שמועיל לחבר את הנשמה, הוא דווקא על ידי שמרוממו ומחשיבו בדיבורים ערבים ונעימים, כי כאשר אדם מרגיש שמחשיבים ומרוממים אותו, אז הדברים משפיעים עליו, ולכן יש לומר לאדם 'אתה אדם כל כך מרומם וחשוב לא מתאים שתעשה כך וכך', וכמו שממשיך לבאר זו"ל:

"והחזיק בה', שהעלה את הנשמה, ועל ידי מה העלה אותה על ידי שהחזיק לאותו האדם על פניו וחזקו בדברים ערבים, באמור לו אדם חשוב ומהולל כמותך יעשה כזאת וכזאת ועל ידי זה חזר בתשובה אותו האדם. נמצא, זה שפעל כל זאת זכותו גדול יתר מאד על שהוציא יקר מזולל."

התחזקות צריכה להיות בדברים טובים ונעימים בלבד, וכפי שממשיך בלשונו: **"זהו לשון 'והחזיק בה', מלשון התחזקות בדברים טובים ונעימים, ע"ד שמצינו רבי ששאל אם יש בן לאותו צדיק ואמרו לו כל... ע"ש" וסמכו וקרא אותו רבי וכו' אמר ליה רבי קרית לך ואמרת איזיל לקרייתא עד שקבל על עצמו שלא יעשה עוד כדבר הרע וכו', ע"ש הלשון."**

הזכרת השפלות, או הזכרת יום המיתה, אינה דרך נכונה להוכיח את האדם: **"ובלתי אפשרי לאדם כזה להחזירו ולהחזיקו על ידי הזכרת שפלותו ויום המיתה כי אדם כזה למיתה לא חייש..."**

החזיק חייב להיות רק באופן של גדלות ורוממות, לומר לאדם אתה אדם מעולה וחשוב במעלות גדולות כל כך, ולאיש כזה אינו מתאים לעשות מעשים מעין אלו:

"וצריך חיזוק על ידי גדלות להחשיבו שהוא חשוב ומעולה במעלות ואין נאה לו לעשות כמעשים האלו ע"ד הנ"ל שקראו רבי."

דבר האירה

דרכי מנהיגות בשעת משבר

תנחום הינו בחור מצוין, יושב ולומד, נעים הליכות הולך בדרך טוב. אולם יש לו תכונה אחת שטבועה בקרבו, ומעוררת את אישיותו הטובה. הוא אינו מרוצה ממצבו, כאשר בכל עת בודק את עצמו מול השני, וכל הזמן הוא חושב למה חברו מקבל יותר ממני, ומפני מה מתייחסים רק אליו ולא אלי, מדוע נבחר פלוני כאחראי על הפרויקט ולא אני, למה השני מרוויח תמיד ואני המפסיד, וכן הלאה על זה הדרך. כל הזמן הוא עסוק עם גדלותו של השני ועם נחיתותו, גם כאשר מנסים לדבר אל ליבו ולהסביר לו שבחרו את השני כי יש לו תנאים יותר מתאימים, כי השני קצת יותר טוב ממנו, או מחמת איזה סיבה שהוא מצאו לנכון לבחור בשני ולא בו, הוא לא מוכן לקבל תנחומין וטוען כל הבחורים טובים וראויים. ולמה רק הוא לא נבחר.

טיעון זה נשמע לנו מוכר מאוד, כי אכן היה זה קורח המוזכר בפרשתנו שכבר חלק על משה בטענה זו **"כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תנשא על קהל ה'."**

מנקודת מבט, צודק קורח וצודק תנחום. טרם השכילו להבין שישנם מעמדות באנושות, ולכן הם שואלים בצדק, כולם היו על הר סיני וקיבלו את התורה ומפני מה בוחרים רק בו ולא ב? אנו כהורים או מחנכים, נמצאים הרבה במצב דומה, כאשר אנו נשאלים למה בחרנו בזה על פני זה, ועליו לחשוב ולדעת מה עונים על שאלה זו, וכן מה עושים במצב כזה?

ראשית כל, אכן יש לדעת שעל המנהיג לנסות להסביר את מהלכיו, ולהשיב כמו שענה משה רבינו לקורח. משה רבינו לא ענה לו 'ככה החלטתי', ושתוק. וכן לא ניגש אליו ביהירות ובשררה, רק כפי שהכתוב מעיד **"וישמע משה ויפול על פניו"**, משה ידע שעליו לענות תשובה נכונה, ולכן:

א. תפילה - משה התפלל וביקש מהקב"ה כמו שמבאר הרשב"ם **"ויפול על פניו - לתפילה ושם נאמר לו מה שאמר לקורח"**.

ב. הכנעה ובושה - לפני שעונים צריכים להיות במצב של הכנעה ובושה כמו שמבאר החזקוני זו"ל **"ויפול על פניו - נתבייש וכבש פניו בקרקע לתפלה"**, ובאור החיים הק' **"נפל על פניו, להראות קצה האחרון ההכנעה ושיויה נפשו כעפר הארץ"**.

אדם שנמצא במצב מלא עם רגשות קשות, לפעמים התרופה היחידה הוא לתת לזמן לעשות את שלו, בתקוה שכחלוף הזמן יירגע, והתחושות והרגשות יכהו, ואז ידע בעצמו כיצד להתנהג. ולכן אמר הקב"ה **"בוקר וידע ה'",** וכפי שהסביר האור החיים הק' **"לתת להם זמן הלילה להתבונן אולי יכירו כי לא טוב עושים ויחזרו בתשובה"**.

משה רבינו ניסה להיכנס עם קורח בדברים ולהסביר לו, אך בכדי להיכנס לשיח חייבים להשתמש באמירה רכה, **"ויאמר משה אל קרח: כמו שמבאר רש"י "התחיל לדבר עמו דברים רכים"**.

הפרד ומשול

אדם שבא בטענות מול כולם ומנסה לערער על המנהיגות, צריך המנהיג להתנהג בחכמה כדי להישאר בעמדה של מנהיג. וכפי שאכן עשה משה, כמו שמבאר רש"י **"כינן שראוהו קשה עורף אמר עד שלא ישתתפו שאר השבטים ויאבדו עמו אדבר גם אל כולם התחיל לזרז בהם שמעו נא בני לוי"**.

כדי להפריד בין קורח ושאר בני לוי אמר משה **"שמעו נא בני לוי"**, התחיל לדבר אל כולם ולא אל קורח שהיה ליבו אטום, ולא היה עם מי לדבר.

זהו איפוא עצה טובה ומועילה, לפנות אל המתלונן התורן, ולהראות לו מספר פעמים שהיה הוא עצמו יותר גדול מהאחרים, ולמנות לפניו את מספר הפעמים שנבחר לתפקידים מסוימים, בעוד שהקטנים ממנו היו גם הם יכולים לבוא בטענות נגד מהלך זה בשעתו.

וכך עשה משה רבינו כאשר אמר לבני לוי **"המעט מקם פי הבדיל אלהי: ישראל אתכם מעדת. ישראל להקריב אתכם אלו לעבד את עבדתי משפן ה' ולעמד לפני העדה לשרתם"**.

משה רבינו רומם את רוחם, והסביר להם שכל אחד מקבל את התפקיד שהקב"ה הועיד לו, וכפי שהם גדולים מרוב עם ישראל, כך יש גם כאלו בבני לוי שהם יותר גדולים מהם.

אמונה ובטחון בהקב"ה

המענה העיקרי והנכון ביותר הוא, שאדם חייב להאמין שכל אחד מגיע למדרגה המגיעה לו, ואף אחד לא לוקח מהשני שום דבר, ואם הקב"ה רוצה להגדיל את האדם, הריהו מגדיל אותו ללא הבנה שלנו על מה ולמה, וכך הסביר משה רבינו **"א"ל משה גבולות חלק הקב"ה בעולמו יכולים אתם להפוך בקר לערב כן ותוכלו לבטל את זו"**.

כשם שאין הערב יכול לבוא בתלונות מפני מה אינני בוקר, אף שיתכן לטעון, שנחמד יותר לשמש כבוקר שהכל מאיר וצלול, ולא כערב שמחשיך, אלא גבולות חלק הקב"ה בעולמו, יש בוקר ויש ערב, וכל אחד עושה את תפקידו, כך גם בתפקידי של כל אדם. התלונה של חוסר פרגון, מקורו בעצם בתלונה כלפי הבורא ב"ה בכיכול, אין שום טענה על הממנים למה עשו כן, כי אם על עצם הבריאה. וכפי שמבאר ה"כלי יקר" זו"ל:

"קורח חלק על הבריאה, אמר כאן 'בוקר', כי מצד שאין אתה יכול להפך הבקר לערב בזה, 'ויודע ה' את אשר לו, כי לו יתברך תבל ומלואה והוא הממליך מלכים ובידו יתברך להקריב אליו את אשר יבחר בו".

כאשר יפנים האדם, כמה תמוהה תלונתו, יפסיק מיד להתלונן, ויקבל באהבה הנהגת הקב"ה, מבלי לרטון ולהתווכח, בידועו כי לה' המלוכה, והוא קובע כדת מה לעשות.

שבת שלום ומבורך - הרב אלחנן רייזמן

שאלה?

הנני מרגיש שיש בקרבי תכונה מגונה של מידת הקנאה. אני פשוט מקנא בכל אחד שמצליח יותר ממני, וקנאה זו אוכלת אותי ממש, ובכן מה עלי לעשות?

תשובה!

תפקידנו לחנך את בנינו להישמר ולהתרחק מכל דבר מסוכן ומזיק. ברם, עדיין ניתן לראות הבדל בדברים מסוימים. למשל: קל יותר לחנך ולהזהיר על התרחקות מאש, וכדו' מאשר ההקפדה והשמירה על הכללים באכילת דברים מתוקים או משמנים וכדומה. והסיבה לכך פשוטה, ההתרחקות מאש היא טוטאלית עם גבול ומעצור ברור, ולעומת זאת, אוכל הוא מצרך חיוני ונגיש כל היום, וקשה איפוא לקבוע בזה הגבלות וכללים מוגדרים, ולכן לא כ"כ ברור מה גבול המותר ומה גבול האסור.

וכמו שזה קורה בגשמיות, כך בדיקוה הוא ברוחניות. ישנם דברים שניתן לחנך ולהתרגל עליהם בקלות, לקבוע בלב חניכנו שדבר זה אסור, ולעומת זה, ישנם דברים אחרים שקשה לחנך עליהם בקלות.

אם ניקח למשל, את ענין של כעס או שקר, ניתן בקלות להסביר על גנות מידה זו ולהציג את המגרעת בהתנהגות קולקלת כזו, וכך נשרש הדבר על הזהירות היתירה הנדרש לגבי מידה זו ודומיה.

פרדוקס הקנאה

אולם, כאשר מדברים על מידת ה'קנאה', קשה עד מאוד להנחיל ענין זה, מאחר שלמרות גריעותה וחסרונה, בלעדית - אי אפשר, ועמה - גם אי אפשר. הקנאה הוא צורך חיוני, שכל ההתפתחות הבריאה וכל ההתפתחות של האדם נובעת מקנאה, וכפי שכבר אמר שלמה המלך ע"ה החכם מכל אדם (קהלת ד, ד):

"וראיתי אני את כל עמל ואת כל כשרון המעשה כי היא קנאת איש מרעוהו".

לעומת זאת, אין חסרון גדול יותר ממידת הקנאה. וכפי שכבר שנינו (אבות פ"ד מכ"ד) **"הקנאה והתאוה והכבוד מוציאין את האדם מן העולם"**. מרוב מידת הקנאה עלול אדם אף לאבד טעם במאכלים הערבים עליו, והרי זה מראה בחוש עד כמה קשה כשאלו קנאה, עד כדי כך שהאדם מאבד את חושי הטבעיים ומאבד את בריאותו ושפיותו, וכפי שכבר כתב כן ב"ארוחת צדיקים" (שער יד - שער הקנאה) וז"ל:

"כל אדם מוצא טעם ערב במאכלו, חוץ מן המקנא שאינו טועם טעם טוב במאכלו, עד שתסור הטובה מחברו".

קנאה - כלי להתפתחות

ויפה הגדירו בעל ה"ארוחת צדיקים" שם, בהציגו את מעלת הקנאה מחד, וגריעותה מאידך וז"ל:

"הקנאה ... אין אדם נמלט ממנה, כי אנחנו רואים אשר כל בני אדם נמשכים איש אחר רעהו, כי כאשר הוא רואה שחברו קונה קנין מעניני העולם, הן ממני המאכלים, הן ממני בגדים, או בונה בית או מאסף ממון, אז הוא טורח להשיג כמוהו, כי הוא חושב, חברי יש לו זה, גם לי יהיה כך."

נזק הקנאה הרעה

"הקנאה לבני אדם כחלי הגוף, והוא מביא שחפת, אמר החכם לבנו, השמר לך מן הקנאה, כי היא ניכרת בך, שפניך משתנים מרע לב, ואותו האיש שאתה מקנא בו, הוא שמח בצרת ליבך, ולמה ישמח שונאך וינקם בך", (יעו"ש באריכות).

כאשר מידת הקנאה מתגברת על האדם, ובפרט קנאה רעה, דומה לו תמיד שלחברו יש הרבה ולו יש מעט, ומקנא בכל טובה שיבוא לחברו, מה שמביא אותו לידי כך שכועס תמיד, וגורמת לכל מידות רעות, וחיי אינם חיים וכמו שנאמר (משלי יד, ל) **"ורקב עצמות קנאה"**.

זוהי אפוא הקושי במידת הקנאה, שהיות וההשתמשות בה נצרכת, קשה מאוד ללכת בזה על גבול הדק בין הקנאה הטובה לבין הקנאה ההורסת.

בא וראה, מה שכתב ה'רבינו בחיי' שזהו אכן היתה סיבת מחלוקת קורח, וז"ל (במדבר טז, א):

"הסיבה לקורח במחלוקת ... שהתלבש בקנאה, והיא מידה רעה ומכה שאין לה רפואה, כי כאשר יקנא האדם במי שהשיג עושר ונכסים, יוסיף דאגה על דאגה עד שישגי כמוהו, ... קנאתו של קרח הטרידתו מן העולם" (יעו"ש באריכות).

נזק הקנאה

בעיית הקנאה מציקה למבוגרים וילדים כאחד. אך בעוד שאצל אדם מבוגר, לאחר עבודה מאומצת ניתן יהיה לו להסתדר או לפחות להסתיר את רגשות הקנאה, הרי

שאצל ילד או בחור בשנות התבגרותו, אין ביכולתו להסתדר עם הקנאה, והתמודדות שלו מחליא ומכאיב. על כן צריכים אנו ללמדו על כך, להביאו למצב שיוכל לפחות להסתדר כיצד לחיות עם הקנאה בימי ילדותו, באופן שישאר כך עד כי יזקין.

והנה מידת הקנאה, יש בה אפקט של התמכרות מסוימת. אדם שאינו מספיק בטוח בעצמו וביכולותיו, ופועל כל הזמן לפי מה שרואה שיש לאחרים, הריהו מתמכר לקנאה, ואז כאשר אדם מקנא בחברו ומשיג את מבוקשו, שוב יבוא מכך להמשיך ולקנאות בעוד ועוד דברים, וכפי שביאר ענין זה ה'רבינו בחיי' (במדבר טז א) וז"ל:

"היא מידה רעה ומכה שאין לה רפואה, מידת הקנאה הוא שידוע כי כאשר יקנא האדם במי שהשיג עושר ונכסים יוסיף דאגה על דאגה עד שישגי כמוהו, ואם השיג יגיע מזה אל אהבת הכבוד ובקשת מיני הממשלה בקניני העוה"ז, ומאהבת הכבוד יעלה אל השררה, ומהשררה יגיע מזה לעבוד ע"ז, ואם לא השיג יהיו כל ימיו מכאובים וחיי צער יחיה וסוף שימית את עצמו או את חברו. את עצמו, שכן אמר שלמה (משלי יד, ל) 'ורקב עצמות קנאה', וכן אמר אליפז (איוב ה, ב) 'ופותה תמית קנאה', מי שמתפתה אחר מידת הקנאה תמיתנו, וכן דרשו רז"ל 'הקנאה והתאוה והכבוד מוציאין את האדם מן העולם'".

להפחית את הקנאה - כאמור, הקנאה היא חלק מההתפתחות, אמנם עלינו כהורים ומחנכים מוטל לנסות להקטין עד כמה שאפשר את מצבי הקנאה. אלא שלפעמים ההורים דוקא מפתחים את הקנאה על ידי השוואה בין ילד למשנהו, כאשר אומרים לו: איך אחיך יכול... למה אחיך מסתדר... כך הילד מרגיש שכל הזמן חייב להסתכל על האחרים, כשהוא אינו מוערך בעיני עצמו, ומסתכל לכל הצדדים, וכך מתפתחת לה קנאה במימדים גדולים שאין ביכולת הילד לשאת אותם.

שני דרכים להפחית את הקנאה

הדרך הראשונה, הפרטנית: ילד שחווה את עצמו ואת מעלותיו בצורה אישית, מרגיש את ייחודיותו, אזי יש לו את הכוס המלאה של עצמו, כך שאינו צריך לבדוק כל הזמן מה יש לשני ומה חסר לו. כל הורה צריך להבחין ביכולתו של כל ילד באופן אישי ולתת לו מקומו הייחודי ותפקידים המתאימים דווקא לו, תשומת לב פרטנית והרגשה שהוא מיוחד ואהוב גם ללא אישורי האחר. חשוב שאמירת המעלות והשיחה הפרטנית יעשו קודם כל בצורה אישית ולא מול כל בני הבית, כי אז מתחילים להשוות ולבדוק למי אמרו יותר מילים טובות, ומי קיבל יותר יחס וכו' וכו', ולאחר שהילד מרגיש בהכרתו ובכוחו אפשר גם לדבר על כך עם כל בני המשפחה.

הדרך השנייה, הכללית: צריך שתהיה בבית אורה מעודדת וחיונית, לדבר ולהחמיא לכל בני הבית "הייתם נפלאים, סידרתם יפה את החדר" וכו'. אפשר לעשות מדי פעם מבצע ותחרות, אך בצורה שזה לא יפגע בייחודיותו של כל ילד.

עלינו להיזהר שלא להפלות שום ילד ושלא ירגישו תחושת אפליה, לפעמים משבחים ילד אחד בצורה מוגזמת, או שיש ילד מוחצן שלוקח את כל תשומת הלב. חשוב להיזהר לתת לכל אחד את המינון המתאים לו, לשבח לכל אחד את ייחודיותו, גם בתוך כלל ילדי הבית.

נקוט האי כללא בידך: "קנאת סופרים תרבה חכמה" (בבא בתרא כא, א). קנאה שמרבה חכמה, היא קנאה טובה, ואילו קנאה שהורסת את החכמה, היא קנאה רעה ומזיקה. כמו כן חשוב מאוד להחזיר בילדים את מידת הבטחון וההשגחה פרטית, כמו שאמרו חז"ל (יומא לח, ב): **"אין אדם נוגע במוכן לחברו, אפילו פמלא נימא"**. ובכך להעצים אצל כל אחד את יכולותיו האישיים מבלי להסתכל על זולתו.

הורים שמזהים רגשות של קנאה בקרב בניהם, מוטל עליהם להסביר שהקנאה לא תעזור כאן במאומה, זה רק עלול להרוס. אף אדם לא יכול להשיג משהו שאינו שייך לו, ואדרבה הקנאה רק מרחיק ממך את ההשגה, מאחר שבמקום להיות עסוק ביצירה והפרייה עצמית, אתה עסוק במעלות ובדברים של חבריך, עד שתישאר קירח מכאן ומכאן, חברך ימשיך להתעלות ואתה תמשיך לקנאות.

גם כאשר ילד מצליח לשכנע את ההורים ולבקש מהם דבר מה שרוצה בגלל 'קנאה', יש להיזהר שלא לתת לו את מה שהוא חומד, אלא לתת לו משהו ייחודי שמגיע לו, שייבן שאינו מקבל את הדבר בגלל הקנאה, אלא בגלל שמגיע לו בצורה ייחודית.

חז"ל תיקנו, בסוף תפילת העמידה, תפילה ובקשה מיוחדת על הקנאה "שלא תעלה קנאת אדם עלי, ולא קנאתי על אחרים", ללמדנו שהתפילה והבקשה הם מאבני היסוד להינצל מכל המידות הרעות, ומידה טובה מרובה, שהתפילה והבקשה הם יהיו הכלים שלנו, איתם נוכל לנטוע ולבנות, בנו ובילדינו, מידות טובות, תורה עם דרך ארץ.

כיצד מתנכין?

עלון מס' 76

בתבונות תנהל מלחמה! / חכמתה של אשת און בן פלת

ואון בן פֶּלֶת (טז, א)

ב. היא בחכמתה, איננה מתעלמת מרצונו, איננה מוכיחה אותו על תאות הכבוד שלו, לא אומרת לו שזה שטויות חסרות תוחלת, כי זה לא הזמן עכשיו, אלא להיפך, מתחברת לשאיפותיו לכבוד ואומרת לו 'אתה תמיד תהיה התלמיד, אצל קרח או אצל משה, אתה לעולם תהיה מספר 2! אז למה לך?...'

איזו חכמה של אשה, שעליה מביאה הגמרא את הפסוק ממשלי (יד א) 'חֲכָמוֹת נְשִׁים בְּנֵתָה בֵּיתָה'.

ולמדנו מדבריה, שני יסודות גדולים ועצומים:

ראשית, שאל את עצמך לפני כל מהלך למאי נפקא מינה? שאלה המקפלת בתוכה, איזו תועלת תצמח מהמעשה שלי או התגובה שלי? האם זה שווה את זה? ואיך זה יראה ממרחק של זמן?

ושנית, כשרוצים להוכיח ולשכנע מישהו לרדת מהעץ, אין לומר לו "שטויות" ולבטלו, כי אז לא יקשיב כלל, אלא תתחבר לרצונותיו, ודווקא דרך שם תראה לו כמה זה לא נכון לו לשיטתו!... עד כאן המאמר.

על תמימותו ושלמותו של רבי זלמן בנו של הרב דוד בהר"ן, היה רבי שמואל אהרן יודלביץ' מספר את הסיפור הבא: בירושלים, פרצו המתפרצים פרצות, ניסו לסדוק את חומות קדושתה. היו שומרי החומות עומדים בפרץ, מוחים ומשמרים את קדושת ירושלים ככל יכלתם.

ברחוב יפו הייתה מספרה. הספר, אדם אלים ופורק עול, שירת את לקוחותיו עד לשעה מאוחרת בערב שבת. באו מקדשי שביעי למחות ולתבוע את

להלן מאמר מחכים ששלח לי הרב חיים גוטסדינר שליט"א:

בפרשתנו מסופר על המחלוקת המפורסמת שיזמו קרח ועדתו. הגמרא במסכת סנהדרין (קט ב) מספרת על אשתו של און בן פלת משבט ראובן, שהצילה את בעלה מן המחלוקת ומלהבלע באדמה (לעומת אשתו של קרח שליבתה את אש המחלוקת).

ברצוני להתמקד בדברי אותה אשה חכמה וללמוד ממנה יסוד גדול לחיים.

וזו לשון הגמרא: 'אמר רב, און בן פלת אשתו הצילתו. אמרה ליה מאי נפקא לך מינה? אי מר רבה אנת תלמידא ואי מר רבה אנת תלמידא...' עכ"ל הגמרא. לאחר דברים אלה, עוד עושה אשתו של און בו פלת מעשה נוסף, אבל נתמקד בדברי השכנוע שאמרה.

א. מאי נפקא לך מינה? -

זו פשוט עצה מדהימה ויסודית לשאלה שכל אדם חייב לשאול את עצמו רגע לפני שהוא נכנס למלחמה, למחלוקת, למריבה, לפגיעה, להעלבות וכדומה, מה יצא לי מזה? זו שאלה גדולה, שבאה לשים את הפוקוס על איך הסיטואציה הקשה/המעצבנת/המעליבה וכדומה תראה בעוד שבועיים, ממרחק של זמן. אבל בעיקר, תשים בפניי את התובנה שהשאלה המרכזית היא, האם משהו טוב יצא מהתגובה שלי? כי ברגע שיש לי את היכולת לשאול את השאלה, זה מביא אותי לקבל כל סיטואציה בפרופורציה הנכונה והראויה שלה, וממילא מאפשרת לי להגיב בפרופורציה המתאימה ולא לפתח ולהעצים למימדים שאינם פרופורציונליים שיוצאים משליטה.

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו, מתקבלות תרומות לע"ג, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

כבוד השבת. נתן עליהם הגברתן בקולו: "אם לא תסתלקו - אהרוג אתכם!"

נבהלו ונשאו רגליהם. פיקוח נפש דוחה מצות תוכחה, ואדם זה ניכר היה בכעסו... אך הספר נשא עיניו, וראה את הצדיק רבי זלמן בהר"ד שנותר עומד בחנות, לבדו.

"ואתה", נהם לעומתו, "מה מעשיך פה?!"

"אומר לכבודו", ענהו ב'תמימותו'. "השעה מאוחרת, וחוששני, שאם לא יסגור מיד את חנותו, יעבור זמן תפילת המנחה..."

דבריו התמימים פילחו את לבו של הספר. הללו באו למחות בו שלא יחלל את השבת - ויהודי זה חושבו ל"מנחה - איד", יהודי המקפיד להתפלל מנחה בזמנה. בעוד הוא עצמו, כבר חשב עצמו ל'גוי'...

אם כך, אמר לעצמו, לא אבדה תקוותי! איני מופרך כליל, איך בין נישט 'אפ גיפרעגט אין-גאנצין'... מיד פנה אל היושבים וממתינים לתורם ואמר: "רבותי, סוגרים - והולכים להתפלל!"

ומני אז היה סוגר את המספרה עם השמע הצפירה...

(מתוך 'דברים של טעם, בשם ספר מעילו של שמואל, עמ' קע)

סח רבי שלמה הופמן זצ"ל: המשגיח רבי גדליה אייזמן זצ"ל, משיבת קול תורה, היה איש חינוך משכמו ומעלה. יעיד על כך המעשה הבא:

בחור יתום הגיע ללמוד בישיבת קול תורה. כאשר סיים לסדר את חפציו בחדרו, שאל את חבריו: "רצוני ללכת הערב לקולנוע, ממי עלי לבקש רשות?"

חבריו חמדו לצון ובמקום לנזוף בו, שלחוהו למשגיח רבי גדליה. הם עקבו בדריכות לראות איך יתפתחו הדברים...

הלה ניגש לרבי גדליה, שוחח איתו מספר דקות, רבי

גדליה חיך אליו באדיבות וגם הבחור נראה שיצא מרוצה מהשיחה.

נגשו חבריו ושאלוהו: "מה אמר לך המשגיח?" השיב הלה: "הוא התעניין איזה סרט ברצוני לראות שם. הסברתי לו שהערב יש הקרנה על חיי בעלי החיים באפריקה, כיצד הם חיים וממה הם ניזונים וזה מאוד מעניין אותי. ואכן המשגיח אישר לי ללכת..."

הדבר היה לפלא בעיני תלמידי הישיבה.

אחרי שבוע קרא רבי גדליה לבחור, ושאלו אם נהנה מהסרט. הלה השיב: "אכן כן, מאוד נהנתי!"

בקשו המשגיח שיתאר לו מה בדיוק ראה שם אודות כל בעלי החיים. השיב הלה: אינני זוכר בדיוק את הכל, אך בסך הכל נהנתי מאוד.

שאלו המשגיח: "הרי אתה יתום, אם כן האם אמך עובדת? ממה היא מתפרנסת?"

השיב הבחור: "היא שוטפת חדרים מדרגות".

שאל המשגיח: "וכמה היא מרויחה?"

השיב הלה: "עשרים לירות לשבוע".

שאל המשגיח: "וכמה עלה לך כרטיס הכניסה לסרט?"

"חמש לירות" השיב הבחור.

אמר לו המשגיח: "חושבני שכדאי שתרחם על אמך היקרה והאומללה. היא מרויחה רק עשרים לירות לשבוע, מתוכם אתה משלם חמש לירות דמי כניסה לקולנוע, ומה יישאר לה... מילא אם היית זוכר כל פרט ממה שראית שם, ניחא. אבל אתה הרי מודה שכבר שכחת מה בדיוק ראית שם, האם לא כדאי לרחם על אמך האומללה ולהותיר לה את חמשת הלירות למחייה?"

הדברים נכנסו לליבו - והייתה זו הפעם הראשונה והאחרונה בה הלך לקולנוע, מיני אז השקיע עצמו אך ורק בעולמה של תורה.

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

נתרם ע"י אחד הקוראים לזיכוי הרבים

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
"ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת
במותב תלתא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תליא"

"מלחמות ורפואות"

"היא ברחה יחד אתנו מקייב, עת פרוץ המלחמה העקובה מדם לפני כשלוש שנים" משתף אחד השליחים שם, "הבחורה הזו נשארה כמעט ללא משפחה, נקשרה מאוד לרעיית שלוותה אותה כאם, בצעדים זהירים ומדודים. התקרה אט אט לתורת ישראל. משהגיעה לגיל השידוכים, ניסונו בכל כוחנו למצוא לה שידוך מתאים.

"ערב פורים תשפ"ד עשינו כינוס חיוזוק למרגלות הכינרת לכל בני קהילת קייב שקבעה את מושבה בעיר טבריה. הדרשן דיבר רבות על מעלת הימים, על כוח התפילה בתענית אסתר ובימי הפורים: "להודיע שכל קוויך לא יבושו ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך".

"דיבורי הביטחון והחיוזוק לחללו בלב הנערה שהחליטה לייחד זמן לתפילה בתענית אסתר, ובטחה בבוא העולם כי ישלח לה במהרה את הזיווג המתאים לה: "אבל שבשמיים" היא בכתה, אתה עשית את המלחמה הזאת, והכנסת בראשם של הרוסים לצאת ולחוחם באוקראינים בני בריתם. אתה הרי הגלית אותי ממולדתי, שם בדרך הטבע יכולתי בקלות למצוא אה בן זוג. אתה בעל מלחמות, ובאותה עת גם: זורע צדקות, ויחד עם זאת: מצמיח ישועות. נא אל תשליכני מלפניך" היא בכתה והתחננה, לאחר התפלה היא חשה שאבן גולה מליבה, ובטחה כי השם ידאג לה אישית.

"לשבת זכור תשפ"ד היא הוזמנה להתארח אצל משפחה מחסידי קרלין בגבעת זאב". במוצאי שבת לפת אותה כאב ראש נורא עקב כך הצליחה לשמוע רק חלק מהמגילה, לאחר קריאת המגילה החלקית היא זכרה את שלמדה, כי יש מצווה בפורים לאכול סעודה, החליטה לצאת ל"מודיעין עילית", למשפחת ידידים שהזמינו אותה לסעודת פורים. לתומה חשבה שבפורים, כמו בכל שבת ויום טוב, החובה לאכול סעודה אחת בלילה, וסעודה אחת ביום. לכן אף על פי שלא חשה בטוב, והרצון הטבעי שלה ללכת לישון, התגברה ויצאה עם האוטובוס ל"מודיעין עילית" לסעודת הפורים.

"והינו: לפי שטבע האדם נוטה לקל ולכבד" דברי רבינו ה"זרע שמשון" זצוק"ל בפרשתנו "נוטה לכבד מפני שהוא יסוד העפר שהוא כבד, ויש באדם הרוח שהוא נוטה לקל כמו האש והרוח, והרצון הוא דבר התלוי במחשבה ובמוח, אשר פועל אש בחוזה הרוח אשר בקרבו, וכשהוא עושה דבר היפך רצונו יתנועעו איבריו לעשות הדבר ההוא בטבע כבד, יען הם מבלי רוח, דהיינו: מבלי רצון, ולכן הם יתנועעו לאט לאט ובנחת.

אמנם כאשר יסכים הרצון בדבר ההוא לעשותו, אז הרוח אשר בקרבו, דהיינו: הרצון, יתנועע במרוצה בטבע קל ומהיר. ולכן אמר משה לאהרן: "והולך מהרה אל העדה וכפר עליהם" הולך מהרה, בזריזות, ברצונך הטוב, הולך שם הקטורת הזו, שיכפר וודאי עליהם".

"עקב רצונה הטוב לקיים את מצוות סעודת הפורים גברה הרוח, ולמרות הרגשתה יצאה לדרך למודיעין עילית. המשפחה המזמינה התכוונה שתיגע רק למחרת לסעודת פורים אך כאמור עקב טעותה היא הגיעה למשפחה המארחת בליל פורים, בשעה מעט מאוחרת, בהתנצלות שאינה חשה בטוב. היא שיתפה את בעלת הבית שגם את המגילה היא שמעה רק חלקית. בעלת הבית אמרה לה כי את סעודת הפורים הם חוגגים למחרת בצהריים אבל כעת בליל פורים מגיעים לביתם קבוצת בחורי ישיבה מהישיבה שבעלה מלמד, ועושים 'שמחת פורים'. וטוב שהגיעה כבר הערב. בנוסף, אולי בין הבחורים יש מי שידוע לקרוא מגילה.

"התברר שאין בין הבחורים מי שידוע לקרוא מגילה. השעה הייתה קרובה לחצות, השמחה הרקיעה שחקים, ולפתע הגיעה קבוצת בחורים נוספת. הללו אספו צדקה עבור הת"ת של ישיבתם. שמעו את קולות השמחה והחליטו להצטרף.

"לפתע הם שמו לב שאחד הבחורים אוחז מגילה בידו. לשאלתם אם הוא יודע ומוכן לקרוא מגילה עבור מישהו שלא שמע הוא נענה בשמחה. בעלת הבית עם בנותיה והבחורה המדוברת התאספו במטבח, שם הבחור קרא עבורם בטוב טעם את המגילה. לפי המבטא התברר שגם הבחור הוא יוצא "חבר העמים", אם המשפחה לחשה בצחוק לבחורה: "מה את אומרת, אולי הוא מתאים לך?".

"האמת, אמרה הבחורה "הוא ממש עושה רושם טוב".
"בעלת הבית בררה פרטים, ולאחר ימי הפורים הציעה את השידוך, ותוך כמה ימים צלחת נשברה למזל טוב".

השליח מקייב משתף כי פעמים רבות הם עומדים נפעמים מול 'דאגת היתר' של השי"ת לבניו, לאלו שנעזבו ממשפחתם וממולדתם ומושגחים על ידו אישית בצורה שקשה לתאר.

הוא משתף בסיפור כאוב תוך שינוי הפרטים, אך ההשגחה והתזמון מעוררים השתאות:

נחום, אברך מחבר העמים, עבר לגור בארה"ב, שם בנה את ביתו. אשתו שגדלה בנעוריה בלי בית עברה משבר נפשי, הרופאים הציעו לה תרופות וטיפול לטפל בעצמה, ניסו לשכנע אותה כי הטיפול הכרחי להמשך התפקוד שלה כרעייה ואם. הם סיפרו לה שפעם אנשים היו מתים מדלקת

שיעור מס' 193 | פר' קרח תשפ"ד

ריאות, אך משהומצאה האנטיביוטיקה, ואנשים מקבלים את התרופה הראויה למחלתם, הם נרפאים וממשיכים לחיות בבריאות לאורך ימים. כך גם הטיפולים והתרופות לבעיות נפש הם בס"ד מבריאים ומצילי חיים. אך עקב החינוך עליו גדלה בילדותה כי טיפול הוא דבר שלילי, היא סירבה לכל טיפול רפואי.

"לצערנו מצבה הלך והתדרדר עד שבסוף נאלצו להתגרש.
"החיים בתקופה האחרונה לפני הגירושים היו קשים ובלתי נסבלים, כך שלאחר הגט האברך יצא בריקוד.

אך הכאב אותו הוא נשא על ליבו על בנו יחידו שנשאר לגדול אצל אם הלוקה בנפשה לא נתן מנוח לנפשו,
לעומתו, אם הילד עשתה כל טצדקי שהילד, שהוא חלקה מכל עמלה, יישאר תחת חסותה.

"החוק בארה"ב היה לצידה וללא הסכמה מפורשת ממנה, לא ניתן היה להעביר את הילד לאמנה למרות דעת אנשי החינוך כי מסירת הילד לאמנה תוכל לסייע לילד חינוכית.

"האב, כאמור, מקהילות "חבר העמים". אין לו כמעט משפחה ומכרים ניסה לבדו לעשות כל שביכולתו אך משהבין כי אין לו סיכויים בדרך הטבע הרים ידיים למרום, בכה והתפלל בכל לב. הוא הפציר לבורא עולם: "אין לי משפחה תומכת. אתה הוא מגיני, מעוזי, משפחתי ומפלט. אני, אתה, בורא רפואות, תברא בבקשה את הרפואה למכתי ותסלול נא את הדרך לבני שיגדל בדרך התורה".

"חלפו להן כמה שנים. הילד גדל כילד פרא, ללא גבולות וחינוך מינימלי, כך שנאלצו להעבירו למסגרת חינוך מיוחד. המחנכים ניסו להסביר לרשויות כי במקרה הזה אין ברירה, חייבים להעביר את הילד לאמנה במקומות הראויים לחנכו ולעצבו מחדש, כיוון שהוא יכול להגיע ולהשתלב בחינוך רגיל בתוך תקופה, אך, כאמור, לא היה ניתן לעשות מאומה עקב התנגדות האמא.

"חצות ליל שבת קיצית. דפיקות בבית משפחת כהן - משפחת חסד מפורסמת הגרה בעיירה שקטה בארצות הברית. בדלת עמד עסקן מפורסם, איש הצלה המתמחה דווקא בנושא של עזרה נפשית. הוא סיפר שסיים את סעודת השבת ויצא לסיבוב קל להתאווורות. לפתע ראה ילד כבן שבע הולך יחף ונסרך אחר אמו המשוטטת ברחובות העיירה השקטה עם מזוודה. מהכרת פניה היה נראה שהיא לא מבינה כלל את הסובב עמה. מתברר שהיא נמצאת תחת משבר נפשי עמוק והתקפת חרדה. היא מספרת כי גרה במרחק של חצי שעה הליכה מכאן, ונאלצה לפני כשעה לעזוב את ביתה כי שמעה בת קול מהשמיים המורה לה לברוח מהר מביתה, והם במשך למעלה משעה בורחים אל הבלתי נודע.

"בירתי מעט" סיפר העסקן "את מי היא מכירה מהעבר והגעתי אליכם". האישה סיפרה למשטרה שהגיעה למקום יחד עם אנשי הרפואה כי ביתה מתפקד היטב, ובנה גדל למופת, אך השוטרים והעסקנים שמו לב כי שערו של הילד מרוח בצבע תכלת. החליטו לשלוח בינתיים ניידת משטרה כדי לבדוק את מגורי האם. השוטרים נחרדו למצוא בית הפוך ומבולגן כשהקירות מרוחים בכתמי צבע תכלת טרי.

טלית שכולה תכלת לא תפטור את עצמה מציצית? - טענת קורח בפרשתנו מסביר רבינו ה"זרע שמשון" זיע"א שקרח הבין שכאשר הקב"ה אמר למשה שייקחו תכלת על בגדיהם, הכוונה לפחות חוט אחד, כמו שאמר הכתוב: "הכנף פתיל" ואחר הוסיף: "וראיאתם אותו וזכרתם" דשמע מינה שעיקר המצווה היא הזכירה, וממילא לטענת קורח, כשתהיה טלית שכולה תכלת תהיה גם הזכירה יותר גדולה!

"אמנם לפי האמת גם בהיות כל הטלית תכלת, ציוי המקום דווקא בחוט אחד ולא בכל הבגד ומשום הכי" מוסיף רבינו להסביר "אין לתמוה, למרות שקורח שהיה יותר גדול ממליצפן בחכמה ובמינין עם כל זה לא רצה בו הקב"ה, כמו שלא רצה בטלית שכולה תכלת".

"כאמור הדירה הייתה מרוחה בצבע תכלת, מבולגנת להחריד ובלתי ראויה למגורי אנוש. המשטרה שהבינה את המצב יחד עם אנשי הרפואה שכנעו את האם כי עליה להתאשפז בדחפיות כדי שתוכל לקבל את התרופות המתאימות ולהירגע ממתקפת הפחד והחרדה האופפת אותה כעת, הם הציעו שהילד יימסר בינתיים לאומנה עד שהיא תרפא בע"ה. לאחר שעתיים של מאמץ ושכנוע האם נתנה את ההסכמה הדרושה על פי החוק, והילד הוכנס למשפחה חמה, העמלה על שיקומו בהצלחה ובסייעתא דשמיא.

"אב הילד שקיבל את הבשורה הטובה במוצאי שבת בסעודת מלוה מלכה, התנגנו בפיו זמירות השיר, בהודאה להשי"ת: "אליהו הנביא תבשרנו בשורות טובות, והשיב לב בנים על אבות".

ברשותך סיפור אמיתי מרתק? מוזמן לשתף!
להצטרפות hbzs3587@gmail.com

טוואיט | פייסבוק | יוטיוב | 04

ערכים

זמני השבת			
ר"ת	ציאה	כניסה	
21:06	20:30	19:13	ירושלים
21:03	20:33	19:28	תל אביב
21:07	20:34	19:21	חיפה
21:04	20:31	19:29	באר שבע

העלון טעון גניזה

קווים לדמותו של ליצן קורח פיקח היה וגם דמגוג, אבל למה כינוהו חז"ל 'ליצן'?

הדברים מרתיחים כל לב, וממחישים את נבזותו של קורח. אבל מדוע כינו אותו חז"ל 'ליצן'?

'השחרת' דמותו של משה רבנו נועדה ליצור ניגוד בינו לבין קורח, המציג את עצמו כאדם הומאני ונאור, המרחם על האומללים וליבו הרך יוצא מגדרו לעזור להם. אך האם מעשיו של קורח משקפים את האידיאלים הללו?

משה רבנו מציע, שנשיא העדה המורדים בו יביאו כל אחד מחתה ויקטירו קטורת. הואיל והקרבן אש זרה היא חטא חמור, הרי מי שיישאר בחיים ולא יישרף, סימן שהוא הנבחר. הסיכון עצום. מתוך 250 נשיאי העדה-רק אחד יישרוד. וקורח, שפיקח היה, מדוע לקח על עצמו סיכון נורא שכזה?

התשובה ידועה: קורח לא לקח על עצמו שום סיכון. "עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה עומדת הימנו: שמואל ששקול כמשה ואהרן" (במדבר רבה יח, ח). בשונה מכל יתר המתקוממים, לקורח היה 'מידע פנימי' אודות העתיד. ברוח הקודש ראה כי עתידים צאצאיו לשרת באוהל מועד, ומכך הסיק שבגמר המבחן הוא יישאר בחיים. לא עלתה על דעתו האפשרות שבניו יפרשו ממנו ברגע האחרון, וכך יצלו-בעוד הוא נבלע באדמה.

אבל אם אומנם קורח הוא אדם רחמן כפי שהציג את עצמו, הכיצד לא נחרד מכך שמאתיים וחמישים מקריבי הקטורת צועדים אל מותם בעיניים פקוחות? איך יתכן שאדם שליבו מלא חמלה על אלמנה וירטואלית, שלא הייתה ולא נבראה, לא יחוס וירחם על מאתיים וחמישים אלמנות אמיתיות? מדוע לא רץ להזהיר את המתקוממים מהסכנה החמורה המרחפת עליהם?

זאת מבארת תשובת חז"ל. בעומק הדברים קורח היה ליצן, לא אדם רציני. חזונו הרחימאית הייתה רק מן השפה ולחוץ. כמו הליצן המעמיד פנים לפי דרישות המשחק, אף קורח עוטה על עצמו תדמית ההולמת את צרכיו. ברגע בו הצורך שלו מתחלף, אין לו בעיה להשיל את תדמיתו הרחמנית, ולהביט בשוויון נפש באנשים הצועדים אל מותם.

ברגע זה התגלה עומק ההבדל שבין קורח ואהרן הכהן, שאת תפקידו חמד. אהרן הוא אוהב שלום ורודף שלום. בעוד קורח רואה בבני האדם אמצעי לקידום עצמו, אהרן מוכן לוותר על רצונותיו, אם הדבר ירבה שלום ויקרב את ישראל לאביהם שבשמיים. זהו סימן ההיכר של מנהיג אמת, וזו הסיבה העמוקה שקורח לא התאים לתפקיד אליו כה השתוקק. הבעיה לא הייתה של האלמנה. הבעיה הייתה אצלו.

את קורח מגדירים חז"ל כ'ליצן'. 'במושב לצים לא ישב' - 'זה קרח, שהיה מתלווץ על משה ועל אהרן' (מדרש שוחר טוב א). באמתחתו של קורח היה מצוי סיפור קורע לב אודות מצוקתם של אלמנה ושתי בנותיה, שאם לא די באסון שנפל עליהם עם מות אבי המשפחה, עוד נאלצו להתמודד עם 'גזרותיו המעיקות של משה רבנו'.

'באה לחרוש - אמר לה משה: 'לא תחרוש בשור וחמור יחדו'. באה לזרוע- אמר לה: 'שדך לא תזרע כלאים'. באה לקצור ולעשות ערמה- אמר לה: 'הניחי לקט שכחה ופאה'. באה לעשות קרן- אמר לה: 'תני תרומה ומעשר ראשון ומעשר שני'.

קורח מתאר כי בצר לה, עושה האישה 'הסבה מקצועית', ועוברת לתחום המרעה, אלא ששם משיגות אותה גזירותיו של אהרן הכהן.

'כיון שילדו הכבשים - בא אהרן ואמר לה: 'תני לי את הבכורות, שכך אמר לי הקב"ה: 'כל הבכור אשר יולד בבקרך ובצאנך הזכר - תקדיש לה' אלוקיך'". הגיע זמן גזירה וגזזה אותן - בא אהרן ואמר לה: 'תני לי ראשית הגז שכך אמר הקב"ה: 'ראשית דגנך תירושך ויצהרך וראשית גז צאנך תתן לו'". אמרה: 'הרי אני שוחטת אותן ואוכלתן'. כיון ששחטה בא אהרן ואמר לה: 'תני לי הזרוע והלחיים והקיבה'. אמרה: 'אפילו אחרי ששחטתי אותן לא נצלתי מידו? - הרי הן עלי חרם! אמר לה אהרן: 'אם כן - כולה שלי הוא שכך אמר הקב"ה: 'כל חרם בישראל לך יהיה'". נטלן והלך לו והניחה בוכה היא עם שתי בנותיה'.

הסיפור בנוי כמופת של דמגוגיה. הוא מתחיל בדרישות קלות מצידו של 'משה', ובהדרגה עובר לדרישות ההולכות ומקצינות עד לרגע השיא, בו מכריז 'אהרן: 'אם כן - כולה שלי!'' ומביא את המצב לידי אבסורד.

בהבל פה נהפך משה רבנו מרועה נאמן שמוסר נפשו למען כלל ישראל- לרודן המבקש שררה ועושק את המסכנים. מכאן גזור קורח את המסקנה המתבקשת: יש להפיל את שלטונו של משה, ולהחליפו בממשל שוויוני של 'כל העדה כולם קדושים'.

מיותר לומר, שהסיפור כולו מחורר ככברה. לבני ישראל במדבר סיני לא היו כמובן שדות, ובכל מקרה מצוות התלויות בארץ לא נהגו עד תום י"ד שנות כיבוש וחלוקת הארץ. וגם, לו יצויר שקורח התכוון בדבריו לתאר תרחיש של העשוי להתרחש, עדיין מדובר ב'פייק ניוז' מהסוג המקומם ביותר. הוא בוחר דווקא את המצוות שנועדו לעזור לעני, לגר וליתום, ובצורה מעוותת לחלוטין הופך אותן לקרדום לנגח בו את משה רבנו!

**הכיצד לא נחרד
מכך שמאתיים
וחמישים מקריבי
הקטורת צועדים
אל מותם בעיניים
פקוחות?**

ערכים לילדים
מצא את ההבדלים

הניצוץ היהודי
מבירא עמיקתא לאיגרא רמא

הרב מיכאל לסרי
צורך חיוני או מותרות?

הרב הרב דוד ברוורמן
המעט-מכם

מחשבות טובות

הרב דוד ברוורמן

ועיניו חשכו.

צייר מתחיל ביקש לבחון את יכולותיו בתחום. הוא צייר ציור מושקע מאוד, הניח אותו על פן ציור במקום הומה אדם, וכתב מתחתיו: "אני צייר מתחיל, מעוניין לקבל ביקורת על ציורי. אם הנך רואה בו בעיה או טעות-אנא סמן איקס על המקום הבעייתי". למחרת, הגיע ידידו למקום,

הציור היה מלא באיקסים עד אפס מקום. בבושת פנים הוריד הצייר את ציורו ומחשבה נוגה בליבו: "אין לי עתיד כצייר". ניגש הצייר למורהו, וסיפר לו על הניסיון המר. המורה האזין לכאבו, ושאל: "האם תוכל לצייר לי ציור זהה?" "בוודאי", ענה הבחור, וניגש מייד למלאכה.

כעבור שלושה ימים, הייתה היצירה הזוהה מוכנה. נטלה המורה למקום דומה, הניחה על פן הציור, וגם הנוסח שנכתב בתחתית היה זהה: "אני צייר מתחיל, ומעוניין לקבל ביקורת על הציור". אך את המשך הנוסח שינה המורה: "אם ראית בציורי בעיה כלשהי, אז בבקשה תקן ושפר אותה, לרשותך סט צבעים ומכחולים..."

למחרת הגיע הצייר, ונוכח לראות שאיש לא נגע בציורו... כך היה גם בשבוע לאחר מכן. חודש חלף, ושום תיקון לא בוצע. אמר לו המורה: "רואה אתה את ההבדל? כולם יודעים לתת ביקורת... אבל לתקן-איש אינו מנסה. מסקנה: עליך ללמוד להתעלם מאנשים שתפקידם 'לבטל' את מעשיך, התייחס רק לאלו שמעוניינים ללמד ולשפר".

משל חביב זה סיפר איש ציבור ותיק לעמיתו המתחיל, והוסיף לו גם מניסיונו האישי: "בעודי צעיר לימים זכיתי במשרה ציבורית מכובדת, משרה שיש בה כדי לסייע סיוע רב לציבור. נכנסתי אל אחד מגדולי ישראל כדי לקבל את ברכתו ועצתו. הרב בירכני בחום, אך הוסיף בלחש: 'היזהר והישמר מאלה הסובלים מעודף זמן'. והוא הסביר את דבריו:

בכל ציבור יש אנשים ממורמרים, כאלו שלא נבחרו למשרה מסוימת, וכדומה. אנשים אלה מסתובבים מלאי טענות על העולם. יש להם רשימה ארוכה של הסברים על תככים ומזימות שנעשו על גבם, מאחורי הקלעים... את עיקר זעמם הם ישפכו על ראשם של אישי הציבור ונושאי המשרות.

אנשים אלה, זמנם פנוי, והם ממלאים אותו בנקודת האור היחידה שבחיהם: חיפוש

המעט-מכם

על אידיאולוגיה וכיסאולוגיה

חסרונות אצל המצליחים... וכשהם מוצאים איזה בדל של טעות, פתאום תסכולם נעלם, הם מתמלאים באנרגיות בלתי נדלות של אדרנלין המחלוקת, השמחה לאיד נוסכת בהם מרץ וכנפיים. על שיטות פעולתם עדיף לא לפרט... ועל כן-עליך להיות מודע לאותם ממורמרים, כי הם לא ייתנו לך גם לא עשרה ימי חסד! התעלם מהם לחלוטין, ובעזרת ה' תצליח".

שאלת השאלות הפותחת את פרשת קורח ועדתו, היא השאלה: "קרח שפיקח היה, מה ראה לשטות זו?" כיצד אדם פה פיקח עושה מעשה שטות פה גדול!?

אמרו חז"ל: "חכם גדול היה קרח ומטועני הארון", וחז"ל אף הגדירו אותו כבעל 'רוח הקודש' שידע

כולם יודעים לתת ביקורת... אבל לתקן איש אינו מנסה

את השלשלת שתצא ממנו שבראשה יעמוד שמואל הנביא. כיצד אם כן הגיע לשפלות של צחוק וליצנות פה רדודה מהתורה הקדושה? הלוא פלא הוא, כיצד לא חש קורח רחמנות על עצמו ועל ילדיו, וביודעין רץ לעבר פי האדמה?

רש"י מביא את דברי חז"ל, המפרטים את המניעים של קורח: "...נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי הדבור. אמר קרח: אָחִי אבא ארבעה היו... עמרם הבכור נטלו שני בניו גדולה, אחד מלך ואחד כהן גדול, מי ראוי ליטול את השניה, לא אני שאני בן יצהר שהוא שני לעמרם? והוא מינה נשיא את בן אחיו הקטן מכלם, הריני חולק עליו ומבטל את דבריו". כלומר, התעוררה בו קנאה על חלוקת התפקידים במשכן ה'. לא הייתה כאן 'אידיאולוגיה' של "כולם קדושים",

אלא 'כיסאולוגיה' של שררה, שהקב"ה לא חפץ ליתנה לקורח.

על קנאה זו בא משה רבינו לפייסו, ואמר לו: "המעט מכם כי הבדיל אלוקי ישראל אתכם מעדת ישראל להקריב אתכם אליו לעבוד את עבודת משכן ה'..."

מבאר המלבי"ם: "רצה לומר, למה עוררת את הריב הזה שהוא עתה נוגע לך ולשבט לוי בכלל, שהשבט זכה למעלת הלווייה שבזה התעלו נגד כלל ישראל להיות קרובים אל ה' מכולם בעבודת המשכן, במה שאתם משרתי העדה בקודש, וחוף ממעלת השבט זכיתם אתם בני קהת למעלה יתירה נגד כל שבט לוי במה שהם נושאי הארון וכלי הקדש, וכי מדרגה זו מעט היא בעיניכם, לכן תבקשו גדולות שהוא הכהונה?!"

נוסיף גם את ביאור הנצי"ב על הפסוק "ובקשתם גם כהונה", וזו לשונו: "מעלת הכהונה ראויה למי שזוכה לעשות מעשיו לשם שמיים ולא לכבוד עצמו, וכי עוון קל הוא בעיניכם לבקש להשתמש בכתר של עבודת הכהונה לכבוד עצמו?"

משה רבנו חושף לקורח את תסביך הקנאה שלו בשתי מילים: "המעט מכם". קנאה הרסנית מתאפיינת בכך שמחד מגמדת היא את מה שיש לו לאדם, ומאידך מעצימה את שיש לזולת...! מכאן המקור למרירות והתמרמרות.

קורח לא השיב מאומה לטענות אלו, כי הוא ידע את האמת; אך נשאר בעקשנותו והמשיך בדרכו לפלג את עם ישראל על מאומה. אך מדוע?!

נראה שהתשובה נעוצה בדברים הנפלאים של הגר"א זי"ע בביאור הפסוק במשלי (כה, כה): "רחב נפש יגרה מדון ובוטח על ה' ידשן"-כי מי שנפשו רחבה ואינו שמח בחלקו, הוא כועס תמיד, כי הכל מעט לו, ומצטער תמיד על העולם שאינו שלו. ובעת שהאדם בכעס, אם יארע לו אפילו דבר קטן, הוא יריב, כי הוא בלא זה בכעס. וזהו רחב נפש יגרה מדון תמיד. ובוטח על ה' ושמח בחלקו-ידושן, שמסתפק במה שיש לו".

חידוש גדול מלמדנו כאן הגר"א בהבנת נפש האדם. הסיבה לכעסים, מדון, ומריבות, נמצאת בחוסר סיפוק עצמי מהתפקיד שיעד הקב"ה לאדם בעולמו. אותו אדם ממורמר נמצא בכעס תמיד, בלא סיבה הגיונית הנראית לעין. חוסר סיפוק זה מהווה מקור לכעס, שביביא לריב ומדון. הפתרון לכך נמצא באדם הבוטח בה' - השמח בחלקו, המאמין שמה שניתן לו מלמעלה, הוא הטוב והמתאים ביותר עבורו.

לו קורח הפיקח היה שמח בחלקו כנפתלי בן יעקב אבינו, שהיה שָׁבַע רצון, והיה מתמקד במילוי תפקידו נאמנה מבלי לפזול חוצה לו, הטררגדיה הנוראית הזו הייתה נמנעת ממנו ומעדתו, והיה זוכה לשני עולמות.

יהי רצון אנו שנזכה להיות שמחים בחלקנו ומאושרים בתפקידנו.

קבלו על עצמכם קבלה טובה להתחזק בתפילה ובתחנונים שיוציאו מן המיצר! **צו השעה**

לתגובות, הנצחות והערות-מערכת: 072-3303580 alon@arachim.org

כל הזכויות שמורות // העלון הופק ע"י מחלקת דיגיטל ערכים בשיתוף מחלקת בוגרים

עורך ראשי: הרב משה לנדאו // עורך משנה: יהודה פרידמן // עיצוב גרפי: ג. רובינשטיין

נקדת מבט

הרב משה לנדא

על כישורים וקשרים

ומה באמת יעיל יותר?

קשר לכישורי הבנים. אבל דווקא משה מדלג על מינוי בניו. השלטון עובר לתלמידו, יהושע, שלו הכישורים הרוחניים והגשמיים הנדרשים להנהגת בני ישראל. שלטון נקי טהור ללא רב.

שלמה הינו איש מעש ידוע. הוא מנהל חברה מצליחה, מייסד עמותת צדקה, וגם חבר מועצה ברשות המקומית בה הוא מתגורר. אלא שבחינה בנבכי עסקיו, מעלה חרס של ממש. העסק, גם אם נראה נוצץ-לא ממש מתפקד. לחברה מחלוקת ושלוחות רבות. מרביתן מתנהלות (או בעצם לא ממש) בצורה מיושנת ולא מצליחה. חלקי העסק שכן מצליחים להניב תשואה, מתנהלים על ידי מנהלים צעירים, או מנהלים ותיקים שהשכילו להקשיב להלכי הרוח המתחדשים; אלא שהם חלק מזערי בלבד מתוך החברה עם השם הגדול, שבעצם פעילה בתחומים מעטים בלבד.

עמותת הצדקה במצב דומה. אין ספק, רצונו של שלמה שכל כספי הצדקה שנתרמים לעמותה יופנו למטרות חשובות, אלא שמזה שנים רבות, אף אחד מחברי ההנהלה בעמותה לא ערך חשיבה מחודשת, או בדיקה-להיכן הכסף זורם באמת. האם אפשר לחסוך בתפעול העמותה, ואולי בכלל צריך לחלק את המשאבים באופן אחר...?

ובמועצה... כצפוי, אותו הדבר. על פניו שלמה איש רב פעלים. כך מספרים בעיתונים. כך מספרים כל חבריו שנעזרו בו לפני שנים רבות. אבל היום... אם להודות על האמת, הפניות שמגיעות אליו, לרוב לא מטופלות כלל.

התופעה של שלמה היא תופעה רווחת בעולם. אנשים שמנהלים חברות או מוסדות, גם אם בהתחלה מינו את האנשים לפי הכישורים שלהם, עם הזמן המינויים נעשו לפי הקשרים. אנשים שהיו צריכים לפנות את מקומם בגלל כישורים שפגו, נשארים על כיסאותיהם בגלל קשרים שיש להם במערכת.

'קשרים וכישורים' הם גם בסיס המחלוקת בין משה לבין קורח. על אף שקורח הציג את טענותיו ברוח ה'דמוקרטיה' וה'שלטון ללא רבב וללא שחיתות', דווקא הוא היה זה שהמציא את הלך המחשבה המושחת; של מינוי על פי קשרים ולא על פי כישורים.

משה אומנם מינה את אחיו אהרן לכהן הגדול, דבר שעלול להתפרש כמינוי מקורבים לפי קשרים ולא על פי כישורים, אלא שהסתכלות רחבה מראה את ההיפך הגמור, ומוכיחה בעליל שהדבר נעשה על פי ציוויו של הקב"ה, ולפי הכישורים של אהרן.

בשלטון מושחת, סמל השחיתות הוא שהמשילות עוברת בירושה, בלי

3 מתוך הפרשה

הרב ישי וליץ

1 שאלה: בעדת קורח היו אנשים מורמים מעם, והם גם ראו בעונשם של המרגלים. כיצד יתכן שחלקו על משה רבנו?

תשובה: מכאן אנו נוכחים לראות, כי כה עז הוא כוחה של מחלוקת, עד שהיא פוגעת בשיקול דעתו של המפוכח של

האדם, ומניעה אותו לפעולות חסרות היגיון, אף לכאלו הפוגעות בו עצמו. "בדרך בה אדם רוצה לילך מוליכין אותו", בגודל עלבונו של קורח על הכהונה שניטלה ממנו, ראה הוא את המציאות באופן מעוות ושגוי. גם כיום, אנו פוגשים מחלוקות בהן כל צד רואה רק את טיעונו, דוגל בהן ונלחם למען-וליבו נאטם מלשמוע את טענות הצד שכנגד.

2 שאלה: "אתם המיתם את עם ה'" (ז, 1) אחרי שעם ישראל ראו כיצד פצתה האדמה פיה, איך העזו להתלונן בפני משה ואהרן על מותם של 250 ראשי סנהדראות?

תשובה: גם כאן, רואים אנו שוב את כוחה הנורא של המחלוקת. כוחה כה עצום, עד שאפילו לנוכח מראה עיניים, ברור ומוחשי, מתקשה האדם לשנות את דעתו. הטענה שלהם הייתה, כי אמנם קורח חטא, אך משה ואהרן, שידעו היטב כי "הזר הקרב יומת", הכשילו את ראשי הסנהדרין, טענו, ביודעם שהתוצאה תהיה שימותו-והכל כדי להיפטר מהם. מסתבר שביכולת האדם למצוא ק"ג טעמים כדי לטהר את השרץ, ולהסביר באופן עקום ומפותל גם את הנראה ישר לחלוטין.

3 אקטואליה: האם מותר להגיש עבודה שאני מוכר אותה כיצירה שלי, כאשר למעשה היא נוצרה על ידי בינה מלאכותית?

תשובה: לרוב, כאשר אדם רוכש חפץ כלשהו, אין זה מעניינו כלל באיזה אופן הוא נוצר. אך שונה הדבר במכירת יצירת אומנות, כאשר ערך המוצר כולל גם את היותו עשוי על ידי אומן מסוים. לפיכך, הצגת פריט שנוצר בידי בינה מלאכותית, כאילו יצר אותו האדם עצמו, עלולה להיות בגדר הונאה.

בנוסף, ראוי שלא ירגיל האדם את עצמו לשקר ולסטייה מן האמת, ואף אם לא אמר דבר שקר מפורשות, אך מתוך מעשיו הוא גורם הטעיה לזולת, הרי זה בכלל "מדבר שקר תרחק".

(מתוך התוכנית 3 מתוך הפרשה עם הרב ישי וליץ)

אוכמנים האכזבן והתפוח
לקו התוכן של ערכים
02-50-90-000

קורח אמנם מציג את עצמו כאיש בעל הכישורים הטובים ביותר להנהגת בני ישראל, אלא שחזו"ל מגלים לנו מה היה הטריגר למחלוקתו של קורח. "אמר קורח- אָחִי אבא ארבעה היו... 'ובני קהת עמרם ויצהר חברון ועוזיאל'. עמרם הבכור, נטלו שני בניו גדולה, אחד מלך ואחד כהן גדול. ומי ראוי ליטול את השנייה, לא אני? שאני בן יצהר שהוא שני לעמרם, והוא [משה] מינה נשיא את בן אחיו הקטן מכולם אליצפן [בנו של עוזיאל]. הריני חולק עליו ומבטל את דבריו" (מדרש תנחומא במדבר, טז, א).

כישורים??? הצחקתם את קורח. כל מחלוקתו הייתה בשל המחשבה שמפני שהוא הגדול והמבוגר יותר, מגיע לו המינוי... כי הוא הבן של יצהר שהיה גדול מעוזיאל. כישורים? אצל קורח לא היה זה שם המשחק. מי יכול להנהיג את בני ישראל בצורה הטובה יותר? את מי זה מעניין... המינויים צריכים להיות לפי ה'חשיבות' במשפחה.

הכישורים הרוחניים, וכנראה גם הגשמיים, היו אצל הצעירים יותר, אבל לדעתו של קורח לא הכישורים קובעים. מי שרואה את מעמדו המשפחתי או החברתי כקובע את ממשלתו, רואה בעצמו שליט לעולם, כיון שייחוסו המשפחתי ומעמדו תמיד יישארו. הוא רואה בעם 'עבדים', שהרי הוא מורם מהם בשל מעמדו. מלבד אי הצדק שבדבר, מובטח לו גם-שהעם ימרוד בו.

אם שלמה היה משכיל לגדל ולטפח את האנשים בעלי הכישורים בחברה, בארגון הצדקה, וגם היה עוטר את עצמו ביועצים מן הסוג הזה בענייני המועצה, הוא היה קוטף הצלחות בכל מקום. אבל כעת, כשהוא נשאר עם 'עובדים' שלא ממש עובדים, ועם עובדים (שכן עובדים) אבל לא ממש מרוצים-נותר לו רק לחיות ב'נדמה ל' שהוא מצליח, אך הכישלון בוא יבוא.

ככה זה כשאינן לך את הכישורים לדלג על הקשרים.

חוויה האחרונה:

מי שהוא פקיד על בני אדם צריך לזכור שלושה דברים:

הראשון- כי ידו מושלת על עם רב.

השני- כי ידו מושלת על חופשיים ולא על עבדים.

והשלישי- כי משרתו לא תתקיים אלא מעט.

(מוסר הפילוסופים ב, יג, 2)

תורת החינוך

הרב צביאל'ו בן צור

היה לי רב בישיבה, שכשהיית שולמו, אותו מה שולמו, הוא היה עונה: "נו, זה הרי לא ממש מעניין אותך, כן?"

מקובל בעולם לומר שאם מישהו שואל אותך מה נשמע, המענה צריך להיות "ברוך ה'", ותו לא. אל תרחיב, אל

תפרט, ואל תפייט. אל תנסה להסביר באמת מה שולמך, אומרים הציניקנים, זה ממש לא מעניין את השואל.

אלא שאם כדבריהם, מדוע ברא ה' לאדם זוג אוזניים ורק פה אחד? האם אין זה מרמז לנו שצריך להאזין כפול, ולדבר חצי? התשובה היא- הרצוי והמצוי. רצוי שאדם יקשיב, מצוי שאדם מתקשה להקשיב.

ישנם מקומות בהם הקשבה היא רק 'עבודת המידות', ויש מקומות בהם היא... קריטית. הקשבה בחינוך שייכת לאפשרות השנייה.

האוזן נקראת כך, מפני שהיא מאזינה ומפני שהיא מאזנת. ביולוגית, מאחורי האוזן נמצא המנגנון האחראי על שיווי המשקל של גוף האדם. אנו יודעים שדלקת אוזניים עשויה ליצור סחרחורת, מפני שהיא פוגעת באזור האיזון של הגוף.

למי באמת אכפת 'מה שלומך'?

ככנה נהנים מהקשבה...

הבה נלמד מהעולם המשפחתי לעולם החינוכי. כשבני זוג נפגשים אחרי יום שלם, לשניהם יש מה לספר. כשאחד מהם מדבר, השני איננו קשוב, מפני שהוא מלא בסיפורים שלו. ההדרכה היא שאחד מהם יקשיב לשני [לשנייה] ויאפשר לו [לה] לדבר קודם. בזמן הזה, ראוי להשתדל להקשיב באמת, מפני שרק אחרי שהשני יסיים את דבריו באמת, הוא יתפנה להקשיב, באמת.

בהומור אני אומר - תן לה לדבר עד שהיא מסיימת. כשנדמה לך [אחרי שעתים] שהיא סיימה, אל תטעה ותתחיל להגיב, מפני שאז היא תסביר לך בקול חנוק ש"אתה אף פעם לא מקשיב לי". אחרי שעה וחצי נוספות, כשהיא מסיימת באמת, תגיב. עכשיו אתה יכול לקחת את הזמן שלך בנחת ובלי לחץ, 4 דקות, 5 דקות, כמה שאתה צריך.

ועכשיו ברצינות, [לא שזה לא היה רציני...] מדוע היא עשויה גם אחרי הקשבה ארוכה לחשוב שאינך מקשיב לה? אולי מפני שהיא דרוכה חצי מהזמן לוודא שאתה לא רק שומע אותה, אלא גם מקשיב לה? ואם אחרי הנאום המנומק שלה, אתה מיד עובר לדברים שלך, התחושה שלה היא שרק חזית לרגע שהיא תסיים, כדי שתוכל לדבר?

ובמעבר ממש לא חד לילדים, כי סדנא דארעא חד הוא. הקשבה היא דבר קשה מאוד. כמו בכל דבר קשה, התמדה בלימוד תורה, כוונה בתפילה, ולהבדיל... הליכה בריאותית-כשמתרגלים, נהנים.

בשנים האחרונות התגבשה אצלי הגדרה - "כל אדם, בכל גיל, יכול ללמוד לאהוב כל דבר". לעיתים אנחנו אוהבים, לעיתים אנחנו לומדים לאהוב.

אנחנו יכולים ללמוד לאהוב להקשיב לילדים, וממש לא רק בגלל התוצאות הטובות שוודאי נראה, אנו יכולים ללמוד ליהנות בשביל עצמינו, מהשיח עצמו.

המשנה באבות אומרת - "איזהו חכם הלמד מכל אדם" - חשבתי שהחכם האמיתי הוא זה שיודע שאינו יודע; מפני שלכל אדם, בכל גיל, יש חוכמה כלשהיא שאין לי.

אולי לכן נקרא החכם, תלמיד-חכם. ומצאתי על כך בפירוש רבנו יונה על פרקי אבות, פרק ד משנה א:

"איזהו חכם הלמד מכל אדם, שכל כך אוהב החכמה ומתאוה אליה, ששואל לכל אדם, ואף ממי שאינו יודע אלא דבר אחד בלבד ילמוד ממנו, ואז יצליח את דרכיו ואז ישכיל, ועל זה נקרא חכם".

אם אקשיב לילד באמת, איהנה מכך באמת, מפני שאלמד ממנו באמת. מה אני יכול ללמוד ממנו? על עולמם של ילדים בכלל. על עולמו שלו בפרט. על מה שמפריע לו ועל מה שמשמח אותו. כך אוכל בעז"ה לקדם אותו בהתאם לצרכיו הוא. ננסה וניווכח.

לזהות את המניע הסמוי

אי הרציונאליות בהתנהגות קורח

ב'סיפור קורח' המניעים היו נראים כ'שוחרי צדק ואמת'. קורח דואג כביכול לכל שכבות העם "כי כל העדה כולם קדושים", הוא טען בלהט. אולם מתוך דבריו הוא, התגלו המניעים הסמויים שלו. האמת הכאובה הייתה, שקורח הרגיש מושפל עקב כבודו הפגוע, וזה מה שהצית בו את אש המחלוקת.

קורח כה שאף לשיקום כבודו, עד כי בלהט הוויכוח הוא לא יכול היה להתאפק והטיח כלפי משה ואהרן: "מדוע תתנשא", הנה אז באחת הוא חשף את המניע הסמוי שלו- "כל הפוסל, במומו פוסל". התברר כי כל המחלוקת על משה רבינו יושבת על גאוה, כבוד ובקשת הניצחון.

בפסיכולוגיה מוגדרת התנהגות זו כ'השלכה'. מנגנון הגנה ידוע, בו האדם מטיח בזולתו את חסרונותיו הוא. את הרגשת החסר או העלבון הוא 'משליך' על רעהו.

כל כך בערה בקורח הקנאות לכבודו הפגוע, עד כי הוסיף ואמר אמירות אפיקורסיות מובהקות "אין תורה מן השמיים ולא משה נביא" (ירושלמי סנהדרין ב' חלק ה', א).

כדי להבין יותר עד היכן יכול האדם להידרדר כאשר מניעים כאלה מובילים אותו בדרכו, נתבונן בקושייה הגדולה על דברי הרמב"ם באגרת תימן: הרמב"ם אומר: "וכבר הבטיחנו הבורא יתברך... והודיענו שכל מי שעמד על הר סיני, שהם מאמינים בנבואת משה רבנו... לפיכך

יש לדעת שכל מי שנטה מדרך הדת הנתונה במעמד ההוא, שאינו מזרע האנשים ההם. וכן אמרו רבותינו ז"ל על כל המסתפק [מסופק] בנבואה - לא עמדו אבותיו על הר סיני" (אגרת תימן).

כיצד אפוא טען קורח נגד תורה מן השמיים, הלא רגליו עמדו במעמד הר סיני? על שאלה זו השיב הסטייפלער זצ"ל: דברי הרמב"ם אמורים באדם שנקי וחף מנגיעות אישיות, אבל אדם שהמידות הרעות או החטאים מכתיבים את דרכו, עלול גם עלול להגיע לידי כפירה, אף אם רגליו עמדו על הר סיני. ולכן קורח, כיון שהיה נגוע בבקשת הכבוד, לא עמדה לו הזכות שהיה במעמד הר סיני והגיע לידי כפירה בתורת ה' ובנבואת משה רבינו.

בשולי הדברים אוסיף; ראיתי ששאלו מדוע קורח לא הבין שמעשיו מאוסים לפני השי"ת, כשראה את מיקום ירדת המן מרוחק מאוהלו [שהרי לצדיקים המן היה יורד בפתח ביתם, ולרשעים היה יורד מחוץ למחנה]?

אלא, עבור בעלי מחלוקת וללצים כקורח, לא מועילות אפילו הוכחות ברורות שאלו. אדרבה, לדידו המן ירד רחוק מאוהלו, כיון שלא חלק דיו על משה ואהרן, והיה עליו לעשות יותר למען המחלוקת... למדנו אם כן מהי כוחה של נגיעה, ועד כמה יכולה היא לשבש ולעקם את ההיגיון הפשוט.

תורת הנפש פסיכולוגיה יהודית

הרב דניאל נשיאי

אז מה קרה לקורח? מה הציק לו? מדוע נקט בגישה כה תוקפנית כלפי משה רבינו? מדוע יצא למלחמת עולם שקרעה את העם. שאלות אלו העסיקו מאוד את חז"ל. "קורח שפיקח היה ומטועני ארון היה, מה ראה לשטות זה?" חז"ל נתנו את התשובות הידועות, נתקנא בנשיאותו של עוזיאל, עינו הטעתו וכד'.

לנו נותר רק ללמוד על ההתנהגותית של קורח, של האדם המורד. קורח, כידוע, היה העשירי הגדול ביותר באותה תקופה. הוא חווה יחד עם כולם את המעמד המרומם ביותר בתולדות האנושות; 'מעמד הר סיני'. אז מניין נבע השיבוש בשיקול דעתו? כיצד נפל כה עמוק?

בהתבוננות קלה בצורות ההתנהגויות השונות של האדם, אנו מגלים פעולות ומהלכים מוזגים מחד, ומאידך, ישנן התנהגויות חריגות המעוררות תהייה על המניעים הסמויים שמאחוריהן, כאלו שפעמים רבות אף האדם עצמו אינו מודע להם.

פרק ד' חשנה ב'

"בן עזאי אומר, הוי רץ למצוה קלה ובורח מן העבירה, שמצוה גוררת מצוה ועבירה גוררת עבירה".

רבי שמעון בן עזאי היה מתלמידי רבי יוחנן של רבי יוחנן בן חנניה. הוא גם 'תלמיד חבר' של רבי עקיבא. בתחילה ישב לפניו כתלמיד, ולאחר שנתעלה במעלות התורה, זכה להחשב כחברו של רבי עקיבא.

הסיבה שבן עזאי קרוי על שם אביו, ללא הזכרת שמו, היא משום שהוא התפרסם כגדול בתורה כבר בילדותו, כאשר עדיין נקרא על שם אביו. כינוי זה דבק בו גם בשנים מאוחרות יותר.

בן עזאי בא להשלים את דברי בן דורו ורעו - בן זומא - שנאמר לו לעיל. במשנה הקודמת נאמר: "איזהו גיבור? - הכובש את יצרו". נשאלת השאלה: כיצד יכול האדם להגיע לפסגות כאלו? כל שעליו לעשות הוא - לרוץ למצוה קלה ולברוח מן העבירה. אם יעשה כן - הוא יזכה להרבות במצוות ולהינצל מן העבירות, ובבוא הזמן יזכה גם להעפיל אל הפסגה.

המשנה מביאה שני טעמים מדוע יש לברוח מן העבירה ולרוץ לדבר מצוה: הטעם הראשון הוא "שמצוה גוררת מצוה, ועבירה גוררת עבירה". זוהי תוצאה טבעית, ההרגל נעשה טבע והאדם מסתגל במשך הזמן לסדר החיים אותו תובעת המשנה: לרוץ לדבר מצוה ולברוח מדבר עבירה.

הטעם השני הוא "ששכר מצוה - מצוה, ושכר עבירה - עבירה" - זוהי ההשפעה הרוחנית, התגמול שניתן משמיים לטוב או חלילה, למוטב.

הוי רץ למצוה קלה

בהבנתנו האנושית המוגבלת אין לנו מדד או אופן למדוד את מתן שכרן של המצוות אין לנו כלי-מדידה לשקול ולהעריך איזו מצוה חשובה יותר ואיזו פחות. 'מצוה קלה' היא זו הנראית בעינינו קלה לקיום: מצוה שאין צורך להוציא עבורה הוצאות כספיות ניכרות, שאין בה טורח, שקיומה אינו אורך זמן רב, וכדומה.

ישנן מצוות יומיומיות, שקל לקיימן מכח ההרגל. יש מצוות שכליות, ששורת ההיגיון מסייעת לקיומן, כמו כיבוד אב ואם, והדרת פני זקן ועוד. כמו כן, קיימות מצוות שיש בקיומן הנאה לגוף, כסעודת שבת ויום טוב וכדומה.

מעורר אותנו בן עזאי: "הוי רץ - למצוה", עליך לכוון בזמן המעשה - לשם קיום המצוה. לא לכבד את ההורים רק משום שההיגיון מורה זאת, לא

ערכים לבית היהודי

הרב מיכאל לורי

צורך חיוני או מותרות? תלוי למי...

מה נחוץ יותר בבית? מברגה או תמונת נוף? רכב חדש או גרדרובה חדשה? תלוי אם תשאל את בעל הבית, או את רעייתו. אך בדרך כלל, כשאחד מהם מעוניין לקנות פריט חדש, הצד השני בטוח כי ההוצאה הזו מיותרת לחלוטין. אך מי מהם צודק...?

עליך לדעת כי הדברים שרעייתך קונה, חשובים לה בדיוק כשם שלך חשובים הדברים בהם אתה חושק. אם אצלך זה צורך, גם אצלה זה כך.

לעולם אל תחשוב או תאמר על דברים שהיא קונה "זה בזבוז כסף". ראשית, משום שהכסף כבר אינו ברשותה, לכן זה כבר לא יעזור. ושנית, מפני שכאשר א-ת-ה קונה, אינך חושב שמדובר בזבוז. היה כן עם עצמך, ותראה שרוב הוויכוחים ביניכם נסובים סביב השאלה - מה הכרחי ומה בגדר מותרות. חשוב עוד קצת ותגלה, שמה שאתה צריך הוא כמובן הכרחי, ומה שהיא צריכה-הוא מותרות. ככה זה.

ועוד דבר. אולי אינך יודע, אך מעטות הן התכונות שנשים שונאות יותר מקמצנות. קמצנות איננה נמדדת דווקא במיעוט ההוצאות, אלא בעיקר בגודלו של המרחב הכלכלי שמאפשר לה בעלה. בעל יכול להוציא ממון רב לצרכי רעייתו, ולמרות זאת ייתכן שבזמן מריבה היא תטיח בו שהוא קמצן. לעומת זאת, אם יניח לה מרחב תמרון כלכלי ועצמאי, גם אם אין מדובר בסכום גדול, היא תחוש עצמאית וחופשית.

גם בימים של קשיים כלכליים, אל תתפתה ליטול ממנה את אחריותה לכלכלת הבית. היה לה שותף ולא אדון. זה זול יותר כספית, ומשתלם יותר רגשית. אם תתמיד בכך, תגלה שגם אם אינה מן החסכוניות, היא תהפוך לכזאת. זה טיבו של אדם שנותנים בו אמון ואחריות.

ואת רעיה יקרה, זכרי, כשם שנטע בך הבורא אחריות אימהית, כזו שלבעל יש פחות, באותה מידה נטע בבעלך אחריות כלכלית, ועל כן הוא טורח טרחה יתרה בכלכלת הבית. לכן, כשאת קונה דברים, גם אם הם נחוצים ביותר, הוא נוטה לחשוב שאינך יודעת להעריך את הכסף שהוא טורח עבורו. לא משום שאינך מעריכה את טרחתו, אלא מחמת שהוא מעריך אותה יתר על המידה.

עכשיו, כשאת יודעת מהו שורש הדבר, היי חכמה: גלי הבנה והערכה לטרחתו. זה כדאי. כאשר יחוש בכך, הוא יפקיד בידיך את כל אשר לו. הוא אינו זקוק לכסף-אלא להערכה.

אין ספק. כדי להתמודד בהצלחה עם קשיים כלכליים, אנו זקוקים לשינוי תפיסה משמעותי בזמן אמת, וזהו דבר כמעט בלתי אפשרי. כדי לשרוד תקופה של קשיים כלכליים מבלי לפגוע בקשר הרגשי, עלינו להכין את עצמנו להתמודד איתם מבעוד מועד. ואופן ההתמודדות היעיל ביותר הוא לא להגיע אליהם מלכתחילה. האם הדבר בכלל אפשרי? האם הוא תלוי בנו? מתברר שכן. על פי התורה, בכוחם של מעשי האדם להשפיע על מצבו הכלכלי במידה רבה-אם בריבוי השפע, ואם בברכה השורה בו.

לחבב את יום השבת מפאת הסעודות שבו. תמיד יש לרוץ למצוה לשם שמיים, מתוך כוונה לקיים את מצוות ה' לכבוד ה'.

המשנה מדגישה עוד: "הוי רץ למצוה" - יש לרוץ לקיים את המצווה, לעשות את המצוות מתוך תשוקה וזריזות. תפקידנו לחזור אחר הזכויות, ולעשותן באהבה ובחשק, כאדם הלהוט לאסוף אוצרות פז. עלינו לרוץ אחר המצוות, ולא להמתין שהן תבואנה אלינו.

"ובורח מן העבירה" - אל תמתין עד שתבוא, חלילה, העבירה אליך ותנסה להפילך ברשתה. היה חכם הרואה את הנולד. הקדם רפואה למכה, ברח מכל מקום שעלול להביא אותך לידי ניסיון.

שמצוה גוררת מצוה

למצוות קיימת תגובת שרשרת, מעגל קסמים חיובי. התחל במצוות הקלות, במצוות המובנות לכל אחד, וההמשך יבוא.

"שמצוה גוררת מצוה" - זהו כלל נכון על פי דרך הטבע. אדם שמתרגל לרוץ לדבר מצוה - ולו אחר מצוה קלה ביותר - מתחיל להוקיר בליבו את המצוות. במשך הזמן הוא עולה שלב, מהקל אל הכבד, עד שהוא "רץ כצבי לעשות את רצון אביו שבשמים", בכל התחומים.

ועבירה גוררת עבירה

המגנט הרוחני פועל, לדאבון לב, גם בקוטב הנגדי. כשם שהאדם מסוגל להרגיל את טבעו להמשך לדבר מצוה, כך הוא עלול גם להתרגל לדבר עבירה. ויותר מכך, לדבר עבירה קל יותר להתרגל, שהרי האדם מטבעו הוא חומרי ונוטה אחר תאוותיו.

העבירה הראשונה גוררת בעקבותיה עוד ועוד עבירות, עד שלבסוף נגרר האדם אחר חטאיו, בלי יכולת להשתחרר מכלביו. האדם הופך שבוי בידי הרגליו.

המעציב מכל הוא ש"מכיון שעבר אדם עבירה ושנה בה - הותרה לו". הותרה לו' כוונתה שבעיניו היא נעשית כהיתר. אדם שחוזר על העבירה שוב ושוב, סופו ששוב אין ליבו נוקפו בטרם יעבור על ציווי התורה. הוא כבר לא מתחרט, שהרי הוא חוטא מתוך הרגל, ומבצע את החטא בלי לחשוב, לא לפני המעשה ולא לאחריו.

ולכן, "הוי... בורח מן העבירה - שעבירה גוררת עבירה", העבירה הראשונה היא קצה הקרחון - אדם יודע היכן הוא מתחיל, אך אינו יודע כלל להיכן היא תוביל אותו. את סופו הוא יגלה מאוחר מדי, רק כאשר יתרוסק, חלילה.

תרמו ענשינו
1-800-35-35-26

הניצוץ היהודי

שבועיים אחרי תחילת שירותו הצבאי, זימן מפקד בסיס נבטים את מאור ביטון למשרדו. "חייל כמוך לעולם לא יסיים צבא!" אמר לו. "אני נותן לך פטור מלא, ואתה משוחרר הביתה".

מאור לא הופתע. מאז שזכר את עצמו, הוא ומסגרות מעולם לא הסתדרו. הפלא היה שהפעם הצליח להחזיק מעמד שבועיים תמימים עד שהצבא החליט להעיף אותו...

אלא שמשוהו בנימת הזלזול של המפקד הוציאה את מאור משיווי משקלו. הוא קרע את המסמך לגזרים. "אני לא עוזב!" אמר למפקד. "תן לי הזדמנות להוכיח את עצמי". המפקד הרים גבה ספקנית, אך נעתר לבקשה.

לא עבר זמן, ומאור הפתיע לא רק את המפקד; אלא גם את עצמו. הוא נעשה למפקד מערך הכבאות האווירי הצעיר ביותר בתולדות הבסיס, עם ארבעים חיילים הנתונים תחת פיקודו.

זה היה רגע מכוון עבור מאור ביטון, אחד מני רבים. הוא נולד וגדל בבת ים במשפחה בעלת אורח החיים חילוני, עם נגיעות קלות של מסורת.

שנותיו הצעירות עברו עליו בנדודים תמידיים בין בתי ספר שונים. הוא היה אימת המורים והסתבך תדיר בהרפתקאות שונות ומשונות. בין היתר הספיק ללמוד בבית ספר תורני למשך שנה אחת, ואפילו במתיבתא חרדית ממש, היכן שהוריו קיוו שהרבנים יצליחו ליישר אותו. אך גם הרבנים בישיבה הרימו ידיים.

אבל את מה שלא הצליחו לעשות ההורים והמורים עשה... בית דין של מעלה. כן, קראתם נכון. בגיל 15 עבר מאור ביטון מוות קליני. בשעת לילה מאוחרת, בעודו דוהר על אופנוע גנוב, התנגש בו רכב, והעיף אותו למרחק מאה מטרים.

"ראיתי הבזק של אור לבן, ומצאתי את עצמי עומד בפני דמויות לבושות בלבן", הוא מספר. "החיים שלי בשלמותם עברו לפני כמו סרט, עם עצירות בנקודות מסוימות. למשל, הרגע שבו נשאתי סלי קניות עבור זקנה שראיתי ברחוב גבעתי בבת ים. בתוך כך אני רואה מלמעלה את הגוף שלי שרוע על הכביש, מוקף באנשים שצועקים לעזרה ומבקשים להזמין אמבולנס. הרגשתי מנותק לגמרי מהגוף".

"פתאום שמעתי קול שאומר לי שאני צריך לחזור לעולם הזה. הרגשתי כאילו אני מתגלגל במדרגות מלמעלה למטה, בחזרה אל תוך הגוף שלי. ואז פקחתי את העיניים ומצאתי את עצמי מביט לתוך פניו של יהודי דתי שגוהר עלי ואומר לי - 'צדיק, היה לך עכשיו משפט בשמיים! תחזור בתשובה!' ואז הוא דחף לי חפיסת שוקולד ליד".

מאור לא בטוח אם היהודי הזה היה חלק מהחזיון שחווה או שהיה אדם ממשי, אבל מאוחר יותר מצא בכיסו חפיסת שוקולד. את האיש שנתן לו אותה-לא ראה שוב. "אני מצטמרר עד היום כשאני נזכר בכך", הוא אומר.

הוא חזר אותו לילה הביתה עם שבר בכתף וחבלות בכל חלקי גופו. לאמא שלו סיפר שהיה מעורב בתאונת אופניים. במשך חודש ימים אחר

מבירא עמיקתא לאיגרא רמא

המורים הרימו ידיים, מפקד הבסיס התיימש ממנו. אבל כשרגלו האחת כבר מונחת בעולמות הפשע, המאור שבתורה החזיר את מאור ביטון לצור מחצבתו

מאור לא בטוח אם היהודי הזה היה חלק מהחזיון שחווה או שהיה אדם ממשי, אבל מאוחר יותר מצא בכיסו חפיסת שוקולד

כך לא הצליח לישון בלילות. המשיך לשחזר שוב ושוב את הסיטואציה. קרוב משפחה שביקר בארץ וראה את מצבו, שכנע אותו להתייעץ עם רב ידוע.

"היית בין החיים למוות!" אומר לו הרב ברורות. "פעמיים הייתה אמור לעזוב את העולם, אבל בחסדי שמיים הוחזרת לכאן. אל תחמיץ את ההזדמנות שקיבלת!"

מאור לקח את דבריו של הרב ברצינות וניסה להתחזק, אבל שגרת החיים סחפה אותו להרגליו הישנים. "תמיד הייתה לי סוג של יראת שמיים בסיסית", הוא מספר. "מאז שאני זוכר את עצמי הייתי מדבר עם השם. אפילו שלא באתי מבית דתי, לא הייתי מדליק אש בפרהסיה בשבת, והשתדלתי שלא יראו אותי נוסע ברכב. ניסיתי

כעת להגביר את שמירת המצוות, אבל זה דבר קשה כשאין לך מסגרת והדרכה. הייתי שומר שבת חצי שנה ואז גולש חזרה חצי שנה. ושוב מתחזק ושוב נופל. הייתי בין האור לחושך".

בתוך כל זה, נשאב מאור לאזור הדמדומים של עולם הפשע, ועבד כגובה כספים עבור דמות ידועה בשוק האפור. "התגלגלו תחת ידי סכומי כסף עצומים, שיכולים לבלבל את דעתו של אדם מבוגר, כל שכן של נער צעיר. ה'בוסים' סמכו עלי והטילו עלי משימות מורכבות. הייתי עלול בקלות לשקוע ח"ו בכל מ"ט שערי טומאה, אבל הקב"ה הציל אותי ברגע האחרון משאול תחתיות".

באחד הלילות יצא לגבות חוב בכתובת מסוימת. כשנכנס לבית, ראה עוני משוע. הדבר היחיד במקרה היה כיכר לחם ישן. "ראיתי כבר מחזות לא קלים, אבל משהו במראה הזה טלטל אותי. פתאום התביישתי בעצמי כפי שלא התביישתי מעולם. שלפתי את כל הכסף שהיה לי בכיס, הנחתי אותו על השולחן ואמרתי לבני הבית - 'קח, שיהיה לכם לשבת. רק אל תספרו על כך לאף אחד'".

"נסעתי משם לאזור החולות של ראשון לציון, ופרצתי בבכי סוער. הרגשתי קבס מעצמי. לא יכולתי לסבול עוד את צורת החיים הזאת. אמרתי לה' - 'בטוח שאתה יכול לדאוג עבורי לפרנסה מכובדת בלי שאצטרך לעבור על כל העבירות החמורות הללו'".

ביום ראשון התייצב בפני ה'בוס' שלו והודיע שהוא מחזיר את המפתחות. הבוס נדהם. בתחילה היה בטוח שמדובר רק כטריק שנועד לשפר תנאים, אבל מאור הבהיר לו באופן נחרץ: "אני את הפרק הזה בחיי סיימת!"

הוא התייעץ עם מי שנעשה לרבו המובהק, שהורה לו להרבות בחסדים על מנת לכפר על כל הצער שגרם ליהודים. הוא גם הורה לו לקבוע עיתים לתורה. "המאור שבתורה יחזיר אותך למוטב!" אמר. מה שהתחיל כשיעור תורה שבועי הפך בהדרגה לשיעור קבוע בכל יום.

"זה לא היה קל. היו ניסיונות ופיתויים מצד חברים מהעולם הקודם, אבל הפעם הייתי נחוש לעלות על דרך המלך, ובס"ד הצלחתי בכך", הוא מספר.

חלק בלתי נפרד מתהליך התשובה היו שני סמינרים לרווקים של 'ערכים' בהם השתתף, כשבכל פעם הוא מביא איתו קבוצה של חברים שהתחזקו אף הם. בסמינר קיבל את יסודות האמונה בצורה בהירה ומושכלת, והבין לראשונה כיצד המצוות השונות יוצרות מערכת הבונה את אישיותו של היהודי. בערכים קיבל את ההדרכה והיציבות שחסרו לו בעבר. בזכות הליווי הצמוד של פעילי ערכים, העלייה הרוחנית שלו הייתה קבועה ובנויה כהלכה.

לפני כחצי שנה עשה עוד צעד משמעותי בחייו, כאשר הקים את ביתו בקדושה וטהרה, בית המיוסד על אדני התורה. סדר יומו הנוכחי כולל תפילות במניין ושיעור תורה קבוע לפני העבודה, ושיעור נוסף לעת ערב.

מאז פרוץ המלחמה, גם הרבה במעשי חסד עבור חיילים ומפונים. "הקב"ה נתן לי את הכישורן ליצור קשרים ולהוציא לפועל פרויקטים מורכבים", הוא אומר. "פעם השתמשתי ביכולות הללו להבל וריק. היום אני יודע שמישמת חיי היא להשתמש בהם כדי להרבות כבוד שמיים בעולם".

ערכים מאחורי הקלעים

הרב משה אדלר

היה זה כשבוע וחצי לפני שנערך סמינר נוסף במחלקה האקדמאית. הרב משה אדלר, רכז המחלקה בדרום קיבל טלפון מבחור צעיר בשם רמי, שביקש להרשם לסמינר. הרב אדלר אוהב לקבל שיחות כאלה, אך הפעם השיחה הייתה תמוהה בהחלט. הבחור הציג את עצמו כ'בחור ישיבה'

שצריך להתחזק, הוא וחברו, ולכן הם רוצים להגיע ולהשתתף בסמינר. "ניסיתי להסביר לו", מספר לנו הרב אדלר, "שהסמינר מיועד אומנם ליהודים שרוצים להתחזק, אך לא לתלמידי ישיבה".

ואז התברר העניין. מדובר היה בשני בחורים חילוניים, שהחליטו להתחזק בשמירת תורה ומצוות ופנו יחד ללמוד בישיבה לחוזרים בתשובה. ראש הישיבה הסביר להם שהוא יקבל אותם לישיבה בשמחה - אך רק אחרי שהם יצאו לסמינר 'ערכים', ללמוד ולקבל שם את יסודות האמונה.

"אחר כך גם קיבלתי טלפון מצוות הישיבה, שהבינו שהסתייגתי בתחילת השיחה, והם הסבירו לי שמדובר בבחורים איכותיים, שמתאים להם סמינר אקדמאי דווקא, ולא סמינר רווקים רגיל, למרות גילם הצעיר".

שני הבחורים, רמי ויוגב יצאו לסמינר. הרב אדלר הופתע מאוד כשראה אותם. הם היו נערים צעירים מאוד, צעירים יותר מהגיל הממוצע בו הגיעו בחורים לסמינרים. הוא עדיין היה ספקני לגבי רצינותם, אך אט אט הבין הוא כי אכן השניים רציניים בכוונותיהם, בצורה יוצאת דופן.

הנערים השתתפו בכל ההרצאות מתחילתן ועד תומן, ועקבו בעיניים בורקות אחר כל

מה לבחור ישיבה בסמינר אקדמאי? תנו לו הזדמנות. לעולם לא תדעו לאן היא תוביל...

מילה שיצאה מפי המרצה. גם לאחר ההרצאות הם נותרו שם, לשאלות עם צוות 'ערכים' עד השעות הקטנות של הלילה. הם לא הניחו אבן על אבן בשאלותיהם. הם ברירו היטב כל נושא

הרב משה אדלר רכז במחלקה האקדמאית באזור הדרום

ופרט, וביקשו להבין כל נושא לעומקו. "כל כך הרבה ידע חסר לנו, כל כך הרבה דברים לא ידענו עד היום... אנחנו חייבים לצאת מכאן עם תמונה ברורה לחלוטין, עם כל הפרטים וידע!" "אך אם חשבתי שמדובר היה בהתלהבות רגעית, חד פעמית, שתפוג בתום הסמינר, התבדיתי, לשמחתי", מתאר הרב אדלר. "גם לאחר סיום הסמינר הם נשארו איתי בקשר

טלפוני, ומדי פעם גם הגיעו לחוגי הבית שלנו, בדרום. וכל זאת היה במקביל ללימודיהם בישיבה לבעלי תשובה, שם הם למדו ברצינות והתקדמו מאוד. מדי פעם הייתי מקבל דרישות שלום חמות ומשמחות, כמו טלפון על עוד מסכת שרמי סיים, או על עוד שיעור שיוגב הצליח לארגן לחברים בישוב בו הוא מתגורר.

"בהגיעם לגיל גיוס, הם נאלצו להתגייס. הם חששו מאוד מהמעבר מחממת הישיבה המגוננת אל הצבא, אך עודדנו אותם שנעשה כל שביכולתנו כדי לעזור להם. ואכן, גם שם דאגנו להם לחברותות טלפוניות, שישיעו להם לשמור על רמתם הרוחנית גם בתוך המסגרת הצבאית.

"למרבה השמחה וההתרגשות, הם המשיכו להתקדם ולקדם עוד בחורים אחרים סביבם, עד שהתגבשה לה קבוצה של צעירים המתעניינים ומתקרבים ליהדות. רמי ויוגב גם עודדו אותם, שכדאי להם לבסס את יסודות האמונה בצורה מסודרת ובנויה היטב, ולהירשם לסמינר 'ערכים'. וכך, בהזדמנות הראשונה שהתאפשרה להם, יצאה יחד קבוצת הצעירים לסמינר ערכים לרווקים.

"חלפו מספר שנים. בערב אחד, במהלך עוד חוג בית מזדמן באחד מיישובי הסביבה, אני פוגש את רמי. רמי היה שם, עם עוד צעיר שהוא הצליח להביא לשמוע הרצאה. הוא התרגש לראות אותי, ומייד ניגש להראות לי בגאווה את... מכשיר הנייד הכשר שלו. ולחברים בישוב הוא הסביר 'יש לי מכשיר שלא מבזבז לי את הזמן, אני משתמש בו רק למה שצריכים באמת'.

"ואני, למדתי מהמפגש הזה דבר נוסף", מסיים הרב אדלר, "שאסור לזלזל בשום שיחת טלפון לרישום לסמינר. גם אם נראה בתחילה שהבחור כלל לא מתאים לסמינר, כדאי לתת לו הזדמנות. גם כאן, הבחור שנראה בתחילה לא מתאים לחלוטין, התברר כיהודי שהתקדם והתעלה מאוד, ואף הצליח לקדם יחד עימו עוד רבים וטובים נוספים..."

מדוע חפץ הבורא להיטיב?

שאלה:

ידוע שרצון הבורא להיטיב. 'רצון' נובע מחסר. הרצון מבקש למלא את החסר שבתוכי. אך, האם יתכן שלא לוקים יש חיסרון? או, כיצד יש לו רצון אם אין לו חיסרון?

תשובה:

כיון שהעולם השלם מוגבל בזמן ובמקום, הוא חסר. לכן לנבראים שבעולם הגשמי יש חסרונות. החיסרון הוא מהות העולם ומהות הנבראים. לכן רצונם של בני האדם נובע מהחיסרון שבתוכם. שהרי 'ה'חיסרון' הוא מהות כל הנבראים בעולם הזה.

ולהבדיל, גם רצונו של הבורא נובע ממהותו. אלא שמהותו של האלוקים היא שלמה וחסרת חיסרון. רצונו נובע ממהותו השלמה והמושלמת, שחלק ממהות השלמות היא להיטיב. אם כן, כל רצונותיו של הקב"ה נובעים דווקא מהשלמות-להיטיב לנבראים.

להסביר את רצונו של הבורא מבלי שיש בו חיסרון?

הגאון מוילנא מבאר את מאמר חז"ל "רצונו של אדם כבודו" (מקור הביטוי בשינוי מעט בירושלמי פאה א, א) שרצונו של האדם נובע מכבודו, היינו מחשיבותו, ממהותו ומפנימיותו.

העשיר רוצה דברים שחסרים לו, לעומת העני שרצונותיו פחותים, כיון ש'כבודו' שונה. כל רצונותיו של האדם תלויים ב'כבודו', היינו במהותו של האדם עצמו. היכן הוא גדל, מה הן שאיפותיו, ומהו מצבו הסוציאקונומי. במילים פשוטות, רצונו של הנברא נובע ממהותו של הנברא, ממהותו של הרוצה.

הקב"ה ברא את העולם ואת האדם כיון שיש לו רצון להיטיב. כדילהיטיב-צריך נבראים. 'רצון' נובע מחיסרון שיש לאדם. החיסרון גורם לרצון לעשות דבר מה כדי למלא את החיסרון, ובתוך כך להרגיש תחושת סיפוק. מי שלא חסר לו דבר, אין לו רצון כלל.

מכאן נובעת השאלה, אם לבורא יש רצון, לכאורה יש לו חיסרון? אם יש בו חיסרון, הרי שלכאורה הבורא אינו שלם? כיצד אם כן ניתן

שׁוֹת עם ערכים

הרב דוד יחזקאל
7ג0

גם לכם יש שאלה?
שלחו אלינו
shoot.arachim@gmail.com

וארטיס לפרשת שבוע

טז א. ויקח קרח וגו' ואון בן פלת בני ראובן. בראשי:
ראה שמואל יוצא ממנו. דהיינו שקרח ראה ששמואל יוצא ממנו ולכך חלק על משה. ויש להקשות מה הוא ראה בזה? ואומר ר"י איבשיץ זצ"ל, יש מחלוקת בגמ' בהגיהה את מי ממנים פרנס על הצבור, שיטה ראשונה: רק מי שהגיע לגיל 50. ושיטה שניה אפילו לפני חמישים - אם למד כל התורה. וקורח הרי היה לפני גיל 50 כי הוא היה מנושאי הארון (שהו בגיל 30-50), ולפי שיטה א' הוא לא ראוי למלוכה, לכן הביא ראה שמואל אצלך שמלך 11 שנה ומת בגיל 52 א"כ חזינן כשיטה ב'. **עוד י"ל** ע"פ יומא כב אין ממנים פרנס על הצבור אלא קופה של שרצים מאחוריו, ומשה היה לו דופי כי עמרם נשא דודתו שעתידיה תורה לאוסרה, אבל קרח שפך היה מה ראה להתמות הרי הוא היה נקי. וי"ל שראה את שמואל שגם היה נקי, ולא ידע ששמואל לא נקי כי יש לו את הקופה של קרח מאחוריו.

טז ב. ויקומו מלפני משה. ולהלן פסוק ג כתוב ויקהלו. י"ל דהטעם שקמו בשביל שהעלילו על משה שעבר על אשת איש. והנה מצינו ביבמות דניתן לסמוך על קול שיוצא רק כשאין לאדם שיוצא עליו קול שונאים, וכאן הם קמו בשביל להראות שהם לא שונאים את משה ובכדי שיאמינו למה שהם אומרים על משה הם קמו מלפניו להראות אהבה. צמח דוד.

טז ב. ויקומו מלפני משה וגו' נשיאי עדה קראי מועד אנשי שם. ודרשו חז"ל (סנהדרין קי). קראי מועד שהיו יודעים לעבר שנים, ולקבוע חודשים. הטעם שהוצרך לכאלו אנשים, אומר רבי יונתן איבשיץ זצ"ל, ע"פ הגמ' שם, שבאותו הזמן שקרח התווכח עם משה, באו השמש והירח לפני הקב"ה וא"ל אם אתה לא דואג ששמה יצא אנו לא נעשה מלאכתנו. וקשה מה הם התערבו על ריב לא להם? אלא י"ל דידוע שבשעת בריאתה אמרה הלבנה לקב"ה, אין 2 מלכים ששנתמיש בכתר 1, א"ל הקב"ה לכה ומועט עמך. ולפי"ז הכל מובן, טענת קורח הייתה שלא צריך להסתפק במנהיג 1 לדור, אפשר גם 2, ומה תשאל, הרי השמש לא יכולה ביחד עם הירח דהרי ישראל קובעים לפי שנת הלבנה, ועכו"ם לשנת החמה, ענה קרח, אמנם בירח מונים את החודשים, אבל בשמש מעברים את השנים, וא"כ גם בישראל יכולים שלוש 2 מלכים. ומתוך א"ל מה השמש והירח התערבו במריבה כי הירח טענה שאם קרח צודק שיחזירו אותה לגדולתה. וגם מובן מה הטעם שקרח הביא בקיאים בעיבור ובקביעת החודש.

טז ג. כי כל העדה כולם קדושים. פרש"י (מהמדרש) כולם שמעו דברים בסיני מפי הגבורה וגו' אנכי ה' אלקיך. יש להקשות בשב"מ הוצרך לומר מה שמעו וכו', ועי"ק למה נכפל כל העדה כולם? וי"ל דהנה יש להקשות מני"ל לקרח שכל העדה כולם קדושים אולי יש מי שלא קדוש, ועי"ז י"ל שכולם שמעו דברים מסיני, וזה וודאי שכולם שמעו כי אם היה חסר מכלל ישראל אפ"י אודא אז לא היה אפשר לקבל את התורה כמבואר בחז"ל (ילקו"ש יתרו רמז רפ). והטעם שאמר קרח כי כל העדה כולם הרי כבר אמר כל י"ל שמצינו בטי"ז או"י"ח תקפ"ג על מה שאומרים בתפילה ברי"ה מלך על כל העולם כולו, ולמה כופלים גם כל העולם וגם כולו, כי כל יכול להיות קטן רוב ולכן מוסיפים כולו לומר שכולו לגמרי בלי רוב, וזה מה שאמר קרח כל העדה כולה ואין אחד שלא. בניין אריאל.

טז ד. וישמע משה ויפול על פניו. אמרו חז"ל (מו"ק יח). שחשדוהו למשה באשת איש, וכל אחד קנא לאשתו ממש כמשי"כ ויקנאו למשה במחנה. ותימא גדולה לאיזה שפל הם הגיעו, האם היה להם חשד ששמה עובר על איסור אשת איש? וי"ל שהם פחדו מתקדים אשת און בן פלת ואשתו הצילה אותו, הם אמרו לעצמם מה נעשה שלא יקרה לנו כזה דבר ששמה לא ילך לדבר עם נשותינו ואז הנשים שלנו ישכנעו אותנו. הם מצאו פתרון, הם קינאו לנשותיהם ממש וכך משה לא יוכל לדבר איתן ביחידות. אבל הא שפיטא ששה לא באמת חשדו אותו בכך.

טז ה. בוקר וידוע ה' את אשר לו. רבים נתקשו למה אמר שימתינו עד הבוקר? וי"ל דהנה על הפסוק אל תפן אל מנחתם ביקש משה שגם חלקם בתמידי ציבור לא יתקבל לרצון והאש לא תאכלנו, והנה הרי תמיד של שחר כבר נקרב באלותו היום, מה שנשאר זה תמיד של בין הערביים שזמנו כל הלילה, וא"כ אמת היה עד הבוקר לא ווכל לדעת האם הקב"ה רוצה אותם כי עדיין לא עבר הזמן שאמור הקרבן לעלות לרצון, ורק בבוקר כשנראה שלא התקבל הקרבן ולא נשרף רק אז

נדע שהקב"ה לא רוצה אותם, ולכך חיכה לבוקר. כותנות אור.

טז ו. זאת עשו קחו לכם מחתות. וברש"י מחתות שחותין בהם גחלים ויש להם בית די. יש להקשות המילה מחתות מוזכרת בתורה כבר בחומש שמות וביקרא ושם לא מצינו שרש"י הסביר ד"ז, למה כאן רש"י נזכר להסביר את זה. וי"ל דלקמן ריש פרק יז הקב"ה ציווה שיקחו את המחנות ויעשו אותם ריקועי פחים ציפוי למזבח, והגמ' במנחות צט לומדת מזה שמעלין בקודש דבתחילה היו תשמישי מזבח ועכשיו גופו של מזבח. והיה קשה לרש"י הא גם קודם היו המחנות גופו של מזבח שהרי את הקטורת הקטירו בתוך המחנות (יומא מז). ובתוס' שם ובעוד מקומות) והמחתה היא הרי באה במקום מזבח הקטורת. ועי"ז רש"י כאן בא לתרץ דמ"מ היתה כאן העלאה בקודש דיש להם בית יד, והבית יד של המחנות לא שימשו כמזבח ומזה לפינן דמעלין בקודש.

טז ז. רב לכם בני לוי. איתא בסוטה יג. דמשום שאמר משה רב לכם בני לוי, ע"כ נאמר לו רב לך על תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה ונמנע ממנו להיכנס לארץ. וקשה במה חטא כשאמר להם רב לכם בני לוי? ועוד מה המידה כנגד מידה כאן? וי"ל ע"פ המדרש שאמר משה רב לכם בני לוי, היינו שגדולת הלויים חשובה מכהנים, והנה אמרו חז"ל שבשביל ששמה סירב בסנה שבעה ימים ללכת בשליחותו של הקב"ה הוא נענש, ומה עונשו? חד אמר שהוא היה ראוי לכהונה ואז הקב"ה הוריד לו את הכהונה, וחד אמר שהיה ראוי שהוא יכניס את בני"י לארץ וכעת הוא נענש שלא יכניס. ולפי"ז י"ל כיוון ששמה טען רב לכם בני לוי היינו שלוי יותר חשוב מכהונה, ע"כ מה ששמה לא קיבל כהונה זה לא עונש, א"כ העונש חייב להיות שהוא יימנע מלהיכנס לארץ.

טז יא. ואהרן כי הוא כי תלינו עליו. יש לומר שמרומז אדם דינא דעירובי סה: ששם כתוב דבגי דברים אדם ניכר בכוסו בכיסו ובכסו. והנה אהרן א"י"א לבוחנו בכוסו כי כהן אסור ביין, ובכיסו נמי א"י"א לבדקו כי נאמר בהלכה (יומא יח). גדלהו משל אחיו והיינו שהוא צריך להיות עשיר, ובמה כן ניתן לבדקו, בכעסו, ועי"ז נאמר ואהרן מה הוא, איך יודעים מה אהרן כי תלינו עליו כשתכעיסו אותו אז תגלו מה הוא. רבי מאיר אריק.

טז יב. וישלח משה לקרא לדתן ולאבירים. וברש"י מכאן שאין מחזיקים במחלוקת, שהיה משה מחזר אחריהם להשלימם בדברי שלום. וצריך להבין וודאי שאין מחזיקים במחלוקת ומה צריך ברותא לזה, ועוד הא משה עשה מעבר לכך, הוא ניסה לפייס הוול"ל רק דיש לחזר אחר בעלי מחלוקת לשלום. וי"ל, אומר החת"ס, דהנה דתן ואבירים מצינו ג"פ שהוחזקו לבעלי מחלוקת, הראשון בהריגת המצרי שמות ב יד. השני שמות ה כא הבאשתם את ריחנו, והשלישי כאן אצל קרח, וכיוון שיש להם חזקה של בעלי מחלוקת היה צד ממשלה לא יצטרך לחזר אחריהם, כי הם כבר הוחזקו כבעלי מחלוקת, קמ"ל שאין חזקה להיות בעל מחלוקת וזה כוונת רש"י מכאן שאין מחזיקים במחלוקת.

טז יד. העיני האנשים ההם נתקן לא נעלה. פרש"י אפילו אתה נעלה לנקר עינינו אם לא נעלה אליך, אנחנו לא נעלה. ויש להבין למה נקטו דווקא נקירת עיניים ולא עונש אחר שיעשה להם כדי שיעלו? שתי תשובות נאמרו בדבר. א. ע"פ חגיגה ג. במעשה של רבי יוחנן בן ברוקא שנשאל עי"י רבי יהושע מה למדו היום, ובתחילה אמרו לו תלמידך אנחנו ומימך אנו שותים, ולבסוף אמרו לו מה למדו. ומבואר שם בגמ' בע"ב שהטעם שלא אמרו לו מיד משום עשה שהיה עם רבי יוסי בן דורמסקית, שנשאל ג"כ מה למד, וענה מיד ובגלל שענה מיד יצאו עיניו ממקומם ונפלו לו לתוך ידו משום שהורה הלכה בפני רבו ע"פ רש"י והנה רש"י"א שם, א"כ זה מה שאמרו קרח ועדתו גם אם ינקרו עיניו בעקבות זה שאתה טוען שאתה רבינו ואנו מורים הוראות בפניך, לא נעלה. ועוד י"ל שרמ"ח אברים הם כנגד רמ"ח מצוות עשה, והעיניים הם כנגד מצוות ציצית דכתיב וראיתם אותו, וא"כ כאן שכפרו במצוות ציצית מן הראוי שינקרו עיניהם, ולכך אמרו העיני האנשים נתקן.

טז טו. ויחל למשה וגו' ויאמר אל ה' אל תפן אל מנחתם. אל חמור אחד משה נשאתי ולא הרעותי את אחד מהם.. קשה א. למה לא מחל על עלבוננו, וביקש שהקב"ה לא יקבל את תשובתם, הרי מחוייבים אנו למחול (יעויין בשו"ע על עי"י"כ). ועוד מה הקשר לא

פרשת קרח תשפ"ד

חמור אחד מהם נשאתי. י"ל דהמוציא ש"ר על חבירו אינו חייב למחול לו, ואומר המג"א בגלל שבני"א חושבים שזה אמת כיון שלא חושדים אדם במה שאין בו, ומוסיפים הפוסקים שזה הכל רק אם אין לו שונאים, אבל כשיש לו שונאים, השומעים לא מאמינים כי תולים את השמועה מהשונאים ואז יש כפרה. ואומרת הגמ' שהכפרה זו הקטורת. וא"כ י"ל ששמה אמר לקב"ה כך, אל תפן אל הקטורת שלהם, כי ההוצאת ש"ר שלהם התקבלה לפני השומעים, כי אין לי שונאים שהרי לא חמור אחד מהם נשאתי ולא הרעותי לאף אחד מהם.

טז ו. ואם בריאה יבא ה' ופצתה האדמה את פיה ובלעה אותם וגו' וידעתם כי ניאצו האנשים האלה את ה'. ויש להקשות היכן מצינו שהאנשים ניאצו את ה': וי"ל ע"פ הגמ' את ה' לרבות ת"ח, ות"ח הם ניאצו המון. וזמ"ש כי ניאצו את ה'.

יז ו. וילוונו על עדת ישראל על משה ואהרן ויאמרו אתם המיתם את קהל ה'. ויהי בהקהל העדה...ויפנו אל אהל מועד והנה קהל העגן... וירא כבוד ה' שתי קושיות נשאלות כאן, מה היה הצד של עם ישראל ששמה הרג את קרח ועדתו, האם הם לא ראו איך הם מתו? ועי"ק מה זה ההמשך, ויפנו אל אהל מועד? וי"ל, ואומר החת"ס, דטענת עם ישראל היתה, שבגלל שלא מחלתם לקרח ועדתו את מותו. והנה איתא בגמ' שבת קמט"ו כל שחברו נענש על ידו אין מכניסים אותו במחיצתו של הקב"ה, ואם העונש של קרח היה בגללם לא היה נראה כבוד ה' באהל מועד...ולכן מיד הם נכנסו לאהל מועד להראות קבל עם ועולם שהעונש לא היה בגלל חוסר המחילה שלהם. ומובן ג"כ למה הוצרך ששמה אהרן יפרח וזה יהיה לאות וסימן כי בו בחר ה', הא בלא"ה כבר ראו כולם שה' בחר בו מזה שקרח ועדתו נבלעו. ולני"ל י"ל שהיה צד שאהרן גרם למיתתם וא"כ אינו בדין שיעבוד וזה הקמ"ל בפריחת מטה אהרן.

יז יא. ויאמר משה אל אהרן וגו' הוולך מהרה אל העדה וכפר עליהם כי יצא הקצף. קשה למה הוצרך ללכת בגיהם ולא מספיק שיקטיר את הקטורת במקומו? וי"ל דהנה הרמב"ן כתב דלאחר חטא קרח ועדתו כתוב הרומז מתוך העדה שהקב"ה אמר למשה שיבדיל עצמו מהעדה ורק אחי"כ יכלה אותם, אף שהקב"ה יכול להבחין ולהרוג את הרשעים גם כשהם מעורבים בין הצדיקים והרשעים זה משום שרצה לכבד את הצדיקים למען ידעו שכל זמן שהם עמהם לא תבוא המגפה שם כי אין הדבר לכבודם של צדיקים לעמוד בין המתים הטמאים. וא"כ לפי"ז מובן למה אהרן הלך בתוך העדה בשביל להיות בטוח שהמגיפה תעצר כי הקב"ה חס על כבודו ולא יעמידו עם המתים, וכך היה ויעמוד בין המתים ובין החיים ותעצר המגיפה. אריאטי.

יח טו. כל פטר רחם לכל בשר אשר יקריבו לה' וגו' אך פדה תפדה את בכור האדם ואת בכור בהמה הטמאה תפדה. יש לעיין מדוע אצל האדם נכפל פעמיים ענין הפדיון פדה תפדה, ואילו בבכור בהמה נאמר רק פעם אחת תפדה. וי"ל דמבואר בסופ"ק דבכורות דאם הפריש בכור בהמה טמאה ונאבד אינו חייב באחריותו, אבל בכור אדם, אם הפריש ונאבד חייב באחריותו. ולפיכך בבכור אדם נאמר פדה תפדה דפעמים צריך אתה לפדות פדיון אחר פדיון, אבל בבהמה טמאה לא נאמר אלא פ"א, כי לעולם א"צ יותר מפדיון אחד. לוח ארז.

יח כז. כח. ונחשב לכם תרומתכם וגו' כן תרימו גם אתם. איתא בשו"ת מהרי"ט דהפרשת תרומה הוא **מילי**, והנה מילי לא ממסרן לשליח, והטעם שמהני שליחות בתרומה הוא משום שתרומה איתא במחשבה, וא"כ י"ל בכונת הפסוק ונחשב לכם תרומתכם ומשום הא כן תרימו גם אתם ויגם לרבות שלוחכם. ויובן גם מה הכוונה כן תרימו גם אתם, שלכאורה המילה כן מיותרת ולפי"מ שאמרנו א"ש שהכוונה בגלל שנחשב לכם תרומתכם לכן תרימו ע"י שליח. חלק הובא בחת"ס.

יח כח. כן תרימו גם אתם תרומת ה' מכל מעשרותיכם אשר תיקחו מאת בני ישראל ונתתם ממנו את תרומת ה' לאהרן הכהן. וקשה דלכאורה ונתתם ממנו הוא מיותר כי הרי הרי"מ תרומת ה', וממילא הם נותנים ממנו, ובשב"מ נכתב ד"ז? וי"ל דאיתא בעירובין סג. כל הנותן מתנותיו לכהן אחד מביא רעב לעולם. וזה מה שנאמר כאן: ונתתם ממנו ולא את כולו לאהרן כי אסור לתת לכהן אחד הכל.

בגנות המחלוקת

בפרשת קרח התורה מספרת על בעל המחלוקת הראשון שהיה בעם ישראלי ועל העונש הגדול במיתה המשונה שנגזשעו שם אפי' יונקש שדים, והוזהרנו בלאו מיוחד ולא תהיה כקרח ועדתו. ואמרו חז"ל כי פרשה זו נצרכת לכל דור ודור שהמחלוקת פורצת בו כמו שכתוב ובני קרח לא מתו, והכוונה היא שבכל דור ודור הם פורצים במחלוקות חדשות, וזה הכוונה שבה לא מתו. ומפורסמים דברי הרמב"ם באהרת המוסר שבה הוא כותב לבנו: אל תשקצו את נפשתיכם במחלוקת המלכה את הגוף והנפש והממון. וראיתי לבני שהשחירו ומשפחות נסחפו ועירות גדולות נתערערו וכיון שזנו את המחלוקת ונשאו אש מפניה והתרחקו מכל אוהביה וכיון פן תספו בכל אשר להם. והשלייה נוצצ במחלוקת אחת דוחה מאה פרנסות. וכשאתם נמצא במחלוקת, גם אם הוא ימות ולא יודה בטעותו. וידועים דברי הגר"ח שמואלביץ בשבעת מחלוקת אדם מאבד את הראש ושיקול הדעת שלו לא קיים בכלל. ולכן מחלוקת זה כל כך חמור שעדיף לבטל הלכות בשו"ע העיקר אל להגיע ליד מחלוקת. **הפנץ חיים** במחלוקות שהיו בראדן הוא ברך מחזיק בטענה שכשש אש צריך לברוח ולהציל כל מה שנשאר. ובצוואתו לא כתב כלום בגנות שלי"ח, אלא רק להתרחק ממחלוקת כמו מאש. סיפר רבי ירוחם ליבוביץ שכיח במשרה תורנית בראדן ולימים פרצה שם מחלוקת והפנץ חיים אמר לו לברוח והוא רק ריווח מזה, וכך הוא עשה, ורבי ירוחם זכה להיות במיו להעמידי תלמידים גאוני עולם גדולי ראשי הישיבות של הדרו הקודם רבי חיים שמואלביץ רבי דוד פריבסקי ועוד מואנני הדורות שרבי ירוחם היה להם כרסם המובהק. הרב שטיממן סיפר שהוא למד בישיבה של האמרי הרב האירופה ולימים החלה לבעור שם אש המחלוקת, הרב שטיממן ועוד מספר בחורים עזבו את הישיבה וכל מה שנשאר שם במחלוקת נהרג בשואה רק מי שברח ניצל.

ומחלוקת לא מרויחים כלום רק יוצאים פצועים כל הצדדים, וכתב הגר"א באהרת זכור את הראשונים אשר היו לפנינו שכל אהבתם ושאנתם כבר אבדה. **ומספר הרב דסלר** משה שהיה בנינגול, עדת זאבי רעה חיפשה מזון, וימצאו נבלת חיה קטנה מושלכת בדרם, וקפצו עליה מבוהלים ורויחים אבל לא יכלו לאכול טרפם כי כל אחד קפץ ע"ה תחירו מבל לותר על נתח שבר לרעהו, וכך נשכו זה את זה וילחמו כל בזה על תחיתת נבילה עד אשר נפלו כולם פצועים על השלל חסרי אונים, וחלקם הגדול ג"כ הפכו לנבלות ורק אחדים מהגבורים שבהם הצליחו לשים שיניהם הנבלה, ולאחר רגע גם אלו הנשארים החלו להילחם זה בזה ולנשוך אחד את רעהו עד שאחד גנב את הנבילה וינסו כל עוד רוח חיים באפו. מסיים הרב דסלר, אותו גנב "מאושר" ר"ח רוחו וכל הדרך מלא דם בו מגופו ומפצעיו, ושאר האובדים רובם מתו על קידוש הנבילה והשאר היו מדממים ופצועים אנוש ומה הועילו במלחמתם. זה בעלי מחלוקת שגם המנצח יוצא חבול ומחובל. וכבר אמר פעם רבי אליעזר יהודה פינקל צ"ל לאיזה ישיבה שהיה בה מחלוקת גדולה וח"ל: כל בעלי מחלוקות מתו במיתות משונות. ורבי שלמה מזוועל היה אומר שעל מחלוקות אין להם מנוחה בעולם העליון, ורבי חיים קניבסקי מביא את הסיפור שהיה עם החזו"ני שנשמע מיוסרת הגיעה אליו לבקש תיקון לשנתמה הדויה והשיבה לכך היא שהוא הרבה במחלוקת במקום מגורי החזו"ני בצעירותו, ויש ע"כ מכתב באהרת חזו"ני שהוא מצוין שם בקצרה על הנשמה המיוסרת שהגיעה לבקש תיקון לנפש עניי"ה. וזאת מלבד זה שאנו רואים את אלו בעלי מחלוקות איך אין להם שלוות הנפש בעולם הזה והם עוברים מצרה לצרה, והאהרונות קשות מהראשונות, אז שומה עלינו לברוח כמה שיותר מהמחלוקות, כדי שגוריהם לא ביה וגם בבא. **ומחלוקת לשם שמים** הכוונה שחוף מהויכוח מהעניין עליו מתווכחים, בשאר העניינים הם משמיכים לאהוב ולכבד זה את זה, והוא לא משולה וחס להילחם כל הזמן על השני, ובמחלוקת לש"ש כל העת רק גידול הצד שלו ולא יתלוצץ וידבר נגד הצד השני ורק אז הוא מחלוקת לש"ש. נביא להלן סיפורים נוספים כמה גדולי ישראל ברוח מאש המחלוקת ולבסוף ניצלו ממות רח"ל.

בשנת תרפ"ו הגיע בעל אש דר מאז"רוב לאמריקה. הוא השתכן בדירה ברובע ברונקס, התקופה הראשונה באמריקה היתה קשה ממשוא הוא עצמו התחמם באור תלמודו מצא את אושר בתורתו אבל בביתו שררה דחקות נוראה, לא אחת רעבו ללחם, אשתו ושלוש בנותיו הצעירות סבלו מן הקור העז, שכן לא היה לו כסף לחימום הדירה. לאט לאט אנשים גילו את האור הבוקע מחדרו שפון הספרים, את האור הזורח מעיניו את עצותיו הנפלאות ואת ברכותיו שהתקיימו, ולכן עלו ובאו להתברך ברופאה, להיוועץ בענייני עסק, לקבל הדרכה בלימוד תורה ובעבודת ה', ורבים באו לפלפל בלימוד תורה יחדים קשי יום באו לחיטת את מרי לבם. יהודי נכבד בכנס, ביקש להיוועץ בענייני, הוא מוותיק התושבים שבונו פלוגתי, ממקימי בית הכנסת המפואר, בכמה דמים עלה להם, תרתי משמע משאבים ומאמצים. עכשיו ברך ה' בית הכנסת כלול בהדרו, התגבשה קהילה נאה, ויש רב חשוב, ושעורי תורה והוא המוכתר בלתי מעורער. אבל לאחרונה הצטרפו מתפללים חדשים ומבקשים לשנות סדרים. התעוררה תסיסה והעמידו מועמד מתחרה, פתחו במסע לחישות, טענות וקובלות, מטילים דופי ביושרו, מזלזלים

מאמרי מוסר וספורים מענייני הפרשה

במסירותו, מתכחשים לתפארת עברו, מבקשים לגמול רעה תחת טובה, גורמים לו עגמת נפש שלא תשוער. הרבי נאחץ עימו. מבין הוא ללבבו, ומשתתף בצרתו, לאחר רגע אבל הרבי שבא מדע מה אני עושה כאן באמריקה! אני שמל למה מתכוון הרבי? שאל האיש. והרבי הסביר: הגעתי לכאן זמן רב לפני מלחמת העולם. הגעתי מפולניה, שתססה בה יהדות במלוא עוזה, הגעתי לאמריקה שהיהדות היתה בה בשפל המדרגה, לא היה בה כמעט ישיבות, לא מוסדות חינוך תורניים לבנות, לא חצרות חסידיות, מדוע היגרתי לכאן? איני יודע רבי השיב האיש במבוכה. אך כמעט אש איש יודע, אך לך אספר... סבי היה הרבי השלישי בשושלת אוז'רוב, אבי היה רב העיירה. סבי נפטר, ואבי התמנה לאדמו"ר לרבם של החסידים, ואותי מינו לרב. פתחתי ישיבה, אירגנתי שיעורי תורה. היתה זו תקופת זוהר. התקופה שלפני מלחמת העולם הראשונה. הצעתי לי את רבנות ראדון בהיותי בן עשרים וארבע. הוצע לי להיות רבה של פינטשוב, אב בית דין בלודז', רבה של אפטא עיר המחוז, כולס סירתי, יקרה היתה בעיני רבנותה של עיר אבותי, ולא הסכמתי להמירה בלא עיר אחרת. מלחמת העולם הראשונה פרצה, היתה זו ממש שואה, אוז'רוב עברה מיד ליד ככדור משחק, בסופו של דבר היגלו הרוסים את כל יושבי העיירה אנשים נשים וטף, בדרכנו ראינו את האכזרים נוהרים מן הכפרים ממחרים לרוקן את בתי היהודים, עודנו הולכים ובוכים, ומן העיירה התאבכו תימרות עשן. אבל אדע כיצד, אבל פטטה בה שריפה וכילתה את כל בתיה. הרוסים נסוגו מן העיירה החברה, ואני חזרתי אליה כראש התושבים, לעיירה בלי בית כנסת, בלי מקווה טהרה, התושבים ביכו את החורבן, ואני התחלתי בשיקום. אירגנתי מבניתי בערים, דחקתי באנשים לבנות את ביהם. התחלנו לך המסד, אך מכת דבר פאטה בינינו, איתדתי בה את אישיתי ושלושה מילדי. באותה שנה נפטרו גם הוריי, לא אדע מהיכן נטלתי את הכוחות, אבל אוז'רוב שבה ונבנתה, בית המדרש הוקם, המקווה נבנתה, הישיבה שבה נוסדה, ובנסף לרבנות הוטלה על האדמורות הנהגת עדת החסידים. המלחמה הסתיימה, הפצעים הגלידו, בניתי את בתי מחדש, הדרך לאוז'רוב המתה חסידים כימים ימימה. ואתה בודאי שואל את עצמך מדוע היגרתי לאמריקה? ובכן באוז'רוב התגורר איהו דוד קשיש קרוב משפחה, ונקבו סביבו כמה נרגנים שטענו שהרבנות ראויה לו, ואף האדמורות. הם היו מיעוט מבוטל, ודי הוכרתה לרב בידי אבי ובימי, והוכרתי רשמית על ידי השלטונות. כל החסידים התיירונו כאדמו"ר, ואני אהבתי כבני, אהבתי את העיירה ששיקמתי בעמל בל יתואר, אבל רק הרחתי ריחה של מחלוקת. שמעתי חד של רגנות, ועובתי הכל, ברחתי על נפשי רחוק ככל האפשר, שהמשלחות לא ישיגוני, שהתחוננים לא יפוננו, עד לאמריקה ברחתי. דמעות רותחות התגלגלו במורד לחיי של הרבי, והיום הוסיף בקול חנוק, היום אוז'רוב שוב חרבה. האנשים פלשו לעיירה לפני שהתנכלו ליהודיה, העמידים כצופים משני עברי הרחוב, הם הוציאו את הרב העישי מביתו. אותו קרוב שנתפח בעצת הנרגנים והסכים למלך. הם עקרו את ארון הקודש על ספרי התורה שבו, מכות בית המדרש, והעמיסוהו על שכמו של הרב הישיב. הריצוהו בלגע ובשחוק, עד שכרע, כשל ונפל, ונקבר. תחת ארון הקודש ה' ינקוס דמו. שמע לקולו, שוב לבינתו וחשוב על הסיפור. אם תרצה, שוב מחר נדון בשמוקתך. למחרת הגיש אותו גבאי את התפטרותו.

סיפר רבי מרדכי צוקרמן תלמידיו החפץ חיים. כשנה וחצי לפני פטירת החפץ חיים. החפץ חיים הרגיש אז שיש איהו ענין של מחלוקת בענייני הנהלת הישיבה. יום אחד שלח החפץ חיים לחודיע שבני הישיבה יכנסו אליו לביתו בבווקר באופן דחוף כי יש לו משהו לומר. לאחר ששכנסו באו לביתו ראינו מחזה שזה חידו היום אל מש ממני. החפץ חיים החלש והישיש כל כך, עמד נתמך בשולחנו, והיה משולחב כאש, זקוף מלא קומו, וכל גופו רע, ופניו כשלחבת. והרים יד ימינו ואמר בריתאח: הישיבה של החפץ חיים נוסדה על שלום, 'מחלוקת החוצה'!! ושוב חזר על דבריו 'מחלוקת החוצה'!! ושוב חזר על הדברים 'מחלוקת ארוסי' כך חזר שלוש פעמים, וראינו איך שהוא בוער בדברו. **סיפר** רבי שלמה זלמן אויערבאך. יום אחד התבשרו תושבי שכונת שערי חסד שבירושלים בבשורה משמחת, רבי אהרן כהן חתנו של מרן החפץ חיים השיע לערף גידלה, החליט לקבוע משכנו בשכונה. הדבר עורר התרגשות גדולה, והכל קיבלו פניו בכבוד גדול והעמידו לרשותו זירה נוהה עם כל הדרוש. והנה לאחר פרק זמן קצר של מספר חודשים, נתדמו תושבי השכונה לגלות כי רבי אהרן נעלם משכונה נבסיות מסתוריות, לאחר שבעיניו היה היעדרות מבית הכנסת, דפקו בלדת ביתו, משלא נענו פתחו את הדלת, והנה הבית ריק לחלוטין מכל דבר, ניסו לברר אצל השכנים שמא אי מי מהם יודע היכן רבי אהרן, אך נענו בשליה. הכריזו בבית הכנסת האם יש מישהו מהציבור שיועד מה התרחשו אצל רבי אהרן? ואז לפתע ניגש אחד מהמתפללים יהודי זקן, וסיפר מסיח לפי תומו, כי ראה את רבי אהרן יוצא מן השכונה לפני כשבעה עמל מטלטליו בעגלה לאבר העיר יפ, הדבר הכה בתדהמה את ראשי הציבור באירע לרבי אהרן שהביא אותו לעזוב את השכונה ובצורה מסתורית כל כך, העניין עורר פליאה עצומה להבין את פשר התעלומה. הם החליטו לשגר משלחת ליפו אל רבי אהרן לברר מה אירע, ולנסות לשכנע לחזור לשכונה. כאשר הגיעה המשלחת אל רבי אהרן, קיבלם בחביבות ובסבר פנים יפות, לאחר שכלן המשך ואמר להם: כנראה אתם מתפללים

בנוגע לעזיבתי הפתאומית, הנני ואסביר לכם. כאשר באתי להיפרד מכותני החפץ חיים קודם נסיעתי לארץ ישראל, שאלתי בעצתו היכן הוא ממלך לי להתגורר בארץ הקודש בירושלים, או בצפת, או שמה בחברון, או ביפו, השיב לי חותני: לא כל כך חשוב היכן תתגורר, אך דבר אחד הבטח לי בתקיעת כף, ממקום של מחלוקת ברח במהירות, ואכן הבטחתי זאת לחותני בתקיעת כף, והנה לאחרונה התעורר דין ודברים בבית הכנסת שבשכונתכם בנוגע למשרת הגבאות, ואז נתקפתי לפתע בחרדה עצומה, הרי אינני יכול להמשיך לגור כאן, על כן נאלצתי לעזוב את המקום באופן מהיר ומייד.

סיפר זג אחד שגר בשכונת עם כ"ק האדמו"ר מבאבוב הרבי ר' שלמה הברשטאם לפני שנים רבות (בערך בשנת תשי"ם), באמצע הלילה כשצלו הטלפון בביתי, ומאן זהו ביקש ממני שאבוא עשלי אצלו לתקן את חלון ביתו שהתנפץ, אמרתי לו שאני יכול לבוא עשוי באמצע הלילה, שעות העבודה שלי מתחילות רק בבוקר, המצלצל התחנן שלא אדחה הדבר עד הבוקר, והוסיף שישלם לי כמה שאבקש, הבתי מספר הזגג, שאצל המצלצל נושב רוח קור, חזק דרך חלוננו המנופץ, והרגשתי גם את עצרו מזה, ואמרתי לו שאראה לבוא מיד, ביקשתי את שמו ואת הכתובת שלו, כששמעתי תשובותו "הלברשטם" -1501-48 סטריט. אמרתי לעצמי - הרי זה הרבי מבאבוב בכבודו ובעצמו! בזריזות הלכתי לבית האדמו"ר וכאשר ראיתי את מיקום החלון השבור תמהתי בלבי מה הדחיפות הגדולה, כיון שהחלק היה בכניסת הבית, ולא סמוך לחדרי המגורים. חשקשמי שאל אותי הרבי, כמה הוא חייב לי, עניתי שאני רוצה לקחת כסף, זה הרי זכות בשבילי שיכולתי לעשות טובה לרבי. הרבי אמר לי שאפנייכ הוא רוצה להנות אותי, שהרי הטריח אותי באמצע הלילה, עד שאמרתי, הרי יש לי ילדים בבית, וכהאזכה לחתן אותם מבקש אני שהרבי יבוא לכבד את השמחה, ורבינו הסכים לדבר. שנים לאחר אותו מעשה, הגיע הזגג להזמין את רבנו לסעודת שבע ברכות לבנו. כשהגיע לבנו לבדו נטל את ידיו ורוחח שיחת קודש שכרה. במהלך סעודתו הביע את הכרת הטוב לבעל השמחה, וסיפר גופא דעובדא, מדוע הזמינו רוקא באמצע הלילה. באותה תקופה היתה מחלוקת זריק, ואחד מן הצדדים ניסה לגרום אותי למחלוקת, ואיים, שאם לא אענה לו ועשה נוק במיתי. אף האיש עמד בדיבורו ובאמצע הלילה שמעתי את חלון הבית מתנפץ, שחבתי בליבי אם אמתין לתיקון החלון עד למחרת בבוקר, עלול אחד מהבחורים אם מהאברכים לשים על שחלון ביתי נופץ, ושמה היו נוקמים ונוטרים בו, והדבר היה גורם לנשאה ומחלוקת, אז היה בנשמתי שיתקנו את החלון באמצע הלילה, כשאף אף לא יודע מזה, כדי למנוע מחלוקת. עוד מסופר על האדמו"ר. עורך עיתון מסויים בארה"ב, היה מחרחר ריב ושנאה בין שני חסידיות. וכל שבע היה מלבה ומבעיר את הבעירה, שלח רבנו לאותו עורך עיתון לשאלו מה הביאו לכתוב באותו ענין, אף אם הדברים נכונים! והעורך השיב, עיי"ש סיפורים אלו הוא מגדיל את תפוצת העיתון. רבנו הוציא מכיסו סך של 10.000 דולר [המזובר לפני שנים רבות - מה ששווה כיום למאות אלפי דולר] תוך קבלת הבטחה של העורך שלא יכתוב שוב בנושא זה, אף שקדבר לא נעשה אליו באופן אישי.

ומי שבורר ממחלוקת זוכה שעי"ז ניצלו מכל פגע. רבי אליעזר רוט חתנו של הרב זיבברשטין סיפר: מעשה שהיה באחת הקהילות החרדיות במרכז הארץ: מתחת לאחד הבניינים נפתחה חנות גדולה למוצרי תינוקות, שכללה גם מיטות-תינוק, לולים, וצרכי ריהוט נוספים. בעלי החנות ברצותם להרסם ככל האפשר את דבר פתיחת החנות וסגו המוצרים המכמרים כה, הוציאו חלק מהמוצרים החוצה אל המדרכה, הדבר הפריע לאבך תלמיד חכם המתגורר בבנין, והוא ביקש מבעלי החנות שלא לעשות זאת, מאחר שהם סירבו לבקשתו, תבעם התלמיד חכם לאחד מבתי הדין המפורסמים בבני ברק. בית הדין שמע את טענות הצדדים ואף שיגר שלח מטעמו שבידוק את המצב בשטח. המסקנה הייתה שהתלמיד חכם אינו צודק, כיון שהחלק ההוא נוספת היתר. התובע שמע את הפסק וקיבל. הוא כתלמיד חכם בודאי לא היה לרעיר על מה שיצא מפי הדיינים. הגאב"ד שהבחין בהתנהגות האצילית של התובע, ניגש אליו לוי שיצא מבית הדין ולחש באוזנו: ומה אתה יודע אזלי לים אחד תצטרך להם לבעלי החנות הללו או למוצריהם. התלמיד חכם מתגורר בקומה הרביעית שבאותו בנין, כעבור שבעה וחמשה מאז הדין בבית הדין, יצא בנו הקטן אל המרפסת, ההורים היו אותה שעה במטבח, והוא הבחינו במעשיו, הוא מטפס על המעקה מתכופף כלפי מטה, וכעבור חלקיק שניה אירע הגורע מכל, הילד נופל למטה, ההורים שעוד הספיקו לשמוע את צעקתו, מיהרו למרפסת והבינו מיד מה קרה, בחרדת מוות זעזעלבם כל יעימם, הם ממחרים לדחת למטה, והנה בעל החנות למוצרי תינוקות מקבל את פניהם בהתרגשות עזה ומוסר ל ידיהם את התינוק בן השנתיים בריא ושלם...! מה התברר! התינוק צנח היישר מהקומה הרביעית אל תוך מיטת תינוק שעמדו מחוץ לחנות, המרוץ העמוק שהיה בה, ספג את התינוק הנופל אל קרבו והקהה את עוצמת המכה עד כדי כך שהתינוק לא נפגע כלל. חלק נכבד מתוך דברי חיים לרבי יוסף חיים אליהו שליט"א מגדולי מזכי הרבים

ידיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל ערוך בדרך של שו"ת

שאלה: בני קרח לא מתו כי הם חזרו בתשובה, אך הועילה תשובתם למה על סף התהום ומה החידוש שחזרו בתשובה, והיה כל עדת קרח לא שבו בתשובה? **תשובה:** בתהלים פרק מ"ה למצא לבני קרח משכיל שיר ידידות רחש לבני דבר טוב. בילקוט שמעוני שם רחש לבני להודיען שלא יכלו להודות בפניהם אלא כיון שרחש לבם בתשובה קבלם הקב"ה, ולמה לא יכלו לומר בפניהם שירה. שאול פתוחה והאש מתלהטת חבובתיה וכו'. לכאורה קשה שבני קרח עשו תשובה כשכבר האש מלהטת סביבם ושאול פתוחה לבלוע ואפע"כ הואיל להם ואי"כ למה שאר עדת קרח לא עשו תשובה כשכבר ראו את האש ואת השאול פתוחה. וי"ל שאכן במצב הזה תשובה מיראה כבר לא מועילה כי במצב הזה כבר אין בחירה שכבר מוכח בבירור והאש כבר מסביב אבל תשובה מאהבה כן מועילה כי האש והשאול לא מביאים בהכרח לעשות תשובה מאהבה ושאר עדת קרח ודאי חזרו בהם אבל מיראה ולא הועיל, אבל בני קרח עשו תשובה מאהבה וזה הועיל. והנה יש כמה מזורמים של בני קרח, אבל רק בזה כתוב שיר ידידות והיינו מאהבה, כי בזה רק מאהבה מועיל. מהגאון הגדול רבי מאיר ב"ר יוסף שליט"א.

שאלה: איך קרח הצליח לפתות הרבה מעם ישראל תוך יום אחד נגד משה רבינו. **תשובה:** ברש"י פסוק י"ט מבואר שקרח הצליח בכך ע"י דברי ליצנות. ומכאן נראה מה גדול כוחה של ליצנות! מהרגע שבו היא מושמעת היא מתיישבת על ליבם של אנשים בכל מקום ובכל מצב. **בגמ' בע"ז יח** א"ר אלעזר כל המתלוצץ יסורין באין עליו. אמר רב קטינא על המתלוצץ מזונותיו מתמעטין. אמר רבי שמעון בן לקיש כל המתלוצץ נופל בגיהנם. אמר רבי חנילאי כל המתלוצץ גורם כליה לעולם. ובינו וינה בשעיר תשובה שער ג' מונה כמה מיני ליצנות, והעיקרים שבהם הוא מי שלועג תמיד על בני אדם ומדבר בגנותם, וכן מי שלועג תמיד לפעולות או לדברי בני האדם ואף שאין דעתו להבזות בעליהם אך על ידי לעגות הוא גורם היקד רב כי על ידו הם נמנעים מכאן ולהבא לעשות עו"ש. ובמסילת ישרים פרק ה כתב: כי בליצנות אחד ובשחוק קטן פיל האדם מעליו ריבוי גדול מן ההתעוררות וההתפעלות מה שהלב מתעורר ומתפעל בעצמו מדי ראותו או שומעו עניינים שיעירוהו אל החשבון והפשוט במעשים, וכבח החליצות יפיל הכל לארץ ולא יעשה בו רושם כלל. ולא מפני חולשת העיניים ולא מפני חסרון הבנת הלב, אלא מפני כח הלא הצלחן המורס כל עניני המוסר והיראה. **והנה להוסיף דמצינו** רבות בחז"ל ששבו את האנשים המשמחים ואמרו עליהם שהם בני עולם הבא, וביארו רז"ל שיש הבדל בין אמירת ליצנות בלא שום מטרה, שע"י אמרו חז"ל שהעושה כן אינו מקבל פני שכיה. לבין מה שעושה למטרה מסוימת, כגון לשחרור המת ששארם נמצא בו לפעמים, או להרחיב ליבם של השומעים בדרשה כדי ששאר דברי המוסר יכנסו לליבם, וכן לעשות אווירה טובה. ודבר זה הוא מעלה גדולה, ומצווה רבה לעשות כן, וברור שגם במקום שהתירו אסור שיהיה בגדר ליצנות מדברים קדושים או דברים ערכיים, ופשוט שלא לעשות צחוק מאנשים. ויזהר לא להגיע לידי הוללות וקולות ראש.

שאלה: מה צריך להרבות בשבת זו? **תשובה:** בשבת זו שחל ראש חודש שתוכה יש להוסיף אוכל לכבוד ראש חודש. או להרבות בסעודת מלווה מלכה. ואלו להוסיף שמוציא זה הוא זמן נדיר במהלך השנה ויש לו חשיבות והשפעה רבה על כל החודש, יש הכל הולך לפי ההתחלה, אם מתחיל את השבוע והחודש כראוי בקיום המצוות התעברות על הייצר הרע, והעברה על המידות ובנוסף בלימוד התורה בעיון וזכה להארה גדולה משמים כל החודש. חזו"א דינים והנהגות.

שאלה: חודשים תמוז אב (עד י אב) הם חודשים שעליהם פסק השו"ע שצריך להיזהר בהם ממזיקים והם זמנים מסוכנים יותר משאר השנה. ממתי מתחיל הזמן שצריך לנהוג במשנה זהירות? **תשובה:** השו"ע תקנא יח מביא שהזמן שצריך להיזהר הוא מ"ז תמוז, אבל הביאור הלכה במקום כותב שמראש חודש תמוז צריך כבר להיזהר ממזיקים.

שאלה: בתפילין מצינו מחלוקת רש"י ורבינו תם בעניין התפילין. איזה תפילין לבשו עד זמן רש"י ורבינו תם ומה מעלה מסורת אבותם? **תשובה:** בראשונים מופיע משך למעלה מאלף שנים בכלל ישראל לא הניחו תפילין כלל אם זה בזמן התנאים שהרומאים גזרו לא להניח תפילין והיה זה אוסר כשיספור שלוש אלפים בעל הכנפים. ואם זה תקופות ארוכות בזמן הראשונים שלא הניחו בגלל שסברו שצריך גוף נקי מטומאה או מעבירות ויש אנשים טמאים ובגלים ביטלו לכלל הציבור מצווה וחויב זה וכן משום שפחדו מהסחף הדעת או שסברו שצריך שיהיו נקיים מעבירות, עד שלפני 600 שנים קמו כמה ראשונים וקבעו שחייבים להניח תפילין וכמו שכותב הסמ"ג שבזמנו לאחר גילוי שמימי הוא התחיל לתקן שייח"ו תפילין ולאט לאט שבו העם להניח תפילין ולכן רש"י ורי"ת נחלקו ביניהם ולא ידעו כיצד נהגו כי במשך מאות שנים לא נבטל ההניח כלל תפילין בישראל ועיני ע"ז בהרחבה בחומש תורה שלימה במילואים לפרשת בא.

שאלה: ישנם בחורים או נערות שלא התקבלו לישיבה או לסמינר שהם מאוד רצו והם נאלצים לבחור באופציות פחות טובות ממה שהם תכננו כל החיים, האם צריך לכאוב את הדבר הזה? **תשובה:** לא רק שלא צריך אלא אסור. ועל כל אדם מוטל להתחיל ולהתפלל להכי טוב ואם חלילה

הוא לא התקבל למקום שרצה סימן ובטוח שהמקום שרצה הוא לא טוב לו והוא לא היה מצליח שם לא ברוחניות ולא בגשמיות והוא היה נשבר או נכשל שם. והקב"ה מביא אותו למקום אחר כי של חשבונות הוא יודע שיש זה הכי טוב לו. ובוודאי אם יקבל באמונה את מה שהקב"ה סידר לו יהיה לו כף וטוב. כל הבעיות מתחילות בזה שמיגשימים כהיה של הקב"ה כביכול לא מטיב איתנו ושולח אותנו למקום שלא טוב לנו וחיים כל הזמן גרמור. וכשאדם מחזיר לעצמו שאין מישהו בעולם שאוהב אותו כמו הקב"ה אז הוא יירגע. כי הוא יבין שהאוהב הוא גם יודע וגם נותן את ההכרה הכי טוב. השתדלותה היא בתפילה שבאמת נרגיש ונראה את הטוב במהרה. ונביא כאן מדברי רבי גרשון אדלשטיין: **כידוע רבי גרשון היה ראש ישיבה הכי נתיק במאות שנים האחרונות** (כידוע רבי גרשון שימש כראש ישיבה הגדולה בעולם כשלונים שנה) רבי גרשון היה רגיל על לשונו שאין ללכת לישיבה טובה אלא לישיבה שמתאימה וזה הכי טוב, והוסיף ואמר שיש שלוחצים להתקבל למקומות שלא כ"כ רוצים אותם בסוף הם מתקבלים ואז יש אכזבות אמנם צריך לעשות מהו השתדלות אבל אם לא מצליח יש ללכת רק למקום שרוצים אותו ודבוק ומנוסה אלו שהתקבלו עם לחצים לא הצליחו. ואם יש עיכוב ביישיבה ולא רוצים אותו זה גם סימן ומשמים אז לא טוב לבחור.

שאלה: מה הכיבוד הכי חשוב בספר התורה? **תשובה:** מקובל לחשוב ששלישי ושישי הם העליות החשובות, אבל בגמ' במילה לא. מבואר עשרה שקראו בתורה הגדול שבהם נזכרו וכתב המשניב דינינו המגביה. ובחזו"א כתב שגם המגביה וגם הגולל. וכדאמר רבי יוחנן הגולל ספר תורה קיבל שכר כנגד כולם. והי"ה עניין פתיחת הארון הוא עניין גדול ע"פ קבלה ומעלתו גדולה ביותר.

שאלה: אדם מתפלל ומתפלל ולא נענה, מה עם התפילות שלו? **תשובה:** כל תפילה שאדם מתפלל היא מתקבלת, אין תפילה ששבה ריקם ויש תפילות שמועילות לדברים אחרים ויש לאחר זמן אבל צריך לדעת שכל מה שהתפלל נשאר. בדרך כלל זה מתקבל על מה שהתפלל את לפעמים בחשבונות שונים שיש להקב"ה הוא לא רוצה לתת למה שהתפלל אז הוא מעביר את התפילה לעניין אחר.

שאלה: מה הערך של עמידה בניסיונות הקטנים עם דורית? **תשובה:** הסתייגו עליה אומר שבדורית הערך על התגברות הכי קטנה שווה כמו עמידה אדירה בניסיונות דוד הקודם כיוון שאנחנו כ"כ חלשים כל ניסיון שאנו עומדים בו שווה לניסיון הכי גדול שיש.

שאלה: הלומד ולא מסכם למה דומה? **תשובה:** לאיש שעבד בשדה בכל כוחו לשמעה זמן הקציר הולך לנוח בביתו ואומר אין לי כח, ואז כל הזריעה נרקבת ונהרסת. בא תעבוד עוד טיפה ותקצור את כל עמלך אך האיש נח, כך הלומד ואינו מסכם הוא זרע כ"כ מון בלי סיכום הוא עלול לאבד הכל, כל הלומד שישכסם קודם שמתחיל את הסוגיה הבאה ועדיף בכתב וכך יקצור פרי עמלו. הרב שטינמן.

שאלה: האם מוטל על האדם לדאוג את דאגת העתיד ולחפש תחבולות כיצד לפתור את הבעיות שעוללות לצופ? **תשובה:** יש דאגה שמלמדת כי האדם הדואג משלה את עצמו שהוא המנהיג שקובע את עתידו. דאגה זו היא דאגה אסורה המלמדת על חסרון באמונה. ולא רק שהאדם לא קובע את עתידו, אלא גם אין מוטל עליו "לעזור" לקב"ה לנהל את העולם. ועל האדם לתת לקב"ה להנהיג אותו וכשיגיע הזמן הקב"ה כבר יכוון את האדם לדעת מה צריך לעשות ומה הדרך הראויה לו. אבל כשדואג ומרגיש שבידו קובע את עתידו הקב"ה פחות מטייע. ועליו להתפלל שיהיה את ההכי טוב ועי"ז נקבל את ההכי טוב לנו.

שאלה: בקרוב יבוא המשיח, מה תעשה אשה שהתאלמנה, היא איננה פעם שניה משום טב למיתב טן דו. או שלא, כי המשיח יגיע ויאז בעלה הראשון יחזור...? **תשובה:** הרב שטינמן נשאל כשאלה הזאת וענה: **אם תלך ואת לקל לקלקל. אך יתקן זאת אנו לא יודעים בדיוק, אבל צריך לדעת שיהיה הכי טוב בעולם כשמיגיע. ולכן אם צריכה וודאי שתחתן ואין לה לחשוש מהמשיח שכשיגיע יהיה לה נזק מזה.**

שאלה: מהו עורף משקל הטעון תיקון? **תשובה:** אדם נורמלי בגובה מטר שבעים ע"כ אמור לשקול 70. מעבר לכך זה כבר משקל עורף וכל ס"מ גובה שפחות מזה הוא פחות קילו. למשל לאדם בגובה מטר שיש המשקל הרצוי הוא 60 קילו, מעבר לכך זה כבר עורף. ואם זה עד 15 קילו מעבר למשקל זה עדיין רק מוגדר כמשקל עורף. יותר מ-15 קילו זה כבר השמנת יתר, וברור שמשקל עורף זה מתכון להגיע תוך מספר שנים להשמנת יתר, שזה מסוכן לבריאות משום שעלול ליצור מחלות לב וכלי דם וכדו'. ולכן כשיש משקל עורף על האדם לעשות הכל בשביל להוריד מהמשקל שלא יטפס ויעלה, והורדת המשקל נעשית בדרך הטובה ביותר ע"י פעילות גופנית ואכילת פחות קלוריות. וכבר הבאנו בעבר בהרחבה מה הדרך לאכול כראוי.

שאלה: איזה ארוחה צריכה להיות קטנה במיוחד? **תשובה:** ארוחת ערב וכמ"ש הרמב"ם שארוחת ערב צריכה להיות כמו של אביון ולמה כי מערכת העיכול עובדת עובדת באיטיות וכל הכבדה עליה הי"ז נזק בלתי הפיך לגוף שלנו ועוד שלא נוכל לישוב טוב והשינה הלא היא חשובה לבריאות שלנו.

שאלה: איזה דבר יש הרבה באוכל והוא מאוד לא בריא? **תשובה:** מלח! והאוכלו הרבה מדיק מאוד לעצמות, ומעלה את הלחץ דם, והוא הגורם העיקרי לארוע מוחי. וגורם למחלות לב ומחלות כלי דם. לכן מי ששכל בקודקודו ימעט באכילת דגים מלוחים. וכלל הדברים המשומרים וגבניות מלוחות. ולשים לב בכל דבר את רמת היתרן! שבו ויקנה מה שיש בו פחות נתרן.

שאלה: חז"ל בפרשנו הביאו שגם און בן פלת היה בהתחלה מעדת קרח, ורק בזכות אשתו נמנע ממנו להצטרף למעמד של קרח מול משה רבנו, וכך הוא ניצל ממות. איו מעלה יש לאשה שבגללה כדאי לשמוע בקולה? **תשובה:** לאישה יש חשיים מסוימים שאין לגבר, יש לה חוש להכיר באנשים האם הם טובים או לא כנאמר בברכות י:.. בנוסף, המתכונת לחיים מאושרים היא שבעל יתניין עם אשתו על כל צעד שיעשה, כי היא רואה הרבה פעמים דברים שהוא לא רואה, מלבד מה שהדבר מקרב ומביא אחרוה ביניהם שזו מטרת הנישואים. ובפרט שהאישה נתקלה בב' קללות שאחד מהם זה והוא ימשול בך שאי"א למנוע את זה, לכן לפעמים קשה לשאול אבל כדאי למרווחים מזה.

שאלה: מה נעשה אבא שרוצה להראות דוגמה היה לילדיו שיגדלו יראי שמים וחובבי מצוות? **תשובה:** רבי מיכל יהודה ליפקוביץ אמר אבא שרוצה שילדיו יגדלו בדרך הנכונה ויהיו מחונכים ומתופ אן אחרי שגומרים את הסעודה הוא יבדך עמם יחד בקול ברכת המזון מילה במילה וכך יזכה לררות נחת מיוצ"ח.

שאלה: בחור ישיבה שיש מכירים שלו שלוחצים עליו שיבוא עמם למסעדה כשרה, האם ילך? **תשובה:** היות ובחור ישיבה וכן הוא מלך ומעמדו נכבד מהעם, עליו לכבד את מעמדו ולהבדל מסתם עמך, ויצה"ר היום אומר לו לך למסעדה ומחר הוא אומר לך תתלבש כמו הרחוב. (יש לציין שבטיול במקום רחוק ובקרוב המשפחה העניין שונה).

שאלה: מה לעשות שהכן יהיה פתוח בפני ההורים בצורה מלאה? **תשובה:** אם הכן יידע בברור בביטחון ויועבר לו מסר חד שכאשר הוא מספר סיפור על משהו מאוד מאוד לא טוב, או על נסיון מאוד קשה, אזי לא יענישו אותו ויקבלו את דיוויו ויבינו אותו ויעיקו לו את כל התמיכה שבעולם וא יהיו נגוד, אזי הוא ייהיה פתוח לספר הכל הכל, אבל כשהוא חושש לעונש חמור אז אפי' במקרים מאוד קשים שאם ההורים לא ידעו זה הרס וחרבן הוא לא יספר. והיה מקרה על אחד שלקה מהוריו את רכבו ונסעם חברו ונפלו לרואדי וחברו נפצע עליו והוא ברם, מפחד העונש ולאחר זמן רב שחברו דימם הוא נמצא ללא רוח חיים, ואילו היה מספר ד"ז סיפר את יתכן והיה נשאר חי, רק בגלל שפחד מהעונש ולא ידע למה למות לחילה.

שאלה: בחושי משפט מתוך מנחת שלום: **הפריש מעשרות בתוך מעטפה, והניחה במקום שמו, ונגנבה המעטפה, האם חייב ליתן מעשרות שוב?** תשובה: יש מקום להקל בזה. מקורות: בעיקר הדבר יש לדון בזה, אם הכסף עדיין שוה, ונגנב לו, או שהכסף זוכה לצדקה ואז אינו אלא שומר על זה, ובוה יש לדון איזה שומר הוא, והאם נחשב לשומר ולא לחלק, הדוא ממון שאין לו תובעין (סי' ש"א). והדבר תלוי בדין אמירתו לגבוה ממסירתו להדיוט, אם שיך זאת בצדקה שלנו. ומצינו בזה מחלוקת הפוסקים, דחקצוה"ח (סימן ר"י סק"י וסימן ר"ב סק"ה וסי' רנ"ה סק"ב וסי' ר"צ סק"ג) כתב שבימינו אין דין אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט, והקדש שלנו מטעם נדר הוא, והתנה"מ (שם סק"ד) חלק, ועיין שם בפרישה. ועינינו בזה בביאור הלכה סי' של"א, וסי' ש"ו במשנים סק"ב. והמח"א (צדקה סי' ח) והפתי"ש ריש סי' רנ"ה כתבו שגם בצדקה לעניים יש דין אמירתו לגבוה ממסירתו להדיוט. ונפחתו תשובה סימן פ"ז סק"כ"ט כתב נהגו לפסוק כסמ"ע (סי' קכ"ה סק"ה) ושי"ך (שם סק"ז) שכתבו שיש בצדקה דין אמירתו לגבוה, שכל ישראל נגררין אחר פסקיהו, וכתב הרע"א (קמא סי' קמ"ו) בדת הרמ"א שאין בצדקה אמירתו לגבוה ממסירתו להדיוט, ושם מק' סתירה ברמ"א, ועיין יישוב הסתירה בצמח דוד. ובשו"ת שבט הלוי (ח"ה סי' קל"ט וח"י סי' קס"ו) פסק להקל בזה. ובנו הגר"ח זצ"ל תמה עליו והתחמיר. הגר"ש ורונברג טעה להתחמיר בזה.

הלכות המצוות: אוכל שתחת המיטה. יש להיזהר לא להניח אוכל תחת המיטה אפי' לרוע אחד משום רוח רעה השורה עליהם. אם הניח, כדי שיהיה אסור באכילה לכל הדעות צריכים הרבה תנאים. כי יש הרבה קולות, ואלו הן: יש שאוסרים רק באוכל מגולה ללא כיסוי ברזל, ויש שאוסרים רק בתשבייל ובאוכל חו מתירים, ויש שאוסרים רק כשהרצפה היא מעפר, ויש שאוסרים רק כשישן שם, ויש שאוסרים רק במיטה של תשח"מ, ויש שמתירים במיטת גוי, ואם ישן ע"ז ממש של המתירים ג"כ, וכשהניח של חבירו תחת המיטה ג"כ יש מתירים, ויש מתירים בעגלת תינוק, והרבה התירו בואכל של מצווה, והרבה מהפוסקים כתבו שבזמננו אין רוח רעה, וכיוון שקשה למצוא אסור לכל הדעות, נהגו להתיר באכילה, ואם יכול לטטוף שישטוף האוכל ג"פ, והחזו"א החמיר להביא את האוכל למישהו שלא יודע מזה, כן הביא רבי חיים קניבסקי בדרך אמונה, והרב שטינמן פעם אמר למישהו שאמנם הגר"א אסר לאכול 'אבל אתה לא הגאון' ע"פ לשונו. ובתרופות אין בעיה. (מקורות שו"ע יו"ד קט"ז ה' ונו"כ שם. אורחות רבינו א"ר. הלכות שלמה תפילה קנא. ובספרו הבהיר של רבי י"א דינר הלכות בכשרותו עמוד פט ואילך).

חידות

חידות פרשת שבוע: א. היכן בפרשה ארבע דורות באותו הפסוק? **ב.** למי עוד יש פה חוץ מבעלי חיים? **ג.** היכן בפרשה מילה אחת פעמיים ברצף בשני מקומות? **ד.** איזה מאכל שמברכים עליו בורא פרי העץ מוזכר בפרשה? **ה.** איזה מילה בפרשה אותה מילה פעם שם ופעם מאכל? **ו.** ארבע מילים רצופות בפרשה המסתיימות באות ז?

חידות ידע תורני: ז. מתי צריך לקשור תפילין של ראש על היד? **ח.** איך יתכן שני דברים שאם יעשה כ"א בנפרד זה עבירה אבל כשיעשה ביחד זה מצוה? **ט.** מה הראיה מהגמ' שבת שלא כתובה בתורה המילה גרעין או גרעינים? **י.** איזה אדם מרכזי בתורה סבו וסבא רבה שלו זה אותו אדם? **יא.** למה קוראים בית בלשון חז"ל? **יב.** מתי הקריבו קרבנות בעלי מומין?

חידות לשאל תלדים: יג. איזו דקה לא מסומנת בשעון? **יד.** איזה פרי שמו ושם גרעינו מכילים כפל לשון לפחות בני ברק? **טו.** מתי לא פוסע לאחוריו כשאומר "עושה שלום"? **טז.** מתי לא צריך לפתוח או לסגור את הדלת בכניסה וביציאה? **יז.** מה מוכן לאכילה רק כשהוא מפוצץ? **יח.** מי נקרא בשם הצבע שלו? **יט.** איזה מילים מצמידים למילה שמש? **כ.** מה ההפך מזכר? **כא.** היכן אדם רואה את עצמו מלבד במראה? **כב.** באיזה דבר נוסעים ונוהגים בכל הגלאים מגיל שנה ועד גיל 100? **כג.** מה השם הנוסף למטוס, לרכב, למונית?

תשובות: א. ויחך קרח בן יצהר קהת ולוי. **ב.** ותפתח האדמה את פיה. **ג.** יז יז מט המטה. **ד.** יז כג שקדים. **ה.** יצהר הוא אבי קרח, ובהמשך הפרשה יח יד הוא שמן יצהר. **ו.** יח יט. **ז.** כשסוחב זבל על הראש ב"מ קה. **ח.**

מדור זה יש להימנע מלקרוא בשבת:

רעיונות שנשלחו השבוע ובהם המון פתרונות ובעיות שהובאו בשבועות קודמים: א. לגבי **שעלת תינוקות** צריך לבדוק היטב לפני שנותנים אנטיביוטיקס כי זה יכול לגרום לנזק לתינוק, יש רעיון נוסף של ויטמין סי של חברת אקופס אינפורמל, בנוסף לויטמין די. כדאי להתייעץ ע"י עם רופא, אנשים שלחו שנתורו בזה מאוד. **ב.** לגבי **איך להקשיח כובע קנייטי** יש חנות בהר נוף וניקוי יבש מכבסת הבירה רח' שאולזון 58 שמקשיחה כובעים ב-120 ש"ח יש להבהיר שיש אפשרות להשאיר את הקנייטש לתמיד נא לשאול בחנות. **ג.** רעיון להיכנס קצת לענייני העיון שבדף היומי: החידוש היומי, לוקח נושא מתוך

הגיגים המיועדים לאלו שיש להם מזה תועלת

הדבר הכי טוב שבידן יכול לעשות זה ללכת. פשוט ללכת. זה טוב לו וטוב למשפחתו וטוב לאמריקה כולה. שילך. לפחות חצי שעה ביום, ממישה ימים בשבוע.

יום אחד אני שם לב שהשכן שם על הרכב שלו שלט "רכב מתנדב". שאלתי אותו מאי האיי? השיב: זה מקנה לי זכות חנייה. הוספתי ושאלתי: ומה אתה עושה כמתנדב? השיב: אם אני נתקל למשל בזקנה שסורחת על הגב דוד שמש או טרקטור, אני ניגש בהתנדבות לברר אם זה לא כבד לה מידי.

טיפ משף שרגא: את השמן על סלט ביצים-עם-בצל שופכים ביד שמאל, משום שהרעידה הקלה של המזיגה ביד שמאל מביאה לפיזור טוב יותר של השמן.

כמה ששופטי בית הדין הפלילי בהאג מנותקים ממה שקורה כאן. הם מדברים על צווי מעצר לתנחיה ולגלנט, בלי לדעת שמי שבפועל שולט במדינה הזאת הם שופטי בג"צ והיועמשי"ת.

כבר לא חסר הרבה עד שנתחיל לראות שילוט על חנויות "אין כניסה לחרדים". **במסגרת המאמצים להתאים** את השירות בצבא לחרדים, הצבא שוקל לרכך את התנגדותו לאפשר לרשום על קברם של חיילים חרדיים "השם יקום דמו".

למה תמיד מכריזים "אזעקה צבע אדום", כאילו יש גם אזעקות בצבע אחר? **כשאני אהיה סבא** אני לא אוכל לחם מאתמול. **אומרים שכל קול קובע,** אז אומרים.

היכן ניתן להשיג את העלון

ניתן להשיג את העלון בכלי ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקופסה בפניה בחצר ברחוב סוקולוב 23. **ובביהמ"ד המרכזי מניין אברכים פרדס כץ** רחוב אבוהצריא 9, **ובכולל מו"ש ודעת' (בית כנסת הגדול)** בספריה בקומה ראשונה (חברון) בכניסה המערבית בקרטון בארון למטה. וכן בשאר המקומות ואצל המפיצים הקבועים. **אין לקחת יותר מעלון אחד בשום מקום ללא אישור.** כמו"כ ניתן להשיג את העלון **במודיעין עילית** אצל האדם הכי טוב שנברא בדור האחרון רבי דוד רוטשילד ברחוב חפץ חיים. **כן ניתן להשיג בהר יונה** נוף הגליל אצל רבי שמחה שולמן שליט"א שמתארן כעת למפגש של כל מפגיצי העלון יחד עם בעל העלון. **כן ניתן להשיג בירושלים** בשיבת מיר אצל האדם הנערץ שזכיתם שהוא ובנו בירכו אותי בברכות גדולות שמתקבלות רבי דוד רוטשילד. או אצל האיש שכולם הכי אוהבים ויש לו זכות להיות אחד מצדיקי הדור בענוה ובחן המיוחד שבו רבי אבי פרידנר שליט"א. **עוד בירושלים בשיבת קמניץ** אצל הבחור החשוב רבי מיכאל זילברמן שליט"א. **עוד בירושלים ברמות א** משפחת בשארי רחוב לוי ליפסקי 42 דירה 5. **עוד בירושלים ברמות ג'** בית כנסת זכרון אברהם אצל האדם הכי מופלא ומושלם בעשיית רצון ה' רבי אליהו בכרך שליט"א. **עוד בירושלים ברמת שלמה** בשיבת החדשה לצעירים אצל הבחור המופלג רבי מאיר פילץ שליט"א. **בבית שמש** אצל האיש שכל כך שמח עם כל אחד בקהילה שיש לו שמחה עד כדי שבעה מודעת מול טוב גם לחבר קהילה אחתו התאסרה רבי נחום זכריש שליט"א בבית הכנסת אור אליהו רמת בית שמש ג. **וכן בשיבת מרן הגר"מ שטרנבוך** - חבקוק הניבא 7 רמה ג'. **עוד ברמב"ש ג'** גם בבית הכנסת 'בית אביי' אצל הילד הצדיק והמופלא אצילמלך הכהן גליק נ"י. **בביתר:** בשיבת ברכת מרדכי אצל הבחור החשוב והשקדן היועץ פרידמן מצדיקי ביתר במספר 0548500891. **בנתביבות** ב'בית בוכריס'. ובבית יצחק, ובבית מהרי"ץ. **בירושם** אצל רבי מיכאל גולדנברג שליט"א האיש השיבה והאוצר שבירושם. **באופקים** בבית כנסת שערי תפילה (פרויקט). **עוד באופקים:** בפרויקט ע"י הנער הצדיק בעל מידות טובות ואצילות מיוחד בהתמדה מודול מזה הרבים בדורינו צבי יצחק המברסטון נ"י לומד בתורת שמשון. **בקרית גת** בביהכ"נ שומרי אמונים ובביהכ"נ קרעטשנף מיום שיש. **בחזון יחזקאל:** בבית כנסת המרכזי. **באשדוד:** בבית כנסת החידי"א רובע ג אצל הצדיק מוכה הרבים הגדול רבי יצחק משעני שליט"א. **בעוצם** בשיבת נר זרת. **ברכסים** אצל רבי יוסף מהאיר שליט"א. **ברעננה** אצל משפחת זכאי רחוב נעמי שמר 9/5 טלפון: 052-6903395. **בפתח תקווה** באור ישראל הגדולה והקטנה. באהל אברהם ובשירת מרים. בקהל חסידים. ביוצאי חברון. ובבני ישיבות שבפרי מגדים, ע"י רבי יואל פינהנדלר שליט"א. וכן בשיבת אור ישראל בראשון לציון בשיבת עטרת שלמה. אצל הנ"ל: **עוד**

ניתן להוריד את העלון בעמדות קול הלשון וכן את העלונים של כל חמש השנים האחרונות. הדרכה: נכנסים לקול הלשון. מקישים על המגן השיעורים ועבריתנתן.קובץ גיליונות שלמה קולדצקי ומורידים מה שרוצים.

כמו"כ ניתן להשיג במייל: 456alon@gmail.com יש לדייק במייל ולכתוב קודם 456 ואח"כ alon@gmail.com

להשתתפות בהוצאת העלון לפנות: 0527633431. או בינדרים פלוס - רשת הכוללים פרדס כץ-עלון, (שלוחה 2422). הדור הרבים תלוי במסייעים: אפשר לשלוח משם הודעות.

ניתן להשיג בכתב גדול במייל הנ"ל.

{ אז נדברו }

פרשת קורח תשפ"ד | גליון מס': 655 | לסדר: " כי שר הוא לכם חלף עבודתכם באהל מועד "

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון בפקס
באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

שאלת את עצמך איד

תורמים?

בבנק: פאג

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת להחזר מס (ס' 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנשי:

052-7683095

054-8446691

תודה מראש!!!

בשורות טובות

לכל בית ישראל!

בני מדינת ישראל שתרמו שקליהם לתורה ונגנבו או שאבדו.

בימים אלו שהוסר התקציב של המדינה והישיבות והכוללים... זה הזמן לחדד שוב מה זה אומר לנו ובעיקר **מה שזה לא אומר**... אז ככה: בייחס אלינו, מה יהיה איתנו??? זה לא הנושא... ריווח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר!!! (כמובן, קל מאוד להגיד את זה... ועוד יותר קל לדקלם את זה... אבל בסוף זו האמת וכך זה גם היה למעיישה ויהיה למעשה...)

הסיפור האמיתי זה דווקא בייחס לאחינו התועים!!! דווקא נדחי ישראל שעד היום היה להם זכות של היטפלות והשתתפות ללומדי התורה ועכשיו זה נחסר להם... **זה בדיוק כמו מחצית השקל** שכל ישראל היו צריכים לתת לבדק הבית... למה??? כי חסר כסף ללשכה??? לא!!! אלא ונתנו איש כופר נפשו... ולקחת את כסף הכיפורים ונתת אותו על עבודת אוהל מועד והיה לבני ישראל לזכרון **לכפר על נפשתיכם!!!** בזה שיש לי חלק של חצי שקל בעבודת אוהל מועד... בזה אני נטפל לעבודה ובה היא מכפרת עלי... אבל אם יש יהודי שח"ו לא נתן מחצית השקל אז אין לו חלק בעבודת אוהל מועד... והוא חשוף לסכנות... כי אין לו מה שיכפר בעדו... **וזה בערך מה שקורה עכשיו!!!** עד היום שבע מיליון יהודים, היה להם שייכות מינימלית בעבודת אוהל מועד... לקחו כמה גרושים מכספי המיסים שלהם ונתנו אותו על עבודת ד"א של הלכה שזה מה שיש לקב"ה מיום שחרב בית המקדש... וזה מה שהגן וכיפר עליהם... ואת מערכת ההגנה הזו הם הפסידו כעת!!! זה **בערך** מה שקרה!!!

ולמה אני מדגיש שזה **בערך** מה שקרה כעת??? למה זה רק **בערך**??

כי יש פה פרט קטן שמשנה את כל התמונה!! החלטתה הזו להפסיק את התקציבים ללומדי התורה... היא לא החלטתה של נציגי העם... אלא של הבג"ץ... **וזה מאוד משנה!!!** כי כאן אנחנו נכנסים למשנה 'בני העיר ששלחו את שקליהם ונגנבו או שאבדו...' מה קורה אם יהודי הכפר היו יראים ושלמים... שלחו את המחצית השקל שלהם עם כל הלב והשליח משום מה התעכב... והגיע א' בניסן שאז תורמים את הלשכה ותכל'ס התרומה שלהם עדיין מתעכבת... אז לא נורא!! הכהן כשהוא תורם, הוא מכויין גם על הכסף שעדיין מתעכב בדרכים... (וחז"ל חקקו שהכסף שכבר בדרך נזקף כאילו הוא כבר נתרם וזה נחשב שיש להם חלק בקרבנות הציבור) אלא שאז... שוד ושבד!!! ביום ב' בניסן... כשהשליח עדיין בדרך... פתאום התנפלו עליו שודדים ונגנבו לו את כל התרומה... אוי אוי... מה עושים עכשיו?? מי אמור לספוג את הפסד? האם הלשכה או אנשי העיר?? אומרים חז"ל: הלשכה סופגת את הפסד!!! כלומר: זה נחשב שהם כבר תרמו, והגנבים שגנבו, גנבו ללשכה... **ומעתה: יהא רעווא והלומד'ס הזו תעלה ותתקבל לפני כסא הכבוד...** וזה יהיה תקף גם בייחס לאחינו התועים... שהכסף שלהם כבר נשלח ע"י נבחרי הציבור עבור עולם התורה... והוא רק נעשק בדרך ע"י הלסטים העומד מאליו שהגיע והחרים את הכסף... ויש היגיון לומר שמשלם המיסים כבר זכה בשותפות... והבג"ץ שעשק וחמס, הוא חמס וגזל את עולם התורה ולא את אחינו התועים שמאוד זקוקים לזכויות בתקופה זו...

מה שכן... חשבתי על מיזם שמומלץ להריץ אותו בקרב אחינו היהודים הפשוטים והמסורתיים... (אני סומך על אלו שידועים להעביר דברים... מי שידע להעביר את מה שלא צריך להעביר, שיעביר לפחות גם את זה...) שכל יהודי באשר הוא... יקצה מידי יום חצי שקל או שקל!!! ויזכה אותו לכלל ישראל!! 'ימסרנו לציבור יפה יפה!!!' ובשם כל ישראל יתן את החצי שקל הזה עבור החזקת תורה... לא משנה למי... תתפוס את האברך הראשון או את הראש כולל הראשון... ומצידי גם לשיעור תורה המקומי בבית כנסת... העיקר לזכות את כלל ישראל מידי יום, שלכה פ' מדין 'זכין לאדם שלא בפניו', שעם ישראל יהיה חלק של שקל בעסק התורה... המיזם הזה הוא חשוב כדי לזכות את אחינו התועים בהשתתפות בתורה... אבל לא פחות מזה להעביר את המסר וההשקפה אצל אחינו המסורתיים הפשוטים... לתת להם להבין שאנחנו לא צריכים את השקל הזה!!! אנחנו נלמד לחיות בלי התקציבים של המדינה... אבל מה יהיה עם כלל ישראל שעלולים להישאר עירום ועריה ללא הזכות שעד כה שמרה עליהם? אין לכם ברירה!!! אתם צריכים לדאוג לעצמכם - בכוחות עצמכם!! אנו נמצאים בתקופה מידי רגישה בשביל לשחק במערכת הבטחון הרוחנית של עם ישראל... (העיתוי הזה, אם הוא לא היה עצוב... הוא היה זועק השגחה פרטית, איך יכול להיות שבדיוק בתקופה הכי מסוכנת... בדיוק אז אבל בדיוק!!! שוללים מאחינו ישראל את הזכות להשתתף בלימוד התורה...) אתה יודע מה?? אם פעם היה מיזם לא מוצלח של 'אלף למטה'... שכל בחור ישיבה לוקח על עצמו חייל... שזה מעוות בעצם הגישה והתפיסה!!! אז ניתן להציע משהו אחר: שכל יהודי יקח על עצמו להקצות חצי שקל לחייל!! או 5 שקל ל-10 חיילים... (לא משנה כעת הפרטים) ולהגיע למצב שכל חייל יקבל זכות של חצי שקל או שקל שזוכה עבורו בתורת ה'... סו"ס בל נשכח שכש-ויהי בהיות יהושע ביריחו, וירא והנה איש עומד כנגדו וחרבו שלופה בידו, ויאמר לו: עתה באתי!! ודורשים חז"ל שהייתה תביעה על ביטול תורה!! ועל מי?? על מי הייתה התביעה?? **על הלוחמים בעצמם!!!** זאת אומרת: לא רק כלל ישראל צריך את התורה שלנו... אלא הלוחמים בראש ובראשונה... הם עצמם נתבעים על ביטול תורה! אז לכל הפחות ש-להם יהיה מי שיזכה אותם במטבע אחת ליום עבור כל חייל בשותפות לתורה... ובינינו... שלא יתנו לנו את הכסף... שיתנו את זה לשיעורי תורה... כדי שלא יגידו אנחנו העשרנו את אברהם... תעשו את זה בשביל שלחיילים שלנו יהיה חלק בתורת ה' בתקופה שהם צריכים כ"כ הרבה רחמים...

המשך בעמוד 6 בגיליון זה

אנחנו מסיימים כעת את קבוצת החודשים ניסן איר סיון... ואנחנו עוברים לחלק הבא... למקבץ הבא של החודשים... הלא הם חודש תמוז אב אלול... מה ההבדל ביניהם??
העניין הוא: שחודש ניסן איר סיון מכוון נגד דגל מחנה יהודה!! חודש ניסן- זה יהודה. איר- זה יששכר, וסיון- זבולון... וכעת לאחר שלושה חודשים שהתגוררנו בצד מזרח של אוהל מועד... אנחנו כעת עוברים דירה... אנחנו עוברים לדגל מחנה ראובן תימנה- בצד דרום... (אגב: נא להיזהר!! בדיוק בפרשת שבוע אנחנו רואים שדגל מחנה ראובן הוא בקבוצת סיכון גבוהה למחלוקת... בשבוע האחרון היה שם אסון כבד, וכעת שבדיוק עכשיו אנחנו עוברים לשם... נא לנקוט במשנה זהירות) ובכן: חודש תמוז- שייך לראובן, חודש אב- שמעון, וחודש אלול שייך לגד... המדרש כבר מתייחס לזה ואומר: שדגל מחנה יהודה זה הדגל הנבחר ביותר... יהודה יששכר וזבולון מכונים במדרש ה'בני תורה' שבשבטים... לא כמו שכולם בטוחים שזבולון זה הבעלבת... אלא אדרבה... דווקא הוא משלושת השבטים שמייצגים את תופסי התורה... ועל זה ב"ע הקדשתי במאמר האחורי מאמר מיוחד... עכ"פ... כעת בר"ח תמוז אנחנו כביכול עוברים מדגל מחנה יהודה ופנינו מועדות לדגל מחנה ראובן...

ובכן: דגל מחנה ראובן הוא כבר עבודה יותר מאתגרת!! הבני יששכר מביא: ששלושת החודשים שעשיו עשק מיעקב הלא הם: חודש תמוז ואב ואלול... (לעומת ניסן איר סיון ליעקב) והעבודה שלנו זה להחזיר את החודשים האלו לקדושה...

והבני יששכר מוסיף ומביא בשם המגלה עמוקות: שאת חודש אלול יעקב אבינו כבר הצליח בתחבולות חכמה להוציא מידו של עשיו... ומה שנותר לנו זה תמוז ואב!!

אבל מפת התאריך הזה לא מגיע ממקום של קול ענות חלושה... זה לא שבחודשים האלו יש בעיה... אדרבה... יש פה אתגר!! בחודשים אלו יש בחינה מסוימת ש'יוותר יעקב לבדו' ויאבק איש עמו... 'וקדימה' המאבק לא נועד בשביל להתחפר במיטה אלא בשביל להיאבק ולרשום נצחון... יעקב אבינו מוכרח לנצח!! הוא מוכרח להכריע איך יראו החודשיים הבאים?? ישנם שתי אופציות שמונחות על השלחן... או יולי אוגוסט של עשיו... או תמוז אב של יעקב... ואני אחליט!!!! המפתחות בידיים שלי! אני אקבע למי לתת את ה'לו' של החודשים האלו.

כן... אצל ראובן אין ליטופים... אין מחמאות... יעקב אבינו פונה אליו ישר ולעניין: ראובן בכורי אתה, פחו כמים אל תותר... והתוכחה המרה הזו נחשבת ברכה!!!! זה נוסח הברכה שיעקב בוחר לברך את ראובן... ומה פה הברכה??

יעקב אבינו פונה לראובן: אתה מספיק בכור! מספיק בוגר!! שאני יכול להטיל עליך משימות... לתבוע ממך ולא סתם אלא בתקיפות ולמסור את זה באחריותך המלאה!! תדע לך שיש לך אתגרים... אתה הולך לעמוד מול פחו כמים... ו... ואני סומך עליך שאתה תלחם... תאבד... וגם אם תכשל נקודתית תמשיך בייתר שאת... חודש תמוז ואב הם מאתגרים... והאתגר הזה הוא ברכה!! ה' פונה אליך ואומר: אני סומך עליך!!! ימי הקיץ כעת בעיצומם... הצורך בפיוור נפש והתפרקות (להתיכות) גובר... ואני מצפה ממך לגלות בכורה!!! לגלות עירנות ושליטה ולא להתרסק בקרב...

אני באופן אישי יכול להגיד לך... לי באופן אישי חודש תמוז ואב זה גישמאק!! אני מרגיש בחודשים אלו סוג של בכורה... בשלב מסוים מתחיל סוף זמן... אח"כ בין הזמנים... ודווקא זה גורם לי לעירנות!! אני מתחיל להרגיש את הנוכחות האישית שלי!! את האחריות והמנהיגות האישית שנדרשת ממני... זה אש... זה חי... זה נושם!! די להיות נגדר... הגיע הזמן להתחיל לגרום... או הנה... חודש טוב ומבורך ולשוש אלי קרב... לא לתת לקליפת סוף זמן לשלוט... אני שולט!! אני קובע!!

בעמוד 3-4 בגיליון זה... אודות שבט זבולון...

ואף על פי שיתמהמה--- לי אסור להתמהמה!!!

היה זה ממש בתחילת המלחמה... ביומיים שאחרי שמחת תורה... והיה חשש גדול שגם החיזבאללה יצטרף למלחמה... ולכן היה דחיפות גדולה לשלוח שם כוחות צבא גדולים... (ומי שזוכר אפילו ארה"ב שיגרה אניית מלחמה דווקא לא לעזה אלא לאזור לבנון כדי להרתיע אותם) ולבנתיים... מה לעשות שהמשאיות שמשנעות את הטנקים... נוסעות מאוד מאוד לאט כי זה ציוד מאוד כבד... (מי שנוסע בכביש שש בימים אלו רואה אותם מזדחלים לאורך הדרך) ותכל'ס לא היה זמן לחכות למשאיות עד שהם ישנעו את הטנקים עד שם למעלה אלא צבעו הגליל... אז איפה שאני גר... באחד ממקטעי הכביש... התקבלה החלטת חירום!! אין זמן... יאללה... מורידים את הטנקים מהמשאיות ושיתחילו לנוע על הכביש... טנק יודע לנוע מאוד מהר... אבל הוא הורס את הכביש... אבל אין מה לעשות!!!! אין זמן!! חייבים לנוע קדימה... ובאמת הטנקים התקדמו מהר מהר ולפחות הם חסכו את המקטע הספציפי הזה שהיה יכול לארוך כמה שעות, ואת הזמן היקר הזה הם חסכו... נכון שהכביש לבנתיים נהרס וצריך כעת לרבד אותו מחדש אבל מה לא עושים בשביל להגיע כמה שעות יותר מוקדם לצפון כדי לבלום את החיזבאללה... כל שעה מוקדם יותר זה קריטי!! זה הצלת חיים ממשית!! עד כאן מה שהיה ביומיים שאחרי שמחת תורה...

ובינינו... אני מדבר איתך כעת!!! חלפו מאז **יותר מתשעה חודשים** מאז תחילת המלחמה ונכון שזה יכול להתחיל כל יום... אבל לכה"פ במבט לאחור תסכים איתי שזה ממש ממש לא היה דחוף!! המשאיות היו יכולות לנסוע בשקט ובנחת... היה להם לכה"פ 9 חודשים (לעת עתה) לנסוע עד שהם יגיעו לצפון ששום דבר לא התחיל... **נו... אז לא חבל על הכביש שהרסו אותו??** ועוד על מה?? בשביל לחסוך כמה שעות בודדות... נו באמת... אני מדבר איתך על 9 חודשים קדימה ושום דבר לא קרה... אז להרוס כביש כדי לחסוך כמה שעות?? לא כואב הלב?

ומה התשובה?? אף אחד לא מביע חרטה על הזריזות והמהירות שנדרשה אז!!! ולמה?? כי... זה היה שתשעה חודשים קדימה... אתה יודע לספר בחצי גיחוך ש... מה מיהרתם... מה נבהלתם... הנה תשעה חודשים חלפו ושום דבר... אז זהו!!! שמה יכול להיות יותר הרבה מתשעה חודשים?? תשע שנים!! ובעוד תשע שנים וגם בעוד 19 שנים... אף אחד לא ישכח את אותו שמחת תורה שכולם יספרו **ממש ממש לא בגיחוך** שאף אחד לא מיהר ואף אחד לא נבהל... ולכן קרה מה שקרה!! ואנחנו מעדיפים עשר פעמים שקרה לנו שתשב רגל על רגל תשעה חודשים קדימה ותגרוך ותגיד מה נבהלתם ומה מיהרתם... מאשר שתשע שנה קדימה איכה ישבה בדד ובכו תבכה בלילה... שאוי אוי לא נבהלנו ולא מיהרנו וצחקנו וטייחנו ולכן קרה מה שקרה... אתה מסכים איתי?? וכאן!!! כשקלטתי את ההרגש הזה נפל לי בפה משפט חזק מאוד...

ואף על פי שיתמהמה--- לי אין רשות להתמהמה!!! יכול להיות שהמשיח מתמהמה!!! הנביא הכין אותנו מראש 'אם יתמהמה חכה לו... אבל ליי? לי אין רשות להתמהמה... כי אם אני ארדם בשמירה ותשאר לי רשימה של לקויות שהתמהמתי ולא מיהרתי לתקן ולהתכוון לפני בא יום ה' ומשיח פתאום יבא בהפתעה... ותנעל בפני ההזדמנות לתקן... אני אהיה בבעיה גדולה!!! למשיח מותר להתמהמה... אבל לי אין רשות להתמהמה... אין לי רשות לקחת הימור ולסכן את ההזדמנות שלי לעמוד בניסיונות ולהפגין נאמנות לה' שאני עלול להחמיץ... כן... זה בדיוק מה שקרה וגם קורה... המלחמה מול החיזבאללה עדיין מתמהמהת... זה חוקי... 'מותר' למלחמה להתמהמה... אבל במלחמה מול החמאס? **כאן אנו התמהמהנו**, ועל זה אנחנו לא יכולים לסלוח לעצמנו!

ואף על פי שיתמהמה--- אני לא יכול להרשות לעצמי להתמהמה!!! לפעמים יש כזו מין תחושה... נו... סתם נכנסתי לטורבו... היה נדמה לי שעוד רגע המשיח מגיע ולכן תפסתי חיזוק עצום... ושברתי וסיננתי... ותפסתי את עצמי ליידיים וכו'... ובסוף הוא מתמהמה... אז בשביל מה הזדרזתי?? את התחושה הזו אני זוכר מהקורונה... את זה כלונו חוינו גם מיד בתחילת המלחמה וכעת לקראת החזית בצפון זה שוב צף וכאן כבר יש מנגנון שחיקה מבפנים... נו... עזוב אותך... עוד פעם תכנס לטורבו שעוד רגע הוא מגיע ואז עוד פעם הוא יתמהמה... ואז!!!! ברקע של הכביש ההרוס נפל לי המשפט:

ואף על פי שיתמהמה--- לי אין רשות להתמהמה!!! בעצם מה איכפת לי שהמשיח מתמהמה?? שיתמהמה... העיקר שאני לא אתמהמה... זה כמו הטנקים שנמצאים בלבנון כבר 9 חודשים... למישהו איכפת שהמלחמה שם מתמהמהת? זה לא איכפת!! מה שאיכפת היה... זה אם אנחנו היינו מתמהמהים... מה אתה חושב... ברגע שאותם טנקים הגיעו סוף ללבנון והם גילו שהמלחמה לא התחילה... מה הם אמרו? יופי... המלחמה מתמהמהת... העיקר שאנחנו כבר פה!!!

בקיצור: בא נשנה את הנוסחה... עד היום תמיד אמרו לי שצריך להתחזק מהר מהר כי עוד רגע המשיח מגיע!! טוב... אני מתחזק... אבל בתנאי שהמשיח באמת מגיע עוד רגע... ואז אם מתברר שהוא מתמהמה... אז הוי... באמת... מה הירצת אות... סתם רצתי מהר...

אז לא!!! בא נשנה טיפ טיפה את המנגינה ואת הנוסחה... אני מוכרח להזדרז ולקחת את העניינים ברצינות... לעשות שינוי כאן ועכשיו ולהתחיל ליישם את כל מה שאני דוחה כל הזמן... ומהר מהר... למה?? כי אני מוכרח **להקדים** את המשיח ברגע... טוב... תפסתי את עצמי ליידיים... ב"ה הספקתי גם את בבא מציעא לפני המשיח... איזה יופי... הספקתי!! רגע... מה אתה כ"כ מבוסס... הרי המשיח בסוף לא הגיע עכשיו??

אז מה!!! העיקר שאני הקדמתי אותו... לא איכפת לי להקדים אותו... העיקר שהוא לא יקדים אותי... העיקר שאני לא אחר אותו... אה... מה אתה אומר על הנוסחה הזו?? ברור שזו הגישה הנכונה ובעיקר בוגרת!!! בינינו... אנחנו כבר לא ילדים קטנים שהכל אצלם עניין של רגע... כשהייתי ילד שמעתי בקלטת את הסיפור 'עלי רוצה יום הולדת עכשיו!!!' אצל הילדים הכל תלוי מה קורה עכשיו... אבל גדלנו בשנה וכשאנחנו מדברים על משיח... משיח זה משהו מאוד רציני... מאוד יסודי... זה טופס 4 של עולם הבא... האם הוא יתמהמה יום או יומיים?? זה פחות מטרדי... מה שהכי מטרדי זה אם אנחנו נתמהמה... אם אני לא אספיק להתחיל לשמור על העניינים... והקב"ה כבר ינקה את העולם וכבר לא תהיה לי הזדמנות להישמע לפניו שלו להיכנס בהינומא של נאמנות לפניו... אני לנצח נצחים לא אסלח לעצמי... אבל אם נכנסתי בהינומא כבר עכשיו והקדמתי את המשיח בשני רגעים... מה איכפת לי... העיקר אני בפנים... העיקר הספקתי אותו!! יש לי עוד הזדמנות... להספיק עוד משהו לפני המשיח... להקדים את המשיח בעוד כמה פעימות...

איפה ה'עסקנים' של פעם...?

איפה הם...?

קראת את הכותרת??... כן... כיום עסקן זה מילת גנאי... כיום 'עסקן' זה כינוי לאחד כזה שמחפש את עצמו... מעררב מפה ומשם ועושה בעיקר בלגן ופוליטיקות... אבל פעם המושג 'עסקנות' זה היה משהו קדוש... אם החתם סופר טרוד מאוד... במה הוא טרוד?? בהעמדת והחזקת הדת בעיר ובשיעורים מידי יום בישיבה ו... וגם כל מיני עסקנות שצריך לעשות... פעם 'עסקנות' זה היה מקבץ נרחב של תחומים בענייני יידישקייט שהרב היה מפעיל את התלמידי חכמים הראויים לפעול בעניינים אלו... זה עסקנות!!! (אגב: עד היום אצל חלק מהחסידים המושג 'עסקנות' נשאר משהו ששיר 'לקדוש פינמה' הרבי מפעיל את העסקנים...) אבל היום מישהו גנב את העסקנות מהיידישקייט... מי גנב??? כנראה העסקנים... אבל לא בטוח שזה רק הם... יכול להיות שזה מתחיל דווקא מאיתנו!!

ובכן: כלפי מה הדברים אמורים?

כמידי שנה אני לא יכול לסיים את חודש סיון בלי להקדיש מאמר אחד לכה"פ לשבט זבולון- שחודש סיון שייך לו... ואני מוחה בתוקף על כבודו של זבולון!! אני טוען שזרקנו את זבולון למשבת לא נכונה... **אז רק בקיצור נמרץ:** בראש שלנו תקוע שיששכר הוא התורה... ואם יששכר זה התורה... אז מה זה זבולון? זבולון זה הבעלבת שנפלט מבית המדרש... ולא נותר לו אלא לעשות כסף בשביל להרגיש מחובר ליששכר...

אבל זה לא נכון!! כי לאורך כל הדרך התורה מדגישה שיש שיויון מוחלט בין יששכר לזבולון!! בכמה מקומות יש דגש שיששכר וזבולון הם כמו תאומים... הם כ"כ דומים עד כדי שקשה להבחין ביניהם... **נו... אז מה באמת הפשט??** העניין הוא: שלא יששכר זה תורה ולא זבולון בעצבת... אלא מאי? התורה עצמה זה לוי!!! הוא מייצג את התורה!! לוי הוא האברך הקדוש שאני מנשק את כפות רגליו... הוא עמודא דאמצעייתא... הוא עיקר הגוף!!! ואילו יששכר וזבולון שניהם יחד 'בניך לימודי ה-' הם התלמידים של לוי!! הם שני הרגלים של לוי... במה זה מתבטא?? יששכר הוא **המרבץ תורה** של לוי!! ואילו זבולון הוא **המחזיק תורה** של לוי!!

לוי הוא הגוף... ויששכר וזבולון הם שני רגלים שמזיזות את הגוף קדימה... החבל שמפריד בין יששכר לזבולון הוא מאוד דק... זה כמעט כמו שתנסה להבחין בין רגל ימין לרגל שמאל... ההבדל הוא ממש בדקויות...

אני יכול להגיד לך בנימה אישית: אני יודע דבר אחד: שלא זכיתי להיות לוי!!! כי אני כותב עלונים וזוכה להרביץ תורה ואני לא זוכה לשבת וללמוד כמו אח שלי וכמו... אבל האם אני יששכר או זבולון?? אני כל הזמן מתלבט... יום אחד נראה לי שאני יששכר ורגע אחד זבולון...

ובכן: בא נתחיל להסביר מה זה זבולון...

לדוגמא: הגמ' בב"מ אומרת שכשר' סחורה נפטר, שמואל עשה עליו קריעה כדן תלמיד... מה יש?? ר' סחורה הסביר לשמואל משהו אחד בלבד... מה הוא לימד את שמואל?? מה זה 'זוהמא ליסטרן'!!!

מה הכוונה?? המשנה בכלים מביאה מחלוקת לגבי זוהמא ליסטרן... האם יש לו טומאת אחוריים ותוך.. לר"מ יש לו אחוריים ותוך, לרבי יהודה אין בכלל, ור"ש סובר שאחוריים יש ותוך לא... הבנת מה כתוב במשנה? גם אני לא... אבל דווקא שמואל כן מבין את המשנה!!! שמואל לא צריך שנעזור לו להבין במאי קמפלגי ר"מ ורבי יהודה ור"ש... איתם הוא כבר יסתדר... בשביל זה הוא אריון- שמואל!!! דא עקא: שלשמואל יש בעיה טכנית!!! הוא לא יודע מה זה הדבר הזה שנקרא 'זוהמא ליסטרן'!! מה זה 'מוצר' הזה... אומר שמואל: אני לא צריך שיסבירו לי את המחלוקת... את זה אני כבר אדע להבין... אני תקוע עם הנתונים!! אני מחפש מישהו שיסביר לי מה זה 'זוהמא ליסטרן'!!! ואז הגיע ר' סחורה והביא איתו את המידע!!! הוא בירר מה זה 'זוהמא ליסטרן' וחזר עם זה לשמואל... ושמואל הרגיש כלפיו הכרת הטוב והערכה בסדר גודל של תלמיד לרב עד כדי שצריך לעשות עליו קריעה... שים לב: ר' סחורה לא הסביר לשמואל פשט במשנה... את זה שמואל כבר יכול להסביר לו... לשמואל היה חסר את הנתון בעצמו... על מה אנחנו מדברים פה!!! **הנה לך שפראך של זבולון!!!** שמואל הוא לוי או יששכר, הוא יודע את דבר ה'... יודע גם לתרגם את דבר ה'... אבל לפעמים זה נעצר בנתונים... ואם תשים לב... קצת יומרני לומר... אבל יתכן שחצי מהתלמוד בבלי שלנו... זה לא דבר ה'!!! אלא הנתונים בעצמם!!!

וזו חלוקת העבודה של יששכר וזבולון... יששכר באהלך- יששכר לוקח את התורה של לוי ומוריד אותה ומקרב אותו עד... עד הנתונים!!! וזבולון במקביל יוצא... יוצא לפרגמטיא... יוצא להביא את הנתונים איפה שהם...

קח דוגמא אחת מני אלף: כעת למדנו בדף היומי שהבית והעליה של שנים שנפלו... ולשניהם אין כסף לבנות מחדש ולכן הם רוצים למכור את השטח... וכאן מתעוררת שאלה בתחום שמאות נכס... כמה חלק יש למתגורר בקומה שניה, בייחס לערך של הקרקע של הבנין בעצמו... זו שאלה מקצועית לכל דבר!! ויש בזה ויכוה בגמ', יש טוענים שלבעל העליה יש חלק של **רבע** בקרקע ורבי נתן סבור **ששליש!** אומר רבה: הלכה כרבי נתן!! למה? כי הוא **אב בי"ד**... ואם הוא אב בי"ד אז יש לו את הידע והמומחיות בערך שמאות קרקע... שמעת?? על דבר ה' אין כאן ויכוה!!! הויכווח פה הוא בנתון המקצועי בהערכת המומחים לענייני מקרקעין... ומי אמור לדון בזה?? התנאים והאמוראים!!! ואומר לך רבה: אני סומך על רבי נתן... כי הוא אב בי"ד... וממילא יש לו את הידע בנושאים האלו... הנה לך שפראך של ת"ח נוסח זבולון... כמה שיששכר ישב בבי"ד ויכריע ע"פ דעת תורה... סו"ס חמישים אחוז מהשאלות... מחכות לנו מול הנתונים היבשים!!! ההבדל בין מום קבוע למום עובר... זה משהו שמחכה לנו במקצוע הויטרינאי ורבינו רב

מוציא על זה י"ב חודש... יששכר יודע לתרגם את התורה לנתונים... אבל את הנתונים זבולון צריך להביא לו... אתה מוזמן לעשות סקירה מלמעלה על כל הגמרות שאתה מכיר... כמה פעמים מוזכר בגמ' כל מיני שיעורים שחז"ל מכריעים בשיקול דעת מקצועי משלהם!!! לדוגמא: קח את פרק ח' ט' י' במסכת שבת... הגמ' שם מביאה רשימה של יותר מ- 80 פריטים... מה השיעור שלהם להוצאת שבת... המשנה עוברת פריט פריט גמי, חבל, סיד, חרסית, עפר, דבק, זפת, עצם, זכוכית, צרור והמשנה מונה כל אחד מה השיעור שלו להוצאת שבת... ואני שואל אותך: מה זה?? לדון האם שיעור של גמי זה כדי לעשות ממנו מתלה בקיר או כדי לעשות ידיה לסל... יש פה נידון מול דבר ה'? לא!!! את דבר ה' אנחנו יודעים!! שכל מי שמוציא בשבת שיעור חשוב חייב... כעת כל העסק שלנו זה עבודת נמלים מול הנתונים בעצמם, לשבת מול כל פריט בעולמו של ה' ולדון לגופו של עניין מה השיעור הבסיסי שלו... הנה לך שפראך נוסח זבולון... ומי מדבר על מסכת כלים... שאולי עשר אחוז ממנה זה דבר ה'!!! זה שכלי עץ מקבליהם טמאים ופשטיהם טהורים, נשברו טהרו, זה תורת ה'!!! את זה לוי לימד אותנו ומכאן ואילך יש לך אלפי כלים שמוזכרים במשנה... ומי הוא זה שעובר פריט פריט!! מגדיר את השימוש שלו ועפ"י יששכר נותן לו את ההגדרה ההלכתית... זה מה שקורה בחברותא בין יששכר וזבולון והדיבור יוצא מפי שניהם... יששכר הביא את דבר ה', וזבולון הביא את הנתונים, וכך נולדה מסכת כלים!! כך חצי סדר זרעים... כל ההגדרות הבוטניות שזבולון מביא... ויששכר עפ"י מכריע מתי עונת המעשרות...

יששכר מתיישב עם זבולון ואומר לו: לוי לימד אותנו שכלי עץ העשוי לנחת אינו מקבל טומאה, כעת אני זקוק לנתון מקצועי מדעי מאיזה כווד משקל זה נחשב כלי עומד לנחת... וקדימה... זבולון קיבל את המשימה... וזבולון הוא הבן תורה מובהק שיש לו את החוש הטכני או השמאי בתחום הזה (וכל תחום אחר) והוא יוצא למשימה והוא באמת חוזר לנו עם **'בור ספינה אלכסנדריה שהוא מחזיק ארבעים סאה בלב שהוא כוריים ביבשה!** הבור ספינה הזה נהפך לנכסי צאן ברזל בבית המדרש שלנו!!! אבל תחשוב רגע... מאיפה הבור ספינה הזה הגיע לבית מדרש?

לוי האברך?? בחיים שלו לא דרך בספינה... יששכר?? גם לא!!! יששכר נשאר בבית המדרש... ובשביל זה יש את זבולון שיש לו חוש מקצועי בשלל נושאים שמוכרחים אותו בבית המדרש!!! ואם מהיום תתחיל לעקוב אתה תגלה שכמעט חצי מהתלמוד בבלי שלנו נשען על נתונים!!!

כל אלפי הפעמים שמוזכר בגמ' שיעור... שיעור של סלע חסירה, או כמה שיעור פגיעה לעניין טעינה, שיעור של זמן לאינספור שאלות בגמ'... ואם זה הגדרות של חציצה... הגדרות של הבדלים בין מיני מאכל לעניין נדרים, כלאים, מצטמק ורע לו... כל הפרטים האלו לכשעצמם זה לא תורה!! אבל הם הנתונים של תורה ור' סחורה שמביא נתונים שכאלו לשמואל... שמואל עושה עליו קריעה, כי נתונים של תורה זה תורה!!!

יגשו אליך ויציעו לך להיות מלמד שעתיים ביום... אז ככה: אם תגיד איזה יופי... סו"ס חיפשתי לצאת מהכולל ולהתחיל לחפש את עצמי... והנה מציעים לי... אם זו תהיה הגישה... זה עניין של זמן עד שתצא מהכולל בלאו הכי... אבל אם הגישה תהיה... כן! יש לי פה שליחות!!!! היות ואני אברך!!! יש צורך דווקא באברכים שיהיו מופקדים על חינוך ילדי ישראל ולא כאלו שהפסיקו להיות אברכים... אם זו תהיה הגישה, לא רק שזה לא יוציא אותך מבית המדרש, אלא זה רק יקשור אותך לשם בקשר איתן וקיים, כי זה לא שהלכת להיות מלמד כי עזבת את הכולל... אלא הלכת להיות מלמד --- כי אתה אברך!!! האברך שבך הוא הסיבה!!! צריך לדעת שיש מחסור חמור בזבולון... יש מחסור בעסקנים יראי שמים... בבני תורה מרוממים שיש להם גישה לצעירים... הבנה בנפש האדם... ושלל תחומים שעולם התורה צריך ו... וצריך להשאיר את זה בידיים טובות... ואם אתה כבר נאלץ בלאו הכי לצאת מבית המדרש ולעסוק בזה... אל תצא כי הגיע הזמן להפסיק להיות אברך... תצא כי צריך אברכים שעוסקים בתחום הזה!!! צריך אברכים שמבינים בנפש האדם... תאר לעצמך שצעיר חרדי צריך פסיכולוג ואין!!! יש רק אייפוניסטים שיזוהו את השמירת עיניים המבורכת של הבחור כהפרעת אישיות (כן... יש כאלו... היו דברים מעולם) בשביל זה יש צורך בבני תורה שמקצועיים בתחום... אז אנחנו לא ממליצים לצאת מהכולל... אבל אם אתה כבר צריך לצאת... צא עם האברכיות שלך!!!!

תצא לדרך בתחושת שליחות שצריך בתחום הזה דווקא בני תורה!!!

ומה אתה חושב... ברגע שיש בן תורה אמיתי שנאלץ לצאת מהכולל, והוא יצא נכון!!! הוא יצא בתחושת שליחות... שצריך אברך שיעסוק בחינוך!!! צריך אברך שיתעסק בנוער... ברגע שזו תחושת שליחות... כאלו אנשים... מאוד קשה להבחין בינם לבין אברכים שיושבים ולומדים בכולל... כי הם מחוברים בכל הווייתם לרוממות... קח אותי... אני יושב וכותב רוב היום... מישהו חושב עלי שאני בעלבת?? אני בעצמי... מרגיש שאני לא בן תורה?? למה לא?? כי זה מאוד ברור לי וגם לך... שאני לא התחלתי לכתוב כי נמאס לי ללמוד ולכן שמתי עט על האוזן ונהייתי לבלר...

הפוך!! הגחתי מתוך בית המדרש, בתחושת שליחות שיש צורך באברך שמחובר לתורה שהוא יכתוב ולא עיתונאים... ולכן הכתיבה הזו לא רק שלא מרחיקה אותי מהבית מדרש... היא רק כובלת אותי יותר ויותר... כי אני כותב בשם האברכות... אני כותב עלונים בשם הבן תורה שבי...

הבנת?? אני יודע שיהיו שוטים שיוציאו מכאן שאני מעודד אברכים לצאת מהכולל... נעתיר עליהם בחונן הדעת... אם אין דעת הבדלה מנין...

מה שבטוח: אני יששכר או זבולון, כורע ברך לאחי האברך שהוא א' א'.

בדיחה... זה לתת לחתול לשמור על החלב... אז פה!!! בנקודה הזו כולם מבינים שאין ברירה... באופן ספונטני וללא תיאום מראש... קמו אברכים שיש להם חוש טכני וכלים לזה והם פשוט גילו יכולות של עסקנות... מתוך הבנה פנימית ששירות כזה מוכרח להגיע רק מתוך אברכים שמורים בביהמ"ד ואין מישהו אחר שיעשה את זה

ומה שהכי מדהים הוא!!! שאותם אברכים האלו שעוסקים במלאכת הקודש הזו... ממשכים ללמוד בהתמדה והעסקנות הזו לא הוציאה אותם מהלימוד... ולמה?? **כי זו עסקנות אמיתית!!!** זה לא אברך שנמאס לו ללמוד ולכן הוא התחיל לערבב עם חסימת אינטרנט... זה עובד הפוך!!! זה אברך שהבין, שאין ברירה!!! צריך אברכים שיודעים לחסום!! רק בגלל שאני אברך אני צריך לעשות את זה... הוא לקח את האברך שבו לשם!!! ממילא הוא גם הגיע חזר שליחות ועושה את זה מהמקום הכי פנימי... וגם זה חלק בלתי נפרד מהאברכיות שלו...

אז הנה... על אלה אני בוכיה... איפה העסקנים מהסוג הזה...

פעם זה היה סוג העסקנים... העסקנים בדור של הבית ישראל והרב שך... זה היה זה!! הם אלו שניהלו מערכות בחירות, הם אלו שהרימו אירועים... זה היה אנשים מחוברים בכל הווייתם והם יצאו מבית המדרש וגם חזרו לשם... הדוגמא מהניתוק של האינטרנט זה בסה"כ מדגם... אז תחשוב שצריך את זה בעוד המון דברים אחרים...

זה נכון בייחס לכל המקומות שיש לאברכים טענות נגד העסקנים... בטח... ברגע שנתת לעסקן לנהל פרויקט שקשור לידישקייט מה הפלא שזה נאבד שם באמצע הדרך והוסט לגמרי... ואז אתה מתעצבן... למה העסקנים הם לא בני תורה... אז לא!!! הטענה היא עליך!!! למה אתה מפקיר עסקנויות בכאלו נושאי ידישקייט בידיים של עסקנים??...

אתה קולט את האבסורד?? בראש שלנו תקוע שמי שעושה עסקנות הוא עסקן... ממילא אם אני אברך... אז כל דבר ששייך לעסקנות, אני אמור לתת לעסקנים לעשות אותה... לא אדוני!!! יש עסקנויות שמוכרחים דווקא אברכים שיעשו אותם... כי מדובר בדברים מהותיים שאי אפשר להפקיר אותם בידיים של עסקנים... ואם לא... אל תבא בטענות...

בינינו... החינוך של ילדי ישראל... זה נושא חשוב מאין כמוותו!!! תגיד לי: מי אתה בדיוק רוצה שיחנך את הדור הבא?? כל אלו שנפלטו מהכולל?? כל מי שלא יכל להיות אברך והחליט לצאת החוצה... מה... אתה באמת רוצה שזה יראה כמו שכשאתי הייתי ילד ואני מעדיף לא לפרט?? זה ברור שמוכרח לדאוג שהמלמדים בחידר יהיו בני תורה... ואיך זה יקרה?? זה מתחיל הפוך!!! לא שהמלמדים יהיו אברכים!! אלא האברכים יהיו מלמדים!! יש עניין שדווקא אברכים יהיו מלמדים...

עכשיו: תכל'ס... לאן אני חותר?? אני מחפש להוציא אותך מהכולל??

התשובה היא חלילה וחס!! אדרבה... זו הדרך היחידה איך להשאיר אברך מחובר בכל הווייתו לכולל גם במידה והוא יצטרך לצאת!!! תחשוב: אם יום אחד

וממילא העבודה של יששכר זבולון היא שילוב מנצח!!

כעת בא נרד שלב... ובא ננסה נתרגם את זה לדורנו...

איפה הזבולון הזה מגיע לידי ביטוי בדורנו???
אז ככה: לנו האברכים... יש לנו חתול שחור מול העסקנים... אנחנו לא מסתדרים איתם... ובצדק!!! כי לעסקנים יש בדרך כלל ראש של בעלבתים... ומיותר לציין שיש להם אייפון והם מחוברים לכל העולם... וברגע שאברכים רוצים לדחוף משהו... מטבע הדברים זה מגיע לידיים של העסקנים שהם אמורים בפועל לקדם את זה... (בשביל מה הם עסקנים אם לא בשביל זה) וברגע שזה מגיע לעסקנים... אז הדברים כמובן יוצאים מהקשרם... כי מה שחשוב אברך לא מספיק חשוב לבעלבת... וניואנסים שאברך רגיש להם... האייפוניסט בכלל לא רואה אותם... ואז זה נראה כמו שזה נראה... ואז יש לנו טענות על העסקנים!!!
עד כאן מוכר?? ובכן: מה הטענות שלנו על העסקנים?? שחבל...

למה העסקנים הם כאלו בעלבתים?? למה הם לא אברכים בני תורה??

ואני חושב שהמשפט הזה הוא לא נכון!!! זה לא שחבל שהעסקנים הם לא אברכים... ההיפך!!! **חבל שהאברכים הם לא עסקנים!!!** שמעת??

אם תשים לב: לא אמרתי כלום!! בסה"כ הפכתי את המשפט!! אבל זה הבדל שמים וארץ!!! הבעיה לא מתחילה מהעסקנים... זה מתחיל מאיתנו... אני לא בא בטענות לעסקן חבל למה הוא לא אברך... מה הקשר... אבל אני כן בא בטענות!!! חבל שהאברכים השאירו עסקנויות חשובות בידישקייט לכל מיני עסקנים... ישנם נושאים מהותיים בידישקייט שאתה לא יכול להפקיד אותם בידיים של עסקנים... אז לצפות מהעסקן שיהיה אברך... למה בדיוק?? אבל אני מצפה מאברך שלא ישאיר את הכל לעסקנים... ויבין שיש עסקנויות שצריך דווקא אברכים בשביל זה...

הדוגמא שמאוד תופסת אותי... והיא נראית לי כמודל לחיקוי:

יש תחום אחד ויחיד של עסקנות... שכל העסקנים בתחום הזה הם רק אברכים... סליחה... בעצם כל האברכים הם הם העסקנים של התחום הזה... תנחש מה זה?? **התחום של חסימה וניתוק מחשבים מאינטרנט...** אוטנט וכל מה שמסתעף מזה... כל המוחות המבריקים שמתעסקים בתחום הזה הם כולם אברכים ללא יוצא מן הכלל... תנסה לחפש עסקן בשכונה שמתעסק עם ניתוקי אינטרנט... אין... רק אברכים...

נו... איך זה קרה?? תן ניחוש איך זה 'במקרה' יצא ככה??

פשוט מאוד: אין פה מה להבין... כי מי... מי אתה בדיוק רוצה שיעשה את זה?? מי?? תחשוב שאני צריך כעת לחסום מחשב מאינטרנט... למי אני אלך?? לעסקן האייפוניסט המצוי? שהוא? שהוא יעשה לי חסימה?? אתה מבין ל בד שזה אפילו לא

ראש חודש תמוז יהיה ביום...?? לא יודע... תלוי בעדי הראיה...

יענקי השובב מאוד שמח השבוע... השבת הקרובה הולך להיות שמח בירושלים... הולך להיות הרבה אוכל ועקשען... מה יש??
אנחנו מתגוררים בירושלים בבנין סמוך לחצר בית יעזק... ממש גובלים בחצר המפורסמת, מידי ליל ראש חודש יש פה המולה רבתי!!! עיני כל עם ישראל נשאות לחצר בית יעזק, מיד בעלות השחר רבן גמליאל מופיע פה ומתחיל לקבל עדות החודש... אז בעלות השחר זה כבר סוף האירוע... כי הדרמה האמיתית היא לאורך הלילה!!! כי אל תשכח שלא בטוב שבכלל יש לבנה... סו"ס זה חמישים חמישים... או שהלבנה נראתה בזמנה ואז בליל ל' כבר ראו את החודש ואז מיד בבוקר מכריזים שהיום ר"ח וזה מתהפך מל' בסיון לא' בתמוז... ובאותה מידה יתכן שלא!!! לא ראו הלילה את הלבנה ומסילא היום זה באמת ל' בסיון, ורק מחר בלילה זה ליל ר"ח מעובר... ואז יש פה לפנות בוקר סעודה בהשתתפות הנשיא... יש פה שמחה גדולה... יש ברכות מיוחדות לעיבור החודש... עכ"פ רק מגיע ליל ל' בחודש... ובתחילת הערב זה חידה!!! אין לך שמץ של מושג מה הולך להיות פה בשעה הקרובה... שעתים... שלוש... חמש...

כמובן שקורה לפעמים... שחצי שעה לאחר שהתחיל הערב... בקושי הכהנים נכנסו לאכול בתרומות... בקושי אנשי מעמד הספינקו לשבור את הצום היומי שלהם... וכבר מישהו מגיע ומכריז: ברוך הטוב והמטיב!!! הלבנה נראתה בחידושה... (זה קצת נדיר כי ירושלים הרים סביב לה וקשה לראות את הלבנה בחידושה, צריך בשביל זה לטפס לגובה בסדר גודל של גג היכל, ולשם המסונה נכנס רק בעלות השחר להגיד 'האיר פני כל המזרח עד שבחרון שהגיע זמן השחיטה... ומסילא בירושלים עצמה די קשה לראות) ואז אנחנו 'חכמים' מוקדם... אבל בדרך כלל הראשונים שמגיעים לעדכן זה אנשי 'מעלה אדומים' שנמצאים בגובה מעל ירושלים ולפעמים יכולים לראות את הירח בחידושה... להם אורך בערך שעה וחצי להגיע... ועד שהם מגיעים שורר שקט מתוח!!! צוות שלם של מכניסי אורחים עומד שם בהיכון להתחיל להיכן אוכל בקדחתנות לכל מי שטרח והגיע... אבל לבנתיים הכל ריק... דממה בחצר!!! עבר שעה וחצי ועדיין שקט... טוב... ממש ימים להמתין... משעתיים ואילך אם עדיין אף אחד לא הופיע משום כיוון... זה מתחיל לתת אינדיקציה לקראת איזה ערב אנחנו הולכים... אמנם בחורף!!! בחורף אי אפשר לדעת עד הרגע האחרון... בחודש כסליו שבט אדר שבדרך כלל יש עננים... שם זה בלתי צפוי לחלוטין... אתה יכול לחכות לילה שלם ואף אחד לא הגיע כי ברוב האזורים היה עננים... ופתאום בשעה עשר בבוקר מופיע לך עומס תנועה אדיר של כרכרות מאי שם... מדימונה שבקצה נחלת יהודה על גבול ארץ אדום... או מעמק המכמתת שבנחלת אפרים... ושם!!! שם ראו את הלבנה... תעשה משהו... בחורף- לפעמים מגיעים עשרות בודדות של אנשים כי רק להם היה את הרגעי החסד שהקב"ה פתח להם חלון בין העננים והם זכו לראות לבנה בחידושה... ובאותה מידה- דווקא בחורף יכולים להגיע הכי הרבה אנשים, גם כי יש לילה ארוך וזה מרחיב את מעגל האפשרויות, וגם בגלל שכולם חוששים שאנחנו היחידים שראינו ומרגישים תחושת אחריות... אבל בקיץ זה יותר מצוי... זה אז שמגיעים או שלא מגיעים... אם הגיע חצות לילה ו... ואף אחד עדיין לא הופיע... מסתמן שיש לנו עוד יום בחודש סיוון... עוד יום במחירון שנקבע לחודש שעבר לשמנים ולסלתות של הקרבנות ורק מחר בלילה יתחדש שוב המחירון (ככל הנראה תהיה ירידה במחיר של הסלתות, כי עכשיו זה שיא העונה... אבל בשמנים יתכן עליה)... אגב: אחד הדברים הקצת לא נעימים... שקורה לפעמים בקיץ שאף אחד... אף אחד לא הגיע להעיד... שזה אומר שככל הנראה הלבנה לא נראתה בעליל!!! ובכל זאת מטפטים כמה אנשים בודדים מפה ומשם... וברגע שהם מופיעים מוכרחים להזדקק עליהם אבל יש פה אינדיקציה שאם באמת הייתה לבנה, היו פה עוד כמה מאות או אלפים... וכאן רבן גמליאל חוקר אותם שתי וערב ובדרך כלל מתברר שהם טעו או דמיינו...

עכ"פ בחודש הנוכחי הזה... ליל קידוש החודש זה שבת קודש... ולכן יענקי מאוד שמח... ולמה??? כי מילא בליל ר"ח שחל ביום חול, אפשר להיערך תוך כדי... המטבח פתוח... ולפי מספר הנוהרים מבשלים ואופים ומריצים ומתקתקים... אבל כשמדובר בליל שבת... אתה מוכרח להיערך מראש!! אתה צריך להיכן הכל מראש... אתה לא יכול לקחת סיכון, שמופיעים לי פה בליל שבת 5000 איש ואין לנו מספיק חלות בשבילם או אין לנו חמין מספיק בשבילם... אתה חייב להיכן אוכל לעם רב!!! ומקסימום לא... אז ששון ושמחה לילי ירושלים... אנחנו נקרא להם סביב שולחנות ערוכים... יהיה פה עונג שבת... סו"ס האוכל בבית יעזק, לא מקפידים שהוא יהיה חולין בטהרה... בגלל שרוב האנשים שמגיעים להעיד... בפרט בחודש תמוז... הם בחזקת שהם הספינקו כבר לעבור בכל מיני בית הפרס... או נטמאו למת... סו"ס עכשיו זו עכשיו בדיוק לאחר התקופה הבעורת של קציר התבואה, ובעיצומם של קיץ התאנים ומסתובבים מחוץ לעיר ונטמאים... ואל תשכח שהרבה מהאנשים שעולים להעיד עדות החודש הם לא מתוכננים מראש... זה לא בן אדם שתכנן את עצמו לעלות לירושלים והתחיל לטיהר וכו'... הכל פה מהרגע להרגע... מסילא אין עניין שהאוכל יהיה בטהרה, וברגע שנשאר כמויות של אוכל, יענקלה וחבריו מגיעים בחדווה רבה ואוכלים... כמובן שחלק מהאוכל (מה שלא מתקלקל) נשאר בהמתנה לסעודת מלווה מלכה ברוב עם לפנות בוקר, לסעודת העיבור,

עכ"פ מה תגיד על החברותא והוצדק ושלימים... שניהם יחד לומדים בישיבת רבי עקיבא בבני ברק, ומידי ליל שבת הם עושים שינון וחזרה על כל הבנין אב, והגז"ש ובמה הצד שר"ע לימד אותם בדיבורא דנגעים וזב... ו... וביום ששי יהוצדק קרץ בחצי עין לשלוימי... היית רוצה לזכות להתפלל מוסף סמוך ונראה לשני כבשים תמימים?? שלוימי לא נשאר חייב: היית רוצה בשעת רעוא דרעוין לשמוע את שירת הלויים 'ירכיבהו על במתי ארץ' (כן... בתמיד של בין הערביים דשבת שרים את שירת האוינו בחלוקה של שש שש שבתות... ממש כמו פרקי אבות שלנו... ובדיוק השבוע זה הקטע הכי ממים לבבות... יסובבנוהו ויבוננוהו ויצרנוהו כאישון עינו וכו'... איך אפשר לוותר על זה)... בקיצור: הם כבר לא היו צריכים יותר מזה... הקדימו להתפלל מנחה גדולה בערב שבת... בשעת דמדומי שקיעה הם עלו למרפסת של פוניבז', ושם הם ראו בעליל את הלבנה בחידושה!!! מיד רצו לעשות קידוש וסעודת שבת... (לא המתינו למעריב) ומיד יצאו לדרך... כי... כי זה לא פשוט!!! בקיץ הלילה קצר... ומבני ברק הדרך מאוד ארוכה, ועיכוב הכי קטן, אנחנו עלולים למצא את עצמנו מגיעים לירושלים אחר חצות היום והתברר שחיללנו שבת לחינם... (באמצע הדרך, כשנצטרך בלאו הכי לפוש, נעצור בצדי הדרך... נקרא ק"ש ונתפלל)... ביטול תורה לא יהיה לנו כי בלאו הכי, את השלוש מאות תילי תילים של הלכות העדכניים מר"ע אנחנו משננים רק בע"פ!!! מה שבטוח: היעד הקצבי שלנו לעת עתה בהליכה!! שאנחנו מאוד מאוד מקוים להספיק לשמוע את קול שער הגדול שנפתח!!! שזה אומר שבשביל זה אנחנו צריכים להספיק בעלות השחר להיות כבר פחות מ' פרסאות סמוך לירושלים... אם אכן נזכה לשמוע את קול שער הגדול... אנחנו רגועים שאנחנו מגיעים בשעה ממש סבירה... יש סיכוי שאפילו נספיק גם להעיד ועוד לרוץ מהר למקדש ולהספיק את הקרבת המוסף שהוא באיחורו של יום, וגם לשמוע את השיר של מוסף... השבוע זה 'עלי באר ענו לה'... אבל אי לא!!! איך שכחנו... אם החודש אכן יוקבע בזמנו... שיר של ר"ח דוחה שיר של שבת... וכנראה יהיה 'ברכי נפשי'...

מה יותר גרוע מלהתלונן על הצדיק...???

אני מהפחש פשט!!! פשט בפרשת שבוע... כתוב 'והשיכותי מעלי את תלונות בני ישראל אשר המה מלינים עליכם'!!! שים לב מה כתוב: והשיכותי מעלי-ה' אומר אני רוצה להוריד מעלי!!! את התלונות שבני ישראל מתלוננים עליכם... איך שזה נשמע מייטש... זה נשמע שהקב"ה כביכול רוצה להתנער... נכון מתלוננים עליכם?? אני רוצה להוריד את זה ממני... והרי ברור שזה לא הפשט!!! אז מה כן???

נדמה לי שאולי הפשט הוא כך:

כמה פסוקים לפני כן עם ישראל מתלוננים על משה ואהרן... אתם!!! אתם המיתם את עם ה'... אתם אשמים בהכל... וזה מאוד חמור!!! הקב"ה מאוד כועס... הרומז מתוך העדה הזאת ואכלה אותם כרגע... 14.700 מתים במגיפה...

עכשיו: איך שאני מכיר את עצמי... מסתמא אני לא הייתי מאלו שמתלוננים על משה ואהרן... אני מאוד מקווה בשביל עצמי שאני לא העזתי להתחנף ולומר אתם המיתם את עם ה'... אדרבה... אני הייתי מאלו שניסו להרגיע את ההמון הזועם... ומה טענתי להם?? מה אתם רוצים ממושה רבינו?? זכותו המלאה!!! הקב"ה מינה אותו להיות הרועה... ומכאן ואילך ה' נתן לו את מלא הסמכות לעשות איתנו מה שהוא רוצה... הוא יכול למנות את האה שלו והחברים שלו... כי אנחנו הצאן שלו... אז נכון! אני מסכים איתכם שזה די מרגיז... זה תחושה מאוד לא נעימה שאנחנו כמו צאן שה' הפקיד עלינו רועה שהגורל שלנו בידיים שלו והוא יכול לעשות איתנו מה שבא לו... זה די מעצבן... אבל אין מה להתלונן עליו... כי זו זכותו!!! כך אני ניסיתי להרגיע את ההמון הזועם... וגם הצלחתי חלקית...

וכאן הקב"ה הגיע ואמר: אוי אוי אוי... זה הכי גרוע!!!

להגיע לכו מסקנה... זה פשוט לקחת את הכעס והמרמור ולהעביר אותו ממושה רבינו לרשב"ע!!! זה רק יותר גרוע!!!

ולכן והשיכותי מעלי את תלונות בני ישראל אשר המה מלינים עליכם!!! לא מספיק לי שהספקתם להתלונן על משה רבינו כי זכותו לעשות מה שהוא רוצה... לא!!! אני רוצה להוכיח שמה שמשה רבינו, זה לא הוא אלא אני! אחרת לא עשיתו כלום...

יש כאלו שקשה להם להתבטל לרבנים והצדיקים וזה מרגיז אותם... ואז הם מתחצפים ויודבר העם באלוקים ובמשה... וזה חמור מאוד. החולק על רבו כחולק על השכינה!!!

נו... אז מה עושים נגד זה?? אז כאן יש כאלו שמצאו פתרון קל: הם פשוט מפילים את זה על הרבש"ע... תשמע... מה אתה מתלונן על הרב או הצדיק שהוא מחליט מה שהוא רוצה?? מה לעשות... הוא הרועה!!! ואתה הכבשה שלו... וה' נתן לו את הסמכות המלאה לעשות איתך מה שהוא רוצה... לסובב אותך ימינה שמאלה וימינה... (וכאן כמובן מצטטים 'אפילו יאמר לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין'... נו... מה יכול להיות מפורש יותר מזה... ואמנם די קשה לבלוע את זה רגשית... אבל אין מה להתלונן על הצדיק... ה' נתן לו את הסמכות הזו... לסתום פיות בצורה שכזו... זה עוול!!! במקום לטפל בבכיה... זה פשוט לקחת אותה מהצדיק ולהעביר אותה לרבש"ע...

אם עד עכשיו הוא היה מתוסכל מהרבנים... עכשיו הוא מתוסכל מהרבש"ע שהשאיר אותו אצלם והוא מופקד לגורלו...

אין כזה דבר!!! 'והשיכותי מעלי'!!! ה' מצווה אותנו להסביר ולהוכיח שמה שהרב אומר, זה לא הוא אלא זה רצון ה'!!! אז בזמן מסירת התורה, זה נוסד בדרך של אותות ומופתים של ויוצא פרח ויוצץ ציץ... אבל היום זה מוכרח להיות מנומק... מוכרח להיות מתואם עם הספר תורה היהודי... אם יהודי חי בתחושה שה' לקח אותנו כמו בהמה והיקנה אותנו בקניין משיכה למישהו... זה לא בסדר!!! לא כך פותרים בעיות נוסח 'החולק על רבו' ודו"ק...

למה הצבא לא מתגייס ל--חרדים??

המשך - יופי... עד עכשיו נתתי שיעורי בית למסורתיים ולחילונים... חינכתי אותם ונתתי להם הוראות מה לעשות... אבל כעת בא נחזור הבייתה: מאוד קל לכעוס על החילונים ולהיות המומים מהטענה שלהם 'מאי אהני לרבנן' וגם לתת להם עצות... ואני עומד ושואל: בינינו לבין עצמנו...

מה אתה חושב על עצמך?? אתה כן מרגיש שאתה שווה משהו??

בלי להטיח כעת במוסר שאנחנו לא רציניים וצריך להתחזק... עזוב... אני מדבר כעת עליך!! אתה הבן עליה שכן עוסק בתורה בעמל ויגיעה ועליך נאמר 'רבנן לא צריכי נטירותא'... האם אתה בעצמך יודע להעריך את מה שאתה כבר עושה?? בא נהיה כנים ונודה בפה מלא: שלא!!! אנחנו לא מעריכים את עצמנו ואת גודל השליחות שלנו... ואנחנו נזכרים בזה רק כשמטיחים בננו... רק כשהחילוני מעיז להגיד מאי אהני לן רבנן... אז אנחנו נזכרים לקחת ללב... ועלינו נאמר: 'מי בי ליום קטנות, מי גרם להם לצדיקים שיתבזבזו שולחנם לעתיד לבא? קטנות שהיה בהם שלא האמינו בקב"ה... כלומר: לא האמינו בגודל האיומן והשליחות שה' נותן בהם... דברים כ"כ גדולים כתובים בחז"ל על מי שיושב ועוסק בתורה ואנחנו מתקשים לחיות את זה... הרבה פעמים אני מרגיש מאי אהני... מה הועלת'... אני יושב פה וסוחב את עצמי... ומה כבר יכול להיות...

וברגע ש'נהי בעינינו כחגבים', מה הפלא ש'וכן היו בעיניהם'!!!

זו תוכחה שאי אפשר לעמוד מולה וכולנו נופלים בה!!!

זה לא הזמן להקלאה עצמית... לא נותר לנו כעת אלא להתחזק! במה?? לא... שום דבר מעשי... רק להתחיל להעריך את מה שאנחנו כבר עושים... כן... החילוני התורן שמזלזל ואומר: מאי אהני לן רבנן... הוא בא לעורר אותנו להתחזק... במה?? להבין עד כמה אהני ואהני ואהני... לא!!! אל תתחיל ללמוד יותר... אל תברך ליותר... תתחיל להעריך את הקיים!!! דווקא את הקיים!! בדיוק עכשיו שמעתי הוספה דומיננטית על המעשה המפורסם שכולנו מכירים שהמשכילים עשו הצגה איך נראית מלחמה ע"פ תורה איך שהמשוח מלחמה מסנן ומסנן... מי אשר בנה בית חדש... וכו'... מי הירא ורך הלבב... ובסוף נשארו שם שני גדולי עולם שהם הלוחמים היחידים... וכאן כל המשכילים צוחקים... נו... לך תנסה לנהל מלחמה עם שני לוחמים זקנים... וכאן ידועה התגובה של החפץ חיים שאמר: נכון... אבל אותם שני זקנים בסוף נצחו!!! זו התגובה נוסח הח"ח... אבל!!! כאן מגיע ההמשך שהוא פחות ידוע!!! (שמעתי מכלי מהימן...) שאת אותו סיפור, סיפרו לר' חיים בריסקער איך שהמשכילים צחקו וזלזלו... ר' חיים ענה מיניה וביה: רגע... ומה אתם חשבתם?? כן... התלוננתם איך המשכילים הציגו את זה בזלזול וחוסר ריאליות... נו... כשאתם מנסים לרמיין בני תורה שמהלים מלחמה... האם אתם רואים את זה יותר טוב מהמשכילים?? בינינו... אם תהיה כנה עם עצמך... שישאר בינינו... האם אני באמת באמת חושב שהתורה שלי מגינה על כל העולם... האם אני באמת חושב שברגע שאני צדיק בסודם אז 'ונשאתי לכל המקום בעבורם' קאי עלי?? תסתכל לי בתוך העיניים...

אז זהו!! לא נותר לנו אלא פשוט לרענן את זה... לחזק את זה... ופשוט להפנים את זה!!! לא אני הזמנתי את זה... הבג"ץ הזמין...

ובהזדמנות זו... אני רוצה לסגור פינה... ולענות אחת ולתמיד תשובה על טענה קבועה ונצחית... כל פעם שיוצא לי לפתוח דיון עם בחורים על הנושא של גיוס בני הישיבות... שהטיעון הוא כמובן שאני לא מתגייסים כי הצבא הוא נגד היידישקייט ואי אפשר בשום אופן להישאר נאמן לה' ולתורתו מתוך הצבא... תמיד!!! אבל תמיד כשצף הנושא הזה, יש את אלו שמעלים את הטענה ההגיונית והמתבקשת:

נו... מה הבעיה?? אם כל הבעיה היא שבצבא א"א לשמור על יהדות ויש שם מפגעים רוחניים וכו'... נו... זה גופא בגלל שאין שם חרדים... אבל ברגע שיהיו 5000 בחורים חרדים בצבא... אנחנו נדרוש שיפתחו שם יחידה נפרדת וסטרילית שלא יהיה שם שום מפגע רוחני... יהיה שם שטיבלאך ומקוה והכל בהכוננת מן ר' דוב לנדא שליט"א... בקיצור: הכל יהיה שם על טהרת הקודש בדיוק כמו בישיבה... נו... מה עכשיו הבעיה?? זו שאלה מאוד מוכרת... סוג של שאלה שרוצה להצמיד לקיד... נו... הנה... סגרת לך את כל הפרטים... השלמתי לך את כל הנתונים הנדרשים לך בתור חרדי... וקדימה... למה עכשיו אתה עדיין לא מתגייס??

אז ככה: **שאלה כזו יכול לשאול רק חרדי שלא מתחיל לקלוט** מה זה צבא!!! מי ששואל כזו שאלה... זה רק מסגיר עד כמה הוא בכלל לא בא'ירוע'... זה מראה עד כמה בחורי ישיבות לא באמת קולטים את היקף המשמעות שנקראת צבא... אז ככה: **כלל צבא בעולם יש כלל ברזל:**

העקרון הכי הכי קריטי בצבא זה **היררכיה מוחלטת!!!** כי צבא זה **גוף ביצועי!!!** וכשניגשים לביצוע טכני מוכרח להיות סגירת מעגל ותיאום מוחלט בין ככלל הצוותות... ולכן סופר עקרוני שבצבא יהיה קדוק אחד בלבד!!! הבנת מה אמרת?? **אני אתן לך דוגמא:**

תאר לעצמך שיש צומת רמזורים מסועפת בגבול ב"ב רמת גן... שיש עליה ויכוח האם זה שייך לתחום שיפוט ב"ב או לרמת גן...?? נו... אני מציע פשרה... התחלנו ב"ב ולומדים עכשיו על שותפים שחלקו!! נעשה חלוקה!! בא נחליט שהרמזור הימני יהיה שייך לב"ב ועיריית ב"ב תחליט מתי ירוק ומתי אדום... ואילו הרמזור השמאלי יהיה שייך לרמת גן... ורמת גן תחליט מתי ירוק ואדום... אה... מה אתה אומר על הפשרה המדהימה הזו?? ה' ירחם... בוקה ומובלקה... יהיו שם רח"ל תאונות דרכים על ימין ועל שמאל... למה?? כי כל טיפס מבין שכל הורט וכל הרעיון של רשת רמזורים זה התיאום המוחלט!!! שברגע שבצד ימין נהיה ירוק, אז מכל הכיוונים יש אדום וכן ההיפך... אי אפשר לתת לשני קדקודים לנהל רשת רמזורים!!! אתה יכול לתת לשני קדקודים לצרוח אחד על השני במליאת הכנסת... אתה יכול לתת לשני קדקודים להתווכח ולהציג שני צדדים בדרכים היותר גבוהים... אבל כשזה מגיע לשלב הביצוע כמו רמזור אתה מחייב מנגנון יחיד שחולש וסוגל מעגל על הכל!!!

זה בדיוק הסיפור של צבא!!! צבא זה כמו רמזור... זה מנגנון ביצועי!! יש פה תכנית עבודה שמורכבת מאות אלפי כוחות פרטיים... וחחייב להיות שגוף אחד שעומד מלמעלה הוא סוגל

מעגל על כולם ומקבל החלטות בשבילם אין שנים!! אין אפשרות שזה יהיה שנים... (אגב: זו הסיבה שכל הרמטכ"ל"ם שאח"כ ממשיכים לפוליטיקה... הם לא מסתדרים שם... כי בממשלה זה הפוך. בפוליטיקה נותנים לכל האינטרסים להשמיע את קולם ומגיעים להכרעה ממוצעת... ואיש צבא לא מכיר שפה כזו. הוא לא רגיל לשמוע שתי קולות שונים)

וממילא הטענה הקבועה הזו שבחורים שואלים: מה הבעיה?? נקים יחידה נפרדת שהרמטכ"ל שלה זה מרן האדמו"ר מויזניץ ור' משה הליל הירש וזה יהיה על טהרת קודש... **אין!!! זה לא שייך!! זה לא מתחיל!!!** זה אפילו לא בדיחה... כי בצבא מוכרח להיות גוף אחד היחידות שקמות וצוות מתוך התחייבות לדאוג לתנאים החרדיים... זה מזויף מתוכו וזה בלוף מהרגע הראשון ומהרגע הראשון אף אחד לא חשב שזה יראה אחרת!! כי ברגע שהרמטכ"ל יתן פקודה להתייצב הרגע ולהיכנס לנגמ"ש שיש בו תערוכת... אף אחד לא יוכל לסרב פקודה!! כי... כי זה בדיוק כמו שתעמוד באמצע רמזורים פעילים ותתחיל לכונן את התנועה לאן שאתה רוצה... זה לא שייך ולא מתחיל!!

אני רוצה שתבין: כשמעמידים משיגה כשרות במפעל... הבד"ץ לא יסכים לתת את החותמת שלו רק בתנאי שבעל המפעל יעשה איתם חוזה מראש שהם נותנים למשיגה סמכות רשמית שאם באמצע העבודה, משהו לא מוצא חן בעיניו מבחינת כשרות... יש לו את הסמכות לעצור את כל העבודה!!! להשבית את כל המפעל!! וזה כתוב בחוזה הרשמי... ואם מפיר את החוזה הזה ומצמצמים על המשיגה... למחרת אתה רואה מודעה בעיתון שהוסרה הכשרות ממפעל פלוני...

אתה קולט?? על אותו משקל כאן: בשביל שאני אמסור 3000 בחורי ישיבה קדושים וטהורים בידיים של הצבא... מתוך התחייבות על אורח חיים תורני מובהק!! בשביל זה הרמטכ"ל צריך לעשות חוזה עם מרן ר' דוב לנדא שליט"א ולהתחייב לו שברגע שקורה מפגע רוחני בלב עזה ומרן ר' דוב שליט"א מקבל 'קריאה' שיש שם חריגה ממה שכתוב בתורה... באותו רגע יש סמכות לגדולי ישראל להשבית באותו רגע את החיילים שלנו!! סירוב פקודה!!! בום!!! שיירת הטנקים נעצרה!!! מה קרה??

ותרתנו הקדושה אומרת שכי תצא מחנה על אויבך ונשמרת מכל דבר רע והיה מחניך קדוש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך... וזה הרי כתוב בדיוק על זה!! בדיוק על שיירת הנגמ"ש"ם והנמרים בלב עזה... והיות ויש פה 'ערות דבר', מרן הרמטכ"ל ושירי הצבא דמועצת גדולי התורה נתנו הוראה מיידית לחיילי האמונים על התורה לעצור ברגע זה את הכל!! אם הרמטכ"ל מוכן לכזה ווטו, קדימה... הרגע אנחנו יוצאים לדרך... **אבל כל מי שקצת מבין** מה זה צבא ושומע את התיאור שלי מתגלגל מצחוק... זה אפילו לא מתחיל... מילא מפעל של סאבאבא אגוים... מקסימום יעצרו את הפס יצור לכמה שעות עד שהמשיגה יתן את האישור... מילא כשירבו בממשלה על תקציבים ומישהו פה יעצור... יטרפד... נריב... נגיע להסכמות... אבל בצבא ? ! ? בצבא העסק חייב להיות מקשה אחת!!! חייב שיהיה חלון גבוה אחד שמשם מתקבלים ההחלטות ואין לאף אחד אפשרות לתקוע מקלות פתאומיים...

ועכשיו!!! על פי זה תבין עד כמה הנושא של גיוס כן גיוס לא... עד כמה זה נוגע בנקודות הכי הכי רגישות ביהדות!!! זה לא עוד איזה ויכוח טכני שהחרדים יתנו כתף... יש פה משהו הכי הכי אידיאולוגי!!!

היות ואנחנו חרדים לדבר ה', אז אצלנו הפקודות מגיעות מהתורה!! ואילו מי שנכנס לצבא... זה עקרוני שהוא מכריז ונשבע אמונים: אני מוסר את כל כולי לפקודות שהדרג העליון מעלי יפקוד אותי... וברגע שהדרג העליון בצבא הוא חילוני גמור... אז החייל הדתי והירא שמים שמכריז ככה... במילים אחרות הוא אומר: מהיום ה' לא לגמרי מחליט עלי אלא הרמטכ"ל... יש לי פה רמטכ"ל שברגע שיהיה לו אי תיאום מול בורא עולם, אני אשמע לו ולא לבורא עולם... ואני שואל אותך: מותר להוציא כזה משפט מהפה?? מותר להכריז כזו הכרזה?? זה הרבה יותר גרוע מחילול שבת במזיד לתאבון... כי זו לא הכרזה מוצהרת וזו כן!!

אתה מתחיל להבין מה פה הסיפור??

אתה מתחיל לקלוט שגיוס לצבא זה ביטוי בעל משמעות עמוקה?? כן... בחור ישיבה חושב שהיוכוח כן גיוס או לא... זה כמו איזה ארגון של 'קמחא דפסחא' שקוראים לך להתגייס ולעזור... אז זהו שלא!! צבא זה לא ארגון הצלה וזק"א ש... יאלה... למה לא... בא תשרת את הקהילה... צבא זה כור היתוך שעניינו להפוך אותך לבורג מתוך מערכת... ככה זה צריך להיות!! ואין בעיה... כל זמן שאני בורג מתוך מערכת של חיילות בית דוד שהעומד בראשה עושה צדקה ומשפט ונלחם מלחמת ה'... אין לי בעיה להישבע אמונים לרצון ה' שהוא מייצג... אבל ברגע שאתה נהיה בורג מתוך מערכת שהעומדים בראשה חילונים גמורים, זה אומר שאתה מכריז שאתה כפוף לשמאלני הזה ולא לרשב"ע...

ואת ההכרזה הזו הם לא יקבלו מאיתנו!! שישכחו מזה!!!

אגב: זו הסיבה שאם תשים לב... הרמטכ"ל בחחחחיים לא יגיד בעזרת ה'... הוא בחחחיים לא יוציא מהפה את המילים בסיעתא דשמיא, ולא יגיד תודה לה'... ותמיד לא הבנתי: מילא אתה כופר גמור וכולך נשען על כוחי ועוצם ידי וכו'... בסדר... אבל למה אתה לא פוליטיקאי ? ! ? מה... אתה לא יודע שהחרדים נורא נחתיים וכשבבייב אומר בעזרת ה' הוא קונה אותם בשניות... מה איכפת לך לזרוק להם בננה ולהגיד בסיעתא דשמיא כדי לעשות להם טוב על הלב... (שהם יוכלו להגיד שאפילו 'הוא' אמר בעזרת ה'...) אז למה בחיים לא תשמע את זה... גם כשזה מתבקש וזועק שהיה פה ניסים ומה איכפת לך להגיד שה' עזר??

התשובה היא: שכשדובר בצבא לא שייך שנים!!! ואם הרמטכ"ל יזכיר בעזרת ה'... המשמעות היא שלא אני הרמטכ"ל אלא הרב"ש"ע... וזה כבר 'יותר מיד' בשבילו... מילא ביבי... בסידר... יש לו הרבה שותפים בקואליציה... אז לא איכפת לו להכניס גם 'בעזרת ה'... אבל בתוך המנגנון של הצבא...? להזכיר שמישהו פה חוץ מהמערכת עשה משהו... זה אויס טבקשלוש... זה לא בא בחשבון בשום מחיר... גם לא פוליטי... כן... תבין שזה המנגנון של הצבא!!! זהו שהרב"ש"ע רמטכ"ל או אני! אין משהו באמצע... לכן בממשלה אנחנו יכולים להיות ובצבא לא... בקיצור: כאן בשרות ספורות אלו חשפתי אותך אחת ולתמיד למה הנושא של גיוס לצבא... זה על גבול של גזירת שמד רוחני ודו"ק...

המאור שבמורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

כל הזכויות שמורות ©

שבת לי' סיון התשפ"ד

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
19:32	20:23	21:20
19:31	20:22	21:17
19:35	20:25	21:21
19:31	20:22	21:17

י-ם
ת"א
חיפה
ב"ש

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעל דהאן נ" 050-4194600

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

אחוות אחים נוגעת ללב הראה אחד ממשפחת רכטסמן. ברצותו להציל את אחיו הקטן, שם אותו בשק בין כלי עבודתו. מדי לכתו אל מחנה העבודה ובחזרה היה נושא בשק. הילד היה נשאר בפנים, שקט, ללא נוע כל היום. לא עלה על דעת איש איזה אוצר נושא הפועל על שכמו. בסופו של דבר ניצל הילד וזכו שניהם לעלות לארץ ישראל.

כתוב בפרקי אבות איזהו העשיר השמח בחלקו שואל **החפץ חיים** זצ"ל ולכאורה איך יוכל האדם המתפרנס **בצער ובצמצום** או הסובל במצוקות שיהיה שמח בזה ועוד מדוע אומר התנא בחלקו ולא במה שיש לו?

משיב החפץ חיים: "הקב"ה שהוא אלוקי הרוחות לכל בשר **יודע** כי כל העניינים **המסוגלים** לכל נפש ונפש לנסותם בם, בעמדה בזה העולם כי באמת כל נפשות האדם ירדו לניסיון. יש שניסיונו ע"י עוני אם יוכל לעמוד בייסורין ושאר מצוקות הזמן ויש שניסיונו הוא ע"י עשירות אם תהיה ידו פתוחה לעניים. וכל פרט ופרט של חיי האדם הוא חלקו השייך **רק לנפשו לבד**, לפי עניין התיקון הנדרש ממנה ואם היה נמצא האיש הזה במצבו של אדם אחר, היה סובל מזה הרבה יותר. ולזה אמר איזהו העשיר השמח בחלקו דווקא. וא"כ הדבר שכל מצבו של האדם בעוה"ו לפי מה שהוא.

גדול היה רבי **אברהם אמינו** זצ"ל ביוכיז הרבים, וכדברי הגמרא ביומא: ראה הקב"ה שהצדיקים מועטים, עמד ושתלן בכל דור ודור, שנאמר: "כי לה' מצוקי ארץ וישת עליהם תבל".

היו צדיקים שאכילתם הייתה כתפילתם, ואנו, הלוואי תהא תפילתנו כאכילתנו...

ואכן, קורא הדורות מראש השכין ברבי אברהם נשמה גבוהה אשר נועד לה התפקיד הרם **לשאת אח טרחם ומשאם** של זרע רחומיו בגשמיות וברוחניות, להודיעם את חוקי האלוקים ואת תורתו. אכן צדיק וענו היה, חונן ונותן בסתר ובגלוי, מפזר לאביונים, אבי יתומים ודין אלמנות, סועד ומרנין לבבות עגומים.

הדאגה האחת והיחידה שמותר לאדם להיות שרוי בה היא הדאגה על כי הוא דואג

לע"נ רחל (רשל) אלבו בת קלרה

לעשות שלום בן איש לאשתו למעת השכנת שלום בית היה מרן **יעקב ישראל קניבסקי** זצ"ל מוותר על הנהגותיו המיוחדות, שבדרך כלל הקפיד עליהן ביותר, ובגרדך שאמרו חז"ל (סוכה נג'): "ומה לעשות **שלום בין איש לאשתו**" אמרה תורה שמי שנכתב בקדושה ימחה על המים, אני על אחת כמה וכמה שחייב לשנות ממנהגי למען שלום בית" - אמר מרן. ידוע שרבנו הקפיד שלא תכנסנה נשים להדרו, אבל כשמדובר היה בשלום בית, **חרג** ממנהגו והסכים שהאישה יתכנס.

מרב שאלות לאדם, עוד עלולים להכשילו בשקר.

ליזכוחים אין סוף הפסק אתם מיד בהתחלה.

הרב **יעקב מוצפי** זצ"ל **בעודו** בגיל 30 שנה בחרו בו להיות משגיח בבית מטבחים.

כמו כן שימש בבית דין לערעורין כדיין במשך **כמה שנים** עד השנה האחרונה שזכה לעלות ארצה.

כמו כן אחיו של רבינו ז"ל, הרב **דוד מוצפי** זצ"ל כהן ראש השוחטים בבגדד למעלה מעשרים שנה-וגם היה חבר בית דין לערעורים, ובעלוותו לארצנו הקדושה בשנת תשי"א

מיד **נבחר להיות רב** ברמת יצחק והרביץ תורה ברבים עד ימיו האחרונים.

נקודה למחשבה

ב11.4.45 משחזר הרב הצבאי האמריקני הרשל שכטר, הגענו לסביבות העיר ויינמר. שמענו איך מספרים כי יש כאן בסביבה איזה מחנה ריכוז, לא יכלתי להתחיל אפילו לחשוב מה **מצפה** לנו שם. נסענו לשם והגענו מיד אחרי טור הטנקים הראשון. הרמתי עיני וראיתי עשן מיתמר. הכל בער שם, פה ושם ליד הגדר היו מאות מאות, גופות, שלדי אדם, שרידי גופות שחיכו לקרמטוריום. המראה היה נורא מעבר לכל דמיון אנושי. מעבר לערמת גופות נראה היה עוד משהו, **משהו נע שם**, לא מת, הבטתי בפלצות זוג עינים חיות הביטו לכיוון שלי! אמיתיות, מבהלות, זוג עינים של ילד... ילד? כאן? בגינה הנורא הזה? בשיחת טלפון מתל אביב, משחזר הילד של אז - הרב הראשי הרה"ג רבי **ישראל מאיר לאו** שליט"א את צידו השני של המפגש - "היה זה ביום השחרור, לקראת אחר הצהריים, מטוסים חגו מעל המחנה והאסירים חשו כי משהו מכריע מתרחש כאן. הייתי בבלוק מספר 8 בזהות של ילד פולני בין השבויים הרוסיים. בשלב מסוים אנשים החלו לרוץ אל בין הגדרות, הגרמנים ממש "קצרו" בהם ממגדלי השמירה. גם אני רצתי לכיוון השער, לפתע נפלתי, ערמת גופות עצרה אותי... ראיתי מולי חייל. הוא הביט בי בתדהמה ומיד הניח ידו על האקדח... אני לא הבחנתי כי זהו חייל משחרר אמריקני. עבורי ילד מן המחנות היו חולצות, ירוקות, חומות ושחורות, ס.ס או וורמכט - מאיימות **נדיק באותה מידה**. אך האיש הזה הבין מיד כי הילד הזה לא יכול להיות גרמני - "עקפתי את ערימת הגופות, משחזר הרב שכטר, ניגשתי לילד, חיבקתי אותו ובתערובת של אידיש, חיוך ודמעות זולגות שאלתי - "בן כמה אתה, ילד?" הילד הביט בי בתמהון, ובפה חסר שיניים (מחוסר תזונה נכונה) ענה לי באידיש מהולה בגרמנית - "איזו מין שאלה זו, ממילא אני מבוגר ממך מה זה חשוב בן כמה אני?", "מבוגר ממני?" תמהתי. "למה אתה חושב זאת?". "כי אתה", השיב ברצינות רבה, "צחוק ובוכה ומעוות את פניך. ואני - לצחוק כבר שכחתי ולבכות - כבר לא בכיתי זמן רב כל כך.. אז אמור לי אחת מי מבוגר משנינו?... (העורך)

העלון לעילוי נשמת: **יוסף הצדיק ע"ה** הרב אליהו **לופס** זצ"ל זכותם תגן עלינו

כמו סופה שעוברת מהרה, כן מפלת הרשע הוא כהרף עין ולא יתמהמה יום אידו מלבוא.

משחר נעוריו התרחק רבנו יחזקאל לוינשטיין זצ"ל

כמפני אש מכל דבר שיש לו ריח של "עולם הזה". בהיותו בן חמש התייתם מאביו, וכשהגיע לגיל בר מצוה, נאלץ ולעבוד כנער שליה כדי להביא טרף לביתו. פעם אחת, בהיותו בבית המרחץ, נגנבה כל משכורתו. הנער הצעיר הסיק ממאורע זה שנכסי העולם הזה הם בני חלוף, ורק **קניינים רוחניים** שייכים לאדם לנצח. כך הגיע רבנו ליישבת ראדיו. בהגיעו לפרקו, דיברו בו נכבדות והציעו לו בנות עשירים. אולם רבנו לא חפץ בכך, משום שביקש להקדיש את חייו לתורה, והרי התנאי לכך הוא, כדברי התנא: "פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה... והיי צער תחיה".

בת עשירים, אמר, אינה מסוגלת לעמוד בזה. הוא נשא את הרבנית חיה, שהייתה יתומה עניה, ואכן היא עמדה לצדו בדרכו הקשה ועבדה ללא לאות כדי **שיוכל להקדיש את כל עתותיו לתורה ולעבודת ה'!** רבנו העריך מאוד את מסירותה והבטיח לה מחצית מחלקו בעולם הבא.

אין בכוחנו להקיף את גדלותו של האדם הגדול בענקים, מרן הגאון רבי **משה פיינשטיין זצ"ל**. די בכך שנצטט את דבריו של רבי יעקב קמינצקי, שנאמרו במסיבה חגיגת שנערכה לכבודו של רבנו ביישיבתו "מתיבתא תפארת ירושלים". למרות זקנותו המופלגת, ואף על פי שבאותו יום לקה רבי יעקב בחום גבוה, בא להשתתף במסיבה ואף נשא בה דברים. הוא השמיע את אמרתו של **הסבא מקלם זצ"ל** על אודות רבי ישראל סלנטר ואת דבריו של רבי אלחנן וסרמן על אודות **החפץ חיים זצ"ל**, וכך אמר:

"דרווין היה מסוגל להגות את הרעיון לפיו מוצא האדם מן הקוף, אך ורק משום שמעולם לא ראה את רבנו". רבי **אליהו לופיאן זצ"ל** ביקש להיות נוכח ב"כנסיה הגדולה" בירושלים בשנת תשכ"ד למרות גילו המופלג. הסיבה לכך הייתה, כפי שאמר, שברצונו לקיים את חובתו ולקום מפני כבודו של רבנו.

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

יִקְחָ קֶרֶחַ (טז, א) כתב רש"י: "פרשה זו יפה נדרשת במדרש תנחומא", מדרשים רבים מוזכרים בעניין קרחה. וטעם הדבר – אומר ה"בן איש חי" בדרושים – לפי שפרשת קרחה מדברת על ענין המחלוקת, ובכל דור ודור נמצאים בעלי מחלוקת. ונקט בדוקא לשון הווה – "נדרשת", כיון שעבירה זו נשארה עד היום הזה, וכמו שרמזו זאת בפסוק "בְּנֵי קֶרֶחַ לֹא מָתוּ" ויש שביארו ככוונת רש"י, שאין פשט והבנה במחלוקת זו אלא רק דרש, שכן על פי השכל הפשוט והישר, לא ברור מדוע ירצה אדם אשר יש לו הכל, להביא עצמו ואת הסובבים אותו לאבדון...

בדרך בדיחותא מספרים על דרשן אחד שהיה בקי גדול רק בדרשות פרשת קרחה, יותר מכך לא ידע מאומה. בזמנם האנשים הבאים לשמוע את הדרשה נהגו לתת סכום מסוים לדרשן.

הדרשן היה הולך מעיירה לעיירה, דורש את דרשתו ומרוויח פרוטות אחדות שמהן התפרנס. כאשר הגיעה פרשת קרחה, הדרשן דנן התעורר לתחייה. הוא דרש נפלא, והאנשים הנהנים גמלו לו בעין יפה. בשבת שלאחר מכן וגם בשבת אחר כך עדיין היה ריחו של קרחה מרחף באוויר, הבעיה התעוררה, כאשר הקהל החליטו להזמין אותו לדרוש כמה חודשים לאחר מכן. הדרשן כמובן לא רצה להחמיץ הזדמנויות, אך מה יעשה? מה כבר ביכולתו לדרוש?!

לקח האיש את המגבעת שלו והניחה במקום מוסתר – על כסא שעמד בצד. כאשר הגיע זמנו לדרוש קם ממקומו והחל לחפש את המגבעת כדי להניחה על ראשו. חיפש פה וחיפש שם, אך המגבעת איננה. "היכן המגבעת שלי?" – שאל האיש בקול – "לפני זמן מה היתה מונחת אצלי וקעת איננה, נבלעה כמו קרחה ועדתו באדמה!... ואם כבר הזכרנו את קרחה, מורי ורבותי, נדרוש עליו מעט..." וכך פתח ודרש את אחת מדרשותיו על פרשת קרחה באזני הקהל המתמוגג...

עבד אלוף לבי בית ישראל

"ה' צדיק יבחן ורשע ואוהב חסם שנאה נפשו" (תהילים) לכאורה **אין התאמה** מהרישא של הפסוק לסיפא, מהרישא אם ה' צדיק יבחן אז הרי צריך לומר שרשע לא יבחן. ומהסיפא: אם רשע וכו' שנאה נפשו, היה צריך לומר ה' צדיק אוהב! אלא התירוץ הוא:

הבחנות שהקב"ה נותן לצדיק הן האהבה הכי גדולה אליו, כי בזה הוא קונה את המדרגה שלו, ואילו את הרשע הוא שונא ולכן לא נותן לו בחינות שילך לדרכו

לרצות, זו כבר התקדמות לקראת משהו.

רבי **מנחם מנדל מקוצק** זצ"ל היה אומר: ראש בני ישראל נוטריקון של רבי אבל הנוטריקון של רבי יכול להיות גם רע בעיני ה' ללמדנו שאין **דוד ממוצע** לרבי ולמנהיג

מספרים על הסבא מקלם הגה"צ רבי **שמחה זיסל** זצ"ל שכאשר היו מדברים בגנותו ומוציאים עליו דיבות שונות היה מביע את שמחתו על אשר מגלים ברבים את חסרונותיו...

אירע פעם בבית התלמוד בקלם שאחד המלמדים שהיה מר נפש **תקף** את הסבא מקלם בחרפות וגידופים נוראים ומזעזעים כגון שהוא רשע, שאין לו חלק לעולם הבא וכד', דברים שאין הדעת סובלתם רבי שמחה זיסל הטה אוזנו והקשיב לדברי המגדף בהתעניינות רבה וכאשר ניסו אנשים להוציא את המלמד **ולגרשו** מעם פניו עיכב בידם באומרו כי באמת הצדק עם המגדף ואינו אלא מגלה את האמת.

למה אחרים מקבלים את העלון ראשונים ואתה לא?!

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

רע, הקב"ה יעד אותך להוולד דווקא בתקופה שבה נולדת בסביבה שבה באת לעולם, להורים שהולידו אותך בנסיבות מיוחדות לך מפגיש אותך עם אנשים מסוימים, נותן לך מורים מהם תלמד וידידים להם תתחבר או תתרחק.

מעניק לך כוחות גוף ונפש במדה הנדרשת לצרכך, מעמיד אותך במהלך חיך במצבים היחודיים לך. כל אלה מהווים עבורך את האמצעים **הטובים ביותר** להגיע אל התכלית אליה נשלחת לעולם למלא את רצונו יתברך ובהם טמונה הצלחתך".

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת והב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, שרון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוהנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מזל בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איזה, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, הרב יהודה יאיר, יחזקאל ושמואל בני שמחה, רפאל ואלברט בני קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אליעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן תנה פתייא, שלמה בן דונה, תנה בת אסתר דמני יפה בת לאה, יעקב בן שרה ברסקה, החסיד מנשה בן רחמה **מון הרב עובדיה יוסף בן גורגיה**

גליון ק"ד תמוח תשפ"ד

כך מקובל אני מרובתי ישמרם א-ל שכל הזהיר בברכת המזון מזונותיו מצויין לו בכבוד כל ימיו (ספר החינוך מצוה ת"ל) כותב העטרת זקנים: אדם המברך ברכת המזון מתוך הכתב בדקדוק ובכוונה מסלק מעצמו צרות רבות ואסונות ל"ע.

ואכלתה ושבעת וברכת

גליון על המזון

"מצאתי למה אין אות פ"א סופית (ף) בברכת המזון לפי שכל מי שבירך ברכת המזון בכוונה, אין שולט בו לא חרון אף ולא שצף ולא קצף, ולא אגף ולא אגף ומזונותיו מצויין לו ברוח ובכבוד על ימיו". ("באר היטב" או"ח הלכות ברכת המזון סימן קפ"ה אות א' - ספר הרוקח סימן של"ז)

מטרתו לעורר את גודל מעלת אמירת ברכת המזון בכוונה

הלוואה על תנאי!

דיים על המוציא ולברך ברכת המזון בכוונה. וזה מדי יום ויומו, חוק ולא יעבור. כמו כן התחלתי לקרוא את הגליונות שלכם, והתרשמתי מאוד מן הדברים הנשגבים, שהנכם מביאים תמיד במעלת מצווה קדושה זו.

הנה ממש זמן קצר לאחר מכן זכיתי לחתן את הבן שלי, ובעת השבע ברכות האחרון קיבלתי טלפון, מאיזה משרד ממשלתי, שמחפשים אחד שיהליף איזה תפקיד גבוה ומכובד במשרד שלהם, ביום המחרת כבר ישבתי איתם לראיון עבודה, והודות לקל התקבלתי לעבודה בתשלום נאה ומכובד, כעבור איזה תקופה, הם היו שבעי רצון מעבודה שלי, ועם העלו אותי במדרגה לתפקיד יותר נעלה וחשוב, וכמובן שגם המשכורת הכפילה את עצמה. ותודה לקל שכחיום אני כבר מרוויח יותר כסף ממה שהיה לי בעבודתי הראשונה שפיטרו אותי!

מיותר לציין, שכעת כבר נוכחתי בעצמי לראות הכח הגדול של "ברכת המזון" ואיני צריך ל"תנאי" של השכן שלי, ואני מספר המעשה כאן, קודם כל כדי שתדעו אתם המוציאים לאור, כמה גדול ההשפעה שהנכם פועלים מעבודתכם בקודש, וכמה יהודים נתעוררים מזה. וגם שכל כלל ישראל יכירו וידעו, הכח והסגולה של מצוות ברכת המזון בכוונה, ושלא יחפשו תירוצים והתירוס להיפטר מזה, ע"י המזונות ברו"ט למיניהם, אדרבא כולם ישלו דיים להמוציא ולברך ברכת המזון, ולהביא עליהם כל השפעות טובות!

תודה רבה
קורא תמיד
(השם שמור במערכת)

לאחר כמה ימים, אני מקבל טלפון מהשכן שלי, והוא אומר לי בהאי לישנא: "ידידי היקר! שמעתי את הסיפור העגום שלך, והרבר נגע לליבי, והנני מוכן לעזור לך, ובכן אני מוכן לתת לך הלוואה בסך של מאה וחמישים אלף דולר!! בלי שום תנאים, ואתה יכול לשלם לי בעת שתוכל, בלי שום לחץ על איזה זמן מסויים. אבל תנאי אחד אני מציג לנפך, והוא שתקבל עלך מכאן ואילך, שבכל יום תישול דיים לסעודה על לחם המוציא, ותברך ברכת המזון בכוונה! ואין זה ספק עבורי שאם תקבל קבלה זו, השי"ת יוציא אותך ממצוקתך, ותהיה לך פרנסה בריוח, ותוכל לשלם לי את החוב בקרוב ובניקל".

כמובן שהסכמתי תיכף ומיד, רק שאלתי אותו, "שכני היקר! מה קרה שנכנס לך בראש דבר זה?". כי לא הכרתי אותו, כמי שעסוק עם ענינים של קפידות ומצוות. הלה השיב לי, "וראה, השי"ת עזר לי ובה"ה יש לי פרנסה בריוח, כבר כמה שנים אני עוקב אחר הגליונות של "על המזון", והם מביאים תמיד מעשיות ודברי חזקת על הענין של ברכת המזון בכוונה. תדע לך, שכבר תקופה ארוכה שאני מקפיד בכל יום ויום לישול דיים להמוציא, ולברך ברכת המזון בכוונה, וזה אצלי ממש חוק ולא יעבור. אני מרגיש שהצלחתי בפרנסה באה הודות להקפדה זו. אני לא התנא קמא של הדרו, שילך ויעורר לאחרים אודות ענין זה, אבל בנוגע לך, הרגשתי בליבי, ואני מאמין בכך באמונה שלימה, שאם תתחיל להקפיד ג"כ על כך, תיוושע בפרנסה בהדרגה גדולה. וההלוואה שאני נותן לך הוא רק אדרבא והכי עד שיגיע הישועה בעזרת השם". והוסף ואמר "תדע לך שגם שאלתי מורה הוראה בנוגע לאיסור ריכות, והשיב בוודאות, שאין כאן בית מיהוש, שהרי אני - המלוה איני נהנה מזה כלל, וזה אך ורק לטובתך, ובכן אני יכול להתנות את הלוואה בתנאי זה".

התרגשתי מאוד מברכי השכן שלי, ואכן לקחתי ממנו את ההלוואה, ומאותו יום ואילך התחלתי להקפיד לישול

לכבוד המוציאים לאור של הגליון החשוב "על המזון" אני רוצה לשתף אתכם בסיפור אישי שהיה עימי, אשר מזה יכולים לראות את הכח הגדול שיש במצוות ברכת המזון בכוונה.

המעשה התחיל לפני כמה שנים, הייתי אז מסודר בפרנסה ב"ה, כאשר לפרנסתי עבדתי במשרה מכובדת, והמשכורת היתה בהתאם, סכום גבוה ותנאים טובים. באותה תקופה, עבדתי בשלבים של קניית בית, וגם הייתי לפני הנישואין של שנים מוצאצא, בן ובת. והיות שהיה לי פרנסה מכובדת, הייתי שאנן ורוגע שהכל ילך כשורה בעזרת השם.

"רבות מחשבות בלב איש, ועצת ה' היא תקום", בדיוק באותו זמן, קרה משהו במקום העבודה שלי, וביום בהיר אחד פיטרו אותי מעבודתי, ונשארתי בלי מקור פרנסה. איני צריך לתאר כמה הייתי אבוד ודואג. הרי הייתי צריך לכלכל את משפחתי, לגמור את המקח על הבית שלי, וגם לחתן שני ילדים, ואין בידי לפורטה אפי שווה פרוטה, הייתי מרוכז ברוחי, ממש אובד עצות ולא ידעתי איפה להשית עצת לנפשי.

היה לי שכן טוב שגר ממש לידי דלת בדלת, הלה היה עשיר ואיש מוצלח מאוד, והייתי בדידות עמו כל השנים. יום אחד בעת שעבר לידי ובירך אותי לשלום, ואני השכתי בשפה רפה בהשראת מצב הרוח שהיה לי. הלה הבין מיד שמשוה רציני עובר עלי, והוא ממש לחץ עלי שאספר לו מה מעיק על ליבי וסופרתי לו את כל הענין דברים כהווייתן, הלה הקשיב ברומיה, וראיתי שהוא מתרגש ומשתתף בצערי, ואמר "תן לי כמה ימים, ואחשוב כמה אוכל לעזור לך".

למען האמת לא נתתי על זה תקוות גדולות, ואני המשכתי להסתובב עם רוח נדכה, והמשכתי לחפש פתרונות כיצד לצאת מהבוץ העמוק שנקלעתי בו.

לעילוי נשמת האה"ח מרת יהודית בת ר' שמואל מאיר ע"ה הכ"מ

למי שיש סיפורים, עובדות, מאמרים ודברי תורה בגודל מעלת אמירת ברכת המזון בכוונה או להערות והארות אפשר לפנות למייל: AlHamuzoin@gmail.com

נתנדב לעילוי נשמת כ"ק מרנא ורבנא
הרבי ר' ברוך ב"ר יחיאל מיכל ז"ע ממעבוב - הרבי ר' מנחם מענדל ב"ר יוסף ז"ע מרימנוב - הרבי רבי אלימלך ב"ר אלעזר ליפמאן ז"ע מליזנסק רבי לוי יצחק בן שרה סאשא ז"ע מבארדיטשוב - רבי ישראל דוב בער ב"ר יוסף ז"ע מוועלענדיק - רבי ישכר בער בן ר' יצחק ז"ע מראדאשיץ רבי נחמן בן שמחה בן פייגא ז"ע מברסלב - רבי ישראל מאיר בן ר' אריה זאב ז"ע בעל ה'חפץ חיים' - רבי משולם פייש בן רבי מרדכי בן צירל ז"ע מטאהש הרבי ר' ישעי' ב"ר משה ז"ע מקערעסטייט - רבי שלום ב"ר מרדכי יוסף משה ז"ע משאץ - רבי אליעזר שלמה ב"ר מנחם זאב זצ"ל רבי יעקב חיים ישראל רפאל בן רבי יצחק ושרה אלפייא זצ"ל

**שירות
מהיר
ואיכותי**

**כל סוגי
ההפקות
וההדפסות**

משלוחים

מדפיסים בדפוס הדיגיטלי החדש והמהיר 'ספיד'
ומקבלים את ההדפסות עד הבית*

בשירות משלוחים מהיר לכל חלקי העיר

שעות פתיחה:

ימים א'-ה לפנה"צ 10:00-14:00 אחה"צ 15:00-19:00, יום ו' 10:00-12:00

* בתוספת עלות משלוח

קצת כמו אמנות לחיות מקצתם למעשה מהמחירים הטובים ביותר! דפוס ספיד!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל S025004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 3, 9, 16, 51, 52, 57, 59 >>

ספיד
דפוס
מהיר
ומתקדם